

229
BIBLIOTECĂ
UNIVERSITĂȚII
CLUJ-NAPOCA
DOCUMENTE ȘI MĂRTURII PENTRU ISTORIA ROMÂNIEI

1

RĂSCOALA ȚĂRANILOR

DIN

1907

DOCUMENTE PUBLICATE
DE
MIHAIL ROLLER

1948

460

Bibl. Universitara Sibiu

R604091160

1363/1366

Indicele zecimal: 9 (498) „1907” (00) 333.5 (498) „1907” (00)

Mihail Roller: Documente despre 1907 cu zece hărți, copertă obișnuită.

Editura de Stat București 1948. 924 pagini (17x24) tiraj 10.000

Volumul cuprinde documente necunoscute până azi, privind răscoala țăranilor din 1907. În introducere autorul arată învățămintele ce se pot trage din aceste documente, chiar neprelucrate, și importanța lor pentru cunoașterea luptei permanente a poporului ce năzuia după libertate și bunăstare, — adică pentru cunoașterea adevăratei Istории a României.

1-317
STUDENTESC
UNIVERSITATEA "V. BABES" CLUJ
DOCUMENTE ȘI MĂRTURII PENTRU ISTORIA ROMÂNIEI

RĂSCOALA ȚĂRANILOR

DIN
1907

DOCUMENTE PUBLICATE
DE
MIHAIL ROLLER

UNIVERSITATEA "I. L. CARA" BUCUREȘTI
- SIBIU -
INVENTARIAT 1993

inv. 1494

7 MAR 1950

EDITURA DE STAT
1948

inv. 2010

Bibl. Inst. de Inv. superior Sibiu
INV. Nr. 2930

5 MAI 1985

7660

INVENTAR
2020

CUPRINSUL

INTRODUCERE

I. MOLDOVA:

Județul Botoșani
" Dorohoiu
" Iași
" Fălciu
" Suceava
" Tecuciu
" Neamț
" Bacău
" Roman
" Putna
" Vaslui
" Covurlui

II. MUNTENIA:

Județul Vlașca
" Muscel
" Teleorman
" Buzău
" Prahova
" Ilfov
" Brăila
" Argeș
" Dâmbovița
" Olt
" Râmnicu-Sărat
" Ialomița

MIHAIL ROLLER

III. DOBROGEA:

Județul Constanța
„ Tulcea

IV. OLTENIA:

Județul Dolj
„ Gorj
„ Romanți
„ Vâlcea
„ Mehedinți

V. CIRCULĂRI, ORDINE ȘI
DISPOZIȚIUNI GENERALE.

VI. HĂRȚI: Mișcările de trupe în timpul răscoalei din 1907. (Anexă

INTRODUCERE

În paginile de față publicăm documente care se referă la eroicul și sângerosul 1907.

Aceste documente pot vedea lumina zilei, mulțumită instaurării în țara noastră a Republicii Populare Române.

Burghezia, moșierimea și monarhia prusacă de Hohenzollern au căutat tot timpul să împiedice prezentarea adevărată a istoriei României, a luptelor maselor populare pentru drepturile lor și progresul țării. Ei au împiedicat deci publicarea și a documentelor de față, pentruca să nu se poată scrie pagina de istorie pe care o reprezintă lupta revoluționară a țărănimii române, în anul 1907.

Schimbările profunde petrecute în țara noastră, rolul hotărâtor pe care-l joacă azi poporul în frunte cu clasa muncitoare și partidul ei, deschid noi orizonturi și pentru dezvoltarea științei istorice.

Ne-am permis să afirmăm în alt loc că una din importante probleme „ce-și așteaptă rezolvarea este întocmirea unor monografii și lucrări serioase cu privire la modul și relațiile de producție și la frământările țărănești”.

Noi continuăm să credem că, printre celelalte sarcini, această sarcină este de mare acuitate. Pentru rezolvarea ei trebuie să ne documentăm, să mergem la izvoare, să ștergem stratul gros de praf de pe arhivele și documentele pe care clasa stăpânitoare avusese interesul să le dosească și să rupem astfel vâlul care acoperea glorioasele lupte ale poporului.

Pornind dela acest principiu, dăm publicității textele de față. Aceste documente nu sunt prelucrate. Ele sunt prezentate aidoma. Vor servi însă ca o bază la studierea răscoalei din 1907.

* * *

Chiar din documentele neprelucrate, așa cum le găsim aici, se desprinde o serie de învățăminte. Cetitorul atent va găsi, studiind aceste documente, că pricina fundamentală a răscoalei din 1907 se găsește în greaua stare economică în care trăia și muncea țărâni-mea noastră, deși, cum arată documentele, se resimte și influența revoluției ruse din 1905. Cerințele țărănimii, în momentul când por-neă răscoala, indiferent de care județ ar fi vorba, se refereau la condițiile grele ale tocmelilor agricole, ale rușfeturilor, dărilor și obli-gațiilor de tot felul față de moșier, pe lângă revendicarea generală izvorâtă din setea țărănimii de pământ. Este bine să subliniem — ceea ce reese de alifel și din documente — că răscoala țăranilor, dela bun început, nu a fost îndreptată numai împotriva arendașilor, așa cum, în mod tendențios, clasele stăpânitoare o prezintau înaintea vreme. Tot atât de puțin adevărat este că răscoalele au avut caracter antisemit, pe care unii au vrut să i le atribuie.

Este drept că Partidul Liberal, fiind în opoziție, a căutat să folo-sească nemulțumirea țăranilor pentru a prelua mai repede frânele pu-terii. S'a încercat chiar dela început canalizarea nemulțumirilor ță-rănești din Nordul Moldovei spre o agitație antisemită, îndreptată exclusiv împotriva unor arendași evrei. Dar țăranii răsvrățiți **au por-nit pe propria lor cale**, depășind manevrele politicianiste ale Parti-dului Liberal.

Țăranii au început să se ridice nu numai împotriva arendașilor evrei, ci împotriva **tuturor** arendașilor. Și nu s'au oprit aci. După cum constatăm din documentele publicate aici, dela început răscoalele s'au întins „**chiar în comunele unde nu sunt arendași**”, adică împotriva boerilor care erau exploatații principali ai țărănimii.

DOCUMENTE DESPRE 1907

Răscoala țăranilor din 1907 a avut așa dar ca una din cauzele fundamentale, starea economică și s'a desfășurat împotriva boierilor și a arendașilor, adică împotriva exploatatorilor lor.

* * *

Puținii ce s'au ocupat cu răscoala țăranilor din 1907 au analizat această mare luptă a țăranimii ca ceva izolat și ca o manifestare unică în viața țăranimii noastre. Adevărul este altul. Însăși în documentele de față noi vom găsi de pildă cum, în anul 1906, an în care monarhia de Hohenzollern și-a sărbătorit la noi 40 ani de domnie, robie și jaf, au avut loc în jud. Dorohoi de pildă, răscoale țăărănești în Februarie 1906, în Iulie 1906, în Decembrie 1906, răscoale ce au continuat în Ianuarie 1907 și care au culminat prin acea desfășurare revoluționară a forțelor țăărănești din Februarie—Martie 1907.

Acest exemplu, luat la întâmplare, e valabil și pentru celelalte județe și aceasta se explică prin faptul că eroicul și sângerosul 1907 face parte din lanțul întreg de lupte seculare ale țăranimii, lupte duse pentru a-și cuceri drepturile și libertatea, pe care în sfârșit Republica Populară Română i le-a putut asigura.

E necesar deci să nu uităm că 1907 nu a fost decât unul din momentele culminante ale acestei lupte.

* * *

Prin documentele de față se va înlătura definitiv — pentru cei ce mai șovăiau încă — credința că Partidul Liberal și Partidul Conservator din acea vreme ar fi diferit în principiile fundamentale de conducere a statului față de masele populare. Se poate ușor constata aci că ordinele date de către guvernul conservator — care se afla la putere în momentul începerii răscoalei — au fost însușite și înăsprite chiar de guvernul liberal, care i-a luat locul în timpul desfășurării răscoalei, pentru o mai rapidă înăbușire a ei.

Erau interesele comune de clasă ale Partidului Conservator și ale celui Liberal, adică ale moșierimii și ale burgheziei.

Atât guvernul conservator, cât și cel liberal, se preocupau în primul rând de apărarea boğăției marilor moșieri, după cum reese din documente și au făcut-o prin înăbușirea în sânge a răscoalei.

* * *

S'a vorbit mult despre așa zisele jafuri pe care le-ar fi comis țăranii în timpul răscoalei. În războaiele țăranilor, în acele „jacqueries”, când ele au avut mai ales un caracter spontan, când nu au avut în frunte o clasă istoricește destinată să o conducă, au avut fără îndoială loc și acte de răzbunare. Țăranul ținut înadins în stare de înapoiere și-a manifestat desigur ura împotriva exploătorilor lui în forme înapoiate. Dar e bine să cunoaștem — și documentele de față ne vor da prilejul să cunoaștem, cel puțin în parte, — mijloacele sângeroase cu care clasa stăpânitoare îngenunchia această massă a poporului.

Cetitorul va găsi în aceste pagini nu vorbele ci faptele clasei stăpânitoare. Documentele de față ne redau panica în care căzuse moșierimea, când i s'a părut că proprietatea privată e amenințată. Se va vedea cum ea a manevrat cu forțele armate, pentru a folosi pe soldații din Mehedinți împotriva țăranilor răsvrățiți din Moldova și invers.

Se va vedea de asemeni violența sângeroasă pe care clasa stăpânitoare din Țara Românească a folosit-o împotriva poporului.

Ne permitem să reproducem, spre exemplificare, o telegramă pe care Generalul Lambrino a trimis-o la 1 Aprilie 1907 ministrului de Interne de atunci I. I. C. Brătianu.

Iată un fragment:

„Sectorul regimentului 5 roșiori.— În Salcea împușcat cinci capi rescoală, distrus casele la trei resculați. În cătunele împușcat 3 capi

rescoală. În Pistol împușcat 7 distrus cinci case. În Gârla mare împușcat 3 distrus 12 case. În Jiana veche împușcat cinci distrus 4 case. Restul satelor liniște.— Sectorul I Batalionul regim. 17.— În Caoroboreni conacul ars și devastat, împușcat 9 resvrățiți, ars 12 case.— Sectorul II batalionul 2 regim. 17.— În valea anestiilor împușcat 2, renit 3, arestat 7 și ars casa primarului resvrățitor. La Isvorelu împușcat 1 cap rescoală. Sectorul III un batalion regim. 18 bombardat satul Gvardeșița cuib de resculați, sunt 3 morți și 4 răniți, satul arde.

Din Smadocitza arestat 9 resculați.— Pe linia Căei ferate.— La Gara Tamna s'a prins în tren preotul Badeanu și notarul Vasilian capi de revoltă din satul podul Grosului, încercând să fugă au fost împușcați. La nord de calea ferată în Cremenea la nord de Gara Târna împușcat 5 capi resculați. La Menți din fața nord gara Strehaia împușcat 5 capi resculați. În județul Gorj și orașul T. Jiu liniște. Partea nord de calea ferată Severin.— Filiași relativ liniște și cred că va scăpa de se vor trimite toate trupele anunțate. La sudul căei ferate sper că de seară va fi liniște, trupele ajungând la Dunăre. etc...."

Acesta era graiul adevărat al burgheziei și moșierimii.

Avem astfel prilejul să le cunoaștem din propriile lor documente.

* * *

În documentele de față, vom găsi unele știri care privesc și mișcarea muncitorească¹⁾. Este știut că răscoala țăranilor din 1907 a avut un caracter spontan, că mișcarea muncitorească, reorganizată în 1905²⁾ n'a avut față de această luptă revoluționară a țăranimii,

¹⁾ Am publicat aici numai documentele referitoare la Mișcarea Muncitorească, care nu sunt cuprinse în volumul „Documente din Mișcarea Muncitorească”.

²⁾ Vezi „Documente din mișcarea muncitorească” Ed. II-a, Ed. C.G.M. 1947.

rolul istoric ce-i este destinat. Se ştia însă că, în mod spontan, muncitorii s'au alăturat țăranilor și au participat și ei la această răscoală. Cu alt prilej, am vorbit de Pașcani, Prahova, etc.

Din documentele de față ne vom putea da seama că această participare spontană a muncitorilor, alături de masele țăărănești, a fost mai numeroasă. Au avut loc greve muncitorești, paralel cu răscoala țăranilor, la Moreni, în Nordul Moldovei, etc. precum reese din documente.

O studiere mai atentă a luptelor muncitorești din acea vreme, va completa fără îndoială datele de mai sus. Desigur că aceasta nu schimbă caracterul spontan al participării acestor muncitori la răscoală. Dimpotrivă, ea vine tocmai să întărească concluzia științifică, că numai prin alianța muncitorilor și țăranilor, sub conducerea muncitorimii și a partidului ei, țăranii pot ieși victorioși din luptă.

* * *

În prezentarea documentelor de față am lăsat la o parte o serie de documente ce se refereau aproape exclusiv la mișcările de trupe. Compensăm însă această lipsă prin publicarea hărților unde se indică această mișcare de trupe. Am considerat că procedând astfel ajungem la lămurirea acestei probleme, fără a mai încărca volumul — și așa destul de mare.

* * *

Până recent, 1907 încă nu s'a oglindit pedeaîntregul în istoria noastră. Aproape că nu s'a oglindit în literatura noastră. Recomandăm cu căldură istoricilor și literaților noștri să pătrundă documen-

DOCUMENTE DESPRE 1907

tele în aparență aride din acest volum. În dosul fiecărui document cei care iubesc — în fapte și nu în vorbe — țărănimea, vor ști să găsească răsunetul luptei poporului, suferințele celor ce, prin lupta și sângele lor, au făcut istoria.

MIHAIL ROLLER

Martie 1948.

M O L D O V A

1. JUDEȚUL BOTOȘANI
2. „ DOROHOI
3. „ IAȘI
4. „ FĂLCIU
5. „ SUCEAVA
6. „ TECUCIU
7. „ NEAMȚ
8. „ BACĂU
9. „ ROMAN
10. „ PUTNA
11. „ VASLUI
12. „ COVURLUI

JUDETUL BOTOŞANI

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicată Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE

11263. 12 Feb. 1907

Registratura Generală

10 Feb. 1907

Luat cunoștință

Sosit București

23 Feb. 1907

II

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani 23 137. 23 10/40 data 23/II ora 11.50 d.

Dlui Ministru Interne Bkrschi

Respund telegramei dv. la 8 Februarie. Locuitorii comunei Flămânzi au fost chemați la primăria de administratorul moșiei Constantinescu spre a face contracte de munci agricole.

Locuitorii sau adunat în număr de vreo 200 și așteptând până ora 12 nu sa prezentat nimeni această procedare din partea adm. moșiei impacientând pe locuitori, ei sau dus la casa secretarului primăriei Ciornei cumnatul lui Constantinescu unde se afla a- ceasta voind a parlamenta cu el, din vorbele schimbate administr. a *lovit un locuitor* și oamenii lau bătut în urmă țărani sau pră- știat liniștiți pe la casele lor.

Chiar în acea zi inspectorul comunal și șeful secției gendarmi au fost în localitate și totul era liniștit administr.

Constantinescu reclamând telegrafic prefectului bătaia sufe- rită am însărcinat inspectorul comunal cu anchetarea faptelor.

p. prefect Miclescu

No. 1008

MINISTERUL DE INTERNE

Serviciul Poliției Generale

Jurn. Arh. No. 3053

* * *

*A mi se comunica
rezultatul anchetei*

MINISTERUL DE INTERNE

Serviciul Poliției Generale

Jurn. Arh. No. 3362

MINISTERUL DE INTERNE

12561. 16 Febr. 1907

Registratura Generală

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani Nota data 28/2 ora 5.30 s

Sosită la ora 6.45 s.

Urgent

Dlui Ministru Interne

Locuitorii comunelor Flămânzi, Frumușica și Rădeni turbu- rând liniștea, am onóre de a supune cunoștinței Dv. că am dispus trimiterea 20 gendarmi, plec localitate.

Prefect Vasescu

MIHAIL ROLLER

16 Febr. 1907
se va aștepta
rezultatul anchetei.

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3358

Copie

MINISTERUL DE INTERNE
12557 16 Febr. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Presentată la Iassi No. 5 cl. s. cuv. 37 data 1/3 ora 1.10 s.
Sosită la ora 2.20

Dlui Cantacuzino Prim Ministru

Procurorul Botoșani mă încunoștiințează că locuitorii comunelor Flămânzi, Frumușica, Rădeni sunt agitați. A plecat azi la fața locului cu Dl prefect; vă voi ține în curent.

Procuror general N. Leonescu
N. 1020

* * *

TELEGRAMĂ

Presentată la Hârlău No. 2 cl s. cuv. 63 data 1/3 ora 12 s. 1907
Sosită la ora 2.20 s.

Adevărul

Buk.

Locuitorii satelor Flămânzi, Rădeni, Storești înarmați cu cio-megi, furci s'au resculat gata pentru devastare; o teróre de nedescris domnesce asupra locuitorilor din Frumușita unde se revarsă tot acest puhoi de revoltanți. Astă noapte peste 200 ómeni s'au refugiat în Hârlău, la Rădeni locuința arendașului Ion Caracas unde se află soția, copiii, a fost înconjurată de 3—400 țerani căutând arendașul.

Brecher

DOCUMENTE DESPRE 1907

Originalul trimis Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3412 bis

MINISTERUL DE INTERNE
12823. 12 Feb. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMĂ

Presentată la Iași No. 23 cl. s cuv. 23 data 1/3 ora 5.40 s.

Cantacuzino Prim ministru

Bucuresci

Procuroru Botoșani raportează că nu este nimica grav cu locuitorii răsvrățiți din județul Botoșani.

Procuror general *Leonescu*
1034

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Presentată la Iași No. 15 cl. s cuv. 16 data 2/3 ora 2 s.

MINISTERUL DE INTERNE
12821 19 Febr. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3411 bis

Cantacuzino Prim ministru

Buc.

Săteni agitați din județul Botoșani nu sau liniștit.

Procuror general *Leonescu*
No. 1051

.....907

Luat cunoștință
ss indescifr.

Sosit București
2 Mar. 1907
I

MIHAIL ROLLER

*Botoșani Februar 18—1907*¹⁾

România
PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
Serviciul Administrativ
No. 1302

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
No. 13035 b/s
Primit la 22 Febr. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3733

22 Feb. 1907

*In copie și în mod confidențial și personal a se
aduce la cunoștința Dlui Ministru de Domenii și
Justiție.*

ss Indescifr.

Domnule Ministru,

În ziua de 15 Februarie a. c. am primit o notă telefonică de la Inspectorul comunal din plasa Hârlău, prin care îmi comunică că locuitorii din comunele *Flămânzi*, *Frumușica* și *Rădeni* s'au resculat în contra arendașilor respectivi, cerând să se depue la Primărie contractele de angajamente agricole ce nu fusese depuse până atuncea, cu toate recomandările făcute de mine. Am dispus trimiterea a 20 gendarmi în localitățile sus citate și în ziua de 16 a. c. împreună cu dl. Procuror local am pășit în localitate spre a ancheta.

În comuna Flămânzi la reședința comunei am găsit vreo 400 locuitori. la întrebarea ce le am făcut de ce se agită și ce caută în număr așa de mare la Primărie mi au răspuns: Dl Mochi Fischer, actualul arendaș al moșiei Flămânzi, pe când se afla în proces cu Berman Iuster, care și el lucra în arendă moșia de la proprietarul Prințul D. Sturdza, a pus pe fratele său Avram Fischer și pe administratorul său Gh. Constantinescu *de ne a făgăduit că ne va da falcea de pământ cu 25 lei și falcea de inăș cu 15 lei*, că vom fi bine tratați de administrație și ne va îndeplini nevoile noastre, ademenindu-ne cu rachiu și vin pentru a stărui și noi pe lângă proprietarul moșiei D. Sturdza de a'i da lui moșia. Asemenea promisiune și asemenea mijloace a întrebuințat și Berman Iuster pe lângă noi. Astăzi ne vedem în ajunul timpului de pus plugul pentru primăvară, fără contract de învoială pe la anul viitor, fără să știm unde vom putea samana popușoi noștri de hrană și unde vom putea paște vitele noastre și când ne-am adresat Administratorului moșiei G. Constantinescu, el ne a spus *că timpurile de promisiuni a trecut*, că acum Dl. Mochi Fischer a luat în

¹⁾ Săi vechi.

arendă moșia, că a fost obligat să deie despăgubire un milion lui Berman Iuster și că acest milion cine are să-l plătească de cât țărani, că contracte de munci agricole se va face, dar că mai târziu, când îi va plăcea D-lui Mochi și că el G. Constantinescu îi sfătuește să se liniștească *dacă nu vreau să ajungă de a se hrăni 7 oameni la o singură capră*. Așa și mai multe amenințări în tot acel sens, care a exasperat pe oameni și ei resculându-se au vroit să se tânguiască mie personal, Prefectul județului, de ceia ce întimpină din partea D-lui arendaș și administrația moșiei. Adaug, Domnule Ministru, că în afară de un mic incident petrecut între administratorul moșiei G. Constantinescu care a lovit pe G. Dochescu, fapt pentru care se cercetează de către inspectorul comunal, nu s'a petrecut altceva. Locuitorii se tînguesc cu drept cuvânt și protestează în contra procedurilor administrației Flămînzii, care i-a înșelat în așa mod, ei vor lucra pe moșie, dar nu vor să plătească de cât 5 lei mai mult la falce de cât plătește arendașul Proprietarului, căci și cu prețul acesta tot plătesc mai scump de cât le-a promis D-l Fischer că vor plăti. Locuitorii au fost calmi, respectuoși, *dar bine decisi a nu mai primi pe moșie pe administratorul Constantinescu care îi maltratează, și a nu rămîne fără pămînt de hrană*. Le-am promis intervențiunea mea pe lingă arendaș și oamenii s'au întors în liniște pe la vetrele lor.

Astăzi fiind în Botoșani am pus în vedere D-lui Mochi Fischer că locuitorii cer îndeplinirea promisiunilor făcute de el anul trecut, că în interesul ordinii publice și în interesul său propriu trebuie să se împace cu locuitorii, fiind el responsabil de turburările actuale, fruct al imprudenței lui din anul trecut.

El mi-a promis că va face contracte agricole și că locuitorii vor fi mulțumiți. Pentru aceasta i-am dat termen până la 1 Martie data expirării termenului legal, pentru facerea de tocmele agricole.

De acolo am pășit în comuna Frumușica — aici am găsit lingă localul Primăriei vre-o 300 locuitori din satele Vlădeni și Storești foarte liniștiți dar așteptând venirea mea pentru a'mi face tînguelile lor:

Moșia Vlădeni, Storești, proprietatea D-lui Stancu Pecheanu, este arendată D-lui Avram Zaharia în *tovărășie* cu Mochi Fischer. De când a murit Marcu Zaharia, tatăl lui Avram Zaharia, acest din urmă administrează moșia, *nu le face angajamente la munci agricole, nu vrea să le dea pămînt nici imaș pentru vitele lor*, lucrează moșia cu străini, ei sînt obligați să caute pămînt de hrană la Onești, județul Iași, la o depărtare de 52 Km. de la vetrele lor, și când au făcut un lucru pe moșie, nu le răfuește cum trebuie, *le fură și la măsură și la răfuele*, le dă mîncare rea și pentru puținele vite ce primesc la imaș le cere cîte doi pui de găină de cap de vită. La întrebarea mea de ce nu s'a plîns administrației de

toate aceste, ei mi-au răspuns că s'ar fi plâns, dară D-l Avram Zaharia le spunea să nu se plângă în zadar *căci toată administrația și justiția sunt cumpărate de el* și că nu se teme de nimene. Vedeti, Domnule Ministru, ce mijloace întrebuintează acești jidani pentru a specula și înfricoșa pe bieții locuitori. Locuitorii cer ca să vie singurul proprietar să agriculteze moșia, căci cu arendașul acesta nu mai pot trăi, că i a sărăcit complectamente.

Și aicea am găsit tot acea atitudine calmă, dară bine decădată de a obține dreptul lor și de a nu se mai lăsa speculați de jidani. La sfaturile mele că nu cu forța ci cu convingerea vor obține dreptate s'au retras în liniște promițând a aștepta cu răbdare propunerile D-lor arendași și de a respecta proprietatea străină. — *Domnul Mochi Fischer* fiind contractantul cu D-l Stancu Becheanu, i-am pus în vedere toate aceste și *am obținut că va da satisfacție deplină locuitorilor pîn'în curînd.*

Tot la Primăria Frumușica a venit și locuitorii din Rădeni — această moșie a cărei proprietate e a D-lui Doctor Stefanovici, e arendată D-lor Henric Uster și Caracaș. Aici asemenea plîngeri făcute tot în mod calm și stăruitor: *nu îi angajează la lucru, nu le dă pămînt nici imasă*, sînt obligați a se duce departe pentru a cumpăra pămînt de hrană, și cei puțini la cari le dă pămînt sunt furați la răfuială, schinjuiți și maltratați de către D-l Caracaș, administratorul moșiei. Cer angajamente, hrană bună, răfuială onestă. Le am promis să obțin pentru ei dreptate și s'au retras în liniște.

Aceste sînt cele constatate de noi și am observat că pretutindene locuitorii, cu toate că erau în număr foarte mare n'au profitat de aceasta pentru a amenința sau impune voința lor, ci pentru a se plînge și a cere dreptate și dreptul ce li se cuvine. *Nu am observat nicăeria influență străină și excitare din partea preuților și învățătorilor*, după cum zic jidani, ei sînt singuri vinovați, căci prin cupiditatea lor și barbaria cu care tratează țărani i-a exasperat. Plîngerea lor e justă și e de dorit ca D-nii arendași să o îndeplinească, ei sînt vinovați și numai ei pot remedia la asemenea stare de lucruri. La din contra e de prevăzut că la primăvară arendașii nevoind a da pămînturi la locuitori acești din urmă le vor lua singuri și prin acest mijloc vor provoca o stare de lucruri îngrijorătoare pentru viitor. Din nenorocire administrația din cauza insuficienței legii nu va putea preveni asemenea desordine.

Binevoii vă rugăm, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Prefect ss Vasescu

Director

DOCUMENTE DESPRE 1907

No. 4589

1907 Februarie 23

Compania Gendarmi Botoșani
către

Inspectoratul General al Gendarmeriei, București

„Am onorul a raporta:

Locuitorii din comunele Frumușica, Flămânzi, Rădeni și Deleni, iar sunt agitați pentru tocmelele agricole cu arendașii de origină evrei, pentru care Domnul Prefect al Județului având în vedere aceste agitații, a cerut Ministerului de Interne se dispună a se trimite de către Compania Ilfov un număr de 30 gendarmi cu un ofițer pentru care cu onoare raportează.

Comandant Comp. Botoșani
Maiorul ss *Vassiescu*

Conform cu originalul
Sergent Major ss *Nechita*

Stampila
Gendarmeria Rurală
Comp. Botoșani

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

24 Febr.

TELEGRAMĂ

Presentată la Hârlău 100 63 9/3 6/10 ora 6.40

Urgentă — timbrată cu 30 bani

Sosit București
9 Mar. 1907
II

D-lui Ministru de interne Bkresti

Țăranii satelor Scobinți Bădeni etc. resculați număr de peste 300 în frunte cu ajutorul primar a năvălit la moara cu aburi ce țin în arendă pe teritoriul Bădeni maltratând pe paznic și isgonindui amenințând cu moartea toată averea mea la discreția resculaților respectos rog dispozați restabilirea ordinii cu respect.

Avram Boz.

MIHAIL ROLLER

24 Feb. 1907
a se cerceta de noi
în localitate

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. 3815

MINISTERUL DE INTERNE
14361. 24 Feb. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 12 cl. s cuv. 91 data 9/3 ora 11.45
d 1907
Sosită la ora 2.30 s.

Dlui Ministru Interne

Respund teleg. N. 9791 mai mulți locuitori din Deleni s'au
presintat la casele lui Itic, Aronovici, Leib Itic, Moisa, cerându-le
a se muta din comună căci lor nu le trebuie dughengii jidani, pre-
venindui că dacă nu se vor muta de bună voe îi vor muta ei
singuri, punându-le la dispoziție carele necesare fără plată, alte
amenințări nu le-au făcut și nici nu ia maltratat nici furat, aceste
fapte s'au constatat de însuși directorul prefecturei care cu oca-
zia recrutărei se află în Hârlău.

Prefect Vasescu
No. 1439

* * *

Copie. Originalul trimis Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3904

MINISTERUL DE INTERNE
14673 26. Feb. 1907
Registratura Generală

25 Febr.

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani fo 4 10/3

Urgentă

Spre știință

Dlui Prim Ministru Buk.

Sosit Botoșani, după rapoartele primite din Județ peste tot
liniște. Aflu că în comunele Bădeni și Ceplenița din județul Iași
de asemenea este liniște și se așteaptă sosirea trupelor de la Iași.

Secretar general Interne *Petre Sfetcu*

DOCUMENTE DESPRE 1907

YN 4651

1907 Februarie 27¹⁾)

Compania Gendarmi rurali Botoșani
către
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare raportului N. 4589 din 23 Februarie 1907

Am onorul a ve raporta:

La 26 corent subsemnatul împreună cu Domnul Prefect de Botoșani, a însoțit pe Domnul Secretar General al Ministerului de Interne care a mers în comunele Frumușica, Rădeni, Hârlău, Delleni, Flămânzi și Cristești din plasa Hârlău și în care sau adunat țăranii la Primărie, dând petiții, reclamând și verbal păsurile lor relative la tocmelile agricole între ei cu Proprietarii și arendașii moșiilor.

După ce au fost ascultați și s'a recomandat de Domnul Secretar General și Dl Prefect a avea răbdare a sta în liniște că în curând se va aranja cu arendașii și Proprietarii tocmelele agricole având în vedere și cerințele lor, însă care vor fi legale. În present mi s'a raportat că locuitorii sunt liniștiți și se supraveghează de gendarmerie, care în plasa Hârlău este sub comanda Locotenentului Vernescu venit cu 30 gendarmi dela Compania Ilfov repartizați pe la secțiile din acea plasă.

Domnul Secretar General ieri seara sa înapoeat din Județ și azi ora 7 și 50 a plecat la Dorohoi.

Comandantul Comp. Botoșani
Maiorul ss Vassiescu

Conform cu originalul
Serg. major ss *Nechita* /

Stampila
Geandarmeriei Rurale
Comp. Botoșani

¹⁾ Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4193

MINISTERUL DE INTERNE
15721. 2 Mar. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Presentată la Botoșani No. 917 s cuv. 74 data 14/3 ora 5
Sosită la ora 6 s.

Urgent

Dlui Ministru interne

Rog a se interveni autoritățile în drept pentru a dispensa de concentrare pe rezerviștii și concendiații a Saftei Dumitru, Bulgariu Vasile, Călugărița Dumitru, Mihalache Gheorghe, Elefterescu Constantin, Langa Vasile, Mihalache Tóder, Roata Gheorghe, Rotariu Niculae, Simion Mihai și Turcanu Ion, toți aparținând grupului de sergenți din orașul Botoșani și făcând parte din Regimentul 16 Suceava. Ei sunt chemați pentru ziua de 3 Martie curent la corpul lor.

Prefect Văsescu
1591

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
15737 2 Mar. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. 4196

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani s 18 ss 59: 14: — 5: — 15
Transmisă de IV

Dlui Ministru de Interne Bkr.

Locuitorii din santa maria comuna Kalarăși au intrat cu putere în o lunca proprietatea dlui Jean Goilav taie și ridică nuelile nevoind a se retrage la somațiunea făcută de autoritatea comunală am dispus trimiterea 10 gendarmi inspectorul comunal și 100 soldați batalionul 8 venători în restul județului liniște perfectă.

Prefect Vasescu
No. 1592

2 Martie 1907

La dosarul mișcărilor țărănești

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani Nota data 15/3 ora 5.40 s.
Sosită ora 6 s.

Dlui Ministru de Interne

În urma intervenției a inspectorului comunal respectiv și a gendarmeriei locuitorii din Sânta Maria, comuna Călărași, s'au retras din lunca proprietatea Dlui Jean Goilav; armata va sosi mâine în localitate spre a ancheta; după raportul inspectorului comunal e liniște pentru moment. În restul județului este liniște completă.

Prefect Vassescu

Botoșani 2 Martie 1907¹⁾

România
PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
Serviciul Administrativ
No. 1632

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 42'o

MINISTERUL DE INTERNE
16043 5 Mar. 1907
Registratura Generală
6/3 spre știință

Domnule Ministru,

Astăzi 5⁷ oare p. m. locuitorii în număr de 300 din cotuna Stânceni comuna Bălușeni, arendată Dlui M. Popovici-Băznoșanu, au intrat în putere în casa arendașului, cerând să se refacă angajamentul în condițiuni mai ușoare pentru ei. Fiind în stare de beție au bătut pe contabilul jidan Bercu Safir și au amenințat pe fiul arendașului care se găsea acolo. Fiind pus în cunoștință telefonic am dispus trimiterea imediată a 50 soldați Batalionul 8 Vânători și 4 geandarmi însoțiți de Dl. Substitut de Procuror Pilat. Dl. substitut și primarul local au calmat locuitorii cari s'au retras în liniște pe la 7.1/2 oare cu promisiunea dată de fiul arendașului că acest din urmă va veni Luni în localitate și va trata cu ei.

În ancheta făcută de dl. Substitut în unire cu Primarul respectiv s'a probat că instigatori au fost niște rezerviști cari se întorceau din Botoșani și cari au îmbătat locuitorii spre a produce agitațiunea făcută. Numele lor se cunoaște și vor fi supuși judecării.

Binevoiți vă rog, Domnule Ministru a primi asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Prefect ss Vasescu

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMĂ

foarte urgentă

Dlui Sfetescu secretar gle Ministerul de interne bkresti

5 Mart. 1907

La dosarul răscoalelor țărănești

Sosit București

16 Mart. 1907

Botoșani % 153 16/3 5/46

Am onoare a ve raporta că din cauza viscolului sosit în Botoșani la ora 3.1/2 p. m. în Pașcani se afla regimentul de infanterie din Bacău pentru menținerea ordinei fiind temeri de rescoale, inspectorul comunal de acolo mia spus că se svoiește că la Ruginoasa au fost acte de violență. cei 30 gendarmi cu sub locot. Stoian au sosit aci, maior Mirinescu a trecut la Iassy, regimentul 8 călărași din Botoșani se întoarce din județul Iassy la Hârlău pentru paza județului Botoșani. La Dorohoi agitația continuă în comuna Marmornița si Darabani țeranii răsculați amenințând pe inspectorul comunal căpitanul Racianu a sosit în Dorohoi. Prefectul trimes toți gendarmii la Budești mari pentru Dorohoi se așteaptă sosirea regimentului 4 roșiori din Berlad prefectul Miclescu a telegrafiat dlui prim ministru pentru venirea dvs. la Dorohoi. Plec spre București la 5.25.

Fălcoianu

* * *

5 Martie

*a se cere urgente relații
dela Dl Prefect de Botoșani*

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No. % data 17/3.

Dlui Director general

Buk.

Locuitorii din satele vecine au năvălit astăzi în oraș au început a strica geamurile dela magazinele evreilor sau luat măsuri de potolirea răscoalei Dl Prefect cerut un regiment de la Bacău.

Diriginte Enăcescu

5/3/907

*Relațiile au sosit azi
de la Prefectură*

ss. I. Pan

DOCUMENTE DESPRE 1907

No. 4706
1907 Martie 5 ¹⁾

Comandantul Companiei Gendarmi Botoșani
către
Inspectoratul General al Gendarmeriei rurale București

„Urmare raportului No. 4651 din 28 Februarie 1907

Am onorul a raporta că: ieri 4 Martie, o parte din omenii satelor vecine cu lipovenii din orașul Botoșani la care s'au aîipit și băeții de prin mahalale, s'a revoltat și a spart geamurile și ușile de pe la prăvăliile evreilor devastând pe unele locuri. Intervenind autoritățile administrative, armata găsită în localitate (vânătorii), gendarmeria, pompierii și Poliția, deabia s'a putut restabili ordinea tocmai pe seară, arestându-se parte din răsvrățiți. Peste noapte orașul a fost în liniste sub privegherea patrulelor armatei, care a patrulat stradele orașului.

Sub-Locotenentul Stoian cu 16 gendarmi găsiți la reședința companiei a dat concursul ieri totă ziua azi noapte, și până în prezent sunt postate la Poliția orașului, unde se instrumentează cu arestații, și care urmează să fie transportați de gendarmerie la arestul preventiv din oraș.

În județ în prezent mi s'a raportat că este liniște.

Pentru întărirea garnizoanei Botoșani s'a cerut trupe fiind plecat din localitate Regimentul 8 Călărași.

Azi până în prezent (ora 8 a. m.) în oraș este liniște, patrulându-se orașul de armată.

Despre cele ce va mai urma voi avea onore a raporta.

Comandant Comp. Botoșani
Maior ss Vasiescu

Conform cu originalul
Serg. major *Nechita*

Stampila
Geandarmeria Rurală
Compania Botoșani

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Copie poliție
14 politic
18/3 9.20 s.

C.M.J
8.20

TELEGRAMA

Forte urgent fr. Botoșani — 78 — s 45 — 17 — 8/5

Foarte urgentă D-lui ministru Interne

Buckresci

În acest județ agitația a luat caracterul de revoltă generală reg. 8 kălărași e în Herlău unde este necesitate să rămâe am cerut trimiterea unui regiment de cavalerie și unul de infanterie rog trimiteți încă un regiment cavalerie din Muntenia,

prefekt *Vasescu*
No. 1701.

S'a dat copie *Sfetescu*
Gl. Manu
Grădișteanu
Greceanu, Subdirector

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMĂ

Botoșani 71 s 46 17/3 11/45
17/3 1 s

Dlui ministru de interne

Bkresci

Locuitorii din comunele vecine a intrat ku forța în Botoșani gendarmi și infanterii caută săi stăpânească nedispunând de forța suficientă am cerut trimiterea imediat a 1 regiment infanterie dlui colonel Georgescu comandantul brigăzei 15 conform ordinului primit.

Prefect *Vasescu*.

Sosit București
17 Mar. 1907

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

5 Martie 1907
a se cere relații
de la Dl. Prefect de
Botoșani

TELEGRAMĂ

Prezentată la Iași la % data 17/3 ora 4.30 s

Urgent Greceanu Ministru Justiției

Buk.

Procurorul din Botoșani raportează că de azi dimineată un mare număr de locuitori din părțile marginase ale orașului împreună cu sătenii din satele vecine au spart geamuri și devastat mai multe prăvălii armata este scoasă pe strade se simte mult lipsa trupelor trimise în altă parte am dat ordinele cuvenite procurorului.

Procuror general *Leonescu*

5/3/907

S'a dat relațiuni de Prefectură

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani No. 160 cl. s cuv. 28 data 17/3 ora 3.30 s.

Urgent

Ministru de Război

Buk.

Rog dați ordin ca batalionul 8 de vânători să fie pus pe picior de resboi concentrânduși concediați și rezerviști.

Prefect *Vasescu*

No. 1601

SINDICATUL STUDENTESC
UNIVERSITATEI Dr. V. BABES
CLUJ
CLUBUL 17

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

5 Martie 1907
a se aduce telegrafic la
cunoștința Dlui Director
Gl. al C.F.R. pentru satisfacerea cererii.

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 77 cuv. 44 data 17/3 ora 7.5 s

F. Urgent

Domnului Ministru de Interne

București

Luând cunoștință dacă regimentul destinat pentru Botoșani a plecat din Piatra Dl. colonel îmi răspunde că direcția C. F. R. nu le pune la dispoziție vagoane rog dați ordin țăranii înconjoară Botoșani nu am trupe suficiente:

Prefect Vasescu

* * *

Comunicat Dlui Prim Ministru

S'a dispus la Dl. Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
16409 5 Mart. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4383

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 78 cuv. 45 data 17/3 ora 8.5 s

F. urgent

Domnului Ministru Interne

București

În acest județ agitația a luat caracterul de revoltă generală regimentul 8 Călărași este în Hârlău unde este necesitate să rămână am cerut trimiterea unui regiment de Cavalerie și unul infanterie rog trimiteți încă un regiment Cavalerie din Muntenia.

Prefect Vasescu
No. 1701

DOCUMENTE DESPRE 1907

5 Martie 1907
a se cere relații dela
Dl. Prefect de Botoșani

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 1227 cuv. 19 data 17/3 ora 12 s.

Ziarul Patriotul

Buk.

Orașul înconjurat de țărani în oraș pătruns peste 2000 țărani
devastări început forța publică lipsește.

Fulgerescu

5 3 907
*Relațiile au sosit
dela Prefectură azi
I. Pan.*

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticei

No. jurn. Arh.
No. dosarului
Redactat de Inf. 5/3 1907 1)

NOTĂ TELEGRAFICA

Dlui Director Gl. al C. F. R.

Reg dispuneți a se pune de urgență vagoane necesare la dispoziția comandantului regimentului din Piatra Neamțu pentru transportul trupelor la Botoșani, acest oraș fiind împresurat de țărani revoltați și lipsiți de trupe suficiente.

p. Ministru de Interne
ss *indescifr.*

Exp. No. 5
18/3 6.6 s
Const.

N. 65 serv. 18/3 6 f.

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Copie Manu

C.M.J.
18/3 0 s

TELEGRAMĂ

Prezent. Botoșani 109 s 40 18/3 9
Sosită la dată 18 ora 9

Extra urgentă

Ministru Interne Bkresci

Revolta se lățește intrun numer mare de comuni rog dispu-
neți trimiterea de urgență a unui regiment de infanterie și două
cavalerie din Muntenia din regimentul Resboeni sa trimis numai
două batalioane rog trimeteți și al treilea batalion:

Prefect Vasescu
No. 1708.

Comunicată la toți

* * *

5 Martie 1907
Dl. prefect de Botoșani
a lua cunoscință
și măsuri urgente

TELEGRAMĂ

Presentată la G. Zlatunoaia No. 14 cuv. 37 data 18/3 ora 11 d.

F. Urgent

Mihalache Popovici Baznoseanu
Hotel Metropol Buk

Stauceni iar mare agitație cer imediat transarea cu pământul
contrar amenințat acaretele. Bulbucani agitație tot pentru pă-
mânt răspunde ce să facem putem pleca pentru tranșare.

Albești completează liniște.

Ion Baznoseanu

Sosit București
18 Mar. 1907

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

fr. Botoșani 112: — s 110 — 18: — 11
Sosită la data de 18/3 ora 11.45.

Dlui Ministru de Interne

Bkresci

Am onoare de a vă raporta că orașul Botoșani a fost astăzi toată ziua în cea mai mare stare de revoltă. — putzina armată de care dispuneam a fost de nenumărate ori constrânsă a se retrage înaintea revoltaților armatei focuri sa dat mai mulți soldați au fost răniți împreună cu dl. maior Boureanu comand bat. 8 vânători armata a fost silită să tragă focuri. 8 oameni au fost uciși mai mulți răniți. In județ locuitori a devastat orașul Bucecea nu sa întâmplat nici un omor în katuna ratușa apostol comuna mihaluseni sa devastat casa arendașului în restul județului a fost liniște.

Prefect *Vasescu*

No. nare

* * *

5 Martie 1907

A se cere relații dela

Dl. Prefect de Botoșani

urgent

La dosar de oarece s'a referit

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No % data 18/3 ora 11. d.

Dlui Director general

Buk.

Rescoala țăranilor din satele învecinate uninduse cu locuitorii din mahalalele din oraș Botoșani astăzi început din nou devastările sau luat energice măsuri pentru restabilirea sunt morți și răniți.

Diriginte *Enăcescu*

5 Martie 1907
 Dl. Prefect de Botoșani
 a da relații urgente

Sosit București
 11 Mar. 1907
 II

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No. 95 serv. 185 data 18/3 ora 11.20 1907

Procuror general

Iasy

La ora 10 dimineata un mare numar de orașeni, si sateni au năvălit asupra orașului cu petre si ciomege, au fost întâmpinați de 2 companii locuitorii cu aruncături de petre si aruncare de cartaturi făcute anume au tăbărit asupra soldaților rănind mai mulți dintr'ensi, maiorul Boureanu care esise cu noi înaintea locuitorilor spre a'i liniști a primit numeroase lovituri. — răsvrătiții au tras cu focuri de revolvere asupra armatei făcând somațiunile legale au ordonat să tragă în aer spre a speria pe locuitori însă năvălind cu mare furie asupra soldaților s'a trans focuri care au omorît patru oameni si răniți vreo șapte, la bariera agafton se aduna vreo patru sute locuitori care are să intre în oraș, evreii din mahala se apără singuri si ne comunică că ar fi omorît un român, — starea foarte îngrijitoare de oarece suntem fără armată si tot orașul e înconjurat de sateni si târgoveți la Stăuceni nu pot pleca pentru moment de oarece nu au armată la dispoziție si până în prezent nu mi sa comunicat nimic grav.

Procuror *Levaditti*
 No. n'are

* * *

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 43 cl. s cuv. 100 data 18/3 ora 3 s.
 Sosită la ora 4 s.

Ministru de Interne

De astăzi dimineată 8 ore mai mulți țerani din satele vecine în unire cu mahalagii din oraș înarmați au cercat să intre în interiorul orașului, trupele insuficiente luptă cu ei; sau tras din o parte si din alta mai multe focuri. Aștept sosirea regim. 15 Resboeni care va ajunge la 5 ore. Am chemat 2 escadroane cavalerie din Hârlău ne fiind necesitate acolo pentru moment de mai multă trupă. Aștept si regim. cavalerie care v'am rugat a mi-l trimite. Este în mare agitație în tot județul. Vă rog dați ordine urgente.

Prefect *Vasescu*

TELEGRAMĂ

Prezentată la Hârlău No. 170 260 105 18 ora 7.40 s.

Excelenței sale Domnului Ministru al Justiției

București

Sosit Bădeni găsesc 5 studenți Ieșeni care sub masca de a face ancheta economică sunt imprudenți agitatori. Linistea abia restabilită greu se poate menține în aceste condițiuni ei asigură că sunt și alte grupe răspândite am comunicat Domnului Colonel Regimentului 8 Cavalerie din Botoșani în Hârlău. Sunt al Excelenței Voastre cu deosebit respect devotat.

Onu

7/3 907

Nota telegrafic

Prefect Botoșani

Rog luați cunoștință de telegrama No. 260 semnată Onu adresată din Hârlău Dlui Ministru al Justiției și dați relațiuni

Ministru de Interne ss indescifr.

Exp. No. 17

19/3 7 s.

Censt.

W == 96 serv. 19/3 6.40 s

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

5 Martie 1907

Dl. Prefect de Botoșani

va lua cunoștință.

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 95 cuv. 41 data 18/3 ora 12 s.

Urgentă.

Dlui Ministru finance.

Buk.

Răscoala generală și în oraș Perceptorii și agenții fabricelor parte alungați averea statului în primejdie poliția și armata concentrată în diferite părți iar noi fără nici o pază rog dați ordin în consecință.

Administrator Șt. Ghica

N. 2023

No. 4715

1907 Martie 6¹⁾

Compania Gendarmi rurali Botoșani
cătref

Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare la raportul nostru N. 4706/907.

Am onorul a raporta că azi 5 Martie pe la ora 9 dimineața oamenii din sate pe la Bariera Răchița și Dorohoi, au voit să pătrundă în masă în oraș, — a fost înteminați de armată între care sa încins luptă și după somații, trupa a fost silită se tragă căzând 4 morți și 8 răniți.

Gendarmii a ținut piept lipovenilor cu care sa luptat voind a veni la poliție și a libera niste arestați, gendarmii sînt și acum ora 3.1/2 p. m. la bariera Richiți a ține în loc lipovenii. În timpul luptei Domnul Maior Boureanu comandantul Batalionului 8 Vânători a fost lovit.

La Tg-1 Bucecea sa raportat telefonic că țărani din satele vecine în mare numer, au devastat târgul, unde secția de gendarmi na putut rezista, și unde trecând un tren militar, sa lăsat în localitate un detașament de 300 ómeni.

Țeranii din satul Stănceni adunându-se în mare numer la curtea arendașului Mihalache Popovici Boznoșanu a devastat tot, tăind și telefonul.

Țeranii din comuna Belușeni venind în Botoșani sau învoit cu arendașul Nuham Solomovici, a li se da cu 32 lei falcea, și apoi sa dus toți la comuna lor.

În orașul Botoșani pe lângă alte devastări făcute ier, țeranii a devastat domiciliurile evreilor Nuhăm Solomovici, Leon Costiner, Frederic Costiner, David Costiner și Melțer, arendași de moșii, din cei mai impusi din acest județ.

La ora 5 p. m. a sosit un tren cu militari din Regimentul Resboeni N. 15 comandat de un maior, apoi a sosit și un divizion de Cavalerie din Regimentul 8 Călărași. — Pe seară orașul a fost în liniște și păzit de infanteria din Regimentul Resboeni N. 15 și Călărași, regulându-se patrulare prin oraș și margini, — în timpul nopței nu sa mai întîmplat (nimic) nici un eveniment.

Comandantul Comp. — Gend. Botoșani

Maior (ss) Vasiescu

Stampila
Gendarmeria Rurală
Compania Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

1) Stil vechi.

Botoșani 5 Martie 1907¹⁾

România
 PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
 Serviciul Administrativ
 No. 1758

MINISTERUL DE INTERNE
 17153 8 Mar. 1907
 Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
 Serviciul Poliției Generale
 Journ. Arh. No. 4603 bis

S'a făcut adresa la 5, s'a primit la 8 Martie și s'a luat acasă de Primul Ministru. Rezoluția a trebuit să se pună astfel numai la 19 Martie de noul guvern Creangă.

19 Mart. 1907
 Vezut Nicolaescu

Domnule Ministru.

Am onoare de a vă raporta că pe ziua de astăzi 5 Martie în plasa Hârlău nu s'a întâmplat nici un fapt de agitațiune. În plasa Ștefănești mai mulți oameni din Cotuna Ratoșu, Apostol, Comuna Mihălăseni, s'au dus la casa arendașului, Berghenstein Megieș și a devastat-o — nu s'a comis nici un omor.

Primarul Ștefănești m'a înștiințat că un număr de vreo 200 locuitori din județul Iași au venit în Ștefănești și au cercat să devasteze, au fost arestați de gendarmi. Se așteaptă sosirea a mai mulți oameni. Am dispus trimiterea a 80 soldați vânători pentru a menține ordinea. În restul plășei a fost liniște.

În plasa Târgului agitațiunea a luat caracterul unei revolte generale, casa arendașului Stănceni a fost devastată, locuitorii din mai multe comune au înaintat în spre orașul Botoșani.

În plasa Siret locuitorii din comunele Vlădeni, Corni în număr de vreo 4000 au venit în orașul Bucecea, l-a devastat în mare parte — 10 Gendarmi cari erau în acea localitate nu au putut decât să împiedice vărsările de sânge, oamenii fiind în stare de beție, în toate ordinele date de a se închide toate crășmele în tot județul. Din efectivul regimentului Resboeni care venea spre Botoșani, am oprit 300 soldați pentru a salva restul orașului Bucecea.

În comuna Vlădeni locuitorii s'au prezentat la Primărie au cerut să vadă contractul de arendă au rupt registrele arendașului Frederic Costiner, au bătut pe contabilul moșiei Saie Caț, apoi s'au dus la casa lui Avram Zvorișteanu și l-a maltratat pe el și cei doi fii ai lui; au devastat casele evreilor Leiba Safir și Ușer Golderberg. Gendarmii trimiși în localitate nu au putut restabili ordinea, au împedecat numai vărsările de sânge. Această plasă e în plină revoltă.

¹⁾ Stil vechi

Revolta din oraș a fost foarte mare — un număr de vreo câteva mii de locuitori de la satele vecine conduși de mahalagii din oraș și mai ales de Lipoveni au năvălit în oraș pe toate barierele — forțele de care se dispunea, 350 oameni Batalionul 8 Venători, 14 gendarmi rurali, 20 pompieri, au fost impotente de a împedece devastările. S'a devastat o mare parte din despărțirile polițienești a 3 și a 4, casele Dlor Leon Costiner, David Costiner și Meltzer — Armata fiind înconjurată din toate părțile a fost obligată a se retrage cu încetul spre centrul orașului. Pe la 11 oare în Piața Ferdinand înarmați cu revolve și bâte au năvălit asupra unei companii de soldați conduși de dl. maior Boureanu. Dl. maior Boureanu a fost strivit de loviturile primite, mai mulți soldați au fost răniți. Dl. Procuror făcând somațiunile legale a ordonat începerea focurilor. S'a tras 5 salve în aer cu cartușe oarbe, însă revoltați năvălind din nou în spre soldați s'a tras focuri pline, au căzut 4 oameni morți și 8 răniți, în urmă răsvrătiții s'au retras mai departe și n'au vrut să se împrăstie de cât la 6 oare seara la sosirea a 2 escadroane de cavalerie din regimentul 8 călărași chemați în grabă de la Hârlău. — Cavaleria a făcut mai multe sarge și oamenii s'au împrăștiat.

Din altă parte în strada Fulger un număr de vreo 800 oameni au început devastările, locuitorii din acea stradă în mare parte evrei s'au apărat cu revolverele — sunt mulți oameni răniți de către evrei.

Linștea nu s'a restabilit de cât la 7 oare la sosirea a 2 Batalioane din Regimentul 15 Resboeni. — Pe noapte a fost liniște.

Cu micul număr de soldați de care se dispunea s'a luptat timp de 2 zile și 1 noapte în contra revoluționarilor, așa încât mi-a fost cu neputință să apăr peste tot orașul devastările și să împiedec sărăcia totală a celor mai mare parte din nenorocitele familii evrești sărace și miserabile deja și care au atât de puțină vină în tot ce se întâmplă.

S'au făcut mai multe arestări. — S'a remarcat că din revoltați cea mai mică parte erau țerani, cea mai mare fiind mahalagii din oraș și mai ales Lipoveni. Acești din urmă au avut o atitudine foarte ostilă în tot timpul și instigau pe revoltați cu cuvintele: înainte că vin Rușii, au să ocupe țara, au să gonească pe toți evrei, au să vă scutească de biruri și au să vă deie pământ. Principalii instigatori Lipoveni sunt arestați și depuși la Parchet.

Repet, Domnule Ministru rugămintea ce v'am făcut telegrafic de a dispune urgent *trimiterea în județ a 2 regimente Cavalerie și 1 infanterie, căci revolta, dacă nu se va mărgini va deveni generală în curând.*

Binevoiti, ve rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect Vasescu

Director

No. 4716
1907 Martie 7¹⁾)

Compania Gendarmi rurali Botoșani
căt̃re
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare raportului nostru 4715

Am onoare a raporta că azi 6 Martie un număr de vreo 300—400 de țerani din satele Orășeni, Slobozia-Secătura și Cosula a voit să pătrundă în Botoșani prin bariera Iași, însă a fost opriți de armată.

Pe la ora 11.1/2 a. m. sa telefonat de la secția gendarmi Sulita, că târgul a fost devastat de către țeranii adunați din satele vecine.

Secția Gendarmi Burdujeni a raportat seara, că țeranii din Siminicea sunt agitați și că vor să vie la Burdujeni, din evreii a plecat peste frontieră, iar azi pe la ora 12 a. m. sa raportat că țeranii din Siminicea, Salcea și parte din județul Dorohoi a venit în Burdujeni devastând târgul, Compania din Regimentul Răsbœni N. 15 și cu gendarmii ce se afla în localitate, n'a putut opri, de cât în parte, devastarea ce s'a efectuat.

Secția Gendarmi Ștefănesci a raportat telefonic, că un grup de 20—25 țerani din județul Iași, a venit la târgul Ștefănești, însă a fost arestați 15 din ei, și ceilalți a fugit.

Detasamentul Sub-locot. Stoian din oraș, în această zi a executat arestări, dupe ordinul D-lui Prefect și Procuror.

În orașul Botoșani toată ziua a fost liniște, patrulându-se de soldați, pe seară asemenea a urmat patrulele, dându-se garda la autoritățile civile și militare în timpul nopței.

Secțiile de gendarmi din celelalte localități din județ raportează că este liniște, precum și detasamentul gendarmi cu reședința la Frumușica comandat de Locotenent Vernese a raportat asemenea că spiritele sunt liniștite, însă ómenii din comuna Flămânzi, cer să li se facă mai repede învoelile agricole, cari, în ziua de 6 corent a fost vezuți și de Domnia-Vóstră.

Comandant Comp. Botoșani

Măior ss Vasiescu

Stampila
Gendarmerie Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

1) Stil vechi.

Botoșani 6/3 1907

România
 PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
 Serviciul administrativ
 No. 1757

MINISTERUL DE INTERNE
 Serviciul Poliției Generale
 Jurn. Arh. No. 4618

19 Mart. 907

Vezut Nicol.

MINISTERUL DE INTERNE
 17151. 8 Mar. 1907
 Registratura Generală

Domnule Ministru,

Am onoare de a vă raporta faptele petrecute în acest județ pe ziua de 6 Martie a. c.

În orașul Botoșani a fost liniște, dar o liniște aparentă căci atât mahalagii cât și lipovenii au fost agitați. Nu s'a întâmplat nici un fapt în afară de vre-o câte-va arestări. Barierele au fost toată ziua păzite de soldați, căci numeroși țerani veneau spre oraș. Ei în aparență liniștiți, cereau să se împace cu arendașii lor, nu li s'a permis intrarea în oraș de cît prin delegații de 6 oameni. Am chemat la Prefectură o parte din arendașii cari era în Botoșani, ei s'au împăcat cu locuitorii și ei s'au întors în liniște pe la satele lor, a fost locuitori din comunele Leorda, Vlădeni, Corni, Poiana-Lungă, Curtești, Stăuceni.

Din acei 8 răniți pe ziua de 5 Martie a mai murit 4 în Spitalul comunal, pe ziua de mine s'a dispus de către Parchet înmormântarea lor la cimitirul Eternitatea. Alt fapt important nu s'a mai petrecut în Botoșani.

În plasa Ștefănești locuitorii din comuna Todireni amenință casa arendașului dacă nu le face contract pîn' în 24 oare. Domnii Arendași Kaufman și Krasnasevsky nefiind în localitate, nu le pot da nici un răspuns. Obștea locuitorilor a intervenit pe lîngă Epitropia Sft. Spiridon, proprietara moșiei Todireni spre a le trimite un delegat și a le calma, ei cerînd intervenirea Epitropiei. Pe seară aflu că locuitorii din Todireni s'ar fi pornit în spre tîrgul Sulița pentru al devasta.

În cîtuna Răusenii comuna Todireni, locuitorii vroind a se împăca cu arendașul moșiei, Marcus Iuster, nu l'a găsit acasă, au devastat casa și gonit servitorii de pe moșie.

În Ștefănești, unde s'a trimis 38 soldați din Batalionul 8 Vînători, nu s'a petrecut nici o turburare. Știrea dată pe ziua de ieri că s'ar fi devastat casa arendașului Bergenstein din cătuna Ratușu Apostol, comuna Mihălășeni, nu e confirmată. După relațiunile oficiale nu s'a mai petrecut nimica în acea plasă.

În plasa Hirău a fost liniște după cum îmi raportează inspectorul comunal respectiv. Dl. maior Mirinescu, inspectorul geandărmăriei, a fost în comuna Frumușica și în comuna Flă-

¹⁾ Stil vechi.

mânzi, a sfătuit oamenii să fie liniștiți, este agitație în acea plasă, dar încă nu revoltă.

Din Hîrlău îmi comunică dl. colonel Botea, comandantul Regimentului 8 Călărași, ramas acolo cu 2 escadroane că s'a arestat 5 studenți, care pretind că au autorizațiune verbală de la D-I Prefect de Iași pentru a face o anchetă agricolă — negăsind momentul oportun pentru facerea unei asemenea anchete și ducerea lor prin sate am dispus arestarea lor și conducerea lor în județul Iași, pînă la Tîrgu-Frumos, de e posibilitate.

În plasa Tîrgului, locuitorii din cotuna Dracșani, comuna Lunca, așteptând de 10 zile venirea arendașului sau a administratorului moșiei, spre a se înțelege cu învoelile agricole, impacientați, s'au dus în număr de 3000 în tîrgul Sulița și a devastat complectamente, 10 geandarmi lăsați pentru paza orașului nu au putut împiedica devastarea. După știrile primite la 12 oare noaptea devastarea continuă, dară nu a fost. nimene ucis sau rinit grav Tot la ace oră îmi comunică Primarele că locuitorii din cotuna Lunca, Gîrbești, Stănești, Stroești se îndreaptă în spre Sulița, neavând armată la dispoziție nu pot lua nici o măsură, trupele ce sînt în Botoșani fiind insuficiente pentru paza orașului. În restul plăsei este agitație dară fără caracter de violență și devastări.

În plasa Sirét revolta a luat un caracter general. Am reușit a chema în Botoșani spre a se înțelege cu arendașii delegați din satele Vlădeni, Brehuești, Corni, Serafinești, ei s'au împăcat și s'au retras în aparență liniștii pe la vetrele lor, promițând de a nu se deda la nici un act de violență.

Locuitorii din comunele Siminicea, Salcea și Burdujeni uniți cu locuitorii din comuna Adâncata, județul Dorohoiu, au năvălit pe la orele 9 în tîrgul Burdujeni, fiind beți se dedau la adevărate acte de sălbătecie, fără a comite, însă omoruri. O sută de soldați din Regimentul 15 Resboeni trimiși acolo nu pot împiedica devastările, ei protegează gara și localurile publice. Mai toți evreii au fugit în Suceava, Bucovina. Pe la orele 11 noapte a mai sosit acolo încă 50 oameni trimiși din Botoșani, dară numărul de soldați fiind prea mic față de numărul locuitorilor nu se va putea împiedica devastarea și prădarea complectă a tîrgului.

Locuitorii din comuna Fîntinele au năvălit pe la orele 12 pe la casele Dlui Bogdan Ciomag, din satul Bălușeni, D-lui Capri din satul Bănești, Dlui G. Buicliu din satul Fîntinele și le-a devastat, nu s'a comis nici un omor.

S'a luat dispozițiuni ca regimentul Bacău care e anunțat, să se oprească în gara Verești și de acolo D-I Inspector comunal în unire cu dl. Substitut de Procuror va repartiza trupele pe la casele D-lui Leon Ghika din Dumbrăveni, D-lui A. Cantacuzino-Pășcanu din Salcea și pe unde va fi necesitate.

Precum vedeți, Domnule Ministru, această revoltă care la început avea un caracter antisemit a devenit o adevărată revoluție

De 48 oare de cînd rog Ministerul ca să mi se dea ajutor nu primesc nici un răspuns. Revoltații se vor îndrepta și în spre Botoșani și nu dispun de trupe necesare pentru a-l apăra. Vă rog dați ordinele cele mai severe pentru grabnica trimetere a regimentului anonsat și a cele 2 regimente de cavalerie cerute. *E absolut indispensabil ca regimentele să fie aduse din Oltenia și Muntenia căci mi e teamă că soldații fiind moldoveni, toți avînd același sentiment de ură contra evreilor să nu ne putem servi de ei contra țăranilor.*

Bine vă știți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect ss Vasescu

* * *

Comunicată Dnui Prim Ministru

TELEGRAMĂ

Förte urgent fr. Botoșani 55 s 99 19 7. Sosită la 19 ora 8,20

Foarte urgentă.

Sosit București
19 Mar. 1907

Dlui Ministru de Interne Bkresci

Revolta este generală în județ Sulița a fost devastat Bucecea asemenea la Burdujeni câteva mii oameni au secătuit totul curțile Stăuceni plasa tîrgului și fântănele Bănesci, Bălușeni a fost devastate se așteaptă pe mâine mai mare resvrătire. am însciiñtat pe colonelul regimentului ce vine înspre Botoșani de a se opri în gara Veresci de acolo rescoliții din plasa Siret, rog dați ordine de a trimete de urgență acestui regiment și cele 2 regimente de cavalerie ce v'am cerut. In orașul Botoșani e liniște pentru moment.

Prefect Vasescu

No. 1720

* * *

Comunicat Dlui Prim Ministru

6 Martie 1907

TELEGRAMĂ

Presentată la data de 18 ora 10.45 ss fr. Botoșani 49 s 83 19 9/20

Dlui Ministru de interne bkresci

Plasa Herlău liniște, plasa tg. liniște. — plasa Stefănesci astă noapte sa arestat 21 tzigani din jud. Iasy. armata în număr de 80 oameni au plecat pentru apărarea orașelului Stefănesci în restul plasei liniște, — plasa Siret locuitorii se pregătesc se devasteze velnitza' cerni și dumbrăveni orașelul Bucecea și Burdujeni armata 300 oameni este la Bucecea dispus trimiterea 16 gendarmi rurali burdujeni singurele ajutoare de care dispun. revolta mai generală reg f. urgent trimiteți trupele cerute.

Sosit București
19 Mar. 1907

I

Prefect Vasescu

No. 1716

DOCUMENTE DESPRE 1907

No. 4732

1907 Martie 8

Compania Gendarmi Rurali Botoșani
către

Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare raportului nostru N. 4716

Am onorul a raporta:

1.) Azi de dimineață 7 Martie țăranii din satul Tudora adunându-se în număr mare, sau dus la curtea arendașului Natan Costiner din acea localitate și a devastat cu desăvârșire.

2.) Secția gendarmi Burdujeni a raportat telefonic că țăranii din satele vecine, iar sau adunat în târgul Burdujeni dându-se la devastări. Compania din Regimentul Răsboeni No. 15 și cu gendarmii ce se află în localitate, i-au respins, după care sa retras spre satele lor.

3.) Asemene sa raportat că țăranii din împrejurimi sa adunat la curtea Domnului Roseti din satul Hancea, devastând conacul moșiei.

4.) Țăranii din satele Fântânele, Joldești și Roșcani au devastat curtea proprietarului Baron Capri.

5.) Țăranii din satele Corni și Brehnești au devastat casele ebrești, de la Fabrica de spirt a lui Costiner și casele evreesci din satul Corni.

6.) Secția Trușești a raportat telefonic, că mai mulți țărani din satele Petrești, Albești și Măscăteni a devastat casele arendașilor Natan Vecsler, Leizer Chizinger¹⁾ și Iulius Blumenfeld din acele localități.

7.) Locotenent Vernescu comandantul detașamentului din plasa Hârlău cu reședința la târg-Frumușica raportază telefonic că este liniște în comunele din acea plasă.

8.) Sub Locotenent Stoian cu detașamentul la Poliția orașului Botoșani, a executat arestări după ordinul Dlui Prefect și Dlui Procuror local.

9.) În noptea de 7-8 corent a sosit detașamentul de gendarmi rurali (25 din comp. Teleorman și 5 din Comp. Dolj) sub comanda șefului de pluton sergent Ion Pencea Stan.

Despre cele ce va urma pe ziua de mâine 8 corent voi avea onoare a raporta.

Comandant Comp. Gend. Botoșani
Maior ss Vassiescu

Stampila
Gendarmeria Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Dacia—România

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni 4 milioane aur, pe deplin vărsat

Depart. Central

Sect. A.

No. 346

Dosar Durnești

București 6/19 Martie 1907

6 Mart. 1907

*A se aduce la cunoștința Dlui
Prefect de Botoșani pentru
luarea măsurilor de siguranță.*

Domnule Ministru,

Administrația moșilor noastre Dumești și Bobulești, plasa Ștefănești, comuna Românești, județul Botoșani, ne telegrafiază astăzi că locuitorii cătunului Bobulești de pe moșia cu același nume s'au revoltat, în urma căreia personalul superior al acestei moșii a fost retras la cătunul Dumești.

Avem onoare a vă alătura pe lângă prezenta o copie certificată de noi conform cu originalul, a telegramei ce am primit dela administratorul moșilor.

Ne permitem a vă ruga, Domnule Ministru, să binevoiți a dispune de urgență ca Prefectura județului Botoșani să ia convenitele măsuri pentru paza vieții personalului moșilor noastre de mai sus cât și a averii Societății.

Primiți, vă rugăm Domnule Ministru, încredințarea distinsei noastre considerațiuni

„Dacia-România
Societate Generală de Asigurare
Direcțiunea Generală
ss *indescifr.*

* * *

Dacia-România

Societate Generală de Asigurare București

TELEGRAMĂ

urgent

Dacia-România București

Ștefănești 165. 13. 19. 12 data 19 ora 12.40

Sătenii Bobulești revoltați, personalul superior ridicat Dumești, rog instrucțiuni.

Copia conform cu originalul telegramei

Spiro

București 6/19 Martie 1907

„Dacia-România”
Societate Generală de Asigurare
Direcțiunea Generală
Indescifr.

TELEGRAMĂ

Prezentată la C.M.I. No. 111 cl. s data 19/3 ora 6. s. 1907
Sosită la ora 7 s.

F. Urgent

Vasescu prefect Botoșani

Luăți îndată mesuri grabnice și energice pentru apărarea veleniței și caselor proprietatea Dlui Leon Ghica din Dumbrăveni.

Știrile primite anunță că locuitorii din localitate se pregătesc la devastări pe care cer să le preveniți negreșit trimițând imediat la fața locului armata trebuincioasă.

Prim Ministru G. Gr. Cantacuzino

* * *

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. % cuv. 56 data 19

Dlui Ministru de Interne Buk.

Telegrame nr. 96 răspund: 5 *studenți* au fost arestați astăzi în Hârlău ei pretind că au autorizațiunea de a face o anchetă agricolă în județul Iași am dispus trimeterea lor în acel județ în momentul acesta neputând permite streinilor de a merge prin sate în județul Botoșani.

Prefect Vasescu

* * *

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 136 cl. s cuv. 240 data 19 ora 8 s

D-lui Ministru de Justiție

Sosit București
19 Mar. 1907
II

Am onoarea a vă raporta că astăzi pe la orele 4.30 locuitori din plasa Siretului *au devastat cu totul locuințele Dlui Capri* de pe moșia Bănesci. Dlui Ciomac din Bălușeni și *dlui Buicliu din Fântănele*. Locuitorii sau pus la cale ca pe mâine să devasteze locuința dlui Roseti din Hancea, regim Bacău e anunțat și sa dispus de către prefect menținerea lui la Veresci spre distribui în localitățile unde va fi nevoie tg. Sulița Burdujeni și Bececea tot astăzi au fost devastate cu totul de către locuitorii din satele mărginașe, rescoala țărănească sa întins peste tot locul și avem nevoie pen-

MIHAIL ROLLER

tru menținerea liniștei de cele 2 regim. de cavalerie cerute de către prefect afară de regim ce va sosi în astă seară, sau mâine dimineața dupe cum am fost anunțați, regim ar fi de dorit să fie compuse de soldați din Muntenia, am onoare dle ministru a ve saluta.

Procuror *Levaditi*

Nr. nare

* * *

Comunicată Dlui P. Ministru

19/3 ora 10 d.

„ „ *Gral Manu*

„ „ *Moruzi*

„ „ *Sfetescu*

„ „ *Bogdan*

Cop. Dir. Gle 9 Panciu 19/3 1059

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 115 cuv. 433 data 19 ora 12

Dlui Ministru de Interne Buk.

Am onoare a ve raporta următoarele: începând de ieri de dimineață locuitorii din părțile marginase ale orașului împreună cu mai mulți săteni din satele vecine au devastat cea mai mare parte din prăvăliile se case sau făcut mai multe arestări astăzi dimineață 5 Martie devastări devenind din ce în ce mai primejdioși pentru populația orașului am eșit din nou înaintea lor cu un număr foarte restrânse de sold. din cei trei sute pe care îi aveam la dispoziție de oarece încă nu sosire armata cerută întrun moment dat devasta aproximativ de 800 înarmați fiind cu ciomege petre și revolvere voind să vie asupra centrului orașului iam somat mai întâi să se retragă în acel moment dinșii nu numai că nau ținut seama de ordine dar au înaintat asupra noastră aruncând cu petre și trăgând și focuri făcând somațiile cuvenite 2 trăgând o salvă în aer văzând că devastorii nu voesc a se retrage și din potrivă căutau cu orice preț să se arunce asupra noastră dupe noua somație și când am văzut că soldații sunt cu totul amenințați sa tras dupe ordinul dat de noi focuri asupra mulțimii de oarece comandantul batalionului fusese lovit precum și mai mulți soldați. Devastatorii văzând aceasta sau retras rămânând în urma lor pe piața Ferdinand 4 morți și 9 răniți din care au decedat încă 2 la spital.

Majoritatea celor căzuți sunt tergoveți venind în urmă încă o companie am putut timp de 3 ore am ținut în respect pe devastatorii care știau că armele soldaților sunt încărcate fiind informați că prin mai multe bariere vin locuitorii de la țară în oraș pentru a nu fi luat de la urmă neam retras în un punct al orașului spre a păzi centrul. Locuitorii din comuna Vlădeni și Corni în număr foarte mare intrând în oraș au devastat complet

locuințele Dlui Leon Costiner, Frideric Costiner și Meltzer. — In acelaș timp soldații care aveam la dispoziție noastră apăra o parte din despărțirea zisă sticlari unde devasta.

In spre seară 2 escadroane regim 8 călărași sosind și venind în Piața Ferdinand unde toată ziua a fost asediată de devastatori au reușit săi alunge din raionul orașului la orele 6.1/2 a sosit și regim. resboeni pentru moment orașul este liniștit tot au fost devastati târgul Bucecea unde a ramas 300 soldați din regim. resboeni la venirea lor spre Botoșani.

Astăzi în oraș afară de târgoveți și săteni din satele mărginașe au fost și câteva mii locuitorii iar pentru paza orașului am avut la dispoziția noastră 320 soldați, 14 geandarmi, 40 călărași pe jos și 20 pompieri.

Procuror *Livaditi*
Nr. nare

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMĂ

Botoșani 31 ss 14-19--11 data 19 ora 2 s.

f. urgent Dlui Ministru de Interne Bkr.

Trimiteti armata cerută revolta generală,

Prefect *Vasescu*
No. 1714

* * *

TELEGRAMĂ

Prezentată la Burdujeni No. % data 19/3

Domnului Director General Poșta București

Burdujeni devastati peste 1000 țărani din împrejurimi devastează sunt temeri de măcel.

Diriginte *Negruzzi*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMĂ

Botoșani 118 s 34 19/3 12

Dlui Ministru de Interne Bkresci

Primar *Stefănești* îmi comunică că orașelul e amenințat trupele de care dispune sunt insuficiente pentru paza orașului rog dați ordin urgent pentru trimiterea armatei cerute.

Sosit București
19 Mar. 1907

Prefect *Vasescu*
No. 1771

II

7/III.907

*Dlui Prefect de Botoșani
a lua cunoștință*

Sosit București
19 Mar. 1907

II

TELEGRAMĂ

Presentată la Brăești No. 1 cl. p cuv. 15 data 19/3 ora 1.45

Jean Goilav Teilor 140 Buc.

Renunțat la moșie în favoarea locuitorilor, veniți regulați cu locuitorii.

Garabat Tabacariu

* * *

5 Martie 1907

*Se va aduce la cunoștința Dlor Prefecți
de Iași, Botoșani și Dorohoi*

Sosit București
18 Mar. 1907

I

TELEGRAMĂ

Presentată la Iași No % data 19/3 ora 9.40 s.

Urgent. Greceanu Ministru Justiției Buk.

Inspectorul comunal raportează că locuitorii din Perieni în număr de vreo 300 sau resculat au maltratată personalul administrației moșiei crede că vor sosi la primăria Tzigănași pentru a maltrata personalul primăriei cere forța armată.

Am comunicat Dlui Prefect Cananau, Procurorul Dorohoi comunică locuitorii din Ivăncăuți au devastat casa arendașului Moscovici maltratând pe fratele și servitorii acestuia au trecut la cumnatul acestuia devastând au plecat spre Rădăuți la Orofteana au devastat casa arendașului am dat ordin să plece în localitate procurorul Botoșani comunică devastarea a continuat până la 9 seara au fost arestați vre'o 50 prinși în flagrant delict nu a fost decât o parte din batalionul 8 vânători care luând de la 8 dimineața până la 9 seara au fost cu totul obosiți în comuna Stăuceni vre'o 300 locuitori au declarat că dacă nu vine posesorul să se înțeleagă pentru muncile agricole vor devasta totul am dat ordin procurorului ca să plece la fața locului.

Procuror General Leonescu

* * *

7/3

*Se va cere relațiuni
Dlui Prefect*

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No. 146 cl. s cuv. 47 data 20/3 ora 10

Procuror General Iasy copie D-lui Director general

al teleg. și post București

Substituții îmi comunică din Verești că trupele n'au sosit încă și sătenii vor să devasteze și astăzi curțile Dumbrăveni și Hancea rog interveniți să se trimită imediat armata cerută care fără de dânsa nu putem împedeca pe agresori de la faptele lor.

Procuror Livaditi No. off. n'are

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No. 140 cl. s cuv. 60 data 20 ora 12 d

Dlui Prim Ministru Buc.

Telegrama Sv. Nr. 111 am onoare a ve raspunde că am dispus trimeterea a 400 soldați din regim. Bacău care era destinat pentru acest județ însă până la 12 ore încă nam primit stirea când va sosi acest regim. în gară Veresci vecină de Dumbrăveni toată plasa Siret e în revoltă aștept pentru a restabili ordinea sosirea încă a 2 regim. de cavalerie cerute urgența e mare *rog dați ordine severe.*

Prefect Vasescu
1753

* * *

Cifrată

7/III/907

Exp. N. 12
20/3 5s
Const.

Cheie specială
NOTĂ TELEGRAFICA

Prefect Botoșani

9821-i 9667

In urma intervenirei legațiunei Franceze

Rog comunicați-mi telegrafic ce se petrece la fabrica din Ripiceni. Fiind informat că acea fabrică este amenințată rog luați măsuri pentru trimiterea în localitate a unui detașament de soldați pentru protejarea averei și vieții celor de la fabrică.

Ministru de Interne ss *indescifr.*

No. 115 serv. 20/3 5 s.

* * *

5 Martie 1907

A se aduce la cunoștința

Dlui Prefect de Botoșani

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani No. 265 cl. s cuv. 33 data 20/3 ora 4 s

Dlui Prim Ministru

București

Revolta ia proporții colosale în întregul județului. Rugăm ordonați trimiterea armatei de care suntem cu totul lipsiți.

V. Isăcescu deputat. C Ciolac Deputat. Prassa Deputat.

MIHAIL ROLLER

*Comunicat dlui Prim Ministru
Comunicat la toți*

TELEGRAMA

fr. Botoșani 67 21 20/3 5/10

Dlui Ministru de Interne Bkresci

Revolta ia proporțiune mai mare comunicațiile ferate amenințate rog trimiteți armata.

Prefect Vasescu
No. 1762

35 C.M.J.

20 8 s.

* * *

7 Martie 1907

A se cere relații dela

Dl. Prefect de Botoșani

TELEGRAMA

Presentată la Botoșani No. 70 cl. s cuv. 189 data 20/3 ora 6.30 s

Urgent D-lui Ministru al Justiției

București

Am onoare a ve comunica că astă-zi locuitorii în foarte mare număr au devastat complect locuința D-lui Roseti de la Hancea armata anunțată în Verești pentru cel mai târziu astă-zi dimineață n'a sosit încă, încât ne aflăm în imposibilitatea de a putea împiedeca devastările făcute pe la țară, pe mâne locuitorii au hotărât să devasteze locuințele din Dumbrăveni și Salcea, pentru moment nu avem în gară la Verești de cât 40 soldați și din orașul Botoșani nu putem să trimitem trupe de oarece locuitori din părțile mărginașe și din satele vecine sunt foarte agitați și văzând că în oraș este lipsă de armată ar putea să năvălească iarăși asupra Botoșanului substitutul se află în gară la Verești și ne roagă să intervenim să se trimeată trupe adresându-ne parchetului general pentru a interveni în acest sens ni sa telegrafiat de către dl. Procuror general să ne adresăm direct vă rugăm dar Domnule Ministru să binevoiți a interveni să mi se timeată de urgență trupe rescoala țărănească în județul Botoșani sa întins pretutindeni.

Procuror tribunal Botoșani *Livaditi*

No. 1767

TELEGRAMA

Presentată la C.M.J. No. 124 cl. s cuv. 33 data 20/3 ora 6.40 s 1907
Sosită la ora 8.10

Extra urgent Dlui Prefect Botoșani

Rog comunicați de urgență dece trupe dispuneți în județul
Dv. cum sunt repartizate și ce trupe v'au sosit din cele cerute.

Prim ministru G. Gr. *Cantacuzino*

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Botoșani No. 160 cl. s cuv. 120 data 20/3 ora 7.30 s

Dlui Prim Ministru București

În județ este la Hărlău 3 excadroane cavalerie din regim. 8
Călărași batalionul 8 vânători în număr de 350 în Botoșani 100
oameni detașați la Ștefănești 2 Batalioane regimentul 15 Resbo-
eni cu 300 oameni detașați la Bucecea și Burdujeni trupe pentru
paza orașului sunt insuficiente au cerut trimiterea a 2 regimente
cavalerie și un regiment infanterie revolta fiind generală în județ
cu toate că mi sa anunțat de 40 ore sosirea unui regiment de in-
fanterie până acest moment încă n'a sosit nici un soldat am avut
onoarea a vă anunța astăzi că față de aceste împrejurări nu pot
răspunde de situația județului vă rog pentru siguranța generală
trimiteti trupe de urgență.

Prefect *Vasescu*
No. 1768

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

8 Martie 1907

DI Prefect de Botoșani

va lua cunoștință și măsuri

TELEGRAMA

Presentată la Iași No. 2195 cl. p cuv 83 data 20/3 ora 11.40 s
Sosită la data de 21/3 ora 1.40 s

D-lui Ministru de Interne și Președintele al Consiliului București

Aduc la cunoștința Dv. că astăzi în lipsa din țară a fiului
meu Alexandru Rosetti Deputat, proprietatea sa Hancea din jud.
Botoșani a fost complet devastată și distrusă fiind încunoștințat
din prea ziua devastării despre intențiunile resvrătiților m'am
adresat autorităților competente, cu toate aceste faptul sa săvârșit.
Rog Domnule Ministru dați ordin pentru a se lua măsurile nece-
sare ca măcar puținul avut ce a mai rămas să fie salvat.

Colonel *Stefan Rosetti*

MIHAIL ROLLER

Comunicat Gl. Manu
Comunicat Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Botoșani % 21 9 45 data 21/3 ora 11.10 s.

Ministru Interne Bkr.

Astezi totă ziua revolta generală în plasa Siret casa Dlui Cantacuzino Pascanu salvată până în prezent vlnița și curtea Dumbrăveni salvate tulburările încep la Dângeni Trusești și Sft. Maria sa făcut arestări la Dumbrăveni și Salcea — Burdujeni liniște nu sa tras nici un foc un raport urmează rog trimetetzi armata cerută și așteptată.

Prefect Vasescu

8
C.M.J.
21/3 l.d.

* * *

Dat copie General Manu

Comunicat Prim Ministru

C.M.J.
21 8.50

TELEGRAMA

fr. Botoșani 169 s. 80-21-2 4

Dlui Ministru Interne București

Revoluția a continuat astăzi în Burdujeni complectamente devastat curtea dlui Roseti Hancea a fost devastată casa Leon Kostiner a contabilului său și casele mai multor evrei din Dumbrăveni.

Devastate depozitul de rachiu vilnitza Dumbrăveni asemenea revoltații fiind complectamente bieți e temere de noi devastări și chiar kreme în Dumbrăveni. Pe mâine am dispus trimiterea a 180 soldați nu am altzi dispoziții revoluția sa întins în chiar mai mare parte a județului. Rog dispuneți trimiterea armatei cerute.

Prefect Vasescu
No. nare"

*Botoșani 8 Martie 1907*¹⁾

România
 PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
 Serviciul Administrativ
 No. 1903

19 Martie 1907
 Vezut Nicol

Domnule Ministru,

Am onoare a vă raporta evenimentele petrecute în acest județ pe ziua de 8 Martie:

Plasa Hirlău: agitație însă fără caracter de resvrătire.

În comuna Poiana-Lungă s'au strîns mai mulți oameni la Primărie, cerînd demisiunea autorității comunale și vîrînd a devasta casa mașinistului I. Cristescu. Pe urmă s'au liniștit și au reintrat pe la casele lor fără a face alt act de violență, în fruntea lor era Căpățîn, fost delegat. Se va aresta la vreme.

În comuna Tudora: s'au strîns oamenii la Primărie și au ales o delegațiune de 10 care să se învoiască în Botoșani cu arendașul sau administratorul moșiei. Au venit și în fața mea s'au învoit, liniștea s'a restabilit.

Din Hirlău s'a retras acele 2 escadroane de cavalerie ce erau și s'a înlocuit prin 2 Batalioane Infanterie.

În plasa Ștefănești:

În comuna Trușești: proprietarul D. Miclescu face angajamente cu locuitori și îi împacă. Cu trenul de I jumătate au sosit din Iași 5 studenți de la universitatea de Iași și în frunte cu Kogălniceanu, fiul D-nei D. Miclescu. Am trimes imediat pe D-l Sublocot. Stoian cu 4 geandarmi spre ai aresta, fusesem anunțat de sosirea lor și printr'o telegramă a societății universitare din Iași.

Aștept rezultatul raportului D-lui Stoian.

În comuna Măscăteni, cotuna Albești, proprietatea D-lui M. Popovici-Bîznoșeanu, s'au adunat cu mare agitație oamenii la casa D-lui Bîznoșeanu spre a se învoi cu fiul D-lui Popovici care locuște acolo. Oamenii fiind foarte agitați am dispus trimeterea pentru toată linia Jijia a 190 soldați din Regimentul 15 Resboeni, n'au făcut nici un act de violență.

În comuna Dîngeni locuitorii s'au împăcat cu proprietarul D-l I. Mavrocordat, fiind teamă de violență am dispus trimeterea a 24 gendarmi, n'a fost acte de violență.

În comuna Călărași se svonea că locuitorii vor ataca curtea și velnița din Rînghilești, cum în acea localitate nu aveam de cît 20 soldați din Batalionul 8 Vânători, am trimis 30 Calarași din Todireni, n'a fost nici un act de violență.

În Ștefănești și celelalte comune agitație dară fără violență.

În plasa Tîrgului: S'a dispus trimeterea a 140 soldați din Regimentul 15 Resboeni la Sulița care era amenințată din nou și a 50 soldați la Mănăstireni. N'a fost nici un act de violență.

1) Stil vechi.

În comuna Bălușeni, cotuna Zăicești, locuitorii foarte agitați contra D-lui C. Urzică, proprietarul moșiei, au mers la curte amenințându-l. Am dispus trimeterea a 6 geandarmi și 20 Călărași, ordinea s'a restabilit, acte de violență n'a fost.

În restul plășei locuitorii agitați dară nu resvrățiți.

În plasa Siret a domnit revoluție complectă.

În comuna Burdujeni locuitorii din comunele Mitoc și Adincata din Județul Dorohoi în unire cu cei din comunele Burdujeni, Salcea, Siminicea din acest județ au început iarăși a se năvăli asupra orașului. Cinci zeci soldați ce erau acolo a salvat vre-o câte-va case particulare române și localurile publice. De la Burdujeni locuitorii formați în bandă de talhari și distrugători s'au îndreptat asupra cotunei Salcea și comuna Dumbrăveni, cotuna Dumbrăveni. Dl Substitut de Procuror care se găsea în gară la Veresti aștepta trupa. I s'a trimes din Botoșani 180 oameni cu care a ocupat satul Dumbrăveni.

Din nenorocire Curtea Salcea, proprietatea D-lui Al. Cantacuzino-Pășcanu n'a putut fi salvată, ea a fost complectamente devastată, dar grajdurile și dependențele au fost salvate prin sosirea a 60 soldați trimesi în grabă de la Dumbrăveni.

La Dumbrăveni puțină armată ce era a putut ținea în respect răsvrățitorii turmentați de beție după devastarea cu o zi mai înainte a depozitului de spirt dela velniță. Dl Leon Ghika sosit pe la orele 12 a căutat a calma spiritele fără a putea reuși, ei vroind ca proprietarul să rezilieze contractul cu arendașul evreu, Leon Costiner și să nu mai aibă afacere cu el. Spre seară s'au mai calmat și sub sarjele soldaților a intrat acasă. Dl Substitut e în permanență în Dumbrăveni, pe mine dispunând de mai multe forțe se vor opera arestările, capii de bande fiind cunoscuți.

D-l Inspector comunal respectiv Iacoban e trimis cu trupele pentru a proteja Bucecea, Călinești, curtea D-lui Jean Miclescu și velnița de la Corni.

Imediat ce voi avea armata disponibilă voi trimete soldați pentru a proteja dependențele proprietarilor devastați din comuna Fântânele.

Nu dispunem de armată suficientă pentru a împedica revoluția care ne amenință în județul întreg. Vă rog să ni se trimeată un regiment de cavalerie pentru a putea urmări bandele de hoți și ai distruge.

În orașul Botoșani liniște aparentă. Toate precauțiunile sînt luate spre a nu fi vre-o surprindere.

Binevoîți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect Vasescu

1) Stii vechi.

N. 4746

1907 Martie 9

Compania Gendarmi rurali Botoșani
către
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare raportului nostru N. 4732/907.

Am onorul a raporta:

1.) Azi 8 Martie, ȧeranii din satele Salcea și Plopeni, adunându-se în număr mare, a devastat conacul Domnului Cantacuzino Pașcanu din comuna Salcea acest județ.

2.) Detașamentul de gendarmi de sub comanda sub-Locotenentului Stoian, a patrulat orașul supraveghind pe ȧeranii cu afaceri în oraș.

3.) Locotenentul Vernescu comandantul detașamentului de gendarmi din plasa Hirău, cu reședința în târg Frumușica, raportează telefonic, că este liniște în comunele din acea plasă.

4.) În celelalte localități sa raportat liniște.

5.) Sub-Locotenentul Stoian a fost trimis cu 6 gendarmi în satul Băbicieni la conacul Dlui Dtrie Miclescu, unde se denunțase că sânt sosiți 4 studenți, și Dlui V. Gogălniceanu. Ducându-se acolo a găsit pe alt Dm. Gogălniceanu fiul Dnei Miclescu, ca cei 4 studenți, care a declarat că sânt veniți a potoli spiritele ȧeranelor agitați, iar nu a face instigații; Sub-Locot, a fost din nou însărcinat a supraveghea dacă cele spuse de studenți sunt pur adevărate.

6.) În nopțea de 8 spre 9 corent a sosit aci un Batalion din Regim. 27 Bacău, și quartiruiți în quartirile Evreești.

Despre cele ce va mai urma pe ziua de mâine 9 corent, voi avea onóre a raporta.

Comandant Comp. Botoșani
Maior ss) Vassiescu

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

Stampila
Geandurmerle Rurală
Comp. Botoșani

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

22/III 9.20 d.

5

C.M.J. 22/3 — 9 d.

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani No. 2271 cl. p cuv. 109 data 22/3 ora 20

Son Excellence

Monsieur Georges Cantacuzino

President du Conseil des Ministres

București

J'arrive a l'instant de Dumbrăveni ou ma mission n'a pas encore été dévastée mais le sera sans aucun doute des l'institut ou les troupes seront parties comme chez tous les autres propriétaires de la Place du Siret. — Partout regne un état d'insecurité intolérable. — Partout les paysans ont semé l'epouvante. — Les soldats en dehors de l'armée permanente et prise dans un autre district continuent a ne pas tirer si l'on ne prends pas d'urgence des mesures radicales et de la dernière energie nous sommes irremediablement ruinés et perdus.

Leon Ghysca

* * *

Copie Dlui Prim Ministru

TELEGRAMĂ

Prezentată la Botoșani No. 208 cl. s cuv. 66 data 22/3 ora 11.45.

Dlui Ministru de Interne

Buc.

Revoluția a continuat în plasa siret grație armatei Dumbrăveni e salvat până în prezent bandele sa împrăștiat sa făcut ares-tări. In plasa Ștefănești comuna Mastacani casa proprietăței Dlui Popovici Băznoșanu a fost salvată de armată. Pe mâne se așteaptă noi agitațiuni în comuna Dângeni sa luat precauțiunile necesare în restul județului liniște aparentă precum și în oraș.

Prefect Vasescu

N. 1856

DOCUMENTE DESPRE 1907

4 C.M.J.
24 12 d.
Sosit București
23 Mar. 1907
III

Presentată la Botoșani s % 63

Ministru Interne

Buc.

Am onóre a vă raporta că astăzi în oraș a fost liniște în plă-sile Hârlău și târgu liniște în plasa Stefănesci comunele Dângeni Ungureni agitație mare dar armata a restabilit liniștea în plasa Siret sa făcut arestări la Dumbrăveni noi acte de vandalism nu sa petrecut pentru reducerea complectă a revoltei e necesitate, de un regiment de cavalerie din Muntenia.

Prefect Vasescu

dat copie *Gl. Manu*

* * *

No. 4767

1907 Martie 12¹⁾

Compania Gendarmi Botoșani
căt're

Inspectoratul General al Gendarmeriei Bucuresti

„Urmare la raportul No. 4759 din 11 Martie 1907

Am onorul a raporta:

Azi 11 Martie, starea relativ la rescólele țerenești și suprave-gherea de către geandarmerie și armată, este tot astfel cum am avut onorul a raporta cu N. 4759.

De cele ce va urma voi avea onorul a raporta.

Comandant Comp. Gend. Botoșani
Maior ss) Vassiescu

Stampila
Geandarmeria Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major *Nechita*

1) Stil vechi.

4 C.M.J.
25/3 8.40 d.

TELEGRAMA

Presentată la Botoșani No. 108 cl. p cuv. 89 data 24 ora 11.45 d.
Sosită la data 25 ora 12.50 d.

Ministru Interne

Buc.

Am onore a vă raporta că astăzi a fost agitație în comuna Ripiceni unde sa devastat casele a doi evrei și în comuna Salcea unde făcându-se instigațiuni de către armata un locuitor a încercat să lovească cu cuțitul pe un soldat acesta a tras un foc locuitorul a fost rănit ușor și condus la spitalul Burdujeni.

În restul județului și în oraș liniște aparentă. Armata i împărțită în tot județul după necesitate.

Prefect Vasescu
No. 1862

* * *

București 11 Mart. 1907 ¹⁾

România
PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
Serviciul Administrativ
No. 1933

19 Mart. 907
Vezut Nicol.

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4866 bis

MINISTERUL DE INTERNE
18407 12 Mar. 1907
Registratura Generală

Domnule Ministru,

Am onoare a vă raporta despre faptele petrecute în acest județ pe ziua de 10 Martie:

În orașul Botoșani e liniște. Comersanții israeliți cu toate asigurările date de noi că nu au nimic de riscat nu vreau a deschide magazinele, orașul e bine păzit. Numeroase delegațiuni de țărani vin în oraș spre a trata cu arendașii și proprietarii, ei se reîntorc mulțumiți. Puține localități, până în prezent, a mai rămas care încă n'au tratat cu arendașii.

În plasa Hirău e liniște, agitațiunile ce erau zilele precedente în comuna Poiana-Lungă se mai calmează, dară pe la 10 oare ni se comunică că 20 locuitori s'au adunat la Primărie și

¹⁾ Stil vechi.

au cerut să li se facă o petițiune adresată Prefectului ca să stăruie să li se micșoreze prețul lemnului devenit pre scump. ei au să trimeată această petițiune la Prefectură prin o delegațiune de 4 membri. In cotunele Protopopeni și Icuseni locuitorii *conduși de fostul ajutor de primar Căpățână fac agitațiuni* contra autorității comunale, vreau să devasteze Primăria, se alunge pe Primar, ei vor să atace și casa D-lui I. Cristescu,, arendașul rezervelor Statului. Am dispus trimeterea imediată a 10 soldați, spre seară liniștea părea restabilită.

In comuna Tudora se anunță oare-care agitațiune dară s'a calmat.

In plasa Tîrg: In comuna Ungureni locuitorii se agitau și cereau arendașului să li se promită că are să le dea 250 fălci pământ pe anul acesta. Arendașul lea promis 200 și ei s'au calmat.

In comuna Unteni, oamenii din cotuna Mănăstireni, îngrijiți de prezența armatei în localitate se cam calmase, au fost la Primărie spre facerea contractului, în urmă s'au calmat.

In comuna Gorbănești, majoritatea locuitorilor sunt împroprietăriți de Stat, cu toate aceste ei pretind de la arendași vecini să le dea pământ, vin prin delegațiune la Botoșani, se agită, dară fără acte de violență.

In restul plășei liniște.

In plasa Siret:

Ordinea s'a restabilit liniștea în comunele Burdujeni, Bucecea, Salcea, păzite de trupe și Curtești în apropiere de Botoșani.

In comuna Vlădeni, liniște aparentă, locuitorii cari se învoise cu contracte agricole în alte condițiuni și reclamă pe administratorul moșiei, care e absent, acte de violență nu s'au petrecut, comuna e păzită de armată 40 oameni în Călinești.

In comuna Corni, velnița și Curtea păzite de armată, liniște aparentă, spre seară locuitorii din Serafinești care se învoiră cu contracte, le au rupt și pretind să li se dea pământ de veci, un instigator a fost arestat.

In comuna Leorda și Bucecea liniște.

In comuna Dumbrăveni se continuă instrucția și arestările de către D-l Substitut Pillat, armata păzește.

S'a trimes 164 soldați pentru paza Gărei Verești, acaretele de pe moșia Hancea a D-lui Roseti, moșia Bălușeni a D-lui Bogdan Ciomag, moșia Bănești a D-lui Baron Capri, moșia Fîntînele a D-lui Doctor Buicliu. Dl Inspector comunal Iacoban e însărcinat și cu căutarea unei bande de talhari care caută să fure și să distrugă și Curtea Joldești. — Acești soldați se vor întruni la punctul Joldești cu trupa trimeasă pe șoseaua Liteni în spre Poiana Lungă și Tudora-Joldești. S'a dat ordin să se facă arestări.

In comuna Fîntînele trupa păzește acaretele mai sus citate, e liniște aparentă.

În comuna Siminicea, liniște aparentă, dară când se va dispune de trupe arestări numeroase sînt numai decît necesare.

În plasa Ștefănești:

În comuna Dângenii: locuitorii se învoiră cu proprietarul Dl Mavrocordat cu două zile mai înainte și eri aveau noi pretențiuni, locuitorii din cotuna Iacobi se agită și trimet delegațiuni la Prefectură, spre a lua moșia Iacobi și a o împărți între ei, încă nu e violență. Locuitorii din cotunele Dîngeni, Strahotin se agită, sub presiunea locuitorilor din cotuna Hulub, improprietăriți de Stat. Pe la 11 oare locuitorii în număr de vreo 600 au înconjurat dimineața Primăria.

Acolo se afla 24 geandarmi, ei au putut menține locuitorii pînă la sosirea soldaților sub comanda D-lui Căpitan Meleca. Toată ziua a domnit mare fierbere, soldații au fost de multe ori atacați, s'a tras focuri dară numai în aer.

În comunele Ripiceni, Trușești, Românești, Todireni, Călărași liniște.

Orașul Ștefănești liniște, e păzit de soldați.

În comuna Măscăteni liniștea s'a restabilit după trimeterea unei delegațiuni din cotunele din comună la Botoșani, spre a trata cu proprietarii și arendașii. Locuitorii vroiau să devasteze curtea, arendașului Leff dară au fost împiedicați de armată, a domnit liniște pînă în seară.

În comuna Mihălășeni, locuitorii se învoiseră cu proprietarii frații Ursian, grație unor instigatori a început a se agita și se așteaptă pe mine turburări. S'a mai trimes astă noapte 200 soldați din Batalionul 8 Vînători spre a păzi linia între Dîngeni-Brăteni-Mihălășeni-Ripiceni și fabrica.

Faza revoluției s'a schimbat, locuitorii, grație instigatorilor, se crede ruși de naționalitate, ce cutreeră satele, văzînd că au putut să si îndeplinească pretențiunile lor către arendași și proprietari, cer mai mult: împărțirea pămînturilor între ei. În această plasă domnește revoluțiune cu caracter foarte tenacică și primejdios. E necesitate absolută de cavalerie pentru a putea urmări cu folos bandele cari cutreeră satele spre a resvrăți locuitori infanteria nu poate îndeplini această sarcină. Regimentul de cavalerie de care avem numai de cît necesitate trebuie să fie din Muntenia.

Bine voiți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect ss Vasescu

Botoșani 12 Mart 1907¹⁾

România
 PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI
 Serviciul Administrativ
 No. 1996

MINISTERUL DE INTERNE
 Serviciul Poliției Generale
 Jurn. Arh. No. 4905

19 Mart. 1907
 Vezut Nicol.

MINISTERUL DE INTERNE
 18669. 13 Mar. 1907
 Registratura Generală

Domnule Ministru,

Am onoare a vă raporta despre faptele petrecute în acest județ pe ziua de 11 Martie a. c.

În orașul Botoșani a fost liniște, cu toate asigurările făcute de autorități majoritate comercianților n'a vroit să deschidă magazinele, s'a făcut și o proclamațiune invitându-i a reîncepe vânzarea, se speră că mine se va reîncepe.

În plasa Hirilău:

Orașul Hirilău păzit de 2 Batalioane Infanterie e în liniște.

În comuna Poiana-Lungă vreo 300 locuitori s'au adunat după amiază la Primărie, acolo se afla Inspectorul comunal și căpitanul Niculescu, din Regimentul 27 Bacău, ei au parlamentat cu autoritățile și s'au retras în liniște.

În comuna Tudora locuitorii s'au împăcat cu arendașul.

În comuna Flămânzi: Locuitorul Ion Iftimie Păpăuțeanu, din Copălău a venit la Flămânzi cu o scrisoare zicând locuitorilor că are să vie în Copălău Prefectul, Inspectorul comunal cu un delegat al proprietarului Dumitru Sturza spre a se înțelege cu oamenii pentru curățirea pădurei, au plecat din Flămânzi vreo 200 locuitori spre Copălău, întâlnind în drum pe Manole Bălăucă, crîșmar din Copălău, acesta le a spus că nu e vorba de curățirea pădurei ci de devastarea casei lui G. Constantinescu, feșterul Pădurilor. Locuitorii auzind aceasta s'au retras în liniște. S'a trimes în spre Copălău patrule de Cavalerie. S'a dispus arestarea lui Ion Iftimie Păpăuțeanu.

În comuna Rădeni: liniște. S'a ales o delegațiune din partea locuitorilor spre a veni la Botoșani și a se înțelege cu arendașul pentru angajamente.

În restul plășei liniște.

În plasa Țîrg:

În comuna Corbănești, locuitorii din Corbănești și Burlești care se înțelesese cu arendașul, nu vroesc să se ție de angajamentul luat, ei vroesc a lua toată moșia de la proprietar și cer venirea în localitate a arendașului spre a se înțelege cu el. Am dispus trimețerea în localitate a unui Escadron Cavalerie.

¹⁾ Stil vechi.

In restul plăsei ocupată de armată liniște.

In plasa Ștefănești:

In orașul Ștefănești liniște.

In comunele Călărași, Românești liniște.

In comuna Todireni s'a trimes 200 soldați pentru paza acareturilor arendașilor Kaufman și Krasnasevski din Todireni, casei și acaretelor Marcu Iuster, din Răuseni, caselor și acaretelor din Cobiceni, Rădiu a Dlui Corjescu și Gara Rădiu.

In comuna Dingeni:

Grație armatei liniștea s'a restabilit, ni se comunică că au fost arestați 4 studenți, am dispus conducerea lor în Botoșani.

In comuna Trușești: puțină agitație. S'a ales o delegație din satul Guranda care să se întâlnească cu administrația moșiei Dlui Alexandrescu în privința angajamentelor, asemenea și la Birsănești cu D-l Iorgu Enacovici.

In comuna Măscăteni: a venit o delegațiune în Botoșani spre a se întâlni cu Dl Leon Leff, arendașul moșiei Măscăteni — s'a întâlnit.

In comuna Ripiceni: S'a ales o delegațiune spre a se întâlni cu arendașul Froim Fischer în Botoșani. Froim Fischer lipsește din țară. Spre seară îmi comunică autoritatea comunală că mai mulți locuitori au înconjurat casele a 2 evrei, care nu se aflau în localitate, ușile fiind închise și le au devastat, în urmă locuitorii s'au retras liniștiți acasă. S'a dispus urmărirea și arestarea culpabililor.

In celelalte comune liniște.

In plasa Siret:

Ferberea continuă, dară grație prezenței armatei nu s'a produs nici o devastare. Comunele Burdujeni, Salcea, Dumbrăveni, Fîntinele, Vlădeni, Bucecea, Corni sînt păzite de armată, precum și casele și acarele proprietarilor și arendașilor.

S'a făcut de către D-l Substitut de Procuror numeroase arestări în Dumbrăveni, în urmă a pășit în comuna Salcea. In aceea comună s'a dat ordin unui serjent cu 2 soldați și un geandarm de a aresta pe locuitorul Gheorghe Todiraș din cotuna Plopeni. La venirea armatei el s'a ascuns în casă, soldați au intrat. In acest moment din o odaie G. Todiraș s'a repezit asupra serjentului și a vrut să-l lovească cu un cuțit mare, serjentul a tras un foc și G. Todiras a fost rănit la mână, arestat a fost condus la spitalul din Burdujeni.

Grație prezenței armatei în această plasă liniștea s'a restabilit. Se vor face numeroase arestări a capelor de bande cunoscuți de autorități, dară agitațiunea va continua, căci această populațiune compusă în majoritate de Ruși e foarte turburătoare.

Pretutindene liniștea pare a fi restabilită, dară e numai apa-

DOCUMENTE DESPRE 1907

rentă, numeroși agenți străini cutreeră satele și împing la revoltă. Se cercetează și se arestează. Mai mulți agenți al Băncilor populare cutreeră județul și sfătuiesc pe locuitori la liniște amenințându-i de a le închide creditul care-l vor putea avea. Aceștia fac mare servicii pentru cauză.

Am dispus chemarea tuturor agenților administrativi și financiari spre ai convinge că menirea lor ca agenți al guvernului este să sfătuiască pe locuitori la liniște.

Bine voți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect ss Vasescu

* * *

No. 4769

Martie 13 1907¹⁾

Compania Gendarmi rurali Botoșani

către

Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare la raportul N. 4767 din 12 Martie 1907.

Am onorul a raporta:

Azi 12 Martie starea relativ la rescótele țărănesci și supravegherea de către gendarmerie în județ, și de armată, este tot astfel cum am avut onóre a raporta cu N. 4767. În orașul Botoșani sau executat de către gendarmi din ordinul Domnului Procuror, însoțit de Sub.-Locotenentul Stoian, arestarea mai multor lipoveni și cărămidari, cari au luat parte la devastările din oraș în ziua de 4 Martie a. c.

De cele ce va mai urma voi avea onóre a raporta.

Comandant Companiei Botoșani

Maior ss) Vassiescu

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

Stampila
Geandarmerie Rurală
Comp. Botoșani

1) Stil vechi.

No. 4790

1907 Martie 14¹⁾)

Compania Gendarmi rurali Botoșani
către
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Urmare raportului N 4769 din 13 Martie 1907

Am onoare a raporta:

Azi 13 Martie, starea relativ la rescótele țăranesci suprave-
ghiată de gendarmi și armată este linistită.

În orașul Botoșani asemenea, —

Detasamentul celor 25 gendarmi din Teleorman și 5 din Dol-
jiu, sunt tot postați la Poliția orașului Botoșani sub ordinele Lo-
cotenentului Vernescu Adrian.

Comandant-Comp. Botoșani
Maior ss) Vassiescu

Stampila
Geandarmeria Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major Nechita

* * *

TELEGRAMĂ

Presentată la Botoșani Notta data 26/3 ora 10.50

Ministru Interne

Buc.

Liniște în județ, puține agitațiuni în comunele Bătușeni și
Corni arestări se fac de dl. Substitut Pilat în comuna Salcea are-
stați sunt conduși în Botoșani. În Burdujeni prin reîntoarcerea ji-
danilor refugiați în Austria a produs agitațiuni fără caracter de
violență. Noi forțe armate s'a trimis în Burdujeni.

În oraș liniște completă. Populația comercianți a început
tratativele comerciale.

Vasescu

1) Stil vechi.

No. 4810
1907 Martie 15 ¹⁾)

Compania Gendarmi rurali Botoșani
către
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Am onoare a raporta că azi 14 Martie din Județ, mi sa raportat că este liniște.

Sub-Locotenentul Stoian cu cei 60 gendarmi din Compania permanentă Ilfov a fost pornit la București cu trenu de 4 ore dimineața conform ordinului Domniei-Văstre telegrafic N. 16830

Comandant Comp. Gend. Botoșani
Maior ss) *Vassiescu*

Stampila
Geandarmeria Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major *Nechita*

* * *

Comunicat D-lui Brătianu

TELEGRAMĂ

Urgent bkr fr. botoșani 126 s 28 27/3 4/45
Sosită la data 27/3 ora 5.50 s.

Urgent. — Ministru de Interne bkrsti

Eri și astăzi liniște completă în județ și sper în curând a ve anunța că sau restabilit ordinea raport detaliat urmează, prefekt mavrocordato No. 2089

Sosit București
27 Mar. 1907
II

* * *

Comunicat D-lui M. Resboi
Interne
Sturdza
Nicolaescu

TELEGRAMA

Botoșani 261 48 28 9.45

Extra urgent minister resboiu minister interne bkr
am absolută nevoie în județ de 2 escadroane kalarași în punctul
unde se găsesc astăzi rog dispozați ca reg. 8 călărași să trimită
divisie 2 a, numai 2 escadroane în loc de întregul regiment cum
sa ordonat —

prefect mavrocordato no. 1907

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Com. Brătianu
Nicolaescu
Averescu
Minister Resboi
Palat Regal

TELEGRAMA

Botoșani 131 s 60 28 10/30 data 28/3 ora 11.30

Urgent

Dlui ministru de interne

bkresti

Aflu că sa dat ordin de plecare batalionului 8 venători din acest județ rog a nu se lua nici o dispoziție fără știrea mea și trupele din localitate să nu plece până ce mai întâi nu vor veni altele în loc altfel nu pot garanta liniștea și ordinea.

prefect *mavrocordato*
no. 2094

Sosit București
28 Mar. 1907
II

* * *

Com. Dlui Sturdza
Palat Regal Cotroceni
Averescu

TELEGRAMA

Prezent fr. botoșani 134 s 25 — 28 — 4/50
Sosită la data de 28 ora 7 s

urgentă

ilui ministru de interne bouckresci

În județ nu sunt tulburări însă spiritele sunt agitate domnește o neliniște care îngrijește.

prefect *marrocordato*
no. 2137

Sosit București
28 Mar. 1907
III

Comunicat Min. Interne

D. Sturza

D. Averescu

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Botoșani No. % data 28/3 ora 5.30
transmisă la ora 6 s.

Domnului Ministru de Interne

București

Referindu-mă la acele spuse astăzi dimineață și prin care vam adus la cunoștință ordinul de plecare a batalionului 8 Vânători d'n localitate la Brăila, primesc acum înștiințare că și regim. 8 cavaleri ar fi primit ordinul de plecare prin aceasta s'a produs o panică generală în oraș și pe de altă parte rămâne și jumătate din județ fără trupe restul trupelor fiind abia suficiente pentru a menține liniștea în părțile care le ocupa iar prin împărțirea lor ar produce un efect moral zdrobitor vă rog deci încă odată cu insistență a dispune ca dupe plecarea bat. 8 vânători se mi se lase cel puțin regim 8 de cavalerie rămânând altfel fără trupe călări în județ iar eu mă simț cu desăvârșire desarmat pentru a putea face față împrejurărilor aștept răspunsul Dv afirmativ la cererea mea de urgență, bazându-mă pe interesul care'l aveți pentru restabilirea ordinei.

Prefect Marrocordat

* * *

Comunicat D. Brătianu

Resbel

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Iași No. 201 cuv. 77 data 29/3 ora 12,30

Ministerul de Răsboi

București

Divizia 8 raportează liniștea amenințată dacă se ia din Botoșani amândouă regimentele resboeni Nr. 15 și Bacău 27 prefectura spus acelaș lucru rog încuviințați rămână regimentul Bacău Nr. 27 în Botoșani unde nu are de cât 2 batalioane cel al 3 fiind la Bacău unde liniștea este asemenea amenințată vă rog dar cu insistență a aproba ca întreg regimentul să rămână unde se găsește altfel turburările vor începe din nou.

General Iarca

Nr. 244

Comunicat Ministru Brătianu

Botoșani % 66 29 /3 1/20

Data 29

Ore 2.15

TELEGRAMA CIFRATĂ

Dlui Ministru de Interna bkresci:

Cheia specială: am onoare a aduce la cunoștința dv. că în ultimele 24 de ore s'a redus efectivul trupelor din județul Botoșani care abia erau suficiente la mai puțin de jumătate cu toate protestările mele atât la Dv. cât și la dl. M. Resboiu. Nu pot de cât a vă repeta că situația a devenit foarte îngrijitoare.

prefect *Macrocordato*

Sosit București

29 Mar. 1907

I

* * *

Urgent

No. 493 serv. 29/3 5.30

Exp. No. 45

29/3 5.25

Const.

Divizia 8 Botoșani

Cu onoare ve rog a nu lua de la Dorohoi din trupele rămase sub ordinele Dvs. decât ceea ce vă este imperios necesar în alte puncte în primejdie

În orice caz ve rog ca mișcarea să se facă treptat pentru a evita să se reaprindă rescoala în acea parte.

Ministru ss *Gl. Averescu*

* * *

Averescu, Mter R., Militari J

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Soldana G. No. 2 cl. 32 data 31 ora 6.10 s

Urgent

Ministerului de Război

București

Cu trenul 372 de astăzi ora 6 sara plecat din localitate detașamentul batalionului 9 vânători pentru Iași compus din 116 soldați cu 2 ofițeri.

Nr. 190

Șeful stației *Armeanu*

DOCUMENTE DESPRE 1907

No. 4826

1907 Martie 17¹⁾

Compania Gendarmi rurali Botoșani
căt̃re
Inspectoratul General al Gendarmeriei București

„Am onorul a raporta că pe ziua de 15 și 16 Martie, mi sa raportat de șefii secțiilor de gendarmi, că în județ este liniște.

În nopțea de 15 spre 16 Martie cu trenul de 4 ore sa pornit la companiile lor cei 25 gendarmi din Teleorman și 5 din Doljiu conform telegramei Domniei-Văstre cifrate N. 16844.

Asemene tot în ziua de 15 Martie ora 5 p. m. a plecat de aci la București Locot Vernescu conform telegramei Dvăstre No. 16894.

Gendarmeria județului Botoșani supraveghează și execută serviciile de arestări, percheziții și transferări de arestați, dând și concursul lor comandanților ai detașamentelor din armata activă.

Comandant Comp. Botoșani
Maior ss) *Vasiescu*

Stampila
Geandarmeria Rurală
Comp. Botoșani

Conform cu originalul
Serg. major *Nechita*

* * *

Com. Mter R. Averescu Militari J

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Burdujeni No. 50 cl. s cuv. 92 data 31 ora 6.30

fortc urgent

Dlui Ministru de resboiu

buk.

Astăzi 18/13 Martie ora 6.25 p. m. cu trenul 18 au plecat din localitate următoarele detașamente militare:

Un detașament compus din 1 subofițer 45 soldați și un cal din batalionul grăniceri merg liteni destinație pentru Tudora, un detașament compus din 1 subofițer și 45 soldați batalionul grăniceri merg Trusesci destinați pentru Ștefănesci un detașament compus din un subofițeri și 28 soldați din regim. 10 Putna merg destinația Veresti. — un detașament compus din 1 sublocot. și 105 soldați regim. 15 resboeni merg destinația Veresci.—

Șeful gărei *Bersan*
nr. 1417

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Comunicat Ministeru de Război: Averescu, Militari J.

TELEGRAMA TRANZITATA

Din gara Botoșani No. 35 cl. 31/3 7 sr.

Ministerul de Resboiu

București

Azi 31/3 ora 7/25 seara de aci expediat un tren militar cu 23 vagoane cu un batalion infanterie din rgt. 15 Resboeni cu destinațiune București.

Șeful Gărei Mușat
No. 914

* * *

Comunicat Ministerul de Resboiu Averescu Militar J.

TELEGRAMA

+ f. gara Dangen 3. — 33. — 31/3. — 10 hn.
Sosită la data 31 ora 11.20

Urgent ministerul resboiu

bkr.

Cu trenul 189 de astăzi de la ora 9.25 sara sa expediat la Dorohoiu un detașament de 101 soldați și 1 ofițer din regim. 27 Bacău.

șef gărei Tomescu

* * *

*Dlui Averescu
M. Resboiu
off. Militar I.*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Botoșani No. 395 cuv. 47 data 31/3 ora 11.40 sr.

Ministerul de Resboiu

București

Sectziile de artilerie împreună cu escadronul de artilerie care le însoțesc sunt împărțite pe județ și deci lipsite cu desăvârșire de ajutor medical și veterinar. Rog să se trimită elevi din institutul Medico-Militar este nevoie de opt pentru această divizie.

*General Tell
No. 119*

Com. D-lui Brătianu, Averescu, Sturdza, Palate

20 Mart 1907

Se va atrage atențiunea

Pref. respectiv

Nicol.

TELEGRAMA

P. Iloaei 2 s 81 22/40

Sosită la data 2/4 ora 2.35 s. 1907

Dlui ministru de interne Bkresti

Am vizitat părțile cele mai agitate ale județului pretutindeni am mijlocit între arendași și locuitori — locuitorii sînt pe deplin mulțumiți și încep lucrul pot spune că de acum înainte garantez liniștea — numai dinspre Vaslui încearcă să pătrundă bande străine de județ ceea ce necesitează paza graniței județului. — de asemenea dinspre județul Botoșani comunele Flămânzi și Frumușica formează focare de neliniște în privința cărora întorcându-mă la Iașsy voi raporta asupra măsurilor necesare spre a împiedica influența rea asupra județului Iașsy acum plec cu trăsura la Iașsy —

prefect Stere

Sos't București

2 Apr. 1907

II

* * *

Botoșani 20 Mart. 1907¹⁾

România

PREFECTURA JUDEȚULUI BOTOȘANI

Serviciul Administrativ

No. 2257

MINISTERUL DE INTERNE

Serviciul Poliției Generale

MINISTERUL DE INTERNE

20937 21 Mar. 1907

22 Martie 1907

*Se va interveni în sensul cerut la
Ministerul de Resbel*

Nicol.

Domnule Ministru

De la venirea mea în capul administrațiunei acestui județ, am căutat să-mi dau seamă de mișcarea revoltelor ce au avut loc zilele trecute, caracterul lor distrugerele ce s'au comis și represiu-

1) Stil vechi.

SINDICATUL STUDENTESC
al UNIVERSITĂȚII DR. V. DAȘES
CLUJ
CLUBUL

nile ce s'au luat și se mai pot lua, iar rezultatul cercetărilor făcute am onoare a vi-l supune cunoștinței Domniei-Voastre.

Aceste mișcări cari au avut loc *pentru prima oară la Flămânzi* moșia principelui D. Sturdza, ținută în arendă de domnul Marcu Fișer păreau a fi de natură agrară de oarece sătenii pe deoparte cereau pământ iar pe de altă parte micșurarea prețurilor de cum fusese în anii trecuți căci ziceau că așa le făgăduise încă din toamna trecută administratorul acestei moșii *și în ziua de 15 Februarie* anul acesta văzând că primăvara se apropie și nu se ajunge nici la o înțelegere amânându-i din zi în zi cu facerea angajamentelor, se duc la casa arendașului, zic sătenii, pentru a se înțelege cu administratorul moșiei Iorgu Constantinescu, pe care negăsindu-l și aflând că ar fi la un cumnat al seu (Secretarul primăriei respective) se îndreaptă într'acolo unde după mai multe parlamentări plecând cu toții spre primărie pe drum sar asupra lui și'l maltratează în mod grav, iar în urmă se împrăstie pe la casele lor așa că din cea zi încep a se întinde agitațiunile în acest senz și pe la moșiile învecinate Storești, Rădeni, Deleni, Dracșani etc. etc.

Nu pot să știu ce demersuri s'au luat de către foasta administrațiune pentru împedecarea acestor agitațiuni caci nu am găsit nicio lucrare făcută în cauză. Am aflat însă că: în urmă sătenii cu dela sine putere au început a goni de pe la moșii pe toți evreii fie că erau unii din ei comercianți cu autorizațiuni de stabilire în comune, fie că erau servitori pe la moșii (coptabili Vatavi, Ficiori boerești, Chelari etc.) așa că de unde la început părea a fi o mișcare pur agrară s'au mai adăugit și o mișcare antisemită; iar după ce au început devastările locuințelor arendașilor israeliți din Botoșani și a țirgușoarelor locuite în cea mai mare parte numai de evrei, lățindu-se asemenea mișcări ca fulgerul din comună în comună, a'u început a le devasta și curțile și averile tuturor proprietarilor și arendașilor ne mai ținând seamă dacă sunt evrei, români, armeni s'au alte naționalități, transformându-se astfel aceste mișcări într-o adevărată revoluție, Administrația neputându-i opune nici o rezistență.

Din lucrările aflate în arhiva acestei prefecturi, constat că prima devastare a avut loc *în ziua de 1 Martie a.c. la Santa Maria* din comuna Călărași unde locuitorii a'u intrat cu forța într'o luncă proprietatea D-lui I. Goilav tăind și rădicind nuelele din luncă, și unde sa trimis 10 geandarmi și 100 soldați din Batalionul 8 Vânători pentru a menține liniștea. Se menționează însă că de oare ce între proprietari și locuitori există proces pendinte pentru revindicarea acestei lunci, *mișcării acestei i se poate atribui un caracter pur local.*

În ziua de 2 Martie a.c. locuitorii din satul Stănceni comuna Bălușeni pe la orele 5 jumătate sara s'au dus cu putere la casa arendașului M. Popovici Buznoșanu unde a bătut pe comptabilul moșiei Bercu Safir și au amenințat pe fiul arendașului Gr. Popovici

Buznoșanu, părintele său fiind dus de acasă, s'au dus la fața locului D-lu Substitut de procuror împreună cu 4 geandarmi și 50 soldați din Batalionul 8 Vânători care a anchetat cazul.

In ziua de 4 Martie a.c. locuitorii veniți de prin diferite sate megieșite în orașul Botoșani unindu-se cu locuitorii de prin mahalalele orașului devastează casele și magazinele evrești. cele mai multe din secția 3 și 4 ținând aceste devastări dela oarele 11 dimineața pînă la 5 seara, trupele din localitate fiind în număr foarte restrânse 250 soldați din Batalionul 8 Vânători și 16 geandarmi, cu greu au putut liniști pe răsvrățiți; s'au făcut de către parchetul local mai multe arestări. *Tot în această zi locuitorii din comuna Todireni* în număr de vreo 600 a'u intrat în putere în curtea arendașului Krasnaselski unde ne găsind de cît pe fiul său l'au maltratată așa că abia l'a scăpat geandarmii cu viață; tot în aceea zi locuitorii din comuna Vlădeni în număr de vreo 400 se duce la curtea arendașului Friderik Costiner unde a bătut grav pe contabilul moșiei distrugând toate registrele de comptabilitate, în localitate nu era de cît 10 geandarmi, au mai devastat casele lui Avram Svorîșteanu maltratîndu'l d'impreună cu 2 fii ai lui; casele lui Leiba Safir Ușer Goldenberg și alți evrei tot din comuna Vlădeni

In ziua de 5 Martie c. orașul Botoșani a fost amenințat toată ziua de invaziunea locuitorilor ce vroiau a intra prin diferite bariere, armata descrisă mai sus fiind cu totul insuficientă a fost nevoită să se retragă de mai multe ori d'înapoia revoltanților. S'au schimbat focuri de arme, 6 oameni au fost uciși mai mulți soldați și oameni rîniți.

In aceea zi s'a mai devastat casele fraților Costiner, Melter și David Costiner, arendașii de moșii, tot în aceea zi locuitorii din satele mărginașe au devastat tîrgușorul Bucecea din acest județ în întregime, se menționează că în urma fiecărei devastări urma prădăciuni. — *In ziua de 6 Martie a.c. locuitorii din satele măgicșite cu Tîrgușorul Sulița* din acest județ l'au devastat aproape în întregime nefiind în localitate de cît 10 jandarmi, care nu au putut ținea piept revoltanților fiind în număr de peste 600; *tot în aceea zi se devastează tîrgul Burdujeni* complectamente gonindu-se pe primar și autoritatea comunală din localitate, care s'au refugiat în tîrgușorul Ițcani din Bucovina. Curțile cu tot avutul din ele de pe moșiile Bălușeni proprietatea D-lui B. Ciomac, Fîntînele proprietatea D-lui Dr. Bucliu și Bănești proprietatea D-lui Baron Capri, maltratînd pe administratorii celor două proprietăți din urmă; de asemenea locuitorii din comuna Todireni au devastat casele cu avutul din ele de pe moșia Răușeni arendată lui Marcu Iuster gonind și servitorii de pe moșie.

In ziua de 7 Martie a.c. se continue cu devastările în tîrgul Burdujeni s'a devastat curtea cu tot avutul din ea de pe moșia Hancea, proprietatea D-lui Roseti, casa de locuință a arendașului

Leon Costiner de pe moșia Dumbrăveni, toate casele locuite de evrei de pe acea moșie, depozitul de spirt de la velnița și fabrica de herestea din pădurea Dumbrăveni.

In ziua de 8 Martie a.c. se devastează curtea cu tot avutul din ea de pe moșia Sălcea, proprietatea D-lui Alex. Cantacuzino Pașcanu; în comuna Ripiceni s'a devastat cantina dela fabrica de zahăr și alte case ocupate de evrei, gonindu-i din localitate. In comuna Măscăteni se devastează casele de pe moșiile Albești și Petrești, 2 case locuite de evrei de pe moșia Corni și cancelaria dela fabrica de spirt de pe moșia Corni, maltratând grav pe contabilul fabricii Goldenberg.

De la această dată nu se mai semnalează alt ceva de cît agitațiuni prin tot județul, iar printre agitatori a'u fost și cîțiva studenți din Iași pe cari prinzându-se s'au trimis autorităților de acolo.

Dacă țirgușoarele Hirîlau, Frumușica și Ștefănești precum și satele Flămânzi, Storești, Rădeni etc. au scăpat de devastări, se datorește faptului că s'au trimis încă dela începutul acestor mișcări detașamente de soldați din trupile ce se aflau în Botoșani și anume din Batalionul 8 Vînători și 2 escadroane din Regimentul 8 Călărași, celelalte 2 escadroane fiind trimise în județul Iași.

In zilele de 7 și 8 Marti a.c. au sosit în județul nostru după multe ceriri și stăruinți Regimentul 15 Rezboeni din Piatra Neamț și Regimentul 27 Infanterie din Bacău, cari distribuindu-se în diferite părți ale județului s'au putut preintimpina alte devastări mai mari poate, și s'au început a proceda cu severitate la anchetarea cazurilor și arestarea celor mai principali revoltanți cari continuă și astăzi.

Din fericire pentru județul nostru în toate aceste tulburări nu s'au semnalat nici incendiuri nici omoruri afară de cele întâmplătoare în Botoșani în ziua de 5 Martie a.c.

De și pentru moment nu se mai văd tulburări în județ, totuși sunt temeri fondate că ele vor reîncepe odată cu munca câmpului prin faptul că s'au dat locuitorilor posibilitatea să întrevadă pe de o parte desființarea angajamentelor de munci agricole încheiate în toamna trecută, ear pe de alta imposibilitatea de a se satisface noile cereri de pămînt pe baza contractelor de munci agricole efectuate în timpul răscoalelor sub imperiul teroarei și impuse de predecesorii mei, care angajamente sunt foarte desavantajoase și în dauna proprietarilor și a arendașilor; dar relativ la aceste angajamente voi avea onoarea a vă face în curînd un raport detaliat.

Pentru aceste considerațiuni Domnule Ministru, vă rog cu multă insistență să interveniți către Dlu Ministru de Război ca să ne lasă măcar trupele pe care le avem astăzi în județ, pînă după ce se va împărți pămînturile pe la locuitori și săteanul va munci la câmp cu tot dinadinsul.

După cum am avut onoare a vă descrie mai sus pentru un

moment pot spune că avem liniște în tot județul; mă voi sili din toate puterile că prin personalul administrativ pe care'l am la dispoziție să pot aduce pacea și liniștea în popor așa că să nu mai avem de acum înainte a regreta fapte ca cele petrecute. Voi căuta însă tot odată să reprim cu cea mai mare energie cel mai mic început de tulburare ce se va semnala.

Binevoiți vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Prefect ss *indescifrabil*

Director A. G. Nicoleanu

* * *

Botoșani

TELEGRAMA

Prezintă la G. Verești No. 15 s cuv. 60 data 4/4 ora 8.30 s
Sosită la ora 12 s.

Ministeru Resboi . Buk.

Astăzi 4/4 cu Trenu 18 ora 7.45 sosit din Burdujeni cu destinația botoșani un transport de 40 arestanți cu o gardă de 16 soldați Reg. 31 Calafat plecat de aci ora 7 și 7 trenu 335 tot cu acest tren plecat de aci la Todireni 4 ofițeri 152 soldați un cal Reg. 10 Putna venind Salcea.

Saulea

* * *

România
Compania Botoșani
Geandarmeria Rurală

No. 4889
1) 1907 Martie 22

Domnule Director!

În conformitate cu ordinul Ministerului de Interne Nr. 14631 comunicat de Inspectoratul General cu N. 17034 din 18 Martie privitoare la evenimentele relative la rescoalele țărănești și la Siguranța Generală a Statului. Am onoare a înainta spre științe copii dupe raporturile N. 4589, 4651, 4706, 4715, 4716, 4732, 4746, 4754, 4759, 4767, 4769, 4790, 4810 4826 și 4834 ce au fost înaintate

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

Inspectoratului General al Gendarmeriei până la 19 Martie corent.

1.) Iar în zilele de 19, 20 și 21 corent sa raportat de șefii secțiilor de gendarmi din județ că în târgurile și comunele rurale spiritele țăranilor sunt liniștite.

2.) Gendarmeria execută urmăriri, arestări, percheziții și transferări de arestați dupe dispozițiunile Prefecturei și Parchetului, dând concursul comandanților detașamentelor trupelor din armată.

3.) Gendarmeria în prezent, împreună cu Primăria Comunelor constată pagubile diferite de locuitori, comercianți, arendași și Proprietari în urma devastărilor și rescólelor țăărănești.

4.) Satele se patrulează regulat de detașamentele de Infanterie, artilerie și cavalerie, iar orașul Botoșani este păzit de un detașament de armată.

5.) Pe lângă alte servicii șefii secțiilor gendarmi adună toate științele pentru a se raporta în detalii toate evenimentele asupra rescoalelor țăărănești conform ordinului Inspectoratului general No. 17053/907.

Binevoiți ve rog Domnule Director a primi asigurarea osebitei mele considerații.

Comandantul Gendarmeriei Jud. Botoșani
Maior ss Vassiescu

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrației Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statistice

No. Journ. Arhivei 5411
Redactat de Inf. 22/3 1907 1)

15811 22 Mar 1907

Confidențial

Domnului Ministru de Resboi

Domnul Prefect al județului Botoșani, prin raportul No. 2257 din 20 Martie 1907, îmi face cunoscut că deși pentru moment în acel județ nu mai sunt turburări, totuși dsa își exprimă temerea că odată cu începerea muncii câmpului, mișcările teroriste ar putea reîncepe, prin faptul că locuitorii săteni au fost lăsați să în-trevadă pe de o parte desființarea angajamentelor de munci agricole încheiate în toamna trecută, iar pe de altă parte prin faptul că va fi cu neputință a se satisface nouile cereri de pământuri pe baza contractelor de munci agricole făcute în timpul rescoalelor

1) Stil vechi.

DOCUMENTE DESPRE 1907

și sub imperiul teroarei, și cari angajamente, precum afirmă dl Prefect, sunt foarte desavantajoase proprietarilor și arendașilor.

Pentru aceste considerațiuni pe cari și subsemnatul le vede foarte serioase și temeinice, am onoare a vă ruga să binevoiți a încuviința și a lua măsuri ca trupele ce sunt acum în județul Botoșani se rămână în același număr în județ până când se va face împărțirea pământurilor pe la săteni și ei se vor așeza temeinic la muncile agricole.

De rezultatul acestei interveniri, am onoare a vă ruga, Domnule Ministru, să binevoiți a înștiința și pe subsemnatul.

Pr. M.

D.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani No. 95 cl. s cuv. 62 data 11/4 ora 5.30 s.

Ministerul Război București

La 269. — Reg 8 călărași este Botoșani având două escadroane divizia 2 trimitem restul acolo vin escadroanele detașate aici sau rămâne cum sunt regimentul 2 călărași este Iași vine Botoșani? pentru 5 județe ne-ați destinat numai patru regimente infanterie imposibil face față, rog destina încă unul din rezerva ministerului aștept ordine înainte a începe dislocarea.

General Tell
No. 268

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale

27/X/1907 1)

NOTA

Artur Rosetti și G. Morțun proprietari în Botoșani au comunicat azi Dlui Corbescu că acum vreo 15 zile s'a găsit manifeste tipărite în plasa Siretu prin cari se invita țăranii la răscoală; prefectul ar fi ordonat subprefectului să facă anchetă și acesta ar fi raportat că nu e nimic cu toate că faptele în realitate astfel s'au petrecut și că insp. com. știa de existența acelor manifeste.

29/X

Telegramă prefectului

1) Stil vechi.

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii

No. Journ. Arhivei
Redactat de..... 29/X/1907

expediată

cifrată

NOTA TELEGRAFICA

Prefect *Botoșani*

Sunt informat că acum 15 zile ¹⁾ s'au găsit manifeste tipărite în câteva comune din plasa Siretu prin cari sătenii erau îndemnați să se reșcoale și că inspectorul comunal cercetând v'a raportat că n'au existat asemenea manifeste.

Rog însărcinați pe o persoană de încredere ca să facă o nouă cercetare în această privință și comunicați-mi rezultatul.

Ministru de Interne ss I. I. C. Brătianu

*Din ordinul Dlui Ministru
ss indescifr.*

29/X. 907 s.
cifrată

¹⁾ Cuvintele subliniate erau cifrate. Noi le dăm în formă descifrată.

JUDEȚUL DOROHOI

DOCUMENTE DESPRE 1907

1907, luna Februarie, în 5 zile ¹⁾)

România
PREFECTURA JUDEȚULUI DOROHOIU
Serviciul Administrativ

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
No. 9777 bis
Primit la 7/2 1907

Personal și confidențial

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale

*Se va cere D-lui ministru
al cultelor și Instrucțiunii
Publice a lua măsuri urgen-
te de înaintarea și darea în
judecată a instigatorilor aci
arătați.*

ss indescifrabil

Domnule Prim Ministru,

Ca urmare raportului acestei Prefecturi sub Nr. 715 de astăzi și conform ordinului Domniei-Voastre verbal, — am onoarea Domnule Prim Ministru se vă presint anexat la acest raport o listă de învățătorii și Preoții cari agită locuitorii la răscoale de a lua cu forța moșiile de la arendași și chiar proprietari și vă rog să binevoiți ca în interesul liniștei și al siguranței publice să dispuneți a fi mutați în alte județe, căci numai cu modul acesta se va înlătura o mișcare care din ce în ce ia proporțiuni și devine amenințătoare chiar pentru prima-vara ce vine.

Bine voiți, vă rog, Domnule Prim Ministru, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Prefect *ss indescifrabil*

* * *

1907, luna Februarie în 7 zile ¹⁾)

România
PREFECTURA JUDEȚULUI DOROHOIU
Serviciul Administrativ
No. 765

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
No. 9793 bis
Primit la 7/2 1907

*Se va urma conform
rezoluțiunei pusă pe ra-
portul confidențial al
Prefectului de Dorohoiu
din 5 februarie corect.
ss indescifrabil*

Domnule Ministru,

Precum am avut onórea a vă aduce la cunoștință și prin ultimul raport sub No. 715 din Februarie curent, propaganda întreprinsă de preoți și învățători s'a întins în tot județul.

Astăzi am primit dela Șeful secției gendarmi din Rădăuți, o broșură de feliul aceleia ce v'am înaintat pe lângă raportul No. 80

Domniei-Sale

Domnului Ministru de Interne — București

¹⁾ stil vechi.

din 7 Ianuar 1907, găsită la locuitorul Gheorghe Ion Lupășcu din comuna Hudești-mici, la care se adunase mai mulți locuitori și din cercetările făcute s'a dovedit că aci ca și în celelalte comune despre care am raportat se dă aceiași interpretare greșită broșurei în chestiune adică se îndeamnă populațiunea să se rescôle spre a pune stăpânire pe moșii. — Cu toate desmințirile făcute de către funcționarii administrativi că pornirea lor este în contra legilor țării, locuitorii nu pot fi convinși, de ôre ce, după cum zic ei, la asemenea act sunt îndemnați prin *Motto din fața anecsalei broșuri*.

Locuitorii din comuna Ibănești, acest județ, de și sub altă formă, dar totuși tendința lor este aceeași, sa prezentat la Prefectură printr'o delegație, cerând ca să se oblige pe arendașul moșiei Ibănești a le da pământul necesar pentru hrană în condițiunile propuse de către ei, de ôre ce după neconținutele lor stăruinți numitul arendaș nu vroește a se supune acelor condițiuni.

Din cele ce preced rezultând că locuitorii din comunele rurale nu mai vroesc a trata prin bună înțelegere cu arendașii și proprietarii de moșii, ci impun acestora condițiuni neacceptabile numai spre a avea un motiv de a se rescולה, fiind îndemnați, precum am zis, la asemenea act de către preoți și învățători; mă grăbesc Domnule Ministru a vă aduce la cunoștință despre aceasta și vă rog se binevoiți a lua decisiunea ce veți crede spre a se evita o rescולה de masă a locuitorilor ce se pregătește chiar pentru primăvara ce vine. Tot odată ve mai rog a aproba propunerea ce am avut onôrea a face prin raportul confidențial adresat personal Domniei Vóstre cu data din 3 Februarie curent.

Bine voiți vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea de înaltă considerațiune.

Prefect, ss *indescifrabil*

Director, ss *indescifrabil*

* * *

România

MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale
și Statisticei

12.II.907¹⁾

No. 7441 — 13/2/907

Confidențial
j. urgent

D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice

Prin adresele No. 9307 din 22 Februarie și No. 23655 din 5 Maiu 1906 am avut onôrea a vă aduce la cunoștință începutul mișcării locuitorilor din unele comune ale județului Dorohoi, mișcare care a avut loc în urma îndemnului învățătorilor, v'am rugat

1) Stil vechi.

să binevoiți a lua măsuri pentru mutarea în alt județ a învățătorilor agritatori. Până în prezent, n'am primit nici un răspuns în această importantă chestiune.

Acum, Dl. Prefect de Dorohoi îmi face cunoscut prin raportul Nr. 715 că de atunci și până în prezent mișcarea locuitorilor a luat din ce în ce proporțiuni mai mari, așa că este posibil să se întindă la toate comunele din acel județ, și la cele învecinate din județele limitrofe. Aceasta este de îngrijit din punctul de vedere al siguranței statului și prin urmare trebuie a se lua de urgență măsuri pentru stăvilirea răului mai ales în vederea apropierii muncilor de primăvară, întrucât aceste mișcări sunt motivate de lipsa de pământ și ele se manifestă prin intrarea locuitorilor prin silnicie cu plugurile pe moșiile arendate.

Comunicându-vă cele ce preced am onoare a vă înainta, alăturat aici în copie rapoartele prefectului de Dorohoi No. 715 și 765/907 rugându-vă cu stăruință să bine voiți a da consimțământul Dv. la instituirea unei Comisiuni, compusă din Dl. Prefect al județului Dorohoi, un Dn Inspector școlar și Dl. Defensor Eclesiastic respectiv care să procedeze de urgență la facerea unei serioase anchete pentru a descoperi pe aceia dintre învățători și preoți cari fac instigațiuni printre locuitori, pentru ca în urmă să avizați la pedepsirea lor.

Alăturat aici o copie de pe un raport confidențial al D-lui Prefect de Dorohoi, datat 5 Februarie 1907 precum și o listă de trei învățători dovediți de ad-ție în prezent ca agitatori ai sătenilor în privința cărora vă rog să bine voiți a lua urgente măsuri pentru mutarea lor în alte județe și darea lor în judecată.

De rezultat veți binevoi a ne comunica.

* * *

1907, luna Februar în 21 zile ¹⁾

România
PREFECTURA JUDEȚULUI DOROHOIU
Serviciul Administrativ
Nr. 1210

MINISTERUL DE INTERNE
13783 — 22 Feb. 1907
Registratura Generală

Luat cunoștință
ss *indescifrabil*

Domnule Ministru,

Ca urmare raportului nostru Nr. 715 din 5 Februarie curent, am onórea a Vă aduce la cunoștință că o nouă mișcare a locuitorilor tot pe chestia pământului, sa semnalat în comunele rurale Drăgușeni, Ibănești și Hriațca din acest județ, adunându-se în nu-

¹⁾ Stil vechi.

măr considerabil la oficiile primăriilor respective și silind pe Primari ale legaliza petițiuni cari se fie prezentate Ministerului printr-o delegație a lor prin cari cer a li se da pământ de cultură.

Precum am avut onórea a Vă aduce la cunoștință prin raportul No. 765 din Februarie curent acestea mișcări sunt provocate pretutindeni în județ de către Preoți și Invățători și pentru ca acestea porniri din partea maselor de locuitori să se mărginească numai în acea de a petiționa și a nu degenera în adevărate rescóle cu consecințe atât de triste, Vă rog Domnule Ministru să bine voiți a aproba propunerea ce am avut onórea a Vă face prin deosebit raport de a se muta acei învățători în alt județ precum și a mijloci la Domnul Ministru de Instrucțiuni și al Cultelor ca se însereze pe un Domn Inspector al Invățământului Primar precum și pe un Defensor Ecclesiastic cari împreună cu subsemnatul se compunem Comisiunea specială pentru a inspecta comunele din judeciu unde se semnalează asemenea mișcări spre a se dovedi cari anume Invățători și preoți îndeamnă pe locuitori la asemenea mișcări și a se lua din timp și cât de urgent măsuri contra lor, căci sunt convinși Domnule Ministru, că dacă nu se vor lua în primăvara curentă acte regretabile de óre-ce după cum vam supus cunoștinței prin raportul No. 715/907 relațiunile dintre țărani și marii agricultori devin din ce în ce mai încordate.

Bine voiți Vă rog Domnule Ministru a primi asigurări de înaltă considerațiune.

Prefect, ss *indescifrabil*

Director ss *indescifrabil*

* * *

*Comunicată d-lui Prim Ministru
Spre știință*

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3965
Dosarul No. 14 a/10/907

MINISTERUL DE INTERNE
14885 — 27 Febr. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Prezentată Dorohoi 66 s s 238—11—7/30—data 11/3 ora 8,30 1907

urgentă — d-lui prim ministru și ministru de interne

boukresci

ka urmare la rapoartele noastre 764 și 1321 ce am avut onoare a ve adresa cu onoare ve raportează și acum ka locuitorii din comuna ibanesti sau pus în greva încetând cu desăvîrșire lucrul — la fabrica de spirt ibanesci exploatat de frații marcu și calman fiser

lucrătorii din acea fabrică precum și karausii fiind totzi locuitorii de azi continua lucrul astfel la fabrica de astăzi dimineată ora 4 au încetat complektamente lucru inspectorul comunal respectiv kare se afla în localitate îmi raportează ca locuitorii au declarat ca nu vor să reînceapă lucrul oprind și pe consatenii lor de a lucra până ce mai întâi nu vor regula kestia pământului cu arendasii fiser locuitorii greviști nu sau dedat până acuma la alte akte de violentă inspectorul comunal consiliind pe țzarani a relua lucrul îmi raportează ca crede că va putea convinge pe sâteni de a relua lucrul kazul de mai sus lăm raportat chiar acum și dlui sekretar general de la interne kare se afla la harlau județul botoșani — am dispus de o cam data ca până la sosirea arendasului fiser în localitate pentru a vedea dacă putem transige ku el inspectorul se mentzin ordinea și sfătueasca pe țzarani de a reîncepe lucrul — despre cele ce urma voi avea onoare a ve țzine în kurent

prefekt dorohoi *Vasile myclescu*
no. 1367

* * *

TELEGRAMA

Presentată la C. M. J. No. 51 cl. s cuv. 31 gr. data 12/3 ora 8 s.

Botoșani. Urgent

P. Sfetescu. Sekretar general

Mergeți îndată la dorohoi unde vă așteaptă prefectul Miclescu pentru tranșarea unor neînțelegeri la comuna Ibănești întorcându-vă apoi la București.

Prim Ministru *G. Gr. Cantacuzino*

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
15075 — 28 Febr. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Presentată la Mihăileni No. 8 cl. s cuv. 200 gr. data 12/3 ora 5,40 s.
Sosită la... data... ora 6,30 s. transmisă de... 28/2 s. 1907.

Ca urmare la raportu nostru de ieri, am onore a vă raporta că locuitorii din comuna Ibănești care declarase greva și făcuse ca fabrica de spirt din Ibănești să înceteze lucru, de acum două zile azi după sfaturile ce li s'au dat s'au convins de greșeala lor și au reînceput lucru așa că de astăzi de la ora 10 dim. fabrica funcționează iar lucrătorii și cărăușii sunt toți la posturile lor, totuși locuitorii din această comună cer cu insistență ca arendașii acestei fabrici și moșii marcu și Calman Fischer să le facă sporiri de prețuri la lucru și scăderi de prețuri la pământ.

MIHAIL ROLLER

Am raportat acest cas atât D-lui secretar general la Botoșani și D-lui inspector general Bogdan la Tg. Frumos și am rugat ca unul din D-lor să sosească în localitate pentru ca în unire să putem tranșa în mod pașnic și urgent diferendul ce există între țăranii din Ibanesci și arendașul Fischer, orice interziere adusă acestei soluții o cred dăunătoare liniștei din acea localitate.

Vă rog cu multă insistență a binevoi să aprobați propunerea mea dându-mi ordine de urmare voi avea onorea a va ține în curent cu tot ce se va petrece.

Prefect Dorohoi V. Miclescu
Nr. 249

* * *

Comunicat telefon

Sosit București
15 Mar. 1907
I

URGENT
extra urgentă — d-lui p șfetescu
sekretar gl interne bkr

Extra urgent dorohoi % 57 15 7 45 = data 15 ora 8,50

Implinit ambele ordine telegrafice cifrate ale dvs. prea târziu cerusem deja brigazej 13 vaslui cele necesare în urma desordinelor petrekute la darabani doresc se va vorbesc neaparat imediat la aparat in kestie forte importante rog indicatzimi în asta sara chiar ora kand putem vorbi ? =

prefekt dorohoi miklescu
p. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Dorohoi % 75 15/3 11 cuv. ora 15/3.

f. urgenta + dlui prim ministru și ministru de interne

nkresci

mișcarea producându-se de o data în diferite comune din acest județ departate una de alta imi este aproape imposibil de a putea conduce personal lucrarea și a putea fi prezente în toate localitățile unde se produc neorânduiri rog respectuos ku multa insistență delegatzi pe dl secretar general care a vazut personal inceputul mișcarej din acest județ si pe dl procuror general de jassy.

prefekt dorohoi v miclescu

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

Sosit București
15 Mart. 1907
I

TELEGRAMA TRANZITATA

Prezentată la București 4 No. 528 cl. p. cuv. 49 data 15/3 ora 10 d.

Copie.

Timbrată 30 bani

Prefectului Județului

Dorohoi

Locuitorii după moșia mea *Comanesti* se plang că sunt tratați într'un mod neuman de arendasul moșiei. La primăvară le voi arenda lor moșia dându-le stăpanirea imediată. — Voiu sosi dorohoiu cu un comitet studențesc pentru a face o anchetă agrară.

Callimach

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicat telefon

Sosit București
15 Mart. 1907

I

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Notta gr. 15 data ora 10 s.

P. Sfetescu Secretar Gl.

București

In momentul cand am primit ambele telegrame cifrate relativ la trimiterea a 45 gendarmi cu capitanul receanu era deja prea tarziu caci in urma desordinelor grave intamplate la darabani astazi si in urma telegramelor incendiare primite de la dl. alexandru Calimachi am cerut trupa la Brigada 13 Vaslui conform dispozițiilor dlui Bogdan aci agitația continua in mai multe comuni dar cu caracter mai grav la Hudesti mari și darabani sunt anunțat de cate Dl. Inspector Gl. Bogdan ca soseste un regiment de rosiori iar pentru infanterie dsa spune se mă adresez direct dlui Prim Ministru. Situația agravându-se cred forte prudent a dispune de trupele necesare.

Pentru orice eventualitate de aceia va rog sprijiniți catre Dl. Prim Ministru de a se dispune urgenta trimitere aici a unui regiment de infanterie. Rog cu multa insistență faceți tot posibilul și veniți in localitate cat de urgent pentru motivul ca zona comunelor aflate in fărerie este prea mare și eu singur ași putea se fiu suficient pentru a fi present in tote punctele.

Rog dispuneți/mi chiar in asta seara decisiunea Dvs.

ss) *Miclescu*

Comunicată D-lui Prim Ministru

Sosit București

15 Mart. 1907

I

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cuv. data 15/3 ora 9.

F. urgent.

D-lui Prim Ministru și Ministru de Interne

București

Ca urmare la rapoartele telegrafice ce am avut onorea a va adresa pana acum astazi mi sa raportat ca in comuna Darabani un numar peste cinci sute locuitori sau adunat la primaria acelei comuni au invadat in localul primariei și au forsat pe primarele respectiv de a legaliza cereri pentru distribuire de pamanturi, apoi esind din localul primariei sau indreptat spre locuința Dnei Ecaterina Golescu proprietara moșiei Darabani și arendat Dlui fisier și acolo cu ciomegele au spart geamurile de la ferestre au batut pe servitorii curței au inchis porțile conacului punand un lacat pe porta, apoi sau indreptat toții spre targusorul Darabani locuit majoritate de familii evrești pe care amenință pe evrei cu devastare in calea lor au fost opriti de membri consiliului comunal cu perceptorul fiscal și preotul cari iau sfatuit se aștepte cateva zile pana la resolvirea cerințelor lor, cu mare greutate sau reușit a se opri pentru moment devastarea oraselului darabani. Rasvrațitii cereau impartirea moșiei darabani și isgonirea evrelor din targusorul darabani am luat dispozițiuni de a se trimite la fata locului un număr de jandarmi rurali pentru a putea menține ordine pana la sosirea trupelor cerute.

Am dispus inchiderea tuturor crasmelor și am dat ordine agenților de la fabricile de spirt, ca se nu mai elibereze din fabricele respective spirt pentru comunele rasvratite precum și pentru acele din imprejurimi.

Rog interveniți Dlui Ministru de finance în acest sens ca se confirme agenților de la fabricile de spirt dispozițiunile luate de mine caci constatat prin mine insumi ca investigațiile unora din învățători precum și starea de beție în care se afla rasvrațitii: i conduc la acte de desordine și care pot degenera in adevărate rescole agrare și în comuna *Hudesci mari* locuitorii sunt toți în mare fierbere asemenea locuitorii din comunele *turcatca mamornita* și *hreațca*.

Conform comunicarii Dlui Comandant al corpului al 4 de armata am cerut de la Dl. comandant al brigazei a 14 din vaslui deocamdata un regiment de cavalerie și un regiment de infanterie. Baza comunelor in fierbere fiind forte mare prevad ca aceste trupe nu vor fi îndestulătoare de aceia vă rog se dispuneți a mi se trimite trupe de întărire pentru cazuri eventuale de a se întinde mișcarea și în alte părți. In toate comunele unde sau semnalat neorân-

dueli locuitorii sunt în stare de lecție și sunt'indemnați la acte de violențe, de parte din învățatori și gradați militari, rezerviști. Locuitorii cer pământ și vor se trimită delegație la bucurești la comitetul central care este reprezentat prin *Dl. Vasile Cogălniceanu*. În acest moment am primit următoarea telegramă în următorul cuprins: Prefectul județului dorohoi.

Locuitorii de pe moșia mea *comanesci* se plang ca sunt tratați într'un mod neoman de arendașul moșiei la primăvară le voi arenda lor moșia dandule stapanire imediat voi sosi dorohoi cu un comitet studentesc pentru a face o anchetă agrară.

Această telegramă pörta semnatura Alexandru Calimachi. Această telegramă a fost urmată de următoarea telegramă adresată unui locuitor de pe moșia comănesci dar care telegramă a fost oprită și ne dată la destinație: Faceți cunoscut locuitorilor ca sunt decis a le arenda moșia comanesci peste câteva zile sosesc. Aceasta telegramă pörta iarăși semnătura dlui Calimachi. Din aceste două telegrame va veți putea convinge de intențiunile incendiare a le Dlui Alexandru Calimachi cand moșia Comanesti din acest județ este proprietatea Dnei Zenaida Calimachi muma Dlui Alexandru Calimachi și este arendată unei alte persóne inca pe un termen de cinci ani de acum inainte.

Dacă dl. Calimachi sosește cu comitetul studentesc și daca Dlui va face o intrunire a țaranilor în scopul vizat de Dsa, atunci tot județul va fi în răscólă.

Rog bine-voiți a da ordine de cum trebuie să procedez în acest caz și ce masuri trebuie se luam pentru a preveni o adevărată nenorocire.

În așteptarea sosirii trupelor am luat cuvenitele dispozițiuni de menținerea ordinii în limitele posibile cu jandarmeria rurală locală de cele ce voi urma voi avea onoarea a ve ține la curent și ami da ordine de urmare și daca aprobați dispozițiunile luate.

Prefect *Miclescu*

* * *

Urgent

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

f urzent fr dorohoi % 16/3. — 11/40+

f. urgenta dlui ministru interne Bouckresci.

În timpul noptzei trekute au fost relativ liniste judetz afara de com darabani unde în acest moment kiar inspekt comunal respektiv imi raporteaza ka peste 300 tzarani sunt adunatzî în fatza oflui telegr din darabani vociferand si amenintzand ku devastarea targusorului daca imediat nu li se impartzeste mosia *darabani*

proprietatea dnei *ekaterina golescu* si arendata lui *fischer* — inspektor com fiind asediat desi inauntru oficiului telegrafic nu poate lua nici nici o mesura de ordine am luat imediate masuri ka jandarmii de kare dispun in com hudesti mari sa plece de urgentza la darabani pentru a da concursul posibil insp com pentru mentzinerea ordinii pana la sosirea trupelor — in com hudesti mari locuitorii in numer considerabil sau adunat la primarie avand raspunsul dela minister in privintza cererilor lor pentru dare de pamant in comunele *ibanesti mamornitza hreatzca tureatca* deocamdata kiniste — insa locuitorii si in aceste comuni se atrupeaza si cer pamanturi, kiar acum am fost avisat telegrafic ka la nopte orele 2 dupe mezul noptzei sosesc 4 trenuri militare aducand la dorohoi regim 4 rosiori din Berlad si 25 infanterye imediat dupa sosirea trupelor voi dispune impreuna ku comandantii respectivi impartzirea lor in localitatzile unde se simte prima si urgenta nevoie — rog bine voitzi a ne raspunde mane da ordine de urmare de cele ce se vor mai urma ve voi tzinea in kurent, —

prefekt dorohoi *v. myclescu* +

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Dorohoi No. $\frac{1}{2}$ cuv. 121 gr. data 16 ira 6 s.

Urgent

Dlui Prim Ministru si Ministru de Interne

Buc.

Acum sosit dorohoi din bucuresti capitanul *Raceanu* cu 45 gendarmi rurali, am dispus imediat plecarea a 30 gendarmi la darabani cu capitanul *Raceanu* iar 15 gend. cu sublocot. Cucu iam trimis la hudesti mari.

In comunele *Hanesti* mamornița sercatca turcatcu liniste complectă, patrularea se face de catre Gendarmi rurali locali in restul județului liniste peste tot. La noptea sosind reg. 4 Roșiori voi pleca cu trupele necesare la hudesti si Dorobanți unde tzarani cu toate ca sau retras la locuințele lor insa amenința cu noi desordine, ve voi tzine in curent de cele ce va urma.

Prefekt Dorohi *V. Miclescu*

p. conformitate, ss *indescifrabil*

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicată Dlui Prim Ministru

5 Martie 1907

*A se aresta capii revoltei .
și dați parchetului
ss indescifrabil.*

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi, No. ta data 7/3 ora 11,20 s.

Extra Urgent

Dlui Prim Ministru și Ministru de Interne

Buc.

In acest moment am primit raportul următor:

Tăranii adunați în număr de 500 astadi în oraselul Darabani sau îndreptat spre sara spre satul *Ivancauti* proprietatea D-lui *Ion Pillat* au devastat complet casa arendasului au batut foarte grav pe un servitor iar pe altul mai puțin grav. Arendasul luand fuga au scăpat din mana țăranilor dansii l'au urmarit iar profitând de intunericul nopței iau pierdut urma atunci țăranii sau îndreptat spre locuința primarului comunei poltinis devastandui complet locuința și stricandui ușele și ferestrele apoi sau îndreptat în număr mare spre orașelul *Radauți* unde vor ajunge mai târziu revoluția intinzînduse pe o raza foarte mare trupele anunțate ca vor sosi absolut insuficiente rog ordonați ca pe langa ambele regiamente care vor sosi maine sa se trimită cel puțin înca alte doua regimente infanterie și unul cavalerie. Rog dați ordine de urmare.

Prefect Dorohoi Vasile Miclescu

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

5 Martie 1907

MINISTERUL DE INTERNE

S'a dispus de Dl.

16407 — 5 Mai 1907

Prim Ministru

Registratura Generală

ss indescifrabil

TELEGRAMA

fr dorohoi % 145 k 17/3 Sosită la... data 17/3 ora 3,45

Dlui Prim Ministru și Ministru de Interne

Buc.

in acest moment sunt informat telefonic ca peste 1200 tzarani din comunele budesci mari paltinis bajurea și darabani sau îndreptat spre targusorul darabani spre a face devastare contra evreilor cari locuesc acest targusor situația extrem de grava pana in present nu am primit nici un singur soldat regimentul local plekat spre pascani chemat acolo tot pentru rescoalele tzerenesci.

MIHAIL ROLLER

— orașul dorohoi fiind lasat fara absolut nici cea mai mica paza ne putem aștepta ca resculatzi sa se indrepte spre orașul dorohoi rog ordonatzi extra urgent trimiterea de trupe suficiente cel putzin doua regimente unul infanterye și unul cavalerie in cas daca lipsesc vagoanele sa se imbarce trupele in vagoanele de calatori si numai caii in vagoane de marfa rog raspundetzi si datzimi ordine de procedare daca trupele cerute nu sosesc de prima urgentza lucrurile se vor agrava și mai mult. —

Prefect Dorohoi, *Vasile Miclescu*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C.M.J. No. 86 cl. S cuv. 41 gr. data 17/3
ora 10 s. 1907

Urgent

V. Miclescu prefect Dorohoi

Dl. P. Sfetescu secretarul general al Ministerului fiind ocupat cu afacerile serviciului am delegat pe dl. Inspector General administrativ Varlam care pleacă astăzi seară pentru Dorohoi pentru potolirea rescoalelor țărănesci.

Prim Ministru *G. Gr. Cantacuzino*

Sosit București
17 Mart. 1907

I

* * *

16 Poliție
17/3 10,15 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cuv... gr... data 17 ora 8,50 s.

Extra Urgent

D-lui Prim Ministru

C.M.J.
17/3 10 s.
(ss) indesc.

In urma celor ce v'am raportat din acest județ desordinele urmează pe o scară întinsă în diferite localități. Știrea sosita acuma la Dorohoi ca orasul Botosani este in prada tzaranilor adunați au inspaimantat cuvenitele dispozituni cu batalion infanterie local de a face cuvenita paza. Trupele anunțate adică regimentul 4 Roșiori și regimentul 25 Infanterie absolut insuficiente pentru a putea menține ordinea. Rog dispoșați trimiterea încă a unui regiment cavalerie și unui regiment infanterie de prima urgența contrar orașul și județul Dorohoi amenințat de jaf.

DOCUMENTE DESPRE 1907

Desordine grave sunt semnalate in diferite puncte departate unul de altul. Rog cu multă insistență trimiterea trupelor de întarire cât mai urgent pentru a putea menține ordinea și a preveni alte nenorociri, Rog dați mi ordine de urmare.

Prefect Dorohoi, *Vasile Miclescu*

trimis Sfetescu
„ *Gl. Manu*
„ *Greceanu*
„ *Gradisteanu*

ss indescifrabil

* * *

Exp. C.M.J.

Poliției

18/3 11,40

C.M.J.

17/3 11,30 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cuv... data 17/3 ora 11,30 s.

Extra Urgent

D-lui Prim Ministru și Ministru Interne

Copie Dlui Moruzi Prefect Poliție Buk.

D-lui General Tell Iasy.

In acest moment am primit raportul următor. Tzaranii adunați in numar de 500 astazi in orașelul Darabani sau îndreptat spre sara spre satul Ivancautzi proprietatea Dl-ui Ion Pillat au devastat complet casa arendașului au bătut foarte grav pe un servitor iar pe altul mai puțin grav. Arendașul luand fuga au scapat din mana tzaranilor dansii l'au urmărit iar profitand de întunericul nopții iau pierdut urma. Atunci tzaranii s'au îndreptat spre locuința primarului comunei paltinis devastandui complet locuința și stricandui usele și ferestrele apoi sau îndreptat in numar mare spre orașele Radauți unde vor ajunge mai târziu.

Revoluția intinzanduse pe o rază foarte mare trupele anunțate regimente care vor sosi maine sa se trimita cel puțin încă alte doua regimente unul infanterie și unul cavalerie. Rog daține ordine de urmare.

Prefect Dorohoi *Vasile Miclescu*

Trimis Sfetescu
„ *Gl. Manu*

ss indescifrabil

MIHAIL ROLLER

5 Martie 1907

*Luat cunoștință
ss indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Nota cl. cuv. 141 data 18/3 ora 5,30 s. 1907.
Sosită la... data... ora 6 s... transmisă de...

F. Urgent

Prim Ministru

În acest moment primim știrea că în gara *Ungureni* 200 țărani la sosirea trenului *Dorohoi-Iași* s'au suit cu forța prin vagoane și violentând pe pasageri cautau pe arendasul proprietății *Plopeni* a D-nei Maria Ghica; țeranii din *Darabani* cu catunele au amenințat că dacă nu ne ducem să le dăm pământ vin cu toții la *Dorohoi* în număr de peste 2000, nu dispunem de cât de 200 soldați cavalerie și aproape 400 infanterie, așa că dacă invazia vine din 2 sau mai multe părți va fi imposibil apărarea orașului. Rugăm dar cât mai urgent trimiterea armatei cerută prin precedentă telegramă? Am luat pentru un moment toate dispozițiile de a evita o nenorocire însă nu putem prevedea cu exactitate ce se poate întâmpla.

Inspector Gl. adm. *Varlam*

* * *

91 C.C.M. 18/3 4,50 s.

Comunicată și —

D-lui Ministru Resboi

„ *P. Sfetescu și P. Ministru pe fir*

„ *Morudi*

„ *Bogdan*

Copie dlui Director
No. 49 Panciu
18/3 6,20 s.

Urgent

TELEGRAMA

foarte urgent fr. dorohoi % 18 gr. 4/30 =

foarte urgenta. —

dlui prim ministru bkresci.

Sosit București
19 Martie 1907
II

sosit Dorohoi. din scirele ce a primit dl. prefect pana acuma și cele ce ni sau comunicat de catre funczionarii respektivi din comune sint mari temeri ca sa nu se generalizeze rescoala comunilor horodistea cu 2 catune. paltinisul cu 3 catune. darabani ku 2 catune si targuri. hudesci mari ku 5 katune. katunul comanesci din com suharau ibanesci cu 2.—

DOCUMENTE DESPRE 1907

katunul mamornitza ku 1 catun. orofteana de sus. sworistea serbănesci, braesci, broscautzi, hantzesci, draguseni sint continui agitate cer scaderea in voelilor altzii pamant gata fiind violentza arendasii respektivi au disparut, — nu scim ku cine sa tratam micsorarea in voelelor, sintem foarte ingrijatzi ca se nu se repete si aci cele de la botosani pentru a preveni este absoluta si foarte argenta nevoe ca sa se trimita cel pucin un regiment infanterye un batalion vanatori si un regiment de cavalerie la orele 4 asta sara am trimes 2 excadroane de cavalerie insotzite de dl. procuror jude instructor si inspektor comunal la hudesci mari si darabani unde locuitorii au amenintzat ca daca maine nu se duc autoritatele ca sa le imparta pamantul il vor impartzi ei cu fortza.

— asteptam nerabdatori pretziosul dv. concurs.

Varlam.

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA.

Prezentată la Dorohoi No. % cl... cuv. 87 gr. data 18/3 ora 10,40

Foarte urgentă.

D-lui Prim Ministru

București

La orele 6 seara locuitorii moșiei Varful Capului proprietatea Princesei Moruzi în frunte cu rezervistii chemați concentrare au devastat carciunile și hanul proprietății distrugând totul și facand foc in mijlocul lor cu intențiune a incendia. Herța Verona cere ajutor fiind amenințat cu devastare ve rog respectos a ne comunica daca putem spera la ajutoare de armată Soloiat suntem foarte inchietați vazand ca suntem expuși a nu putea sa calmam mișcarile comunicam din timp.

Inspector Gle Adm. Varlam.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Nota... data 18/3 ora 4,30 s... 1907
Sosită la... data... ora 5,50 s.

F. Urgent

D-lui Prim Ministru

Sosit Dorohoi, din știrile ce a primit Dl. Prefect până acum și cele ce ni s'au comunicat de către funcționarii respectivi din comune, sunt mari temeri ca să nu se generalizeze rescôla comu-

nelor: Horodistea cu 2 catune; Partinisul cu 3 catune; Darabani cu 2 catune și Targuri: Hudesti mari cu 5 catune, catunul Comanesti din comuna Suhăreu; Ibănești cu 2 cătune, Mamornița cu 1 cătune, Orofteana de sus, Svoristea, Serbănești, Braesti, Broscăuți, Hanțești, Draguseni sunt continui agitate, cer scăderea invoelelor, alții pament gata fiind de violențe, arendașii respectivi au disparut. Nu știm cu cine să tratăm micșorarea invoelelor, suntem foarte îngrijați ca să nu se repete și aci cele de la Botosani; pentru a se preveni este absolută și foarte urgentă nevoie ca să se trimită cel puțin un regiment de cavalerie. La orele 4 astă seară am trimis 2 escadroane de cavalerie însoțite de Dl. procuror, jude instructor și inspector comunal la Hudesti mari și Darabani unde locuitorii au amenințat ca să le împartă pământul îl vor împărți ei cu forța, așteptăm nerăbdători preciosul Dv. concurs.

Varlam.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. 59 cuv. 59 gr data 18/3 ora,

F. Urgentă —

Prim Ministru București

Primarul comunei Budesti ne comunica că astazi marți se concentrează. la *Hudesti* locuitori din *Darabani* *paltinis* *Horodistea bivol* *Hudesti Mari* *Ibanesti* și de acolo să pornească în orașul Dorohoi. Am luat toate dispozițiunile pentru a preintampina pericolul in fiecare moment știri îngrijitoare sosesc din multe comune.

Inspector General Adm. Varlam

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

Sosit București
19 Martie 1907

TELEGRAMA

II

Prezentată la dorohoi % 19 11. cuv. 111 data 19

foarte urgent. — *confidentziala prim ministru bkresci*

la ora 10 asta seara dirigintele oficiului telegrafic mihaileni spune ca au venit la dansul prefectul din bucovina însoțit de șeful guarzilor vamați. judekatorul de instructzie medicul primar însoțitzi de vamesu nostru lates și iau spus ca locuitorii din satele din bucovina vecine cu frontiera sunt hotaritzii ca se treaca frontiera si sa dea ajutor tzaranilor nostri pentru a face revolutzie. — pentru a împiedica acest fapt prefectul bucovinei au luat

DOCUMENTE DESPRE 1907

dispozitie ca frontaria incepand de la suceava pana la mihaileni sa fie ocupata militareste iar pe tzerani bucovineni ia avisat ca daca vor cerca se treaca fruntaria i vor impusca.

inspector gle Varlam

* * *

6 Martie 1907

Ordin in acest sens s'a dat D-lui General Tell Comandantul tuturor trupelor pentru potolirea răscoalelor unde urmează să vă adresați.

ss indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Nr. % cuv. 242 data pk ora. 6,45

fourte urgent

Dlui Prim Ministru Cantacuzino

Buk

Cheia circularilor: in urma unei foarte minuțioase consfătuiri între subsemnații am compus in plina convingere că o răscoală din acest județ nu se pot potoli multă vreme până ce nu i se va permite de către D-voastră a se face us conform regulamentului serviciului in garnizoana de Glonț exclusidere cu desăvârșire salve si intrebuintându-se focuri isolat admițându-se acestea propunere este posibil ca cu efective relativ mici i se ocupau întregul județ așa ca regimentele 10 și 29 de infanterie și cu regimentul de cavalerie ce avem am putea potoli răscoala, în acest scop se va împărți județul in secțiuni ocupat de cate o unitate trupă de un efectiv proporțional localităților și împrejurărilor.

Rescoala creste pe minut ce trece ne vin ca populația a atacat și devastat multa localități importante precum varful campului Mihaileni darabani radauți saveni zvoristea precum și multe altele și acaretele proprietarilor romani.

Toate aceste localități prea departate de centru spre a fi ajutate imediat. Resultă dar necesitatea imperioasă de a se cerea garnizoană centrul regiune e așezate astfel ca să se susține între el și se proteja și localitățile incredințate lor spre a păzi. — Aproband propunerile noastre singure în stare a linisti spiritele rugam respectos a ne comunica hotărîrea chiar astazi nefiind timp de perdut.

Inspector general administrativ A. Warlam

general Pavlov

Prefect Vasile Miculescu

Copie

6 Martie 1907

*A se cere relații telegrafice și
urgente dela Dl. Prefect de Bo-
toșani
ss indescifr.*

TELEGRAMA

Prezentată la Mihăileni Nota data 19/3 ora 2,40 s. 1907
Sosită la... data.. ora 3,15 s. transmisă de...

F. Urgent.

Direcțiunei Generale Telegrafelor

Respectos refer, aici se crede că până în seara sau la noapte târgul va fi devastat de 1000 resculați din comuna *Svoristea* care nu cruță nici pe români și nici autoritățile, armata nu avem. Rog răspundeți ce credeți că pot face în caz de atac al oficiului și a magasiei cu tutun. Rog avisați direcțiunea.

Diriginte *Zmeu*

P. conformitate, ss *Const.*

* * *

C.M.J.

C. M. J. 19/3 2,20 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Hertza No. 117 cl. cuv. 64 gr. data 19/3 ora 12 s.

Urgent. Timbrată cu 30 bani.

Ex. Dlui Prim Ministru și Ministru de Interne

Bukurești.

Aci spiritile sunt foarte surescitate iar pe moșia Hreatzca locuitorii cer cu forța predarea moșiei amenința locuința suntem lipsiți de orice mijloace de apărare rog dispuneți de urgență trimiterea de armata la fața locului spre a evita nenorociri mai aleș că Joia este earmaroc săptămânal în Hertza.

trimis Sfetescu

„ Gl Manu

„ Bogdan

„ Moruzi

ss indescifrabil

Deputat Verona

7 Martie 1907

A se aduce la cunoștința

Dlui Prefect de Dorohoi.

ss indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Mihăileni No. % cuv... gr... data 20/3

F. Urgent.

Dlui Cerchez Director G-l. București

În acest moment revoltații în număr foarte mare au intrat în târg devastând totul stau la post ori ce sar întâmpla și voi căuta să fac ce e posibil pentru salvarea oficiului a magaziei și a personalului.

Diriginte Zmeu

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cuv... gr... data 20/3 ora 12,30 s.

Extra Urgentă.

Prim Ministru

București

Situațiunea să agravează din ce în ce la comunele *Mitoc* proprietatea *Ananiescu* soția senatorului noaptea a fost luată cu forța de țărani din casă și grație unei caruțe ce sa gasea la îndemână a putut fugi la *Saveni* în urmă sa sau sfârâmat toată mobilele și ferestrele *Braesti* sau daramat locuința proprietarilor români *Tăbăcaru* și *Savin* distrusă mobila și jefuinduse sa trimis în marș forțat la *Brăești* 150 soldați. *Radauți* sau devastat locuințele proprietarilor *I. Pilat* distrugându-se totul din casă aci se concentreaza mai multe sate am trimis două excadroane de cavalerie și 100 soldați infanterie cu caruțe au început sa taie liniile telefonice între *Borzești* *Saveni* *Cătuna* *Buhai* devastat casa proprietăților bătând grav arendașul *Groper* și pe o servitoare care sau trimis spital *Avrameni* distrus casa proprietarului am luat toate dispozițiunile pentru apărarea orașului *Dorohoi* care se zice ca va fi atacat.

Insp. Gl. Adm. *Varlam*

MIHAIL ROLLER

*Comunicat
Sfetcu*

*Comunicată D-lui Prim Ministru
ss indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. 154 s suv. 56 data 21 ora 9 d.
Sosită la... data... ora 10,15 d.

D-lui Ministru de Interne

București

Am onoare a vă ruga se binevoiți ca în vederea mișcărilor țărănești din acest județ se aprobați suspendarea operațiunii de recrutare pentru restul județului remanând ca la timpul oportun se vă presint întinerarul de zilele în care consiliul se reînceapă operațiunea.

Rog urgent ordin de urmare.

Prefect Vasile Miclescu

Nr. 1584

- P. conformitate, ss indesc.

* * *

*Comunicat Gen. Manu
și Prim Ministru*

10
C.M.J.
21/3 9.40

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cuv. 115 data 21/3 ora 4,50 s.
Sosită la... data... ora 5,45

f. urgent.

Prim Ministru

Buc.

Astazi orele 11 1/2 au venit aproape 800 oameni se atace târgul mihaileni, dl. Capitan Grindinescu care era trimes cu 410 soldați acolo esindule la barieră a vezut ca între mulțime erau vreo 4 care cu lemne de foc ce se aducea la capitan calcantraur. Vazând atitudinea agresivă a țaranilor dl. capitan le a pus în vedere să se linistească și temându-se că să nu uzeze de lemnele cele aflate în care a permis să între în acel moment mulțimea sa repezit și armanduse cu lemnele în care au amenințat pe soldați. D. capitan vezând aceasta a făcut somațiunile prevezute de lege în urma carora mulțimea continuând a ataca pe soldați sau dat întei focuri oarbe și apoi retraganduse la 100 metri înapoi sau tras 8 glonțe printre care 4 glonțe au lovit 4 indivizi dintre care unul a încetat din viață, din cauza emoragiei și 3 sunt răniți ușor. Șeful trupei

DOCUMENTE DESPRE 1907

afirmă că și în urma acestui accident mulțimea era agresivă dar ca după consiliile ce le au dat pe la 3 ore sau retras. Se zice că maine vor veni în ceată mai mare sau luat toate dispozițiile ca se nu se facă uz de arme de cat în cazuri iminente.

Prefect *Vasile Miclescu*

Inspector Ad-tiv *A. Varlam*

* * *

Scsit București
21 Mart. 1907
II.

C.M.J.

C. M. J.
2.21 2 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi 126 s. cuv. 183 data 21 ora 12 s.

Rescoala se întinde în toate comunele și a degenerat în revoluție, toate ecaretele proprietăților sunt derimate și în timpul nopții și al zilei se jefuesc averile proprietarilor arendașilor și evreilor se amenința cu distrugerea autorităților comunale. Tarani devin agresivi și violenți să întrebuințat toate mijloacele să potoli pe cale pasnică, vezând aceasta atitudine și în urma svonurilor răspândite de instigatori ca nu este voie să potoli prin violență rescuarea se transforma în revoluție.

În fie ce moment trimitem trupe să potolească cu toate acestea credem că cu blândețea nu o să putem reuși, fabrica de spirit din Dersca amenințată cu distrugerea, moșia cutzusa Vasescu cer pământ de veci să luată turmele de oi și le împart între dansii hilișan sau jefuit 2 case de evrei braști distrus casele proprietarilor români, vornicenii ferichide distrus ferestrele ușile cerând pământ de veci plătit 95 ani vaculești comptabilul dlui roseti de 2 zile blocat în primărie și în tot județul se petrece același lucru. Rog respectos să ne dați momentan ordin de urmărire.

Inspector Gl. Ad-tiv *A. Varlam*

Prefect *Vasile Miclescu*

luat rezumat.

C.M.J.
8 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. % cl. cuv. 225 data 22 ora 6,10 s.
Sosită la... data ora 2 s.

f. urgent cu o copie la Jurnalul Conservatorul.

Prim Ministru

Buc.

Fiind că ȣeranii in mare parte se plâng că preȣul cu care li se vând falcea de pământ se ridică în unele locuri peste 80-90 lei, Am hotărît că la 14 curent să facem un Congres la Dorohoi in localul Prefecturei a tuturor arendaşilor şi proprietarilor cari îşi cultivă singuri moşile ca împreună se stabilescă un preȣ convenabil de fiecare falce precum şi a celor lalte dări pentru vite etc.

In acest scop sau trimis de 2 zile invitaţii la fiecare. — De la sosirea noastră sa luat dispoziţii pentru paza oraşului Dorohoi postându-se la Barieri infanterie şi la 5-6 kilometri plutóne de cavalerie nepermiţând decât delegaţilor a intra in oraş care erea zi şi nópte păzit de patrule de infanterie şi cavalerie. Dupe sosirea regimentului 10 putna şi a Dlui General Pavlov cu Dl. Prefect şi cu mine am stabilit câteşi trei ca judeţul să fie impartit în mai multe secţiuni şi în fie care să se trimită câte 4—500 soldaţi din care la nevoie să se poată trimete cu inlesnire ajutóre celor în nevoie cu acest mod rescóla a început se descrécă şi speram că afară de câteva localităţi restul judeţului să se linisteasă.

Astăzi s'au făcut cateva miscări in cateva comune dar intervinind armata s'au potolit fără-violente.

Inspector Gle. Activ A. Varlam

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

24/III 3 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. 209 cl. s cuv. 133 data 24 ora 10,50 s.

f. urgent

D-lui Ministru de Interne

B.

Dintre satenii resvratiţi din acest judeţ s'a adus şi arestat pana acum 286 şi probabil ca se vor mai aresta inca pana la 500 poté şi mai mult mijloacele budgetare ale judeţului pentru între-

ținerea arestaților sunt epuizate de asemenea fondul pentru des-
 kidere de credite e epuizat se impune deci a ni se da ajutor banesc
 de la stat acesta privință altfel nu putem face fața cheltuelilor ce
 se reclama dar respectiv sa mi se pue la dispoziție un avans de
 5000 cinci mii lei din fondul onor Minister cu destinație pentru
 hrana și întreținerea arestaților precum și pentru plata diferitelor
 transporturi ale gendarmilor rurali și a agenților trimiși în locali-
 tăți resculatate pentru investigații după întrebuințarea banilor ve
 voi presenta acte justificative.

Prefect Vasile Miclescu

* * *

10 C.M.J.

24/3 12.40 d.

TELEGRAMA

urzent fr dorohoi % 24/3 ora 1 d.

— *extra urgenta* —

dlui prim ministru bouckresci

— am onoare a ve raporta ka in decursul de 24 oare trecute
 liniștea relativa in judetz — spiritele tzaranilor forte agitate co-
 muna oroftiana si hreatzca trupa a venit în contact ku resculatzii
 însă in urma somatziunilor facute tzaranii sau retras la kasele lor.
 trupele sosite sau impartzit in 18 sektoare militare si sunt deabia
 suficiente pentru un moment pentru a putea tzinea buna liniste
 — pana acum sau operat 145 arestari a resculatzilor kari sau
 prins in flagrant delict de resvratire si devastare cercetarile ur-
 mează ku multa celeritate de cele ce vor urma va voi tzine în kurent.

— prefect dorohoi *vasile myclescu* —

P. conformitate, ss *indescifrabil*

* * *

Comunicat
Ministru

25 C.M.J.

24 6.45 d.

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Nota, data, 24 ora 12 d.

D-lui Ministru al Instrucției Buk.

Am onóre a ve raporta ca fața cu evenimentele grave ce se
 petrec in acest judetz relativ la rescoalele țerânești am luat cuve-
 nite dispositiuni ca localului de scoala din urba și județul Dorohoi
 să fie transformate in cuartier, pentru a se putea pune la ada-
 post trupele sosite în acest județ pentru reprimarea revoltelor.

Prefect Dorohoi *Vasile Miclescu*

P. conformitate, ss *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

Copie după telegrama No. 58 din 25 Martie 1907 din Dorohoi.

Prim-Ministru

București

Astăzi grație măsurilor ce s'au luat în județul Dorohoi este liniște completă, țăranii nu se mai strâng în grupuri în nici o comună se procedează la percheziții și arestare fără opuneri din partea răsculaților armata însă trebuie menținută până se va aviza de aici că nu mai este necesitate.

Inspector administrativ, ss *Varlam*

* * *

+ dorohoi % 45 27/3 3/40

ss *Ionescu*

TELEGRAMA CIFRATA

No. present. Data 27/3

No. sosirei... Data... Ore 5 m. 30 s.

dlui ministru interne bkresti

Sosit București

27 Mar. 1907

II

La circulara Dvoastră cifrată relativă la pretins student îmbrăcat țărănește prin sate. dispozițiuni riguroase luate deja Dacă vor fi în județ, se vor aresta.

— prefect *vasescu* ==

15/3 907

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Iași No. 328 cl. cuv. 28 data 27/3 ora 12 s.

Urgent.

Ministrului de război.

București.

Ultimile stiri din Dorohoi fiind linistitoare Dl. General Tell a dat ordin ca batalionul ordonat de Dv să plece la București.

General Jarca

No. 27178

DOCUMENTE DESPRE 1907

Urgent

Prefect Vasescu

Dorohoi

Exp.
No. 46
29/3 5,30 a.
ss) Const.

Generalul Averescu a telegrafiat generalului Tell să facă posibilul.

Rog insistent execută fără dificultăți nouile dispoziții.¹⁾

Bratianu

Nr. 494 serv. 29/3 5.30
ss) M.

* * *

Prezentată la oficiul Dorohoi

No. prezent 281 C.
No. cuv. 47
Data 29/3
Ora 11 m. 30

*Comunicat
Minister Interne*

TELEGRAMA CIFRATA

Dlui Ministru de interne

Bucuresti

Rog bine voitzi a dispune sa mi se comunice zilnic oficial fapte din reprimările cele mai energice e întrebuințate în muntenia și restul țarei pentru potolirea rescôlelor spre a le afișa în tot orașul.

*Prefect, G. Vasescu
No. 1836*

* * *

Urgent

urzent fr dorohoi % 30/3 10/50

*Comunicat
D. Bratianu*

Nr. sosirei
Data 30
Ora 11,45

TELEGRAMA CIFRATA

urgent dlui ministru de interne bkresci

cheia speciala: — astezi chiar a plecat de dată din oraș și județ trei sferturi din efectivul trupelor am ramas pentru paza orașului Dorohoi cu 700 soldați având un număr egal de instigatori închiși în diferite localuri a orașului

ve rog eu insa domnule ministru de a da ordin mi se trimită f. urgent 30 jandarmi din compania permanenta Ilfov.

prefekt g a vasescu ==

1) In capitolul ultim, sunt publicate documentele ce au un caracter general, (circulări, ordine, etc.) trimise de autorități și din care reiesă nouile dispozițiuni luate de guvernul liberal în momentul venirii la putere. N. R.

Nr. 585 serv. 31/3 1,50 s.

22 Buk.

Prefect Vasescu

Dorohoi

Respund telegramului Dvoastră.

Am dat ordine circulare tuturor punctelor vamale și de trecere de a interzice intrări și ieșiri de țărani fără autorizarea D-voastră. Interzicere absolută imposibilă. Depinde de Dvoastră se decideți în ce cazuri veți permite intrările sau ieșirile. Vamele se vor mărgini a le opri până veți da în fiecare caz autorizarea.

Ministru Financelor ss *E. Costinescu*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G Dorohoiu No. 14 85 c. 31/3 10 s.
Sosită la... data... ora 3,15 s.

f. Urgent

D-lui Ministru de Resboiu

Bucuresti

Astăzi sau expediat la ora 7 dimineața 2 companii infanterii din regimentul Putna No 10 destinația veresti cu un tren special la ora 9 dimineața expediat un excadron din regimentul 4 roșiori destinat dangeni și un batalion infanterie din regimentul Putna No. 10 destinație trusesti și todireni cu un tren la ora 10 expediat o companie din reg. Putna No. 10 pentru Botoșani și la ora 1 p.m. un tren special expediat un excadron din reg. 4 roșiori pentru Verești.

Șeful Gareii, *Golimbovici*.

No. 662

* * *

Trimis D Bratianu

dorohoiu № 115 1 6/50

No. prezent. C
No. cuv. Gr. T.
Data 1. 190....
Ore. m. 8 s
No. sosirei
Data.

TELEGRAMA CIFRATA

Oficiul...

dlui ministru de interne bkresci ==

Sosit București
1 Apr. 1907
III

comisiunea permanenta aleasa de proprietarii mari din acest judetz pentru a conlucra la fundarea linistei ie gata a face orice concesiune va putea ar dori insă să ni se faka cunoscut bazele pe care au lucrat proprietari mari in alte judete din Moldova, am onoare

DOCUMENTE DESPRE 1907

a ve ruga domnule ministru se bine voitzi a dispune sa ni se faka cunoscut nouă modul de procedat din alte județe dlor nu se mulțumesc cu de-zideratele subsemnatului se dea mai mult pământ la locuitori și cu preț mai mic. — prefekt g a vasescu.

* * *

1907, Luna Martie, în 21 zile.¹⁾

România
PREFECTURA JUDEȚULUI DOROHOI
Serviciul Administrativ
No.....

MINISTERUL DE INTERNE
21549 — 22 Mar. 1907
Registratura Generală

22 Mart. 1907

Se va raspunde că s'a luat act și că Minist. este convins că Prefectura a avizat deja la masurile necesare față de funcționarii administrativi vinovați de care se vorbesce în raportul anexat.

Se va face comunicarea și Ministr. Instr. Publice.

ss Nicolescu

CONFIDENȚIAL

Aci alăturat am onore a vă inainta in original raportul Protoiereului și a Revizorului Școlar pe care din prima zi i-am trimis prin județ, pentru a liniști spiritele având totă încrederea in capacitatea și patriotismul lor.

După cum vă puteți convinge singur, această misiune a dat până acum rezultatele cele mai imbucurătoare. — Ar fi fost și mai eficace dacă protoiereul urma intocmai reomandațiile mele, îmbrăcând vestmintele bisericesci și cu crucea și evanghelia în mână, dacă ar fi deslegat pe nenorociții săteni de jurămintele anteriore, de care se căesc astăzi.

De acum așa va proceda, căci iam dat formula pentru a se împăca cu canoanele bisericesti care nu autoriza decât un singur serviciu pe zi. Căci ar fi trebuit peste una și jumătate lună pentru a face tot județul, și sunt prea posibil.

Am ținut mai cu deosebire a încredința prima misiune de pacificare in județ, Protoiereului și Revizorului școlar, *pentru a restabili prestigiul preoților și învățătorilor* — din acest județ, foarte invinuiți de regimul trecut ca singuri autori ai reșcolei.

Sunt vreo câțiva, in adevăr, vinovați dar prea puțini pentru a se resfrânge — responsabilitatea și desconsiderația asupra întregului corp, pe care trebuie se'l considerăm ca cel mai eficaciu ajutor in indeplinirea grelei misiuni ce ne rămâne desăvârșit pe la toate.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

ss Prefect G. Vosescu

ss indescifrabil

¹⁾ Stil vechi.

DARE DE SEAMA

Cu privire la rezultate obținute prin vizitarea a 10 comuni din județul Dorohoi de Protoereul județului și Revizorul Școlar. —

Potrivit ordinului Domniei-Voastre noi, Protoereul județului Dorohoi și Revizorul Școlar, să dăm sprijinul nostru în scopul potolirii rescoalelor din jud. Dorohoi, rescoale ce în adevăr constituie un pericol național, în ziua de 16 Martie a.c. după ce mai întâi din timp am făcut cunoscut Administrației Comunei Brăești ca să dispună adunarea poporului acelei comuni, bărbați, femei și copii neam prezentat în oficiul primăriei. Aci fiind întâmpinați de Dl. Primar de învățător și de preot am luat informațiunile cu privire la starea sufletească a poporului și neam transportat la biserica satului unde erea adunată mulțimea. — Aci am întrebat oamenii din motivele care iau determinat la mișcare și răspunzându-ni-se că răsvrătirea erea pornită dela motivul că ei n'au pământ și acel pe care îl arendează e prea scump și anume cel mai puțin 70 lei falcea; în urma acestor spuse am ținut ambii câte o cuvântare pe înțelesul poporului. Le-am vorbit despre mișcarea în sine, despre răul și necinstea pe care au adus-o localității, despre felul greșit de a-și cere dreptate, despre starea tristă sufletească în care se găsesc, de pilda rea dată copiilor prin dedare la jaf și devastări atât a bărbaților cât și a femeilor, despre felul cum trebuie să fie românul adevărat și bunul creștin. Le-am adus aminte credința strămoșilor din care rezultă răbdarea, cumpătarea, cinstea, munca fără preget, de economie unicul mijloc prin care trebuie să se ridice orice neam și mai ales neamul nostru românesc. Le-am arătat că în trecut neamul nostru a trecut prin mai mari nevoi ca: ciumă, holeră, secetă, jug străin, nevoi și cu privire la trup și cu privire la lege, dar peste toate a călcat și jugul străin la îndepărtat cu brațele înarmate. Le-am dat sfaturi cu adevărat părintești și prielnice să se ferească de punerea la cale de către vitregii neamului și credinței. — Iam povățuit la liniște aducându-le la cunoștință și bunele intențiuni pe care guvernul țării le are pentru săteni. I-am jurat în numele lui Dumnezeu și le-am cerut să domnească în rândurile lor pacea. — Cu jurământu s'au legat înaintea lui Dumnezeu și a noastră că vor fi liniștiți și vor deprinde la liniște și pe copii lor pentru totdeauna.

În felul acesta ne-am adresat locuitorilor de pe la toate comunele pe unde am fost, obținând aceleași făgăduinți mulțumitoare.

În toate părțile cerințele locuitorilor erau de pământ, măsurătoare dreaptă, plată regulată și îndepărtarea elementului evreesc care au revoltat spiritele prin purtarea lor.

Vă expunem mai la vale ceea ce am constatat pe la comuni:

În comuna Brăești ni s'a plâns picotul Mironescu că, Const. Gh. Bălan pus la cale de către Dl. Tăbăcaru arendaș, la care servește ca vechil, a cerut retragerea sumei sale de 100 lei dela bancă

de și datorește 100 lei, investigând pe locuitori ca și ei se'și re-tragă capitalul de ore-ce cu acei bani se vor despăgubi cei de-vastați.

Locuitorii din comuna Zvoriștea se plâng că evreul Avram Herșcu Grimberg își bate joc de dânși spunându-le că, în curând o să are cu dânșii în loc de boi.

In comuna Grămești primarul lasă mult de dorit ocupându-se de plăcerile sale iar nici de cum de afacerile comunei.

In comuna Hănțești locuitorii nu s'au revoltat și garantează și pe viitor liniștea, roagă însă să îndepărteze evreul *Filip Glic-man administratorul Dnei Goilav*, proprietara acelei moșii care în tot timpul ia asupra amenințându-i pe viitor că'i va aduce în ha-lul ca la patru capete de familii să fie un plug cu un singur bou.

In comuna Adâncata *primarul neglijează cu desăvârșire afa-cerile comunei.* — Aci Statul a arendat iarba din pădure evreului Șloim Solomon cu prețul de 50 bani prăjina, iar el arendează lo-cuitorilor pe cea mai proastă cu un leu prăjina, ajungând până la un leu 50 bani.

In comuna Vf. Câmpului primarul e vinovat că n'a făcut cunoscut locuitorilor scrisoarea D-lui D. Moruzi proprietarul moșiei prin care revine asurpa prețului arendări pământului de 70 lei falcea, la acea stabilită de lege ba chear și mai jos și că în timpul verei când Dsa va fi la moșie să va interesa de aproape de nevoile lor.

In Cătuna Hapăi și Rușii Străteni locuitorii țin pământ în arendă dela evreul Vitner tovarăș cu Teodorescu pe partea moșiei Hoban-Pilad până la 80 lei falcea măsurătoare nedreaptă și plată mică.

In toate comunele și cătunele pe unde am fost ni s'a garantat liniștea de învățători, preoți și locuitori.

Protoereu, ss *Econ. Cosma Petrovici*

Revizor Școlar, ss *Gh. Serban*

* * *

Trimis D-Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la fr. dorohoi % 309 4/4

Sosită la... data 4/4 ora 7 s...

— *domnului ministru de interne bkresci*

— cheia circulari: scopul pentru kare vam cerut sa se concen-treze milițienii a fost mai ku seamă să se trimita fiecăruia mili-țian un ordin de chezăție din care el se știe ca din ziua chemării sale este considerat ca soldat și prin urmare supus jurisdicțiunii militare — am făcuto aceasta spre ai speria ca sa nu se mai

agite și ai înfricoșă ca la orice caz de rebeliune vor fi trași în judecată militară de fapt milițieni nu a fost adunați la reședința regimentului astfel ca distanțele ce au avut de parcurs spre a prezenta comandantului regiunii au fost reduse la minimum adică în comună milițienii a fost obligați a se prezenta comandantului regiunii care le a făcut apelul și le a spus că de astăzi înainte se se consdiere ca concentrat ori în urma să hotarat pe comune câte un schimb de gardă iar celor alți li s'a dat drumul acasă cu ordin ca la orice chemare să se prezinte comandantului regiunii — cerând domnule ministru ca această dispozițiune ar mai trebui păzită adică milițianul să stea acasă putând a se ocupa de lucrul cimpului dar se fie supus ordinului de chemare ca măsura de ordine prin comune de fapt streaja făcută de milițieni era pur ilusorie de astăzi ei fiind sub jurisdicțiunea militară își vor face creștinata și paza va fi bine făcută și din toate aceste nu rezulta nici o cheltuială în sarcina Statului. —

prefekt g a vasescu

* * *

Comunicată și D-lui Ministru Bratianu

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi Nota data 9/4 ora 5 1907
Sosită la... data ora 6,10 s...

D-lui Ministru de interne

Cheia specială. Am onoare a vă ruga să bine voiți a mi răspunde dacă pot publica prin comuna procesul-verbal proprietarilor mari din județ pe care vi l-am înaintat de câte va zile.

Prefekt G. A. Vasescu

P. conformitate, ss *indescifrabil*

* * *

Copie după raportul Prefecturei Jud. Dorohoi sub No. 2409 din 30 Martie 1907¹⁾ către Ministerul de Finanțe

Domnule Ministru,

Se cunoște acum, că una din măsurile care au contribuit la răscoalele țărănești, mai cu seamă în Moldova, este și abuzul din cale afară, în satele noastre, cu vinzarea spirtului; rachiu prefăcut.

În scop de un câștig nechibzuit ce Statul, comunele și particularii trag din comerțul cu spirtul, nenumerate cârciume func-

¹⁾ Stil vechi

ționează în toate colțurile satelor noastre. — Acolo sătenii la paharul cu rachiu, sunt în contact cu toți răii, cu toți scăpații din pușcărie, acolo, unde se debitează rachiu otrăvit, precum am descoperit un caz în comuna Drăgușeni, se pun la cale mijlocele de a se primejdui țara. —

Am crezut de cuviință a lua măsuri ca acestea localuri se nu funcționeze de cât până la ora 6 seara. —

Aceasta înse nu e destul de ôrece în multe locuri linistea nu e decât aparentă grație băuturii, — Ar trebui ca la sate spirtul să nu se mai vînză. — Cum aceasta ar fi o măsură cam radicală aducând o scădere în veniturile Statului, intervin la Domnia voastră Domnule Ministru de a îngădui ca cel puțin dela 8 Aprilie și până la finele acestei luni, când tot lucrul la câmp va fi pe deplin început și continuat în toate părțile, se nu se vînză spirt pe la cârciume luând măsuri ca fabricile la rîndul lor se nu vînză debitantilor și fiind că această măsură va contribui în mare parte la potolirea rescoalelor, am luat înțelegere și cu proprietarii fabricelor de spirt din județ ca în acest interval de timp să'mi dea tot concursul în această împrejurare, renunțând la un câștig păgubitor țarei.

Vă rog dar Domnule Ministru se binevoiți a incuviința această măsură și a primi cu această ocazie asigurări de înaltă considerațiune.

Prefect ss G. A. Văsescu

p. Conformitate, ss Al. Borșa

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Dorohoi No. 237 cl. s cuv 72 data 15/4 ora 12,40 s. 1907.

Prezentată la... data... ora 2,20 s.

Ministru de Interne

Buc.

Avansul de lei 5000 ce ați bine voit ami pune la dispoziție pentru întreținerea arestanților resculați și altor cheltueli, reclamate dela început, de rescoale, cheltuinduse, rog dispuneți se mi se trimită încă lei 5000 pentru completarea sumei de lei 10.000 neavând cu ce se întreține arestații rămâne a ve înainta compturile.

Prefect G. A. Văsescu

No. 1050

MIHAIL ROLLER

MINISTERUL DE INTERNE
Cabinețul Secretarului General

D-lui Vasescu Prezent
Dorohoi

Răspund telegramei n. 237

Ministerul nemai având *sume disponibile*, vă rog a face ca pentru cea ce vă mai este necesar, să contribuie și județul pe care *întreținerea arestaților i-l privesce în prima linie* și după cum s'a procedat de altmintreli și de către *alte județe*.

Ministru ss I. Brăt.

* * *

TELEGRAMA.

Prezentată la Dorohoi No. 740 cl. .s cuv 88 gr. data 19/4 ora 2,30 s.

Majestăței Sale Regelui București

Sire! noi locuitorii din comuna Cordareni cătuna Grivitza județul Dorohoi respectuoși venim a ne plânse, noi fiind cei mai pacinici în tot timpul revoluției astăzi suntem bătuiți osândiți la bătăi cumplite și siliți a umbla fugar și a părăsi țara toate aceste din partea arendașului C. Enescu care poartă ură fiind că am asistat la licitația moșiei Liveni Sofian respectuos venim a plânge și a cere alinarea suferinței.

În numele sătenilor *Ion C. Puhacel Cordareni*.

Sosit București
19 Apr. 1907
I

* * *

DARE DE SEAMA

Cu ocazia vizitărei restului de sate în număr de 23 din județul Dorohoiu, făcute de Protoereul Județului și Revizorul școlar.

Ca urmare la dările de seamă făcute și înaintate Dvóstre și ca încheiere, supunem cunoștinței Dvóstre următoarele:

În ziua de 3 Aprilie ne-am prezentat în satul Dumenii unde fiind adunați săteni în număr destul de mare le-am vorbit despre felul românului de a fi pașnic, primitiv, supus, ascultător, muncitor și cu frică de Dumnezeu și mai presus de toate iubitor de neamul și de țara sa, despre nefericitul corent al răsvrătirii produs prin răi voitori ai neamului, muștrând ușurința cu cari a îmbrățișat punerea la cale nesocotită și primejdia națională la cari ei nu s'au gândit.

Am făcut apel la dânși ca să dea țarei liniștea de care are nevoie pentru ca cu tot neamul să putem merge din bine în spre mai bine și să se apuce de munca câmpului singura care pōta aduce înflorirea și buna stare a fiecărui gospodar și prin urmare a țarei întregi;

A avut loc și deslegarea de jurământ și sfātuirea ca pe viitor să nu mai asculte sfaturile răsvrătitoare nici să se mai lege cu jurământ la fapta rea.

În felul acesta ne-am adresat tuturor sătenilor din satele Dumeni, Cordăreni, Vorniceni, Mileanca, Tătărășeni, Haverna, Suharău, Dămileni, Cristinești, Ibănești, Desca, Hilișeu-Curt, Hilișeu-Gafencu, Dimăcheni, Corlăteni, Broscăuți, Tureatca, Buda, Horbova, Marmornița, Molnița, Ibreața și Târnanța.

Cu multă bucurie sufletească am găsit deplină înțelegere între proprietari, arendasi și săteni, ba chiar în multe părți erau cu toți eșiți la munca câmpului cu hotărârea nestrămutată pentru muncă și liniște, afară numai de satele Broscăuți, Ibănești și Dârșca unde nu se ajunsese încă la înțelegere definitivă dar hotărâți a conveni.

Semnalăm însă că dacă în județul Dorchoi s'a produs mișcare între sătenii satelor, aceasta nu se datorește decât unor instigatori.

Nu-i mai puțin adevărat că săteanul se găsește în multe părți în stare rea și care se datorește mai multor cauze și anume:

1) Viciul beției care e predominant între săteni și din care cauză își pierde produsul muncii ne având asfeliiu cele trebuitoare familiei.

2) Elementul evreesc, care a fost în număr atât de mare în mijlocul lor până în momentul resvrătirei și cari prin toate mijlocele nesocotite au căutat să tragă folos.

3) În anii din urmă arenzile urcându-se îndoit și treit, iar prețul muncii tot cel de mai înainte, nu putea munci atât ca să pōtă plăti pământul necesar existenței.

S'a adus multe invinuiri corpului clerical și învățătoresc că ar fi fost îndrumători spre resvrătire și cu prilejul vizitărei căutând să ne formăm deplina convingere asupra acestui punct ca să arătăm și să scótem pe acei puțini, porniți pe cale greșită, din rândul celor buni și cari sunt adevărați luminători, Vă supunem cunoștinței Dvoastre, întemeiați atât pe cercetările făcute de noi cât și pe adresa Parchetului Nr. 3846 din a.c., *că dintre preoții acestui județ nu s'a găsit nici unul care să se fi făcut vinovat de această mișcare*, ci din contra au dat sprijinul lor cu toți cât le-au fost cu putință la liniștirea spiritelor, iar *dintre învățători singurul Ion Alexandrescu de la școla din Hudești-mari* este implicat și dat judecării pe când toți ceilalți au fost la înălțimea misiunii lor căutând să liniștească spiritele, ceia ce în multe părți s'a reușit.

Cu mulțumire am constatat acest lucru și vi-l comunicăm că aceste două corpuri clerical și învățătoresc din acest județ, acum ca și în totdeauna au răspuns datoriiilor sfinte de a fi călăuza spre binele sătenilor în mijlocul cărora se află și deci invinuirea e de parte de a fi întemeiată și ar fi bine de a se aduce la cunoștința D-lui Ministru respectiv ținuta demnă în mijlocul poporului a acestor adevărați apostoli și a se îndepărta pata care s'a adus prin invinuirile de cari nu sau făcut capabili.

Aceste fiind rezultatele obținute de noi cu ocazia vizitărei întregului județ, acum fiind liniște, iar sătenii ieșiți la munca câmpului și aceasta datorindu-se măsurilor înțelepte pe cari ați bine voit a ie lua la venirea Dvoastre în capul județului având în totă încrederea în sentimentele de cari întotdeauna ați fost însuflețit pentru bunul mers al întregii suflări românești din acest județ, cu respect le supunem cunoștinței Dvostre.

1907 Aprilie 15 ¹⁾ (ss) Protoereu, Econ. Cosma Petrovici
(ss) Revizor Școlar, Gh. Șerban

* * *

Copie

Procuror Jud. Dorohoi
Nr. 3341

Anul 1907 Mai 7 zile ¹⁾
Copie care a fost comunicată D-lui
Presedinte al Comisiunei de Judecată
a învățătorilor și institutorilor Iași.

Domnule Procuror General,

La ord. Dvs. No. 3282/907 am onoare a vă raporta că în urma cercetărei ce am făcut nu am găsit nici un proces verbal încheiat de căpitanul Răceanu comandant de jandarmi rurali și din care ar rezulta că învățătorul I. Alexandrescu din Hudeștii Mari, este instigator în rescoalele țărănești.

În dosarul Nr. 22/907 relativ la răscoalele din Comuna Darabani este un raport prin care căpitanul Răceanu face cunoscut D-lui Varlam Inspector gl. administrativ, că „S'a auzit în localitate că învățătorul Alexandrescu din C-na Hudeștii Mari, are niște broșuri venite dela București și în ele se spune că se dă pământ la țărani.

În acelaș dosar am găsit și un proces verbal făcut la 11 Martie trecut de căpitanul Răceanu delegat în acel timp de Ministru de Interne, pentru restabilirea ordinii în C-na Darabani. La cercetările făcute la data indicată a fost ascultat și I. N. Ceobanu din satul Bojnia comuna Darabani, dânsul între altele a declarat că

¹⁾ Stil vechi.

să vorbea în sat în timpul acela că profesorul Alexandrescu din Hudeștii-Mari a adus niște cărți prin care li se spunea că li va da pământ.

Acele cărți după cele declarate de I. N. Ceobanu erau trecute din mână în mână fiind citite de sătenii știutori de carte.

Când în urmă I. N. Ceobanu a fost interogată, ca inculpată de dl. Jude Instructor, dânsul revine asupra primei declarațiuni, spunând de data aceasta, că nu știe dacă învățătorul Alexandrescu au împărțit sau nu cărți din acelea cari se găseau pe la locuitori.

În procesul verbal menționat nu se mai găsește nimic cu privire la rolul pe care l'ar fi avut învățătorul Alexandrescu în ultimele răscoale țărănești.

Supunând aceasta la cunoștința Dv., am onoare a vă ruga să primiți respectul meu.

Procuror, ss *Pilat*

p. conformitate ss *Cernescu*

* * *

OFIȚER INFERIOR

din

GENDARMERIA RURALĂ

1907 Iulie 16.¹⁾

No. 15

Căpitanul *Receanu Constantin*
către

Inspectorul General al Gendarmeriei Rurale
București.

La reclamațiunea Învățătorului Ion Alexandrescu din comuna Hudesci Mari Județu Dorohoi către Ministerul de Interne că ași fi dispus arestarea sa și că în urma invinuirilor ar fi fost dat judecăței disciplinare, am onoare a raporta următoarele:

La 1 Martie 1907 am fost trimes din ordinul Ministerului de Interne cu 50 ómeni în comunele Hudesci Mari și Darabani din jud. Dorohoiu pentru a restabili ordinea și siguranța politică.

Subsemnatul am lăsat 20 ómeni la Hudesci Mari sub comanda Sub Lt. Cucu iar eu m'am dus în comuna Darabani; în toate aceste localități toți jandarmii au fost puși sub ordinele D-lui General Pavlov, și ale D-lui Lt. Colonel Niculescu din Regimentul 10 Putna Comandantul sectorului Ibănesci; ordinele ce le aveam

¹⁾ Stil vechi,

erau ca să facem nisce anchete sumare, se căutam pe cât posibil a vedea cine sunt capi rescólelor, cine sunt instigatorci, cine a luat o parte mai activă la rescóle, și apoi aceștia să fie trimiși sub escorta Comandantului sectorului 1 Ibănesci care i trimetea Parchetului. La 3 Martie 1907 a sosit în Daraban Divizionul 1 din Reg. 4 Roșiori comandat de Dl. Maior Coroi.

Subsemnatul nu am făcut nici o anchetă singur in Daraban ci toate anchetele se făceau de dl. Maior Coroi în unire cu capitănul Naumescu Gheorghe Comandantul Escadronului I-iu și subsemnatul.

Intre diferitele arestari ce sa facut la Comuna Daraban, individul Ion C. Ciobanu a declarat că broșurile lui Kogalniceanu au fost aduse și împărțite de învățatorul I. Alexandrescu din comuna Hudesci Mari lucru ce sa prevăzut în procesul-verbal încheiat de cei de mai sus și înaintat Comandantului sectorului I-iu.

Asemenea in comuna Hudesci Mari trei dascăli de la biserica acelei comuni au declarat căpitanului Teodorescu Teodor din Regimentul 10 Putna și SubLt de jendarmi Cucu Grigore că au ținut diverse intruniri cu țărani, cetindu-le broșurile lui Kogalniceanu, aduse și date lor de către Invățătorul Ion Alexandrescu; că intrunirile le țineau la cârciuma bancei populare a acelei comuni al cărui e președinte învățătorul Alexandrescu.

Inceputul rescoalelor din județul Dorohoi și localitatea unde s'a auzit mișcarea intregului Județ a fost comuna Hudesci-Mari.

In ziua când subsemnatul am ajuns in Dorohoi adecă la 2 Martie învățătorul Ion Alexandrescu era deja chemat telegrafic la Ministerul de Instrucție fiind invinuit ca autor moral al rescoalelor.

Subsemnatul nici nu am cerut arestarea lui și nici nu știu să fi fost arestat atâta timp cât am stat în județul Dorohoi adecă până la 14 Martie și în caz că la primele cercetări Parchetul să fi luat măsuri contra învățătorului Ion Alexandrescu iar in urma instrucțiunii să se fi dovedit ne întemeiate acuizarile nu cred să pot fi făcut respunzător.

Adaog că chiar pe Crăciun primarul Dron de la comuna Hudesci Mari a făcut un raport Prefecturei respective că învățătorul Ion Alexandrescu a adus broșurile lui Kogalniceanu și că le ar fi citit în sat.

In reclamațiunea pe care o face învățătorul Ion Alexandrescu Ministerului de Interne conchide prin a cere Ministerului ca să mă forțeze ai plăti leafa cât timp a fost suspendat, diferite cheltuieli de transport și alte speze deci furia cu care se năpustește asupra mea este isvorâtă din daunele materiale ce ar fi suferit.

Căpitan ss *Receanu*

Luna August în 22 zile¹⁾

România
 PREFECTURA JUDEȚULUI DOROHOI
 Serviciul Administrativ
 Nr. 7031

MINISTERUL DE INTERNE
 Registratura Generală
 69443 — 25 Aug. 1907

Confidențial

Domnule Ministru,

25 Aug. 1907
 Se ia act
 ss/ Nicolescu

Am onoarea a vă raporta că am cutrierat județul în trei părți aproape din întinderea lui pentru inspecțiuni de administrație și în special pentru a mă pune în contact direct cu locuitorii, ca din vorbele și sfaturile cu dânsii, să pot trage aprecierile mele, pe care în rezumat am onore a vi le expune și Domniei-Voastre; conformându-mă astfel ordinului ce am primit.

1. În general liniștea cea mai mare predomină în toate părțile, dar sub o formă de obosală și de desnădejde a lucrului încercat și nereușit.

Mult însă contribuie la această stare sufltească a locuitorilor, rezultatul recoltei atât de proaste la porumb în cea mai mare parte a județului. Seceta și căldura care să mențin de vreo lună, a compromis toate porumburile semănate târziu și care în general sunt ale locuitorilor rămași mai la urmă cu — „de ale rezvrățirei” — vorba lor.

2. Raporturile dintre țărani și proprietari, sau țărani și arendași; sunt reluate în buni termeni între ei, dar cu ore care răscoală și neîncredere reciprocă. Dacă incidentul se întâmplă oreș care neînțelegeri sau certe chear; ele par mai îngrijitoare, fie din frica fie din prea marea importanță care li se dă în urma celor petrecute cu răscoalele.

3. Fiind că astă primăvară s'a stabilit un preț mai redus la arenda pământului și mai urcat ceva la plata muncelor, am căutat să văd dacă nu s'au schimbat acele dispozițiuni; și am găsit că au fost în rare locuri încercări de abateri, dar am luat măsuri ca să se revină și cred că nu voi avea reclamațiuni în acest sens.

O stare de lucruri care mă îngrijește mai mult, este încrederea care încerc să o capăt în primarii rurali și care îmi scapă mereu după fiecare discuție mai amănunțită cu dânsii și în deosebi la acei din comunele mai depărtate; aceasta să datorește legăturilor și intereselor comune pe care primarii le au adesea cu cei mai răi dintre locuitori. Explicația unui asemenea fapt constă în aceea că, acțiunea politică la sate o desfășoară cu mai mult interes și energie, locuitorii cei mai răi și mai turbulenți. *Ei sunt aceia cari impun directia la alegerile de consilieri și primari*, fapt care contribuie la rezultatul că în majoritatea cazurilor, alesu devine sclavu alegătorilor.

1) Stil vechi.

Iată o considerațiune care m'a hotărît și mă va obliga să disolv încă câteva din consiliile comunale.

Pôte că aici ar fi ocazia Domnule Ministru să exprim părerea mea, că primarii numiți ar fi mult mai buni decât cei aleși — ; atâta vreme însă cât nu s'ar abuza de patimi politice. Comparația mi-o dau secretarii C-li care aprópe în general, sunt mult mai buni și mai destoinici, mai sinceri și mai respectoși autorităților.

5. O cauză a nemulțumirilor care s'a manifestat de locuitori în acest județ Domnia-Voastră o știți Domnule Ministru — a fost și prea mulți negustori străini.

* * *

România
Inspectoratul General
al Gendarmeriei Rurale
Nr. 10437 — 19 Nov. 1907 1

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 24297

MINISTERUL DE INTERNE
93923 — 22 Nov. 1907
Registratura Generală

La răspuns a se cita numerele.

*Confidential Urgent
19 Noembrie 1907*

Spre știință ss Nicolescu

Domnule Ministru,

Am onoare a raporta că din informațiile ce le are locțiitorul Comandantului Companiei Gendarmi Rurali Dorohoiu spiritele locuitorilor de prin unele comune ale județului Dorohoiu sunt agitate și anume acolo unde *elementul străin predomină mai cu seamă cel rus*; toți așteaptă cu nerăbdare să li se aducă la îndeplinire cele ce li s'au făgăduit prin Manifestul regal, svonind că în caz contrariu se vor ridica din nou cu toți. —

S'a dat ordin ca acele Comune să fie continuu patrulate și locuitori de aproape supraveghiați; cea mai mică mișcare să ne fie raportată pentru a se putea lua imediat măsuri de reprimare și a raporta Domniei-Voastre. —

Bine-voiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea osebitei mele considerațiuni.

p. inspector General Maior ss *D. M. Ciocara*

Șeful Cancelariei Căpitan ss *Camarascu*

1) Stil vechi.

JUDEȚUL IAȘI

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Jassi No. 4196 cl. p. cuv. 38 gr... data 29/1 ora 4,50
s. 1907

T A R A

Buk

17 Ian. 1907

A se cere relații dela D-l Prefect de Iași.
ss indescifrabil

Sătenii din județ viu agitați contra percepților cari vor să execute pentru amenzile școlare. M. Jora numit inspector comunal plasa Podu Iloiei. Preotul lipovenesc reclamă parchetului contra unor lipoveni cari l'au amenințat, anchetează.

Vioreanu

P. conformitate, ss indescifrabil

* * *

Acest raport telefonic sa comunicat din ordinul D-lui Prim Ministru D-lor General Manu și Ministru Grădistanu.

Of. Central.

Sosit București
9 Martie 1907
I.

TELEGRAMA

Copie după raportul telefonic ce mi comunică Prefectul de Jassy ora 6,50 astă seara.

Tzarani din comuna *Badeni* in numar aproximativ de 300 sau resculat și in corpore sau dus la locuința arendașului numit Fischer pentru a cere sa li se arendeze pământurile cu 25 lei falcea negasind pe nimenea acasa au mers la moară după moșie și a spus evreului credincios de la moară ca până luni dimineata să părăsească moșia de acolo sau transportat la un alt evreu ce are o dugheană dandui același ordin cand s'a prezentat inspectorul comunal ia prezentat in scris desideratele lor și anume ca pana mâine să le făgăduiască să arendeze cu 25 lei falcea și toți evrei să fie alungați după moșie. Dacă până maine aceste desiderate ale lor nu vor fi satisfăcute își vor satisface singuri cererile, lor inspectoratul le a cerut să se inpraștie in liniște, ei însă au refuzat și au declarat ca vor rămâne toată noaptea la un loc așteptat ziua de maine. Față cu aceasta am luat dispoziție că in astă noapte să plece cu trenul compania de vânători împreună cu Prim Procuror, și de altă parte Ve rog Dle Prim Ministru să interveniți

MIHAIL ROLLER

pe lângă D. Ministru de Resboi să ni se pună imediat la dispoziție toate trupele de care voi avea nevoie cu atât mai mult tot acești țărani au declarat inspectorului comunal că ei sunt înțeleși cu țărani din comunele Mamut și Deleni Jud. Botoșani ași face singur dreptatea va rog același timp să puneți în vedere Dlui Prefect de Botoșani să ia și Dvs. măsuri riguroase trimetând armata de la Botoșani la Flamanda și Harlau.

Aștept la aparat ordinele Dvoastră.

Prefect *Cananau*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la No. cl. cuv. gr. data 9/3 ora 7
Jassy — 1.— 37 .5 9/3 6/45

— urgent —

D-lui prim ministru bkresti.

— un numer mai bine de 300 locuitori din satele comunelor *badeni* și *ceplenitza* resculanduse si danduse la violentenți contra personalului mosiei am interwenit la dl. comandant corpului 4 armata spre a trimite in localitate fortza armata va voi tzine in curent despre mersul acestei rescoale

prefekt *Cananau* .
no 1309:—+ +

Sosit București
9 Mart. 1907

II

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 3903

MINISTERUL DE INTERNE
14669 — 26 Feb. 1907
Registratura Generală

Spre știință

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani No. % cuv... gr... data 10/3 ora 9,30 s.

D-lui Prim Ministru

Buc.

Aflu ca Locuitorii rasvratiți din comunele *Badeni* și *Ceplinița* din județul Jassy apropiate de județul Botosani fara sa savarsească vreun act de violență au cerut autorității lor ca arendașul Mo-

DOCUMENTE DESPRE 1907

cky fischer să le dea pământ cu inoleli reduse acolo a sosit armata cu primul procuror și directorul prefecturei Jassy primul procuror sa inapoiat la Jassy mișcarea are de scop reducerea numărului locuitorii în număr însemnat nu sau dedat la acte de violență și mai cer ca evreii personalul și servitorii moșilor sa parasească localitățile ei fricoși sau retras la Herlău și Botoșani eu plec mâine cu Dl. Prefect de Botoșani prin comunele resculate din acel județ.

Secretar general Interne *Petre Sfetescu*

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Serv. Arh. No. 3905

MINISTERUL DE INTERNE
14675 — 26 Febr. 1907
Registratura Generală

Spre știință

TELEGRAMA

Prezentată la Botoșani No. % cuv... gr... data 10/3 ora 9,30 s.

Urgent Prim Ministru

Buc.

Comunic mai jos în copie telegrama primită în acest moment din partea inspectorului comunal alexandrescu din badeni județul Jași: Locuitorii ceplenita și badeni cer ca arendasul să le dea pământ de aratura cu 25 lei falcea iarba cu 20 lei falcea, imasă 16 lei. Evrei din comune sa fie expulsați sau parlamentat cu dansii până la ora 2 1/2 p.m. nu sa ajuns la rezultat, dl. Prim Procuror le-a recomandat sa se linisteasca caci va interveni la arendas ca să le ușureze condițiunile asupra pământurilor și cu aceasta sau imprăștiat ducanduse parte prin sate, parte în harlau ca sa ia informațiuni de cele ce vor face locuitori din jud. Botoșani. Armata este aci stau și eu, jandarmii patrulează ca să vadă mișcările.

Secretar G-ral Interne *Petru Sfetescu*

MIHAIL RÖLLER

Comunicată D-lui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4026

MINISTERUL DE INTERNE
15101 -- 28 Febr. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

tîrgu frumos 32 110 2 8 = cuv... gr... data 12/3 ora 8,50 s.

D-lui prim ministru bkresci.

28/2

S'a dat ordin de

Dl. Prim Ministru.

— deoarece ce prefectul de jasy mi se tanguie ca masura concentrării tuturor rezervistilor si concediatzilor pe langa ca provoacă o prea mare aglomeratie in oras si ca desorganizează o sumedenie de servicie publice si particulare si de oare ce dl comandant al corpului a 4-lea de armata cu toata rugamintzele ce i sau adresat nu consimte a esi din ordinul care prevede concentrarea tutulor concediatzilor și rezervistilor din judetze, rog intervenitzi din nou pe linga dl. ministru de resboi pentru a nu mentzine ordinul de cat pentru plasele baiceni, ceplenitza, belecsi, podul iloaie și popesci dispensand kiar in aceste plasi pe functzionarii publici.

Inspector general s em *bogdan*

Sosit București
12 Mart. 1907
I.

P. conformitate, ss *indescifrabil*

* * *

Urgent

Comunicat D-lui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
15395 — 1 Mart. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4105

TELEGRAMA

Urgent — bkr f. jassy l. + 72 % 14 12 45 ==

urgent — konfidentiala — dl ministru interne bkr.

chiar in acest moment mi se telefonează de inspektorul comunal si direktorul prefekturai din podul iloaiei ca tzaranii in numer de aproape 300 au navalit in podul iloaiei și devastează tot orașul

— armata sosită acolo fiind prea puțină nu poate opri devastările regimentului 8 kalari ce se afla la harlau fiind chemat urgent numai peste 2 ore va ajunge la podul Iloiei ve voi ținea în kurent de urmări —

Prefekt Cananau
no 3395. +

Sosit București
14 Mart. 1907

I

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Podu Iloiei Nota data 14/3 ora 2,45 s.
Sosită la data... ora 2,25 s. transmisă de.,

Dini Director general al postelor

Ceata celor resculați aseara, mărită cu o parte din tinerii veniți pentru recrutare, precum și mulți țigani din împrejurimi, circa 300 oameni, între orele 11 dim, și 2 p. m. au spart geamurile, distrus uși și obloane la toate casele și magazinele evreiești din această comună, mărfurile de la peste 50 prăvălii au fost aruncate în stradă, parte furate, parte înglodate în noroi; la ora 2,30 p. m. batalionul regimentului 3 roșiori aflat aci a pus pe gonă mulțimea arestând câți-va din ei.

Se așteaptă sosirea regimentului 8 calarași fiind temeri că la noapte excesele vor continua. Nu e de înregistrat de cât câte-va răniri fără gravitate.

Diriginte Ionescu

P. conformitate ss) *Const.*

* * *

Copie după raportul confidențial No. 1 din 1 Martie 1907 al Comandamentului Companiei Gendarmi Iași către Inspectoratul General al Gendarmeriei Rurale.

Am onoare a vă raporta că de la data raportului anterior prin care v'am comunicat plecarea mea în comunele resculate agitația între țărani urmează declarându-se în comunele următoare: Bădeni, Ceplenița, Cotnari, Belcești, Gropnița, Busnea, Beresci, Târgu-Frumos, Podul Iloiei și cotunele Cristești, Hodora și Hovodiștea. Rescările au un caracter anti-semit de oarece devastările ce sau făcut sunt în comuna Cotnari și Podul-Ilôii și în cotunele

Hodora și Horodiștea sunt numai la locuințele ovreilor neatingând averile românilor; afară de acestea mai cer încă eftinirea pământurilor, arendate însă în așa condiții că este imposibil a li se satisface cu toate că arendașii le au făcut avantaje în acest sens.

Rescoala din acest județ și a luat ființa de la locuitorii din județul Botoșani și anume din târgușorul Hârlău unde se întâlneau sărbătorile și se întărau la revoltă așa în cât cea întâi revoltă a izbucnit la Bădeni ce este lângă Hârlău și astăzi au ajuns treptat din sat în sat la punctele extreme Podul Ilói și Gropnița.

Pentru potolirea rescoalei aci sunt concentrate Regimentele 3 Roșiori, 7 Călărași, 8 Călărași, regimentul 13 și Roman 14, precum și batalionul 4 Vânători.

Armata până în prezent nu a întrebuițat nici o violență asupra locuitorilor cari nu sunt așa de îndârjiți; locuitorii însă au devastat locuințele ovreilor din Cotnari, Hodora, Horodiștea și acum devastează târgușorul Podul-Ilói unde se află 2 escadrone de roșiori și vine și regimentul 8 Călărași.

La începutul rescoalei am avut 9 gendarmi concentrați la Bădeni însă astăzi i-am trimis pe toți la reședințele secțiilor lor spre a semna la timp începerea revoltelor și a încheia acte în cas de devastare. — O patrulă compusă din 3 gendarmi au prins pe lângă satul Băceni 4 studenți din care 3 români din Basarabia și 1 român care sta de vorbă cu țărani revoltăți, aceștia au fost imediat arestați și dați pe mâna justiției. — S'au arestat din toate comunele și cotunele toți capi de revoltă și cari de procuror și de judele de instrucție ce sunt în localitate au fost depuși la penitenciarul de Iași.

Actualmente în toate comunele e liniște afară de Podul-Ilói unde pentru moment se fac devastări.

Comandantul Companiei Căpitan (ss) *G. Girjescu*

Conform cu originalul,
Copist *Angelescu*

* * *

TELEGRAMA.

Prezentată la Ioși 1 No. 83 s. cuv. 23 data 11 ora 11,15 s.

Minister Resboi

La 1578. Dl. General Tell sosit Jassy pentru conducerea trupelor trimise în rescoală.

Colonel *Mihăilescu*
No. 25980

Sosit București
-15 Mart. 1907

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale

TELEGRAMA

Prezentată la București... data 15 ora 11 s.

Telefonată personal d-lui Ministru

Urgentă

D-lui Procuror G-l

Iassy

Ve rog dispuneți ca în fie care localitate unde sunt rescoale să stea în permanență câte un procuror care va avea trupele sub ordinele sale imediat să le deți instrucțiuni ca să fie foarte energice în măsurile preventive și cu multă prudență în cele respresive.

Ministru de Interne *D. Greceanu*

Sosit București
15 Mart. 1907

I.

* * *

2 Martie 1907

TELEGRAMA

Presentată la Iassy No. 103 cl. s cuv 20 gr. = 15/3 ora 3 s.
Sosită la.... data... ora 5 s... transmită de

D-lui Greceanu Ministru justiție

La Podu Ilóei liniște, sunt 20 arestați, vor fi expediați la Iassy.

Procuror General, ss) *Leonescu*
1436

* * *

2 Martie 1907

TELEGRAMA

Presentată la Tg. Frumos No. 59 cl. s cuv. 87 gr. data 15/3 ora 4,30
Sosită la.... data... ora 4,50 s. ... transmisă de ...

Urgent.

D-lui Prim ministru,

Am onóre a vă raporta și a supune aprobării Dv. ordinul ce l'am dat prefectilor de Dorohoi, Roman, Bacău, Neamțu, Suceava, Vaslui și Berlad de a dispune, în unire cu comandanții garnisóne-

MIHAIL ROLLER

lor locale, trimiterea din timp pentru a preîntâmpina neorându-
liile, a unei părți din trupele de care mai dispun pentru ocu-
parea Târgușoarelor populate cu evrei, fără a lăsa orașele de re-
ședință lipsit de trupe, iar pe evreii de pe la sate săi sfătuiască a
se retrage la orașe,

Inspector general, G. Em. Bogdan

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

2 Martie 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Tg. Frumos No. 58 cl. s. cuv. 67 gr. data 15/3 ora 4.10 s.
Sosită la... data... ora 4,55 s. transmisă de...

Urgent

Prim Ministru

Rog interveniți pe lângă Dl. Ministru Resboi ca atât pe timpul
cât mă aflu în aceste localități, cât și cazul când ar fi nevoie a
mă absenta, să nu se schimbe comandantul actual Dl. Colonel
Mustață al trupelor din jud. Iassi, care este inițiat întregului plan
de operațiune și în care am cea mai deplină încredere.

Inspector General G. Em. Bogdan .

P. conformitate, ss) *Const.*

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
3 Martie 1907
Nr. 1688

2 Martie 1907

Dl. Prefect de Botoșani
va lua măsuri și refera.
ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Presentată la Frumușica No. 31 cl. p. cuv. 54 gr. data 15/3 ora 11,30
Sosită la data... ora 4,45 s.... transmisă de...

D-lui Prim Ministru,

Suntem zilnic avertizați și amenințați de înșuși resculații din sa-
tele vecine că prin foc și jaf Sâmbătă și Duminică să ne piardă.
Rugăm respectuoși bine voitori a lua măsuri de urgență ce veți crede
de cuviință pentru asigurarea vieții și averii noastre.

Obștea comercanților Targu Frumos

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

Confidențial

7 Martie 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Iassy No. 135 cl. S cuv. 41 gr. data 16/3 ora 1, 45 s.

Greceanu Ministru de Justiție București

Procurorul Scarletti raportează în targu frumos liniște au a-
restat 6 între care și preotul Lipovenescu fiind agitator procurorul
de Suceava raportează că a plecat în comuna Lespezi pentru a pre-
întâmpina rasvratirile.

Procuror General, *Leonescu*P. conformitate, ss) *indescifrabil* No. 1475

* * *

Presintată la oficiul Tg. Frumos

No. present. 65

No. cuv. 55

Data 16/3

Ore 3 s

No. sosirii

Data 16/3

Ore 4 s

5 Martie 1907

*Din ordinul D-lui Prim Ministru
va continua cu girarea serviciului
tot Dl. prefect de Poliție Căănău*

TELEGRAMA. CIFRATA

*Urgent**D-lui Ministru de interne și direcțiunei personalului*

Cheia circulațiilor.

Prefectura poliției Iassy a făcut cerere telegrafică pentru a
cere însărcinarea secretarului pentru conducerea serviciului ju-
dețean, în împrejurările actuale rog a se lăsa conducerea jude-
țului pe răspunderea mea directorului prefecturei fiu meu.
8773.

Inspector general *G. Em. Bogdan*

* * *

Copie — Comunicată D-lui Prim Ministru

Sosit București

16 Martie 1907

TELEGRAMA

II

Prezentată la Bivolari No. 1 cl. s cuv. 95, gr. c data 13 ora 9,35 s.
Sosită la... data... ora 10,40... transmisă de...

*Urgent**D-lui Colonel Mustață Tg. Frumos*

Trupa absolut insuficientă toate satele resculuate sosesc țărani
inconținut în grupuri de câte 200 imperios necesar trimetere de
trupe numeroase asta nopți; fără de care situația devine primej-
dioasă, stricaciunile de azi datorită unui foc de revolver tras de un
evreu nici un cas mortal fiind atacați rog aprobați a face uz car-
tușe resboi.

Maior *Rascanu* Nr. 550P. conformitate, ss) *C. Nicolescu*

STUDICATUL STUD
UNIVERSITATII Dr. V. BADES
CLUJ 125
LUBUL

5 Martie 1907

TELEGRAMA.

Presentată C. M. J. No. 82 cl. S cuv. 44 gr. data 16/3 ora 10,30 d.
Sosită la... data... ora 11,50... transmisă de

Extra urgent

General Manu Ministru Resboi Buc.

In fața agravării situațiunei cred că trimeterea de noi trupe la Bivolari devine necesară. Vă anexez copie după telegrama No. 1 din Bivolari pe care Maiorul Rășcanu o adresează Colonelului Mustăț.

Prim Ministru, G. Gr. Cantacuzino

* * *

5 Martie 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Jassi No. 140 cl. p cuv. 34 gr.. data 16/3 ora 4,30 s 1907
Sosită la... data... ora 6 ,50 s... transmisă de..

Urgentă

Greceanu ministru justiției,

La Bivolari țeranii devastând magasi am dispus plecarea la fața locului a procurorului Chesim, a cerut colonelului Mustăț a trimete încă 2 escadrone călărați.

Procuror general Leonescu
1493

P. conformitate ss) *indescifrabil*

* * *

Copie comunicată D-lui Prim Ministru

5 Martie 1907

*Dl. Prefect de Iași a ne referi
ss) indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Bivolari No. % cl. cuv. 56 gr.... data 16 ora 10,35

D-lui Diriginte Baldovici Jassy

Aci revolta foarte mare, armata in neputința de a face ceva sint lasați in voia devastează complet, sunt temeri de mörte, ar trebui forțe energice, ma amenința și pe mine lume forte multa am venit pe furis aci și plec in targ langa maior sau unde o fi dimineața viu serviciu, salut.

Bogdan

P. conformitate, ss) *Nicolescu*

5 Martie 1907
A se aduce la cunoștința
D-lui Prefect de Iași.
ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Bivolari No. % cuv. 117 data 17/3 ora 7,45 s.

Copie.

D-lui Director General

București

Am onoare a vă transmite in copie notă din Bivolari: A sosit la ora 5 batalionul Vanatori țărani resvratiți au sarit cu bețele securi la trupa sa facut 50 arestari raspundeți ce facem cu ei imposibil de ai pune in libertate sunt cei mai rasvratiți pe de altă parte pentru maine vor veni satele care le am liniștit cu vorba astăzi dimineata vin oameni din Sfânta Maria și Ștefănești pentru maine dimineata nu avem unde ține prizonierii rog raspundeți urgent.

Maiorul Derigault cere inca trupe faceți tot posibilul să ne trimiteți încă trupe toate comunele din susul și josul bivolarilor vor veni pentru a libera pe cei arestați comunicați va rog D-lui Procuror General și raspundeți.

Procuror Kissim

* * *

Comunicata D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Tg. Frumos No 71 cl S cuv. 71 gr. data 17/3 ora 10,5 d.
Sosita la... data... ora 10,30 d.

Urgentă

5 Martie 1907

D-lui Prim Ministru

București

Revenind, la un raport al nostru anterior sunt de părere ca se interveniți pe lângă Dl. Ministru de resbel pentru ca din județele den Muntenia sau chiar Tecuci și Putna să se trimită după cererea prefectilor din Moldova unde revolta se lățește, mai cu osebire, trupele necesare dupe cerere pentru ca punctele aparate se posede in tot dauna forțe îndestulătoare.

Inspector general adm. g. Em. Bogdan Nr. n'are

P. conformitate, ss) indescifrabil

Comunicat D-lui Prim Ministru

5 Martie 1907

TELEGRAMA

Presentată la... no... cl. cuv. gr. data 7/3 ora 10 d 1907

Sosită urgent fr Jassy & 17/3

Urgentă D-lui Ministru de Interne Buc.

Răzcoalele intinzându-se și în partea Județului Iași până acum era liniștită trupele de care dispunem sunt cu totul insuficiente rog interveniți pentru a ni se trimite de urgență un regiment infanterie și unul de cavalerie aștept răspunsul dv.

Prefect Cananau

* * *

No. prezent. 17

No. cuv. 133

Data 17/III Ora 820 d.20 d.

No. sosirii Ore 8,50 d.

Comunicată D-lui Prim Ministru

Prezentată la oficiul Podul Iloiei

TELEGRAMA CIFRATA

Extra urgentă D-lui Ministru de Interne

Cheia specială a județului Jassy.

În ziua de 6 Martie începând operația de recrutare ale ultimei plasi din acest Județ, a carei reședință la comuna Copou situată la un kilometru de bariera orașului Jassy și la această plasă fiind chemați nouă sute sortari aduc aceasta la cunoștința Dv și față de agitațiunile din acest Județ ași fi de aviz recrutarea să fie suspendată pe câțva timp pentru a se evita desordinile la cari ar putea da naștere apropierea de oraș a unui așa de mare număr de locuitori căci am avut ocazia să constat că în Podul Iloiei devastările au fost datorite în mare parte tinerilor chemați la recrutare.

p. Prefect D. G. Bogdan

* * *

Comunicat D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Iași I No. % cuv... gr. 71 data 17

Urgentă. Greceanu Ministru de Justiție Buk.

Procurorul Chesim comunica din Bivolari situația extrem de gravă țăranii înarmați ar pleca din satele vecine către Bivolari, armata în localitate insuficientă, am cerut armata și Dl. Cananau a promis că va lua măsuri au tras asupra trasurii procurorului, procurorul telegrafiază că spiritele sunt liniștite cer pământ cu prețu redus este înștiințat ca locuitorii din Sipote ar veni spre Bivolari.

Procuror General, ss) Leonescu

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Iași 1 No. 126 cl. s cuv. 27 gr. data 17/3 ora, 12,30 s.

Ministru Război Buk.

Este foarte probabil ca va fi nevoie de trupe călări și pe jos din corpu 3 ordin relativ cartuse execută.

Sosit București
17 Mart. 1907

General Tell.
No. 26208

I.

* * *

TELEGRAMA

Sosită la Buc. No. % cuv. gr. data ora.

Urgent

Comandantului Corpului 3.

Galați

Expediați imediat prin calea ferată la Jassy Regimentul 6 Roșiori spre a se pune la dispoziția D-lui General Tell asemenea R-tul 10 linie adunând rezervisti și concediaților.

Ministru General Manu

Sosit București
17 Martie 1907
III.

* * *

TELEGRAMA

Presentată la București % cl. cuv. gr. data 17/3 ora 10.

Corpului 4 armată Iassy

Va confirm din nou ordinul de a concentra la toate regimentele de infanterie și batalioanele de vanatori din corp de a concentra concediați și rezervistilor pana la complectarea de 600 oameni de batalion dispoziția asupra trupelor și repartitia unde e nevoie ramane asupra Dv in înțelegere cu prefectul. după cum v'am comunicat vi se trimite și regimentul 10 din focsani. Pana la sosire pastrați regimentul 25 in Iași. Cred ca regimentul 4 roșiori a sosit am dat ordin sa va sosească si regimentul 6 roșiori. Trupele vor gi gazduite in cazarmi si localuri publice sau la locuitori pastrandui sub supraveghere cai adapostiți.

Ministru de Război General Manu

Trimis cu expres
Gl. Manu

C.M.J.
17 10.40 d.
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

urzent fr jasy % 17/3 data 17 ora... 1907

urgenta — d-lui ministru de interne Buckresci ==

răskoalele intinzanduse si in partea judetului ce pana acum era linistită trupele de kare dispunem sunt cu totul insuficiente rog intervenitzi pentru a ni se trimita de urgentza un regiment infanterye și unul de cavalerie — aștept respunsul dv. ==

prefect Cananau.

Politie Bucur.
17/3 10.50 d.

Trimis D-lui Sfetescu 17/3. ss) *indescifrabil*

* * *

Trimis Gl Manu cu expres 10,40 d.
Prefect Moruzi Politiē

C.M.J.
10,30 d.

TELEGRAMA

f. urzent fr buc fr tg frumos 71-72-17-10/5

f. urgenta — d-lui prim ministru buckresci ==

revenind la un raport al nostru anterior sunt de parere ca se interwenitzi pe langa dl. ministru de resbel pentru ca din judetzele din muntenia sau chiar tecuci și putna sa se trimita dupe cererea prefektzilor din moldova unde revolta sa latzește mai ku osebite — trupele necesare dupa cerere pentru ca punctele aparate se posede in tot dauna fortze indestulatoare. ==

Inspektor general adm. *g em. bogdan*

Trimis D-lui P. Sfetescu
17/3 10,40

no nare +

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Yassy No. 935 S civ. 93 data 18/3 ora 6,50 s.

D-lui Gh. Gr. Cantacuzino Prim Ministru București

Cu nețarmurit respect supunem distinsei Dv aprecieri următoarea propunere — cincizeci studenți aparatori sinceri ai țărâni-me și devotați in extrem celei mai desăvârșitei ordine să plece in partiți in grupe prin satele resculate cautând a restabili linistea prin cuvântul de pace isvorât din inima curată rugam aveți deplina incredere in studențimea a carei deviză fiind ordine și progres cer ocazia de a se pune in serviciul celei mai importante cestiuni de viața neamului nostru, înlesniți plecarea și isbânda va fi cu noi.

C. Ionescu președintele asociației Generale a Studentzilor Uniuneu

TELEGRAMA

Presentată la Iassy No. 197 cl. 1 cuv 53 data 18/3 ora 9 s.

Timbrată cu 30 bani.

Domnului General Manu Ministru de Resboi

Bucuresti

Cu profund respect va rugam a ordona să nu se concentreze rezervisti și concediați studenți intreruperea cursurilor fiind prea daunătoare și rolul lor ca apostoli pacificatori putand fi mai însemnat în momentele actuale.

C. Ionescu

Președintele Societaței Gle a studenților Uniunea

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Floesci No. 212 cl. S cuv. 43 data 18/3 ora 9,35 s.

Corpul II Armată

București

În urma ord. Dv 43747 Batalionul 9 Vânători va porni cu calea ferată Iassy la ora unu noaptea cu un efectiv de 966 oameni și 18 Oficieri sub comanda subsemnatului comandantul batalionului fiind bolnav.

Maior Constantinescu
4340

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Jassy Nota data 18/3 ora 6 s. 1907
Sosită la... data.... ora 7,30 s.

- D-lui Ministru de Interne

Devastările continuă, țăranii din comuna Bosia și Golaesci au devastat casa proprietății de unde au plecat spre cotuna Coada Stancei și Țuțura.

Prefect Cananău

Pt. conformitate, ss *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Presentată la Jassy No. 195 cl. s cuv. 161 data 18/3 ora 3,40 s 1907
Sosită la... data... ora 4,25 s... transmisă de...

f. urgentă

D-lui Greceanu ministru de justiție

La ora 10 dim. un mare număr de orășeni și săteni au năvălit asupra orașului Botoșani cu petre și ciomege, au fost întâmpinați de două companii; locuitorii cu aruncături de pietre și cartatori făcute anume a năvălit asupra soldaților rănind mai mulți dintre dâșii; maiorul Boureanu voind ai liniști a primit numeroase lovituri, resvrații au tras cu focuri de revolver asupra armatei; făcând somațiile legale au ordonat ca să tragă în aer spre ai sperie pe locuitori, însă năvălind cu mare furie asupra soldaților s'au tras focuri care au omorât 4 ómeni și rănit vre-o 7; la bariera Agafton se adun vreo 400 locuitori care vor să intre în oraș; evrei din mahala se apără singuri; se comunică că ar fi omorât un român, orașul asediat de țerani, lipsă de arme, rog dați ordin ca să plece armata în ajutor; în județ Jassi revolte Cucuteni, Tiganași, Mogosești. — Casa lui Leon Costiner din Botosani devastată.

Procuror general, *Leonescu*
No. 1519

* * *

Comunicată D-lui P. Ministru

G-ral Manu

P. Sfetescu

Moruzi

Insp. Adm. Bogdan

18/III. ora 1,14 s.

TELEGRAMA

Presentată la Jassy No. 136 cuv. 82 gr. data 18/2 ora 11,40 1907

Ministerul Resboi

București

Prefecții de Dorohoi, Botoșani și Suceava, cer neconținut regimente întregi de infanterie și cavalerie numai dispunem de nici o trupă. regimentele de infanterie care a trebuit să părăsească reședința lor regională au lăsat la casarma un batalion format din concediați rezerviști care trec la unele regimente peste 2000 suficient pentru județele în care nu sa manifestat nici o mișcare chiar cu această măsură extremă tot nu putem satisface neconținutele și stăruitoare cerințe ale prefecților.

General *Tell*
No. 26254

Comunicată D-lui Prim Ministru

5 Mart. 1907

S'a dispus de dl. Prim Ministru

TELEGRAMA

Foarte urgent fr jassy % 18/3 11/40

— *Confidentziala și urgenta*

domnului ministru de interne bkresci

comunele voinesti mogosesci cucuteni și tziganasi sau rezvrătit ieri și azi si fac devastari la toate locuintzele evreesti si la curtzile proprietatzei dandu se la furturi: pana la sosirea regimentelor anunizate nu mai putea face nemica — jeri toata ziua tzaranii au cercat se intre in oras am avut lupte cu ei sii am respins dar suntem amenintzatzi in continuu de o noua invazie — trupele aci sunt foarte trudite. — eu insumi nu mai pot rezista puterile mau parasit ku totul si ve rog se me desarcinatzi imediat de girarea afacerilor prefekturei de judetzu insarcinand cu aceasta pe direktorul si secretarul prefekturei de judetzu mie fiindumi ku neputintza a mai conduce judetzul si orasul in aceasta stare de resvratire in interesul unitatzii operatziunilor imi permit a ve propune se insarcinatzi pe un domn ofitzer superior ku restabilirea ordinii in judetz atasandumi si mie pentru prevenirea unei invazie de tzarani in oras un ofitzer superior aceasta in interesul executarii urgente si intocmai a ordinelor militare catre trupe altfel nu pot garanta ordinea si viatza cetatzenilor.

Prefekt Cananau +

* * *

TELEGRAMA

Presentată la C. M. J. No. 95 cl. p. cuv. 83 gr. = data 18/3 ora 2,35 1907.

Sosită la... data... ora 3,15... transmisă de..

urgent

Prefect Cananau

Jassy

Diracțiunea măsurilor de luat pentru intreg corpul 4, in cea ce privește potolirea rescólelor și a repartitziunei trupelor o are Dl. general Tell, din ordinul D-lui ministru de resboi, căruia rog a-i presinta si această nota. De la D-sa trebuesc să emane toate ordinele de dat trupelor, iar in ce privește ȡrasul Iasi va fi însărcinat Dl. Lt. colonel Bunescu de catre Dl General Tell. Cu acești doui aveți a lua înțelegere.

Prim ministru G. Gr. Cantacuzino

P. conformitate, ss) *Const.*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Presentată la. Iași No. % cuv. 65... data 19 ora 11,30

foarte urgentă

D-lui ministru de interne

Țeranii de pe moșiile moinesci a doctorului Stroici medeleni și cotu lui Ivan a lui carjescu au acordat termen celui dintai pana asta nonte la ora unu si celui de al doilea de 3 zile pentru a le da registrele si face imediat angajamente dupe condițiunile puse de ei altfel amenința cu darea de foc.

Prefect *Cananau*

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Iassy No. 221 s cuv. 92 data 19 ora 7

D-lui ministru de interne

buk

Azi sau resculat satele cojeasca noua și cojeasca veche Hasnaseni și litzbani in numer de 300 fiind inconjurați de armata sau liniștit. — Locuitorii comunei rediu mitropoliei sau resculat amenințand cu devastarea curței drului Stroici. Administratorul acestei moșii va pleca maine la fața locului in speranța de a liniști spiritele. Asemenea sau resculat satele carpiți, Stanca, Medeleni, Icuseni și Luceni intervenind inasa la timp armata ei sau linistit. Sau mai resculat comunele Bozia și tzutzora in numer de 500 intervenind armata său imprastiat.

Prefect *Cananau*
Nr. nare

Comunicată D-lui Prim Ministru

„	„	<i>P. Sfetescu</i>	} 19,30
„	„	<i>Gl. Manu</i>	
„	„	<i>Bogda</i>	
„	„	<i>Moruzi</i>	
„	„	<i>Gradistea</i>	

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Jassy No. 2051 cuv. 27 data 19/3 ora 2,10

urgent

D-lui Bogdan Inspector Administrativ Târgu Frumos
București

Locuitorii din Heleșteni in mare ferebere amenințand cu devastarea rog foarte mult trimiteți grabnice ajutoare.

Ariton Goilav proprietarul moșiei Heleșteni

TELEGRAMA

Presentată la Bivolari No % ... data 19/3 ora 10,10 s.

D-lui Inspector general administrativ Buk.

Astă noapte și astăzi până acuma este bine acum au sosit vestea că locuitorii din satele Probota Hermeziu și Vladomira din plasa vecină sunt hotărâți a veni la Bivolari pentru a elibera arestatzi curtea de la Vladomira este devastată au dat foc locuitori din plășile mele sau mai liniștit. Târgul Bivolari este complet devastata n'au mai rămas de cât zidurile au sosit un jude instructor care face cercetări.

Inspector Popovici

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Iași No. 215 cl. s cuv. 40 gr. data 19/3 ora 1,30 s.

Urgent

Greceanu Ministru Justiției buk.

Tăranii amenință casa proprietății Helesteni am ordonat Procurorului de Roman ca să ia măsuri, inspectorul comunal înștiințează că locuitorii radiului Mitropolye afară de satul epurenî răs-vrățiții amenință locuința Doctorului Stroici.

Procuror General Leonescu
No. 1544

* * *

8 Martie 1907

Se va aduce la cunoștința

D-lui Perfect al județului Iași.

TELEGRAMA

Presentată la Iassy No % data 20/3 ora 9,40 s.

Direcțiunei Generale a telegrafelor și postelor

București

Factori rurali pendinți de acest Oficiu raportează că liniștea este aproape restabilită prin satele ce le parcurg, la comuna bol-boca locuitorii și astăzi sau adunat și cerut micșorarea arendărei pământurilor și pășunatului, un escadron de roșiori din regimentul 6 sub comanda al unui maior al cărui nume nu la putut afla factorul a încheiat cu locuitorii un contract ca în termen de 10 zile li se vor satisface cererea în kas contrar au amenințat că vor începe din nou tulburările.

Diriginte Gr. Alexandrescu

MIHAIL ROLLER

Comunicat Prim Ministru
ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Jassy nota 6,10 + ora 23/3...

ministru interne bkresci =

astazi un numer tzaranii: din judetzul vaslui cautând a pa-
trunde pentru devastare in tzibana mironeasa au fost respinși de
tzaranii din tzibana omorînd pe unul si rănind pe altul ambii din
grupul vaslui. — s'a trimes un escadron. — Liniste relativa in
celalta parti tzaranii tot resvratitzi:

Manu prefektul judetzului +

Sosit București
23 Mart. 1907
I.

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

fr jasy 38 25 10/25 data 25/3 ora 10,50 190...

— pc — d-lui Ionel bratianu bkresci

Țăranii aduși asta seara tzibana la geandarmeria rurala vor
fi totzi nemancatzi si ordin este dat ca maine se fie batutzi cu
capul de peretzi pana sa sdrobi, ordonatzi telegrafic incetarea sal-
bateciilor. —

a malinesco

Nota telegrafică

Prefect județului Iași

Rog luați cunoștință de telegrama No. 3208

Expedită 26/ 7.20

prezentată la oficiul Iași de A. Mălinesco.

ss) *indescifrabil*

Ministru de interne

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicată D-lui Ministru Brătianu

TELEGRAMA

Presentată la Iassy No. 405 cl. s cuv. 57 data 28/3 ora 1,15 s. 1907
Sosită la... data... ora 9 d... transmisă de....

D-lui Ministru Interne

După lege Pref. Poliției Iassi fiind independent de cel județ,
fiind nevoe de unitate de acțiune puneți in vedere să lucreze sub
ordinele mele cum am vorbit la numirea mea lui i-am pus și a
consimțit in sa socot necesară pentru orice eventualitate o confir-
mare oficială.

Prefect Stere.

P. conformitate, ss) *Const.*

Cifrată

15.III.907

NOTA TELEGRAFICA

Săndulescu, Prefectul Poliției Iași

(Cheia Specială)

În împrejurările actuale fiind absolută nevoie de o unitate de acțiune, vă rog ca să lucrați de comun acord cu Dl. Stere prefectul județului și să executați dispozițiunile ce D-sa va lua, întrucât dânsul are răspunderea situației locale. Comptăm absolut pe tactul și bunăvoința tuturor.

Ministru de Interne *Ion Brătianu*

* * *

Comunicat D-lui Brătianu

„ „ Niculaescu

TELEGRAMA

fr jassy 406 s 202 28/3 1/16:

ministru de interne bkresci

deși spiritele sunt încă agitate se constată o ameliorare în multe comune satenii încep să revadă tocmelile cu arendașii și proprietarii și cad la învoială. — dar în cea mai mare parte satenii tot refuză să primească pe arendași și amenință că cu dezghețul vor ara moșia. — am distribuit manifestul în toate comunele, am apelat la învățatori să talmacească și preoții să citească în biserici. astăzi am convocat pe toți arendașii și proprietarii din satele agitate și i-am invitat până mâine dimineață să prezinte câte un proiect de învoeli. după normele indicate de mine: — în cea mai mare parte au manifestat bunăvoința de a face sacrificii pentru a ajunge la împăcirea: mâine primind aceste proiecte de învoeli voi kauta să înduplec și pe sateni să le primească cu oarecare concesiuni în comunele cele mai agitate mă voi duce eu însumi în celelalte sau obligat să plece diferite persoane cu greutate și cu trecere pe lângă sateni. — timpul fiind încă rece am toată nădejdea că până la începerea campaniei de lucru totul va intra în liniște dacă satenii nu vor fi influențați de desordinele din alte partzi.

Prefekt Stere. +. +
no nare. +

* * *

Comunicat Resbel

„ Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Iasi No. 100 cuv. 24 data 29/3 ora 12.30

Din toate părțile proprietari înspăimântați imploră să nu se mai ridice trupele toți se tem de reînceperea resoalelor.

General Jarca
No. 243

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA TRANZITATA.

Presentată la Iași No. % cuv. ... data 29

Direcțiunei Generale Telegrafelor și Poștelor

București

Factorii rurali raportează că în toate comunele și cătunele este liniște. Detașamente de armată se află în Sculeni Tzutzora Buciumi și Poeni. Compania de vânători din Karniceni plecat spre Bivolari iar escadronul de roșiori din Popricani plecat spre Iași.

Diriginte Gr. Alexandrescu

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Jassy No. % cuv. gr. data 30/3...

Scosită la.. data... ora 11,20 s. transmisă de...

Ministru de Interne

București

Ieri adunând pe proprietarii județului am reușit să-i conving să renunțe la 10 % din arenda cu conditziune ca și arendașii să consimtă la un sacrificiu echivalent și astfel cu suma egală cu 20 % din câștiul anual să se pôtă face ușurarea invoelilor cu sătenii. Pe baza aceasta am intocmit un tip de invoeli care cu mici variațiuni va putea fi cu ușurință adoptat în toate comunele județului. Eu însumi mam transportat astăzi la voinesci moșia arendată de Juster unde sătenii erau mai indiritzi în cât nici arendașul nici oamenii administrațiunei sale nu mai îndrăzneau să apară pe moșie, sate-nii au primit cu entuziasm propunerile mele acceptate și de arendași ast-fel linistea și pacea au fost restabilite.

Primesc informațiuni în același sens din mai multe comune. Măine sunt convocați la Jassy toți invatzatorii la care mă adresez ca împreună cu preoții primarii și alte persoane cu trecere pe lângă săteni să formeze un fel de comisuni de arbitraj pentru a face invoeli pe bazele stabilite de mine. Pe lângă manifestul guvernului am adresat și eu personal un apel către săteni, din care vă trimit un exemplar prin poștă. Spiritele sunt cu mult mai linistite și ași fi sigur că cel mult într-o săptămână vom intra în viața normală dacă nu ne ar fi amenintzat primejdia din partea arendașilor fischer. Ve atrag cu insistență Domnule Ministru, atențiunea asupra telegramei mele cifrate în chestia aceasta și ve rog să-mi dați de urgență deslegarea în sensul în care am vorbit fiind vorba de un supus strein.

Prefect Stere

DOCUMENTE DESPRE 1907

Presintată la oficiul Jassy

No. present 221 S.

No. cuv. 221.

Data 30/3.

Ore 10 s.

No. sosirei

Data 30/3 1907

Ore 10,35 s.

TELEGRAMA CIFRATA

Urgent Ministerului de Interne

Bucuresti

18/3 s.
*S'a vezut de Dl. Ministru
și s'a luat dispozițiuni.*

Pe urma planului de impaciuire stabilit între mine proprietarii și arendași despre care am să vă fac un raport detailat astazi am chemat inaintea mea o delegațiune a locuitorilor din Bădeni și pe reprezentantul arendașului Mochi Fișer și am stabilit o înțelegere icalită de administratorul lui Fișer ramânând ca luni să mă duc la Bădeni să încheiu contractele adaug că administratorul era autorizat să trateze telegrafic dar în momentul de față primesc o telegramă dela arendașu Fișer din Cernăuți prin care mi comunică ca nu consimte la nici o concesiune ca somat pe reprezentantul său să retragă declarațiunea. ómenii după ce s'au crezut invoiți desigur se vor deda la acte de violențe am retzinut deocamdată telegrama adresată a reprezentantului Fedeles și Vă rog să-mi dați deslegare dacă pot fără să țin samă de protestarea arendașului pe baza înțelegerii avute cu reprezentantul său să pun locuitorilor la dispoziția porțiunea de teren invoită rămânând ca Mochi Fișer să și caute dreptatea pe calea Justitziei alt-fel o nouă rescoală inevitabilă numai din cauza lui Fișer.

Prefect Stere

17/3/907.

* * *

Prefect Stere

Iași

Admit să dați concurs pentru aducerea la îndeplinire a învoelei intervenită între locuitorii Bădeni și reprezentantul impu-ternicit al arendașului Fișer. Păstrați actul semnat de acel reprezentant și telegrama de autorisare. Rămâne bineînțeles că autorii devastărilor dacă devastări s'au făcut să fie arestați pentru a fi aspru pedepsiți.

Bratianu

Nr, 574 serv. 31/3 12.30 s.

12 Buk
31/3 12,30 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Jassy No. 493 S 78 31/3 1,30 d.
Sosită la... data... ora 2 d. 190

Ministru de Interne București.

De și în afara de orasul Jassy unde supraveghez cu stricteza un grup suspect de veșnici agitatori, nu observ în județ urme de organizare anarhistă, totuși să fiți siguri că îmi voi da toate silințele să împiedec ori ce formațiune de aceasta natură și voi veghea ca să nu se mai naște focare de resvretire — am organizat un serviciu secret de informațiuni.

Prefect Stere

p. Conformitate, ss *indescifrabil*

* * *

Com.: M-ster J. Averescu. Sturdza Palate

TELEGRAMA TRANZITATA

Din P. Iloaei No. 2 cl. S cuv. 81 data 2/4 ora 2,40 S

Domnului Ministru de Interne București

Am vizitat părțile cele mai agitate ale județului Pretutindeni am mijlocit învoeli între arendași și locuitori. Locuitorii sunt pe deplin mulțumiți și încep lucrul pot spune că de acum înainte garantez liniștea, numai dinspre Vaslui încearcă să pătrundă bande streine de județ cea ce necesitează paza graniței județului, de asemenea dinspre județul Botoșani comunele Flămânzi și Frumușica formează focare de neliniște în privința cărora întorcându-mă la Iași voi raporta asupra măsurilor necesare spre a împedeca influența rea asupra jud. Iași, acum plec cu trăsura la Iași.

Prefect Stere

* * *

Trimis Min. Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Jassy I No. 42 cl. s cuv. 52 data 3/4 ora 5,50 s.
Sosită la... data... ora...

Ministru Interne București

Față de potolirea spiritelor județ și în vederea începerei campaniei de lucru am intervenit ca să fie eliberați toți acei săteni împotriva cărora nu există invinuiri mai grave și față de cari instrucția e terminată pregătesc un raport detaliat asupra întregii instrucțiuni.

Prefect C. Stere
No. 4032

Comunicat D. Brătianu

TELEGRAMA

+ fr. jassy l. + 73 s 173 5/4 7/50

— dlui ministru interne bkresci

— cheia circularilor in tot judetzul se urmează in liniste a se inkeia invoeli intre arendasi si locuitori. numai in dcue comune și anume. coarnele caprii și gropnitza arendașii dupa ce au autorizat pe administratorii lor sa inkeie invoielile pe anume baze și acestea au fost inkiate in fatza inspectorilor comunali și primari apoi au revenit asupra consimțimintului dat și au voit sa schimbe invoielele. aceasta au provocat intre sateni o iritatie și chiar în cotuna foresti comuna gropnitza o incercare de a lua samavolnicește pământurile invoite imediat am chemat pe arendasul maximovici și reprezentantul arendasului popovici și i-am convins sa se tziua de angajamentul inkeiat — insa arendasul saul fischer frate ku mareu fischer ku toate ca administratorul seu a se esecutat in parte invoiala perzista in vointza de a reveni refusand sa recunoasca actele administratorului seu, spre a impedi ca iritatiea locuitorilor sa nu ia proportzii primejdioase am luat mesurile necesare si plec mâne dimineatza eu insumi la fatza locului.

prekect stere
no. 4105. +

* * *

Sosit București
11 Apr. 1907
IICom. D-ului Brătianu
Sturdza
Averescu
Păiute

TELEGRAMA

coarnele caprei (jasy) % 6 8/30

— dlui ministru de interne

bkresci

— in comuna gropnitza totul reintrat in liniste arendasii recalcitrantzi sau supus invoelilor la care ei insusi consimțisese inainte si astfel ele au fost aduse la indeplinire. in catunele forasei bulbucani singer si gropnitza in catunul malaesci desi invoelile au si fost aplicate de administratorul mosiei. — in ce priveste paman-turile arendate satenilor arendasul fischer nu vai voeste sa tziua sama de invoelele incheiate si kiar implinite insa am asigurat pe

sateni ca nu voi tolera aceasta violare de contract, — acum sint in comuna coarnele-caprei, aici in unele comune inwoelele sau si incheiat si in altele nu sint mari dificultatzi si vor fi aplanate, kiar esta sara sau maine dimineata afara de catunul focurile unde necorectitudinea arendasului fischer care a revenit asupra conditziunilor consimtzite. — a provocat indignatzione si o mare iritatzione intre locuitori. — am luate toate mesurile ca ordinea sa nu fie tulburata, — dar numai raspunsul dv la telegrama mea citrata de eri poate aduce o solutziune definitiva, — in restul judetzului linisce.

= prefekt stere

* * *

1907 Martie 24

Romania
PREFECTURA JUDETULUI IASI
Serviciul Administrativ
No. 4147

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Politiei Generale
Jurn. Arh. No. 5769

Se ia act.

Domnule Ministru,

Odata cu restituirea petitiunei lui Iosef Lasner Administratorul moşiei Hodura din acest Judeţ, primită cu rezoluţiunea Domniei-Văstre Nr. 2029/907, am onóre a vă incunoştiinţa după cum ne arată Dl. Inspector Comunal plăsei Băiceni, prin raportul No. 106, că suplicantul este una din victimele devastărilor urmate in acest judeţ, iar capii rescólei sunt arestaţi şi cazul se anchetează de Dl Prim Procuror.

Binevoiţi vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea prea distinsei mele consideraţiuni.

Prefect, ss *Stere*
Director, ss *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Jassy 1 No. 97 cl. cuv. 48 data 7/4 oar 8,5
Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de 9'

Ministru de Resboi

Bucureşti

La No. 7496, comandanţi diviziilor 7 şi 8 raportează că pe teritoriile respective nu e nevoe de ambulante puţin răniţi sau internat in spitalele rurale mare parte din ei vindecaţi rog ordonaţi dacă cele trei secţii ambulante nu ar fi mai bine să fie desconcentrate.

General *Iarca*
No. 390.

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la G. Larga No. % cuv... gr... data 7/4 ora 3,30 s.

Urgent.

Ministerul de Interne

București

Pretutindeni e liniștea desăvârșită chiar pe locuitorii din focurile atât de maltratați i-am convins se aștepte cu răbdare soluția conflictului totuși am luat întinse măsuri de pază despre ce mă voi întoarce la Iași.

Prefect C. Stere

* * *

Comunicat D. Bratianu

TELEGRAMA

jassy 1. + 615 200 7 4 16 =

tinbr ku 30 bani.

dlui ministru de interne

bkr. =

sint incunostiintzat ka in lipsa mea domnul prefekt de falciu in lokalul prefekturii cu de la sine putere si fatza de delegatziunele satesti a sub arendat locuitorilor 350 flaci din arenda mea urdesti pe pretz de 24 lei flacea plus alte conditziuni daunatoare mie adica mai putzin de kat au cerut chiar satenii pe kand la mosyele vecine a fiksate 40 lei falcea — ma rydic cu tarie contra acestui akt arbitrar si protestez in contra acestui procedeu care stabileste domnia bunului plak constituind in același timp cea mai flagranta calcare a legilor existente — nu rekunosc un astfel de angajament ruinator karuia nu me voi supune atata timp kat prin constitutzie drepturile imi vor fi aparate — cea ce se face azi cu mine dovedeste ka sintem inca sub imperiu unei stari anarhice kand tokmai cei hotaritzi a aplyca legele le kalka pentru a pune in praktyca niste principii menite sa sdruncine organizarea statului nostru me pun deci sub skutul si facand respunzetur pe onor = guvern de tote urmarile nenorocite deklar inca odata ka nu me voi supune de kat legilor tzerei.

= i stamatiu =

MIHAIL ROLLER

Comunicat Minister Interne

*A se comunica ref. Iași
pentru a referi.
ss Bratianu*

S'a răspuns la telegrama
n-rul 1 din 8/4

TELEGRAMA

Prezentată la Iași No. 601 cl... cuv... 116 gr... data 7/4 ora 2,45 s.

Timbrată cu 30 bani.

Domnului Ministru de Interne

București

Am cedat locuitorilor comuna Barlești și Dumești Păusești aproximativ 2000 falci loc arabil fânețe imas în prețuri de 30 lei 23 lei și 18 lei — falcia cu perderi destul de însemnate asemenea am cedat 160 falci loc arabil locuitorilor comuna Cornele Kapri 100 falci locuitorilor comuna Gropnița 150 falci locuitorilor comuna Movileni toate dupe stăruințele Domnului Prefect pentru a putea face liniște. Acești din urmă nefiind locuitori pe moșia barlești — locuitorilor de pe moșia Malaești comuna Gropnița nu le pot îndeplini cererile nevoind se cadă la învoială le ofer pământul în prețul costului dar ei pretind prețul în jumătate.

Rog regulați cele ce veți crede.

Saul Fischer

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Jassy No. 121 cl. s cuv. 234 data 8/4 ora 3,30 d.
Sosită la ... data... ora... m. 6,20 d.

Ministrului de Interne

Buc.

Relativ la plângerea D-lui Saul Fischer me refer la telegramele de ieri și alaltăieri în această chestie acele au și provocat plângerea intrucât date din comunele rurale au trebuit să fie telefonate prin belcești una din moșiile lui fischer spre a paraliza efectul telegramelor mele a recurs la această stratagemă. — În fapt nu este exact ceea ce spune în privința prețurilor în realitate a făcut învoeli cu prețul de 40 35 32 și 30 lei falcea pământul aratura. Dacă unele de prețuri sînt așa scăzute e numai o aparență fiindcă acolo învoeliile pentru muncă sînt mai grele. — Pentru fiinat și imaș sînt prețurile comune tuturor moșilor din regiune.

DOCUMENTE DESPRE 1907

De asemenea în ce privește malaestii, fischer prin administratoru seu a încheiat învoeli identice cu ale tuturor proprietarilor din împrejurimi mai mult administratorul a și executat învoelile predând locuitorilor pământurile învoite, iar acum vrea se revina asupra acestor învoeli și sa deposeze pe locuitori ceiace nu se poate admite fiind ca, iritațiunea legitima a locuitorilor nu se știe unde ar putea duce. *Acelasi joc acest arendaș îl are în ce privește catunul focurile. Socot ca urmareste scopuri inavuabile* Abia reintors din judetz unde am stat doua zile tocmai pentru a potoli spiritele pe moșiile acestui arendaș îmi veți permite sa aman pe mane lamuriri mai complete pentru cari ași fi fost nevoit se recurg la cifrare.

Prefect C. Stere

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Iași No. 665 c.. cuv. 97 gr. data 8/4 ora 12 s.

Petre Carp. Președintele societăței agrare a marilor proprietari.

Calea Dorobanților. Buk.

Sunt fericit că văd în fruntea societăței pe care am fondato cu concursul unor oameni de inima pe cel dintâiu agricultor din țara. Idealul meu de a vedea un mare partid agrar, o stavila contra sguduiturilor sociale l-am ajuns. Rog convocațiune la un mare congres la Iași, în orașul de unde au pornit programele fantastice, aceasta se impune azi când socialiștii cu frați lor de cruce anarhistii părăsind katedrele au invadat satele răspândind teroarea și aprinzând din nou sateni. Dovezi sunt sdrobitoare.

Mișu Alexandrescu fost senator

* * *

*Com. M-stru Justiție
Sturdza
Averescu*

TELEGRAMA

Prezentată la G. Jassy No. 58 c. s cuv 48... data 9 ora 9,25 s.

Stelian Ministru Justiției bukuresci

Locuitorii din coada stancei opresc pe arendaș ca sa are au plecat în localitate Dl. prefekt de județ primul procuror și judecatorul de instrucție, *lucratorii Atelierului Pascani ar provoca taranii la rescoala*, procurorul de Suceava a plecat în ancketa, eu plec la Vaslui.

Prefekt General Leonescu

Com. D-lui Brătianu

C. Min.

TELEGRAMA

+ jassy 188 181 15 1/20

= ministrul de interne

bkresti

— *cheia speciala* — arendasul mosiei Cucuteni comuna Bardeni nu numai n'a voit sa faca nici o concesiune locuitorilor dar asta seara din resbunare a telegrafiat administratorului sau sa deklare satenilor că nu le da nici o palmă de pământ și nu le va primi nici o vită la pășune in imprejurările de fatza aceasta constitue o adevărata provocare pe acest arendaș il chiama Gheorghiu. voi incerca ca arendasii vecini sa i primeasca pe locuitorii din Cucuteni pe moșile lor. daka provocările lui Gheorghiu nu vor inceta conflictul cu locuitorii este inevitabil. am luat masurile spre a impedita violentzele insa socot ka nici provocările lui Gheorghiu nu se pot tolera din putzinele sate ce au ramas neinvoite socot ka numai la Cucuteni nu e nici o nadejde de indreptare — in tot judetzul e liniste desavarsita, maine va inaintez un raport amănuntzit și documentat asupra intregii mele aktziuni si asupra rezultatelor obtzinute ==

prefekt stere. +

* * *

14a/14/907

TELEGRAMA

Prezentată la Bivolari No. 3 cl. s cuv. 60 data 25/5 ora 2,45 s.
Sosită la... data... ora 6 s. transmisă de...

Urgent,

D-lui Prim procuror tribunalului

Jassy.

Am onóre a vă raporta că administratorul moșiei Bivolari este amenințat cu mórtea prin scrisori anonime, maine trebuind a se aduna locuitorii din Bivolari și alte sate pentru a tranșa asupra unui suhat de vite pe care cer gratis. Se prevad turburari, rog respundeți dacā trebuie să reman in localitate.

Procuror M. Haralambie.

P. conformitate, ss Const.

România
 MINISTERUL DE INTERNE
 Direcțiunea Administrațiunei Generale
 a Personalului și Poliției Generale
 Serviciul Poliției Generale și Statisticii
 No.

No. Journ. Arhivei 15.869

2/8/907

46173 — 4 Aug. 1907

D-lui Director al Casei Băncilor Populare —

Dl. Prefect al județului Iași printr'un raport ce ne a înaintat și în care ne arata starea spiritelor locuitorilor din satele celui județ cum și relațiunile dintre săteni și proprietari sau arendași între altele scrie următoarele:

Anul acesta sătenii au luat spre cultură mai mult pământ ca alți ani, fie spre a-l plăti în bani, fie în muncă, în genere involelile acestui an s'au făcut jumătate în muncă și jumătate în bani. Ei neavând nici prudența, dar de sigur nici posibilitatea de a agoni bani necesari pentru plata *la timp* a recoltelor nu sunt în stare acum a se achita, conform contractelor încheiate, datoria lor bănească la epoca strângerei recoltelor. De aci interese contrarii între părțile contractante, sătenii și proprietarii sau arendași.

Pe când aceștia din urmă, cu drept cuvânt cer ca sătenii să nu-și ridice recolta de pe pământul arendat înainte de a achita arenda, sătenii au interesul să între ântâi în posesiunea recoltei, pe care vânzând-o să-și poată achita datoria și profita de restul prețului. Și din această încrucișare de interese urmează ca administrația intervine adeseori, chiar după cererea părților.

Administrația nu poate întrebuița însă în aceste împrejurări decât următoarele serii de mijloace: 1. a lua măsuri polițienești pentru garantarea dreptului marilor agricultori prevenind orice încercare de ridicare a recoltelor înainte de achitarea datoriei și, eventual, luând măsuri represive, dar mai ales 2. a convinge pe săteni să respecte contractele, indemnându-i să se îndrumeze la Băncile populare spre a găsi banii necesari pentru plata datoriei și a nu vinde recolta cu anticipare pe prețuri de nimic.

Și pentru aceasta Dl. prefect solicita intervenirea noastră stăruitoare pe lângă Dvs. ca acea Instituție să ia din vreme măsurile necesare pentru ajutarea sătenilor și prin urmăre pentru asigurarea ordinii publice. Pentru că, dacă acum neînțelegerile semnalate mai sus dintre săteni și arendași sau proprietari, cu ocazia ridicării recoltelor, se produc numai pe o scară foarte restrânsă, pentru ca săteni nu au decât prea puține semănături de grâu, orz, ovăz, dar la toamna cu prilejul culegerii porumbului, când săteni vor fi probabil tot așa de puțin pregătiți bănește spre a face plată pământului arendat, aceste fenomene vor fi mult mai mari și mai serioase.

Aducându va la cunoștința cele ce preced am onoare a vă ruga D-le Director sa binevoiți a dispune cele ce veți crede mai nimerit pentru satisfacerea cererei de mai sus a D-lui prefect de Iași.

MIHAIL ROLLER

România
Inspectoratul General
al Gendarmeriei Rurale
No. 10503 — 20 Nov. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. Nr. 24191

MINISTERUL DE INTERNE
93575 — 20 Nov. 1907
Registratura Generală

*Se va cere relațiuni prefecturii Iași
asupra incidentului raportat de insp.
jandarmi — și a cauzelor cari l-au
provocat.*

Domnule Ministru,

Am onoare a înainta în copie raportul Companiei Gendarmi
rurali Iași sub Nr. 4172/907 relativ la situația critică ce o au au-
toritățile când se găsesc în contact cu țărani grupați.

Bine voți vă rog, Domnule Ministru a primi asigurarea ose-
bitei mele considerațiuni.

L. S.

p. Inspector General Maior ss D. M. Ciocara

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statistice

No. Jurn. Arhivei 24191
22.XI.907

65277 — 23 Nov. 1907

D-lui Prefect de Județ

Iași.

24864

Inspectoratul general al jandarmeriei rurale îmi înaintează
alăturata copie de pe raportul ce a primit dela comandantul com-
paniei Iași, prin care se arată incidentul ce a avut loc între câțiva
săteni din comuna Țigănași și jandarmi din acea companie.

Am onoare a vă ruga să luați cunoștința despre cuprinsul
menționatului raport și să-mi dați relațiuni asupra cazului și asu-
pra cauzelor cari l-au provocat; înapoind și anexa.

R.

M.

D.

DOCUMENTE DESPRE 1907

1907 Decembrie 1

România
PREFECTURA JUDEȚULUI IAȘI
Serviciul Administrativ
No. 11941

MINISTERUL DE INTERNE
96073 — 3 Dec. 1907
Registratura Generală

5/12
Rezoluția pe rap.
Nr... 119 bis...

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 24864

Domnule Ministru,

Odată cu restituirea copiei de pe raportul dlui Comandant Companiei Geandarmilor Rurali acestui județ adresat inspectoratului și primit cu ordinul Domniei Voastre No. 65277, și cu referire la telegrama noastră No. 11505, am onoare a vă aduce la cunoștință că din ancheta mixtă făcută la fața locului de către dl. Comandant Companiei de Jandarmi și de către dl. inspector comunal respectiv, asupra incidentului din satul Probota, s'au stabilit următoarele:

În seara de 14 Noemvrie expirat, sergentul jeandarm Dimitrescu Gheorghe, făcând patrularea și găsim la cârciuma lui V. Iacob, mai mulți locuitori petrecând la un loc cu strejerii, a observat pe acești din urmă, precum și pe cârciumar că nu aprinsese felinarul, la aceste locuitorii au înconjurat pe numitul jandarm, unul din ei i-a sărit în spate, iar alții s'au năpăstuit asupra lui voind a-i smulge sabia.

Raportându-se faptul autorităților superioare, s'a dispus concentrarea a trei secții de jandarmi cari să facă arestările sătenilor cari au ultragiât pe jandarmul Dimitrescu.

A doua zi în zorii zilei, secțiile Bivolari, Bălțeni și Rediu Mitropoliei, au venit la locuința săteanului Gheorghe Rață, autorul principal al agresiunii din seara zilei precedente.

Din împrejurări prea precipitate sau imprudente, vecinii au fost alarmați prin strigătele „săriți hoții și de ajutor și s'au strâns în curtea locuitorului Rață, de unde, jandarmii conștienți de situațiunea critică în care se aflau, sau retras la reședința com. Cârnicieni.

Indată ni s'au pus în cunoștință și ca urmare am dispus facerea unei anchete mixte, din Comandantul Companiei de Jandarmi, și inspectorul comunal respectiv, iar actele încheiate sau înaintat parchetului.

Binevoîți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea prea distinsei mele considerațiuni.

p. Prefect, ss *indescifrabil*

p. Director ss *indescifrabil*

JUDEȚUL FĂLCIU

Huși 1907 Martie 10

Iubite Grigore ¹⁾

Vei ști că am primit scrisoarea de la D-ta și ai spus că ești în Negrești și mam bucurat că ești sănătos și eu vei ști că sunt sănătoasă dar vreau ca sămi trimiteți răspuns ca să știu ce să fac că vrea so dau înjumătate or so lucrez numa eu și sămi trimiteți răspuns ca să știu și vei ști că la Huși este liniște dar tot are să fie rescălă că stau gata cu totu *dar așteaptă din când în când să vie capu rescălei* Iar din partea nămurilor nu vine nime să mă vadă cum stau. Multă sănătate.

Berjani unde este trimis.

Tasica Grigore Cerchez
scris Ion Munteanu

* * *

4 Martie 1907

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 486 cl. cuv. 22 data 17/3 ora 2.10 s
Sosită la ... data... ora... m... t.. transmisă

Universul

București

Batalionul plecat aseară Dorohoi asemenea concediați rezerviști vederea revoltelor țărănești. Eri și azi trenul București nu venit ziarele lipsesc.

Costandaki

1) Textul unei cărți postale dresată Dlui Grigore Cerchez Regimentul 7 Rahova No. 25 Compania Negrești.

La Negrești

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

Prezentată la oficiul Huși

No. prezent. 113 C.

No. cuv. 114 Gr. T.

Data 20/3

Ora 3 m 35 timpul s

TELEGRAMA CIFRATA

8 Martie 1907

A se aduce la cunoștință

M. de resboi

Domnului Ministru de Interne

București

Județul Fălciu fiind limitrof cu județul Iași Locuitorii din comunele din apropiere zilnic suntem în contact cu locuitorii din Iași. Soldați din orașul Huși fiind plecați orașul rămas lipsit de forțe armate.

Cum însă revoltele țăranilor se întinde sunt de părere a se trimite în acest județ cel puțin un Batalion soldați spre al avea la dispozițiuni în casuri eventuale care va da apropiate.

Rog a-mi admite cererea și a ane trimite de urgentă în orașul Huși un Batalion de infanterie.

Prefect Fălciu A. Mitache

* * *

România

MINISTERUL DE INTERNE

Direcțiunea Administrațiunei Generale

a Personalului și Poliției Generale

Serviciul Poliției Generale și Statisticei

No. Journ. Arhivei

Redactat de Inf. 8/3 1907

NOTĂ TELEGRAFICA

Domnului Ministru de Rășboi

București

Domnul prefect de Fălciu îmi arată că locuitorii aceluia județ în contact cu acei din Iași, e temere ca rescoala să nu se întindă și acolo, în care caz ar fi lipsit cu totul de trupe pentru menținerea ordinii și prevenirea devastărilor, și deci cere a i se trimite cel puțin un batalion pentru cazuri eventuale.

Rog binevoii a aprecia și dispune în consecință.

Ministru de Interne *indescifrabil*

Exp. No. 15

21/3 6.25

Const.

No. 128 serv. 21/3 5150 s

Comunicată Dlui Prim Ministru G-ral Manu
21/III 6.20 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Huși No. cl. cuv. gr. data 21/13 ora 5.50 190 .
Sosită la data... ora... m. t. transmisă de 1.15 s.

Foarte urgent

D-lui Ministru Interne

București

Locuitorii din mai multe sate din județul Fălciu și Vaslui au trecut pe teritoriul comunei Oltenesti județul Fălciu oprindu-se la moșia Târzii proprietatea Leonida Constantin arendată Ludwig Beer și în unire cu Târzienii au devastat casa arendașului. Intreaga comună Albești este în ferbere. Armata cerută domniei voastre telegrafic nu ni s'au trimis astfel că nu putem opune nicio forță nici împiedica venirea răsculaților spre orașul Huși. Rog binevoiti să dispozați trimiterea de urgență un regiment absolut necesar pentru menținerea ordinii.

Procurorul și comandantul de geandarmi sunt în localitate fără mijloace.

Prefect Mitache

* * *

Comunicat General Manu
și Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Huși No. 122 cl. s. cuv 30 gr. data 21/3 ora 9.20 s
Sosită la... data... ora 10 m. 20 t. s. transmisă de

Copie Dlui Director General Postei,
Dlui Ministru Interne

București

Comuna Corni răsculată mai multe prăvălii evreești devastate trupe lipsesc cu desăvârșire. Rog cu insistență trimiteți armata nu pot lua nicio măsură.

Prefect județului Fălciu Mitache

2 C.M.S.
21/3 12 d.
idescifr.

Sosit București

Presintată la oficiul Huși

No. present. Nota C

No. cuv. Gr. T

Data 190

Ore m. timpul

No. sosirei

Data 190

Ore m. timpul

Transmisă de oficiul
Expediată

Data 190

Ore m. timpul

Subscris

Observațiuni

D-lui Ministru Interne

București

Cheia specială

atât orașul Huși lor județ zilnic soses-esc diferite jurnale în care se public-ă diferite știri mai alarmante relativ la revolt-ele țărănilor aceste jurnale distribu-e la abonați-i prin comune-le rurale direct prin poste-le rurale chiar prin gâr-ile mai apropiat-e e-le fiind citit-e în sat-e locuitori naivi-i și cre-zători ușor ar putea proiecta răscoale.

Rog a ne da relațiuni care ar fi modul de a putea opri distribuirea jurnale-lor fie în orașul Huși fie în județ.

Prefect Fălciu A. Mitache

Cifrată

Adam Mitache Prefect Fălciu

S'a oprit distribuirea ziarelor la sate.

Ministru Indescifr.

* * *

Exp. No. 1

21/3 3.45

Const.

Cifrată

8/3/907

NOTĂ TELEGRAFICA

D-lui Mitache Prefect

Huși

Cheia specială

S'a oprit distribuirea ziarelor la sate.

p. Ministru Interne indescifr.

No. 121 serv. 21/3 3.40 s

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii
No.

No. Journ. Arhivei
Redactat de Inf. 9/3 1907

NOTĂ TELEGRAFICA

Dlui Prefect de Fălciu

Huși

Rog comunicați urgent dacă s'a devastat casa de pe moșia
Târzei proprietatea Dlui Leon Constantin

p. Ministru de Interne

Exp. N. 6
22/3 4.20 s
Const.
No. 153 serv. 22/3 3.45 s.

* * *

Comunicat Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 131 cl. s cuv. 78 gr. data 23/3 ora 12 m.
15 s 190.

Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de

Foarte urgent

D-lui Ministru de Interne

București

Revoltele țărănești care au început de ieri în comunele Olte-
nești și Albești au devastat curțile tuturor arendașilor. Asemenea
revolte se semnalează și în comunele Răducăneni și Drănceni. Rog
dispuneți trimiterea de urgență a unui Regiment. De la Iasy ce-
rând nu mi s'a dat forțe militare sunt lipsit cu desăvârșire de ace-
ste forțe plecat localitățile indicate. procurorul judele instructor și
Comandantul companiei jandarmi dar fără armată.

Prefect Fălciu A. Mitachi

No. 1920

MIHAIL ROLLER

Sosit București
23 Mar. 1907

C.M.J.
25/3 11.5

III

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 146 cl. s cuv. 59 gr. data 23 ora 9 m. 30 190
Sosită la... data... ora 10 m. 30 transmisă de...

Ministru de Interne

Buk.

Locuitorii din comuna Albești asară între ora 6-8 p-m. au devastat casa arendașului moșiei Terdii de pe teritoriul comunei Roșiești acest județ.

Locuitorii din comuna Vutcani sunt în mare agitație.

Procurorul și judecătorul de instrucție sunt în localitatea Albești.

Până în prezent armata nu a sosit.

Prefect Fălciu A. Mitache
No. 1949

Dat copie General Manu.

* * *

*Comunicată Prim Ministru
Grădisteanu
Manu*

C.M.J.
23/3

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 149 cl. s cuv. 66 gr. data 23/3 ora 12m. s
Sosită la... data... ora 2m. t s transmisă de

f. urgent

Ministru interne

București

Nici până'n present na sosit armata cerută. In mai multe sate s'au resculat locuitorii se devastează casele arendașilor și proprietarilor și amenință a veni în orașul Huși. Vă rugăm stăruitor domnule Ministru să binevoiți a dispune trimiterea armatei cerute de urgență, căci în caz contrar ne este imposibil a împiedeca pericolul ce ne amenință.

Prefect Fălciu A. Mitachi

Nr. 1952

Sosit București
23 Mar. 1907

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

8 C.M.J.
24/3 10.30

Presentat la Huși No. 169 cl. s cuv. 65 gr... data 24/3 ora 8.35 190
Sosită la... data... ora 9 m 30 t.d. transmisă de

D-lui Ministru Interne

București

Asară cu trenul de 11 noaptea a sosit în Huși un batalion din regimentul 4 Argeș. Imediat s'a luat măsuri pentru menținerea ordinii. În prezent avem liniște în tot orașul. Regimentul 1 Dolj destinat pentru acest județ și care va sosi astăsară va fi distribuit în județ unde în mai multe comune locuitorii sunt agitați.

Prefect Fălciu A. Mitache

No. 1992

Sosit București
24 Mar. 1907
I

* * *

45 C.M.J.
24/3 7.20

Sosit București
24 Mar. 1907

Comunicat General Manu
24/3 6.15
JD

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 175 cl. s cuv. 258 gr. c data 24/3 ora 4.45 190
Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de 510 s

Ministru Interne

.Bc.

Astăzi pe la ora 9 a.m. locuitorii comunei *Tătărani* în număr de peste 400 înarmați au venit asupra orașului pentru devastare. Măsurile de a fi împrăștiați fiind deja luate au fost opriți la o distanță de 500 metri de oraș de două companii din regimentul 4 Argeș sosit, aseară la fața locului a fost subsemnatul în unire cu procurorul judecătorul de instrucție și comandantul de gendarmi. Cu toate sfaturile date de noi și că vor fi satisfăcuți în cererile lor totuși au persistat în hotărârea lor de a pătrunde în oraș și devasta magazinele evreilor. Au fost somați legal în mai multe rânduri pentru a să retrace și au refuzat, iar într'un moment la ora 11-1/2 a. m. au rupt cordoanele de soldați. Trăgându-se o salvă de focuri oarbe nu i-au intimidat. *Rescuțații* începând a lovi trupa s'a tras câteva cartușe de războiu, în urma cărora a căzut unul mort și cinci au fost răniți. Dintre cari a murit unul în spital, abia

pe la ora 2.1/2 p.m. s'au retras fiind arestați 48 de resculați dintre conducătorii, Tot astăzi locuitorii din *Budești* și *Vinețești comuna Crețești* au devastat casa așendașului moșiei Budești, maltratând pe ajutorul de primar și secretarul comunei, în cătunul Covasna comuna *Cozia* și *comuna Vutcani* s'au devastat mai multe *magazii evreești* în județ nu putem lua nici o măsură de menținerea ordinei până nu ne va sosi regimentul Dolj.

Prefect Fălciu A. Mitache
No. 1996

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Huși Nr. 222 p. 264 c. 27/3 7.10 s
Sosistă la data ora m. t. 190

Cu una copie.

Ministru de Răsboi București

Copie Ministru de Interne

Astăzi Domnul Prefect aflat în județ s'a transportat în comunele Răducăneni, bohotin, moșna, cozmești, podoleni, grozești, Drânceni, rasești și cătuna pogonești din comuna stalinești, liniștind spiritele locuitorilor din acele comune. Locuitorii catunei pogonești pe la ora 9 a.m. înainte de a sosi în localitate Domnul Prefect a venit în grupa de 100 spre orașul Huși, dar în urma sfaturilor date de medicul veterinar boldescu și avocatul Chirița trimise de Domnul Prefect și față de măsurile militare luate toți locuitorii s'au retras așteptând în localitate pe domnul prefect. Astăzi noapte ora 4 spre ziuă o ceată de 50 indivizi au încercat să devasteze casele proprietății cordeni simțind apropierea cetii santinela a strigat să se oprească nu a voit și atunci santinela a dat foc și a dat alarma. Corpul de gardă a urmărit pe câmpie pe fugari ca să prindă pe vreunul dintre ei, dar n'a reușit, locurile fiind accidentate le a perdut urma, se presupune a fi locuitori din măngești județul Vaslui La retragerea lor a dat foc la o șiră de paie departe de conacul proprietății. La primăria comunei Crețești s'au strâns vreo 30 locuitori cerând a li se împărți în loturi eazul proprietatea comunei, punându-li-se în vedere că va sosi în localitate d. Prefect sau retras. În drumul lor spre case întâlnind o căruță cu bagaje a unui evreu au distrus lucrurile, lovind pe conducătorul căruței care era român. În oraș și restul județului locuitorii deși agitați rescoale însă nu s'au semnalat.

Director Prefecturei Fălciu I. Atanasiu
Nr. 2159

*Comunicare
Min. Resboi*

*S'a dat copie: Dlui Prim Ministru
„ Ministru Resboi*

TELEGRAMA

Presentată la Huși No. 277 cl. s cuv. 129 gr. data 28/3 ora 4,20 s
Sosită la ora 9.

F. urgent

Dlui Ministru Interne

Buc.

Dl. General Iarca cu telegrama No. 27254 de azi a ordonat plecarea celor 2 batalioane Dolj aflate în acest județ. Rog bine-voii a dispune rămânerea acestor batalioane fiind absolut necesare pentru menținerea ordinii 3 companii le avem distribuite în comunele rurale unde spiritele locuitorilor sunt foarte agitate și ne așteptăm din moment în moment la rescoale amenințându-ne devastare și orașul Huși. Rog stăruitor bine voii a dispune rămânerea celor 2 batalioane Dolj căci numai în modul cum am distribuit forța armată ce avem și luat măsuri respundem de situația gravă în care ne aflăm.

Rog bine voii a dispune să ni să răspundă.

Prefect Fălciu, *Dr. Lupu*
Nr. 218

* * *

TELEGRAMA TRANSITATA

Din Huși No. 1109 cl. s cuv. 110 ora 20 m 8 s
Transmisă... data... ora... min...

Urgent

timbrată cu 30 bani

Dimitrie Sturza Prim Ministru și Ministru de Resboiu

Buk.

Orașul Huși și jud. Fălciu fiind încă în ferbere din cauza revoltelor țărănești care amenință din moment în moment cu noi vandalisme și devastări rugăm stăruitor a se revoca ordinul plecarea batalioanelor Argeș și Dolj care constituiesc singura forță armată asigurătoare liniștei publice neîndeplinirea acestei cereri a noastre ar însemna să rămânem în pradă devastărilor care așteaptă a se arunca asupra orașului și a proprietarilor.

Iancu Pirniceru senator D. Andreescu senator. A. Mitake deputat P. Mikiu fost prefect Mitake fost prefect I. Popov deputat Iamandi fost deputat Vericeanu Primar Iamandi proprietar Berca proprietar D. Ralle Proprietar.

MIHAIL ROLLER

Comunicat Dlui Brătianu

*Presentată la oficiul Huși
transmisă de oficiul*

No. present. 53 c.
No. cuv. 110 gr. T.
Data 2/IV 190
Ore 9 m. 45 d.
No. sosirii
Data 190
Ore 1 m. 55 timpul

TELEGRAMA CIFRATA
Oficiul

Dlui Ministru de Interne

Buc.

Keia specială. A fost eroare cuvânt în realitate sa făcut rugăciune pentru potolirea spiritelor blestemul răsvrățiților și sau pomenit morții arătându-se că trebuiau să fie împușcați rog aveți toată încrederea în patriotismul meu și în energia și dragostea pe care o pun pentru deslegarea pacinică sau represivă după nevoie a kestiei n'am nici un indiciu de organizarea a anarhistă în Fălciu dacă aveți rog indicațiunile pentru ca imediat să iau cele mai energice măsuri.

Prefect Fălciu Dr. Lupu

JUDETUL SUCEAVA

DOCUMENTE DESPRE 1907

*Sa dat prefecturi telegrama 52/12 ca răspuns
la aceasta și s'a intervenit la Dl. Ministru al lu-
crărilor publice pentru satisfacerea acestei cereri.*

la dosar

*după informațiile
luate de la Dl. of. Ionescu-Tara
dela Dl. Prim-Ministru.*

ss) indescifrabil

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4022

MINISTERUL DE INTERNE
15083 — 28 Feb. 1907
Registratura Generală
ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Fălticeni No. 69 cl. p. cuv. 129 gr... data 12/3 ora
2,20 m... t... 1907

Sosită la... data... ora 3 m. 25 t... transmisă de...

F. Urgent

Dlui Ministru interne

Deși până acum nu s'a manifestat în acest județ vre-o miș-
care țărănească, totuși ni se semnalează că mișcările se apropie de
noi; pentru a preîntâmpina aceste miscari suntem nevoiți a con-
centra întregul aparat polițienesc și administrativ prin comunele
limitrofe județelor contaminate de aceste miscari.

Rog bine voiți a ne trimite chiar azi, cel puțin un bilet per-
manent cl II pentru inspecția permanenta a trupelor pe distanța
Tg.-Frumos—Roman—Liteni, precum și un carnet bianco clasa II
pe C.F.R. de ore ce acesti funcționari ai statului nu au speze de
transport si nici ar fi posibil să-i obligăm a face un plus de lucrări
fără a le înlesni macar transportul.

Prefect Suceava ss) *S. Bonachi*
N. 1222

P. Conformitate, ss) *Const.*

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4092

Urgent

MINISTERUL DE INTERNE
15331 — 1 Mar. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

presentată la No.... cl. cuv. gr. data ora 6 m. t. 190
foltyceni 75 s 52 13 4 20 — urgent — transmisă de...

dlui ministru interne bkresti

in vederea agitatziiunilor tzaranesti din judetzele vecine urmează să se întariasca posturile gendarmi comunele limitrofe ku acele judetze lipsitzi de alte fonduri rog dispunetzi a se permite darea certificatelor pe kaile ferate pentru transportul gendarmy-lor in comptul acelui onor minister —

Sosit București
13 Mar. 1907
III

prefekt suciava *st bonache*
no 1313

p. conformitate

* * *

*Să se întrebe
dacă s'a dat ordin
de Dl. Ministru*

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4195

Copie

MINISTERUL DE INTERNE
15735 — 2 Mar. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Prezentată la Falticeni No. 81 cl. s cuv. 70 gr. data 14/3 ora 4...
m... t. 190...
Sosită la... data... ora 5 m. 50 t. transmisă de...

Dlui Prim Ministru

In acest moment chiar mi se raportează că la Pascani sa proectat asta seara manifestari contra evreilor, am luat mesuri energice de a se preveni orice neorânduială.

Rog bine voți a dispune ca chiar azi să plece în localitate 2 companii soldați pentru menținerea bunei ordine; vă voi ține în curent de ori ce intamplare.

Prefect Suceava *S. Bonachi*
Nr. 1334

p. conformitate, ss) *Const.*

Comunicat D-lui Prim Ministru
ss) *indescifr.*

Sosit București
15 Mart. 1907
II

TELEGRAMA

Prezentată la pascani 9 s 115 15 5/15 gr... data... ora 6 m. t. 190
Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de...

dlui prim ministru și ministru de interne bkresti

La pascani luanduse masuri din vreme si locuitorii ce proectase rasvratiri vezand ka sau adus și trupe sau linistit si pentru un moment in aceasta localitate este liniste. — mi se raportiază ka la ruginoasa vreo 300 locuitori sau adunat la primarie pentru a protesta contra arendasului evreu de acolo am luat cuvenitele masuri iar subsemnatul plec la comuna Lespezi impreuna ku dl procuror pentru preintimpinarea alte resvratiri ce mi sa semnalat ca se proiectiaza si care fiind mai grave am cerut și fortza armata voi avea onoare a ve tzone in curent de cele ce vor urma.

— prefekt suceava *st bonaki*
no 1376 +

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru
16.III.

ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la No. cl. cuv. gr. data 16. ora m. 10, t. 40 190..
Sosită la g ruginoasa 5 s 69 16/3 9/45 transmisă de...

urgent

dlui prim ministru și ministru de interne bkresti

— Locuitorii din ruginoasa indata ce au vazut sosirea noastra cu 2 companii soldatzi saū imprastiat sau prins 14 omeni dintre capii rasvratitzilor si anchetanduse cazul dl procuror au fost arestatzi. La Lespezi pana in acest moment este liniste, plec la pascani unde mi se raportiaza ka satele de prin imprejurimi sint in fierbere si se zice ka vor sa atace targu.

— prefekt suceava *bonachi*
no. 1385 +

Sosit
16 Martie 1907

II

p. conformitate

MIHAIL ROLLER

3 Martie 1907
a se interveni de îndată la
Ministerul lucrărilor publice
pentru a bine voi să ia măsuri
urgente.

ss) indescifrabil

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
No. 15823 bis
Primită la 3/3 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Pașcani No 14 cl s. cuv. 160 gr. = data 16/3 ora 4
m. s. t... 1907
Sosită la... data... ora 6 m.. t.. transmisă de

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4219

D-lui Prim Ministru .

La sosirea în gara Pașcani vagonul cu arestații ce aduceam
din Ruginosa spre Falticeni, a fost atacat de un mare număr de
țărani pentru a-i libera, escorta din instinct de conservare au tras
cate va cartuse oarbe, mulțimea a fost alungată de batalionul re-
gimentului Bacău ce se afla în gară, voind a evacua gara pentru
a preîntâmpina alte desordini lucrătorii de la ateliere au început
a vocifera, fluera și huidui autoritățile mare parte din aceștia lu-
crători ai cailor ferate sânt socialiști și chiar mare parte streini.

Rog interveniți la ministerul Lucrărilor publice a rândui de
urgență o anchetă pentru pedepsirea culpabililor.

Prefect Suceava ss) *Bonachi*
1390

p. conformitate, ss) *Const.*

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii
No. 16

No. Jurn. Arhivei 4219
No. Dosarului 14 a/25/907
Redactat de
Copiat de

11393 — 3 Mar. 1907

Suceava

D-lui Ministru al lucrărilor publice.

Dl. Prefect de Suceava îmi raportează telegrafic că lucrătorii
de la atelierele c. f. din gara Pașcani asociindu-se cu câțiva săteni
răsvrățiți, au provocat dezordine, și vociferând, au insultat au-
toritățile locale cu huidueli și fluerături, când autoritatea respec-
tivă a voit a evacua gara Pașcani pentru preîntâmpinarea exce-
selor.

Acei lucrători sânt, după cum mi se raportează, în mare parte străini și toți animați de idei socialiste.

Aducând la cunoștința Dv. cele ce preced, am onoare a vă ruga să bine voiți a lua de urgență măsurile ce veți crede de cuviință.

ss) *indescifrabil*

* * *

3 Mart. 1907

Dl. Prefect de Suceava
a luat cunoștință.

TELEGRAMA

Prezentată la G. Pașcani No. 182 cl. p. cuv. 55 gr = data 16/s ora 2 m. 15 t. 1907

Sosită la data ora 3 m. 20 t. transmisă de

Urgent

Adeverul București

Din cauza pripirei în a se trage focuri asupra ómenilor, avut loc incidente între prefect Bonachi și Tanase Gheorghiu avocat Jassi. Se acuză lucrătorii ateliérelor C. Ferate de aici că instigator. În vagoné de marfă sunt arestați ómeni din Ruginósa. La resedința inspectoratului de aici arestat peste 25 sateni.

Rigo

P. conformitate, ss) *Const.*

* * *

5 Martie 1907

A se cere relații
D-lui Prefect de Suceava
ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la G. Bacau No. 91 cl. p. cuv. 155 gr = data 16/3 p. ora 2. m. 15 s t... 1907.

Sosită la data ora 6 m. 35 t. transmisă de

Timbr. 30 bani.

Dlui Prim ministru

Calatorind cu trenul Berlin, ajung în gara Pașcani, mai mulți locuitori voiau a manifesta în favorea arestațiilor ce se aduceau din Ruginosa, armata și autoritațile era fața și cea întâi mișcare a lor fara nici o somația a fost să tragă focuri de pușcă? Un funcțio-

MIHAIL ROLLER

nar al atelierului Pascani a fost lovit în față, am întrebat pe colonelul Aslan de e cu invoirea sa si Dl prefect tagăduind trage-rea focurilor, de odata se presinta sefului atelierului, Dlui inginer Goleescu, raport că e rănit un lucrător, am spus atunci Dlui pre-fect de are autorisare; întreb ați permis tragere de focuri? Și încă pe peronul unei gări? Credeți că este mijloc eficace de li-nistire a atare procedare? Gloanțele puteau să lovească un calator. Rog luați măsuri și dați instrucții agenților Dv. să nu înrăiască prin purtarea lor o stare de lucruri pe care cu toții o deplângem.

Atanasie Gheorghiu fost deputat de Jassi

p. conformitate, ss) Const.

* * *

Copie D. Moruzi Poliție

fr t pascani 19 — s 135—17—8/30 = Transmisă de oficiul

No. prezent . . . C.

No. cuv.. Gr. T.

Data 190

Ore m. m.

No. sosirei

Data 17/3 190

Ore 9 m. 40 s timpul 16/3 10,15

ss/ indescifrabil

TELEGRAMA CIFRATA

Oficiul...

Observații

C.M.J.

14950

ss/ indescifrabil

cheia speciala... dlui ministru de interne buckresci

Poliție Bucur.

17/3 10,45

ss/ indescifrabil

= telegramei dv raportez la intrarea noastra in gara pascani ku detasamentul ce exorta un numar de 15 oameni arestatzi din ruginoasa un mare numar de tzarani sau repezit la vagon inar-matzi ku ciomege kautand a libera ku fortza — soldatzi din in-stinct de conservare au tras fara comanda kate va cartuse oarbe de oarece ofitzerii nu avuseseră timp a cobora din vagon — nici un accident de oameni si nici un incident cu Dl Tănase Gheor-ghiu. Din Stațiune vagonul ku arestatzi a plekat ku primul tren spre faltyceni iar la inspektorat nu se detzin satenii ci numai se ancheta de catre dl procuror kare este in localitate venit anume pentru acest scop si au fost pusi in libertate imediat.

,— prefekt suceava bonachi

1412. +

TELEGRAMA

Prezentată la Pascani No. 44 cl. S cuv. 222 data 17/3 ora 6 m. 50 s. 190...

Sosită la data ora m. t. transmisă de

Ministrului Interne Bucuresti

Astazi un grup aproape 400 oameni sau adunat la inspectorat cu plângere că nu au pământ și cer a se reduce valoarea arenzei pamantului la 25 lei falcea precum și urcarea pretului muncii. Am parlamentat cu ei parând pentru moment convinși de explicațiunile date de indata ce au esit afara grupul strâns unit au inceput să vocifereze amentând să intre in cancelaria inspectoratului comunal unde mă aflam uni din ei țipău sa se ducă cu toți la arendași armata adunată in grabă a respins grupul fara brutalitate scoțându-i afara din targ acum totul pare linist de la Ruginoasa am primit stirea ca un grup de 300 oameni adunându-se la primărie au cerut liberarea celor 15 instigatori arestați de parchet și ca la caz contrariu vor stii ce le ramane de facut.

Am comunicat primarului ca nu avem amestec in mersul justitiei — ca trebuie să rămână ne influențată la această oră grupul sa retras si totul este iarăsi linistit mi se comunica că in Liteni și Lespezi țarani par a se grupa fara să se dea la nici un act de violență, am trimes geandarmi prin fie care catună pentru a observa și a ne ține in curent.

pt. conformitate,

Prefect Suceava *St. Bonakie*
No. 1415

* * *

95

TELEGRAMA

5 Martie 1907

Nr. 470

Urgent 14/907

S'a telegrafiat

a se aștepta rezultatul.

ss) indesc.

urgenta—

dlui constantin z... ol.nazu str eldorado buckresci

Prezentată la No. cl. cuv. data ora m. timpul

t fr faltyceni 470—38—17—6/35. — data 17/3 ora 7,30 timpul...

Prefect Suceava

Rog luat. cunoștința de telegrama 470 de azi prezentată oficiu Falticeni semnata Losneanu și mișcarea luand proporții trimiteți trupe în localitate.

— astazi locuitorii rasculatzi cer pamanturi 25 bani prajina amfost amintzatzi eu și sandu ambi am fugit dl raducanu plekat jasy grav bolnav urmeaza scrisoare adresa lustgarten faltyceni. — Losneanu +

p. conformitate ss) *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

5 Martie 1907

A se aduce la cunoștința
Dl-or Prefectului de Vaslui,
Botoșani și Iași.
ss) indescifr.

TELEGRAMA

Prezentată la Pascani No. 213 cl. cuv. 61 gr. data 17/3 ora 3 s. m.
t. 190.

Sosită la data ora m. t. transmisă de

Urgent

Adevărul Buk

Agitații mari comuna negrești județul vaslui, botoșani oraș
devastări vorbit Dl Costiner posesorul multor moșii moldova spus
voit învoirea țăranilor țăranii vor pământul gratuit vorbit cu Bo's
administrator moșiei Bivolari spus fugit noaptea ora 12 c'un gear-
darm luat și registrele țăranii Petre Buruiana Toader Maxim Ma-
nole a Sandulesei din comuna Tabara și Vasile Irima voit sa l
impuste.

p. conformitate.

Rigo

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Pascani No. 23 cl. s cuv. 78 gr. 1/7 data 17/3 ora 1 s.
m. t. 190.

Sosită la data ora m. t. transmisă de

Corp 4 Armată Iasi

Astazi ora 7 a.m. la bariera neamț au vrut sa intre în oraș 600
țărani opritți de armata la bariera sau dispozat de prefectura, a se
prezenta cate 5 delegați de catun pentru ași arata plangerile in
urma înțelegerilor cu delegați țărani aratanduse nemulțumiți au
inceput sa vocifereze atunci am întrebuintat forța risipindui in 3
grupe si iam scos pe 3 bariere. Nu sa întâmplat nici un accident.

Comandantul detașamentului, *Maior Kristea*
No. 5

p. conformitate

Comunicați Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

fr. t pascani 27: — s 99: —18: 3/1: —11: —11: — ora m. t. 190
 Sosită la... data 18/3 ora 11,30 m. t. transmisă de...

dlui ministru de interne

Locuitorii din prejurul targului lespezele adunanduse in numar de peste 200 au cercat a face manifestatie: trupele din localitate luand mesuri oameni au fost scosi din terg si linistea sa restabilit fiind sparte numai kate va geamuri. — in cotuna si-retul Locuitorii au inconjurat kasa proprietatej personalul administratiej a plekat — sa trimis trupe. — La ruginoasa a fost manifestatie de peste 500 oameni cerind eliberarea celor arestatzi. — gendarmeria ce este acolo ia linistit. — La pascani liniste intreg judetzul in acest moment liniste. —

prefekt suceava *bonachi*
 1417 +

p. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

6/3

7.III.907. Notă telegr.
 Prefect

Suceava

*Rog luați cunoștință de
 raportul telegrafic Nr. 1268
 dat din Lespezi de Procurorul
 Tufescu Min. Justiției
 și dați ne relații.*

Ministru

Copie

*A venit relații dela
 Pref. a vedea răsp. tele-
 grafic 1418.*

ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Lespezi No. 20 cl. cuv. 100 gr. data 18/3 5 s.
 t. 1907
 Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de...

Ministru Justiției

București

De eri marți 5 continie agitația și devastările in Lespezi so-sind noi la fața locului astăzi țărani in numar cam 500 au voit să pătrundă din nouă in orași armați ciomege revolvere bolovani lovind chiar ofițeri după somațiuni facite nu sau astamparat ast-

fel ca sa dispozat facanduse uz de arme mai intai cartuse de manevre. Resvratitori navalind din nouă cu o furie ne descrisă asupra trupei al carei viață era periclitată voind a patrunde in localul companiei ce voiau a devasta și tragand focuri de revolver am dispozat in înțelegere cu oficerul ce comanda a se trage cu cartușe de resboi la picioare *murind un copil iar răniți o femeie și doi bărbați*. Oficerul a respectat ordinul corpului 4 armată No. 26048 asteaptă instrucțiuni localitatea Lespezi.

Procuror Trib. Suceava V. Tufescu
No. 1268

P. conformitate,

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Folticeni No. 143 cl. cuv. 48 gr. data 18/3 ora m. 3. t. 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

*General Manu Ministru de Rasboi
București*

Am primit ordinul Dtre și copia depesei Dlui Prefect Suceava No. 1454 lucrurile nu au de loc caracterul atât de alarmat arătat de dănsă maine dimineată locot Marinescu trimis de mine vă va presenta raportul meu detaliat.

General Pavlov
No. 286

P. conformitate,

* * *

Sosit București
18 Mar. 1907
I

TELEGRAMA

Prezentată la Fălticeni No. 140 cl. st cuv. 12 gr. data 18/3 ora 1 s m. 190.

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

D-lui Prim Ministru București

De și in acest moment totul pare linistit această stare este nu mai aparentă de oare ce din județ primesc triste stiri țărani se agit mereu grupele sporesc din ce in ce chiar in comunele unde nu sunt arendași. Trupa din Fălticeni compusă din concentrați

DOCUMENTE DESPRE 1907

nefiind sigură pentru paza oraşului de resedinţă de oare ce avem informaţiuni că aceştia fraternizează cu ţărani rugăm cu insistenţă ca această grupă să fie trimisă în altă localitate şi a se aduce în schimb cel puţin un batalion de infanterie cu efectiv complet şi un escadron cavalerie. Dintr-o localitate mai îndepărtată pentru a o putea întrebuinţa cu mai mult succes. rog răspundeţi urgent.

Prefect Suceava *St. Bonachi*
No. 1454

P. conformitate,

* * *

Com Dlu Prim Ministru.
8 Martie 1907

Sosit Bucureşti
19 Mart. 1907

*La dosarul răscobilele
ţărănesci*

ss) îndescifrabil

SECRET
UNIVERSITATEA DE CLUJ
CLUJ
LUBUL

TELEGRAMA

Prezentată Pascani tîrg 45 s 120 19 5./40— data ora m. 190.
Sosită la data ora m. t. transemisă de...

keia speciala.

= ministru de interne

bkresci

La Lespezi cu ocazia reswratirilor ce vam comunicat cu telegrama no 1418 se zice că un soldat din regiment— Suceava ar fi zis că cum să tra- gă în sat-eni având printre ei ru-de ar fi trist periculos sa ajungem în această stare în casuri când ar fi nevoie a recurge la aceasta de acea revin la cererea ce am făcut cu telegrama no 1454 si ve rog cu insistenţza se bine voitzi sa ni se trimitte un regiment din Muntenia iară regimentul Suceava să fie trimis în altă localitate prin aceasta cred că am evita lucruri mai mult decat triste.

prefect suceava s *bonachi*
no 1421 +

P. conformitate,

Sosit Bucureşti
19 Mar. 1907

II

MIHAIL ROLLER

Romania
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrației Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii
No.

No. Journ. Archivei 4380
Redactat de . . .
indesoifrabil

Copiat de

6/3/907

12141 — 8 Mar. 1907

Dlui Inspector Gral al jandarmeriei rurale

Direcțiunea generală a monopolurilor statului mă încunosc-
tiințează că distribuitorii produselor regii în plășile din județul
Suceava sânt în mare nesiguranță din cauza mișcării sătenilor din
localitate și intervine ca acei distribuitori să fie însoțiți de câte
un jandarm când își îndeplinesc datoria.

Comunicându-vă cele ce preced, am onoare a vă ruga să bine-
voiți a lua măsurile ce veți crede mai nimerite pentru a se da un
rezultat satisfăcător interweniri menționată, cunoscând că am dat
ordin și prefecturi spre a lua măsuri în acest sens în aceia ce o
privește.

ss) M. P.

* * *

Convorbire: Primar Fălticeni cu Dl secretar Gl.

TELEGRAMA

Presentată la Fălticeni No. cl. cuv. gr. data 19/3 ora m. t. 190.
Sosită la data ora m. t. transmisă de...

Salutările mele. Aici în oras în fie care joi și Duminică sunt
zile de mici bălciuri unde locuitori din sate se aglomerează fă-
când vânzări și cumpărări.

În aceste momente de turburări s'au luat măsuri de suspen-
darea acestor târguri motivate pe faptul că sunt în județ cazuri de
febra aftoasă. Fața cu panica de care este cuprinsă populațiunea
orașului găsesc că ar fi nemerit a se invoca ca pretext boale con-
tagioase și a se opri intrarea în oras a populației din sate în zilele
de târg de o cam dată pentru Joi și Duminică până când poate se
vor liniști cu totul.

Prefectul este la Pașcani și comandantul regimentului nu poate
fără ordine esecuta această măsură? Dacă credeți că este bine vă
rog interveniți a se da ordine autorităților militare de a opri pe
la bariere intrarea locuitorilor în oras. În oras sunt luate bune
măsuri pentru paza liniștei mulțumită Dlui General Pavlov care

a dat ordinele necesare, nu pot să ascund îngrijirea ca în oraș nu mai avem pe Dl Pavlov care a plecat astăzi dimineața fiind trimis la Dorohoi. Sunt expresia mulțimei orasenilor de a ve ruga pentru linistea orașului se interveniți ca Dl general Pavlov să fie trimis îndarat aici în oraș pentru a supraveghea în persoană măsurile de siguranță.

Dl. General Pavlov este bine cunoscut pentru tactul și energia ce are în asemenea cazuri și prezența sa va fi de mare folos nu numai pentru oraș dar chiar pentru tot județul.

Primar Falticeni

6 Martie 1907

A se face cunoscut Dlor Prefect de Suceava — aprobând cererea Dlui Primar de Fălticeni privitor la oprirea bilciurilor mai cu seamă aci în județ băntue febra aftoasă.

ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicat

ss) *Gradisteanu*

C.M.J.
8,10

ss) *indescifr.*

TELEGRAMA

Prezentată la No. cl. cuv. gr. data ora m. t. 190.

Sosită la s fr t pascani 85—72—22—4/40 + t. transmisă de

dlui prim ministru

bouckresci

tzaranii din satul stirbatz reswratinduse sau adunat si plekat silistea pentru devastare somatzi de comandantul militar de a se rasipi sau opus ku indarjire sa facut us de arme un tzaran greu ranit procurorul plekat in localitate, la liteni și giurgesti tzaranii sunt de asemenea in mare agitatzie am luat din timp kuvenitele mesuri devastari nu au fost, —

prefekt suceava *st bonachi*
1430 +

Sosit București
22 Mar. 1907

III

MIHAIL ROLLER

Comunicat Prim Ministru
ss) indescifrabil

TELEGRAMA

fr t pascani 92 s 77 23 5 30 + gr. data ora 23/3 m. t. 190.
prezentată la data ora m. t. transmisă de

dlui ministru de interne

bkresci

unul din ranitzi de la lespezi despre care trateaza telegrama 1418 si ranitul de la silistea ce vam raportat ku 1430 au incetat din viatza. La silistea sau arestat 10 oameni capi ai resvratitziilor la miroslavesti 20 oameni totzi se trimit la folticeni pentru dressarea aktelor. mai in toate comunele oamenii sunt agitatzi inasa sau luat masuri si linistea se mentzine — devastari nu sau făkut —

— prefekct suceava *st. bonachi*
no 1433 —

p. conformitate ss) *indescifrabil*

* * *

De com. Dlui Ministru.

TELEGRAMA

Prezentată la Falticeni No. 228 cl. s cuv. 51 gr. data 27/3 ora 6 s. m. t. 190.

Sosită la data ora m. 9,40 transmisă de

Dlui Ministru Interne

Buc.

Cheia speciala

Rog raspundeți daca 5854 a 6184 lor in 4951 ele 0784 e și 9564 de *dvstră* cum sa 4052 direct de 9470 3323 3407 9470 ile dia acest județ 1010 esc 9031 6882 necesara inca 3287 1644.

Prefect Suceava *G. Ghițescu*

Rog răspundeți dacă distribuțiunea gazetelor in comunele rurale este și permis de *Dvstră* cum s'a comunicat direct de oficiu Bucuresci către oficiile din acest județ, socotesc oprirea foarte necesară încă cât-va timp.

deja respuns.

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

1907 Martie 17

Regatul României
 PREFECTURA JUDEȚULUI SUCEAVA
 Serviciul
 No. 1822

18 Mart. 907

Se ia act

Confidențial

ss) indescifrabil

Domnule Ministru,

La intrarea mea în funcțiune am găsit în acest județ liniște relativă. În cele de pe urmă câte-va zile nu se semnalase nici o turburare printre săteni; însă în tot județul și mai ales în centrele unde se arătaseră nemulțumiri, se mențineau toate trupele trimise acolo pentru menținerea ordinei turburate.

Cunoscând situațiunea gravă din câte-va județe unde prisosul forțelor militare de aci era de sigur indispensabil, am luat în-țălegere cu Domnul Comandant sectorului Pașcani, Domnul Colonel Boteanu, ca să retragem o parte din trupe, *repartizând* în tot județul *trupele* rămase, după cum cunoașterea exactă a localităților ne făcea să credem necesar. Astfel din peste 5000 oameni infanterie și un escadron roșiori, nu am oprit de cât mai puțin de jumătate. Imediat însă după această dispozițiune și atât în contra părerii Domnului Comandant, cât și a mea, s'au mai retras încă 600 oameni infanterie, care neputându-se lua din alt loc (nu se poate deplasa mai puțin de o companie = 150 oameni) s'au scos din centrele Pașcani și Fălticeni, unde agitațiuni cu caracter antisemit s'ar putea produce.

La telegrama ce am adresat — conform ordinului Dumnia-voastră — Domnului General Tell, nu am primit nici un răspuns. *Socotesc forțele de la Pașcani și Fălticeni insuficiente* și comptez mai mult pe cuminenția sătenilor de cât pe rezistența ce le putem opune, pentru a nu mă alarma de această procedare.

În județ nu sunt actualmente nicăeri turburări, nici pregătite, nici izbucnite; cu toate acestea *nu Vă pot afirma că este o liniște reală*, din contra, impresiunea mea este că având a face cu o populațiune din firea ei blândă (afară de Pașcani și împrejurimile sale) prezența trupelor o intimidează paralizându-i ori ce manifestațiune. Pentru a-mi da samă pe deplin de starea spiritelor trebuește o oare care trecere de timp, folosindu-mă de serviciul de informațiuni ce am organizat și care funcționa deja când am primit ordinul Dumniavoastră confidențial de ieri. Acest serviciu, — care poate fi folositor și în alte județe, — l'am organizat în modul următor: mai întâi în fiecare sat (deci în mai multe locuri într-o comună am stabilit câte un gendarm rural, a cărui menire este să ne dea informațiuni asupra mișcării sătenilor din acea localitate. Pentru a ne putea răpede comunica informațiunile respective, acești gendarmi se vor folosi de caii pe care Domnii

proprietari, arendași, ori săteni mai avuți i-au pus la dispoziția noastră după apelul ce le-am făcut. Apoi în fie-care direcțiune am trimis și trimis neconținut cercetători siguri pentru a-și da seamă de starea spiritelor și de chestiunile ce se agită în fie care sat, de oare ce mișcarea actuală a dat prilej tuturor nemulțumirilor să se manifesteze și sătenii fac un fel de „răfuială generală“ zicând că „*acum e timpul potrivit*“. Așa: în comuna Mălini, ei cer ca prețul cărătorei lemnului să fie de 4 lei metrul cub, după ce li s'a sporit dăună-zi de la 3 lei 20 la 3 lei 60; la Drăgănești vor ca arendașii să nu se mai întoarcă în sat; la Tătărăuși ca evreii să nu mai țină prăvălii; la Boroaea fierb din cauza unor dificultăți de a lua în arendă o moșie deja arendată, în parte, tot lor; la Liteni cer ca Domnul Crupenschi să reducă arenda pământului la un preț derizor de și le dă 200 fălci loc gratis conform testamentului Liteanu; numai în acest sat — în hotar cu județul Botoșani — am putut întrevedea urmele unor instigațiuni; în adevăr, scrisorile adresate Domnului Crupenschi conțin expresiuni caracteristice propagandelor revoluționare.

Nemulțumirile având un caracter local și ivindu-se din cauză că, „*acum*“, zic sătenii, „*e timpul potrivit*“, am căutat și reușit în parte să conving pe locuitori că „*acel timp a trecut*“; că totul reîntră în liniște și că pretutindeni represiunea severă, care a costat viața la mulți oameni, a dus pe vinovați la pușcărie și a readus liniștea în sate. Această tactică pe care am luat-o, împins de caracterul local al mișcării, ar fi desmințită dacă prin ziare s'ar răspândi în mase afirmațiuni contrare; de aceea am oprit distribuirea ziarelor la comunele rurale și Vă rog să mă autorizați a continua de a o face încă puținul timp cât ele nu vor anunța, într'un glas, că ordine domnește peste tot.

Am distribuit în mii de exemplare manifestul dat în numele M. S. Regelui. Am anunțat pretutindeni că din telegramele ce primesc de la Dumniavoastră rezultă că ori unde autoritatea învinge mișcarea, și că arestează pe instigator. Mă folosesc de cele mai mici împrejurări pentru a face pe săteni să înțeleagă că stăpânirea nu poate și nu trebuie să știe de frică; că ceea ce li se acordă este dat prin bună voință, și mai ales prin sollicitudinea ce Guvernul are pentru clasa muncitoare.

Pun mult temei pe prezența gendarmului în sat.

Săteanul nostru, de ordinar, nu are inițiativă; prin urmare este greu de crezut că sub ochii gendarmului — fie el numai unul — să se ivească individul cu caracterul independent și curajos, care să pornească vre-o mișcare.

Îndată ce mă voi fi convins pe deplin despre acest efect, voi modifica împreună cu Comandantul militar pozițiunea trupelor, îndepărtându-le tot mai mult de centrele neliniștite, pentru a deprinde și pe săteni și pe proprietari a-și relua obicinuitele lor ocupațiuni, fără groază, dar și fără protecția oștirei; această opera-

țiune cred că trebuie să se facă pe nesimțite, căci altfel turburări locale vor avea desigur loc.

Pentru întimpinarea cheltuelilor necesare la organizarea serviciului de informațiuni, Vă rog a-mi trimite de o cam dată suma de 1—2000 lei, despre care Vă voi înainta compt la epuizarea ei, până acum am prevăzut personal la primele cheltueli.

Pentru a nu împovora comptul cu cifre care în definitiv nu sunt de cât operațiune de comptabilitate, Vă rog a interveni la Direcția Căilor ferate ca gendarmii rurali să fie transportați gra-tuit, iar nu ca până acum cu plată.

Dacă aceste măsuri sunt și în vederea Dumniavoastră, Vă rog a-mi răspunde telegrafic prin cuvântul „aprobat“.

Primiti, Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea destinsei mele considerațiuni.

Prefect, C. G. Muțescu

* * *

Ziare.

TELEGRAMA

Prezentată la G. Pascani Notta cl. cuv. gr. data 11 ora 9 m. t. 1907.
Sosită la data ora m. t. transmisă de...

Oficiu telegrafic București

Arătările din telegrama 114—11/4 adresată C. Mille mult exagerate, fost Procurorul în localitate constatat din partea unor lucrători de la Atelierul C.F.R. ofense aduse M. S. Regele și Regina, ultragii administrației, Prefect, Colonel și Procuror prin șuere și fluerături pentru care au fost numai arestați.

Diriginte Pitis

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G. Basarabi 5 cl. s cuv. 73 data 17/4 s ora 2 m.
Sosită la data ora m. t. 6 transmisă de...

Dlui Maior Calinescu Roșiori in Regimentul 3 Vaslui

Domnule Maior vino cât de curând căci la curte se face mare Istorie, un domn sublocotenent a strins tot satul și bate de i lasă morți fără vinovăție iau băgat in curtea Dv. și au făcut o murdărie mai rău de cum s'ar fi resculat tzeranii asupra Dv., căii îi pörtă necontentit și noi nu avem nici o gura asupra gospodăriei Dv.

George Popa

Urgent

*Să se comunice D-lui Prefect
pentru a raporta urgent
ss) indescifrabil.*

JUDETUL TECUCIU

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
PREFECTURA JUĐ. TECUCIU
Serviciul Administrativ
Nr. 118

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 5148

Tecuciu în 15 Martie 1907

MINISTERUL DE INTERNE
19887 — 17 Mar. 1907
Registratura Generală

Domnule Ministru,

Am onoare a vă face cunoscut în urma raportului Primăriei Comunei Călmățui că în ziua de 11 Martie locuitorii din acea comună s'au revoltat și în mare număr s'au dus la administrația moșiei Călmățui arendată Dlui Const. Cociaș unde au devastat cancelaria moșiei, luând condicele de comptabilitate și alte acte aflătoare acolo și scoțându-le în curte le-au dat foc împreună cu alte obiecte.

De acolo s'au dus apoi la evreul Berlă Chan și îi au devastat prăvălia ce o are de băcănie și mărunțișuri.

Firul telefonic cu acea comună a fost distrus așa că actualmente nu putem comunica de cît prin scris.

Bine-voiți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea prea distinsei mele considerațiuni.

Prefect, ss) *G. Glod*

Director, ss) *Ion Enigărescu*

* * *

Expres ss) indescifrabil

Comunicat la toți în drept.

TELEGRAMA

Prezentată la P. Turcului No. 8 Cl. S cuv. 86 gr. data 20/3 ora 12 m. S. t. 1907.

Sosită la data ora 12 m. 45 t. transmisă de...

Dlui Ministru Interne

București

În interesul menținerii ordinii și pentru a se preveni agitarea în spirite vă rog să bine voiți a autoriza ca ziarele de orice fel să fie oprite a se distribui în comunele rurale până la noi dispozițiuni. Aceste măsuri pe lângă cele luate de noi ar asigura linistea

MIHAIL ROLLER

in judetz și ecu'atit mai necesar cu cât știrile de senzație escita populația rurală iar in județul vaslui tutova putna spiritele sunt foarte agitate.

No. 73

Prefect Ion Angelescu

Comunicați Dlui SubDirector

Insp. Gabrielescu -

Director ss) indescifrabil

Copie

P. conformitate ss) indescifrabil

12
Panciu 20/3 235

PANCIU

ss) indescifrabil

* * *

TELEGRAMA

No. 190

caz Rapaport

Hotel Continental Buc.

Prezentată la Adjud No. 190 cl. cuv. p. 18 data 21/3 ora 3 m. 30

Transmisă de data ora 8,10 m. timpul...

Ploscuțenii resculat ora 2, plecat toți
homocea, urminduse să fie adjud dispozați.

Sosit Bucureți

21 Mar. 1907

I

Gheorghiu.

8 Martie 1907

Dnu Prefect de Tecuciu și Putna a luat măsuri
urgente pentru prevenirea devastărilor.

ss) indescifrabil

P. conformitate, ss) indescifrabil

* * *

Comunicat și Dlui Gradisteanu

2 C.M.J.

23/3 12

ss) indescifrabil

C.M.J.

Sosit București

22 Mar. 1907

II

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci No. 89 cl. 8 cuv. 134 gr. data ora 22/3 t. 190.

Sosită la data ora m. t. transmisă de... 10209.

Dlui Ministru Interne Buc.

Telegramei Dv. raspund locuitorii din comunele Homocea și Ploscuțeni sau liniștit și în mod pacinic au fost opriți de a trece la adjud așa ca cele aratate de Gheorghiu sunt înlăturate nisă

comunica însa din adjud ca toate comunele din jurul aceluî târg înaintează spre adjud cu scopul de al ataca si intru cât adjudul este în alt judeţ nu putem instrumenta afara numai daca Dv. ma autorizaţi. În judeţul nostru am prevenit de asemeni în mod pa-cinic agitaţiunile din comunele fundeni şi Tudor Vladimirescu şi sper ca voi menţine linistea cu toate ca în judeţele limitrofe tu-tova bacau şi mai cu de osebite Putna agitat şi mişcările ţara-nilor au luat un caracter grav. Din judeţul Putna la namoloasa se anunţa grava turburare.

Prefect Tecuciu *Ion Angelescu*

* * *

*Copiat şi Exp. Dlui Prim Ministru
ss) indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuciu No. 93 cl. 1360 cuv. gr. data 29 ora m. 23 t. 1907.

Sosită la Gata ora m. 3 tD transmisă de...

Urgent

Domnului Ministru de Interne Buc.

În executarea ordinului de cifrat şi în vederea menţinerii liniştei şi ordinii publice cu onoare vă comunic dispoziţiunile ce am luat. Am oprit şezatoriile dela cercurile culturale care sunt foarte prielnice în aceste momente pentru îndargirea spiritelor. Am oprit prin autoritaţile comunale şi patrurile de geandarmi grupurile mai mari de 5 persoane. Am dispus închiderea cârciumilor până la 11 ore dimineaţa şi după orele 6 seara, am interzis cu desavarsire iar-marócele saptamanale. Am însărcinat pe devotaţi absolut siguri ce am în comunele rurale şi aceasta mai în fiecare comună ca să mi serve ca agent de propagarea ordinii şi liniştei. Am convocat şi convoc pe rînd învăţători şi preoţi spre a le da instrucţiuni iar la rîndul meu îi supraveghez în primul loc pe danşi de modul cum îşi fac datoria. Am dispus funcţionarea în permanenţa a telefonului pentru întregul judeţ în care scop am întreit personalul de serviciu. Am dispus ca în direcţia barcea, Berheci, Matca, Cosmesci şi Nicotesci sa se faca patrulari de soldaţi. Am concentrat 2 companii de infanterie şi 40 de calareţi în targuşórele Ivesci şi Podul Turcului. Asemenea langa adjud putna în comuna Homoccea o alta companie cu 20 calareţi. Am ordonat ca personalul comunal să fie în permanenţa la serviciu iar inspectorii comunali se umberle din comuna în comuna aşteptînd venirea noastră, am vizi-

tat partea nord vestica a judetzului iar in satul Glavarești comună muncel și satul Bichesti comuna Giurgioia am calmat spiritele antisemite. Maine plec in partea sudică a județului unde mă tem ca locuitorii sa nu agite luand contact cu comunele resculate din județu Putna am oprit cumparand toate ziarele din orași și aceasta în vederea ca țzarani de prin prejur veneau inadins la tecuci să cumpere ziare, pe care apoi le citeau cu glas tare la sat. Mă tem mai mult de comunele Liesti, fundeni și Tudor Vladimiresci care vin imediat in contact cu namolosa din Putna și Independența din Covurlui unde spiritele sunt foarte agitate.

Măine vă voi comunica stiri de la fața locului, până atunci aștept ordinele și instrucțiunile Dv. dacă aprobați măsurile luate, sper să mențină ordinea pana la sfarsit.

Prefect Ion Angelescu

p. conformitate ss) *indescifrabil*

* * *

PREFECTURA JUD. TECUCIU
Registratura Generală
26 Mart. 1907
Nr. 124

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
24 Martie 1907
No. 2390

23 Martie 907

In original cu anexa Dlui Prefect de Tecuci, spre a lua cunoscință și a evita la luarea măsurilor necesare, raportând.

p. Ministru, ss) *indescifrabil*

Domnule Ministru,

Contra locuitorilor pentru devastări.

Am onoarea a vă aduce la cunoscință următoarele:

Fiind absent din Adjud în ziua de 12 Martie curent; am aflat prin administratia mosiei mele că 'n acea zi fiind adunați in Adjud un număr foarte mare de locuitori pentru a stabili învoeli cu arendașul meu, și cea mai mare parte din ei împreună cu locuitorii din Ploscuțeni, depinzând de Comuna Homocea, Județul Tecuciu în capul cărora se aflau membrii familiei *Bogatu* din Ploscățeni, mi-au devastat casa, au spart gîmurile, au spart beciurile stricând vasele și sticlele și dând drumul vinului.

Apoi de aci s'au îndreptat către podul meu stătător de pe Siret; au dărâmat acolo cassa podarului până 'n temelii, furând și unelte de peste 1500 lei; de acolo s'au îndreptat spre pădurea mea de pe teritoriul Comunei Homocea, județul Tecuciu tăind arborii din picioare și încărcându-i în sării și căruțe.

După cum mi se afirmă de pădurarii mei, continuă cu devastarea pădurii și astăzi, nefiind opriți de nimeni.

Vă rog să bine voiți, Domnule Ministru, să ordonați ancheta-

rea celor mai sus descrise, arestarea vinovaților și darea lor în judecată, precum asemenea să binevoiți a dispune ca Primarul Comunei Homocea din județul Tecuciu să fie responsabil de ori ce pagube ași suferi din tăerea pădurei, de către locuitori, și care pădure se află pe teritoriul comunei mai sus citată.

Vă depun aci alăturat o listă, de locuitorii din Ploscuțeni, jud. Tecuciu cari au luat parte la devastările săvârșite în prejudiciul meu.

Primiți vă rog Domnule Ministru, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

ss) *Nicoleanu*

București 23 Martie 1907

* * *

LISTA

de locuitorii Unguri-Ceangăi din Ploscuțeni comuna Homocea, cari au făcut devastările din Adjud, dărâmarea caselor de la Podul stărilor și devastarea pădurei de pe teritoriul comunei Homocea proprietatea mea:

1. Gh. Lupu Frâncu	25. Nec. Susan
2. Adam Demici	26. Gh. Ciobanu
3. Petre Martunca	27. Petre Susanu
4. Gh. Lupu Bogatu	28. Andrei Iacob
5. Gh. Florea	29. Martin Minuță
6. Januș Lorentz	30. Loje Ilieși
7. Const. Tomozoi	31. Ghiță Frâncu
8. Iosub Stoica	32. Andrei Demici
9. V-le Martunca	33. Adam Antici
10. Petre Florea	34. Gh. P. Varga
11. Gh. Benedict	35. Gh. Gh. Pal
12. A. Petre Micu	36. Mih. Gușă
13. Gh. Fileș Baci	37. D-tru P. Pal
14. D-tru Doboș	38. Anton Turia
15. Augustin Doboș	39. Gh. M. Varga
16. Sandu Baiculescu	40. Gh. Vartic
17. Ianuș Minuță	41. D-tru Bereș
18. Nicolaie Dima	42. Ianuș Domoc
19. Petre Lupu Bogatu	43. D-tru Antici
20. Andrei Lupu Bogatu	44. D-tru Iacob Budnaru
21. Gh. Ianuș Florea	45. Anton Gherguță.
22. Grig-Benedict	46. Gh. Gh. Stoica
23. Petre Iacob	47. Gh. Mih. Lupu
24. Ianuș Susan	48. Januș Cinciu

49. D-mitru Mateeș	57. Gh. Cadir
50. Ianuș Lucaci mare	58. Petre Lucaci
51. D-tru Pâncescu	59. Petre Mărginenu
52. Januș Gavril Dima	60. D-tru Gh. Susanu
53. Mih. Ferentz Micu	61. Stefan Șincler
54. Anton Baci	62. Janus Lucaci
55. Mih. D-tru Susanu,	63. Joji Jimbrea
56. Gh. Minuț	

și mulți alții pe care nu-i am putut afla până în prezent.

* * *

MEMORIU

Relativ la Moșia Tecuci a Obștiei locuitorilor tecuceni luată cu silnicie de Primăria Comunei Tecuci

Istoric. — Prin actul de vânzare din 4 Septembrie 1835, legalizat de Tribunalul Tecuci la 8 Decembrie 1836 Logofătul Costache Conachi vinde Obștiei Tg. Tecuci parte de loc pe ambele maluri ale Bârladului din vechiul fost loc al Târgului Tecuciului, precum și moșiile Cosmești, Onceni, Giosenii etc.; iar prin actul No. 28 din 14 Februarie 1837 Toader Bosie Medelniceru și Gh. Bârlădeanu în puterea procurei ce au de la Obștia Tg. Tecuci întărită de Judecătoria Ținutului Tecuci la No. 271 din 24 Noembrie 1836, fac schimb cu Epitropia Sf. Spiridon din Iași, dându-i moșia cu siliștele ei Oncenii și Geosenii și primind în schimb moșia Tecuciului.

În baza actelor de mai sus 449 de locuitori din Orașul Tecuci, constituiți în Obștie stăpânesc o moșie mare de 1200 fălci, o stăpânesc efectiv, ducând rezboi cu vecinii, boeri lacomi, cari voiau să le cotopească hotarele. În treacăt voi pomeni de Jalba Obștei Târgului Tecuci din 21 Aprilie 1838 prin care se plânge că moșia lor a fost încălcată de boerul Iancu Constandache; de asemeni există o hotărâre a Trib. Tecuci din 31 Maiu 1841 prin care se termină procesul de mai sus, dând câștig de cauză Obștei. Dar obștia era considerată încă de la începutul existenței ei ca o persoană aparte de administrația Târgului, și sunt încheeri de ale Consiliului Comunal al Urbei Tecuci, care confirmă aceasta dupe cum ne-a cunoscut și Tribunalul.

Obștea se compunea din 149 de locuitori, care aveau în oraș răscumpărate locurile de siliște de bezman, iar în afară în moșie aveau dreptul proporțional cu numărul de stâneni din oraș, drepturi consacrate în documentele individuale, date de Președintele Obștei, fie-cărui membru.

Administrația Comunală a Tecuciului, care după cum am arătat mai sus era cu totul distinctă de Casa Obștei, la anul 1871

22 Martie prin o decizie a Consiliului Comunal ridică Casei Obștei dreptul de a administra singură și după cum o conducea interesele sale moșia, pretextând că din venitul moșiei va face școli, strade, etc. și nu la mulți ani, arenda de pe moșie o face venit bugetar. Primăria a crezut că sunt prea mult două administrațiuni, că dacă la alegerea Primarului și a Consiliului Comunal votează și cei din Obște, de ce n'ar administra ea averea Obștei, ignorând cu rea credință că reciproca nu e adevărată, că la alegerea Comitetului Obștei nu i-au parte de cât 449 de voturi, a acelor ceși au rupt pânea de la gura copiilor lor spre a strânge 5000 galbeni prețul moșiei. Faptul primăriei e o monstruozitate, dar și mijloacele ce au întrebuințat pentru a pune de fapt stăpânirea asupra moșiei nu sunt mai prejos.

Locuitorii s'au opus în fie-care an și se opun mereu. Primăvara, au intrat cu plugurile, Primăria însă în unire cu administrația județului și alți câți-va rău voitori iau bătut, înscenat revoalte, ia purtat pe la Parquet și Judecătorul de Instrucție pe bietii nenorociți, cari nu făceau alt ceva de cât 'și cereau dreptul lor, ce cu topuzul le a fost luat și cu topuzul îl păstra.

În anul 1903 văzând că Primăria, ca autoritate, nu intră în ilegalitate Obștea Tg.—Tecuci a intentat acțiune în revandicare Primăriei Comunei Tecuci — nici odată Primăria n'a răspuns și la ultimul termen după cercetări locale, ascultare de martori, expertiză,, ea, candida Primărie, în virtutea dreptului sfânt de a se apăra propune martori. pe care are grijă însă de a nu-i trimite la termen iar cei cari au venit, între care și fostul Ajutor de Primar din anul când ni s'a hrăpit moșia, s'au rușinat și au trebuit să spună adevărul: că e o adevărată samavolnicie fapta Primăriei.

Termenul viitor e la 22 Maiu 1907. Dosarul poartă No. 2001/903 a Onor Trib. Tecuci.

Concluzii. — Din cele de mai sus rezultă că o autoritate constituită din Regatul nostru liber cu samavolnicie 'și a însușit o moșie ce nu e a sa, că a păstrat-o și o păstrează prin mijloace nedemne, că din cei 449 de români fruntași, constituiți în o personalitate juridică sub denumirea de Obștea Tg. Tecuci, azi am ajuns niște bieți iobagi, vânduți și datori pe la proprietarii din prejur.

Comuna pretextează că venitul moșiei Obștei o scutește de a pune biruri noi pe locuitorii ei, dar nu e equitabil ca 449 să plătească dările pentru 17000 câți o compun. Noi am reclamat pe vremuri, chiar dela 1871 la Onor Ministerul de Interne și am reclamat mereu până azi dar dreptate nu ni s'a făcut.

Acum când din toate părțile se cere de Onor Guvern științe despre păsurile țăranilor, noi încrezători, venim cu inimă curată și depunem această plângere a noastră la știința Onor. Guvernului, a se cere Dosarul Tribunalului Tecuci No. 2001/903 unde sunt toate actele și deciziunile arbitrare ale Consiliului Comunal, a se

MIHAIL ROLLER

cere relații de la Comună și a decide ca pe cale de bună voe să ni se lase în stăpânire și în administrarea noastră averea noastră proprie, pentru ca noi și urmașii urmașilor noștri având pământ, drept sfânt al nostru, să fim oameni liniștiți, cetățeni pașnici și credincioși legilor Țării și Majestății Sale Regelui.

Proprietari și reprezentanți ai Obștei cu procurile autentificate sub No. 1122, 1123, 1783, 12325 din 1903 de Trib. Tecuci.

*Mihalache Costea, Panaite Dobrovici, Petrache
Carp, Ioan Radovici, Stefan Vasiliu.*

Tecuci 24 Martie 1907.

* * *

14 C.M.J.
24/3 6 d
ss) indescifrabil

*Comunicată Prim Ministru Gen. Manu
ss/ indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezerată la Tecuci No. 114 cl. s cuv. 128 gr. data 24 ora 3m. 20
t... 190...
Sosită la ... data... ora 3m.20 t... transmisă de...

Urgent

D-lui Prim Ministru și Ministru de Interne

Buck.

In adaos la cele comunicate dv. din liesta cu onoare arat ca armata pazeste conacul Dlui Gheorghiade in vederea amenințarilor satenilor din Putna de ore ce, avem nevoie sa menținem ordinea in jud. și in acelaș timp sa pazim atacurile satenilor despre ghidigeni. tutova adjud putna, sascut putna Calieni putna cu onore ve rog a dispune ca pe langa armata ce avem sa ni se trimeta inca 2 batalioane ve rog inca sa dați ordine a se lua masuri de ordine in comunele limitrofe din putna unde si autoritatea comunală de la calieni ia parte la atacuri țaranii sunt de capul lor dupa cum insumi mam convins la fața locului astept instrucțiunile și ordi-
nele Dv...

Prefect Tecuci Ion Angelescu

P. coformitate ss/ indescifrabil

Comunicat Dlui Gral Manu

24.III. 1 15

ss/ *indescifrabil*

10 C.M.J.

ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuciu No. 120 cl. Stat 99 data 24/3 ora 10 m. D t.
190 Sosită la... data... ora 10 m.40 t.s... transmisă de...

*Fôrte Urgent,**Dlui Prim Ministru și Ministru de Interne**Buc.*

Târgul Ivești a fost atacat de locuitori din comunele Calmațiu și Matca din județul Tecuci și cudalbi din județul Covurlui. Compania de soldați ce era în Ivești na putut rezista. Țărani devasteaza targul si administrația moșiei bals torturand personalul administratiei si batut pe soldați. Același lucru se petrece cu fabrica de la berheci. Țărani din toate părțile vor sa atace orașul a fost cuvant de ordine pentru astazi. Rog trimiteți trupe navem de cat un regiment de infanterie pentru întreg județul.

Prefect Tecuci *Ion Angelescu*

Sosit București
24.III.1907

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentata la Tecuci Nr. 195 s 26 c 27/3 10,20
Sosită la... data... ora. m. t. 190...

*D-lui Ministru de Interne**București*

Comunic că astazi a fost menținută ordinea în tot județul, agitațiile însă continuă în mai multe localități.

Prefect de Tecuci *Glod —*P. conformitate ss/ *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

Prezentată la oficiul Tecuci. Transmisă de oficiul...

No. prezent 196 C.
No. cuv. 55 Gr. T.
Dtla 27/3 190
Ore 10 m. 20 s.
No. Sosirli...
Data... 190
Ore m. timpul

Expediată...
Data... 190
Ore m. timpul
Subscris

Observații

TELEGRAMA CIFRATA
Oficiul...

Domnului Ministru de Interne

București

Nu am altă preocupare de cât restabilirea ordinii locuința D-lui Nestor Cincu este pazita de 150 soldați, mai mulți ca în orice târg sau comună din județ... Asemenea la proprietățile Academiei luat riguroase masuri cu Dl. Comandant al garnizoanei.

Prefect de Tecuci Glod —

*15/3 Tot după dicționarul cifrat cel vechiu
— Cel nou luat de Dl. Diamandi.*

ss/ Indescifrabil

Exp. No. 31
27/s 4

ss) Const.

Glod Prefectul Județului Tecuciu

Te rog nu uita un singur moment că în fața gravelor evenimente, cari sunt de natură a sdruncina temelia Statului român ori-ce animosități de ori ce natură fie personale fie politice trebuie să dispară și cu toții să fim animați de o singură idee, restabilirea ordinii. Mi se comunică, că se prepară turburări la Țigănești proprietatea D-lui Nestor Cincu, cum și la proprietatea Academiei.

Prin urmare veți lua toate măsurile pentru prevenirea ori căror încercări dând D-lui Nestor Cincu tot concursul necesitat de împrejurări. Aș fi fericit să îmi puteți comunica că grație măsurilor luate nu vom avea absolut nimic de înregistrat și pentru prezent, cum și pentru viitor.

Ministru, (ss)

Din C.C.M. Nr. 309 serv. 27/3 s, sos,

DOCUMENTE DESPRE 1907

8
Cpt. M.

Trimis Min. Resboi
D. Sturdza
D. Averescu
D. Bratianu

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci 229 p 73 C 28/3 11308
Sosită la... data... ora 12 m. 3 40. s.... 190.

Dlui Ministru de Interne Buck

În localul primăriei tecuci se adaposteau 150 soldați destinați la paza orașului, azi dimineața pe la orele 5 când încă dormeau sau tras focuri dintre soldații din catul de sus în cei din catul de jos omorând trei inși și rămânând opt. Imediat au sosit autoritățile civile și militare ancheta continuă dar nu s-au stabilit încă vinovații vă vom ține în curent

Prefect Glod.
No. 101

*Rugăm a nu
se comunica presei.*

P. conformitate,

prefectului

* * *

Com: Dlui Sturdza, Averescu

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci 838 p. 96 c. 29/3... 8 S
Sosită la... data.. ora.. m. t. 1230 190...

Timbrată cu 30 bani

Dlui Ministru Interne

Buc.

Rog dispuneți ca armata să pazească moșiile nedevastate și să privegheze magaziiile cu cereale la moșia *Blanzi* ce avem în arendă la Tecuci nici un soldat nu să afle și am pe moșie peste 100 Vagoane cereale nu bazați pe liniștea aparentă toate învoelile sunt desființate și facerea lor va fi cauze noi de desordine intervenirea directă a prefecților în învoele mie mi se pare că scade prestigiul autorității și respectul ce oamenii trebuie să aibă pentru proprietatea altuia învoelile făcute până astăzi sunt denunțate de țărani.

A. Enasescu

p. Conformitate

MIHAIL ROLLER

*Trimis Min. Interne
D. Averescu
D. Sturdza*

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci No. 23 cl. S cuv. 41 gr. data I/4 ora 8 s. m. t.
190... Transmisă la... data... ora m. t. transmisă de...

Domnului Ministru de Interne

București

Ordinea a fost menținută în tot județul locuitorii însă se agită și cer să li se prezinte proprietarii și arendașii pentru a trata învoeli. Am intervenit și voi interveni pe lângă ei.

Prefect Glod

P. conformitate,

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci No. 60 cl. s cuv. 138 gr. = data 3/4 ora 4,30
m... t... 1907
Sosită la... data... ora 6 m. t. transmisă de...

D-lui Ministru interne

Mergând la moșia Țigănești împreună cu Dl. arendaș al Academiei, am convenit cu satenii asupra învoelilor și sa linistit spiritele. Invoelile s'au stabilit pentru o falce data satenilor aceștia să facă 40 prăjini aratură 20 prajini prasilă 20 prajini seceră în cas de dijmă din 2 una dând arendasul aratura și sementa. Pasune cu 40 lei falcea; pentru oi 1½ lei. Dl. reprezentant al Dlui Cincu luând notă de aceasta invoiala alături cu moșia Dsale le comunică telegrafic D-lui Cincu spre a lua ordinele convenite în cas că convine și Dsa, voi merge în localitate spre a le comunica satenilor.

Am chemat la prefectura pe Dnii proprietari și arendași spre a desbata cu dânșii prețurile și pe urmă a merge pe la diferitele comune unde ar fi nevoie.

Dobrovici.

p. conformitate, ss/ Const

Comunicat D. Bratianu

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuci no. 90 cl. S cuv. 253 gr. data ora 8 m. t. 190.
 Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de...

Sosit București

5 Apr. 1907

I

*Ministru de Interne**Buck*

Eșind astăzi în județ partea de sud, comunele draganesti Barcea Nouă, Ivesti și Liesti am gasit liniste peste tot și săteni doriți de a face invoeli. În multe localități invoelile între proprietari și săteni se fac cu înlesnire.

În comunele Buciumeni, poiana, Homocea, Corni și Condra-kești în partea nordului, unde am trimis pe protoereu însoțit de inspectorul Comunal spiritele sunt linistite și locuitorii cer să facă invoelile prin intermediul Dlui prefect. Norma acestor invoeli este menținerea quantumului suprafeței lucrate în alți ani de locuitori, menținerea sistemului obicinuit aci, invoeli în dijma și munca și dreptul pentru sateni de a lucra și la lanurile lor 2 din 6 zile septamanale. În comunele sus arătate au fost parte devastări, parte agitații. Dl. Prefect prin instrucțiuni date primarilor a cerut copii după toate invoelile făcute de prețurile obicinuite pentru diferitele munci, prețuri cari se vor aplica în cazuri de neefectuare a muncii.

A făcut aspra observații pentru neconformarea legi poliției rurale cu privire la prohibirea luării vitelor găsite pe câmp sau pentru datorii și aduse la conacul moșiei. Și publicațiuni întinse de care sunt obligațiunele atât ale proprietarilor cât și satenilor isvo-rite din contractele agricole, înlăturându-se orice clauza penală fie cât de deghisată. S'a urmat cu tratarile de invoeli la prefectura față fiind Proprietari de invoeli sau imputerniciții lor și delegații satenilor. Lămuriri cu privire la telegrama Dv. cifrată le voi da la venirea mea în Capitală. Am cercetat și totul e în regulă.

Dobrovici

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Tecuciu No. 162 cl. S cuv. 17 gr... data 10/4 ora 7 m.
30 st... 1907.

Sosită la... data... ora 9 m. 20 t. transmisă de.....

D-lui Ministru Interne

Buc.

Invoelile agricole se fac în mod liniștit și ordinea în județ
se menține.

Prefect Glod.

P. conformitate,

JUDETUL NEAMȚU

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Buhuși No 17/3 ora 5 s... 190....

D-lui Director general.

Buk.

Un număr de 100 locuitori din Buhuși și puțini satele din împrejurimi sau adunat astăzi după amiaza în localul scoalei din localitate de unde au venit la oficiu cu toți prezentându-mi telegrama No. 198 către Dl Prim Ministru spiritile lor sunt foarte agitate de la oficiu plecând în corpore în oraș sau risipit în liniste.

Diriginte, *Canner*

P. conformitate,

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

Buc. 697

TELEGRAMA

Prezentată la Buhuși No. 198 p. cuv 156 data 17/3 ora 4 s.
Sosită la Neamtzu ora 5,15 s... transmisă de...

Rp. 20 cuv.

*Cu onoare D-lui Gheorghe Grig. Cantacuzino
Prim Ministru și Ministru de Interne*

Buc.

Subscrișii locuitori ai comunei Buhuși din județul Neamtz cu lacrimi vă supunem, susținem și noi aceleaș nevoi ca și frații noștri din județele Dorohoiu și Botoșani.

Cerem cu umilință și inlesnirea traiului nostru deoarece suntem în cea mai grea situație plătim câte 2 lei prăjina loc și nici așa nu avem indeajuns în apropierea locuințelor noastre ci trebuie să trecem în alte județe și spre credința vă rugăm a ancheta faptul la fața locului unde se vor constata toate adevărate având totă increderea în bunătatea excelența Măriei Voastre că ne veți lua prezenta cerere în considerație.

Obstia satului. Au delegat de asemenea cu iscălitura proprie pe D-nii Gh. Butnaru, Const. Jireghe, Constantin Bejan, Neculai Nemeș, Ion Ioniță și Ion Șipa.

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la București No % cuv... gr... data 17/3 ora...

Comandantul Reg. 15 Răsboeni

Piatra Neamtz

Adunați la regiment concediații și rezervistii până la efectivul de 600 de batalion și ajutați pe prefect pentru menținerea ordinii în județ ori unde ar cere comunicându-i ordinul de față ca răspuns la No. 1594.

Ministru de război *General Manu*

* * *

Comunicată la...

C.M.J.

18/3 11,40 s.

ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No 94 cl. s cuv. 105 data 18 ora 6,50 s

D-lui Prim Ministru și ministru de Interne

Buc.

În urma celor ce v'am raportat primind în acest moment rapoarte ca sau resculat și locuitorii comunelor Zănești și Buhuși iar locuitori din Rosnov care să liniștise sau cedat la devastări în anexa slobozia.

Pedeoparte am regulat trimiterea a 2 companii din Batalionul de rezerva ce avem aci pe lângă Compania trimisă azi dimineața dela Rosnov la Podoleni, pe de altă parte prevăzând ca numărul trupelor nu ne poate fi îndestulător față cu extensiunea ce ia rescolă și mai ales ca trebuie să trimitem și la Tg. Neamtz o companie. Va rog respectuos să ordonați a mi se trimite pentru încălzare la Piatra un batalion strein de localitate.

Prefect Județ Neamț ss) *Gr. Isacescu*

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

5 Martie 907

Luat cunoscință

ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No 92 cl. s cuv. 91 gr... data 18/3 ora 4.50 s. 1907

Sosită la... data... ora 7,15 s. transmisă de...

D-lui Prim Ministru

Cu respect aduc la cunostința că la Roznov locuitorii în număr de mai multe sute se agitase din nou astăzi, pentru potolirea spiritelor am trimis cu un tren expres format o companie de soldați însoțită de dl. judecător de instrucție și procurorul județului, comandantul de gendarmi a fost trimis încă de ieri în localitate, în acest moment mi se comunică că locuitorii s'au linistit, Dl. a-rendaș a convenit la aranjamentul pretins de ei.

Prefect Isacescu

1601

P. conformitate ss) *indescifrabil*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra Neamț No. 94 cl. S cuv. 101 gr... data 18/3 ora 6 s.

D-lui Prim Ministru și Ministru Interne

București

În urma celor ce vam raportat primind în acest moment raporte ca sau resculat și locuitorii comunelor Zănești și Buhusi iar locuitori din Roznov care se linistise sau dedat la devastări în anexa Slobozia. Pe o parte am regulat trimiterea a două companii din batalionul de rezerva ce avem aci pe lângă compania trimisă azi dimineață de la Roznov la Podoleni, pe de altă parte prevăzând că numărul trupelor nu ne poate fi îndestulător față cu extensiunea ce ia rescoalele și mai ales că trebuie să transmitem și la Targu Neamț o companie. Va rog respectos să ordonați a ni se trimite pentru incalzarmare la Piatra Neamț un batalion străin de localitate.

Prefect Județu Neamț Isacescu

MIHAIL ROLLER

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. Nr. 102 S cuv. 61 data 19 ora 11,10 s.
Sosită la... data... ora... m. 11,10 d. transmisă de.

Urgent

D Ministrul Interne

Sosit București
19 Mart. 19
II

Buc.

Am luat cunoștință de telegrama Nr. 198 a obștiei Buhuși. După cele ce cunoștem reclamația lor nu e decât un pretext pentru a justifica agitația, prin inspectorul comunal am regulat ca satisfacerea să se dea pe cât posibil este.

În Buhuși am trimis o companie de infanterie pentru liniștirea și menținerea bunei ordine.

Prefect jud. Neamț Gr. Isăcescu

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Comunicat D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentat la Piatra N. Notă cuv... gr... data 19'3 ora 12,5 s 1907

f. urgent

D-lui Prim Ministru și Ministrul de Interne

Buc.

În buhuși sau început devastările de cate-va ore n'am armată suficientă, am cerut prefectului de Bacău, am trimite măcar o companie, rog ordonați sosirea imediată ajutorului armat cerut de la Dv. și de ministru de resboi, căci agitațiile se întind.

Prefect jud. Neamț Gr. Isăcescu

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N No 100 cl. s cuv. 34 gr data 19 ora 10,45

D-lui Prim Ministru Buk.

Respectuos repet cererea mea de eri în privința trimeterei unui batalion strein, aici la piatra avem absolută și imediată nevoie.

Prefect Județul Neamț Gr. Isacescu

Comunicată D. P. Ministru

„ *Manu*
„ *Moruzi*
„ *Sfetescu*
„ *Bogdan*

19/I 11,40 d.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. Notă cl. cuv. gr. data 19/3 ora 2 s.
Sosită la .. data... ora m. t. transmisă

F. urgent

D-lui Prim Ministru București

D-1 Comandant de Jandarmi spune că la comuna Zănești nu mai poate menține ordinea fără a uza de arme de foc, rog imediat deslegare.

Prefect Isăcescu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 110 cl. s cuv. 71 gr data 19/3 ora 3 s.

D-lui Ministru Cultelor și al Instrucțiunilor Publice

București

Cea mai mare parte dintre învățători rezerviști și concediați din acest județ fiind mobilizați, scoalele au rămas fără dirigenți urmând a fi închise lipsă de suplinitori, socotind că prezența lor în comune prin sfaturile ce ar da ar fi și în favoarea potolirii mișcărilor țărănești și în folosul învățământului, ve rog a interveni pentru scutirea lor.

Revizor școlar C. Zaharia
No. 870

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. Nr 76 cuv. gr. data 19/3 ora 1,30

D-lui Director Gl. Electr. Poștelor

Buk.

Respectos vă comunic că țărani răsvrățiți la Buhuși am început devastarea evreilor. La Roznov asemenea devastează. La zănești au batut grădele inferioare care erau cu jumătate companie la Slobozia au făcut iarăși devastări evreilor armata insuficientă mișcarea ia proporțiuni din ce în ce mai mari. Este temeră ca și în oraș să se agite țărani.

Diriginte Rujinski

NOTA TELEGRAFICA

7/III/907

Prefect Neamțu

Rog luați cunoștință de telegrama adresată de dirigintele oficiului Piatra N. Direcției G-le a Poștelor cu privire la devastările de la Buhuși, Roznov, și Slobozia și dați relațiuni.

Ministru de interne, ss) indescifrabil

Nr. 98 ser. 19/3 6,40 s.

7 Martie 1907

S'a dispozat de D-l

Ministru Interne

ss) indescifrabil

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra 76 cl. 44 gr. data 20/3 ora 8 d.

D-lui Prim Ministru, de Interne și D-lui Ministru de Resbel

București

Locuitori resculați și în comuna pastraveni valea moldovei rog dispoșiți urgent trimiterea unui Batalion cavalerie la timiscesti pastraveni ni sau semnalat desordine și în comuna socea kandestii peste apa bistreței.

Prefect Gr. Isacescu

Comunicat D-lui Prim Ministru

7 Martie 1907

*S'a dispozat de
Dl. Prim Ministru
ss) indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 113 s. cuv. 38 data 20/3 9 d.

ff urgent

*Prim Ministru și Ministru de Interne
și Ministru de Resboi București*

Pe lângă armata cerută rog ordonați imediat inapoarea celor 2 batalioane din regimentul 15 trimes Botosani, rescoalele se intind.

Prefect Județului Neamț *Gr. Isăcescu*

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 114 cl. s cuv. 72 gr. data 20/3 ora 10 d.

f. urgent

Prim Ministru și Ministru de Interne București

In acest moment mi se raportează că locuitorii resculați din Buhuși au dat foc târgului și devastând chiar Oficiul poștal ordonați imediat sosirea trupelor cerute și dați ordin ca imediat să ne sosească un regiment cavalerie situația ff critică în tot județul și însuși orașul Piatra amenințat am ordonat a se uza de reglementele militare.

Prefect judetz Neamț *Gr. Isacescu*

* * *

*Se va cere relații
de la Dl. Prefect.*

TELEGRAMA

Prezentată la G. Rosnov No. 7 cl. s 109 data 20/3 ora 9 d.

Ministru Justiției București

Eri dupe ce noi și Judele instructor am calmat agitațiunea din Podoleni am fost instiințați despre desordine în Buhuși și Zănești și reinceperea desordinelor în rosnoy instructorul a plecat

Buhuși noi Zănești aici s'a repezit locuitori foarte agitați asupra cordonului de soldați spre a ocupa Primăria unde era administratorul moșiei și un comerciant evreu sau tras cartuse oarbe și astfel sau liniștit le am dat consilii și ei ne au prezentat condițiunile scrise față de posesor apoi au plecat liniștiți o companie de soldați merge acolo pentru siguranță acuma mă aflu rosznov pentru anchetă alte desordini prevăzute.

Frocuror Cugler

* * *

Comunicat D-lui Prim Ministru

7 Martie 1907

S'a dispus de

DL. Prim Ministru

ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 125 cl. s cuv. 70 gr. data 20/3 ora 6,30 s

*D-lui Prim Ministru și Ministru de Interne și Ministru de Resboi
Bucuresti*

Mi se raportează in acest moment că in târgușorul Bosienl au inceput devastările, compania de infanterie ce o am acolo și care este din batalionul trimis dela Roman este insuficientă pentru susținerea bunei ordine acolo are nevoie de noi forțe ve rog respectuos a da ordine că să ni se trimită trupele ce am cerut.

Prefect Județul Neamț Gr. Isăcescu

* * *

7 Mai 1907

DL. Prefect de Neamțu

a referi urgent

ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Buhuși Notă cl... cuv. gr data 20/3 ora 6.20 s.

D-lui Director General Telegrafelor postelor București

Respectos supun următoarele De la Blăjești Județul Bacău depărtare 6 Kilom. de Buhuși la orele 3 a sosit aci un jandarm cu cerere dela Procurorul din Bacău aflat in Blăgesti a i se trimite de aci soldați cât de mulți fiind atacați de săteni inarmați cu revolve și puști sunt morți din partea sătenilor 4, 6 prin gloanțele

soldatilor ajutorul le-a sosit de la Bacău cu trenul in gara Buhuși. la Comina costisea la orele 3 săteni sau adunat la Primărie de aci plecase judele instructor spre costisea cu armată primăria este ocupată de săteni judele prin un servitor călare a cerut ajutorul de aci i s'a trimis Până în prezent nu avem știri altele de acolo primăria fiind ocupată de săteni la ora 6 primim stiri că locuitorii comunei siliștea sau revoltat și inconjurat casa proprietarului C. Nanu că primarul și secretarul au fugit la comuna Rediu, locuitorii voind a devasta locuința administratorului Bădulescu care se află înăuntru și înarmat a tras focuri de revolveri primilor 2 săteni morți imediat apoi sau suit in podul casei trăgând scara după el amenințând a împușca pe cel ce se va incerca a intra in casă locuitori sau retras la intrarea caselor sau postat jandarmi. In Buhuși e liniște in prezent ca si toată ziua săteni și negustori foarte ingrijați a nu răuși săteni vecini să pătrundă în oraș și da foc orașului după cum vor sau mai cerut ajutor armata infanterie și cavalerie pentru Duminică se șvoneste că sunt decise toate satele a se intruni in Buhuși

Diriginte A. Camner

* * *

Comunicată și D-lui General Manu

„ D-lui Prim Ministru

C.M.J.

C.M.J.
3.20 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 130 cl S cuv. 58 gr. data 21/3 ora 11,35 d.

D-lui Ministru de Interne

Buc.

Cele comunicate de Dl. Procuror Cugler prin telegrama Nr. 67 D-lui Ministru de Justiție despre cele petrecute la Zenesci podoleni buhuși și roznov sunt adevărate.

Liniștea nu e restabilită avem nevoie absolută de trupele cerute care încă nau sosit ni se semnalează și în alte părți a județului dezordine.

Prefect Gr. Isacescu

Sosit București
21 Mart. 1907

I

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

8 Mai 1907
Pentru armată s'a
dispus de Dl. Prim
Ministru.

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra Neamț No. 129 cl. S cuv. 132 gr. data 21
ora 11,30

Urgenta

Domnului Prim Ministru și Ministru de Interne

București

Recrutarea din orașul Piatra care era fixată pentru astăzi 8 Martie și maine 9 am amânat-o pentru ziua de 21 și 22 Martie, fiind forțat din cauza evenimentelor ce sa desfășoară în județ a sta în cabinetul prefecturei pentru a preîntâmpina și disposa măsurile ce se reclamă agitațiile din noua sa semnalat cu comunele Reditu, Borlesti Mastacan și Taslau dincolo de apa Bistriți asemenea în comunele Budesti Ghicai Bargaoani alaturea cu Bozieni rescuțați de eri și margineni și în comuna Carlighi Urecheni La Pastraveni sau linistit momentan bataionul de Prahova inca nu au sosit este nevoie de cavalerie. Comandantul de garnisoana di Buhuși cere din noua două companii și cavalerie rog dispozați.

Prefect Județul Neamț Grigore Isacescu

* * *

Comunicată D-lui General Manu
21/III

Comunicată Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 139 cl. S cuv. 136 data 21/3 ora 12 s.
Sosită la... data... ora m.

D-lui Ministru de Interne Buc.

Mi se raportează că eri resvrătiți din comuna rediu atacând casa Vechilului moșiei rediu dânsul refugindu-se în pod și somand pe resvrătiți a se retrage dânsii spargând ușile casei, el în acel moment a uzat de armă a împușcat pe doi locuitori ucizându-i pei-lalți sau imprăștiat, de la bozieni. Comandantul companiei raportează că după multă trudă de a restabili ordinea a fost nevoit în urma somației legale și reglementare a face uz de arme, a dat o

salvă de cartușe ôrbe cu care ocașie sa rănit un resculat, pentru moment linistea a fost restabilită însă se agita din nou căutând a se uni cu resculații din comunele Harghona și Budești, ghicai, Capitanul Companiei mi cere ajutor care din lipsă de trupe nu îl pot da momentan din cauza nesosirii trupelor cerute.

* * *

Prefect Gr. Isacescu

Comunicat D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. r. 138 cl. s cuv. 130 gr. 21 data... ora 5 s.

*Urgent**D-lui Ministru de Interne buk.*

La telegrama dv prin care cereți desluși relativ la telegrama da trade dl a Cammer dirigintele oficiului Buhuși am onoare a ve raporta că sunt adeverate la Buhuși se afla dl jude de instrucție cu 450 soldați sub comanda a 2 oficeri în târgușorul Buhuși e adevărat ca sa restabilit pentru moment ordinea însă locuitorii din satele vecine se agita încotinu despre cele întâmplate la blajesci jud. bacau nu avem cunosința credem ca sa comunicat direct la minister de catre autoritățile jud bacau cele petrecute ne e foarte greu de menținut ordinea de ore ce navem nici armata suficienta și nici armata ceruta nu a sosit pana acum în asemenea condițiuni nu putem respunde de nimic.

prefect jud Neamț Gr. Isacescu

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru
ss) *indescifrabil*

C.M.J.

TELEGRAMA

Jassy 2328 54 21 4/40 — Sosită la... data 21/3

g cantacuzino prim ministru de interne bkresti

astazi tzarani sau resculat pe mosia mea budești ghica și toate împrejurimile din județ neamțz. strig și cer ajutor pericolul e pentru astazi nici urme de fortze armata pe cand escadroane întregi pazesc cu prisosința de zile întregi proprietăți dale miniștrilor, rog egalitate și ajutor daka mai este timp.

= Leon bogdan

P. conformitate ss) *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

Comunicată D-lui General Manu.

. 2
C.M.J.

Comunicată Prim Ministru

21/3 9,25 s.

TELEGRAMA

Prezentată la rătin N. No. % cl. cuv. gr. data 21 ora 7,30 s.

f. urgentă

D-lui Prim Ministru și ministru interne Buc.

Comandantul Corpului al 4 de armată mă instiintează ca nu alte trupe disponibile de cat batalionul de la prahova care na so-sit inca avem nevoie absoluta si de cavalerie si inca cel puțin de un batalion de infanterie noui comune sau resculat și devastează chiar casele proprietarilor in sus Castelul D-lui Leon Bogdan este amenințat rog dispozati urgent trimiterea trupelor.

Prefect Județului Neamtz Gr. Isacescu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N No 157 cl. cuv. 32 gr data 22 ora 5,25.

D. Ministru de Interne

Mi sa comunica ca locnitorul Nicolai Iordache alexandru din bozieni ranit alaltaeri cu ocazia rescólelor a incetat astăzi din viața, va aduc la cunoștință.

Prefect Jud. Neamtz Gr. Isacescu

Com. D-lui Prim Ministru

ss) indescifrabil

* * *

Comunicat Ministru Resboiu

22/III 11,20 d.

Comunicat D-lui Prim Ministru,

Copie C.M.J.

ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 158 cl. S 73 data 22 ora 3,15

D-lui Prim Ministru și D-lui Ministru de rășboiu Buc.

Mahalele tîrgului piatra au inceput a se agita, Targoveti și primarul orașului Neamtz îmi cer ajutor armat care nul am de unde il da, caci armata data si concentrata nu ajunge pentru co-

munele resculat, ve rog in numele populației și al umanității ordonați de urgența trimiterea unui regiment cavalerie pentru orasul piatra și orasul Neamtz. o zi de intarziere pote aduce mari nenorociri acestor orase.

Prefect Jud. Neamtz Gr. Isacescu

Nr. n'are

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
14 Martie 1907
Nr. 2093

1907 Martie 10.
15 Mart. 907
Se ia act
ss) Nicolescu

Domnule Ministru,

Subsemnați locuitorii din comuna Hangu județul Neamț vinim la *Dstră* a ne tângui următoarele că în această comună sau pripășitu o mulțime de evreii așa că este o întreagă palestină nici nu le putem a le ști numuru am ramasi ca nimiciți pentru Dânși și ne speculează în toate modurile în câtu suntem în starii săne părăsim Domicilulu de rău lor am ajuns la asa hausi că stăm cu pălăriile în mână înaintea lor. Cauza ne face că dacă să ivește ceva de lucru la păduri dânși pun mânele pe lucrări și noi suntem siliți a lucra la ei, cu câtu preți vroescu a ne da și după ce terminăm lucru nu putem scôte bani și ne transază cu plățile pentru ale face consomații la Mărfuri așa că după ce nemulțămim de stat cu pălăria în mână dinaintea lor, suntem nevoiți a lua ori și cu ce preț ai scôte fiind că rămânem cu dările înapoi cu dările către stat județe și comună și altă viu și ne ocupă locurile în lipsa noastră și merg pe la soțiile noastre și le amăgesc de dau păpușoi Ceii puțin agonisiți de toamna pentru Hrană apui Noi mergem la ei și cumpărăm cu prețu ântriiit.

Deacea Vo rugăm să binevoiți a da ordin ca în termen de 15 zile să deșarte satele spurcații de Israiliți căci la cazi contrar vom fi siliți ai nimici pentru geșeturile lor, așteplând Ordinul *Dstră*.

Cu toată stima,

x eu Ion C. Manolachi

x eu M. Gheorghieși

x eu . . . și încă alții, dintre care 153 fiind analfabeți, neștiind a iscăli au aplicat amprenta digitală, iar 18 au iscălit cu mâna lor proprie.

Județul Neamțu

În ziua de 4 Martie, Dl. prefect de Neamțu arată că locuitorii din comuna Roznov în număr de mai multe sute, s'au agitat în acea zi și a doua zi, la 5 Martie, însă au fost potoliți și s'au înțeles cu arendașul în condițiunile cerute de ei, dar liniștea lor n'a fost de lungă durată căci iarăși s'au resculat și s'au dedat la devastări în anexă Slobozia.

În zilele de 5 6 și 7 Martie s'au mai resculat și locuitorii din comunele Zănești Podoleni, Buhusi, Păstrăveni, Valea Moldovei și s'au semnalat desordini la Timișești Socca și Căndești. La Buhusi resculatii au dat foc târgului devastând chiar și oficiul telegrafo-poștal. În comuna Rediu resvrățiții atacând casa vechilului moșiei care refugiindu-se în podul caselor a tras cu arma și a ucis doi locuitori iar ceilalți s'au împrăștiat, însă s'au agitat iarăși căutând a se uni cu resculatii din comunele Bărgăoani și Budeștii Ghicai.

În ziua de 9 Martie mahalalele orașului Piatra au început a se agita, cum de asemenea și în orașul Neamțu s'au simțit oarecari agitații.

La 10 Martie s'a restabilit ordinea și liniștea în comunele Buhusi, Costișea, Podoleni. Zănești și Roznov. Deasemenea spiritele s'au mai liniștit în comunele Păstrăveni, Uricheni, Socca, Căndești, Redoi, Borlești, Tazlău și

* * *

C.M.J.

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra No. 179 s. cuv. gr. 131 data ora 7 s.
Sosită la... data... ora 7,40 s. transmisă de...

Prim Ministru Buc.

Cu respect am onoare a ve arăta ca Dl. Judecător de Instrucție din localitate comunii Podoleni te autoriza prin telefon a ve raporta cum ca au restabilit linistea în comunele Buhusi, Costișea, Podoleni, Zănești și Rosnov totuși au lăsat câte o companie de soldați în aceste comune, D-sa trece însoțit de o companie de soldați și un capitan în comunele Margineni, Budești, Ghica și Bozieni care sunt ocupate de armata în urma deselor desordinelor s'au varsate și care sunt tot în agitație, mai avem agitații și unde sau produs devastari în comunele Rasboeni, Valea Alba, Bargoiani și Serbesti, Comunele Pastraveni, Uricheni, Socea, Candesti, Rediu, Borlești, Tazlau și Mastacan sau mai calmat, agitate din nou avem comunele Dobreni, Bodești, Precistea și Caciulesti cum și târgu Neamțu.

Prefect jude Neamțu ss) Isacescu

Comunicată Gen. Manu

C. M. J.

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No. 180 cl. s cuv. 72 data 24 ora 7 s.

Ministru de Resboi Buk

Avand arestatzi pana azi 70 de resvratiti din diferite comune ale judetzului si ne având unde îi ține. Am pus pentru moment in cazarma regimentului, ve rog respectos a da ordin colonelului comandant al regimentului nostru ca să fie tinutzi acolo pana cand judecatorul de instrucție va termina instructzia tot o data a da ordin a se mai primi in cazarma și pe arestatzii care urmează a sosi dela aceste comunele resculate.

Prefect Gr. Isacescu

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

Sosit. București

24 Mart. 1907

I

* * *

14 a/18/907

MINISTERUL FINANTELOR

Direcțiunea Contribuțiunilor Indirecte

și a Fondului Comunal

Biuroul Petrol

No. 142717 — 12 Mart. 1907

13/

*Se va comunica pref.**de urgență spre cele de (urgență) cusință.*

MINISTERUL DE INTERNE

18621 — 12 Mart. 1907

Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE

Serviciul Poliției Generale

Jurn. Arh. No. 4882 bis

*f. f. urgent**Domnule Ministru.*

Avem onoare a vă înainta. pe lângă aceasta, în copie, raportul ce am primit din partea Administrațiunei financiare a județului Neamțu prin care ne aduce la cunoștință că fabrica de petrol din comuna Buhuș este amenințată a fi incendiată de locuitorii răsculați și vă rugăm să binevoiți a lua măsurile ce veți crede de cuvință pentru asigurarea pazei fabricei.

Primiți, vă rugăm, Domnule Ministru, asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

p. Ministru, ss) *indescifrabil*Director, ss) *indescifrabil*

Pentru Prefectura
Piatra Neamț

Ministerul de Interne

Pe moșia Țiburani (comuna Păstrăveni) județul Neamț au avut loc Luni mari excese după cum v'am explicat eri verbal și după cum sigur Prefectura de Neamț e sigur informată deoarece a trimis armată într'acolo. Eri și alaltăeri țărani s'au încercat să dea foc fabricii de spirt de pe moșie ca nu e în funcționare anul acesta și se aude că vreau să devasteze și curtea să ia porumbul din coșare. Apelez în numele părintelui meu să binevoită a atinge atenția Prefectului de Neamț asupra acestor vandalisme.

Spre a apăra averea și gospodăria făcută de 40 ani a părintelui meu, H. Rapaport proprietarul moșiei Hartesti din județul Neamț și arendașul Moșiei Țibucani tot din acel județ.

La diferitele cereri făcute de administrația noastră Prefecturii spre a se trimite forță armată nu ni s'a răspuns nimic.

În satele alăturate *Davideni* și *Pastrăveni* s'a trimis armată și în aceste localități n'au fost deloc excese de felul celor din Țibucani lucru cunoscut de toată lumea.

Rog interveniți la Prefectura Neamț în sensul celor cu respect cerute de mine.

ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra N. No % cl. cuv. gr. dată ora.
Sosită la data ora 12.10 s.

F. Urgent

Ministru de Interne

Buk

Rog repetați imediat telegrama cifrată No. 324 de eri.

Prefect Albu

Pretutindeni unde autoritățile militare vor cere veți da tot concursu D-Voastră pentru ridicarea instigatorilor dovediți și trimeterea lor, la cazărmile regimentelor.

Ne veți raporta de fiecare cas.

Repetat
Bulk.
28 12 s.

p. Ministru (ss)

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicat Ministru Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Piatra Neamț No. 665 cl. d cuv. 22 data 5 ora 5,40

Ministru de Interne

buk.

In aceeaș stare de lucruri se găsește județul dupe cum am
raportat și eri.

p. Prefect V. Coman

JUDETUL BACĂU

TELEGRAMA

Presentată la Bacău Nota data 18/3 ora 3.40 s.
Sosită la ora 4 s.

Extra urgentă

Dlui Prim Ministru

În comuna Beresti s'a adunat vreo 300 oameni înaintea Primăriei, cer ca arendașii să le dea pământuri în arendă pentru anul curent. Au o atitudine amenințătoare. Am trebuință de trupe pentru prevenirea de excese și în garnizona din Bacău nu mai sunt trupe de oarece au plecat în nordul Moldovei. Ve rog dați urgente ordine a se trimite trupe în Bacău. Până diseară va fi necesar ca trupele să se afle la fața locului.

Prefect Bacău P. G. Cîntîli

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău Nota cl. cuv. 83 data 18 ora 10 d.

Extra Urgent

Dlui Prim Ministru

Sosit București
19 Mar. 1907
II

Buc.

Două companii de infanterie cu procurorul și inspectorul comunal au plecat în comuna Berești unde au găsit locuitorii adunați în fața localului primăriei. Locuitorii se plâng contra arendașilor. Autoritățile parlamentează și până în momentul de față nu sa produs nici un incident. În restul județului până în prezent nu se semnalează nici o mișcare.

Printre locuitori agitați din comuna Berești se afla mai mulți locuitori din comuna Cârligi județul Roman.

Prefect Bacău P. G. Cîntîli

Copie

5 Martie 1907

*A se ține în curent cu tot ce se va mai
petrece și măsurile luate.*

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău No. 131 cl. ș. cuv. 132 data 18/3 ora 5 s 1907
Sosită la ora 7.10 s

Extra urgent

Ministru Justiție

Agitația sa întins din comuna Galbeni jud. Roman și între țerani din satele Berescii Pădureni Climești jud. Bacău. S'au adunat 300 ômeni la casa sfatului sătesc Berești cerând ca arendașii Fogel și Veronidis împrejurimi să le subarendeze pământ. În sat sunt vreo 8 familii de evrei cari sunt amenințate. Sătenii nu vor să plece dela primărie până nu vor fi satisfăcuți, până acum n'au comis nici un act de violență. În Bacău nu sunt trupe de infanterie, sunt plecate în nordul Moldovei, cerem a se trimite imediat un batalion de infanterie la Bacău spre a fi oricând la dispoziția noastră. Plecăm acum cu dl. inspector comunal în localitate a calma spiritele.

Procuror *Mezincescu*
2499

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău No. % data 18/3 ora 7 s.

Extra urgentă

Domnului Prim Ministru București

Garnisoana mi pune la dispoziție 400 oameni pentru reprima-rea rescoalelor numărul acesta este absolut insuficient și nu pot face nimica vă rog luați măsuri să am fără întârziere trupe, de oarce răscoala se întinde în special comunele limitrofe cu județul Neamț sunt foarte agitate și am temere de excese grave vă rog dațimi instrucțiuni urgente și ordine de urmare.

Prefect Bacău *P. G. Cantilli*

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău No. % data 18/3 ora 8.40 s.

Extra urgentă

Domnului Prim Ministru București

Am onoare a vă aduce la cunoștință că am dispus ca să plece cu un tren special în comuna Berești unde sa ivit un început de rescoală procurorul cu inspectorul comunal al plăsei însoțit de 200 soldați toată partea județului Bacău limitrofă cu jud. Neamț este agitat din cauza vecinătății cu târgușorul Buhuși unde s-au produs desordine serioase din mai multe localități ni se semnalează fierbere printre locuitori aceasta sunt comunele Blegești, cu secțiile Valea lui Ioan Leuda și com. Berești cu secția Racova în Bacău au rămas cu forțe insuficiente și cu care nu îmi este posibil a preîntâmpina vreo mișcare vă rog dispozați.

Prefect Bacău *P. G. Cantilli*

* * *

TELEGRAMA

Telefonată % data 18/3 ora 9 s.

Procuror Bacău

Să cereți Dlui General Tell la Iassy trupele necesare să fiți foarte energic în măsurile preventive și foarte prudenți și conform legii în măsurile represive să mă țineți în curent.

Ministru *Greceanu*

* * *

Comunicată D. Prim Ministru

„ „ *Gral Manu*
„ „ *Moruzi*
„ „ *Sfetescu*
„ „ *Bogdan*

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău Nota cuv. 83 data 19/3 ora 10 d.
Sosită la ora 11.20

Extra urgent Dlui Prim Ministru

Două companii de infanterie procurorul și inspector comunal au plecat în comuna Beresci au găsit pe loc adunați în fața localului primăriei: Locuitorii se plâng contra arendașilor

MIHAIL ROLLER

autorităților parlamentez și până în momentele de față nu sa produs nici un. în restul județului până în prezent nu se simulează nici o mișcare printre locuitorii agitații din comuna Beresci se află mai mulți locuitorii din comuna cârligi județul Roman.

Prefect Bacău *P. G. Cantili*

* * *

Comunicat Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău Nota cl. s cuv. 95 data 19 ora 10 d.
Sosită la ora 10.30 d.

Extra urgent

Sosit București
19 Mart. 1907

D-lui Prim Ministru București

Din ordinul Dlui Ministru de război m'am adresat Dlui general Tell ca să dispună a mi se pune la necesitate trupe la dispoziție. Dl. general Tell prin telegrama N. 26312 mi răspunde că nu are disponibile de cât trupa din Bacău. Trupa din Bacău este însă plecată în Nordul Moldovei și în garnizoana nu se afla de cât rezerviști din care se poate da 400 de oameni.

La caz de trebuință vă rog dispuneți a se da trupe din altă garnisónă.

Prefect Bacău *P. G. Cantili*

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Bacău Notă cuv. 89 data 19/3

Extra urgent

Dlui Prim Ministru București

Prefectul Isăcescu de la Piatra N. îmi cere să-i trimit cu tren special două companii de soldați de oarece la Buhuși au început devastările și nu are armată, eu nu dispun de nimica, am trimis 200 oameni pe linia de frontieră cu județele Roman și Neamtz, cei l'alți două sute trebuie să-i țin pentru orice aventuralitate și chiar mie nu-mi ajung pentru a preîntâmpina mișcările dacă vor lua proporțiuni ve rog avisați și dați-mi ordin de urmare.

Prefect Bacău *P. G. Cantili*

6 Martie 907

TELEGRAMA

Presentată la Bacău Notă cuv. 149 data 19/3 ora 6 s.

*Extra-urgentă**D-lui Prim Ministru București*

Sosit București

19 Mar. 1907

II

Cu respect am onoare a ve raporta următoarele: În comuna Seucești sa manifestat un început de agitații, am delegat pe comandantul companiei de jandarmi să meargă în comună spre a cerceta l'am recomandat să liniștească spiritele. În urmă locuitorii sau liniștit și sau retras. În comuna Beresti unde a plecat procurorul și inspectorul comunal însoțiți de trupă, locuitorii de asemenea sau liniștit. Am retras parte din soldați, am lăsat însă o jumătate de companie de soldați acolo din cauza porțiunei limitrofe cu județul Neamțu unde în special la Buhuși sunt desordine serioase. La parincea din ordinul D-voastre am dispus prin comandantul companiei de jandarmi cercetarea celor reclamate în telegrama No. 34 adresată proprietarei la Iasy. În urmă cercetărilor făcute a fost arestat *individul Durac* dovedit ca instigator. De altfel în comuna Parincea este liniște. În județ de asemenea domnește liniște.

Prefect P. G. Cantili

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Bacău Nota cuv. 118 data 19 ora 10 s.

C.M.J.

19-III

*Extra Urgentă**Dlui Prim Ministru Buc.*

Sosit București

19 Mar. 1907

II

Răsvrătirile de la Buhuși și-au găsit răsunet în comunele din acest județ în regiunea limitrofă cu jud. Neamț. Locuitorii din comuna Blagești cu secțiile Buda și Valea lui Ion sau răsculat și au atacat casa proprietății. În acest moment pleacă cu tren expres comandantul de jandarmi cu un număr de soldați. Rescola se propagă dar nam armată la dispoziție și nu pot făcea față nevoilor pentru menținerea bunei ordine. Vă rog luați măsuri ca să mi se trimeată armată. Altfel sunt în risc să nu pot potoli agitația care văd se propagă, venind din județul Neamtz vă rog dați mi instrucțiuni și ordine de urmare.

Prefect Bacău P. G. Cantilli

Comunicată Dlui Prim Ministru„ „ *Manu*„ „ *Moruzi*„ „ *Sfetescu*„ „ *Insp. Ad. Bogdan-Grădișteanu*

19/III 11. a.

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 1371 s cuv. 36 data 20 ora 12.20 d.

Urgent-

G. Cantacuzino Prim Ministru

Astă seară țăranii din blejesci jud. Bacău mi-au devastat locuința distrugându-mi mobilele și actele moșiei rog ordonați să se menție paza avînd cereale vite pe moșie trimițînduse imediat armata.

Ion Lascarake

7/III 907

*Notă telegrafică
Dlui Prefect de Bacău a lua
cunoscințe și da relațiuni.*

* * *

7 Mart. 1907

S'a depus de dl Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 96 data 20/3 ora 1.30 s

Extra urgentă

Dlui Prim Ministru

București

În comuna Blăgesci a avut loc o încăerare, Colonelul îmi telegrafiază că trupa fiind atacată a usat de arme.— și în urma unei prime salve de foc au căzut morți 5 locuitori, Colonelul îmi cere trupe pentru a ocupa comunele Blăgesci, Buda Valea lui Ion și toată regiunea limitrofă Județului Neamțu nu am trupe de fel cu toate ca cei în toate părțile și nu mi se dau nu știu ce voi face dacă se mai întîmplă ceva în restul județului. Ve rog dispozați a mi se trimite imediat, trupe sunt în pericol ca conflagația de la Buhuși ce să întînde.

Prefect Bacău P. G. Cantilli

7 Martie 907

S'a depus de Dl. Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. % data 20/3 ora 1.35 s.

Extra urgentă

Domnului Prim Ministru

Bucuresci

In comuna Blăgesci continuă bătaia, Colonelul îmi comunică că situația este extrem de gravă. Vă rog dispuneți a mi se da trupe ca să pot exprima mișcarea și se previu orice întâmplare în celelalte tergușoare în număr de opt locuite de evrei, precum și în restul județului. Am nevoie până diseară de cel puțin un regiment.

Prefect Bacău P. G. Cantilli

* * *

7 Martie 1907

Dl. Prefect local a referi urgent cele petrecute și numărul morților

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 154 cl. s cuv. 59 data 20/3 ora 4.45 s.

D-lui Inspector gendarmeriei rurale

Botoșani

Urmare telegramei No. 9622 locuitori din comuna Blăgești uniți din toate satele ce o compun au atacat armata și administrațiile, colonelul Poltzer a fost lovit, nevoită armata a tras focuri de armă sunt cinci morți revoltați sau retrăs, *instigator sunt primarul Ionescu secretarul comunei și Delegați sfatului sătesc.*

Comandantul companiei Bacău

Căpitan D. Mardare

No. 9658

MIHAIL ROLLER

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 162 cl. s cuv. 42 data 21 ora 9.20 di
ora 9.20 transmisă

Extra urgent

Dlui Prim Ministru Buc.

Vice Consulul Germaniei de pe proprietatea Fântănelor a prin-
cesei de Schonburg îmi comunică în momentul acesta că locui-
torii amenință cu devastarea îmi cere ajutoare, ve rog dispuneți
ca să mi se trimită trupe.

Prefect Bacău P. G. Cantili

* * *

8 Martie 1907

TELEGRAMA

Presentată la C.M.I. No. 138 s cuv. 22 data 21 ora 10 d.

Urgent

Cantili Prefect Bacău

Vi se trimite îndată 2 escadroane Călărași și un batalion in-
fanterie.

Prim Ministru G. Gr. Cantacuzino

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 163 cl. s cuv. 38 data 21 ora 10.45 d.
Sosită la ora 11 d.

Extra urgentă

Dlui Prim Ministru Buc.

Ve rog dispuneți a mi se trimite trupe locuitorii Gârleii Les-
pezi Fântănelor Prăjești amenință a devasta castelul de la Fântă-
nelor nam cu ce sei opresc.

Prefect Bacău P. G. Cantili

Sosit București
21 Mar. 1907

I

C. M. J.

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 216 cl. s cuv. 235 data 22/3 ora 11.30
 Sosită la 23 ora 12.20

*Urgent**Dlui Ministru de Interne Buc.*

Rog aprobați telegrafic următoarele ordonanțe:

Noi P. G. Cantilli prefectul județului Bacău având în vedere turburările ce de câteva zile sau produs în județul nostru și agitațiunile ce continuă încă prin satele și orașele din județ în puterea art. 10 din legea asupra organizării poliției generale a statului ordonăm:

1) Orice întrunire sau adunare de persoane pe stradă drumuri sau alte locuri deschise este cu desăvârșire interzise.

2) Orice întrunire sau adunare de persoane în locuri sau localuri închise nu sunt permise de cât cu autorizațiunea noastră și în asistența unui delegat al nostru.

3) Toți cei ce ar dori să obțină o astfel de autorizare, vor adresa cu cel puțin 24 ore mai înainte o cerere prin care să ne arate sala în care urmează a avea loc întrunirea, persoanele ce vor vorbi și ora la care va începe întrunirea.

4) Autorizările eliberate de noi vor indica sala în care va avea loc întrunirea, orele la care va începe, persoanele care vor vorbi cum și delegatul trimis de noi pentru a asista și garanta libertatea întrunirii.

5) Toți acei ce vor contraveni dispozițiilor de mai sus vor fi dați judecăței iar întrunirea risipită prin forța publică.

6) Toți oficeri și agenți de poliție din comunele urbane și rurale din județ, sunt însărcinați cu stricta aducere la îndeplinire a dispozițiilor de mai sus.

Bacău 9 Martie 1907

Prefect Bacău P. G. Cantilli

* * *

65 C.M.J.
 22 3,30

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 196 cl. s cuv. 116 data 22/3 ora 12.45 s.
 Sosită la ora 2 d.

*Extra urgent**Dlui Prim Ministru Buc.*

Am respectul a ve raporta următoarele asupra situației din județ; Comuna Blăgești și în special secția Valea lui Ion continuă a fi revoltată. Armata stă în permanență în localitate de

ore ce populația amenință cu noi devastări comuna Călugăra este în plină răsvrătire. Am trimis o companie din Batalionul sosit ieri de la Ploești. Comunele mărgineni și Fântănele cu secțiile Gărleni Lespezi Itești se rescălă și se îndreptează asupra palatului de la Fântănele am dispus paza palatului de către trupe trimise în localitate. mi se semnalează începuturi de agitații în comunele Valea Seacă, Cleja și Răcăciuni. Până acuma nu s-au manifestat rescole, orașul Bacău este liniștit.

Prefect Bacău *P. G. Cantili*

Sosit București

22 Mar. 1907

III

* * *

14 C.M.J.

23/3 12

Sosit București

23 Mar. 1907

III

TELEGRAMA

Presentată la Bacău No. 222 cl. s cuv. 148 data 23/3 ora 11 d.
Sosită la ora 11.30 d.

Extra Urgent

Dlui Prim Ministru

Buc.

Am onore a ve raporta situația județului Bacău: în comuna Blăgești agitația nu este încă definitiv potolită trupele au ocupat comuna și procurorul a operat mai multe arestări situația sa agravat în comunele Fântănele și Mărgineni. Trupele au ocupat ambele comune. În târgușorul Parincea au început agitații contra evreilor, în comuna Leca-eri seara un număr de două sute țărani au pătruns în localul primăriei au expulsat pe secretarul comunal și pe scriitorul primăriei au distrus parte din lucrările de cancelarie ce se aflau pe masă, și după aceea s-au retras, anunțând că astăzi vor veni să măsoare și se împartă moșia proprietarului, am trimis trupe în localitate, în comuna Răcăciuni se semnalează agitații, au fost arestați patru indivizi dintre cari doi sunt din comuna Parava jud. Putna, regiunea de la munte a județului este până în prezent liniștită.

Prefect Bacău *P. G. Cantili*

DOCUMENTE. DESPRE 1907

Copie după telegrama 4160 din Brăila din 25 Martie 1907

Timbrată cu 30 bani.

Domnului Ministru de Interne

București

Sătenii din cuprinsul comunei Onești amenință cu devastarea averii mele ca proprietar al moșiei Onești. rog respectuos a dispune urgent pentru măsuri de apărare, am mare avere, pe moșie în produse înmagazinate, devastarea 'mi-ar cauza complecta ruină am dispozat să le acorde pretențiunea de pământ însă nu vor să se liniștească, lipsește cu totul orice apărare, mâine vor să facă devastarea.

Proprietarul moșiei Onești din județul Bacău

ss) *Dumitru Ionescu*

Brăila Str. Căzărnei 6

* * *

Exp. No. 40
27/3 5.10 s.
Const.

Prefect Bacău

Dnii Eugen Ghica Comănești și Nicolae Ghica Comănești ne încunoștiințează că spiritele sunt foarte agitate în comunele Brusturósa, Agăș, Comănești și Dărmănești, putând isbucni din moment în moment mișcări cari să periclitizeze marile instalațiuni industriale după întreaga vale a Trotușului.

Ve atragem în mod special atențiunea asupra cazului și vă rugăm a lua toate măsurile posibile de prevenire.

p. Ministru Const. I. Nicolaescu

N. 333 serv. 27/3 5.15

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G. Ocna No. 1 s cuv. 15 data 28/3 ora 7,40 d.

I. Brătianu Ministru de Interne

Buc.

Trimes armata Brusturósa Comănești Dermănești până acum liniște.

Prefect Porumbaru

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău nota 28/3 ora 12 d.
Sosită la ora 1 s.

Ministru Interne Buc.

Lipsă de ofițeri rog trimiteți pe ofițeri regimentului detașați
secția topografică și școala de resboiu.

R. Porumbaru

Min. de Resboi

*Ve comunic această telegramă și ve rog
a-mi face cunoscut decizia Dv.*

* * *

Expediat Dlui M. Lucrări publice Nicolaescu

Presintată la Oficiul G. Bacău

No. present. 6

No. cuv. 55

Data 28

Ora 11.30

Sosit București

28 Mar. 1907

III

Dlui Ministru de Interne și Ministru Lucrări Publice

Buc.

Rog luați dispozițiuni ca Directorul CFR să dea ordine stricte
conducătorilor și impiegăților să observe pe călătorii cari distribue
prin trenuri manifeste pentru țărani să'i prindă și să'i predea au-
torităților.

Prefect Bacău R. C. Porumbaru

16/3 907

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Iași No. 367 cuv. 16 data 28 ora 12 s.

Minister Răsboi

București

In județul Bacău început rescoale mari încolo liniște apa-
rentă.

General Iarca.

Nr. 27269

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prefect Bacău

27 Elik 28

Legățiunea Austriacă îmi atrage atențiunea asupra primejdiei în care se află depozitele de lemne și fabricile Bucoviner — Holzindustrie-Gesellschaft de la Agaș.

Ministru ss) *Ion I. C. Brătianu*
No. 400 s 28/3

* * *

Comunicat D. Brătianu

Prezentată la Palanca Nr. 3 s 23 c 29/3 1,30 s

Brătianu Ministru Interne

București

Palanca, Brusturoasa, Argeș, Comănești, Dărmănești și Moinești liniște spiritele încep a se potoli.

Prefect Porumbaru
Nr. n'are

* * *

Prefect Bacău

17 Buk.
30 12,40

Mi se semnalează că fabrica Tețcani ar fi amenințate ia măsurile necesarii.

Brătianu

N. 531 serv. 30/3 12.40 s.

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Bacău Nr. 452 S 147 data 31/3 ora 11.20

Domnului Ministru de Justiție

București

Am onoare de a raporta că liniștea începe a se restabili pretutindeni în județ unde nu s'a înregistrat până acum alte desordine cu caracter penal de cât acele din zilele de 6 și 7 Martie la Blăgești și Valea lui Jon de care am raportat la timp și cari se

MIHAIL ROLLER

află pendinte în instrucție, chiar în acele localități deși e o săptămână de când s'a ridicat armata e liniște deplină. — Pe ici colo cu deosebire satele din regiunea de sud vest a județului (valea Troțușului) se observă fierbere în spirite dar și acolo grație manifestului înaltului guvern și prezenței puterii armate nu s'au produs desordini.

Azi fiind Duminică vom avea indicațiuni dacă liniștea nu va mai fi din nou turburată, toate forțele existente aci sunt însă absolut necesare însă ele sunt repartizate în diferite localități după nevoie.

Procuror G. Mezincescu
Nr. 2775

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la gara Bacău No. 2 cl. s cuv. 31 data 1/4 ora 9.40 transmisă la ora 11 d.

Ministerul de Resbel București. —

Cu trenul militar sosit ora 4.45 și plecat ora 5.30 am tranzitat prin Bacău 10 oficeri 906 soldați din regimentul 29 Dragoș plecați din Botoșani pentru București.

Șeful Gărei Teodorescu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău No. 6 cl. s cuv. 69 data 1/4 ora 10.45 d.
Sosită la ora 12 d.

Ministerul de Resboi București

Cu trenul militar sosit astăzi ora 3.55 și plecat ora 4.30 sa transitat prin Bacău 9 ofițeri 958 soldați din regimentul 15 resboeni plecat din Botoșani pentru București. Tot astăzi cu trenul militar sosit ora 4.45 și plecat ora 5.30 sa transitat prin Bacău 10 ofițeri 906 soldați din reg. 29 Dragoș plecați din Botoșani pentru București.

Diriginte A. Balasan

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
Inspectoratul General
al Gendarmeriei Rurale
No. 17045 19. Mar. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. Nq. 5310 bis

MINISTERUL DE INTERNE
20477 19 Mar. 907
Registratura Generală

20/3

*Se va comunica de urgență în copie
Dlui prefect al județului.
Nicol.*

Domnule Ministru

Am onoare a vă înainta alăturata copie după raportul confidențial No. 9714/907 al Căpitanului Mardare Dumitru, Comandantul Companiei Bacău, în care raport pe lângă mersul revoltei ne semnalează că *resculții din satele Luizi Călugăra, Dealul Nou, Călugăra Mare, Coșbic, Petricica și Nedișa din județul Bacău au mai pus și următoarea condițiune, că dacă în termen de 15 zile nu li se vor satisface cererile ce au adresat vor fi siliți să devasteze totul și să si facă singuri dreptate, luânduși fie care din moșia proprietarului, pământul necesar*“.

Bine voiți, vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Inspector General Maior *Indescifrabil*

Șeful Cancelariei ss Căpitan S. Cămărășescu

Ștampila Inspectoratului
general al Gendarmeriei

* * *

*Copie după raportul Comandantului Companiei Gendarmi Bacău
No. 9714 din 11/3 907 către Inspectoratul Gendarmeriei Rurale. —*

Urmare telegramei No. 9658 din 7/3, am onoare a raporta Domniei vestre următoarele: —

Recunoscând că în comuna Călugăra agitațiile țăranilor resculți nu se vor potoli de cât la vederea baionetelor, am cerut a ni se da:

Joi 8 Martie mî s'a pus la dispoziție o companie din Regimentul 7 Prahova având efectivul de 2 oficeri și 170 trupă cu care am sosit în satul Călugăra în seara acelei zile, ora 12-noptea și m'am instalat în castelul D-lui Emil Brăescu; în tot cursul nopței a fost liniște. —

A doua zi, 9 Martie, ora 9 a.m. avant-posturile au anunțat apariția unei mase de oameni îndreptați spre satul Călugăra. Lu-

ând înțelegere cu Comandantul Companiei am dispoșat să se adune trupa cu care apoi am părăsit satul eșind la marginea lui sudică, în partea din care locuitorii revotați sosiau.

Când s'au apropiat la distanță aproximativă de 2-300 metri prin semnalul de „stăi“, dat de cornist, i-au somat să se oprească însă nu s'au supus. — Am repetat pentru a 2 oră semnalul „stai“ somându-i să se oprească, ei deja se găseau departe de noi la 150 metri.

Oprindu-se, am apreciat numărul lor între 800-1000 ómenii, apoi prin un om, vătăjel din comuna Călugăra le-am cerut să trimită dintre ei o deputațiune, spre a ne face cunoscut intențiunile ce au. — Plecând spre noi un grup de 8-10 locuitori, de o camdată toți cei l'alți au stat pe locul unde s'au oprit, mai pe urmă când deputațiunea lor era aproape de trupă din nou coloana lor au plecat spre noi când am fost din nou silit să-i somez a se opri, ceea ce ei nevoind a face, Comandantul Companiei a ordonat încărcarea armelor. Cum deputațiunea lor ne-a asigurat că toți consătenii lor nu au intențiuni a ne ataca, ci numai de a ne face plângerea lor ce voesc a o înainta guvernului. Cum toți locuitorii au căzut în genunchi rugându-se a nu'i împușca, am hotărât a renunța la o vărsare de sânge zadarnică și a'i asculta.

În cea mai perfectă liniște, au mers la primărie unde ei ne-au făcut cunoscut cererea lor, care se mărginește la următoarele pretențiuni:

1. — Să li se dea pământ fiind în absolută lipsă și imposibilitate de ași hrăni familiile. —

2. — Dacă statul nu are pământ în acél județ să'l cumpere din moșia D-lui Emil Brăescu și a D-lui Cristescu și să li'l dea în condițiunile legii de împroprietărire din 1864.

Asigurându-i că am luat act de cererea lor, pe care o vom arăta autorităților în drept să o judece și să le o satisfacă pe cât va fi posibil, toți s'au reîntors la casele din satele lor.

Toți acești țărani erau din satele Lu'zi-Că'ușăra, D-a'ul-Nou, Călugăra-Mare, Coșbic, Petricica și Nadișa. *Ei au mai pus și următoarea condițiune, că dacă în termenul de 15 zile nu li se satisfacă cererea ce ne au adresat, vor fi siliți să devasteze totul și să si facă singuri dreptate, luânduși fiecare din moșia proprietarului pământul necesar.*

Din comuna Fântănele, de la Sublocotenentul Mic'escu, primesc identice informațiuni. —

Fată de manifestațiile, cari zilnic se produc se poate prevedea și mai mari desordine, când timpul se va îndrepta și munca la câmpuri trebui să înceapă, dacă nu se va mai lua măsuri de reprimare mai energice.

În acest moment, s'au produs noi agitații în comunele Lecca, Părinea, Răcăciuni și Clejea; noi trupe au plecat spre aceste localități.

Dintr'un moment, în altul stau gata de a pleca în alte părți ale județului, unde nu pot ști însă. —

Comandantul Companiei Bacău Căpitan (ss) *Mardare*

Conform cu originalul Copist *Angelescu*

* * *

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Bacău No. 208 cl. s cuv. 34 data 11/4 ora 6 s.

Domnului Ministru de Interne București

În județ domnește liniștea cea mai mare parte din învoeli terminate prin bună înțelegere, sunt de opinie a se retrage parte din forțele armate.

Prefect Bacău *R. C. Porumbaru*
Nr. 2005

Prefect Bacău

Pentru retragerea trupelor și în ce măsură adresați-vă comandantului local.

Brătianu

JUDETUL ROMAN

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 109 cl. s cuv. 124 gr. = data 18/3 ora 4,15 s 1907.

Sosită la... data... ora 5,50 s. transmisă de...

Extra-Urgent

D-lui Ministru de Interne

Am onoare a va supune la cunostința că primarul comunei Strunga imi raporteză că locuitorii din acea comună s'au revoltat cerând a li se face contracte de locuri eftine de către arendasi și proprietari, primarul de frică au fugit la Tg. Frumos de unde mă instiintează. Am rugat atat pe Dl. Ministru de resboi cat și pe Dl. comandant corpului al 4 de armata de a da ordin ca o parte din trupe ce sunt in Tg. Frumos in apropiere de comuna Strunga sa se duca acolo pentru restabilirea ordinei. Am sesisat despre aceasta si pe procurorul cu care voi pleca in localitate, ținându-ve in curent cu cele ce se vor mai petrece.

Prefect Roman ss/ C. Balais.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Roman Nr. 136 cuv. 313 gr.... data 19 ora 6,30

Urgent.

D-lui Ministru de Justiție Buk.

Ca urmare la raportul nostru 2107 am onoare a va comunica in intelegere cu Dl. Prefect sau luat masuri sa vie o comp. in-
fanterie dela tg. frumos și 100 soldați din regim. 8 artilerie astazi
ajungand la strunga am gasit armata sosita iar locuitorii liniștiți
pe la casele lor in strunga și Habasesci am început sa adun pri-
mele informațiuni impreuna cu dl jude de instrucție la strung
unde am gasit devastat pravalia lui Capfel iacobsohn fiind marfa
imprastiată și afara și interiorul pravaliei iar in camerele de locu-
ința sfaramate mobilele oglinzi și lucruri aruncate pe jos, — Au
fost insciințați locuitorii din Bratulenii in corpore au plecat sa se
unească cu cei din farcașeni și fedeleseni spre a merge la scheea
și helestrni am plecat cu dl judecător de instrucție la bratulesci

MIHAIL ROLLER

unde am gasit pe delegatul statului care ne au aratat ca mai multi locuitori au plecat prin handresci spre bara. Imediat dupe ce am sosit sau adunat locuitorii la casa delegatului 40-50 care in mod linistit au aratat ca au lipsa de pamant si nici nu li se da in arenda de proprietari cu preturi mai moderate iar pentru munca li se platesce prea putin dar din toata convorbirea cu dinşii am putut observa ca sunt linistiti. Cu toate acestea am lasat masuri ca 100 de calareti sa stea toata noaptea la scheea si sa patruleze pana in helestieni in ce priveste situatia de la bara am comunicat dlui substitut ca sa plece la fata locului si comunicandui ca i sa contramandat ordinul prin oficiul Roman a ramas pe loc. — acum am inceput cercetarile in primaria comunei Strunga asupra devastării de la copsel iacobsohn si in vedere ca in cursul acestor cercetări se pot ivi neorindueli am cerut ca pe loc sa remae comp. de infanterie.

Procuror N. Gane
2135

* * *

TELEGRAMA

Comunicată D-lui Prim Ministru

Prezentată la Roman No. 143 cl s. cuv. 126 gr... data 20/3 ora 11,30 d.

Extra Urgent

Ministru Rasboi

Bucuresti

Aci nu mai dispun de cât de rezervisti şi concediaţi in numar de aproximativ 1600 toţi din localitate şi 200 din judeţul Vaslui. Pentru toţi aceşti oameni nu avem de cât 2 oficeri prefectul de Neamţ prin prefectura locală cere două companii la Marginesa unde ţărani fac devastari acest sa comunicat şi corpului de armată de unde ni se răspunde sa facem cum este mai bine. Pentru pasa. oraşului unde este pudrarie şi deposit de arme nu dispun afară de rezervisti şi concediaţi arătaţi de cât de resturile celor două regimente de Artilerie din care sa trimes contra resculaţilor 200 oameni calări.

Rog dispuneţi sa se trimeată trupe din muntenia pentru ori ce alte cereri al administraţiei.

General Beller
no. 13463

Comunicat D-lui Prim Ministru

7/3

S'a dispus de Dl. Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 144 cl. s cuv. 34 gr. data 20/3 ora 11,30 s.

cu 3 destinații extra urgent D-lui Ministru de interne

Ministru de resbel — Ministru de Justiție. —

București

Revolta se întinde în județul roman rog bine voii a trimite de urgență trupe streine județului cu instructziuni de represii-une la necesitate, rog raspundeți imediat.

Prefect județului Roman. C. Balais

No. n'are oficial.

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Roman Nr. 158 s cuv. 301 data 20 ora 11,30

D-lui Ministru de Interne București

Cu onoare a vă supune la cunoștința ca cercetările Domnului procuror continua la Strunga. Astazi sau semnalat revolte mai grave la Halancesti unde sau facut devastari și maltratări, către seară sau mai luat grație intervenției domnului șef de gară care după multe tratative au remas se ni se trimeată maine o delegație care să-mi arate mulțumirile lor, am admis cererile lor neavând trupe cu cari să-i pot reprima la Miclausani una mie cinci sute de oameni care la un moment dat au înconjurat trupa și distrus o parte din linia telefonica, cerand cu insistență, a trebuit ca domnul Gheorghe Sturdza să parlez cu ei, 80 artileriști, călări și câțiva jeandarmi ce erau acolo au tras în vant cate-va salve, după care sau retras, promițand ca se vor reintorče maine, la Helestieni sau mai linistit în urma promisiunii ce le am dat prin telefon că voi revoca, primarul.

La cârligi revolta au avut un caracter forte violent locuitorii au facut erupția intaia în casa arendașului absent pe care l'au cautat s'al omore au maltratat pe chelari apoi au invadat în casa proprietarului Zarifopol cu care după mult parlamentări sau retras amenințand ca vor reveni maine. La Roghicea revolta a fost mai ușură, cu toate acestea sunt temeri ca să nu izbucnească mai tare Domnul Procuror chiar acum la ora 11 noaptea îmi face cunoscut din Miclausani că situația acolo sa înasprit tare, ca să-i trimit imediat trupe, altfel nu raspunde de urmări ne mai având

MIHAIL ROLLER

trupe disponibile îmi este imposibil a trimite ajutoare atât la Mi-claușani cat și în celelalte părți după cum v'am arătat astăzi prin două telegrame repet rugămintea de am trimite ajutorul cerut.

Prefect Roman, ss/ C. Balais

* * *

Originalul dat curs

Comunicată D-lor Prim Ministru
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. % cl. cuv. 61 data 21/3

Copie.

D-lui Constantin Cantacuzino

Președintele Camerei Deputaților București

Revoltele în județ iau mari proporții Cerut D-lor Miniștri de Interne, Justiție și Resboiu sa trimeata trupe, caci garnizóna nu nu dispune de nimic fiind trimise la Jassy și Piatra până acum n'am nici un răspuns. Rog interveniți a mi se trimite de urgență ajutorul altfel nu răspund de situație.

— Prefect județului Roman C. Balais

P. conformitate, ss/ indescifrabil

* * *

Comunicat G-ral Manu
Prim Ministru,
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 191 s cuv. 70 data 21/3 ora 11,30 s

Domnului Ministru de Interne București

Astazi sau revoltat locuitorii din Muncel, Rachiteni, Scheia, Tamaseni, Bahna, Brosteni, Oțeleni, Mircești, Branisteni, Trifești, Doljești, și Hociungi astfel pot afirma ca revolta este aproape generală nu am absolut trupe cu care sa pot restabili ordinea și pe care le cer de trei zile din care cauza devastările la proprietari iau proporții îngrozitoare.

Cu asemenea situațiuni conducerea județului devine imposibilă pentru mine.

Prefect Județul Roman C. Balais

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prezentată la C.M.J. No. 149 cl. s cuv. 22 c... data 21 ora 11,30 s.

F. urgent

General Belu

Roman

Rog trimiteți imediat 100 soldați la moșia dagatza pentru apărarea proprietății.

Prim Ministru G. Cantacuzino

P. Conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Urgent

TELEGRAMA

Iassy 1. — % 22 3

— *urgent* — *prim ministru bkresci*

sosit in asta seara jassy. in tot jud liniste la bacesti roman scene sangeroase intre o companie de infanterie și țaranii raswratitzi: nu se stie in ca numarul mortzilor si raporta zilnic unde me aflu

secretar gle interne *petru sfetescu* +

Sosit București
22 Martie 1907

II

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statistice

9/3 1907¹⁾

NOTA TELEGRAFICA

D-lui Prefect de Roman

Rog dați-mi relațiuni asupra devastarilor de la moșia Muncel, ce măsuri ați luat pentru apărarea avutului de pe acea moșie, iar dacă nu ați luat încă, luați-le de urgență.

Ministru de Interne

Exp. No. 14
22/3 6 s.
ss/ Const.

No. 160 serv. 22/3 5.50 d.

1) Stil vechi.

Comunicat D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Roman „Nr. 234 cl. s 379... data 23 ora 2,20 d.
Sosită la Jassy data... ora... m... 2,30 s.

D-lui Ministru Interne Buc.

Am onore a va supune la cunostința ca pe langa comunele despre care vam telegrafiat eri sau mai revoltat astazi Butnaresti sagna Vulpasesti gadinței Trifesti Harlesti secueni porcesti și barjoveni. Sosind in asta seara numai un batalion infanterie ce este cu totul insuficient sau regulat a se trimete maine numai la parte din aceste localități. La mircesti revoltați au forțat pe domna Alexandri sa iscalească un contract agricol în favoarea lor după ce au devastat casa.

La Bacesti au fost ciocnire intre revoltați satelor din prejur care au devastat cu desavarsire targusorul o companie de infanterie sosita din Negresti sau tras focuri rămâind dintre revoltați patru morți și cinci raniți. Numărul revoltaților fiind prea mare și trupa neputand să reziste sau retras dagața pana la primirea ajutoarelor care se expediază de aici maine dimineata.

La trifesti un evreu fiind amenințat de revoltați au impușcat aparanduse patru dintre ei care sunt raniți și aduși la spital, iar un infanterist au ranit grav cu baioneta un revoltat la Branisteni devastarea cu caracter cu totul salbatic sau repetat și astazi la casele proprietarului senatorul Garabet Buicliu.

La Harlesti proprietarul Teodosie Protopopescu au scapat cu fuga la gara secueni.

La Barjoveni cu mare greutate unul dintre proprietari au scapat de revoltați semnand tot cea ce ei au cerut.

La oțeleni locuința d-lui Anton Pruncu au fost cu desavarsire distrusă.

La Bara primarul comunei și arendasul Laufer au fost foarte crunt maltratați. Cu toată insistența va rog bine voți ne trimite inca trupe de ore ce chiar orasul este in rizic de a fi devastat.

Prefect Jud. Roman C. Balais

* * *

21 C.M.J.

24 6 45

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 254 cl. S cuv. 105 data 24/3 ora 1,40 d.

D-lui Ministru de Interne Buc.

Pe zi ce trece revoltele iau proporții mai îngrijitoare astazi sau resculat si locuitorii din damienesti dulcesti sofracesti cuciuțați ho-ciungi și giulesti. Tirgul bacesti a fost din nou devastat astazi de

DOCUMENTE DESPRE 1907

revolanții înainte de sosirea trupelor trimise acolo din Jassy roman. În dulcești revolanții au devastat locuința proprietății și au incendiat un depozit de lemne, un ofițer de artilerie care patrula în apropiere de dulcești fiind atacat și omorât pe un revoltant revolanții din oteleni cari voiau să intre în bară au fost respinși de trupă ce se afla acolo, sunt mari temeri că orașul să nu fie devastat.

Prefect C. Balais

P. conformitate ss/ *îndescifrabil*

Comunicat Prim Min. și Gen. Manu
ss/ *îndescifrabil*

* * *

Prefect Roman

Rog aveți în vedere situația proprietatea Guțulescu din Hălăucești.

Ministru (ss) *Bratianu*

Dni C.C.M. Nr. 310
serv. 22/3 3,30 s.

* * *

25
Cpt.

Com.: D-lui *Bratianu*
„ *Sturdza*,
„ *Averescu*,
„ *Palate*.

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 334 S 33 data 28 ora 7,45 s.
Sosită la ora 10,40 s.

D-lui Ministru Interne

Buc.

Supun cunoștinței DVoastre.
Astăzi a fost *liniste* în tot județul, până și asta sara s'au arestat 221 indivizi, dovediți instigatori.

Prefect Roman A. Delemarcu
Nr. 2167

Sosit București
28 Mart. 1907
II .

MIHAIL ROLLER

29/3 11.30
ss/ Const.

Nr. 449 s 29/3 11 D.

Ministru Lucr. Publice (morțun)

Roman

a se urmări

Prezența D-tale necesară aci.

ss) *Bratianu*

* * *

Urgent

TELEGRAMA

f. urgent fr roman 29/3 6.30

f. urgenta

d-lui j bratianu ministru de interne

bkresci

— plek asta seara maine dimineatza sunt acolo: —

ministru v g mortzun

Sosit București
29 Mart. 1907
I.

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrației Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticiei

16/3 1907 1)
14371 — 17 Mar. 1907

Urgentă

Confidențială

D-lui Prefect de Roman

Legățiunea Austro-Ungară din București; având temeri că viața și avutul supușilor monarhiei ar putea fi amenințată de locuitorii sateni resvrătiți, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua de urgență toate măsurile ce vă stă în putință — pentru a se apăra:

Avutul lui Richard Storfer de la Dogâța:

1) Stil vechi.

DOCUMENTE DESPRE 1907

Proprietatea de la Trifești arendată lui Rubel, supus austriac;

14 vagoane cu grâu aparținând lui Adolf Spodheim la Secuieni și

Proprietatea baronului V. de Stîrcea a Valeni.

Pr. M. D.

* * *

Com. Brat. M-ter Resboi, Sturdza, Palat.

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 59 cl. S cuv. 20 data 3/4 ora 6 d.

Ministerului de Răsboi

„ „ *Interne*

București

Raportul zilei de 20 Martie 1907.

1) Spiritele linistite pe teritoriul întregii divizii.

2) În sectorul Vasluiului la Danești în noaptea de 18 curent s'a tras de către locuitori mai multe focuri asupra jandarmilor rurali, fără a-i atinge se fac arestări.

La Osești am semnalat oarecare mișcare, s'a trimis acolo un ofițer și 50 soldați.

În sectorul Tutova, la Ruși, s'a pus foc la paiele arendașului cazul se cercetează.

3) Dislocări dintr'un sector într'altul un detașament de 200 concediați și rezerviști din regimentul Roman 14 plecat cu trenul 20 Martie ora 12 ziua la Pașcani pentru sporirea efectivului companiei acelui regiment.

General Beller

Nr. 147

* * *

Trimis Min. Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 91 cl. s cuv. 143 data 4, ora 8 s. 1907

Trimis Min. Interne

Domnului Ministru de Interne București

Astăzi a fost liniste în tot județul, transportându-ne astăzi la comunele Branistenii de jos și Dulcești unde în zilele din urmă au fost resvratiri, locuitorii s'au prezentat înaintea mea cerând

MIHAIL ROLLER

În scris ertare și spunând că a fost un vânt reu peste ei, au jurat în fața preoților că cât vor mai trăi nu vor mai comite asemenea fapte; la Dulcești am constatat că s'a săvârșit o devastare la casele proprietății și arendașului ce nu se poate descrie, toată mobila a fost sfărâmată în sute de bucăți, nu se poate înțelege nimic ce este acolo, s'a dat foc la cosere care erau goale, mașini agricole și o batoză de trier, asemenea la niste lemnărie grajduri și suri cari au ars.

Petițiunile locuitorilor le voi înainta cu posta, ve pun aceste la cunostință.

Prefect Român A. Delimarcu
Nr. 2436

* * *

Comunicată Minister și D-lui Averescu

TELEGRAMA

Prezentată la Roman Nr. 582 cl. 3 fg. 56 data 4/4 ora 1,30.

Ministerul de Interne Bucuresti

Raportul zilei de 21 Martie 1907

1) Spiritele liniștite pe teritoriul întregii Divizii.

2) În sectorul Tutova în noaptea de 19 curent sa dat foc la paiele arendașului din corodesti. La Patrascani buda sa semnalat agitatie fiind temere sa trimis acolo o sectzie artilerie insa dupa ce sa arestat instigatori populatzia sa liniștit artileria sa inapoiat Berlad.

General Beller
No. 165

* * *

*Trimis M. Resboi
D. Averescu
D. Brătianu*

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 139 cl. s cuv. 88 data 7/4 ora 7 d. 1907
Sosită la... data... ora 8... transmisă de....

Cu o copie.

*Ministerul Resboi
„ Interne Buc.*

1) Spiritele în parte liniștite pe teritoriul întregii divizii.

2) În sectorul roman: Dupe cererea prefectului ca sar fi semnalat agitațiuni de țzarani la bahna brosteni, în seara de 24 c. sa trimes o companie spre a potoli rescôla și a aresta pe capi.

DOCUMENTE DESPRE 1907

3) Dizlocări sectzia artilerie din Regimentul 8 Artilerie sa înapoiat de la vaslui la Roman, a plecat din Roman o sectzie de ambulanță cu trenul pentru botoșani, primit ordinele 371 și 383.

General Beller
Nr. 214

Com. Minister Interne
D. Sturdza
Averescu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 182 s cuv. 69 data 9 ora 7 d.

Ministerul de Interne buk

Spiritele liniștite pe teritoriul întregii divizii în sectorul Falciu o companie Doljiu pleaca astazi 27 Martie sa ajute judecatorului de instrucție sa aresteze capii resculați comuna Tatarani. In sectorul Vaslui după cererea Parketului pleaca astazi un oficer 50 calareți la Zapodeni Feresti a face arestari primit ordinul corpului armata 392.

General Beller
no. 234

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
6 Aprilie 1907
Nr. 2911

PREFECTURA
Serviciul Administrativ
Primit la 9 Apr. 1907
No. 3250

Nr. 302
1907. Aprilie 9.

*A fi puși în libertate de
ore-ce au fost arestați cu o-
cazia revoltelor.*

*Se va răspunde D-lui Mi-
nistru că cea mai mare parte
din reclamanți sunt puși în
libertate.*

Prefect, ss/ indescifrabil

1907 Aprilie 4¹⁾

*Se recomandă în original
D-lui prefect de Roman spre
a lua cunoștință de cele aci
cuprinse și a avisa.
Ministru Interne indescifr.*

Domnule Ministru,

Subsemnații locuitori mai jos semnați din diferite comuni din județul Roman, și care suntem depuși cu mandate de arestare și încarcerăți la Casarma Escadronului 4 Tren și Arestul Preventiv.

1) Stil vechi.

Cu lacrimile pe ochi venim prin prezenta înaintea excelenței voastră a vă supune la cunoștințe și ruga următoarele:

Mai bine de una lună suntem închiși un număr de 500 omeni la această casarmă și arestul sus menționat din motivul că near fi constatat pe o parte din acestia ca resvrăitori iar o altă parte suntem închiși și suferim pe sfânta dreptate; cea mai mare parte din noi avem câte 7 până la opt copii mici acasă, avem copii bolnavi nevestele bolnave, nu avem strânsură pentru vitele noastre, nu avem strictul necesar familiei; la cei mai mulți din noi ne a murit nevestile din cauză că s'a îmbolnăvit și n'a avut cine să le caute, parte din noi suntem închiși cu copii care ai avem în vârstă între cei mai mici, și care acuma ar fi putut să facă câte ceva pe lângă casă, la parte din noii copii ne sunt concentrați cu ocaziunea acestor rescoale. și n'a mai venit acasă nici acuma. la parte din noi ne a murit copii și nevestele noastră pote că le lipsește și strictul necesar iar nu înca se mai aibă și bani. de ai înmormanta, la parte din noi s'a terminat strânsura vitelor și ne-a pierit vitele de fôme, la parte din noi ni s'a îmbolnăvit atât femeile cât și vitele, și nici nu se mai știe ce mai este pe la cămințele nostre. In fine ne aflăm atât noi cât și familiile noastre într-o situație grosnic de tristă, suntem datori cu munci agricole pe la diferiți arendași și proprietari, și acum este timpul cand trebuie să ne achităm și de boeri cu muncile de arătură și semănătura și să ne facem și pentru noi. suntem datori la Băncile Populare cu sume de bani pe cari le-am luat să ne agonisim grenă la vite sau să cumpărăm cate o vită, acuma ne-a expirat termintele creanțelor, nevestile noastre nau bani cu ce să facă prelungirea contractelor sau să plătească și din capete, și D-lui Preceptor fiscal și în fine agenții insercinați cu această executare ne-a sechestrat obiectele casnice cum și vitele pe care le duc pe la Primărie și le țin până la ziua fixată de a se ține licitație de vânzarea lor, la licitație vitele se vând cu prețuri destul de joase, că nici pe jumătate din sumă ce datorirea Bancilor Populare sau Creditului Agricol nu se acopere. In fine a ajuns până acolo să ne ia și ultimul păpușoi ce a mai ramas in podurile nostre tot pentru datorii către boieri și stat; iar noi acu stăm și chinuim și familia acasă chinuie de 10 ori mai mult.

Dacă noi nu am fi puși in libertate în cursul lunei curente să ne cautăm loc săl arăm săl semănăm atunci mai tarziu va fi de priscs, o parte din noi ne-am îmbolnăvit aice familiile nostre suspină pe toate căile copii ne sunt inspăimântați și plâng pe la toate colțurile ne mai pricepându-se și ei cum să scape de nevoile de care sunt încătușați în present.

In aceste ultime rânduri terminând a vă detalia nevoile și împrejurările și greaua situație in care ne găsim in present; cu lacrimile pe ochi, vedem o rugă nemărginită Dvs. bunătate și a vă milostivi să dispozați se fim puși în libertate înainte de sf. ser-

bători ale pascilor ca să ne mai regulăm și noi derajamentele produse pe la gospodăriile noastre cu aceasta ocaziune și să ne regulăm cu arătura și semănătura de porumb, ovăs etc. căci alt fel vom deveni pieritori de fâme...

Avem totă speranța în excelența voastră că rugămintea noastră și a familiilor noastră asi va găsi ecoul.

Bine voiți vă rog Domnule Ministru a primi încredințarea prea osebitelor noastre considerațiuni.

Roman 4/4 — 907.

urmează semnăturile pe a doua fôaie

1. — *Costic Botez*
 2. — *Anton Teodor*
 3. — *Mihail Z. Moldovanu*
- și alți 207 locuitori.

* * *

Comunicată D-lui Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Roman 368 cl. S cuv. 209 c. data 18/4 ora 6,45 D.
Sosită la... data... ora 7,20 d.... transmisă de....

Ministerului Interne București

Liniștea pe tot teritoriul Devisiei.

Situația și efectivul trupelor în urma ordinului ministerului Nr. 269 este:

În sectorul roman 2 batalioane regiment 22 efectiv 3 oficeri superiori, 23 inferiori 12 reangajați 909 trupe 5 secții artilerie cu 10 oficeri 375 trupa 350 cai. Sectorul Jassy 2 batalioane regimentul 25 efectiv 16 oficeri 800 trupe 2 escadrone din 3 roșiori cu 8 ofițeri 202 trupa 210 cai, escadron jandarmi calari și oficeri 92 trupa regimentul 7 calarași 12 ofițeri 190 trupă 200 cai și compania jandarmi pedestri.

Sectorul Vaslui 2 escadrone din 3 roșiori cu un oficer superior 9 inferiori 200 trupa 210 cai 2 batalion regimentul 4 argeș cu oficeri superiori. 15 inferiori 6 reangajați 693 trupe.

Sectorul Tutova un batalion dolj 11 oficeri 4 reangajați 394 trupa 5 cai o secție din 4 artileriști cu un oficer un reangajat 74 trupa 72 cai un escadron 9 calarași cu 3 oficeri un reangajat 105 trupa 106 cai.

Sectorul fâlcu un batalion din Dolj cu 2 oficeri superiori 7 inferiori 4 reangajați 299 trupa 3 cai batalionul neconstituit încă permanenții nesosiți un escadron din 9 calarași cu 3 oficeri un reangajat, 108 trupe 108 cai.

General Pavlo
Nr. 328

MIHAIL ROLLER

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii

7/4 1907¹⁾

urgent — Confidential

20101 — 7 Aprilie 1907
11122

D-lui Prefect de Roman

Am onoare a vă ruga să binevoiți a cerceta de urgență și în cea mai mare seriozitate următorul fapt ce mi s'a adus la cunoștință:

La un țeran din comuna Trifești, acel județ, și ucis într-o ciocnire cu trupa, s'a găsit în căciula lui un semn distinctiv pe care soția mortului l'a semnalat medicului primar al județului, dl. Vasiliu. Acel semn era o imitație de „Edelweiss“ (floarea reginei).

Dl. General Beller aflând de acest fapt a dat ordin unui ofițer să cerceteze dacă ceilalți țerani arestați au același semn în căciulele lor și rezultatul acestor cercetări a fost că la cei mai mulți țărani s'a găsit rupt fundul căciulelor ca și când acolo ar fi fost orcum ceva care în urmă a fost scos.

Pr. M.

D.

* * *

Comunicat Resbel D. Brătianu

TELEGRAMA

Presentată la roman No. 462 cl. 48 data 26/4 ora 5,30 d.

Ministerul de interne și ministerul război

bucuresti

1. Liniște pe teritoriul întregii divizii
2. După cererea administrației sa mărit efectivul detașamentului de la bacești din sectorul roman, locuitorii fiind intimidați de amenințări din localitățile învecinate. situația trupelor aceeași.

din ordin șef stat major
Maior Zadik
Nr. 4309

1) Stil vechi.

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 9856

MINISTERUL DE INTERNE
38021 — 11 Mai 1907
Registratura Generală
Com. Brătianu

11 Mai 907

*Se va interveni de urgență
la M. de Resboi
ss/ Nicolescu*

Sosit București
24 Mai 1907
II

TELEGRAMA

Prezentată la Roman No. 217 s. cuv. 61 data 24 ora 11,30
Sosită la... data... ora 12,10 transmisă....

D-lui Ministru de interne Buc.

Reg. interveniți ministeru de Resboi ca Regiment Dâmbovița 22 sa mai steie in acest județ pana la sosirea regimentului local care actualmente sa afla la Suceava. Aceasta in vedere ca in satele unguresti Buruenesti și Barticesti se vor face aglomerațiuni mari de săteni în ziua de 13 a curentei cu ocazia Hramului Bisericiiilor catolice

Prefect Roman A. Delimarcu
Nr. 3891

p. conformitate: ss/ *indescifrabil*

* * *

Roman. 1907, luna Maiu, în 25 zile.

România
PREFECTURA JUDEȚULUI ROMAN
Serviciul Administrativ
Nr. 4390

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 11122

MINISTERUL DE INTERNE
42707 — 26 Mai 1907
Registratura Generală

28/3

*Se va face cercetări și de Prefectura Vaslui. — Se va comunica și Parchetului în fața căruia este chemat Ion Margarit
ss/ Nicolescu*

Domnule Ministru,

In conformitatea ordinului Domniei-Voastre Nr. 20401 din 7 Aprilie a. c., cercetând faptul ce vi s'a adus la cunoștința că la un țăran din comuna Trifești acest județ și ucis într-o ciocnire

1) Stil vechi.

cu trupa sa găsit în căciula lui un semn distinctiv pe care soția mortului l'a semnalat medicului primar al județului Dl. Dr. Vasiliu, am onoare a vă supune la cunoștința următoarele:

Țăranul despre care vi s'a comunicat faptul arătat, a avut domiciliul în comuna Dumești jud. Vaslui, iar nu în comuna Trifești acest județ și să numește Ioan Marinciuc, el a căzut dimpreună cu alți doi locuitori cu ocazia ciocnirilor ce a avut loc între trupele armate și locuitorii rebeli din Dumești cari au devastat târgușorul Băcești.

În privința semnului distinctiv ce numitul Marinciuc, a purtat la căciulă, femeia acestuia a povestit în două feluri anume:

D-lui Medic primar Vasiliu, ia declarat că, înainte de devastarea târgului Băcești, au venit în satul lor Dumești doi indivizi cari au îndemnat pe locuitori de a se duce cu toții cât mai repede la Băcești spre a devasta și ași lua orice le ar trebui, că așa a venit poruncă de la București, de oare ce în zilele acele e hramul Regelui și în acelaș timp le au dat niște floricele albe, spunându-le se și le pune fie care la căciulă și ia dat și barbatului sau una, zicându-i săși o pună la căciulă, iar dacă nu vrea el săși o pună, să o deie altuia și să stăruiască săși o puie la căciulă negreșit: iar D-lui Procuror Tribunalului Roman, ia declarat că Ioan Marinciuc, bărbatul ei, în ziua de 8 Martie 1907, mergând la Băcești s'a întâlnit pe ulița Băceștilor, cu un om îmbrăcat în haine streine, ce era într'o căruță cu o femeie, spunându-i că e student și ia dat un clopoțel, care să'lu pună la căciulă și Vineri 9 Martie să vie astfel împreună cu mai mulți locuitori să devasteze Băceștii.

Acel om ia zis că se duce la Pungești chiar îndată, iar a doua zi Vineri a și fost devastat Băceștii.

Ea mai adaugă că, au auzit însă din ómeni că acel om strein de localitate ar fi Ioan Mărgărint.

Numitul Ioan Marinciuc a fost împușcat în revoltă și nu să știe ce s'a făcut cu acel clopoțel, iar Ioan Mărgărint este implicat în devastările de la Băcești, cu rechisitorul D-lui Procuror No. 2563/907 din 14 Martie ca instigător și afacerea este pendinte la Instrucție.

În fine asupra celor semnalate de Dl. General Beller că ia mai mulți țărani s'ar fi găsit rupt fundul căciulelor, ca și când acolo ar fi fost ceva și în urma a fost scos, nu am putut descoperi nimic.

Primiți vă rog Domnule Ministru, încredințarea înaltei mele considerațiuni.

Prefect, ss/ *indescifrabil*

Director, Căpitan ss/ *indescifrabil*

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
Inspectoratul General
al Gendarmeriei Rurale
No. 8324 — 3 Oct. 1907 1)
La răspuns a se cita numerele.

MINISTERUL DE INTERNE
79737 — 3 Oct. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 20712

Confidențial

3 Oct. 907
în copie d-lui Prefect de Roman
ss/ Nicolescu

Domnule Ministru,

Ca consecință a ordinului confidențial No. 7644/907 de care aveți cunoștință formând anexa raportului nostru No. 7645 din 1907, am onoare a raporta că în județul Roman, până în prezent nu s'a constatat nici un caz de natură a atinge ordinea și siguranța publică; s'a semnalat însă între locuitorii comunelor notate pe contra-pagină nemulțumiri față de arendași și de proprietari asupra prețurilor pământurilor arendate lor ca cumpărătură, insistând a li se permite culegerea porumbului, de și nu au bani suficienți pentru plata pământului și refuzul din partea arendașilor le cauzează animozități, cei determină a reclama autorităților adm-tive superioare și mai mult sau mai puțin se găsesc neîntemeiate astfel că se și resolvă pe cale pacinică de către D-nii Inspectori Comunali, delegați cu constatarea reclamațiunilor și în unele localități de însuși D-nul Prefect pe care l'a însoțit Comandantul Companiei Gendarmi Rurali Roman în transportarea D-sale la fața locului.

Se ivesc ici, coale, persoane (elemente de dezordine) asupra cărora însă s'au luat cuvenitele măsuri împiedicându'i a face instigatzii printre locuitori și îndemnându'i a cere pământuri.

Bine voiți, vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Inspector General
Lt. Colonel ss/ *indescifrabil*

SINDICATUL STUDENTESC
AL UNIVERSITĂȚII D. V. BABEȘ
CUJ
CLUBUL

1) Stil vechi.

JUDEȚUL PUTNA

DOCUMENTE DESPRE 1907

Fabrica și Rafinăria de Zahăr Mărășești
Societate Anonimă
Capital Social Lei 5600000

6/3 907

*In original D-lui Administrator financiar
ss/ indescifrabil*

Mărășești 6/19 Martie 1907

Domnule Agent,

Răspândindu-se și pe aci în Comună diferite versiuni, după care ar exista intențiunea de a imita exemplele celor răsvrățiți din alte Județe, și de ore-ce atât noi cât și Onor Minister de finanțe, am putea fi la moment dat, expuși la pagube insemnate, ne facem datoria a vă atrage atențiunea Dv. și a ruga de a interveni pe lângă Onor Minister de finanțe a dispune cele de cuviință pentru siguranța depozitelor noastre de zahăr.

Primiți, vă rugăm, Domnule Agent, asigurarea distinsei noastre stime.

Fabrica și Rafinăria de Zahăr Mărășești
P. Pa Societate Anonimă Colectivă
ss/ indescifrabil ss/ indescifrabil

* * *

7/3

Se va cere relații D-lui Prefect.

TELEGRAMA

Presentată la Mărășești No. 280 cl. p cuv. 95 gr. data 20/3 ora 10 d. t. 190

Sosită la... data... ora... m... t.... transmisă de...

Universul București

Peste 4000 țărani din comunele plăsei Zăbrăuți care au locuri luate pentru muncă de la D-l Nedelcu arendașul moșiei pădureni s'au adunat în Panciu cu scopul de a se presenta în corpore la locuința arendașului pentru a-i cere reduceri. Inspectorul comunal Varlam parlamentând cu dânșii cu mare greutate i-a putut reține promițându-le că le va satisface cererea. S'a anunțat telefonic so sirea D-lui Nedelcu la Panciu pentru a lua înțelegerea cu săteni. Spiritele sunt foarte agitate și aci administratorul moșiei Fischer a plecat cu familia. La timp amănunte Trimiteti 150 exemplare universul mai mult depozitarului.

Correspondent

p. conformitate

MIHAIL ROLLER

Martie 1907

*A se adresa D-lui Gl. Tel
însărcinat cu repartizarea
și comanda trupelor.*

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 131 cl. s cuv. 39 gr. data 20/3. ora 12,45 t. 1907.

Sosită la... data... ora 2 m. 50 t.... transmisă de...

F. urgent

P. Sfetescu, secretar general

Cheia sp. Semnalându-mi se oarecare mișcare în cate va puncte din județ vă rog să bine voiți a interveni ca armata din Focșani să fie absolut la dispoziția prefecturei la nevoie.

Prefect Aguletti

P. conformitate Const.

* * *

Martie 1907

*Se va aduce la cunoștință
D-lui Prefect de Putna
ss/ indescifrabil*

TELEGRAMA

Presentată la București No... la cl. data 20/3 ora 1 m. t. 190...

Sosită la... data... ora 2,00 transmisă de...

D-lui prim ministru și secretar general

Dirigintele oficiului Panciu comunică că țăranimea se adună în grupuri de peste 200 din comunele învecinate discutând de învoeli, este însă liniste, inspectorul comunal se găsește printre dânsii.

Respectos comunic aceasta

*Diriginte Bolintineanu
P. conformitate Const.*

Comunicat Prim Ministru
ss/ indescifrabil

C.M.J.

Urgent

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 161 cl. s cuv. 15 gr.... data 21 ora 1,21
t... 1907
Sosită la... data... ora... m... t., transmisă de 21

Urgent

G. Gr. Cantacuzino, Prim Ministru

In acest moment semnalează turburări Panciu dispus trimi-
terea trupelor.

Prefect Aguletti

P. Conformitate ss/ indescifrabil

Sosit București
21 Mar. 1907

I

* * *

Dat copie General Manu
ss/ indescifrabil

Comunicat D-lui Prim-Ministru
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 174 cl... cuv. 215 gr... data 21/3 ora... m.
t... 190...
Sosită la București data 21/3 ora 10 m. 30 t... transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino, Prim Ministru Buc.

9 C.M.J.

22/ss/ indescifrabil

Situația mișcărilor țărănești din Putna pe ziua de Joi: tot
județul agitat, vag în multe puncte prin intervenția autorităților
sau potolit începuturile, se pot reîncepe, semnalări mai precise
fără turburări sunt la namolosa marasesti adjud sascut. Namolosa
luat măsuri militare de la Hanu Conachi la marasesti trimes
trupe, la celelalte puncte lipsesc trupe garnisóna.

Punctul dezordinilor a fost Panciu și satele din prejur, azi pe
la 10 ore dimineata țaranii adunați Panciu învoeli sau dedat la
excese autoritatea Comunală primar și ajutor lipsau poliția

și geandarmeria puțină abia a scăpat nemaltratați casele bogătaşilor și neguțătorilor evrei au fost devastate, un evreu trăgând un foc în pușcat țaran mort. Sau trimes trupe geniu comanda Maior Dimpreună procuror și judecător instrucție, țărani au fugit satele vecine, dedându-se la excese contra evreilor și proprietarilor români, în panciu, operat arestări numeroase trupele în-suficiente pentru urmărirea prin sate a rasculaților am cerut ajutoare corpul 3 armată și n'a sosit nimic.

Focșanii putând fi amenințați am dispus paza militară comanda colonelului Palade. Barierele ocupate trupe pedestre și patrula circula oraș pana acum liniste, rog neapărat ajutoare militare mișcările țărănești periculoase, nau scopuri precise, sunt adevarate revolte, tot felul pretențiuni, tot felul de poște seditioase. Masurile pana acum paliative trebuiesc strasnice masuri militare efective.

Prefect de Putna *Aguletti*
P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Urgent

1 M

C.M.J.

ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

Presentată la focșani No. 172 cl... s... cuv. 21 c. data 21/3 ora 6,40 m. t. 1907.

Sosită la... data... ora... m. t. 7 transmisă de...

Extra urgent

G. Gr. Cantacuzino P. Ministru

Buc.

Cerut corp 3 armată întăriri militare, nau sosit încă rog urgent dați ordin consecințe.

Prefect Putna *Aguletti*

Comunicat D-lui Prim Ministru, General Manu

ss/ *indescifrabil*

Sosit București
21 Mar. 1907

P. conformitate

II

ss/ *indescifrabil*

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicat Prim Ministru 21/III J. D.

C.M.J.

ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani No. 169 cl. S cuv. 67 gr. c. data 21/3 ora 3 m. t. 1907.

Sosită la... data... ora 3 m. 20 t. S transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru Buc.

Diverse reclamații taranesci județ sub amenințare rescălă, unii cer ușurări învoeli, alții cer lege, dare pământ alții cer re-intoarcerea rezerviștilor. — tziu se va comunica aceasta. — la pan-
ciu unde sunt desordine trimis 3 compănii geniu, menajez garni-
zóna pentru apărarea focșanilor. — cerut infanterie ajutor voi
trimite trupe preventive sascut și marasesci pentru nămolósa luat
măsuri trupele pontonieri Hanu Konaki.

Prefect Putna, *Aguletti*
No. n'are

* * *

C. M. S.

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 152 cl. S cuv. 82 c gr... data 21/3 ora
12 d t... 190...

Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru Buc.

Până acuma nimic alarmat putna. numai câteva puncte oare
care neastampar. Astfel comuna Crucea de Sus țzarani venit pan-
ciu inspectorul comunal arbitru învoeli. Reintors, comuna țzaranu
arendaș inspector stabilit liniste conditziile învoelilor.

Comuna namoloasa țzarani cerut arendaș ușurarea învoelilor.
Inspectorul comunal isbutit stabili liniste conditzi.

Comuna Domnesti cam nemulțumiți de imaș inspectorul co-
munal le-a satisfăcut dorința liniste.

Comuna Vulturul Redactat Primărie petitzie parlament Ke-
stia învoelilor. De o cam dată atât pozitiv luat măsurile necesare
nevoic.

Prefect de Putna *Aguletti*
No. n'are

P. conformitate, P.

Form. No. 5/1905)

MÎHAIL ROLLER

*Comunicat D-lui Prim Ministru,
ss/ indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Focsani No. 153 cl s cuv. 88 gr... data 21/3 ora 8
m. 20, 1907.
Sosită la... data.. ora... m. t. transmisă de...

D-lui G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru

Buc.

In chestiunea miscarilor țărănesti permit propunere, ziarele raspandesc enorm spiritul rescôla publicand stiri din svon fanteziste exagerate in ori ce caz ațâțătoare. Tzaranii citesc lacomie ziarele și imită. Constat acestea Judetzul meu, cred foarte bine luate urgente măsuri această priviință înțelegere patriotică, directziunile ziarelor a publica numai stiri oficiale interne interzicere ofi-ciilor a transmite telegrame ziarelor sau or ce vetzi bine voi a crede nimerit. Masuri însa grabnice și eficace cred trebuesc luate, imi fac datoria semnala Dv. aceasta propunere. —

Prefect de Putna, Aguletti

P. conformitate, ss/ indescifrabil

* * *

TELEGRAMA

Presentată la C.M.J. No. 148 cl. s, cuv. 39 gr. c, data 21, ora 11,
m. 30 t... 190...
Sosită la... data... ora III t. transmisă de...

F. urgent.

Aguleti Prefect Putna

Focșani.

Locuitorii din tifești agitați vor să devasteze maine dimineată curtea administrației lipicești din județu putna proprietatea dlui teodor cincu senator, rog luați mesuri pentru paza înlăturându-se asemenea fapte.

Prim Ministru G. Gr. Cantacuzino

p. conformitate, ss/ indescifrabil

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicat D. Grădisteanu

104 C.M.J.

22 7

Urgent

ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 192 cl. s, cuv. 35 gr...d ata 22/3 ora 6 m.
ts... 190...

Sosită la... data... ora m. 6 t. 30 transmisă de...

...Extra urgent

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru

Buc.

Azi mai tot Județul răsculat focșani atacat. Targul sascut devastat.

Diverse localitati agitate. Ajutor de trupe imperios. Cerut ne-
conținut și nam primit. De seara raport telegrafic complet.

Prefect de Putna Aguletti

Nr. nare.

Sosit București

22 Martie 1907

III

P. conformitate, ss/ indescifrabil

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 189 cl. s cuv. 35 gr. data 22 ora m. 4.
55 s 190...

Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de...

Corpului 3 de armata

Repet a treia oară cererea de trupe Focșani atacat țărani re-
volta intinsa tot jud. rog trupe pentru respingeri și pentru a pre-
veni devastari alta puncte jud...

Prefect Putna Aguletti

C.M.J.

Com. D-lui Prim Ministru

ss/ indescifrabil

P. conformitate,

MIHAIL ROLLER

Sosit București
23 Mar. 1907
III

TELEGRAMA

6 C.M.J.
24 12
ss/ indescifrabl

Presentată al Focșani No. 222 c. s cuv. 66 gr.... data 23 ora 11
m. 15 t. 2 1907
Sosită la... data... ora... m. 12 t. s transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru Buc.

Situația Mișcărelor putna sambata 10 Martie. Țaranii comunelor Jorastis, Pătești, Biliesti. Venit Focșani, întâmpinați bariere.

Subsemnatul vorbit luat petițiile făgăduind îndreptare. Sau retras liniște urale. Țăranii vulturii și suraia făcut ore cari devastări proprietățile respective, Adj. Fost agitație. Liniștit trupe și procuror. Luat petiții. Restul Județului liniște. Puține agitațiuni alocurea sunt trupe Panciu, Odobesti, Marasești, Adj. Săscut, Padureni, Namolosa.

Prefect Aguletti

P. conformitate, ss/ indescifrabl

* * *

Com. D-lui Gradisteanu
„ „ Prim Ministru.

C.M.J.

TELEGRAMA

Presentată la focșani No. 200 cl. 1148 cuv. gr. data 23 ora... m...
t... 190...
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru Buc.

Situația județului putna pe ziua de Vineri. In panciu tarani încercat mare număr libereze arestațiilor și reintoarcere oraș au fost respinși. Sau trăs cate va focuri un țaran rănit grav acum țarani risipiți temeri pentru nopțe și mâine. Comunele Suraia Calieni campuri ore care desordine asemenea alte localități mici agitați aiurea liniște. Amenințat mult Odobesti Adj. Săscut Marasești nu au trupe afară Marasești și nomolosa. Azi încercat atac focșani dimineața Agitat mahalagii basnași înconjurați trupe risipitzi politzia. După amiaza țarani Comunele Mircești Ciuslea venit masa spre oraș armata întâmpinat barieră dus înaintea lor le-am vorbit. le am luat petițiile făgăduindu-le satisfacție sau re-intors acasă urale spre seara intrat pe alta parte țarani comunele vecine Rim Serat căutând arendas retras în liniște. Temeri însă pentru răsvrătire altor sate dimprejur masuri luate marginile posibile, Trebuesc însă trupe evitarea eventualelor devastări.

Prefect de Putna, Aguletti.

P. conformitate, ss/ indescifrabl.

24 Mar. 7

II

ss/ indescifabil

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani No. 252 cl. s cuv. 74 gr... data 24/3 ora 7 m.
25 t. s 1907

Sosită la... data... ora m. 8 t. s. transmisă de...

G. Gr. Cantacuzino Prim Ministru

C.M.J.

ss/ indescifabil

Situația mișcărilor putna duminica. Azi liniste focșani venit mici delegațiuni sate petiție făgăduit sprijin orașul păzit trupe. Județ asemenea liniste relativă mici agitațiuni alocurea dar potolite autorități. Am intervenit proprietari ori arendasi și țzarani invoeli agricole. Isbutit multe părți am obținut ministerul domeniilor cateva moșii pentru arendat țzaraniilor. Am obținut reduceri și scutiri amenzi școlare neachitate la nevoiași. Expediat dv. diverse petițiuni și rog avisați ore care satisfacțiuni.

Prefect de Putna *Aguletti*

P. conformitate, ss/ indescifabil.

* * *

Nr. 1517

TELEGRAMA

*D. Independance**Buc.*

Prezentată la focșani No. 1517 cl. p cuv. 49 data 25/3 ora 94 m...
timpul... transmisă de... data... ora 10 timpul...

Paysans vartichoi butzarlau mera Vultur revoltes ont pile et saceage tout fermier spodheim proprietaire calcai volant 300 francs apres avoir detruit tout receveur Zarnesco refugie focșani emportant caisse formant formidable groupe 2000 ils marchent focșani toutes barrieres gardees deux canons nombreux artilleeristes infanteristes ordre faire feu.

Morgos

Form. 6 (1906)

P. conformitate, ss/ indescifabil

Nr. 309
Urgent

TELEURGENT

Nicolaescu Secretar Gl. Interne B.

Prezentată la Focșani Nr. 318 cl. s cuv. 39 data 26 ora 10 m.
timpul... transmisă de... data... ora 20 timpul...

In interesul liniștirii spiritelor din sate gasesc absolut necesar patrulari de mici detașamente prin comune. Cu telegrama No. 2301 am cerut ministerului de Resboi în acest scop două batalioane infanterie. Rog stăruți trimiterea.

Prefect Putna *N. N. Saveanu*
P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Comunicată D-lui Averescu
„ *Sturdza*

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani Nr. 447 a 27/3 11 30 d.
Sosită la... data... ora m. t. 190...

Domnului Ministru de Război și D-lui Ministru de Interne
București

Situația în județul nostru pe ziua de azi e următoarea: In toate comunele am avut cea mai deplină liniște la Mera numai sau adunat la primărie mulți săteni cerând învoeli ușoare pentru pășunatul vitelor pe moșia statului căutată în regie. In unire cu Domnul Monten agent silvic de control sau fixat prețuri acceptate de ei și au plecat mulțumiți, câțiva însă din resentimente au mers la un cârciumar și iau stricat lucruri de mică valoare. Delegații sosiți Prefectură din Batinești, Făurei, Biliești, stabilit învoeli asemenea stabilite învoeli pe moșia Marașești, arendaș Fischer și in parte pe adjud arendaș Rapaport.

Arestanții din devastatorii Panciului aduși și incarcerați inchiscarea centrală Focșani. Călărașii trimeși aseară Odobesti re-trași nemai fiind necesari acolo și după înțelegerea avută cu Domnul comandant Divisiei Manu vor incepe reintre prin diferite comune.

Am dispus ca geandarmii rurali în 5 regiuni diferite recunoscute de noi ca localități predispuse mișcării să facă zilnic dese patrulari ca ast-fel sătenii să se convingă de râvna noastră pentru reintronarea liniștei ordinii și siguranței.

Prefect Putna, *N. Săveanu*
Nr. 2311

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani No. 320 cl... cuv. 437 gr... data 27/3 ora 1 m.
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de... d... 190...

Ministru de Interne și copie Ministru de Război București.

Fiind în curent cu mișcările de până acum din Putna prima grije mi-a fost a transmite în scurt de la 7 ore dimineața în tot județul măsurile hotărâte în favoarea sătenilor tot astăzi am expediat în întreg județul imprimat în peste 10000 exemplare manifestul guvernului. Impresia produsă îmbucurătoare. Toată ziua ni sau prezentat delegațiuni din numeroase comune care în numele satenilor au tratat cu proprietari și arendași respectivi asupra invoelilor agricole. Am intervenit personal pentru multe localități sau stabilit angajamentele altele sunt pe cale a se stabili marii agricultori fac concesiuni favorabile sătenilor. Am conferit telefonic cu preoți, învățători și primari tuturor comunelor din județ dându-le instrucție cum să intervină și să lucreze cu toată energia printre săteni pentru domolirea spiritelor înfrânarea pornirilor lor. Am primit petiții cu diferite deziderate. După știrile ce am din fiecare localitate sătenii au fost liniștiți astăzi nici un act de devastare nu au avut loc nicăeri în județ. La Adjud unde erau temeri că se vor aduna locuitori din 13 comune a fost ordine perfectă n'au venit decât vreo 50 săteni din Urechești cari fiind opriți de trupă a intra în târg sau înapoiat în comuna lor. Măine delegațiuni din comunele citate vor veni la Adjud a trata cu arendașul și stabili invoelile procurorul este acolo. Aștept și aci delegațiuni din câteva comune pentru acelaș scop. La Sascut și Mărășești centre industriale unde avem trupe liniște completă. Domnul Jude Instructor terminat cu instruirea arestanților ce au comis devastări în Panciu. Pentru a evita noi agitări am trimis acum trăsuri din Focșani a lua pe neașteptate și aduce astâncapte sub paza trupe călări artilerie pe 28 agitatori reținuți arestați în satul Poenița mera locuitori nemulțumiți contra concesionarului exploatarei minei de cărbuni un grec am promis cercetări după care vom lua măsuri cu această săteni sunt liniștiți. Pe la crele 8 astă seară primind vești că țărani din câteva comuni din R-Sărat cari eri și azi au comis acolo devastări la diferiți proprietari au pornit spre Odobești cu aceleași intenți, înțelege cu Domnul Comandant al brigadei am trimis un tren de 9 încă 20 soldați geniu pe lângă alții 25 ce mai sunt în Odobești. Acum pleacă 60 călărași cu schimbul. În Focșani ordine deplină locuitori Câmpineanca R-Sărat amenință a veni aci dacă proprietari și arendași nu le acordă concesiile ce cer, am luat toate măsurile de supraveghere pentru a înăbuși alte eventuale mișcări găsesc nimerit patrulari militare prin comune pentru aceasta am nevoie două batalioane infanterie. Le-am cerut acum Domnului Ministru Război.

Prefect Putna N. Săveanu
Nr. 2300

MIHAIL ROLLER

*Trimis Min. Război, D. Brătianu,
D. Averescu, D. Sturdza*

Sosit București
25 Martie 1907
III

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani No. 609 s 289 c 29/3 1 d.
Sosită la... data... ora 8 m. 40 t... 190.

D-lui Ministru de Interne

București

În ultimele 24 ore am avut deplină ordine în județ. La Costieni unde s-a stabilit învoeli cu arendașul Fischer al moșiei Nămolăsa, locuitorii adunați la Primărie vre o 50 mani e tau temere ca arendașul nu va respecta angajamentul am trimis momental inspectorul comunal care a dat explicațiuni liniștindu-i. La Sascut satenii nemulțumiți de administratorul pădurei Jaques elias. Aceasta parasit localitatea.

Un detașament din Compania infanterie aflat acolo făcând un mars locuitorii adunați în mic număr de altfel imprăștiati. Astăzi prin intermediul nostru aranjat învoeli delegați din comunele Răstoaca, Vultur, Mera, am telegrafiat altor din Proprietari și arendași vină pentru învoeli. Stabilite învoeli pentru pășuni pe pădurile Statului mera, Soveja. Contractul moșiei statului vizan-tea fiind reziliat iar moșia mera cautându-se în regie, vom stăru-i după solicitările țăranilor a fi arendate obștiilor satești ce se vor înființa după sfatul nostru. Primind multe plângeri pentru amenzi școlare am solicitat dlui Ministru Instrucțiunii aprobarea scutirii lor.

Escadronul călărași teritorial aflat aici făcut raita prin comunele: campineanca, Carlige, Fărăne jud. R. Sărat și Pitești din putna. Am dispus aceste raite în județul vecin cunoscând ca locuitorii din comunele indicate apropiate județului nostru nu sunt complet liniștite și starea de fierbere de acolo ușor poate influența comunele limitrofe de la noi. Dl. Substitut de Procuror de aci pentru orice eventualitate a mers cu trupa. Prezența sa a fost bine venită la campineanca, unde în fața primăriei se adunase peste 100 săteni, la somațiunile făcute său imprăștiat imediat. Aflu în urma ca au convenit la învoeli. Gendarmii rali distribuiți în cele 5 regiuni asupra cărora am deosebita privilegiiere au început astăzi patrula.

Prefect Putna N. N. Săveanu
No. 2323

p. conformitate, ss/ *indescifrabil*

Trimis Min. Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Focșani No. 680 cl. st. cuv. 73 data 29/3 ora 6 min. 30 s.
 Transmisă... data... ora.. min...

*Ministru de Interne**București*

Reexpediată la ...
 Sub No... Data ...
 Ora ...
 Semnătura

Am onoare a ve comunica că în urma intervenirii D-lui Prefect reprezentantul D-voastră de a rămâne în capul administrației comunale până la calmarea spiritelor în chestiunea agrară am primit fiind de datoria oricărui patriot a contribui prin ori cât de mici mijloace dispune să ajungem cu toți la rezultatul dorit mulțumindu-ve de încrederea ce ați binevoit a-mi acorda

Primar Focșani *Ciurea*

No. 1829

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Focșani No. 696 cl. s cuv. 221 data 29/3 ora 11 min. 55 s.
 Transmisă... data... ora.. in...

*Domnului Ministru de Interne**Comunicat Minister Resbel, Interne**Copie Domnului Ministru de Război București.*

În ultimele 24 ore ordinea n'a fost nicăeri turburată în județul nostru la primăria comunei batinești pe la 10 ore dim. se adunase săteni în mare număr manifestându-și nemulțumiri asupra unora din invoelile stabilite de delegații lor cu arendașii, adunarea amenințând a degenera în mișcare pentru orice eventualitate cu trenul de 1½ plecat acolo D-l procuror cu o companie geniu de 165 oameni, n'a mai găsit însă adunați de cât 40-50 săteni care la somația făcută sau imprăștiat în grabă, apreciind ca prezenta trupă nu mai e necesară am retras-o; la roștoaca săteni manifestat ca cei din batinești dar cum invoelile pentru pământ de cultură erau favorabile lor și numai emășul îl socoteau scump s'au liniștit singuri sfătuindu-se a trata cu arendașii din alte localități; o companie din regimentul R-Sărat după înțelegerea avută cu Domnul Comandant brigaziei și a întins operațiile și în comuna vulturu acest județ, arestând 31 locuitori din cei ce au săvârșit devastări la Hangulești, R-Sărat. Am dispus închiderea cărciumelor din comunele unde locuitorii au fost mai agitați și nu

s'au liniștit complet. Numeroase delegațiuni au venit astăzi la prefectură în numele sătenilor stabilind învoeli locuitori din Vultur pe moșia Domnului Gheorghiade, Jorești pe moșia arendașului Goligseri-Ciusled pe moșia Domnului arhitect Mincu, Păunești pe moșia Domnești arendaș Fischer cosmești județul Tecuci pe moșia Mărășești arendaș Fischer.

Pentru mâine organizat raite în câteva comune o coloană volantă artilerie compusă din 2 secții artilerie cu 2 plutoane călăreți.

Prefect Putna N. N. Săveanu
Nr. 2389

* * *

Comunicat D. Brătianu
„ D. Sturdza
„ D. Averescu

De urgentă a se comunica
Dlui Prefect de Putna
ss/ indescifrabil

Pref Focșani

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Focșani No. 1779 cl. p. cuv. 63 data 29/3 ora 11 min. 20 D
Transmisă data... ora... min...

Timbrată 30 bani

Ministru Interne București

Locuitorii din Andreiași județul R. Sărat devastat curțile fraților Orleanu rănit grav administratorii risipit, furat tot. Acum amenință devastarea pădurilor imense rog stăruiti ca din mulțime oștire imobilizată Focșani înainteze Valea Milcovului singurul drum bun pătrundere Broșteni Vulcăneasa, Mera, Andreiași pe Milcov vecinându-se județele care dătoresc ajutor reciproc.

Neliniștind spiritele prin arestarea capilor, revolta reîncepe.

Maior Orleanu

* * *

Trimis D Sturdza
„ D Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani Nr. 735 s. 200 c. 31/3 3 d.
Sosită la... data.... ora 2 m. t. 190...

Ministerul de Interne București

Măsurile energice luate pentru înăbușirea mișcărilor, și aducerea lor în grabă la cunoștința publicului influențat asupra operației.

În județul nostru se accentuează din ce în ce liniștea sătenilor. La Săscut noaptea trecută 20 țărani cercat să fure niște fân

al arendaşului, incunoştiinţat la timp am dispus trimeterea unui detaşament din compania aflată localitate şi surprinzându-i în flagrant delict ia arestat pe toţi astă seară au fost aduşi Focşani şi încarceraţi. Colona Volanta de artilerie făcut raită aste-zi prin comunele Rastoaca, Vulturu, Calieni, D-l Procuror însoţeşte trupa. La Vulturu arestat încă 4 săteni din cei ce au devastat la Hanguleşti Rim. Sarat, la percheziţia găsit din obiectele furate de devastatori. Trecut la Calieni a căror locuitori făcut devastări la proprietate Gheorghide Jud. Tecuciu început imediat cercetări. Vor fi mulţi arestaţi.

Primarul şi agentul fiscal fost primar indicaţi ca cap ai răsvrătiţilor. — *Am generalizat pentru tot judeţul măsuri închiderea cârciumilor până la noi dispoziţiuni.*

Ca măsură de prevenire au trimes o companie Geniu de la Panciu la Vidra în Vrancea.

Locuitorii din Crucea de jos stabilit învoeli agricole pe moşia Gavane a D-lui Nestor Cincu cei din Batineşti pe moşia D-nei Manole.

Prefect Putna N. N. Saveanu.

Nr. 2406.

* * *

*Com. Dlui M. Resboi, Bratianu, Sturdza.
Palate.*

131
ss/ indesc.

TELEGRAMA

Prezentată la Focşani No. 784 cl. s cuv. 207 data 31/3 ora 10 m. 40 t. s. 190...

Sosită la... data... ora 11 m. 10 t. transmisă de...

Dlui Ministru Interne

Copie Ministerul Resboi Bucuresti.

Astăzi domnit cea mai deplină liniste tote comunele judeţului.

La Adjud un grup ca 40 indivizi barbaţi şi femei din Comuna Copacesti venind spre târg, santinela de la bariera ia somat să se oprească, neconformându-se a descarcă foc ranind la picior o femeie, intregul grup sa retras.

Cei 33 arestaţi alaltaeri din devastatoru de la vulturu şi cu alţi 10 arestaţi astăzi tot de acolo, au fost aduşi şi încarceraţi arestul preventiv.

Dl. Procuror arestat la calieni 33 ţărani cari au devastat la moşia şerbăneşti jud. Tecuci, predându-i autorităţilor din tecuci.

Acum face cercetări la suraia unde sa devastat, proprietatea Dlui N. Chiril saveanu, maine trece cu coloana volanta artilerie la mircești, a caror locuitori încercase a intra în focșani la 9 Martie.

La padureni arestat 20 țărani prinși in flagrant delict de furt la conacul arendașului Nedelcu.

Invoeli au mai stabilit locuitorii comunelor Clipicești, Gagești, pe moșia dlui Teodor Cincu, mircești pe proprietățile Domnișoru Orleanu și dlui Sergiu Zamfirescu, rastoaca pe moșia statului mandresti moldoveni arendaș davidescu.

Dl. Comandant zonei militare focșani, marit efectivul detașamentului adjud cu 90 oameni' marasesti cu 80, panciu cu 25 trimise astazi.

Prefect Putna N. N. Saveanu
Nr. 2436

* * *

Trimis M. Resboi
„ D. Bratianu
„ D. Averescu
„ D. Sturdza

TELEGRAMA

Prezentată la Focșani No. 70 cl. s. cuv. 83 gr.... data 1/4 ora... m. 7 t. 40 1907.

Sosită la... data... ora... m... 8 t. 30 transmisă de...

Dlui Ministru Interne

București.

Sosit București
1 Apr. 1907
III

Astăzi in tote comunele acestui Județ a fost absolut liniste nu s'a semnalat nici un incident. Masura inchiderei cârciumelor a dat rezultate excelente. Dl Procuror arestat 43 țărani din suraia cari au sayarsit devastari.

La Mircești arestat pana acum 9 continua cu cercetarile colonă volanta artilerie va sosit asta seara in Focșani gendarmii fac continue patrulari.

Invoeli agricole facut satenii din Patesti cu unul din arendași locali și din Diocheti cu arendașul moșiei pădureni.

Prefect Putna N. N. Săveanu
2445

P. conformitate, ss/ indescifrabil

Comunicat Minister Interne
 „ „ *Resbel*

32

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Focșani No. 144 cl. s cuv. 106 data 2/4 ora 6 min. 40 s
 Transmisă ... data... ora... min....

Ministru Interne București
Ministru de Război

Liniștea cea mai deplină a domnit și astăzi în toate comunele acestui județ. La Pufești s'a arestat doi țărani suspecti veniți din ioiana jud. Tecuci se va trimite autorităților din Tecuci. Domnul Procuror continuă cu arestările celor din Vultur Surăia și Mircești. Domnul Jude Instructor face investigații și percheziție prin comunele a căror locuitori au sevârșit devastări în Panciu. Măine o coloană volantă artilerie va face raite prin comunele Pufești, Domnești, Punești, Movilița, Diocheți, Panciu, învoeli au stabilit astăzi locuitorii din Domnești pe moșia arendașului fischer și din straoane de jos pe moșia batinești arendaș trauber.

Prefect Putna N. N. Saveanu
 Nr. 2473

* * *

Comunicată Brătianu
 „ *Sturdza*
 „ *Averescu*
 „ *Palate*

Sosit București
 3 Apr. 1907
 II

TELEGRAMA

Presentată la Focșani No. 180 cl. s cuv. 162 c. data 3 ora 8 m. 40 t. 190...
 Sosită la... data... ora 9 m. 30 t... transmisă de...

Dlui Ministru Interne București.

Ne semnalat nici un incident din județ, în toate comunele absolută liniște. Dintre țzarani ce au devastat panciu, dl. Jude Instructor arestat azi încă aproape 100 și continuă cercetările, țzarani arestați din călienii cari au devastat la serbanesti tecuci aduși aci. Astăzi am trecut prin comunele pufești adjudu nou, urechești, sascut, la gara balca; am avut țzarani din coțafănești, balca, borșani maine detalii. La adjud nu sa putut ajunge la învoeli cu arendașul rapaport. La sascut imposibile învoelile, arendașul Kaufman prezentându-mi contract ca platește arendă 100 lei falcea proprietarului jacques m. elias. Mam adresat telegrafic

dlui elias pentru a conveni sa facă reduceri arendaşului ca astfel şi satenii să pôtă obtzine pretzuri mai avantagiöse. Aştept raspunsul. Am lasat in tratari arendaşul moşiei cotzofăneşti a spiridoniei, cu locuitorii din urecheşti cornatzelul, balca, borşani, cotzofăneşti cari cer rezilierea contractului şi ase arenda lor moşia. Locuitorii din pufeşti stabilit invoeli cu arendaşul fischer.

Prefect Putna *N. N. Săveanu*
N 2509

* * *

Trimis M. Resboi
„ *D. Bratianu*
„ *D. Averescu*

TELEGRAMA

Presentată la Focsani No. 221 cl. s cuv. 93 gr... data... ora 7 m. 40 t... 1907.

Sosită la... data... ora 8 m. s t... transmisă de...

D-lui Ministru Interne

Complecta liniste a domnit şi astăzi în toate comunele acestui judeţ. se continua cu cercetarile pentru descoperirea capilor ce au indrumat pe sateni la răscole. Colona volantă din artilerie s'a înapoiat la Reşedinţa trecând prin comunele Crucea de Jos, Ți-feşti, Bătineşti, Faurei, invoeli sau stabilit astazi la Prefectura între Nedelcu arendaşul moşiei Padureni cu locuitorii movilita. Fischer arendaşul moşiei Domneşti cu locuitorii ruginesti, Movilita. Goligher arendaşul moşiei Crangu Bodesci cu locuitorii Jorăşti, Mincu Proprietar moşiei Doaga cu locuitorii satu Strejesti com Ciuslea.

Prefect *N. N. Săveanu*
No. 8537

* * *

Comunicat D. Brătianu
„ *Minister Resbel*

TELEGRAMA

Prezentată la Focsani No. 258 cl. 5 cuv. 58 gr. c data 5/4 ora m. 7 S. t... 190...

Sosită la... data... ora 8 m. 30 t... transmisă de....

Dlui Ministru Interne
Dlui Ministru Resboi Buc.

Sosit Bucureşti
5—Apr.—1907

Linieşte desavarsita avut şi astazi in toate comunele judeţului. Dela panciu sa mai adus 30 ţarani arestaţi un p u'on 29 carlarişi plecat mirceşti a opera arestări. alt pluton cu aceeaş indatorire la Surai. dintre marii agricultori numai arendaşii raport, adjud şi Kaufman Sascut nau stabilit invoeli.

Prefect Putna *N. N. Saveanu*
N. 2572

DOCUMENTE DESPRE 1907

Com. Mter R.

„ *Averescu*

„ *Mtru Bratianu*

TELEGRAMA

Presentată la focșani No. 448 cl. s cuv. 34 c gr... data 12/4 ora 8
m. 20 t... 1907.

Sosită la... data... ora... m. 10 transmisă de...

D. Ministru Interne

copie Dl. Ministru Resboi

Buc.

In tot judetzul a continuat completă liniște.

Din vulturu s'a mai arestat 33 sateni cari au fost aduși astăzi
la focșani.

Prefect Putna N. N. Saveanu

2791

P. conformitate, ss/ indescifrabil

Form. No. 5 (1905)

JUDEȚUL TUTOVA

TELEGRAMA

Presentată la Berlad Nota data 19/3 ora 1 s.
Sosită la ora 3.10.

Dlui G. Cantacuzino prim ministru

Eri locuitorii comunei Ivești s'au resculat contra arendașului Fischer pentru moment ei manifestează în liniște oamenii arendașului au fugit în oraș. Am trimis pe inspectorul comunal și pe mai mulți devotați ai noștri pentru a liniști spiritele agitate din Grivița sat alături de oraș. locuitorii din comună pornit către oraș cerând să li se dea pământ. Polițaiul și inspectorul comunal iau întâlnit și hotărât a se întoarce.

În oraș elevii liceului crezând pe plecarea întregii garnisone au căutat a repeti scenele din luna trecută, am luat urgente măsuri și am întâmpinat mișcarea lor numai au avut loc suntem în urmărire a unor agitatori cari caută a rescula populațiunea pe chestia casei obștei, am cerut Dlui general Tell ca neapărat să rămână în localitate întregul regiment de infanterie, la nevoie vom cere și alte trupe căci mișcarea în județul nostru trebuie reprimată de la început cu toată energia. Supunem acestea cunoștinței Dvs.

Th. G. Emandi

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

7/3

S'a dispus de d. Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Berlad No. 138 cl. s cuv 96 data 20 ora 9,50 d.
Sosită la ora 10 d.

Dlui Ministru de Interne

Buc.

În urma concentrării rezerviștilor armatei sa dat loc la desordine în oraș cu ajutorul armatei am restabilit liniștea cu toate aceste încă continuă agitația. Astă-noapte 6—7 Martie locuitorii comunei Ivești resculându-se contra arendașului au dat foc tuturor acaretelor și casei proprietății agitația locuitorilor continuă în acea comună. Dl judecător de instrucție și dl. Procuror însoțit de mine plecăm în localitate. Prin concentrarea trupelor din acest județ în alte localități se simte mare necesitate de armată rog dispuneți trimiterea unui regiment cavalerie.

Prefect Tutova D. Juvara

TELEGRAMA

Presentată la Berlad Nota data 19/3 ora 1 s.
Sosită la ora 3.10.

Dlui G. Cantacuzino prim ministru

Eri locuitorii comunei Ivești s'au resculat contra arendașului Fischer pentru moment ei manifestează în liniște oamenii arendașului au fugit în oraș. Am trimis pe inspectorul comunal și pe mai mulți devotați ai noștri pentru a liniști spiritele agitate din Grivița sat alături de oraș. locuitorii din comună pornit către oraș cerând să li se dea pământ. Polițaiul și inspectorul comunal iau întâlnit și hotărât a se întoarce.

În oraș elevii liceului crezând pe plecarea întregii garnisone au căutat a repeti scenele din luna trecută, am luat urgente măsuri și am întâmpinat mișcarea lor numai au avut loc suntem în urmărirea unor agitatori cari caută a rescula populațiunea pe chestia casei obștei, am cerut Dlui general Tell ca neapărat să rămână în localitate întregul regiment de infanterie, la nevoie vom cere și alte trupe căci mișcarea în județul nostru trebuie reprimată de la început cu toată energia. Supunem acestea cunoștinței Dvs.

Th. G. Emandi

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru

7/3

S'a dispus de d. Prim Ministru

TELEGRAMA

Presentată la Berlad No. 138 cl. s cuv 96 data 20 ora 9,50 d.
Sosită la ora 10 d.

Dlui Ministru de Interne

Buc.

În urma concentrării rezerviștilor armatei sa dat loc la desordine în oraș cu ajutorul armatei am restabilit liniștea cu toate aceste încă continuă agitația. Astă-noapte 6—7 Martie locuitorii comunei Ivești resculându-se contra arendașului au dat foc tuturor acaretelor și casei proprietății agitația locuitorilor continuă în acea comună. Dl judecător de instrucție și dl. Procuror însoțit de mine plecăm în localitate. Prin concentrarea trupelor din acest județ în alte localități se simte mare necesitate de armată rog dispuneți trimiterea unui regiment cavalerie.

Prefect Tutova D. Juvara

7 Martie 1907

Se va cere relații dela

Dl. Prefect de Tutova

TELEGRAMA

Presentată la Bărlad No. 137 cl. s cuv. 54 data 20/3 ora 9,10 d.

Ministru de Justiție

București

Ni se telefonează din Ivești că săteni astă noapte au dat foc caselor și întregului avut al arendașului care a ars cu totul, locuitori din Ivești agitați și strânși la primărie, ne transportam cu dl. jude Instructor imediat în localitate împreună cu armata orașului agitat, lipsă de armată.

Procuror Caratas

* * *

8 Martie 1907

A se cere relații dela

Dl. Prefect de Tutova

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 283 cl. s cuv. 62 data 20/3 ora 12,45

F. Urgentă

Dlui Ministru de Justiție București

Acum procurorul de Tutova îmi telegrafiază că locuitorii satului Ivesci din jud. Tutova au incendiat casele și coșerele arendașului și agitați sau strâns la primărie. Procurorul cu Judecătorul de instrucție sau transportat deja la localitate cu armata orașului Berlad este agitat și lipsește armată. Aștept amănunt. Rog interveniți pentru trimiterea forțelor militare.

Procuror General Tătaru

* * *

TELEGRAMA

Presentată la C. M. I. No. 155 cl. s cuv. 24 gr. c data 22 ora 11,50

Urgent

Prefect Tutova Berlad

Luați măsuri urgente pentru paza fabricii Ghidigeni, trimiteți forța armată suficientă pentru a o apăra.

Prim ministru G. Gr. Cantacuzino

TELEGRAMA

61 C. M. J.
22-3

Presentată la Berlad No. 166 cl. s cuv. 25 data 22 1 s.
Sosită ora 1,30 s.

Dlui G. Gr. Cantacuzino, Prim Ministru Buk.

Imposibil pentru moment să trimetem trupe din oraș rugăm
forțe mult trimiteți urgent regimentul de cavalerie cerut de 5 zile.

Sosit București
22 Mar. 1907

Prefect *D. Juvara*

II

* * *

C. M. I.

Copie General Manu

Com. Dlui Prim Ministru
22/III

TELEGRAMA

Presentată la Bârlad No. 173 s cuv. 95 data 22/3 ora 7,40 s.
Sosită la ora 8,20 s.

Etra Urgentă

Sosit București
22 Mar. 1907

II

Dlui Ministru Interne Buc.

Astăzi 400—500 locuitori din Bârlad au înconjurat primăria
cerând cu insistență și vociferări restituirea casei obștei cu multă
greutate și cu forța armată am putut să-i împrăștiem. În comuna
Costești locuitorii au devastat casele proprietarilor. La *Perieni* co-
muna *Bogești* se petrece același lucru. În oraș și în județ este mare
agitație. Armata aflătoare aci este insuficientă și localnică. Vă ru-
găm cu insistență trimiteți urgent cavalerie altfel suntem cu toții
în mare pericol și nu mai putem lua nici o responsabilitate.

Prefect *D. H. Juvara*

Primar *Th. Emandi*
Nr. 2326

* * *

Copie dat Gral Manu

C.M.I. 19 24/3 345

TELEGRAMA

Presentată la Berlad No. 202 cl. s cuv. 119 data 24/3 ora 11,4 d.

D-lui Prim Ministru Cantacuzino

Copie D-lui General Manu, Ministru de Resboiu Buc.

Astăzi locuitori din 3 comune din jud. Bacău au năvălit în târ-
gușoru Plopana devastând magazinele și alungând prin hotari pe
evrei din cauza lipsei de trupe nu le-am putut trimite nici un aju-

tor primaru în fruntea populației orășelului sau apărat cu energie și prin focuri de revolver a împrăștiat pe resculați. Rog dați urgente ordine la bacău să se trimeată cavalerie, altfel la noapte va fi sigur măcel de aci până acolo sunt peste 60 kilometri la Ghidigeni situația e critică am trimis 50 infanteriști care sunt insuficienți rezerviștii din Fundeanu și Rădești au năvălit în Târgășoru Drăgușeni din județu Covurlui pe care l'au devastat, rog trimiteți urgent cavaleria cerută.

Emandi

* * *

6100/907

Ministerul Domeniilor

București

Șeful ocolului Fâstâci raportează răsvrătirea sătenilor din Fâstâci. cari amenință reședința și averea statului. Rog dispuneți măsuri de pază.

Șeful regiunei S. S. *Dumbravă*

No. 932

din 12/25 Martie 1907

* * *

18/3/907

*Copie dupe Cartea Poștală a Jandarmului Pușnea
adresată Dlui Todir Pușnea comuna Balađaneshi județul Tutova*

Odată cu aceasta vă anunț că sunt bine acum sunt în transferare cu un arestant la Tribunalul Tecuci am plecat din Bârlad la 11 Martie ora 7 seara și mă întorc astăzi 12 M ora 5 seara ceva nou nu e decât rescoală în toate părțile să vede că la Bălăbănești nu le trebuie pământ că nu se aude nimic. Am vezut la Regiment mai tot Bălăbănești în oastiă m'am găsit și cu Petrică nu am nimic de zis toate sunt bine nimic nu-mi lipsește vă doresc de asemenea. La Buna vedere complimente la cei ce me doresc

gendarm Pușnea.

Sărut mana Mamuță și Tatito. Bonjur Natalie și Mandița și Petrică.

Comunicat Dlui Ministru de Resboi

TELEGRAMA

Prezentată la Berlad No. 243 cl. s cuv. 105 data 26 ora 11,45 d.

Urgent

Domnului Ministru de Interne

București

Neputând compta pe devotamentul trupelor din localitate, fapt constatat de parchet și judecătorul de instrucție și din nenorocire având ocazie a constata personal că agitația printre locuitorii ia proporții îngrijorătoare, sunt obligat să vă supun cazul la cunoștință și să vă rog în interesul siguranței publice să dați ordin a se înlocui regimentul Cantemir No. 12 din acest oraș cu un altul din o localitate liniștită și mai înainte de toate a ni se trimite cel puțin două escadroane de cavalerie și aceasta cât se va putea mai grabnic, situația fiind foarte gravă.

Prefect Tutova *Grigore D. Vasiliu*

Nr. 1975

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G. Zorleni No. 32 cl. cuv. 61 data 27/3 ora 4,50.

Timbrată 30 bani

M. S. Regelui Carol I

Buc.

Suntem foarte îngreuiati în munci și datori din urma pe moșia M. V. Slobozia Zorleni Tutova vă rugăm cu lacrimi a se ridica muncile ca din trecut dându-se locuri de hrană și pășune pentru vite numai bănește socotit falcea între 25—30 lei liniștiți așteptăm răspunsul M. V. la comuna Zorleni.

Obștea locuitorilor
Ion G. Ion Butunoi

MIHAIL ROLLER

Comunicat D. Brătianu
„ *D. Averescu*
„ *D. Sturdza*

TELEGRAMA

Prezentată la Berlad No. 318 s. 93 28 12,20 s
Sosită la Buk. data 28 ora 2,20 s

Dlui Ministru de Interne

Buk.

Conform ordinului Dvoastră telegrafic din 14 curent adresându-ne Dlui general Beler comandantul Diviziei Român pentru 2 escadroane cavalerie dsa prin telegrama Nr. 3815 primită astăzi ne înștiințează că nu dispune de cavalerie în Roman. În interesul potolirii spiritelor agitate din câteva comune am *absolută* nevoie de cel puțin două escadroane cavalerie care să sosească cu primul tren cu telegrama No. 1807 din 7 Martie am cerut cavalerie dar nu s'a trimes tot acum am înștiințat și pe Dl. Ministru de Resboiu.

Prefect de Tutova *Gr. D. Vasiliu*
No. 2045

Sosit București
Mar. 1907
III

* * *

Dat copie M. Resboi, Sturza

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Berlad No. 331 s 123 cuv. 28/3 data ora 8,40 s.

Urgent Ministru de Resboi Buk.

Regimentul Cantemir Nr. 12 adică singura forță armată din jud. Tutova a primit ordin să plece imediat din județ cu destinație necunoscută mie în acest mod rămân cu jud. întreg fără nici un soldat pe aceste timpuri de mare agitațiune și rescoalele țărănești rog contramandați ordinul cu totul sau măcar în parte pentru detașamentele din sate și pentru cel puțin 200 soldați care să rămână la Bărlad. În acest moment se află în cazarma din Bărlad 1400 oameni afară de detașamentele din sate ar putea deci la rigoare să plece din oraș 1100 oameni și cu plecarea însă a întregului regiment ni se creiază o situație imposibilă rog interveniți imediat să nu plece.

Prefect Tutova *Gr. D. Vasiliu*
No. 2042

Trimis Min. Interne

„ *D. Sturdza*

„ *D. Averescu*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Berlad No. 336 cl. 274 cuv. 29 data 12,50

Transmisă la ora 8. d.

Foarte urgent

Ministerul de Interne

București

Starea generală a județului pe ziua de astăzi a fost satisfăcătoare de liniștită grație detașamentelor de trupe distribuite din timp Târgușoarele Puești Plopana și Murgeni și în satele Costești Ghidigeni Epureni Schineni și Mascurei Orașul Berlad a fost în afară de orice pericol grație regimentului Cantemir no. 12 care pe lângă detașamente numără 1400 soldați în casarmă la ora 6 seara însă a sosit un ordin pentru plecarea întregului regiment din oraș și județ în consecință detașamentele au fost imediat retrase din această cauză primesc știrile cele mai alarmante din toate punctele țărani care erau siliți din cauza trupelor la liniște încep acu să se miște și să amenințe cu rescoale și devastări. În această stare subit creată nu am altă speranță decât în două escadroane de cavaleri care sosesc acum din Vaslui și care vor fi absolut insuficiente. Cea ce mă îngrijește foarte mult este că până vor sosi în sus zisele comune slabe și noile detașamente de cavalerie se poate întâmpla rescoale și devastări greu de potolit. Am cerut dlui comandant al regimentului să nu retragă detașamentele dar nu am fost ascultat am comunicat toate cele de mai sus acelui onorat minister și în convorbirea telefonică ce am avut cu dl. secretar general mi s'a dat asigurarea că se vor face cunoscut ministerului de război pentru a nu fi lipsit de armată. Am cerut în fine ministerului de război să revoace ordinul de ridicare a armatei din județ. Până la această oră n'am însă nici un rezultat de nicăieri.

Prefect Tutova Grigore Vasiliu

No. 2048

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Berlad No. 357 108 c 30/3 1 d.
Sosită la

Dl Ministru de Interne

București

Am onoare a vă raporta că astăzi starea generală sa menținut relativ satisfăcătoare, sa semnalat agitațiuni îngrijitoare Epureni, Zorleni și Balaesti sau luat măsuri de menținerea ordinii Soseso în fiecare dimineață delegațiuni de țărani din diferite comune și îmi cer cu insistență să intervin între ei și proprietari pentru scăderi mari la tocmelile agricole ale anului acestuia. Aproape toți pretind prețul de 25 lei falcea. Până acum a isbutit prin sfaturi și la nevoie prin amenințări de reprimare să liniștesc delegațiunile și să le fac să înțeleagă că trebuie să cadă de acord cu proprietari.

Prefect Tutova Grigore D. Vasiliu
No. 2134

* * *

Com. Brătianu, Averescu, Sturdza

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Berlad No. 388 cl. s cuv. 117 data 31 ora 4 d.

Urgent

Ministru Interne

Buk.

Am onoare a raporta că astăzi a fost în județ liniște relativă. In ultimul moment spiritele sunt forte agitate. In satul Ignesci comuna Blejesci, cu inclinațiuni spre devastări a târgului Murgeni am luat măsuri de apărare localității menințate și de prinderea instigatorilor. La comuna Epureni agitațiunea semnalată eri crescut și a devenit îngrijitoare am întărit detașamentul. Stiri de noi agitațiuni sosesc din comunele Banca și Carapcesci am luat măsuri sa făcut astăzi arestări în comunele Costesci 8 capi devastatori Lidigeni 5 capi instigatori Plopana 17 capi devastatori am luat măsuri de prinderea și altor capi agitatori în comunele banca Epureni Carapcesci Mascurei și Vinderei.

Prefect Tutova Grigore Vasiliu
2176

Prezentată la oficiul Bârlad

No. prezent 13c
No. cuv. 117
Data 1/4
Ore 12,35

Comunicat D. Brătianu

TELEGRAMA TRANZITATA

Ministru de Interne București

9 Aprilie 1907

*Cu ziarul menționat aci
dacă se află la Minister*

Cheia specială

Rog bine voiți a dispune ca directorul oficiului Bârlad să fie autorizat ca împreună cu mine să fie autorizat să deschidem corespondența suspectă a ziarului Vocea Tutovei și a Tipăturii acestui ziar pentru a descoperi pe autorii articolelor atățătoare și pe cei ce întrețin apariția ziarului. Am motive a crede că acest ziar aparține unei întregi organizări oculte. Un exemplar din ultimul număr al ziarului în chestiune vi l'am trimis aci prin poștă

Prefect Tutova Grigore D. Vasiliu
Nr. nare

* * *

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Bârlad No. 37 cl. s cuv. 116 data 2/4 ora 12,30 d.

Domnului Ministru de Interne

București

Am onoare a raporta că astăzi a fost liniște în întregul județul spiritele agitate din cele cinci comune arătate în raportul de ieri s'au potolit, numai la comuna Buda s'a semnalat azi oarecari agitații am trimis o patrulă de cavalerie cu ajutorul căreia s'a operat câteva arestări de capi instigatori, astănoapte a ars o șură de pae de pe moșia Stăncășeni comuna Corodești posibil ca focul să fi izbucnit din cauză streine spiritele fiind cu totul liniștite se continuă cu arestările de instigatori și descoperiri de obiecte furate la Costești și Ivești și cu arestările dela Comunele Mireni și Epureni.

Prefect de Tutova Grigore D. Vasiliu
Nr. 2270

Comn. Minister J., Averescu, Sturza, Palate

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Berlad No. 55 cl. s cuv. 140 data 2 ora 12 d.

Ministru Interne

Buk.

Am onoare a raporta că starea din județ sa menținut liniștită trupele au fost retrase în mare parte din Costesci și în totul din Ivesci după ce s'a făcut cercetări și arestări și dupe sau descoperit la Côtesci cea mai mare parte din lucrurile și produsele furate cu ocazia devastărilor întâmplare acum 14 zile. Țeranii devastatori au fost arestați și au înapoiat lucrurile furate. Măine se va retrage trupele și dela Plopana complet liniștită în urma arestărilor făcute. Sa făcut noi arestări de instigatori la Puesci și de capi devastatori ai târgului Drăgușeni județul Covurlui la comuna Fundeanu din acest județ sau găsit foarte mare parte din lucrurile și mărfurile furate la devastare. Invoelile dintre țăranii proprietari și arendași continuă.

Prefect de Tutova *Grigore D. Vasiliu*
2305

* * *

Prezentată la oficiul Bârlad

No. prezent. 49

No. cuv. s 44

Data 2/4

Ore 6.50 s

No. sosirei

Ora 10 s

Comunicat D. Ministru Brătianu

TELEGRAMA CIFRATA

Ministerului de Interne București

Cheia specială.

In referire la ordinul Dv. telegrafic de eri relativ la apucarea Nrul Vocea Tutovei rog luați dispozițiuni ca dirigintele of. telegrafic postal din localitate să fie și domnia-sa autorizat formal în acelaș sens.

Prefect de Tutova *Grigore D. Vasiliu*

Trimis D. Brătianu

„ D. Sturdza

Sosit București

3 Apr. 1907

III

TELEGRAMA

Prezentată la Berlad No. 65 cl. s cuv. 290 data 3/4 ora 4,10 s
Sosită ora 4,15.

Dlui Ministru de Interne Buk.

Am onoare a vă face cunoscut că numărul arestaților dela cazarma regimentului cantemir No. 12 din Berlad este de cincizeci, acest număr va crește probabil până la o sută, arestații sunt din diferite comune unde au fost incendii devastatori și începuturi de rescoale sau măcar instigațiuni. Toate arestările au fost făcute de forțele militare de acolo cu administrația, convingerea trupelor cari au operat aceste arestări și a organelor administrative locale este că toți sunt vinovați de faptele pentru care au fost arestați; dovezi și indicii sigure însă cari să poată da loc unor urmăriri penale regulate din nefericire nu sunt decât pentru o mică parte dintre dânșii. Este teama de altă parte ca dânșii să fie eliberați fiindcă pot fi din nou tulburători liniștei obținute cu atâtea greutate și sacrificii, părerea subsemnatului este să se procedeze în modul următor, cei în privința cărora sunt probe sau indicii suficiente pentru deschiderea acțiunii publice și pentru menținerea lor în stare de arestare să fie înaintați imediat parchetului, cei în privința cărora nu sunt asemenea probe sau indicii să fie ținuti la cazarmă până ce liniștea va fi absolut garantată chiar cu prezența lor în comuna în tot timpul acesta dl. comandant al garnizoanei de acord cu mine să elibereze treptat treptat pe arestați cari inspiră încredere pe viitor și în privința cărora eforturile care se fac de noi pentru găsirea de dovezi sigure rămân infructuoase, se va ține seamă de sigur de starea spiritelor din comuna căreia aparține și de liniștea publică, dacă Dvs. admiteți acest mod de a proceda vă rog să binevoiți a ne face cunoscut încunoștiințând și pe dl. comandant al garnizoanei din localitate.

Prefect de Tutova *Grigore D. Vasiliu*

Nr. 2326

MIHAIL ROLLER

Prezentată la oficiul Bârlad

Comunicat D. Brătianu

No. prezent 125

No. cuv. 43

Data 8/4

Ore 7 s.

TELEGRAMA CIFRATA

Domnului Ministru de Interne

București

Am onoare a vă raporta că astăzi a fost liniște în întreg județul învoelile continuă cu mici neînțelegeri în unele comune avem speranță că se vor rezolva în mod pașnic.

p. prefect de Tutova *Const. Nica*

Nr. 2517

* * *

Ziare

TELEGRAMA

Prezentată la Bârlad No. 180 cl. p cuv. 118 data 13/4 ora 7.40 s
Sosită la ora 9 s.

Timbrată cu 30 bani

Dlui Ioan I. C. Brătianu, Ministru de Interne

București

Subscrișii, mari agricultori din Tutova, vă rugăm să binevoiți a primi viile noastre mulțumiri pentru înțelepciunea și tactul cu care administrația locală a procedat la potolirea rescoalelor și la apărarea avutului nostru precum și pentru modul cum a contribuit și contribue la restabilirea bunelor raporturi dintre noi și săteni.

Teodor Ioan, Lupu Costake, Stroe Belloescu, Mihalache Ivanciu, Dr. G. Pațell, Emil Juvara, George Basota, Alexandru I. Borș, Căpitan Teodor Udrea, Dimitrie Constandake, Constantin Serban, Petrache Ivanciu, George Argenti, Ioan D. Neacșu, Mihai V. Merleanu, Lascar Borș, Constantin Lupașcu, Dumitru Eremia, Ion Grigore Iamandi, M. Pantazopulo, I. N. Chrisoveloni, Lazar Hristea, Lazar Donea, Pompillu Antonescu, Constantin C. Anghelescu, Vasile Lascarov.

Prefect

2/3

Dl Prefect de Tutova este rugat să ia cunoștință de această telegramă să cerceteze și să ne dea relațiuni.

Nicol.

Domnule Ministru,

Subsemnații Grigoraș Rotariu, Vasile I Andreiu și Ion C. Lăcătușu locuitori în comuna Epureni cătunul Bursuci județul Tutova.

Respectoși și cu lacrimile în ochi venim prin prezenta în naintea Domniei voastre a reclama următoarele:

Acum două săptămâni de când suntem închiși în *grajdurile* cailor al Regimentelor din orașul Bârlad, și acesta arestare ilegală nu provine din cauza rescoalelor ci alte comune au comis — la comuna Epureni acest județ nu sa făcut nici cel puțin vorbe adunări pentru asemenea fapte ci alte comuni au greșit.

Arestarea acesta nu este nici o vinovăție a noastră de cât numai dorințele păriturile și ocazia de răsbunare a Dlui Dumitru Eremia arendașul moșiei Epureni, pentru amestecul ci Domnia sa a făcut în alegerile comunei noastre, ca primarul și toți consilierul să fie pe placul și cum dânsul voeste această în scop de a putea să fie locuitorii la placul și schingiuelile ce dl. Eremia întrebuințează asupra locuitorilor acestei Comuni pentru ași putea cultiva moșia fără bani, pentru o bucățică de pământ ce suntem siliți al lua în schimb muncim toată vara pentru al plăti prin muncă iar al nostru rămâne pârloagă.

De aceea vă rugăm Domnule Ministru ca pe un bun părinte al nostru numai dacă binevoiți a delega o anchetă pentru cercetarea și descoperirea adevărului și totodată vă rugăm că ancheta să fie făcută la fața locului de un delegat al domniei voastre din București sau alt județ în prezența a toți locuitorii acestei comune.

Primiți vă rog Domnule Ministru asigurarea diosebitei noastre considerațiuni ce vă păstrăm.

1907 Aprilie 1

Cu respect

Grigoraș Rotariu
+ *Vasile I. Andreiu*
+ *Ion C. Lăcătuș*

Trimis D. Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Berlad No. 355 s cuv. 78 data 25 ora 8 s.
Sosită la ora 9 s.

Dlui Ministru de Interne

Buk.

Am onoare a raporta că astăzi a fost perfectă liniște în județ primarul târgușorului Plopana județul Tutova îmi face cunoscut că locuitorii din târgușorul apropiat Pungești județul Vaslui sunt foarte agitați și ar fi amenințând chiar cu atacarea Plopana am intervenit imediat la prefectura Vaslui să trimită soldați în partea locului pentru menținerea ordinii arăturile continuă în tot județul Tutova iar învoelile sunt aproape terminate.

Prefect de Tutova *Grigore D. Vasiliu*

Nr. 3158

JUDETUL VASLUI

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Iasy No. 216 cl. st. cuv. 78 data 19/3 ora 4 s.

Greceanu Ministru de justitie

București

Procurorul de Botoșani comunică că țărani au devastat. *Vaslui* devastat țărani plecat spre arest pentru a libera pe arestați, în Buhăești și Negrești țărani resculați Procurorul plecat în localitate în *Vaslui* ancheta se face de substitutul și judecătorul de instrucție. Am cerut comandamentul să trimeată armată față cu proporția care ia rescoalele țărănești sunt de părere ca armată să se concentreze numai în orase pentru a le apăra.

Procuror general *Leonescu*

No. 1560

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la *Vaslui* No. 86 cl... cuv. 78 gr. data 18/3 ora 6,15 s.

D-lui Ministru de Interne

București

Astazi în număr de 150-200 locuitori din satele Barzești și Buhăești acest județ sau adunat la gara Buhăești în apropiere de curtea arendasului Herșcu Naht spre a se înțelege pentru a lua pământ dela el în arendă domnul procuror transportată la fața locului au luat act de pretențiunile lor și prin sfaturi date au reușit ai convinge a se retrage la vetrele lor.

Pentru Prefect *Vaslui Eugen Miclescu*

No. 1159

MIHAIL ROLLER

6 Martie 1907

S'a dispus de Dn. Prim Ministru
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui, No. 549 cl. p cuv. 99 gr data 19 ora 5 s.

D-lui Prim Ministru de Interne București

Astăzi pe la orele 1 p. m. de către câteva sute de țărani veniți din împrejurimi sau spart geamurile dela prăvăliile evreesti și parte românești din centrul orașului precum și din părțile laterale și multe prăvălii au fost și devastate forțele de care dispunem sunt insuficiente și compuse numai din rezervisti pe care nu putem compta regimentul fiind trimis la Dorohoi rog pentru siguranța orașului să dispuneți trimiterea de urgență a unui regiment de cavalerie fiind amenințați și de alte atacuri din partea țăranilor din împrejurimi cari ni se anunță.

Primar M. Botez

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
16777 — 6 Mart. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4505

Soslt București
9 Mart 1907

II

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 90 s. cuv. 104 c., data 19/3 ora 11,40 s.
Sosită la... data... ora 12,40 s. m. t. transmisă de...

Ministru de Interne Bc.

Răspund notei telegrafice vazut telegrama 213 data din pașcani ziarului adevarul am luat toate masurile necesare. Astazi procurorul a plecat din nou la buhaesti pentru a fini aranjamentu inceput ieri cu locuitorii și raportat Dv cu Nr. 1159. Am chemat la prefectură toți arendașii punandu-le in vedere a indulci cu totul rapoartele ce au cu locuitorii. Astăzi am avut la prefectură aproape 200 locuitori cerând a să desființa taxa de 5 lei in urma explicațiilor date de procuror sau mulțumit și sau reintors la caminele lor. Până în present liniste in tot județul.

p. Prefect Vaslui, ss/ M. Resmerița
P. conformitate, ss/ indescifrabil

7 Martie 1907

D. Prefect a ne ține în curent de cel mai mic fapt cu detalii asupra întinderii răscoalei.

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 95 cl. s cuv. 130 gr. = data 19/3 ora 4,30 s.
Sosită la... data... ora 7,20 s transmisă de

*Urgent**D-lui ministru interne*

Astăzi ora 1 p.m vre-o 500 locuitori întorcându-se în oras au început a sparge geamurile și a fărâma galantarele dela prăvăliile evrești. Ei sunt foarte îndarjiți și amenințatori; s'au scos trupă locală pentru menținerea ordinii până la ora 4 nu s'au putut evacua orasul, sa continuat cu energie pentru evacuarea orasului s'au dispus paza tuturor barierelor de trupa. Rog dispuneți trimiterea de forțe a unui regiment strein de localitate de preferință cavalerie, tot acum a plecat la Negrești o companie pentru paza orașelului, astăzi în comuna Dargesti s'au adunat vre-o 200 locuitori cerând pământ.. Dl. procuror însoțit de directorul prefecturei și de comand. jandarmilor au mers imediat la fața locului și iau liniștit.

p. Prefect Vaslui *M. Resmeriță*
No. 1187

* * *

7.III.907

*Se va cere relațiuni
Dlui Prefect de Vaslui*

Sosit București
19 Mart. 1907
II

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 96 cl. cuv. 96 gr. data 19 ora 7,50

Ministru Justiție Buk

Astazi pe la orele 10 a.m. sătenii adunați în oraș pentru iar-maroc au venit în fața palatului administrativ cerind pamânt și scăderea arenzilor în urma liniștindu-se au pornit în grupuri prin oras unde au devastat 2 strazi, cu prăvăliile evreesci un moment restabilit liniștea. — trupele postate la barierele orașului unde mai sunt resculați rog interveniți și Dv pentru linistirea imediat de trupe regimentul local fiind dorohoi trupele teritoriale fraternizează cu resculații sunt temeri ca la noapte să nu se adune toți săteni din satele vecine orasului.

Procuror *N. A. Vasiliu*

Comunicat d-lui Prim Ministru

7/3
*S'a dispus de Dl.
Prim Ministru.*

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 107 s. cuv. 51 gr. data 20/3 ora 11,30 d.

Urgent

D-lui Ministru de Interne

Buk.

Săteni care sosesc în mari grupuri amenința orasul, armata cu totul insuficienta, sau tras focuri oarbe, sateni au rupt cordoanele militare maltratand soldați, rănit grav maiorul Colori și pa-truns in oras, rog cu insistența pentru trimiterea de trupe și ca-valeric.

p. Prefect Vaslui, *Miclescu*
Nr. 1192

* * *

7 Martie 1907
*A se face cunoscut
D-lui Prefect de Vaslui*

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 114 S. cuv. 72 gr. data 20/3 ora 3,30 s.

F. Urgentă

*Inspectoratul Geandarmeriei Rurale Maior Mirinescu
a se urmări.*

București

Astazi a început devastarea Negreștilor nu avem trupe infanteria locală fraternizează cu resculați.— locuitorii devastează proprietățile arendate orașul Vaslui are să fie blocat de locuitori batalionul Bârlad a avut ranit pe Dl. Maior Colori cu ciomegile. Este zarvă prin locuitorii a incendia. Rog dispuneți a se lua masuri urgente.— Gendarmii inca na sosit unde sunteți? sa inceput taierea telefoanelor.

Comand. Companiei Capitan *Lambrino*

305

7 Martie 1907

Se aduce la cunoștința
D-lui Prefect de Vaslui.

ss) indescijabil

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 115 cuv. data 20/3 ora 3 s.

Ministru Justiției București

Astă noapte liniste astăzi orele 9 a.m. sătenii din comunele Tanacu Lipovetz valea rea în număr mare voiau a pătrunde în oraș compania de soldați postată la bariera Iașului iau somat de trei ori ei totuși înaintau în urma unor noi somații am ordonat foc de salve cartuse manevra care neuitându-se au rupt cordoanele pătrunzând în oraș spre prefectura aci le am cerut a trimite o delegațiune însă refuzînd am fost nevoit în înțelegere cu Dl jude instructor a ordona noi focuri de salve în urma somațiunilor legale. Maiorul Colori comand batalionului sosit din Bîrlad a fost grav lovit la cap și spate și atunci număr de soldați au descărcat câte va focuri cu gloanțe sunt doisprezece răniți. După asta liniistinduse oamenii am intervenit ca cetățenii a se trimite cate o delegațiune din fiecare comună cu care convenind au trimis iar Dl Director de Prefectura Miclescu a luat act de plîngerile lor această delegație pleacă în astă seară la București unde voesc ași expune doleanțele lor Dlui Ministru de Domenii trupele locale insuficiente rog interveniți a se trimite măcar un regiment cavalerie din județ avem știri alarmate până în prezent nimic precis.

Procuror Vaslui. N. A. Vasiliu
1540

* * *

Comunicată D-lui Prim Ministru

7/3
Se va cere relații
D-lui Prefect.

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui % data 20/3 ora 12,30 s. 190

Confidențială.

Domnului Sub Director General București

Ora 12 revoltații par a fi liniștiți pentru un moment până acum 12 răniți grav și maiorul Colori mulți sateni încă care staționează în grupuri din Svon ei sunt decisi a se resbuna prin dare de foc. Am cerut 10 soldați pentru pază a Oficiului care însă nu a sosit. Rog interveniți Dvs.

Diriginte Vaslui.

7 Martie 1907

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 116 cl. s cuv. 172 gr. data 20/3 ora 3,30 s.

D-lui Ministru de Interne București

Urmare telegramei No. 1192: locuitori din comunele Tanacu Lipovăț valea rea pătruns cu forța în oraș din ordinul Dlui Procuror au fost somați la bariera și nevoind a se retrage sau ordonat trageri de focuri în aer au rupt cordoanele militare îndreptându-se spre prefectura unde voiau a pătrunde cu forța din ordinul D-lui procuror și judele instructor sau ordonat noi focuri de salve Maiorul L. N. Collori fiind rănit la cap și spate de locuitori cu ciomegile soldații au descărcat câte va focuri cu glonte răbind 12 locuitori în urmă linistinduse o delegație dintre locuitori sau prezentat înaintea noastră formulandune plângerile lor pentru pământ acea delegațiune sau hotărât a pleca în asta seara la București în număr de 12 spre a expune doleanțele lor Dv trupele locale cu totul insuficiente orașul fiind amenințat venirea lor locuitorii din comunele vecine din județu avem știri alarmate însă nimic precis deoarece cea mai mare parte din telefoane fost distruse de resculați.

p. Prefect Vaslui Miclescu
1197

* * *

7 Mart. 1907

S'a dispus de Dl. Prim Ministru.
ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 118 — cuv. 131 gr. data 20/3 ora 4

D-lui Ministru Interne. Bukurești.

Astăzi pe la orele 2 p.m. un număr de locuitori din comunele învecinate cu com. Negrești au năpustit în Târgușorul negrești devastândui prăvăliile și scoțând marfa afară un număr de peste 700 locuitori au imprevjurat cancelaria Primăriei Zepodeni dând afara din cancelarie pe toți funcționarii iar Primăria au pus-o sub a lor pază acești locuitori apoi îndreptându-se la Moșia Ferrești arendata lui Juster au devastat cancelaria luând toate scriptele de comptabilitate ale moșiei rog dispuneți trimiterea cât mai urgent a trupelor atât cavalerie cât și infanterie fiind absolut necesara pentru preîntâmpinarea raului. Batalionul de infanterie sosît din Birlad din trupa concentrat regiunei local este cu totul insuficient și crașul cu totul în pericol din lipsa de forțe armata.

p. Prefect vaslui M. Resmerița
1199

7 Martie 1907

A se face cunoscut

D-lor Prefecți locali.

ss) indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Iassy No. 234 cl. S cuv. 208 gr. data 20/3 ora 3,35 s
190...*Greceanu Ministru Justiției București.*

Procurorul Vaslui raportează un mare număr de săteni a năvălit asupra Vasluiului au rupt cordoanele soldaților a intrat în oraș salvele oarbe nu iau înspăimântat ei cereau să treacă la prefectura și casa arendașului Lobel sau tras gloanțe sint țărani răniți maiorul Kolore a fost lovit în cap care la rândul său a tras cu revolverul el se afla în casa Dlui Neron Lupascu în căutarea Doctorului Bastache țărani cer pământ și isgonirea jidanilor de la sate armata insuficientă sa cerut. noua fortze. judecătorul de neamț raportează Buhusul devastat locuitorii din Podoleni din nouă resculați asemenea satele Rosnov și Zanesti unde se afla Dnul Procuror în anchetarea în Buhuși este Dlu judecător de instrucție. Procurorul Roman raportează la Strunga sa devastat cate va prăvălii jidovești acum liniste are informatzii cu un numar de locuitori au plecat spre Scheia și Helesteni dar pana acuma nu sa semnalat nimic nici un act de agresiune. Procurorul Botoșani raportează ca prefectul la încunoscintat ca locuitorii au devastat locuințele Dnilor Capri din Banesti a Dlui Ciomak din Stamateasi a Dlui Buicliu din Finteienele apoi au— mers la primarie au rupt angajamentele agricole și registrele primariei. Lipsă de armată.

Procuror General *Leonescu*

No. 1907

* * *

Vaslui, 1907 Luna Mart. 8

REGATUL ROMANIEI

Prefectura Jud. Vaslui

Serviciu Administrativ

Nr. 1234.

*La dosarul respectiv,
Confidențial**Domnule Ministru,*

Asupra faptelor sevârșite ieri 7 l. c. în Vaslui:

Respectuos vă supun la cunoștință:

Dimineata la ora 8 câteva sute de locuitori au voit să intre în Vaslui pe bariera Jassy, aice au fost întâmpinați de 2 cordoane de soldați, au sosit la fața locului subsemnatul Dl. Miclescu Inspec-

tor Comunal și locțiitor de Director de Prefectură, Dl. Jude Instructor, Dl. Substitut de Procuror, Dl. Polițai și trei Sub-Comisari.

Sau parlamentat vreo două ore spunându-le că nu au voie a pătrunde în oraș; să trimită o delegațiune și să arate cererile lor.

După o ședere de două ore la vorbă cu ei, noi am plecat ca să mergem la celelalte bariere spre a vedea ce este. În acest timp s'a dus Dl. Procuror la bariera Jasy unde văzând că locuitorii voesc a rupe cordoanele, le-au făcut trei somații și în urmă sa dat câteva salve de focuri oarbe.

Ei văzând că nu se dă focuri cu gloanțe, au rupt cordoanele militare și au intrat în oraș, au apucat cu toții în piața lemnului unde sau adunat în scurt timp mai multe sute.

Companiile de soldați atunci sau concentrat în piața Palatului și au format un careu impecând intrarea de la toate ulițele ce dau în piață.

Locuitorii după ce sau adunat cu toții în piața lemnului, au plecat pe strada Crucei pentru a da în piața Palatului, atunci s'a dat semnalul din trompete și aci în capul stradei Crucea sau format 3 rânduri de cordoane de soldați. În urma somațiunilor făcute ei au înaintat, atunci s'a tras focuri oarbe, ei nu au ținut seama de aceste salve și au rupt cordoanele înaintând ajungând lângă Domnul Maior Dimitrie Collori care comanda trupa, au început al lovi cu ciomegile, care căzând jos soldații au sărit de l'au ridicat și au tras și focuri în locuitori rănind pe 12 din ei.

Maiorul a fost dus la o casă țărănească a unui locuitor și de aici transportat la Dl. Lupașcu unde a fost îmbrăcat cu haine civile pentru a nu fi recunoscut și l'au dus la cazarmă, unde astăzi se află afară de orice pericol, deoarece ranele nu sunt grave.

În urmă toți acești răsvrățitori văzând că nu e glumă, parte sau retras, parte au început parlamentări și sau ales o delegație de 12 locuitori care au și plecat aseară 7 l.c. în capitală având în frunte de conducător pe Dl. Secară Inginer.

În urmă s'au liniștit orașul sau patrulat toată noaptea și pe la orele 4 au sosit din Bârlad încă 600 rezerviști. Deasemenea a venit și Dl. Colonel Renescu din Jassy unde era dus cu Regimentul permanent; astăzi sau luat toate măsurile, împărțind companii de soldați pe la toate barierele la departare de un kilometru de fiecare barieră.

Până în momentul de față am avut liniște în oraș. — Din Județ însă ni se semnalează mai multe devastări și ele continuă. Deasemenea ni s'a anunțat că ni se trimite un Regiment infanterie și două escadroane cavalerie, atunci vom trimite armata și în județ unde va fi necesitate; deoarece până astăzi nu am avut disponibili decât o companie ce am trimis la Negrești și astăzi a plecat Procurorul acolo încă cu o companie.

Vă alăturerez și o listă de număr și numele locuitorilor răniți.

Măine vă voi raporta asupra celor ce se vor petrece azi și mâine.

Bine-voiți vă rog Domnule Ministru, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Prefect, ss) *indescifrabil*
p. Director, ss) *Popofie*

* * *

LISTA

Răsculații răniții și intrați în căutarea spitalului „Drăghici” din localitate în ziua de 7 Martie a. c. și aflați în cură în ziua de 8 Martie la ora 9 a.m.

1) Grigore Lazăr de 19 ani necăsătorit, agricultor, din comuna Rădiu, are plagă perforantă prin armă de foc la vertex cu procedentă substanță cerebrală.

2) Ștefan D. Păun de 19 ani ne căsătorit din comuna Lipovăț are plagă perforantă prin armă de foc la plămânul stâng cu emoragie internă.

3) Simion Sitarul de 19 ani, necăsătorit, din Comuna Munteni de Jos, plagă perforantă, prin armă de foc, a piciorului stâng.

4) Andrei Chifor de 28 ani, căsătorit, agricultor, din Comuna Móra Grecilor, plagă perforantă prin armă de foc a regiunii umerală stângă cu emoragie însemnată.

5) Vasile Onu 26 ani, căsătorit, agricultor din Lipovăț plagă perforantă prin armă de foc în regiunea umerală stângă.

6) Constantin V. Pană — 21 ani flăcău din Comuna Lipovăț plagă perforantă prin armă de foc în regiunea umerală stângă.

7) N. Popa 30 ani, căsătorit din Móra Grecilor, plagă adâncă, fața internă a antebrăului stâng, proiectilul nu s'a extras.

8) Neculai Chifor 31 ani, căsătorit, agricultor, comuna Móra-Grecilor, înpușcat în bărbie.

9) Vasile a Rustei 34 ani, căsătorit, agricultor, din Comuna Móra Grecilor, înțepat cu baioneta în subsiōra dreaptă.

10) Vasile a. Mariei 38 ani căsătorit, din comuna Munteni de Jos, înțepat cu baioneta la falca stângă.

11) Gheorghe Cojocaru Moldoveanu 50 ani, comersant, din Vaslui, căsătorit, are antebrăul drept fracturat prin armă de foc.

12) Grigore Cercel 20 ani, june, cântăreț la biserica Sf. Ion din Vaslui, are rană la degetul inelar al mânei drepte, provenită din armă de foc, glonte s'a extras, rămânând numai cămașa glontelui.

MIHAIL ROLLER

Vaslui, 1907, Luna Martie 8.

Regatul României
PREFECTURA JUD. VASLUI
Serviciul Administrativ
No. 1237 10/3

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. 4688

La dosarul respectiv.

MINISTERUL DE INTERNE
17503 — 9 Mar. 1907
Registratura Generală

Domnule Ministru,

Asupra celor petrecute eri la Fabrica de spirt a D-lui Topalea, am onoarea a vă comunica următoarele:

Mai mulți locuitori în număr destul de considerabil sau adunat în ograda fabricii și au început a face scandal.

Dl. Metacsa procuratorul D-lui Topalea a eșit afară și a spus locuitorilor că cedează și oferă tot ceia ce dâșii cer însă locuitorii au dat jos pe Dl Metacsa și l-au lovit la cap, care la rândul său fiind ajutat de oameni de ai fabricii au fost ridicat și dus la un magazioner; locuitorii atunci au pus mâna pe Dl. Manole intendentul D-lui Topalea l-au descuțat și l-au dus la Primărie de au făcut contract după condițiile dictate de locuitori.

În urma scăpând a plecat pe jos și sa dus la Gară; în acest timp oamenii fabricii au înștiințat pe Dl. Topalea de cele petrecute care a plecat cu familia pe drumuri laterale la Gară spre București.

Dl. Metaxa se află la Vaslui în cura medicilor, cancelaria fabricii și toate registrele au fost distruse.

Fabrica nu a suferit nici o stricăciune.

Binevoiți vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea osebită noastră considerațiuni.

Prefect, ss) *indescifrabil*

p. Director, ss) *D. P. Antoniu*

* * *

TELEGRAMA

fr. vaslui 169 — S 86—22—12 ==
Sosită la... data 22/3 ora 6,30 s.

d. ministru interne bouckresci

din judetz ve comunic dupa rapoartele oficiale avute în ziua de 7 sa devastat negresti ciofeni feresti. În ziua de 8 sa devastat valea rea ghergheliu barzesti moara domneasca si dimineatza sa

continuat devastarea din nou a negrestilor pela ora 4 p m eri a ajuns d. procuror ku o a doua companie in negresti si a inceput arestările kapilor raswratitzi -- astăzi sa devastat franciugi și acum au trecut la bacu. —

p. prefekt *m resmeritza*
1239 +

C.M.J.
22/3

Sosit București
22 Mart. 1907
III

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

S fr vaslui 176--114--22--4,
Sosită la... data 22/3 ora 6,30 s.

d ministru de interne bouckresci

astazi ora 12½ sa semnalat venirea a câteva sute locuitori din lepadeni pe baryera krucei. Imediat sa intarit compania ce era posta ku o alta companie a eşit inainte d. colonel ku d procuror si parlamentand iau induplekat ku vorba a se retrage si a trimite o comise compusa din 6 locuitori a parlamenta la prefectura de unde în urma asigurărilor ce le am dat ka guvernul vine ku un proekt de lege pentru a le imbunătățzi soarta ei au plekat mulțumitzi se pare pentru a linisti pe cei ce sau intors acasa kand se vor linisti tulburarile ve voi inainta toate jalbele lor.

p. prefekt *m resmeritza*
no 1243

C.M.J.
22/3 J

Sosit București
22 Mart. 1907
III

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

103 C.M.J.
22 7 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui Nr. 180 cl. S cuv. 55 gr. data... ora 6,30 s.
Sosită la... data... ora 6,40 s. transmisă de...

D-lui Ministru Interne Buk.

Astazi sa devastat corbu baltăți, Brahasóia și orașelul codaesti. Procurorul cu o companie nu sunt încă ajunși la Codaesti.

MIHAIL ROLLER

Sa svonit că se prepară devastarea pentru mâne dimineața a oră-
șelului Pungești. Acum ora șase p.m. pieacă 100 soldați pentru
pungești

p. Prefect Vaslui, *M. Resmerița*
Nr. 1249

Sosit București
22 Martie 1907
III

P. conformitate ss) *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C.M.J. No. 156 cl. S cuv. 17 gr. c data 22 ora 11,30

Prefect

Vaslui

Trimiteți forța armată pentru paza moșiei negrești a D-lui
Stoicescu.

Prim Ministru, *Gr. Cantacuzino*

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

* * *

94 C.J.M.
22 6,20

TELEGRAMA

S fr vaslui 168-85-22-12.—

d-îui ministru de interne bouckresci

ka masura de prekautione am dat ordin si am oprit toate bal-
ciurile din tot judetzu motivand febra aftoasa de prin comunele
limitrofe in oras am dispus ka toate karciumele se fie inchise inse
multzi dintre romani nevoind a asculta aseara singur in persoana
insotzit de d jude instructor d substitut de procuror d politzai di-
rektorlu politziei si un capitan au cutreirat tot orasu si am inchis
toate karciumele.

p. prefckt *m resmeritza*
no. 1251.

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

Sosit București
22 Martie 1907
III

Comunicat D-lui Prim Ministru

Urgent

9/3 -
DL. Prefect va vedea
depeşa şi va referi.

TELEGRAMA

urzent fr vaslui 808-42-21-1

urgenta — timbrată 30 bani —

d-lui ministru de interne bouckresci

— targul pungesti kastelul si ferma mea amenintzate de ban-
dele dupe devastarea negrestilor si altor localitatzi pornit acolo
rog datzi ordine sa se trimeata armata sa impiedice devastarile si
omoruri.

— ku respekt proprietar *sarujanis* +Sosit Bucureşti
22 Martie 1907

III

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C.M.J. Nr, 162 cl. S cuv 21 gr... data 22 ora 9,30 s.

Urgent

Prefect Vaslui

Trimiteti ajutor pentru paza averei moşiei Popesci şi Balţatzi
a senatorului Vasile Miclescu.

Prim Ministru G. Gr. Cantacuzino

* * *

11 Martie 1907

Luat cunoşcinţă

ss/ indescifrabil

No...

TELEGRAMA

D-lui Sfetescu secretar gl. al Ministerului de Interne

Prezentată la Vaslui No. 200 S. cuv. 113 data 12/3 ora 3,30 s.

Sosită la... data... ora 3,50 s.

Până la ora 12 azi sa devastat oraşu Pimgeşti adică toate locu-
inţele evreesti. când sau retras din târg. După o oră sau reîntors
şi a înconjurat casa proprietăţii unde se află inspectorii comu-
nali şi o companie infanterie, au voit a forsa cordónele, armata a
tras focuri şi au cazut patru locuitori, acum stau imprejuru curţii

MIHAIL ROLLER

căutând a pătrunde înăuntru, armata ține peptul s'au trimes in ajutorul lor un escadron calarasi care peste o jumetate ora trebuia se fie acolo și încă o companie soldați infanterie care peste 3 ore trebuie se ajungă.

p. Prefect *M. Resmeritză*

P. coformitate ss/ *indescifrabil*

* * *

10 Martie 1907

Luat cunoștință

ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

D-lui Sfetescu secretar Ministrul de interne

Prezentată la Vaslui No. 209 s. cuv. 103 data 23/3 ora...
Sosită la... data... ora 9 s... timpul

Astazi 10 a.c. sau devastat rafaila, serbotesci, pribești la osești un evreu, la ciortesci primaria poenesci continuarea de eri la mōra domneasca și puncesgi in care sau devastat tote magasinele evreesci și in urmă au trecut la curte care fiind aparata de o companie s'a tras focuri au remas 2 morți și 7 raniți; de curte nu s'au putut atinge și locuitorii s'au linistit. pentru moment peste jumătate ora intra in pungești escadron cavalerie trimis de aci pentru a întări compania poimăine când este zi de târg.

p. Prefect Vaslui *M. Resmerița*
Nr. 1312

* * *

11 Martie 1907

Luat cunoștință

ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

D-lui Sfetescu Secretar g-l Ministerului interne

Prezentată la Vaslui No. 201 cl. s cuv. 35 data 23/3 ora 7

In Codaesci care a fost devastat eri azi dl Procuror cu o companie soldați și 15 gendarmi au operat arestari tota ziua asupra capilor resvratiților gasiți.

P. Prefect Vaslui *M. Resmerița*
No. 1313

DOCUMENTE DESPRE 1907

I. C. M. J.
24/3 s s.
ss/ *indescifrabil*

Comunicat G-ral Manu
24/III 6,40 s.

TELEGRAMA

de vaslui 320 s. 24 23 5/20 data 24/3 ora 6,40 s

minisru inierne bkresci.

absoluta necesitate de cel pucin doua excadroane cavalerie
rog dispunetzi trimiterea cat mai urgent ==

Sosit București
24 Mar. 1907
II

prefect vaslui *dr. peride*
no. 1327.

* * *

Urgent

C.M.J. 3/4 8,30 d.
ss/ *indescifrabil*

Comunicată D-lui Brătianu

TELEGRAMA

f urgent vaslui % 27 10 = f urgent

d-lui ministru de interne bkr.

nota la care mi ceretzi respuns era fara numer si cifrata dupe
alta kee de kat acea ce posed ==

prefekt *dr. radovici*
P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Trimis Min. Justiție
„ *Interne*
„ *D. Sturdza*

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No. 1173 cl... cuv. 67 data 28/3 ora 1 s.

Domnului Ministru Interne și Justiție

București

La 9 corentei s'a devastat casele dela Ciortești și la 10 cele de
pe Pribesți proprietățile mele județul Vaslui stricându-se și jefu-
indu-se toate obiectele, am rămas pe drumuri. Am reclamat nu sa

făcut nimic nu am nici o siguranță devastatorii benchetuesc. Rog dispoși urgent constatarea devastarilor reprimarea culpabililor și siguranța mea și averei.

Ștefan Gheorghiu Parpalea

16/3/1907

Prefect Vaslui

17 Buc.
29/3 12,55 s.

Rog luați cunoștință de telegrama 1173 prezentată la oficiul Vaslui de Ștefan Gheorghiu Parpalea.

p. Ministru de Interne ss/ *Const. Nicolaescu*

Nr. 459 29/3 12,20 s.

* * *

Com. Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui 316 17 C 28/3 11 s.

Sosită la... data... ora 11,40 s.

D-lui Ministru Interne

Bc.

Pretutindeni în județ *liniste aparenta* e restabilită.

Prefect Radovici
Nr. 1407

Sosit București
28 Mart. 1907
II

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Vaslui No. 329 cl. S cuv. 44 data 29 ora 10,40 s.

Ministru de Interne copie Ministru de Război

Buk.

Liniste aparenta în tot jud. în cea ce privește localitățile Uncesti și Macresti despre care mi ați atras atenția ni se raportează ca nu există nici o agitație.

Prefect Vaslui Dr. Radovici
Nr. 1437

Comunicat Minister Resbel
„ *Interne*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Vaslui No. 15 cl. S cuv. 63 data 1/4 ora 8 s.

Domnului Ministru de Interne și

Ministru de Resboi București.

Eri noapte în satul Danesti s'a tras câte-va focuri de pușcă asupra unei patrule de geandarmi nimeni nu a fost atins, astăzi s'a făcut o percheziție și arestări fără nici o rezistență, se mai semnalează oarecare agitație la mosia Ruginoasa Comuna Cosmesti în tot restul județului liniște am vizitat azi comuna Brodoc.

Prefect Vaslui *Dr. Radovici*
Nr. 1470

* * *

Com.: Minister R.

„ *Interne*
Averescu
Sturza
Palate

TELEGRAMA

Prezentată la Vaslui No, 75 cl. s cuv. 84 gr... data 6 ora 6 s.

Liniște în tot județul. Focul ivit eri la proprietatea Dlui Lascanu din comuna Draguseni a fost accidental. În ziua de 22 Martie un detașament de trupe urmărind arestarea unor bandiți devastatori a trecut fără a ne înștiința din comuna Plopana dependente de jud. Tutova, catunul Racova com. Pungesci ce aparține județului nostru trupa a tras asupra unor fugari și a ucis un țigan plugar parketul local cercetează cazul.

Prefect Vaslui *Dr. Radovici*
Nr. 1576

* * *

14a/30/907

1907 Iunie 19.

22 Iunie 907

Se ia act

ss/ *indescifrabil*

Domnule Prefect,

Conform intervenției verbale făcută de D-voastră, avem onoare a vă înainta două tablouri: 1, de procesele privitoare la devastările din acest județ, cum și un tablou de asemenea afacere neterminate însă fiind în instrucție.

Primiți vă rog Domnule Prefect, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Procuror, ss/ *indescifrabii*

Cu un tablou

T A B L O U

de afacerile intrate în cercetarea Curții cu jurați din județul Vaslui în sesiunea de Iunie 1907

Nr. ord.	Numele și prenumele acuzatului	Locuința		Natura afacerii	Condamnațiunile	Nr. și data deciziunii de condamnare
		Județul	Comuna			
1	Tóder D. Popardea. fost pușcăriaș (7 ani)	Vaslui	Solești	Distrugere	5 luni închis. corect.	Decisia Nr. 7 din 5/VI 1907
2	Alexandru Pânzaru ..	"	"	"	14 zile idem	Idem
3	Neculai V. Boitan	"	"	"	Idem	Idem
4	Gh. V. Curuleț	"	"	"	"	"
5	Manol. Ciobanu zis Moraru	"	"	"	"	"
6	Vasile C. Istrate	"	"	"	Achitat	Decisia Nr. 8 din 5 Iunie
7	T. Samson	"	Vale Rea	"	1 an închis. corect.	Decisia Nr. 9 din 6 Iunie
8	Dumitru Nița	"	Idem	"	Idem	Idem
9	Pricop Ciolpan	"	"	"	"	"
10	Iancu Polcovnicu	"	M. de jos	"	Achitat	Ord. Nr. 10 din 7 Iunie
11	Vasile Borlă	"	"	"	"	"
12	Ștefan Vasiliu	"	"	"	"	"
13	Ștefan Boțu	"	"	"	"	"
14	Vasile Tunariu	"	"	"	"	"
15	Gheorghe Gh. C. Popa	"	"	"	"	"
16	Mardare N. a Gafiței ..	"	"	"	"	"
17	Petrache Onofrei	"	V. Cârnu- lui	"	Achitat	Ord. Nr. 12 din 9 Iunie
18	Vasile E. Herea	"	"	"	"	"
19	Gheorghe Pârâu	"	"	"	"	"
20	Gh. Gh. Pârâu	"	"	"	"	"
21	Gheorghe Pintilii	"	"	"	"	"
22	Ion Carp zis Ghiță	"	"	"	"	Ord. Nr. 12 din 9 Iunie
23	Gheorghe Ursu	"	"	"	"	"
24	Vasile T. Mihai	"	Vale sat.	Devastare	"	Ord. Nr. 13 din 14 Iunie
25	Cost. T. Mihai	"	"	"	"	"
26	Gheorghe Stegariu	"	"	"	"	"
27	Ion Grossu	"	"	"	"	"
28	Vasile En. Tofan	"	Găvteni	"	Amânat p. ss. de Sept.	Pr. verb. 496 12 Iunie 1907
29	Iancu Duduc	"	"	"	Idem	Idem
30	Simion Lavric	"	Cursești	"	"	"
31	Gh. Pint. Iiescu	"	Pungești	"	"	"
32	Ion Florea	"	"	"	"	"
33	Grigore Butnariu	"	"	"	"	"
34	Gh. Onofrei	"	Cursești	"	"	"
35	Dumitru Callap	"	"	"	"	"
36	Cost. N. Măță	"	Pungești	"	"	"
37	Neculai Grigoruț Me- lenciuc	"	Cursești	"	"	"
38	Vasile Al. Buhlea	"	"	"	"	"
39	Tóder I. Rusu zis To- pliceanu	"	"	"	"	"
40	Cost. Cost. Lache	"	Pungești	"	"	"

RECAPITULAȚIE

C o m u n a	Nr. condam- națiilor	Nr. Achitațiilor	Nr. Amănațiilor
Solești	5	1	—
Valea Rea	3	—	—
Niculeni de jos	—	7	—
Poiana Cărnului	—	7	—
Valea Satului	—	4	—
Pungești	—	—	13

* * *

Confidențial

14a/30/907

29 Iunie 1907

2 Iulie 907

Vezut ss Nicolescu

Domnule Ministru,

În urma telegramelor Dvóstra cifrate am luat din nou dispoziții pentru a fi informat de orice mișcare a țăranilor și de orice împotrivire a face muncile contractate.

In județul Vaslui domnește linistea.

Mi s'a semnalat un singur loc, la Căzănesti, proprietatea Dlui Radulescu-Motru, unde țăranii erau nemulțumiți. Ei să plâneau contra arendașului pentru că aveau o lipsă de pășune față cu numărul vitelor primite la suhat. După intervenția noastră domnul Decusară, arendașul moșiei, a mai dat 5 fâlci de earbă sătenilor, cari l'au mulțumit și i'au făgăduit că, îndata ce va începe sece-rea, vor sări la muncă cu toate ajutoarele lor.

Pentru o neîncetată supraveghere asupra spiritelor țăranilor, în afara de agentul meu secret, am însărcinat pe domnul Condurache, agronom, fost administrator la Domeniile Coroanei timp de 18 ani, ca să culeagă în județ toate informațiile relative la țăranii și la raporturile lor cu marii agricultori. Domnul Condurache s'a pus la dispoziția mea, în *mod absolut desinteresat*, trebuie numai să'i inlesnesc transportul în județ.

Pe de altă parte sânt neconținut în inspecție prin sate împreună cu medicul-șef.

Astfel că în fiecare zi județul e cutreierat de Domnul Condurache, de agentul secret și de mine. Inspectorii comunali sunt activi, iar Primarii au început a înțelege că au mare răspundere.

Jandarmii au primit instrucțiuni speciale și au promisiuni de recompensă dacă descoper vreo agitație sau complot.

Sper, Domnule Ministru, că în județul Vaslui va fi liniste, că

munca câmpului se va executa la timp. În urma ploilor din urmă, chiar porumburile cele mai târzii (în mare parte a sătenilor) vor fi bune.

Primiți, Domnule Ministru, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

ss/ *Ed. Ghica*

* * *

OBSERVAȚIUNELE

culese în privința invoielilor Agricole din comuna Tanacu.

Invoelile Agricole. —

Locuitorii din Mora-Grecilor și Munteni de sus și câțiva din Tanacu sunt invoiți pe Moșia Móra Grecilor care este proprietatea Academiei Române și arendat Dl. Macri decedat luna aceasta, moșia se conduce de succesori.

Invoelile sunt următoarele:

Trecut

Falcea loc... 60 muncă 20 prașa 50 și 30 secera 25 b. fără tain.

În prezent 44 lei. Muncă 20 prasila 60 b. și Secera 30 b. tain 2 dimerlii la falcea prasilă și 2 Kgr. brânză. Asemenea secerea.

	<i>In trecut</i>	<i>Present</i>	
Bol	28 lei	24 lei	5 vite mari la falcea de imaș în prezent
Vaci	16 "	14 "	
Juncan	10 "	10 "	
Mânzat ...	6 "	6 "	
Oi	2½ "	2 "	
Sterp	2 "	1½ "	

Ziua cu caru 2½ lei din timp.

În general pentru anul acesta sunt mulțumiți dar obetează că cum la Móra Domnească e 36 lei falcea, loc nu ar putea să li se dea tot asemenea dacă nu mai eștin fiind-că este o Academie. Cum când era Proprietarul vechiu def. D-n Bastache le o dădea cu 20 lei falcea. Și academia că o are de la Def. Agurici dată de pomană le o dă așa scump. — De ce o arendează. Citez pe locuitori V-le Ungureanu, Gavril Mania, Ion A, Rusce și C. Morariu din Móra Grecească. Ion Ignat, Ion A Marinei, V-le și D-ta Tarnovanu, Gh. Caramalău etc. din Muntenia de sus.

Nemulțumirea cu suhatul.

În general toți se arată nemulțumiți în privința suhatului căci pretind că de și dâșni sau invoit cum nu este în nici o parte să fie 5 vite mari la falce, cu toate aceste Administrația moșie a.

adus și pus 9 vite la falce. Dacă nu se crede spusa lor de ce nu vrea Dl. Primar să meargă să măsoare suhatul și să numere și vitele din ocol — și ar să vadă că au dreptate. De ce să dă concurs numai arendașului. Li se spune că ar să se lărgească imașul prin stringerea recoltei (Secera).

Dar până atunci ce să mănânce vitele. Acuma le este timpul să se mai ingrașe. Arată că când a fost să iasă la prășit primarul a stat 3 zile la el și ia executat, le-a închis vacile la ocolul arendașului și le-a ținut trei zile iar viței răbdau acasă și nu au dat drumul la vaci până na eșit la prășit. De ce nu face Primarul acuma și pe voia lor să măsoare suhatul să vadă că ei nu spun minciuni, pretind că au rugat pe Primar. Se zice că a trimes și o delegație din ei la primar în această privință anume pe Lazăr Pana, D-tru Gh. Radu și Ilie Bolboc dar degeaba. — Și apoi li se cere să fie liniștiți să nu facă gură. — Aceste le sunt pretențiile în privința suhatului.

Hrana

În privința tainului sunt nemulțumiți zicând că nu le ajunge 2 dimerlii făină și 2 Kgr. brânză pentru una Falce prășită sau secere.

Idiia să li se dea pământ

Mulți au început a înțelege că scaparea lor nu constă a li se da pământ de veci căci vor păți ca și cu improprietățile la 64 care au divizat pământul. Ci în a li se înlesni arendarea mai eficient, măsurătoarea dreaptă și preț la muncă. *Dar sunt unii care fac pe toți în unele momente să'l aprobe. Citez pe Ion Acsinte Albu din Munteni de sus și pe Th. Hrincu care începuse a se văita și spune ia uități-vă ômeni buni că mi sa beșicat palmele muncind și n'am decât 5 prăjini de loc. Trebuie să ni se dea pământ numai decât dacă nu, n'are decât să ne împuște pe toți, uite faptul.*

Banca Populară

Locuitorii din Móra Grecilor și Munteni de sus pretind că nu au bancă din cauză că li sa unit comuna cu Tanacu. Să li se dispartă comuna și ei fac bancă, dar la un loc cu Răzeși nu fac, căci văd ei că cum e acuma, de exemplu este primarul din Tanacu și de ei nu se mai interesează ce numai de Tănăceni. Explicându-le folosul ce vor avea au spus că vor vedea mai târziu poate să se înscrie și ei la Tanacea dar cu condiție să fie și de ai lor în consiliul de Administrație.

Am observat că mai solidari și mai pașnici sunt locuitorii din Móra-Grecilor decât cei din Munteni de sus care sunt acum neînțelegători, unii vreau una și alții alta. Cei mai bogați caută ca și cei săraci se zică ca ei să li se dea pământ mult de muncă.

Satul Tanacu

În general Tanacu se prezintă foarte bine căci ei fiind răzeși au pământ și cu toate acestea au arendat de la Móra Domnească, Móra Grecilor și au luat și moșia numită Țapu dela arendașul David Permuter cu 46 lei falcea una cu alta. Au luat și de la Condeni jud. Fălciu.

Notez că deși moșia Țapu luată de ei, au rezervat o parte pentru suhat și de ore-ce suhat'e costisă pun numai 3 vite la falce. Vacarul îl plătesc ei 4 lei de vită 6 ocă de făină și o ocă brânză de vită. După administrarea făcută de ei reese clar că îi costă 21 lei de vită când pun 3 vite la falce și 17 lei 50 când ar pune 4 vite la falce.

Cauza e că și arătura o țin același preț. Nu știu să se administreze când sunt toți mari și nu au un consiliu după care să se lase toți.

De ore-ce Epitropia Sf. Spiridon Jassy a reziliat contractul cu arendașul Permuter ar putea ca pentru viitor moșia Topu să o ia în arenda Banca Populară din Tanacu, pentru ca condusă bine să le arăte diferența între o conducere bună și una rea.

Taxa de vin

Podgoreni sunt nemulțumiți că de ce li sau pus taxă pe vin dacă vor să aducă vinul de la o vie ce o au în altă comună nu pentru vânzare ci pentru casa lor. Și de ce să plătească taxă dacă cumpără dela vecin vin pentru ca să aibă pentru casele lor, pe cât timp nu fac comerțu.

Aceste sunt observațiunile ce am putut culege.

ss) Gend. Gh. Gaman

* * *

OBSERVAȚIUNILE

In privința stărei Administrative a comunei Munteni de Jos.

Drumuri

De la șoseaua Națională până în satul Secuia și de la Secuia—Mânjești—Dobârceni—Bahnari—Munteni de jos sunt neimpe-truite și fără șanțuri pentru scurgerea apei.

Podul peste riul Bârlad care este în dreptul satului Secuia spre Delciu care este făcut de serviciul de Geniu cu ocaziunea Manevrilor mari, sau stricat fiind saltat de apă și prăvălit în o parte, o grindă ruptă la margini sau surpat malul. — Omeni au absolută nevoie de el, fiindcă pe acolo se duc la pădure, cară peatră și mai cu seamă acuma pentru recoltă. Podul din satul Dobârceni stri-

cat. Podul din Bahmarin cel din apropierea ratușului care este a comunei, este stricat și are absolută nevoie de reparație, căci când se va începe caratul recoltei omeni n'au pe unde trece, fără a risca să se ducă în fundul gârlei, *podul fiind lăsat prin surparea malului în partea din vale și fără parapete.*

Al doilea pod tot din Bahmari care se zice că e făcut de un om (de pomană) este stricat și trebuie reparat. Gârla cea mare din satul Bahmarin, dacă nu se va pune un gard sau alt-ceva spre a se opri surparea malurilor întretai drumul, prin surparea malului chiar acuma a rămas drumul așa de îngust, că abia trece un car, căci malul sa surpat mereu.

La podul din Secuia lipsă parapedul în o parte.

Bălți și gunoaie

In satul Secuia în marginea satului unde este o cișmea s-a format o baltă care stagnează și dă o infecție de nesuferit. Pe gârla, care este în mijlocul satului sau carat și făcut deposit de gunoie și plouând au început a putrezi.

Starea sanitară

În întreaga comună bôlă de vite. Dar în satul Secuia se plâng omeni că de și vitele lor sunt bolnave de 3 săptămâni nu a venit nici un agent veterinar să le vadă deși ei au fost și spus dlui Medic Veterinar, citez pe Ion Modoranu Ion Balan care zice că a fost cu alți omeni la Vaslui și spus.

In satul Secuia am văzut pe Femeia lui Onisei Olteanu pe care o scotea afară în grădină alte femei — și întrebând ce are mi sa spus că zace de tróhnă și că mai sunt bolnavi de tróhnă femeia lui D-tru Modoranu, Andrei Iacob etc. Întrebând de ce nu se arată la Doctor mi-au răspuns că pe la ei prin sat nu vine Doctorul. Numai pe agentul sanitar l'au văzut mai de mult pe acolo dar acum de vreo 2 luni nu. Asemenea îmi spun că și copii sunt bolnavi de friguri.

Școla

Am vizitat șcôla din Mănjești un local bun făcut de obștia satului are împrejmuit loc 30 prăjini. Dar cu regret am văzut că nu are făcut pe el nici plantațiuni. În dosul șcôlei sămănați niște păpușoi și aceia lăsați în părăsire neprăsiți până azi 19 Iunie. În loc de grădină cu legume, zarzavaturi, sau flori în fața șcôlei și în lături e loc liber, dar are în schimb mărăcini și urzici destul de mari. Dl. Învățător nă șade în localul șcôlei căci are casa D-sale în sat. Nu știu dacă aceasta e un motiv ca grădina șcôlei să fie în asemenea stare?...

Banca Populară

În comuna Munteni de jos este bancă populară înființată de 5 ani, cu un capital cam de 5 mii lei după cum îmi spune Dl. Apostol Invățătorul din Munteni de jos. Voi lăsa să vorbească D-sa în această privință.

Domnule, să-ți spun drept că mie îmi pare rău că am muncit de am înființat banca populară, căci vedem că nu avem nici o răsplată, nu zic răsplată materială ci morală. Superiorii noștri nu caută a ne da satisfacția morală la care avem drept ci numai ne dă ordin să facem fără a da ordine și Autorității Comunale, Perceptorului, Greuților a fi uniți ca împreună să facem să înflorească banca.

Nu zic că vor fi în toate părțile așa dar cel puțin aici văd că nu am nici un concurs din contra obstacole. În față zic ei de formă, hai să facem, dar în dos pun pedici, crezând că n'am să aflu. Mărturisesc că conștiința îmi zice să muncesc și fără răsplată morală, dar ce pot face eu singur, dacă ceilalți nu se unesc cu inimă curată la muncă ca să putem face ceva.— O pedică în dezvoltarea băncilor este și Proprietarul sau Arendașul, căci banca imprumutând pe un muncitor, atunci ei pun ochi răi pe dânsul, și dacă se întâmplă să mai aibă nevoie și cere dela ei vre-o câți-va lei, i se răspunde: „Du-te la Apostol să-ți dea, el are parale la bancă, eu nu am.— Póte dispune banca de bani să satisfacă toate nevoile oamenilor.— Ar putea cum zici D-ta dacă ar pune toți locuitorii comunei cel puțin câte 1 lei pe lună regulat. Dar nu pun. Cu cine să lucrez. Înțeleg dacă ar fi toți perfecți ca cel care a fost Dl. Dr. Radovici, acela mi-a plăcut când am vorbit cu D-sa despre băncile populare, așa mi-a vorbit parcă te ungea la inimă și a promis că are să intervină ca și autoritatea comunală să ne dea concurs. Și actualul Prefect Dl. Ghica mi-a plăcut că ne-a convocat pe Invățători și Preoți și și-a exprimat dorința că ar voi ca în fiecare lună să se vadă cu noi pentru a se sfătui să vadă ce este de făcut pentru ridicarea sătenilor și a tot ce privește comunele rurale.

Numai dacă ar da D-zeu să nu uite și să-l absorbă alte chestiuni. Se vadă cine muncește și să-i încorajeze cu cuvântul său; și să ia măsuri ca și cei care pun obstacole la înființarea băncilor, să se îndrepte și să muncim uniți pentru realizarea acestei idei. Mai ales autoritatea comunală care stă independentă la această mișcare, de și este începută mai de demult.— Am să reîncep din nou lupta, dar trebuie unirea, unirea, și buna înțelegere între toți conducători satelor.“

Am observat că are dorința de muncă și am văzut la școala D-sale o grădiniță aranjată frumos și cu folos. Frumos exemplu pentru copii.

Môșa Comunală

Môșa comunală în discuția avută cu D-sa îmi spune ca luna aceasta Iunie până azi 19 Iunie n'a asistat la nici o naștere, dar a vizitat eri 18 Iunie pe o femeie din G. Munteni care a născut de câte-va zile.— La rugămintea mea de a-mi comunica și mie No. născuților din luna aceasta mi-a răspuns că nu știe care este, căci D-sa la sfârșitul lunii ia listă de la primărie de își face tabloul de No. nașterilor.

Casul D-lui Primar

Dl. Popa primarul comunei fiind rugat de subsemnatul a-mi comunica cum se numesc Preuții și Învățătorii din comuna D-sale *Imi comunică că nu știe cum se numește Învățătorul din Bahnari, asemenea nici cum se numește moșa comunei, fapt curios căci dânsa ședea chiar peste drum de primărie.* Asemuirea nu știe ne-mulțumirile ce au locuitori și dacă sau măsurat suhaturile cu tôte, că la măsură au fost și juratul Manole Gălușcă chiar din Mânjești unde locuiește și Dl. Primar. Am văzut la Primărie contractul Agricol nelegalizat până în prezent ci făcut numai Proces-verbal de legalizare, dar nesemnați nici un consilier. În fine mi-a spus ca să întreb pe Secretar dacă mai am nevoie de vre-o explicație. Contracte de la Credit am văzut care aștepta să fie iscălite și diferite lucrări care sau pus în saltarul D-lui Secretar căci am plecat fiind seară.— *Zice că nu știe cum se numește Învățător și moșa fiind că s'a unit comunile și dânsul e primar dela 15 Decembrie 1906.— Și n'a avut timp să se intereseze.*

Oameni străini prin comună

Duminică 17 Iunie a fost prin satul Munteni de Jos un D-nu care a spus că să numește Brăiloiu. S'a dus la comersantul de lângă primărie, a stat la masă, a cerut să-l împrumute cu 2 lei și a lăsat acolo un sul cu hârtii imprimate de cărți de judecată spunând că este funcționar la Judecătoria și să-i gătească masa pentru seară și atunci îi va plăti consumația. A plecat seara nu sa mai înapoiat. S'a dus în Bahnari și a luat dela crâșmarul de acolo Dl. Chiriac 2 lei spunând că e de la Regie, ia dat o chitanță ca să o dea factorului rural pentru ai da bani. Când a arătat chitanța factorului, dânsul a refuzat să o achite, spunându-i crâșmarului că nu vede că a fost înșelat. Spunând aceasta la Primărie, nu sa spus că a aflat și D'lor după ce deja plecase și din Bahnari și nu știu încotro s'a dus acel escroc.

Notez că mi sa arătat la primărie de către Dl. Secretar contractul de învoială omenilor din Mânjești și Secuia înainte de ai arata biletul ca să vadă că autoritățile pot să-mi dea diferite des-

MIHAIL ROLLER

lușiri. — ci numai după recomandare că mă numesc Gaman și sunt excursionist.

La plecare am arătat și biletul mulțumindu-le de relațiile date.

Străjeri prin sate nu sunt. Pe Gendarmul Cotai l'am văzut în Mânjești esecuta mandate.

Aceste sunt datele culese.

Gendarm Gh. Gaman

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statistice
Nr. 40629 — 6 Iul. 1907

MINISTERUL DE RESBOI
Secretarul General
INTRAT Nr. 676 — 12/7/907

Confidențial

Domnule Ministru,

D-l Prefect al județului Vaslui printr'un raport ce mi-a adresat mai zilele trecute mi-aduce la cunoștință constatările ce a făcut cu ocaziunea inspecțiunilor din mai multe comune ale județului pe unde a fost spre a observa starea spiritelor sătenilor.

Prin acel raport D-l Prefect arată între altele că rezerviștii și soldații cu schimbul se sfătuiesc între ei că dacă vor fi chemați sub drapel să nu mai asculte de ordinul șefilor.

Despre acestea am onoare a vă încunoștiința și pe Dv., spre cele de cuviință.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Ministru ss) *Const. Nicolaescu*

p. Director ss) *indescifrabil*

* * *

Personală .
Confidențială

Intr. Nr. 25
21/VIII--1907

Nr. 109 din 27 Iulie 1907

Comandantul Diviziei 7-a

către

Dl. Lt. Colonel Renescu

Comandantul Regt. 7 Racova 25 Vaslui.

Luați cunoștință de ordinul de față. Vă însărcinez pe Dvoastră a face o minuțioasă cercetare spre a descoperi de unde au plecat aceste svonuri, care discreditează armata.

Luauți înțelegere cu D-nul prefect local, spre a vă pune la curent cu cele descoperite de Dniasa și a vă indica sursa de unde are asemeni informațiuni și în urmă faceți cercetarea căutând a ajunge la sursă și a descoperi pe instigatori, — dacă instigatori sunt.

Cred de prisos a vă recomanda cea mai mare discreție.

Comandantul Diviziei 7 General, ss) *indescifrabil*

(L. S.)

Comandamentul Diviziei 7-a

* * *

Confidențial personal

Dr. Colonel N. Renescu

către

Divizia 7-a

Divizia 7-a

Intrat la 27/8/907

Nr. 118 conf. person.

(ss) -Roman

Nr. 35

1907 August 1907

Ordinului din față am onore a raporta:

După terminarea revoltelor prefectura locală a însărcinat pe un jandarm rural 8 Comp. Vaslui forte isteț, în numele de Gâman Gh. pe care brăcându'l civil l'a trimis prin sate, pe câmp etc. între țărani, unde dîndu-se drept student căuta să obție încrederea țăranilor și să afle dela dîșii ce proiectează pe viitor.

Acest agent a cutreerat tot județul și din știrile de tot felul ce a cules a format și dat prefecturei mai multe memorii și raporturi.

Prefectura mi le a dat pe toate și le am citit. Este drept că am găsit exprimându-și multe nemulțumiri și că *gîndul pentru o viitoare revoluție nu-i a părăsit, în caz când nici la toamnă nu li se va acorda îmbunătățirile promise.*

Între aceste exprimări unii din țărani speră că armata nu-i va împușca și din toate memoriile am găsit în această privință cele ce urmează:

Țăranul Ion Gherasim din Pribesc între altele zice: *Concediații și rezerviștii n'au să se mai ducă dacă îi vor chema la armată că și lor le trebuie pământ, soldații care sunt feciorii noștri au să facă stînga împrejur și au să împuște pe oficerii cari vor comanda foc, nu ca acum 'i dăscălim noi pe la toamnă.*

Țăranul Vasile Gh. Toma Macovei din Gheorghelii, între altele zice:

Acei cari au fost concentrați să ne împuște pe noi vād că bine am făcut că tot s'a mai ușurat puțin sarcina noastră, la toamnă are să se unască și ei cu noi și că soldații n'au să mai tragă focuri, că și lor le trebuie pământ.

MIHAIL ROLLER

În baza acestor memorii Prefectura a semnalat cele arătate de Ministerul de Interne, așa mi-a declarat prefectul local.

Nu scim până la ce punct pot fi adevărate cele semnalate de agent, în tot cazul nu o cred decât ca o speranță a locuitorilor.

Nu s'a luat până acum nici o măsură în contra acestor 2 țărani, deoarece alții cari n'au vorbit deloc de armată au de gând să facă mai mult (după cele descrise în memorii).

Subsemnatul sunt convins că totul e exagerat și că populația militară a reionului acestui regiment care am răspuns totdeauna în mod *admirabil la chemare, nu se va lăsa amăgit de reivoitori.*

Vom avea grijă ca cu ocazia concentrării prin conferințe patriotice să arătăm trupei îndatoririle lor de ostași chemați sub drapel și ca cetățeni patrioți la casele lor.

Până acum n'am luat nici o altă măsură.

Comandantul Regiment 7 Racova No. 25

Lt. Colonel ss) Renescu

10.IX.907

Se va trimite Ministerului de interne.

ss) G-ral Averescu

* * *

Intr. Nr 16 din 28/8/907

Personală

Nr. 135 din 27 August 907

Divizia 7-a

către

D-nul General Comandant al Corpului 4 armată.

Executându-se ord. Dvs. No. 10 motivat de al Ministerului No. 644 de mai sus, am onóre a vă prezinta raportul de față sub No. 35 al Locot. Colonel Renescu, comandantul Regimentului Racova No. 25, pe care l au însărcinat a lua, informațiile ordonate.

Comandantul Diviziei General,

ss) *indescifrabil*

L. S.).

Comandantul Diviziei 7-a

Confidențial
Personală

Nr. 119 29/8/907

889 — 11/9/907

Corp. 4 Arm.
către
D-lui Ministru de Resboi

Ca executarea ord-lui Dvs. nr. 644 de mai sus am onoare a va prezenta raportul de față spre cunoștința Dvs. Cred că țărani semnalați ar trebui puși sub o supraveghere deosebită și arestați la cel dintâi semn de excitare la revoltă.

C-dt. C. 4 A ss) *Gl. Lambrino*

* * *

Vaslui, 1907 Luna Sept. 25
Se ia act

ss) *Nicolaescu*

Regatul României
PREFECTURA JUD. VASLUI
Serviciul Administrativ
Nr. 5567

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 20166

MINISTERUL DE INTERNE
77703 — 26 Sept. 1907
Registratura Generală

*Confidențial**Domnule Ministru,*

Referindu-mă la ordinul Domniei voastre am onoare a vă raporta că în județul vaslui nu sunt turburări *dar spiritele sunt agitate.*

De când au început răfueii între țărani și agricultorii mari, zilnic sunt reclamații din ambele părți.

Unii din marii agricultori, profitând de toate împrejurările precum: lipsa de rezistență, lipsa de carte, nevoile, etc., răfuesc muncitorii în mod cu totul arbitrar și chiar în urma răfuelelor mai fac o sumă de greutăți pentru a împedeca pe țărani să cu-leagă porumburile.

De pildă pe moșia Vaslui, locuitorii au plătit arendașului șu-mele datorite pentru pământurile subarendate lor în vara anului curent, primind qitanțe în regulă. Inșă la ridicara porumbului de pe ogor, țăranul care mai are vre o daraveră din trecut cu arendașul este oprit fără altă formă de proces și fără ca acea datorie să fie cel puțin liquidată prin judecată.

Pe Moșia Sofronești porumburile locuitorilor s'au copt înaintea porumbului arendașului, care fiind semanat mai târziu a re-mas verde, — Locuitorii s'au prezentat la administrația moșiei să

piătească pentru a putea începe culesul. Arendașul a refuzat de a primi bani și de a permite începerea culesului sub cuvânt că, dacă locuitorii vor rădica porumburile lor, recolta arendașului riscă să se peardă pe câmp, de oare ce țăranii, ne mai având nici o grijă și nici o frică, nu vor mai voi să iasă la cules.

Pe Moșia *Căzănești* mai mulți locuitori, neînțelegându-se cu Arendașul Moșiei, Domnul Decusară, în privința pământului sub-arendat de ei, l'au întrebat dacă nu se gândește că nu s'a „stins bine focul din primăvara trecută, adică vrea să aprindă revolta din nou“.

Domnul *Constantincius* s'a jeluît că pe moșia sa din plasa Fundurilor locuitorii ar vroi să ridice porumburile cu forța.

Peste tot s'a făcut liniște.

Arendășii au înțeles că nu trebuie să irite pe locuitori, țăranii sau convins că nu pot eși din legalitate.

De pe Moșia *Munteni*, proprietatea Dlui Topale, au venit un mare număr de locuitori din Satul Bahnari pentru a reclama că proprietarul îi lasă fără suhat, arând bătăturile, miriștele porumbiștele.

Plecând a doua zi la fața locului împreună cu Dl. Agronom Condurache, am găsit adunați vreo 200 locuitori care așteptau în liniște. Ascultând doleanțele lor, am constatat următoarele: Locuitorii vroiau a se împotrivi ca Dl. Topali să cultive pământurile din apropierea satului lor, Bahnari; ei credeau că Dl. Topal care posedă atâtea mii de fălci, să le dea la fiecare pământ de casă, cel puțin 10 prăjini de gospodar și pământ de cultură după cum îi va trebui fie căruia.

După ce am constatat că sunt peste 300 fălci de miriște pentru pășune, la distanță de cel mult un kilometru de la satul lor, am convins pe țăranii că nu poate nimeni să silească pe Dl. Proprietar ca să cultive moșia după placul lor, precum nimeni nu are dreptul să se facă stăpân pe proprietatea lor. Iam convins că sunt nedrepti și încăpățânați, când nu vor să pășuneze vitele pe miriștele oferite de proprietar.

Dacă pentru vaci suhatul este în apropiere și loc este de ajuns, apoi pentru oi distanța de un kilometru e minimă, când proprietarii de oi din țeri streine, voesc să aducă oile lor la noi, la distanță de peste 200 kilometri. (Din întâmplare chiar acum venise din Transilvania 2 mocani să împace la pășune 2000 oi pe moșia mea).

Am stat cu locuitorii din Bahnari aproape trei ore și toți au ramas mulțumiți afară de doi sau trei, care fiind aproape necuviincioși au fost înlăturați cam aspru de ceilalți.

Am constatat odată mai mult că e suficient să se vorbească cu țăranul, drept, lămurit, energic, să fie el convins că nu e nedreptățit și că nu se ține parte numai celor mari, pentru ca să fie liniștiți și mulțumiți.

Acum plec în inspecție în Plasa Fundurilor unde mi s'a semnalat mai multe nemulțumiri.

Am constatat din nou împrăștierea prin sate a ziarului Gazeta Țeranilor, dar numărul întâi nu conține nici o idee subversivă.

Ziarul care face cel mai mare rău populației noastre rurale este ziarul *Adevărul*, care de multe ori dă știri senzaționale: „Refuz de a eși la munca câmpului. Ridicarea recoltei cu forța.— Conflicte între proprietari, arendași și țerani, etc.—“

Am luat precauțiuni pentru a fi pus în cunoștință de numele tuturor abonaților din sate precum și de a afla imediat apariția vre unui manifest sau or carei publicațiuni.

În privința streinilor ce ar cutreera județul am însercinat toți funcționarii administrativi, sanitari, fiscali, polițienești de a raporta telefonic și de a da de știre celui mai apropiat primar, ajutor de primar, delegat sătesc, sau jandarm despre trecerea lor.

Pentru a evita cheltuieli inutile, am numit un număr de 10 supraveghetori privizori pentru lucrul drumurilor. Acești supraveghetori sunt toți agenți secreți care au îndatorirea de a sta de vorbă cu prestatorii de a afla gândurile lor și de a privilegia trecătorii; ei sunt răspândiți printre șefii de cantoniști permanenți, făcând serviciul ca și ceilalți impiegați tehnici.

Astfel, Domnule Ministru, sunt în poziție de a cunoaște toate mișcările din județ, transportându-mă în persoană în localitățile unde mi se par lucrurile mai grave, iar delegând pe Dl. Conducător Agronom pentru a sta la răfuiala dintre marii agricultori și țerani, acolo unde se ivesc contestațiuni din partea unora sau altora.

Intervenția noastră peste tot este primită cu plăcere și chiar ca o necesitate.— Aceasta dovedește Domnule Ministru că în viitoarea lege a tocmelilor agricole, va fi de absolută nevoie a se prevedea inspectori agricoli pentru tranșarea diferendelor ce s'ar putea ivi între exploatator și muncitor.

Binevoiți vă rog Domnule Ministru a primi asigurarea prea osebitei mele considerațiuni.

Prefect ss) *Ed. Ghica*

Domniei-Sale

Domnului Ministru de Interne București

JUDETUL COVURLUI

Comunicată Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 286 cl. s cuv. 81 gr. data 21 ora 1 s.

Ministru de Interne

Buc

Supun ca in toate comunele din acest județ domnesce liniște perfectă pana în prezent am luat cele mai severe masuri pentru ca ordinea publica sa nu fie turburata eri aproape 700 lucratori fabrica lemne Goveț din galați au declarat greva incetand lucru pana in present au atitudine pasnică margininduse a se intruni și consfatui am luat de asemenea masuri pentru menținerea liniștei ve voi ține in curent de ori ce mișcare.

Prefect Jud. Covurlui G. M. Ciuntu

* * *

8 C.M.J.
22/3 1.20

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 30/ s cuv. 203 gr. data 22/3 ora 7,20 s.

D-lui Ministru Interne

Buc.

Un număr de vreo sută locuitori din satul vames com. piscu acest județ sau adunat la primarie cerand in mod pașnic sa vie arendasul, dl. Vasmagidis spre a trata invoelile. Dl. Vasmagidis gasindu-se bolnav galați am sfatuit pe locuitori sa se traga sa as-tepte sosirea arendasului spre a se înțelege cu Dansul, cea ce au și facut. Vreo doue sute locuitori din com. Mastacani sau adunat la Primarie cerand ca primarul sa i însoțească in com. fol-tești unde se gasește Dl Veron arendasul moșiei, ca sa i asiste la invoelile ce voesc a face cu dsa pentru pamant sfatuindui a nu merge in corpore ci a trimite numai cați va delegați a admis a-ceasta și sau retras in liniste in oraș lucratorii a celor doue fa-brici de nasturi sau pus in greva cerand sporirea salariului și a-cum tratează cu patronii lor. Speram ca și aceasta greva se va a-plana. In com. pechea apele paraului Suhului crescand din cauza topirei zăpezilor au inundat casele locuitorilor, căroro dandu li se imediat ajutor nu sa intamplat nici un accident de persoane sau de vite cari sau retras in partea din deal. Pagubele se evalueaza la 10—15 mii lei.

Prefect Covurlui G. M. Ciuntu
N. 1538

MIHAIL ROLLER

Comunicat D-lui Prim Ministru

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 296 cl. s cuv. 58 gr. data ora 12
Sosită la... data... ora... m... t... 2 s. transmisă de..

Ministru de Interne

București

Până în prezent în tot județul este liniște, în urma intervenției mele greva de la fabrica de lemne fosta goetz a încetat și azi dimineată toții lucrătorii au reluat lucrul pentru Duminică este anunțat la cercul cultural conferința D-lui Barbu Delavrancea voi lua toate măsurile ca ordinea să nu fie turburată.

p. Prefect Covurlui G. M. Ciuntu
No. n'are

* * *

C.M.J.
23 7.20 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 348 cl. S cuv. 84 gr. data 23/3 ora 7 s.
Sosită la... data... ora 7 s. m. t. transmisă de...

Foarte Urgent.

Ministru Interne

Buc.

În continuarea telegramei de astăzi dimineată am onore a va raporta că vreo 15 locuitori din com. Fundeanu Tutova au trecut în com Tg Draguseni Covurlui. Au făcut instigații printre rezervisti a nu executa ordinul de prezentare la corp. În acest moment primarul comunică că cei din Fundeanu și parte din locuitorii din Draguseni au comis până în prezent 3 omoruri jefuind casele și incendiindule. Compania de vanatori însoțită de Dl Prim Procuror merge în acest moment spre draguseni pentru a restabili ordinea.

Prefect Covurlui G. M. Ciuntu
N. n'are

Sosit București
23 Mart. 1907
I.

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

Trimis Gl. Manu
ss) *indescifrabil*

Comunicata Manu
ss) *indescifrabil*

Prim Ministru,
ss) *indescifrabil*

C.M.J.
23/3 1.50 s.

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 328 s. cuv. 158 data 23 ora 1,20 s.
Sosită la... data... ora 1,30 s. transmisă de...

Extra Urgent

D-lui Ministru de Interne Buc.

Primarul comunei Tg. Drăgușeni acest Judetz raportează telefonic că *rezerviștii refuză a se supune ordinului de chemare spre a merge la regimentul tecuciu 24 de unde fac parte dedându-se la neorândueli și devastări contra evreilor în comuna Tg. Drăgușeni.*— Am dispus a se trimite chiar acum cu trenu special 2 companii de vânători pentru restabilirea ordinii. La faltești sau adunat vreo 150 locuitori cerând arendașului Veron să facă contracte agricole. Neputându-se înțelege sau retras în liniște. Spiritele în judetz încep să devie agitate... Am luat cele mai severe măsuri pentru ca ordinea să nu fie turburată atât în judetz cât și în Galați. În acest moment inspectorul comunal care se afla la Vames imi comunică că locuitori din comune învecinate sau resculat și cere forța armată. Am dispus a se trimite și în acele localități trupe necesare pentru restabilirea liniștei vă vom ține în curent.

Prefect Covurlui G. M. Ciuntu
N. n'are

* * *

2 C.M.J.
24/3 8,50 s.

ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 264 cl. S cuv. 113 data 24/3 ora 8,10 d.

Ministru de Interne Buc.

Până în prezent absolută liniste în județ cât și în oraș primul procuror anchetează în draguseni înștiințându-mă că eri sau tras de resvrațiți veniți din fundeanu jud. Totova focuri de revolver dar ca nă fost nici un mort. Aseară au trecut prin gara Galați vrea 700 rezervisti și am format trenuri speciale pentru ai trimite la tecuci rezervistii pareau foarte agitați compania trimisă eri la Vames sau înapoiat astă noapte după ce au linistit populația din acele comune. Pentru azi am luat cele mai severe masuri pentru ca ordinea să nu fie turburată în oras barierele sunt pazite de trupe și cartierele suspecte sunt patrulate.

Prefect Covurlui G. M. Ciuntu
P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

*Comunicată
Justiție
Manu*

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 397 cl. s cuv. 297 data 24 ora 8,25 s.
Sosită la... data... ora... m. 9 s. transmisă de...

Urgent

C.M.J.
24 10 s.

D-lui Ministru de Interne

Buk.

Astăzi orele 4½ p.m. un numar de vreo 150 locuitori din lozoveni și Vadu ungurului partea din deal a orașului uniți cu câțiva sateni veniți din împrejurimi sau indreptat în masa spre centrul orașului voind cu orice preț sa vie cu toți la Prefectura pentru a cere pământ. Poliția cercând în diferite randuri prin sfaturi ca sa se imprastie în liniste ei nu numai ca sau opus dar au devenit și mai agresivi indraznind a pune mana și a lovi pe uni din agenți poliției. Ajunși în strada domneasca la o distanța ca de 150 metri de palatul administrativ au fost intampinați de Dl procuror de secție danielopol care a cautat ai linisti prin sfaturi ei însă iau opus rezistența punandui mana în piept. Procurorul facand în mai multe randuri cate 3 somațiuni agresorii au persistat a nu se retrage.

În fața atitudinii din ce în ce mai agresive a manifestanților procurorul care avea o forță armată de 12 roșiori pedestri cu un ofițer a ordonat focul tragand direct în resvratitori.

Au cazut 12 morți și 8 răniți din care 7 grav și unul ranit ușor la brațe între cei morți este și spiru placintaru urzitorul și capul mișcării. În fața acestei masuri extreme manifestanti au fugit în toate părțile.

Sau mai adunat în urmă câteva cete în două puncte ale orașului însă văzând măsurile energice luate poliția și armata a reușit a le împrăstia imediat.

Parchetul a arestat 20 indivizi între care mai mulți capi ai mișcării. În unire cu dl. general comandantul corpului 3 armată și dl. Procuror general am luat cele mai energice și severe măsuri pentru ca liniștea și ordinea să fie garantată.

Prefect G. M. Ciuntu
N. 1604

Sosit București
25 Mar. 1907
III

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 446 s cuv. 216 data 25 ora 5.20 s
Sosită la ora 6

Ministru de Interne București

Azi dimineată s'au adunat vreo 500 locuitori din Lozoveni și Vadul Ungurului la spitalul Militar cerând ca să se dea cadavrele familiilor. S'au trimis procurorul și trupe. La ora 11 a început a se preda cadavrele familiilor. În oraș domnește cea mai perfectă liniște până în prezent, s'au luat cele mai severe măsuri ca ordinea publică să nu fie turburată. Din răniții de eri au mai murit doi așa că în total sunt 14 morți. În județ spiritele foarte agitate. La Varlezi 200 țărani au înaintat spre Bujor, au fost întâmpinați de comandantul companiei teritoriale i-a împrăștiat ei s'au împrăștiat în liniște. Locuitorii din Gănești și Cavadinești în acest moment sunt la Rogojeni unde au început devastările, au bătut pe administratorul moșiei Rogojeni și pe jandarmul din Rogojeni, devastând casa și hambarele proprietății am dat ordin ca să plece imediat compania din Bujor pentru a restabili ordinea. În toate comunele sunt sute de țărani stând înprejurul localului primăriei și cerând ca toate contractele deja făcute să fie anulate și să vie în comune proprietarii sau arendașii pentru a face noi contracte în condițiuni ridicole. Printre cei morți se află un desertor rus care fusese autorizat a sta în țară și care făcea propagandă precum și Ștefan Plăcintaru capul mișcării.

Prefect de Covurlui G. Ciuntu

* * *

Camunic. Pref. Galați

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 5165 p. cuv. 50 data 25 ora 6,20 s
Sosită la ora 6.30 s.

Timbr. cu 30 bani

Sosit București
25 Mar. 1907
III

Ministru de Interne București

Pentru mâne sunt amenințate a fi devastate și incendiate de locuitorii din Braniștea ecaretele produsele și mașinile de pe moșia Isgon județul Covurlui. Rog binevoii a recomanda Dlui Prefect de județ a lua urgente măsuri pentru apărarea proprietății.

Zaharia Soare Ioan

Notă telegrafică

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 462 s cuv. 70 data 26/3 ora 1.20

Domnului Ministru de Justiție București

Astăzi dimineața vreo 200 locuitori din satele Măstăcani și Chiraftei au pătruns în satul Foltești unde au devastat casa arendașului Veron și a unui evreu de aci grupul a plecat spre satul Tolica la proprietatea lui Vincler. Prefectul și Primarul procuror cu trupa a plecat spre Foltești unde încă nu au ajuns după cum ni se telegrafiază de la Primăria comunei.

Procuror general Tătaru
No. 2217

* * *

Comunicată Dlui Ministru Brătianu

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 503 cl. s cuv. 54 data 26/3 ora 12.20 s

Ministru de Interne București

Din proprietarii și arendașii întruniți la prefectură au căzut de acord cu delegații sătenilor admitând următoarele învoeli: Locurile de cultură cu 40 lei falcea plata în bani sau în dijmă din trei una. Emasul între 9 și 12 lei de capul de vită mare.

Prefect de Covurlui I. I. Atanasiu

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 502 s cuv. 244 data 26 ora 11,15 s.
Sosită la data de 27/3 ora 3 d.

Ministru de Interne Buk.

Azi avut loc înmormântarea a 11 cadavre dintre locuitori din mahalaua Lozoveni împușcați Duminică, cadavrele au fost duse la cimitir în cea mai perfectă liniște fiind luate întinse măguri de siguranță, azi am plecat împreună cu primul procuror în vizitarea comunele Tulucești, Sivița, Frumușița, Foltești, Bujor, Băneasa, Balintești și Berești. M'am întreținut cu locuitori cari mi-au expus liniștit plângerile lor în mijlocul entuziasmului lor am dat

citire în fiecare comună proclamațiunea guvernului, în acest timp la prefectura de județ dl. senator M. G. Orleanu a prezidat tratativele între Dnii proprietari și arendași din acest județ și între numeroasele delegațiuni de săteni care din diferite comune veniseră la prefectură; tratativele au isbutit pe deplin, am tipărit proclamațiunea guvernului și am răspândito în tot cuprinsul județului în toate comunele pe unde am fost. Am așezat forțe militare suficiente pentru paza bunei ordine, mâine plec din nou în județ pentru a vizita alte comune, în tot orașul Galați precum și în cuprinsul județului domnește cea mai perfectă liniște o bandă de locuitori din comuna Mastacani sau dus la curtea arendașului Veron din comuna Foltești și negăsindul sau dedat la oare care neorândueli producând pagube de mică importanță tot aceiași bandă sa transportat la locuința arendașului Vincler de la punct Tzolica com. Măstăcani și a provocat stricăciuni mari și de oare care importanță, tot așa au făcut apoi și la curtea proprietarului C. Codreanu din satul Chiraftei Com. Măstăcani.

Prefect Covurlui *I. I. Atanasiu*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 613 cl. s cuv. 54 data 27/3 ora 10 s.

F. urgent. Ministrului de Resboi Buc.

Rog a se da ordin urgent depositului central munițiuni a trimete reg. 11 artilerie Focșani regimentului artilerie Buzeu câte 5000 cinci mii cartușe de revolver și zece mii pentru depositu regional Galați fiind cereri urgente.

Din ordin Comand. Art. Corp 3 Armată

General Constantinescu
No. 31075

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 572 s cuv. 57 27/3 ora 7. s.
Sosită la ora 9,30.

Dlui Brătianu Ministru Interne Buc.

Cu onoare ve comunic că în orașul Galați actualmente este completă liniște. O grevă cu caracter pașnic a lucrătorilor de la doue fabrici care greva durează de câteva zile este pe cale de apănare, urma intervenirei ce am mijlocit între patroni și lucrători.

Prefect al Poliției Galați *Al. Gussy*
No. 5541

TELEGRAMA

Presentată la Galați Nr. 607 s 174 c 27/3 9,30 s.

Ministerul Război București

La Nr. 9. In ultimele 24 ore au avut loc următoarele dislocări de trupe din reg. R.-Sărat Nr. 9, un pluton la Slobozia, un pluton la Chicjdeni și Dimitrești un pluton la Domnița, două companii la Popești un pluton la Greabăn și cartea Slobozia. Din regimentul Buzău nr. 8 un pluton la cernătești 1 și trei plutoane la Mizil, un escadron pe valea slănicului, una baterie călare pe valea călnăului și 2 baterii călări pe valea Buzeului din trupele garnizoanei Buzău. Din regimentul Siret Nr. 11 un pluton la Sutești un batalion de 400 oameni la turnu măgurele, 50 oameni la Braniștea și 50 oameni la Smârdan. Din regimentul Mircea 32 un semipluton la Corlătești din batalionul 3 vânători una companie la Brăila compania ce a fost la Nămolosa s'a întors la Galați. Din regimentul Tecuci 24 două companii la Câmpulung din trupele călări ale garnizoanei Tecuci sa trimis un detașament la Călmățui. Din marină 50 oameni la Sinaia. Am dat ordin ca 2 secții artilerie înhămate din reg. 7 artilerie să pornească Ploești. In județul Buzău în oraș, în orașul Mizil și la sudul județului liniște. Pe valea slănicului s'a devastat satele Mărăcineni, Sapoca, Potoceni, Cernătești, Aldeni și Băești. S'au arestat 14 resculați. Pe valea călnăului au distrus casele proprietății din Zilișteanca și Clociți. Pe valea Buzăului mici încercări de răzcoale la Policiori. In județul Covurlui au fost devastări la Rogojini în celelalte județe a fost liniște.

Comandantul corpului 3 armată

General de divizie Adjutant Warthiade
Nr. 31071

* * *

Com. D. Nicolaescu

Presintată la oficiul Galați
No. cuv. 140
Data 28/3
No. sosirei 9

No. 20
C. M. Interne
28/3 11,10 s.
ss C. Ionescu

TELEGRAMA CIFRATA

Sosit București
28 Mar. 1907

Ministru de Interne Buc.

Reîntorcându-mă azi din vizitarea comunei Piscu am găsit instalat în pref. județului pe dl. colonel Deșliu comandantul Reg. Siret 11, numit comandant militar al județului Covurlui și dând ordine primarilor rurali și altor agenți administrativi fără măcar

DOCUMENTE DESPRE 1907

să mai pună în curent. În tot județul și orașul domnește cea mai perfectă liniște nu pricep să mi se ia atribuțiunile mele de autoritatea militară neputând să-mi iau răspunderea de măsurile luate fără știrea mea. Vă rog a da ordin să înceteze această stare de lucruri sau în caz contrar să-mi primiți demisiunea mea irevocabilă eu ne mai ducându-mă la prefectură până ce nu va înceta această stare de lucruri.

Prefect de Covurlui I. C. Atanasiu

16/3/907

* * *

Com. Dlui Sturdza
" Averescu
" Brătianu

☉

TELEGRAMA

Presentată la Galați. No. 698 cuv. 52 data 28 ora 9 s.

Ministru Interne Buc.

Sosit București
28 Mar. 1907
II

Azi am vizitat comuna Piscu și satul Vameș. În tot cuprinsul județului și în oraș domnește cea mai perfectă liniște. În comuna Rogojeni sau arestat opt locuitori din cei care au devastat locuințele arendașilor, la prefectură continuă învoielele între proprietari arendași și săteni.

Prefect Covurlui I. C. Atanasiu

* * *

Comunicat Ministru Brătianu
" Resbel

Prezentată la Galați Nr. 751 s 38 c 29/3 2 d.

Ministerul de Războiu București

În urma ordinului Dv. de a se arma vasele marinei fiind lipsă de oameni am dat ordin de a se mobiliza concediații și rezerviștii flotilei.

Com. Corp III armată
General Adjutant Vartiade
31221

MIHAIL ROLLER

Comunicat Minister Interne, Resbel

TELEGRAMA

Prezentată la Galați Nr. 812 s 137 c 30/3 1,20 s.

Ministerul de Interne și Resboiu București

Azi am vizitat comunele Foltești, Maicani, Vlădești, Oancea și Rogojeni unde am reușit a face învoeli între arendași sau proprietari și săteni. — După încheerea învoelilor și după ce am cetit sătenilor proclamațiunea guvernului spiritele s'au liniștit. Măsurile de ordine sunt păstrate și în diferite părți ale județului sunt postate detașamente de trupe. În tot cuprinsul județului domnește cea mai desăvârșită liniște și de astăzi înainte județul Covurlui se poate considera ca complet pacificat afară de întâmplări neprevăzute. — Această liniște a spiritelor îmi fac o deosebită plăcere a o constata este datorită în primul rând patriotismului și sacrificiului proprietarilor și arendașilor Covurluieni cari au răspuns la apelul nostru prin cele mai largi concesiuni către țărani. În al doilea loc firei blânde și cererilor modeste a țăranilor Covurluieni.

Prefect de Covurlui I. C. Atanasiu

* * *

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Galați Nr. 813 s 39 c 30/3 2,20 d.

Ministru Interne București

Eri au fost arestați și trimiși sub escortă la Galați 15 locuitori din comuna Rogojeni dovediți ca autori a devastărilor făptuite Duminică și Luni la conăcurile arendașilor din acele comune.

Prefect de Covurlui I. C. Atanasiu

* * *

Comunicat Minister Resbel, D Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Galați Nr. 825 s 24 c. 30/3 10,45 d.

Ministerul de Resbel București

Două escadroane Roșiori cu 200 cai efectiv pornește astăzi la 3 ore cu trenul special destinația Giurgiu.

General Warthiade
Nr. 31441

Comunicat D. M. Resboi

„ *Sturdza*

„ *Averescu*

„ *Of. Militar J.*

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 954 cuv. 312 data 31 ora 11
Sosită la ora 11,30

Ministerul de Resboi

București

Ordinele N. 147, 151, 158, 159, 162, 1766 și 1771 s'au primit și executat. Batalionul de pontonieri sa mobilizat. Batalionu Suceava a sosit la Ploesci la 16 c. Batalionul 3 Mircea sosit la Piatra Olt la ora 10,30 p. m. 17 Martie, efectiv 800 trupa 12 ofițeri. Batalionul 2 Suceava a sosit la Buzeu la 17 c. ora 10,20 a. m. efectiv 9 ofițeri și 803 trupa. Batalionul vânători sosit la Brăila la 17 c ora 3 p. m. efectiv 19 ofițeri și 1100 trupa. Batalionul 3 rserat plecat Titu efectiv 10 ofițeri și 800 trupa. Comandamentul Covurlui. 1 detașament ofițeri 100 trupa vameș braniștea independența și Piscu, detașament 3 ofițeri și 200 trupa la Lupești, tzutzcani, băneasa, berești, oancea fărțânești mastacani, vlădești, cavadinești, gânești, boltinești, slivna, rogojeni, foltești, 1 detașament, 1 ofițer 108 trupa pechea manjina cuca cudalbi, slobozia conake, 1 detașament 1 ofițer 80 trupa smardan filești 1 detașament din Tecuci 24 cu 1 ofițer și 100 trupa la bujor, 1 ofițer 30 trupa batal. 3 vânători la lunca, escorta prefectului în județ 1 ofițer și 70 trupa. Disponibili la Galați 1100 trupa și 17 ofițeri din regimentul siret, 2 escadrone călări de 200 ómeni și 10 escadron pe jos 100 ómeni din 1 Roșiori, 1 escadron călare din 11 călărași cu 3 ofițeri și 120 trupa, 3 ofițeri și 379 trupa din regim. 1 cetate. In general liniște, se operează arestări percheziția și restituire cu formalități în regulă a obiectelor găsite In județul Prahova ómeni care agitație în urma propagandei preotului. Din Bănești și se continua cu urmărirea bandei care a devastat sangeru, garda pentenciarului slănic sa întărit. In județul R.-Sărat la Râmniceni doi țărani cu revolvere au atacat o patrulă, unul din țărani a fost împușcat iar celalt făcut prizonier.

General Adjunct *Varthiadi*
N. 31693

MIHAIL ROLLER

Comunicat Ministeru de Răsboi, Averescu, Militari J.

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 953 cl. s cuv. 72 data 31 ora 10,50 s.
Sosită la ora 12.

Ministerul de Resboi București

Respuns 3391. Escadrónele nu se pot transporta pe apă ne-având nici noi nici serviciul fluvial șlepuri cu instalațiuni ele trebuiesc să vie pe jos la ghecet. Pentru transportul infanteriei rog interveniți ministerului lucrărilor publice să ordóne serviciului fluvial a ne ajuta cu vasele sale parcul nostru fiind cu totul insuficient. Ordonăți garnizoanei Tulcea ca transportul se va face în serii. Două sau trei.

Contr. Amiral Coslinsky
N. 10560

* * *

Comun. Sturdza, Averescu, Palat

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Galați No. 120 cl. s cuv. 64 data 2 ora 11,20 s

Ministru Interne Buk.

În tot cuprinsul județului și în oraș liniște desăvârșită; se urmează tratative între proprietari, arendași și săteni. Instigatorii și tulburătorii liniștei se arestează și se deferă justiției arendașii și proprietari vor ține o consfătuire la care vor fi invitați și oameni politici marcanti spre a arăta guvernului dorințelor lor pentru asigurarea în viitor a situațiunii lor.

Prefect Covurlui I. C. Atanasiu

* * *

Comunicat Minist. Resbel

„ *Off. Milit. Int.*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Galați No. 117 cl. s cuv. 345 data 2/4 ora 9.

Ministru de Răsboiu București

226 cifrat primit.

Situațiunea și distribuirea trupelor dela 19 la 20 c în general aceeași ca în ziua precedentă cu următoarele modificări și evenimente. Dislocări. În Ialomița la Urziceni sosit batalionul 2 din

regim 16 cu 800 trupă și 8 oficeri escadronul de la Stelnică rămas Cocarjea în loc să întoarcă la Călărași.

2 secții regiment 2 artilerie sosite Călărași. În Buzău sosit ora 4 p. m. 19 c un batalion din regimentul Rovine cu 14 ofițeri și 800 trupă. Escadroanele de artilerie din Brănești și Joseni întors Buzău. La Zănoaga trimis un detașament în apropiere de Filipești unde semnalat agitațiuni sunt trupe. Sa dat 10 oameni la Călugăreni N. Vest de Mizil. În Tecuciu o companie din 3 vânători trimisă din Galați azi 20 c și sosită Tecuciu ora 4 p. m. Evenimente Divizia 5 raportează că la Câmpina căpitanul Condeescu descoperit o organizare de agitație *făcută de lucrătorii ruși foști vasul Potemkin* cu ramificațiuni Buzenari. Au fost arestați și o parte aduși aseară la Ploești altă parte sosesc azi acolo a fost un început grevă la o fabrică Ploești însă lucrurile s'au calmat. În Tecuciu sau adus 19 arestați la Focșani 40 arestați din Bilești Mircești Sura. R. Sărat se descoper zilnic obiecte furate și se completează arestările. La vederea artileriei locuitorii imploră a nu li se dărâma avutul. În Ploești a sosit 43 arestați dela Sângeru și Salcea. La Galați s'a judecat azi o parte din concediați și rezerviști arestați. condamnați 3 și 15 ani muncă 12 la 10 ani muncă 5 la doi ani închisoare după informațiunile date de comandantul Marinei regiment Tulcea începe imbarcarea mâine 21 c ora 7 dimineța. Transportul se va efectua în 3 eşaloane. În Galați astă seară sosesc o secție din regiment 3 artilerie în celelalte județe se continuă cu arestările capilor de răscoală și răsvrățiți pretutindeni liniște afară de comunele Viziru Gurgueți și Bordeiu verde județul Brăila unde sunt mici agitațiuni din cauza neînțelegerii cu arendașii.

Comandant Corpului 3 armată

General Adjutant *Vartiade*

Nr. 31957

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 42 cl. s cuv. 19 data 3/4 ora 12,30 s.
Sosită la ora 2 s.

Ministerul de Resboiu

București

Măine Joi pornesc din Tulcea restul trupelor cu vasele serviciului fluvial.

Contra Amiral *Koslinski*

Nr. 10633

Trimis D Bratianu

Prezentată la oficiul Galați

No. prezent. 202 C.

No. cuv. Cl 45 T.

Data 4.

Ora 10.15 m.

TELEGRAMA CIFRATA

Oficiul

Ministru Interne

23/3
*Comunicată D-lui Ministru de
Război din ord. D-lui Ministru
ss/ indescifrabil*

Deși în acest județ răzcoalele n'au fost relativ violente totuși cei arestați închiși în casarmă sunt crunt bătuti. Ror intervenții spre a se opri cruzimi nefolositoare cari produc indignare.

* * *

Trimis Min. Interne D. Averescu

„ „ *Resboi*

„ „ *Justiție*

TELEGRAMA TRANZITATA

Prezentată la Galați No. 201 cl. s cuv. 55 data 4/4 ora 8,40 s.

Ministru Interne, Justiție și Resbel București

În tot cuprinsul județului și oraș liniște completă. Săteni așteaptă ca proprietari și arendași să le distribue locurile de cultură asupra cărora au convenit spre a începe arăturile se continue cu arestările și instruirea celor vinovați. Azi am vizitat comunele Pechea, Slobozia Conache și Independența.

Prefect Covurlui *I. Atanasiu*

* * *

Comunicat Justiție

„ *Resbel*

„ *D. Brătianu*

Sosit București

5 Apr. 1907

I.

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 235 cl. s cuv. 99 data 5 ora 8,40

Sosită la ora 9,52.

Cu 3 oreșe

Ministru Interne, Justiție, Resbel București

În tot cuprinsul județului și în oraș liniște completă. Se continuă cu arestările celor vinovați de neorândueli. Tratatările între arendași, proprietari și săteni sunt aproape terminate. Azi proprie-

tarii și arendașii au ținut consfătuire la care a participat și domnul senator Orleanu, au discutat asupra mișcării agrare și au decis a respecta învoelile făcute pentru acest an dar au ales o comisiune compusă din domnii Plesnilă, Codreanu, Vineș și Veron care să ridiceze un memoriu în care să ceară guvernului măsuri de asigurarea pe viitor a drepturilor lor.

Prefect Covurlui *J. Atanasiu*
N. 2048

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Galați No. 231 cl. s cuv. 153 data 5/4 7,30 s

Ministerului de Resboi ,

București

Ordinului No. 1813, 251 și 252 primit și executat. Situația zilei de 22—23 Martie. Dislocări sosite Galați 2 batalioane din Tulcea 23 ofițeri și 1600 trupe azi ora 9 a. m. Județul Ialomița escadronul dela Cocarjea întors Călărași escadronul din Călărași dus vărăști dupe cererea prefectului 30 oameni din Bucu trimiși Săveni un ofițer și 50 trupa sosit călărași din Căzănești ora 8,20 din 23 curent. Un ofițer și 50 trupa sosit călărași dela Jilavele prin Mizil. Județul Buzău, compania de la Tohani adusă la Mizil iar plutonul de la Mizil adus Buzău, Compania de la Condești și împrejurimi concentrată în Policiori, escadronul artilerie din Fundeni adus Buzău. De la Ploești sa trimis încă un pluton la Câmpina. Județul Putna repartitia trupelor una companie Vidra una Panciu una Sascut una Adjud, restul trupelor în garnisoana Focșani. Evenimente. La Gherășeni Buzău Prefectul întâmpinând dificultăți la facerea învoelilor cu țărani a cerut trupe. I sa trimis acolo două plutoane cavalerie și o companie infanterie. pe Domeniul Coroanei Gherghița Prahova și la gara Cantacuzino agitațiunii locuitorii cer condițiuni mai avantagioase sau făcut arestări la Popi și Nisipoasa unde locuitori voiau să formeze bandă pentru a merge la Bucov sau luat măsuri la timp. In Brăila învoelile ne-terminându-se încă e nevoie ca săteni să fie supravegheați de trupe sau arestat încă 13 instigatori. In cele alte părți liniște se continuă cu arestări și trupele au început exerciții.

Comandant Corpului 3 armată
General Adj. *Warthiad*
No. 32311

Com. Brătianu

TELEGRAMA

Presentată la Galați No. 535 cuv. 35 15 ora 10 S.

Ministru Interne

Buc.

In tot județul și orașul domnește cea mai mare liniște se continuă cu distribuirea locurilor la săteni după noile învoeli. Justiția cercetează pe cei vinovați de dezordine.

Prefect Covurlui *I. C. Atanasiu*

* * *

Comunicat D. Brătianu

Prezentată la oficiul Galați.

No. prezent. 260 c s

No. cuv. 88

Data 20

Ora 3,20 s.

Sosit București

20 Aug. 1907

I.

Dosar 14a/7/907

TELEGRAMA CIFRATA

Dlui Ionel I. C. Brătianu

Buc.

Cheia specială:

Făcând descoperiri interesante relative la uneltirile din timpul rescoalelor țărănești și la grevele din timpii din urmă, rog a da ordin să mi se comunice dacă mă puteți primi în audiență, Joi 9 curent, unde și la ce oră? Importanța faptelor merită ca ele să vă fie comunicate personal.

Cu profund respect *Alex. N. Gussi*

Prefectul Poliției Galați

No. 15309

M U N T E N I A

1. JUDEȚUL VLAȘCA
2. " MUSCEL
3. " TELEORMAN
4. " BUZĂU
5. " PRAHOVA
6. " ILFOV
7. " BRĂILA
8. " ARGEȘ
9. " DĂMBOVIȚA
10. " OLT
11. " RÂMNICU-SĂRAT
12. " IALOMIȚA

JUDETUL VLAŞCA

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Cabinetul Secretarului General

3/III/1907

Cifrată

NOTA TELEGRAFICA

Prefect Vlașca

Cifrată 313907

Sunt informat că în județul Dv. se distribuie printre săteni manifestațiune revoluționare.

Rog luați imediat măsurile ce comportă împrejurările și țineți-mă în curent cu descoperirile ce veți face și cu rezultatul măsurilor ce veți lua.

p. Ministru de Interne

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C. M. J. No. 170 s cuv. 20 data 4/3 ora 4,20 s.
Sosită la ora 4,45.

Extra Urgent

— *Prefect Vlașca, Giurgiu*

Trimite îndată paza armată la singureni în contra deprădăciunii posibile.

Prim Ministru G. Gr. Cantacuzino

* * *

Comunicată Dlui Prim Ministru
22/III 12 s

Prezentată la oficiul Giurgiu

No. prezent. 182 s
No. cuv. 64
Data 22 1907 ore 11,25 d.
No. sosirei
Data 22 3 1907
Ora 11,45 d.

Ministru Interne

9/3

Buc.

La dosarul respectiv

Cheia specială. Broșura Cogălniceanu cunoscută pretutindeni. Locuitorii din câteva comune au trimis petițiuni lui Cogălniceanu. Cazuri izolate deja semnalate ate telegrama cifrată trecută.

atâțătorii trimeși Parchetului. Intro comună arestat doi iconari.

Dat ordine inspectorii comunali cutreera continu comunele lor și aresteze pe toți atâțătorii.

Plec — acum în județ.

Prefect Vlașca Petrescu
No. n'are

MIHAIL ROLLER

20 C.M.J.

Sosit București
23 Mar. 1907
III

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 195 cl. s cuv. 66 data 23/3 11,10 d.
Sosită la ora 11,40

Ministru Interne

Buk.

Mai mulți locuitori din comuna Măgura acest județ fiind eri în Alexandria unde au vezut dezordinele întâmpilate venind acasă au început să agite pe consătenii lor îndemnându-i să atace curtea arendașului Ilie Săbăreanu. Primind știri neliniștitoare și din alte comune vecine cu teleormanul rog interveniți ca să se mobilizeze regimentul 10 călărași din Giurgiu care să fie pregătit a pleca pe unde va fi nevoie iar regimentul 5 Vlașca care deja este mobilizat să rămână pe loc în oraș.

P. Prefect Vlașca Stăncescu
N. 1652

dat copie Gl. Manu

* * *

C.M.J.

24/3

TELEGRAMA

Prezentată la Ggiu No. 202 cl. s cuv. 50 data 23/3 ora 5,20 s.
Sosită la ora 5,45.

Urgentă ministru Interne

Buc.

Referire telegramei 1652 de astăzi. Locuitorii din comuna Grosu răsculați au dat foc averii proprietății moșiei arendată dlui Mandafounis. Rog interveniți urgent ministerul resboi pentru a da ordin comandantului garnizōnei a ne pune la dispoziție chiar astă seară armata trebuincioasă.

P. Prefect Vlașca Stăncescu
Nr. 1692

Com. Prim Ministru, Gen. Manu.

Comuna Blejești, 10 Martie 1907

PREFECTURA VLAȘCA
N. 200*personal confidențial*MINISTERUL DE INTERNE
18639 12 Mar. 1907
Registratura GeneralăMINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 4850 bis*Domnule Ministru,*

După cum am avut onoare a vă comunica prin telegrama mea din 8 c. sunt plecat în județ cu recrutarea. Profit de această ocazie pentru a mă opri prin toate comunele ce întâlnesc în calea mea. Aici stau de vorbă cu oamenii, ascult diferitele lor plângeri și le vorbesc în vederea preîntâmpinării desordinelor. În comuna Drăgănești am găsit parte din populațiune surescitată din cauza traseului căei ferate București—Blejești, care pentru a evita — pretind ei — pădurea proprietarului le-a luat pământurile lor în diagonală. După ce că n'avem pământ „ne mai ia și pe cel care-l avem pe când boerului ce i-ar face să-i tae o margine de de pădure. Și nici măcar să fi venit linia pe la un capăt al locurilor, ci ni-le ia în pieziș“. Unir dinr'înșii au ridicat glasul cam tare și a trebuit să le promit — după ce i-am cinstit cu o vadră de țuică — că voi interveni pentru a se trimite un inginer care să studieze o variantă a liniei, ce ar trece prin pădurea proprietarului, ocolind pământurile lor.

Conducătorului serviciului tehnic am dat ordin ca peste vr'o 2—3 zile să se facă că măsoară prin pădure pentru ca oamenii să aibă încredințarea că ne ocupăm de plângerea lor.

Și chiar v-aș ruga, Domnule Ministru, să binevoiți a interveni pe lângă Domnul Ministru al Lucrărilor Publice ca să ordone inginerului acestei linii să studieze chiar această variantă pentru a evita conflicte viitoare și fiind că în adevăr chiar, ar fi păcat să se ia țăranilor din puținul pământ care-l au.

O altă plângere ce-am întâmpinat-o pretutindenea este privitoare la noua lege a drumurilor, care în adevăr a sporit dările țăranilor prestatori. În adevăr, prin noua lege ziua de prestație a fost majorată dela 2 lei la 2 lei 50, etc.

De cartea lui Cogălniceanu, de arendarea moșiilor aproape silită, fie cu ajutorul băncilor populare, fie numai că așa li s'a băgat în cap, se vorbește prin toate satele.

În unele părți mi-au declarat următoarele:

„Domnul Duca (directorul băncilor populare) ne-a declarat că „dacă vom face bancă, proprietarul moșiei e dator să ne dea nouă „moșia în arendă, și acum vedem că proprietarul a arendat-o unui „domn Braidă; să nu vie pe aici că nu face treabă, moșia acum o „luăm noi.“

Prin alte părți: „Ce să facem, domnule prefect, birurile curg și arendașul în fiecare an ne urcă învoelile. De unde acum cinci ani dădeam din patru una, acum dăm una și una și câte un pagon de seceră pe deasupra; și cum acum boerul muncește mai toată moșia de abia ne mai lasă la un sat întreg câteva pogoane de pământ în dijmă“.

Inspectorii comunali mă țin încurcat dimineata și seara după informațiile ce, tot de două ori pe zi, primarii sunt obligați a le raporta.

De două săptămâni deja am obligat pe cei cinci inspectorii comunali ce am în județ, să nu mai stea la reședința lor, ci să cutreere neconținut comunele din plășile lor. Sper cu modul acesta, nu să împiedice ori și ce manifestație sau desordine — ceea ce nimenea nu poate garanta — dar cel puțin să fiu avizat la timp pentru a mă putea transporta în localitate și a mă sili să liniștesc spiritele.

Țin să vă arăt cu această ocaziune, Domnule Ministru, că obligațiunea ce am impus inspectorilor comunali motivată de circumstanțe excepționale le atrage cheltueli prea mari pentru modestul lor salariu și socotesc că ar fi drept să acordăm fiecăruia un ajutor excepțional de 150 lei spre a-și acoperi cheltuelile de transport; aceasta cu atât mai mare cuvânt cu cât nu putem ști cât va dura această stare de lucruri. Ar fi necesar să pot interesa prin comunele unde mi se semnalează fierbere pe unul doi dintre căpetenii spre a-i face să lucreze în direcțiunea ce voim noi.

Pentru aceasta însă ar trebui să binevoiți a-mi pune la dispoziție o sumă de vr'o mie de lei.

În momentul când scriu prezentul raport aflu că la hotarul județului Vlașca, dincolo în Teleorman au fost devastate casele proprietății în comunele Orbeasca și Lăceni. Arendașul din Orbeasca a fugit astănoapte de acasă cu toată familia refugiindu-se în comuna Blegești din județul Vlașca, unde mă aflu cu recrutarea.

Am expediat pe inspectorul comunal respectiv în comuna Băbăița, vecină cu comunele suscitade din Teleorman.

Ar trebui să pot avea la dispoziție regimentul 10 călărași, iar regimentul 5 Vlașca să rămâie în Giurgiu pentru paza orașului.

În așteptarea ordinelor Dvoastre, profit de ocaziune spre a vă reînoui încredințarea prea înaltei mele considerațiuni.

Prefect Vlașca ss *Indescifrabil*

Dat copie Gral Manu

24/III 1,30 s.

C.M.J. 20 24/3 596

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. 210 cl. s cuv. 70 24/3 ora 11,40.

*f. urgent**Ministru Interne Buc.*

Urmare telegramelor de ieri, proprietățile aparținând comunei măgura în apropiere de grosu au fost incendiate proprietățile aparținând comunelor frăsinet băbăița talpa asemenea incendiate. Trimis trupe în acele localități. Cele rămase în oraș sunt nesuficiente chiar în momentul acesta ni se comunică că locuitori comunelor în vecinate se îndreaptă spre orașul Giurgiu. Rog dispuneți trimiterea de urgență alte trupe în ajutor.

P. Prefect Vlașca Stăncescu
No. 1693

* * *

*Orig. dat curs**Copie gen. Manu*

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 219 cl. s cuv. 40 data 24/3 ora 9,40 s.

*f. urgent**General Crăiniceanu București*

După ultimele informații Giurgiu amenințat mâine de invasiune. Trupele de aici insuficiente și nesigure. Rog spre întâmpinare a unei calamități cu arderea Giurgiului îmbarcați imediat un regiment infanterie sau orice alte trupe.

Prefect Vlașca Petrescu

C.M.J.

24

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. 225 cl. s cuv. 122 25/3 ora 11,50 d.

*F. urgentă**Domnului General Crăiniceanu Buk.*

Ultimele informații spun că în comuna Stănești distanța 10 K. M. de Giurgiu răsculații au ucis pe comandantul companiei doi ofițeri, mai mulți soldați și au pus pe goană compania. Răsculații pornesc spre Giurgiu, sa trimes înaintea lor doue companii, nu

MIHAIL ROLLER

mai avem de cât o companie disponibilă și suntem amenințați de trei coloane de rebeli contra cărora sa trimes trupele disponibile. Pentru apărarea cu eficacitate a orașului și liniștirea locuitorilor din cari mare parte sau refugiat la Rusciuc deja, sau la București. Rog binevoii a imbarca o baterie artilerie, absolut necesară pentru apărarea orașului. *Știrea morței căpitanului Mareș și locotenent Nițulescu se confirmă.*

Prefect Vlașca *Petrescu*

12/3

* * *

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticei

No. jurn. Arhivei D. O.

Redactat de Inf. 12/3 1907

Exp. N. 10
25/3 3.25
Const.

NOTA TELEGRAFICA

Dlui Prefect de Vlașca

Giurgiu

Rog comunicați urgent de cele petrecute la moșiile Arsachi și Stănești proprietățile Dlui Al. Em. Lahovary, luând în acelaș timp măsuri energice pentru proteguirea avutului de pe aceste moșii.

Din ordin,

Directorul Siguranței Generale *A. Sachelarie*

N. 190 serv. 25/3 3.15

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. 239 cuv. 32 data 26/3 ora 12.

Ministru de Interne București

Rog interveniți a se trimete telegrafic aprobarea pășunatului în pădurile statului cerut cu raportul Nr. 1607 din 9 curent. Locuitorii cerând continu permisiunea cu insistență.

Prefect Vlașca *Ghica*
1696

S'a dat deja ordin telegrafic astăzi ca în comunele unde țeranii vor cere agenții Statului să consimtă a face învoeli pentru pășunarea vitelor în pădurile bătrâne.

indescifr.

TELEGRAMA

Presentată la Crevedia No. 53 cl. s cuv. 56 data 26/3 ora 10,30 d.

Direcției Generale Telegrafelor și Poștelor București

Comunele învecinate Crevedia fiind devastate și arse suntem în mare pericol chiar astă-noapte sa incendiat și dat foc caselor arendașului care se află alături de localul *Oficiului rugăm binevoii a interveni ca armata care staționează aci să nu părăsească localitatea căci totul va fi devastat.*

Diriginte I. Păunescu

No. 141

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Crevedia No. 54 data 26/3 ora 4 d.
Sosită ora 10 d.

Off. Telegrafic Central București

Toate comunele care sunt în preajma Crevediei ca comunele Grăția Roată, Marsa Goleasca, Udeni, precum și comunele Copaciu, Cățunul Grovu și Naipu au fost devastate, și incendiate în timpul acestei nopți am trimis chiar un factor la Goleasca de unde mia adus veste înspăimântătoare care mișca până la lacrimi, în localitate se află o companie de geniu sosită din București chiar astăzi și care are ordin ca mâine să părăsească localitatea, fiindcă oficiul rămâne în nesiguranță cum și avutul populației locale la voia întâmplărei, *vă rog să binevoii a interveni ca compania aflătoare aci să nu părăsească localitatea până la înlăturarea pericolului, în acest moment află ca sa incendiat cătunul Bărăceni din Dâmbovița care este la 2 kilometri de comuna Petrești Vlașca.*

Diriginte, Păunescu

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Crevedia No. 54 cl. s cuv. 54 data 26/3 ora 1 s.

Ministrului Domeniilor București

Situațiunea în împrejurimi este gravă, comunele din apropiere până la Crevedia sunt incendiate, în scurt timp în cazul când nu se trimite armata reședința ocolului cu toată gospodăria va fi distrusă în astfel de caz viața fiind în pericol, *vă rog dați ordin.*

Șeful Ocolu Malu Spart *Bulgăreanu*
Nr. 860

Comunicat

Sosit București
25 Mar. 1907

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. 250 cl. s cuv. 484 c data 26/3 ora 6,15 s
Presentată la ora 6,25.

Ministru Interne București

Din informațiunile ce am putut căpăta de oarece comunicația cu județul este aproape toată întreruptă situația este următoarea: Până în prezent:

Instigatorii veniți din Teleorman din comunele învecinate cu Vlașca au intrat în comuna Grosu și răsculat pe sătenii au distrus și dat foc caselor proprietății și patulelor cu produse, distrugând totul.

De la Grosu au pornit la Măgura distrugând tot ce au găsit la Săbăreanu și colonel Bădulescu apoi au luat comunele de arândul din spre partea Teleormanului distrugând și dând foc proprietăților la Băbăița, Frăsinet, Galeteni, Cosmești, Talpa peret scurtu și negreșu.

Odată cu instigatori teleormăneni intrați în județ prin Grosu au intrat alți pe la Bujoru și venind la Petroșani împreună cu locuitorii de aci au distrus și dat foc proprietăților Știrbey iar de aci la Gaujani și arsache proprietatea al. em. Lahovary.

Au fost aci întâmpinați de trupe care le-a oprit înaintarea. Alți locuitori răsvrățiți din Gogoșari au dat foc curții și magazielor cu produse ale arendașului îndreptându-se de aci la Căcaleți Putineiu și Vieru unde asemenea au devastat și dat foc. La Vieru fiind întâmpinați au fost respinși de trupe care au arestat 90 răsvrățiți dupe ce a împușcat 5 și au rănit câțiva din ei. Locuitorii din Stănești răsvrătindu-se au devastat curtea proprietății și arendașului. Răsvrățiți surprinzând trupa trimisă în localitate pe când comandantul ei căpitanul Mareș îi îndemna la liniște au rănit grav pe căpitan și au omorât cu lovituri de ciomege și topor locotenentul Nițulescu. La Stănești să trimis trupe noi pentru reprimare.

Asemenea au resvrătit și au făcut mari pagube prin distrugere și incendiere locuitorii din comunele Târnavele și satele Comoara și Călugăru, Vida, Cartojani, Vida Furculești. Blejești purani goleasca crevenicu mare crevenicu rădulești roata marsa tănăsești ghimpați, copaciu răsuceni trestenicu de sus prunaru și cucuruzu.

Acum chiar sunt lupte la Clejani și Obedeni.

La toporu mișcarea a fost reprimată de trupe.

Răsvrățiți din Ghimpați au fost puși pe gonă astăzi de trupele de infanterie de sub comanda dlui colonel Iamburu. Trupele au pus

stăpânire pe sat rămânând în localitate pentru a păzi depozitul regiei și a reprimă turburările din comunele învecinate.

Turburarea ce era aproape să izbucnească la frățesci a fost reprimată de trupe. Cu multe comune nu putem comunica fiind firele telefonice rupte.

Azi am rugat pe Dnii Pascal fost deputat, petre Gh. Stoian comerciant și Ionescu Bujor avocat ca să se ducă în comunele Slobozia maru și arache. Sătenii în aceste comune sau liniștit și au primit delegația cu bucurie. Măsurile guvernului au produs foarte bună impresie. Am dispus tipărirea în zece mii exemplare a manifestului pe care îl voi răspândi diseară chiar în tot județul. Am și telefonat manifestul. Azi după amiazi se observa în tot județul o potolire a răsvrățiților, grație măsurilor energice și hotărâte ce le-am luat împreună cu autoritățile militare.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1700

* * *

Comunicat D. Sturza

„ D. Brătianu

„ Ministru și Minister Resbel, originalul dat curs.

TELEGRAMA

Prezentată la Drăgănești Vlașca data 27/3 ora 8,22 c

Colonel Costescu regimentul 10 Artilerie București

Starea bateriei bună azi bombardat satul Tarnava de sus mă găsesc în Drăgănești.

Căpitan Paianu
Nr. 354

* * *

Comunicat D. Brătianu

„ D. Sturdza

„ D. Gen. Averescu

„ Ministru Resbel

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 265 cl. s cuv. 209 data 27/3 ora 7,10

Domnilor Miniștri de Interne și rășboiu București

Urmare telegramei de ieri astăzi două companii infanterie un escadron cavalerie și o secție artilerie sau îndreptat spre vieru, Hodivoia Stănești atât artileria cât și infanteria au tras focuri la satele Vieru și Hodivoia au fost incendiate mai multe case și au

căzut câțiva morți și răniți. Rezultate precise nu am încă. Fiind încunoștiințat că comuna Bălănoia este amenințată am trimis trupe pentru reprimare. Infanteria cavaleria și artileria de sub comanda colonelului Lambru a pornit la Drăgănești și de aci la Târnavele care este un centru al răsvrățiților. Aci sau tras focuri și de artilerie. Rezultate precise nu am comunicația telefonică fiind întreruptă un escadron cavalerie întâlnind lângă Drăgănești mai mulți locuitori resvrățiți venind din Târnavele cu care cu produse furate a tras focuri răbind pe câțiva și prinzând pe ceilalți am luat măsuri în patru Direcțiuni având fiecare artilerie pentru a restabili liniștea fără cruțare. In genere incendiile sau rărit mult. Azi am avut un singur incendiu la Toporu. A început însă furtul productelo: pe scară întinsă. In trei zile sper să am liniște completă în întreg județ.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1706

* * *

Trimis Min. Resboi
" " Interne
" D. Sturdza
" D. Avêrescu

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. 280 cl. st. cuv. 185 data 28/3 ora 12,40 s

Ministru Interne și Resboi

București

Urmare telegramei de ieri. Focul Artileriei a avut efect asupra 150 case din Vieru și vreo 200 case din Stănești. Din Vieru și Hodîvoia sunt numai 6 morți și 6 răniți. Morți 5 bărbați și o femeie, rănite 6 femei au murit 15 vite mari și 22 mici. Trupele de sub comanda colonelului Lambru a operat arestări la Târnavă de jos însă cei din Târnavă de sus opunându-se cavaleriei sa întrebuințat *Artilerie*. Oameni au fugit în casele lor. Au fost urmăriți de cavalerie și sau arestat capi turburători. Sunt 2 răniți. Numărul morților nu se cunoaște. Liniștea restabilită complet în localitate. Astăzi nu sa înregistrat nici un incendiu. Locuitori din Vida Cartojani fiind toți în stare de turburare sau trimis trupe suficiente pentru a-i pune în ordine. In urma măsurilor energice luate ieri care au avut resunete în întreg județul primim de pretutindeni știri liniștitoare. Populația începe să-și dea seama de răul făcut și arată căință. Perioada de represiune o pot considera pe sfârșite. Măine voi începe progresiv cu perioada restabilirii legalității vieții normale.

Prefect Vlașca Ghica
No. 1711

Com. Dlui Stelian
" " Sturdza
" " Palat Regal

TELEGRAMA

Prezentată la Bulbucata Nr. 9 P 23 c 28/3 10 d.

*Domnului Toma Stelian, Ministru de Justiție
București*

Spiritele agitate la moșia Dv. sau liniștit capii sau luat măsuri
pentru arestare.

Primar, C. N. Nicolae

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 291 s cuv. 68 data 28/3 ora 7,10 s.

Ministru de Răsboiu

Buc.

În toate comunele din apropierea orașului domnește liniște din
comunele aflate în nordul șoselei București—Alexandria nu avem
știri precise linile telefonice fiind întrerupte trupele de sub co-
manda colonelului Lambru operează la Blezești Vedele omorâtori
din Stănești ai Locotenentului Nițulescu în număr de 7 arătați
de însăși locuitorii au fost arestați și aduși la Giurgiu în orași a
început aproape viața normală.

Prefect Vlașca Ghica
No. 1747

* * *

Com. Sturdza
" Averescu

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G. Nord No. 151 cl. s cuv. 54 data 28 ora 7,20

Urgent

Prefect și general Capitanovici

Giurgiu

Binevoii a dispune ca să nu se tragă cu tunul asupra satului
Putineiu căci resvrătiți de colo speriați de acest exemplu se roagă
a fi ertați cu condiție de a restitui vitele bucatele furate și devastă-
rile. — Numai Mihai Porumbiță trebuie ridicat ca periculos insti-
gator.

General Crăiniceanu

Telegramă și ordin Prefect

Cucone Costică

Veți fi încunoștiințați prin aceasta că locuitorii comunei Blegești—Niamțu județul Vlașca săptămâna trecută au venit cu toți în Braniltei ardicăndu-mi toate lemnele până și găinele și câini ce i aveam la gura pădurii și în urmă nea gonit și a dat foc cași pădurei. Numele locuitorilor sunt:

1. Ilie V. Uță aj. de primar	37. Niță Bortea
2. Paraschiv Graure, consilier	38. Marin Bortea
3. Ion N. Dobrică	39. Dumitru Bortea
4. Voicu Frăsineanu, consilier	40. Tudor Bularcă
5. Costache Cenușă	41. Dragomir Căpraru
6. Ion Cenușă	42. Marin Bulearcă
7. Barbu N. Trandafir	43. Marin Mustăreață
8. Petre Măstăreață	44. Stancu Mustăreață consil.
9. Paraschiv Oncea Trandafir	45. Dumitru Tebeică
11. Neculae Oncea Trandafir	46. Marin Tebeică
12. Năstase I. Cenușă	47. Marin F. Negut
13. Marin Ciomârdac	48. Ilie Anghel Grodic
14. Nae N. Naduva	49. D-tru Gheorghe Cârștian
15. Radu Tudose	50. Cârstea Ion Vârzaru
16. Păun Tudose	51. Marin Panu Niță
17. Dumitru M. Gutea	52. Preda Ivan Vlăda
18. Gheorghe Dobrișan	53. Floria Panu Tudose
19. Lisandru Dobrișan	54. Paraschiv Panu Trandafir
20. Bădoi C. Vlăda	55. Radu V. Uță
21. Marin Ivan Vlădoi	56. Sandu V. Uță
22. Petre Uracu	57. Stancu Florea Fomete
23. C-tin R. Trandafirescu	58. Coman Dincă Fomete
24. Alecu Argeșanu	59. Voicu S. Mănatu
25. Ion Argeșianu	60. Gligore Frăsineanu
26. Uță Ștefan	61. Gheorghe Graure
27. Ion Popa	62. Ion Graure
28. Dinu Popa	63. Anghelache Mihăilă
29. Ilie B. Bunea	64. Vasile Gheorghe Dinu
30. Coman B. Bunea	65. Petre Gheorghe Dinu
31. Lixandru Gheorghe	66. Stan Mihăilă
32. Ilie Năesu Dobrea	67. Coman Dumitru Melache
33. Tudor Florica	68. Ștefan S. Ungureanu
34. Ion Paraschiv Pană	69. Petre Bonjoiu
35. Marin P. Pană	70. Petrache Rusea
36. Voică Bănuță	

Aceștia sunt locuitori cari au fost capu rescoalei din Niamțu și toți aceștia au cărat bunele noastre pe la casele lor. Venim prin

DOCUMENTE DESPRE 1907

aceasta și vă rugăm să binevoiți a ne răspunde și a ne învăța
și D-Vastră ce se facem, căci noi nu suntem greci sau ovrei ci
suntem omeni și români ca și ei.

Vă sărutăm mâna

Alexandru și Constantin Stan Dan
Comuna Bilciurești județul Dâmbovița

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Preajba No. 48 cl. p cuv. 92 data 29/3 ora 4 s

Timbrată cu 30 bani

D-lui Ministru resboi

București

În noaptea de 11 până la 12 Martie mi sa devastat de către
revoluționari toată averea mișcătoare și nemișcătoare, scăpând
numai cu vestimentele pe mine nevasta și opt copii, produsele
în cantitate de 400 chile porumb și 450 kile grâu s'a împărțit
printre locuitori revoltați precum și vitele mari și mici. ve rog
dispozați de urgență ca prin forță armată să mi se restituie de
către locuitori averea mea împărțită ca să nu se înstreineze, altfel
rămân cerșetor

Cu stimă *Gheorghe Anastasiu*
Comuna Purani Vlașca

* * *

Com. Dhui Nicolaescu, Sturdza, Averescu, Mter Resboi, Minister
Int. Militari

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 355 cl. s cuv. 148 data 30/3 ora 5,40 s.

Ministru de Interne

Ministru de Răsboi

București

Escadronul de cavalerie plecat eri la linia Dunărei în spre
Băneasa, Pietrile, Pueni, a găsit toate aceste comune în cea mai
perfectă liniște, Coloana volantă plecată pe linia Dunărei spre
Petroșani, Bujorul, ajungând la Arsake operat arestări; iar locui-
torii au început ei singuri să aducă vitele produsele și obiectele
furate, reparând chiar conacurile și păturele proprietarilor.

Cealaltă coloană plecată spre Chiriacu a procedat la fel în

acea comună arestând pe capii răsculaților și sa îndreptat la Cucuruzu și Răsuceni.

Trupele de sub comanda Dlui colonel Lambru au arestat pe capii răscoalei din Babaița și Frăsinet.

Printre capii instigatorilor sunt: Primarul, Secretaru și învățătorul din comuna Babaița. Ei au fost arestați împreună cu alții 30 și trimiși spre Giurgiu.

Nicăeri în județ nu se mai semnalează vreo turburare și de pretutindeni se primesc știri liniștitoare.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1843

* * *

Comunicată Dlui Brătianu

Presintată la oficiul Giurgiu

No. present. 357 c. s

No. cuv. 89

Data 30/3 1907

Ore 6,10 s

Sosit București

30 Mar. 1907

II

TELEGRAMA CIFRATA

Ministru Interne Buc.

Cheia specială.

Repet încă o dată ceea ce am cerut mereu și ceea ce am spus azi dlui Ministru de Resbel ca imediat să-m schimbe tot regimentul Vlașca și tot regimentul 10 Călărași înlocuindu-le cu alt regiment de infanterie și altul de cavalerie. Forțe noi nu-mi trebuiesc dar cu acestea nu pot opera cu încredere și energie.

Cu aceste forțe pot asigura liniștea și stabili treptat legalitatea și viața normală.

Prefect Vlașca Ghica
No. 1846

* * *

Comunicat D. Brătianu

18/3 07

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu Nr. 359 s 39 c 30/3 6,40 s

Ministru Interne București

Am dispus ca cei 1000 arestați să fie puși în două pontoane pe Dunăre în dreptul portului Ramadan.

Rog trimiteți telegrafic suma necesară pentru întreținerea lor pe timp de 10 zile.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1849

PROCES VERBAL

Astăzi 17 Martie 1907

Noi Judele Instructor pe lângă Trib. Vlașca, în unire cu dl. Procuror și în asistența grefierului nostru, trimițându-ni-se individul Stoian Stancu care în dimineata zilei de 15 Martie a. c. a fost prins de o patrulă de soldați la marginea satului Oncești, pendinte de comuna Bălănoia, pe când era urmărit de trupă și în fuga sa a aruncat pe zăpadă o sabie și un cuțit ce purta asupra lui, având intenția să dea foc curtei arendașului Ion Guța Daia, procedând la interogarea sa ne a declarat următoarele: *Mă numesc Stoian Stancu, de ani 31, din cătunu Buciumeni pendinte de comuna Radu Vodă.*

În dimineata zilei de 13-14 Martie a. c. pe la orele 4 dimineata, eșind să iau apă dela gărlă, la înapoieră mi au eșit înainte doi oameni necunoscuți între cari unul mi a spus că se numește Marin Gelea din comuna Cucuruzu și cel l'alt cu o haină scurtă albastră, cu ghetete rupte și o căciulă țărănească, vorbea cu un accent oltenesc și spunea că l' cheamă Petruși. Marin Gelea a scos un revolver și *Petru m'a apucat de spate și mi zicea să merg la armanul Dlui Petre Anghelescu să i dea foc, a arătat o listă zicându mi că pe ea este trecut și acel arendaș.* M'au dus cu forța până acolo și m'au pus să iau pae cu brațul ca să dau foc la pățul, eu m'am opus și dânsii atunci s'au retras, în urma rugăciunelor mele spunându-le că Dl. Anghelescu se pörtă bine cu țărani. Au venit la mine acasă și nu m'au lăsat să es afară amenințându-mă cu revolverul. Cât au stat în casă amândoi mi-au spus că *au iscălitură dela 7 Impărății, și poruncă dela Regina ca să dea foc la toți proprietarii și arendașii.* Că dânsii au fost și prin Bulgaria de unde sunt veniți în țară de vreo lună de zile, și că au dat foc și pe acolo, apoi au venit în țară pe care au cutreerat-o dela hotarul Transilvaniei, dând pârjol pe unde au trecut. Că au pus foc la un sat alături cu Turnu Măgurele, iar acum a venit rândul Vlascei. Am văzut pe Marin Gelea că a băgat mâna în buzunar și a scos un pumn de bani pe care i a pus pe pat, erau monede de argint și gologani. Între banii de argint era puțini franci românesci, iar restul cea mai mare parte erau streini. Am cunoscut dintre aceștia franci Bulgăresci și alții cari aveau un vultur, i au numărat și erau în total 50 franci; cel l'alt Petruși avea 2 hârtii de câte 100 lei băgate într'un portofel mic, și mi zicea înjurându-mă ca să merg cu dânsii unde mi va zice, că *bani au destui cât să mă cumpere și pe mine.* Petruși avea la vestă sub haină o decorație galbenă de mărimea unei piese de 50 bani, legată cu o panglică albastră, și mi spuneau că dânsii în basa porunci ce o au dela cele 7 Impărății și de la Regina poate trece nesupărați prin fața armatei care nu trage într'înșii, și i lasă să facă orice vor voi când le va arăta acele iscălituri dela Impărății.

În cursul zilei a venit la mine Petre Măcăneață, Florea Peleanu, Marin Buradel și Roșu. Zaharia din Oncești unde sătenii devastau magazinele cu grâu ale arendașului Ion Guță Daia. Au lăsat caii ca, să venim noi, adică: eu, Marin Gelea Petruși și Zaharia Roșu acolo. Au plecat călări însă când Marin Gelea a auzit că e armată în Oncești nu a voit să mai meargă, ci s'a dus la cârciuma lui Nidelca Crețescu, din cătunul nostru Buciumeni. După ce au băut acolo 'mi a zis să mergem la armanul lui Constantin Iacob să dăm foc, și pe drum m'am oprit în Ruica Buciumeni, la un cumnat al meu Slav Volintir, unde pe sub ascuns de dânșii am luat o sabie ascunzând-o sub nădragi ca să mă apăr de ei. La o răspântie de drum lăsând calul mai în urmă, am reușit împreună cu Zaharia Roșu să fug din mijlocul lor și am traversat prin niște tufe luând drumul spre Oncești, unde m'am ascuns într'un bordei de la marginea satului, al socrului meu Licsandru N. Păsărică. Când am ajuns acolo era în puterea nopții. Dimineața pe la orele 8 voind să mă înapoiez pe jos la mine acasă în Buciumeni, s'au luat niște soldați după mine trăgând 2 focuri. Eu atunci am stat pe loc și am lăsat în zăpadă sabia și un cuțit cari au fost găsite de soldați când m'au arestat.

Nu am plecat cu acei oameni cu intenția ca să dau foc, am fost nevoit să'i însoțesc, fiindcă mă amenința cu revolverul.

Citindu-i-se stăruie, carte nu șcie.

Jude Instructor (ss) *Bonea*.

Procuror (ss) *V. Marcovici*

ss Grefier *Al. Carlovici*

p. conformitate Grefier *Al. Carlovici*

Stampila Judecător de
Instrucțiuni al Trib. Vlaşca.

* * *

Trans. Min. Interne D. Sturdza

„ „ *Resboi D. Averescu*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 381 cl. s cuv. 91 data 31/3 ora 5,30 s
Transmisă ora 7 s.

Ministru Interne și Resboiu

București

Coloana plecată în Direcția Bujoru a operat arestări în comunele Ganjani și Petrașani. — Locuitorii au restituit singuri produsele vitele și obiectele furate și au început să repare pătulele dărmate.

Coloana plecată Chiriacu Drăgănesci a procedat la fel în co-

munele Cucuruz și Răsuceni. — În comunele pe unde au trecut aceste coloane domnește cea mai perfectă liniște iar proprietarii și arendașii au început să vină înapoi. Din întreg județul primim știri liniștitoare. — Astezi au sosit trupe streine în locul celor locale care au plecat în alte direcțiuni.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1854

* * *

Copie

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Scurtu Vlașca No. 205 cl. s cuv. 33 data 1/4 ora 2

Domnului Prefect Vlașca

Giurgiu

Scurtu distrus 19 case primăria și conacul arendașului Arse 4 răsvrători liberi armata sosită din Teleorman primarul împușcat se află în spital secretarul abia a scăpat viața.

p. Primar Stancu Anghel
Nr. 205

* * *

Comunicat Ministru Interne

„ „ *Resbel*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 33 cl. s cuv. 130 data 1/4 ora 4,30 s.

— *Ministru Interne și Ministru Răsboi*

București

Trupele aflate în județ cercetează pe rând fiecare comună și arestează pe instigatori și pe capii resvrătiților arătați de locuitori. Pretutindeni locuitorii repară pătulele proprietarilor și arendașilor și aduce înapoi produsele, vitele și obiectele furate. Locuitorii au început să arate cea mai mare părere de rău de cele făptuite așa de exemplu: Inspectorul comunal al plăsei Argeșul ne comunică că intrând cu un detașament de soldați în comuna Mereni a găsit la primar ca la 200 țărani cerând în genunchi ertare. — Din județ de nicăeri nu ni se semnalează necrândeuri. în întreg județul în momentul de față domnește cea mai perfectă liniște. Arendașii și proprietarii au început de alaltăeri să meargă pe la moșii și să-și strângă averea risipită.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1864

MIHAIL ROLLER

Com. Minister J. Averescu, Sturdza, Palate

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 64 cl. s cuv. 158 data 3/4 ora 11,10 d.

Ministru de Interne

București

Atât pe ziua de ieri cât și până în momentul de față liniștea cea mai desăvârșită a domnit în județ. Azi la ora 9 a avut loc în manejul regimentului 10 călărași o slujbă religioasă în fața a vreo 400 arestați. Pe lângă mine a mai asistat generalul și corpul ofițeresc din localitate. — Preotul a ținut o predică iar generalul și cu mine le-am vorbit. — Comunicația telefonică restabilită în 86 comune din 96 câte are județul. — Coloanele volante ale armatei continuă în județ cu anchetarea, arestarea instigatorilor și asigurarea strângerei produselor. Astăzi încep perioada a treia a măsurilor ce am luat trimit și instalez prin comune posturi fixe de armată care vor avea misiunea de a asigura în mod definitiv viața normală și a înlesni agricultorilor să-și vadă de treburi și de a putea asigura arăturile și munca câmpului.

Prefect Vlașca Ghica
Nr. 1915

* * *

Comunicat Minist. Resbel
„ *D. Brătianu*

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 82 cl. s cuv. 87 data 4/4 ora 12,30 s
Sosită la ora 12,45 s.

Ministru Interne și Răsboi

Buc.

Trupele aflate în județ continuă a face cercetări arestând pe instigatori și capii răsvrătiților și sprijinind strângerea produselor vitelor și obiectelor furate.

Indivizii Matei Pancu, Ilie, Dan Lupan din Cacaletii și Ion Ignat din Gogoșari fiind arestați ieri și voind a fugi de sub escortă au fost împușcați.

Comunicația telefonică restabilită în tot județul afară de 4 comune.

Atât pe ziua de ieri cât și până în momentul de față liniștea cea mai desăvârșită a domnit în județ.

Prefect Vlașca Ghica
01956

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Giurgiu No. 83 cl. s cuv. 173 data 4/4 ora 12,30 s.

Ministru de Război

București

Operațiunile militare din județ sunt împărțite în trei comandamente: Sectorul 2 cu atribuțiuni în Vlașca până în valea Glavaciocului, sectorul 3 de aci până la limita Teleormanului, iar în nordul județului operează divizia 3 cu comandamentele speciale.

Județul are vreo 3-4 comandamente și nu poate exista nici o legătură în mișcări și măsurile de luat. Pentru noi e foarte greu a lucra cu 3-4 comandamente isolate. — Nu pot avea unitate de acțiune în măsurile ce sunt nevoit a le lua, rog lămuriri și aranjați un singur comandament în județul Vlașca care împreună cu mine să poată lua măsuri în întreg județul. Astfel îmi este imposibil. Dacă mi se lasă patru batalioane și 4 escadroane streine pot asigura liniștea și preveni neorânduile ce se pot ivi la munca câmpului. — Stabilesc cu această trupă posturi fixe în tot județul. — Vă pot da trei escadroane din regimentul 10 călărași în schimbul absolut necesar al celorlate două escadroane din regimentul 1 Roșiori. — Rog comunicați răspunsul telegrafic.

Prefect Vlașca *Ghilca*
Nr. 1957

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Corbi Mari No. 3 cl. p cuv. 114 data 6/4 ora 3 s.

Timbrată cu 30 bani.

D-lui Maior Cioranu, Comandantul Detașamentului Titu.

Avutul nostru strâns în conacul moșiei Adunați Sărbeni în seara de 12-13 curent fiind devastat și incendiat de band le de tâlhari sub masca de resculați, avuserăm licara de mângăere trecerei distinsului locotenent Gheorghiu cu 20 tunari călărești a căror prezență insufla impunere, bandiți începuseră aducerea lu-

MIHAIL ROLLER.

crurilor furate. Plecând de aci acea trupă totul a rămas în adormire, rugăm respectuos a dispoza trimiterea aci aceluiași domn locotenent Gheorghiu cu trupa ce veți crede suficientă spre a ne alina durerea pagubelor, prin restituirea averii noastre furate purtarea D-lui Locotenent Gheorghiu aduce fală comandai Dvs.

Petru P. Popescu,
Arendașul moșiei Adunați Sărbeni
prin procuratorul Iorgu Vasilescu

* * *

Comunicată

*Dlui Ministru Război
Brătianu*

Prezentată la oficiul Giurgiu
No. prezent. Giurgiu
Nr. 192
Data C. 143 10/4

No. sosirei
Ore 8.30 s

TELEGRAMA CIFRATĂ

Ministru Interne

Buc.

S'a dat ordin Dl. Ministru

Din mărturisirile unui cap de revoltă printre instigatori ar fi și Juganari ruși. Eu am luat măsuri de urmărire. Rog dați ordin ca aceleași măsuri să se ia în toată țara.

Prefect Vlașca Ghika
N. n'are

La 29 Martie 1907 s'a dat ordin circular cifrat pref. de județe prin care îi face atenți asupra jugănarilor.

La 30 Martie s'a dat același ordin Pref. de Iași și București.

Comunicat de dl șef al Cabinetului.

DOCUMENTE DESPRE 1907

1907 Martie 28

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 6086

MINISTERUL DE INTERNE
23457 29 Măr. 1907
Registratura Generală

România
Parquetul Tribunalului Dâmbovița
No. 2194

3/4

*Se va comunica cele aci cuprinse
prefecturei de Vlașca de la care se
va cere relațiuni.*

Nicol.

Domnule Ministru

Am onoare a înainta Domniei Voastre anexat aci un tablou de numele indivizilor contra cărora am deschis acțiune publică cu ocazia răscoalelor din acest județ în interval de la 11 Martie până la 28 Martie a. c.

Bine voind a vedea că la rubrica „observațiuni“ se văd cari sunt depuși și cari lăsați liberi.

Cu această ocaziune veți binevoi a cunoaște că răscoalele care s'au petrecut în acest județ nu sunt rezultatul vreunei instigațiuni streine ci totul a provenit din citirea jurnalelor care au pătruns la sate și'n care au văzut cele petrecute la început în Moldova.

Din instrucțiunea urmată până acum un singur lucru curios s'a putut afla și care urmează a se stabili și anume: Locuitorii Dumitru Ion Florea și Constantin Nițu din comuna Văcărești cătunul Băjești fiind găzari au declarat că au fost cu gaz în comuna Grăția județul Vlașca. În acea comună au văzut că se dăduse foc conacului proprietății și niște domni îmbrăcați în alb, în număr de zece cari vorbeau între ei limbi streine, iar cu sătenii românește și împărțea porumb cu sacii la săteni din porumbul răpit de la proprietar.

Acei domni îmbrăcați în alb, văzând pe acești doi săteni le-au dat și lor porumb și i-a povețuit să se întoarcă în comuna lor să dea foc arendașilor Greci.

Bine voiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Procuror G. Al Antonescu

Secretar ss I. Irodian

MIHAIL ROLLER

T A B L O U

*De numele indivizilor contra cărora s'a deschis acțiune publică
cu ocazia răscoalelor din acel județ:*

Numele și Pronumele	Comuna	Observațiuni
1 Marin A. Moșoiu	Văleni jud. Muscel	
2 Tarbă Ion zis și Ion Niculae Badea Tarbă	" " "	Dăpus în arestul preventiv loc
3 Mocânoiu Gheorghe	Râșvad Dâmbovița	" " " " "
4 Petre T. Georgescu	Găești "	" " " " "
5 Matei V. Avrănescu	Lunguleț	" " " " "
6 Nae G. Diaconescu	Șerbănești Poduri	
7 Costache Iamandi	Târgoviște	
8 Petre Sfet'u Lișu	"	
9 Gheorghe Ioan	"	
10 Constantin Drăgoi		
11 Marin Ion	"	
12 Gheorghe Ion C-tinescu	Săcueni	" " " " "
13 Constantin Rădulescu	"	
14 Toma Iamandi Popescu	"	
15 Vasile G. Rizea	"	" " " " "
16 Ghită Ion Cioran	"	" " " " "
17 Ion Trandafir	"	" " " " "
18 Ion Oprea	"	" " " " "
19 Petre Radu Gorgoteanu	"	" " " " "
20 Dumitru Constantin Cosac	"	
21 Nae Dumitrescu	Râșvad	" " " " "
22 Petre Tudorache Ștefan	"	" " " " "
23 Ioniță Ducea	Târgoviște	" " " " "
24 Mihai Dinulescu	Râșvad	
25 Ion Niță C. Mina	"	
26 Marin Apostol Castron	"	
27 Dumitru Ion Cloșcaru	"	
28 Marin P. Nedelcu	"	
29 Costică Ion Mich. Florea	"	
30 Nae Ion Grigore	"	
31 Nae N. Poponete	"	
32 Niculae Ion Gh. Sorescu	"	
33 Ion Gh. Oprea Bărligea	"	
34 Petre Ignat	"	
35 Ion Sandu Vidroiu	"	
36 Gheorghe Gr. Spătaru	"	
37 Chiță G. Miu	"	" " " " "
38 Ghită Niculae Apostol	"	" " " " "
39 Dumitru Dragomir Vișan	"	" " " " "
40 Năstase Tănase Popa	"	
41 Gheorghe I. Părvu Bica	"	" " " " "
42 Spirea Ioniță Catinca	"	" " " " "
43 Dincă Dan Soare	"	" " " " "
44 Ion Constantin Marcu	"	" " " " "
45 Stan Grigorescu	"	" " " " "
46 Dumitru Marcu	"	" " " " "
47 Vasile Mihălăchioiu	"	" " " " "
48 Niță Mihălăchioiu	"	" " " " "
49 Gheorghe C-tin Ocnaru	"	

DOCUMENTE DESPRE 1907

Numele și pronumele	Comuna	Observațiuni
50 Dinu Chiriță	Gura Ocniței	
51 Marin Bubea	Gura Ocniței	
52 Vasile Banu	"	
53 Marin Constantin Neacșu	Răsvad	
54 Mihai Mihalăchioiu	"	Depus în arestul preventiv loco
55 Gheorghe Mihail Vlădoiu	"	" " " " "
56 Ion Mocănoiu	"	
57 Grigore Constantinescu	"	
58 Ilie Ion Cojocaru	"	
59 Tănase Matache Cârstea	Răsvad	
zis Cotonagu		
60 Gheorghe Tache Mihai	Răsvad	
61 Mihai Dumitrana	"	
62 Ion Duță	"	
63 Mihai Ion Matache	"	" " " " "
64 Ion Dumitrache	"	" " " " "
65 Mihai D. Avram	"	" " " " "
66 Enache Dtru Băleanu	"	" " " " "
67 Ctlin asalache Ocnaru	"	
68 Toma Constantin Ocnaru	"	
69 Anton Stoica Anghelina	"	
70 Marin Ilie Tănase	"	
71 Petre Calciu	"	
72 Dumitru Ilie Săvoiu	"	
zis Gălceavă	"	
73 Marin Canache	"	
74 Niculae Petre Vidroiu	"	
75 Stan Dinu Giambașu		
zis Boțogan	Pierșinar	" " " " "
76 Dumitru Radu Sandu	"	" " " " "
77 Stan N. Mototolea	"	" " " " "
78 Niculae Dumitrașcu	"	" " " " "
79 Ion N. Cercel	"	" " " " "
80 Constantin Ion Avram	"	" " " " "
81 Marin Pehoiu	"	
82 Lazăr Mărgărit	"	
83 Ireda Radu	"	
84 Gheorghe Gr. Rădulică	"	
85 Paraschiv Voicu	"	
86 Dragnea D. Jugulete	"	
87 Nicolae Voicu	Văcărești	
88 Vasile Nicolaescu	Doicești	" " " " "
89 Nicolae Radu	Braniste	" " " " "
90 Radu Popescu	Văcărești	" " " " "
91 Toader Cârstea	"	" " " " "
92 Niță Ion Enache	"	" " " " "
93 Nicolae I. Dinescu	"	
94 Marin Stan	"	
95 Ghiță Andrei și Ion Andrei	"	
96 Rizea Radu	"	
97 Ion Marin Slăvulescu	Odobești	" " " " "
98 Grigore Slavu Neagu	"	" " " " "
99 Alexandru Radoi	"	" " " " "
100 Nae I. Ciucă	"	" " " " "
101 Ion M. Radoi	"	" " " " "

MIHAIL ROLLER

Numele și prenumele	Comuna	Observațiuni
102 Ion I Părvu	Odobești	Depus în arestul preventiv loco
103 Marin Neagu Țoi	"	" " " " "
104 Dumitru Ion Florea	Văcărești	" " " " "
105 Ctin Stan Nițu zis Dobrin	"	" " " " "
106 Ion C-tin Tudor	"	" " " " "
107 Tudorache Ion Toma	Văcărești	" " " " "
108 Ion Cârstea	"	" " " " "
109 Ion Marin Petre	"	" " " " "
110 Tudor Ilie	"	" " " " "
111 Stoica Stănescu	Adâncă	" " " " "
112 Dumitru Giambașu	"	" " " " "
113 Mirică Balan zis Dumitru Bălan	Potlogi	" " " " "
114 Visarion C. Ion	Costești	" " " " "
115 Niculae Stamatescu	Titu	" " " " "
116 Ion Mărculescu	Costești	" " " " "
117 Ion Petre Angheliescu	Glodeni	" " " " "
118 Ștefan G. Duțulescu	Ocnîța	" " " " "
119 Niță Calotă	"	" " " " "
120 Dumitru Ica Buzatu	"	" " " " "

Se certifiică de noi,

Secretar ss I. Irodian

* * *

Comunicată și Dlui Ministru Brătianu

Se ia act

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 221 cl. s cuv. 79 data 12/4 ora 3,20 s.
Sosită la ora 4,30 s.

Dlui Ministru interne

Respectos supun aprecierii Dv următoarele: Pentru a putea exercita un control foarte riguros și pentru a întemeia liniștea deplină în județ, cred că ar fi nemerit de a da delegațiune unui batalion de infanterie și unui regiment de cavalerie de a face serviciul de poliție și jandarmerie. Aceste trupe să fie direct la ordinele noastre și să depindă numai de noi. Dacă se admite părerea mea aceste trupe să stea în județ până după treeriș.

Prefect Ghica
N. 2237

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicată și Dlui Ministru Brătianu

Confidențial

La dosarul răzcoalelor

TELEGRAMA

Prezentată la Giurgiu No. 222 cl. s cuv. 89 data 12/4 ora 3,20 s
1907

Sosită la ora 4,15 s.

Dlui Ministru Interne

Comunic că am întocmit o statistică asupra morților și răniților din acest județ întâmplare cu ocazia ultimelor resvrătiți. Sunt 39 morți și 50 răniți. Peste acest numer mai adaug un locotenent din Reg. Vlașca No. 5 mort și un caporal rănit, precum și un soldat mort, unul rănit și dispărut din regimentul Radu Negru 28. Familiile a 12 morți au ramas cu desăvârșire lipsite de mijloace cărora le voi împărți 500 lei din cei trimiși de minister. Tabloul complet-vor urma cu poșta.

Prefect Vlașca Ghica
N. 2238

* * *

Comunicată Dlui Brătianu

Sosit București
13 Aprilie 1907

*Dnul Prefect de Vlașca va lua
cunoștință și va aviza raportând
Nicol*

TELEGRAMA

Prezentată la Vida No. 36 cl. p. cuv. 77 data 13/4 ora 3,30 s.

Timbrată cu 30 bani

Dlui Ministru de Interne

București

Locuitorii comunei Blejești județul Vlașca cu ocazia devastărilor comunei au devastat și pădurea toată în exploatare dela Dnu Olănescu în acea comună cărându-mi toate lemnele pe la casele lor arzându-le. Rog binevoii domnule Ministru a ordona celor în drept a lua măsuri de urgență pentru plata lemnelor, oameni sunt foarte încăpățânați.

Primiți ve rog d-le Ministru încredințarea osebitei mele stime

Lixandru Stan Comuna Blejești

MIHAIL ROLLER

Comunicată și Dlui Ministru Brătianu

TELEGRAMA

Prezentată la Preajba No. 42 cl. p cuv. 58 data 15/4 ora 3,25
Sosită ora 6,25 s

Timbrată cu 30 bani

Prefect Vlașca Giurgiu

Obștea comunei Bureasca de jos liniștiți și făgăduind în viitor desăvârșită liniște depune omagiile lor la picioarele Tronului, *vă comunică însă că actualmente arendașul cu ómenii săi, în cap cu autoritatea comunală ne torturează și despóie de tot avutul nostru, lăsându-ne muritori de fóme.*

Obștea comunei Buteasca

* * *

România

PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA

Serviciul Administrației Generale

No. 02379 — 3 Apr. 1907

Domnule Ministru

Ca urmare la raportul meu telegrafic Nr. 2258 din Martie a.c. am onóre a vă înainta, pe lângă acesta 4 tablouri statistice de numele locuitorilor din comunele acestui județ, *morți sau răniți în ciocnirile cu trupe*, cu ocaziunea turburărilor din județ, precum și de numele ofițerilor și al soldaților.

Binevoîți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Prefect, I. C. Ghica
Direcțor *indescifr.*

DOCUMENTE DESPRE 1907

Prefectura Jud. Vlașca

TABLOU

De numele locuitorilor morți în ciocnirile cu trupele ale căror familii au rămas în mizerie, neavând absolut nici o avere.

Numele locuitorilor	Numirea comunei	Familia rămasă	Suma ce se acordă ca ajutor Lei
1. Niculae Tănase Pieleanu	Arsache	1 soție și 3 copii minori	40
2. Matei T. Nicolae	Cacaleți	1 soție, un frate dambagi, 3 copii minori și 2 fete măritate	80
3. Ion Ignat	Gogoșari	1 soție și 3 copii minori	40
4. Ion Lungu	Toporu	1 soție și 5 copii minori	60
5. Mihai Ion	Toporu	1 soție și 1 copil minor	20
6. Dumitru Ion Pistol	Răsuceni	1 soție și 2 copii minori	40
7. Radu Ismană	Răsuceni	2 copii minori	40
8. Constantin R. Gădea	Hodivoia	1 soție și 3 copii minori	70
9. Costache Ciobanu	Babele	1 soție (țigancă)	20
10. Stanciu Petrescu	Pângălești	1 soție și 5 copii	40
11. Ion Iordache B. Ivan	Preajba	1 soție și 2 copii minori	30
12. Tudor Popescu	Băbăița	1 soție și 2 copii minori	40

DOCUMENTE DESPRE 1907

Prefectura jud. Vlașca

TABLOU

De locuitorii morți cu ocaziunea răscoadelor din acest județ. —

Numele și Pronumele	Comuna	de cine a fost împușcat	Eta- tea	Meseria
1. Niculae Tănase Pieleanu	Arsache	de armată	29	Agricultor
2. Stancu Ilie D. Ghiță	"	"	25	"
3. Dobre Dragomir	Putineiu	"	60	"
4. Petre Vasile Schiöpu	Hodivola	"	4	"
5. Ilincă Marin M. Levențu	"	"	38	"
6. Marin Marin M. Levențu	"	"	7	"
7. Floarea Voicu Stanciu	"	"	50	"
8. Stanciu R. Anghel	"	"	67	"
9. Constantin P. Gădea	"	"	27	"
10. Matei Stancu Ilie	Cacaleți	"	58	"
11. Dan Lucan	"	"	18	"
12. Ion Ignat	Gogoșari	"	48	"
13. Matei Iancu	Topceru	"	46	"
14. Dumitru Lungu	"	"	34	"
15. Ion Lungu	"	"	46	"
16. Dumitru Pistol	Răsuceni	"	33	"
17. Radu Ismană	"	"	30	"
18. Pila Badea Stoica	"	"	60	"
19. Vasile Manea Strapalea	Ghimpați	"	14	"
20. Stanciu Petrescu	Pângălești	"	37	"
21. Marin Marin Bran	"	"	37	"
22. Niculae Crețolu	Babele	"	4	"
23. Costache Ciobanu	"	"	50	"
24. Ion Semegea	Vida Furculești	"	43	"
25. Stanciu Dău Popa	Târnavale	"	35	"
26. Ion Dinu	"	"	60	"
27. Constantin C. Ceaușu	"	"	36	"
28. Tudor Popescu	Băbăița	de locuitori	35	mecanic
29. Sandu Lițchin	Talpa	de armată	35	Agricultor
30. Minca Bugea	Scurtu	"	65	"
31. Dumitru Căpățână	"	"	50	"
32. Matei Jatan	"	de locuitori	46	"
33. Al. Argeșeanu	"	"	58	"
34. Gh. Andrei Bordei	Buleasca e Jos	de armată	20	"
35. Badea Matei Ene	Cosmești	"	46	"
36. Ilie Tufan	Ad. Butești	"	68	"
37. Răun Stoica Dragne	"	"	36	"
38. Petre Badea Gh. Neacșu	Purani	"	20	"
39. Ion Iordache P. Ivan	Preajba	"	27	"

DOCUMENTE DESPRE 1907

Prefectura Jud. Vlasca

TABLOU

De locuitori răniți cu ocazia războaielor din acest județ

Numele și Prenumele	Comuna de unde este	De cine a fost rănit	Etate	Meseria	Observații
1 Tudor Tigăneș	Glavarioc	de armată		Agric.	Impuscat în piept la pârșorin stâng se află în spital
2 Ion Marin Preda	"	"		"	Impuscat în pupa pârșorin drept
3 Stancu Stan Radu Flocileț	Putinești	"		"	Rănit grav căde în cura spitalu- lui județean
4 Dumitru Radu P Stan	Hodivola	"	27	"	Rănit ușor căde cura D-ului Dr. Ciolak
5 Ștefan N. Pavel	"	"	40	"	Rănită ușor se află acasă
6 Pantelie Bontilescu	"	"	33	"	Idem
7 Stan Căpu	"	"	30	"	Idem
8 Drame Gaufu	"	"	55	"	Idem
9 Draghia Măneacă	"	"	32	"	Idem
10 Petre Andrei Gambera	"	"		"	Rănit grav, e în cura spitalului județean
11 Petra N. Leventu	"	"	4	"	Rănită ușor se află acasă
12 Radu D-tru Gambera	"	"	10	"	Idem
13 Ilie Stan Gaulea	Stănești	"	32	"	Rănit ușor se află în cura spitalu- lui județean
14 Florea Petre Botercagă	"	"	40	"	Rănit grav idem
15 Marin Mugeci	Toporu	"	70	"	Rănit grav se află la casa sa
16 Tănase Antonescu	"	"	17	"	Idem ușor idem
17 Maria G. Ștefan	"	"	14	"	Rănită grav, e în cura spitalului județean

MIHAIL ROLLER

Numele și Pronumele	Comuna de unde este	De cine a fost rănit	Eta- tatea	Meseria	Observații
18 Radu Căpitanu	Ghimpați	de armată	50	Agric.	Rănit ușor e la locuința lui
19 Florea N. Ciobanu	"	"	20	"	Idem
20 Ion Voicu Pistol	"	"	20	"	Idem
21 An-ta Mihalache Naum	Singureni	"	22	"	Rănită grav e în spital București
22 Gherghina Gh. Iacob	"	"	7	"	Idem, e acasă
23 Gheorghe P. Negoită	Ruși lui Asan	"	50	"	Rănit în devasta- rea din Clejani, e în spitalul Obedeni
24 Mirea Preda Stoica	"	"	30	"	Idem
25 Lixandru Dobre	"	"	11	"	Idem
26 Dumitru N. Moțoi	Clejani	"	28	"	Rănit grav e în spital l Obedeni
27 Vasile Gândac	"	"	3	"	Idem
28 Isac Radu Gheorghe	Alex. Lahovari	"	40	"	Rănit, e în spit. Obedeni, a luat parte la devastă- rile din Moreni
29 Neacșu Ion Voicu	"	"	43	"	Idem
30 Marin Stolchiță	Tămășești	"	28	"	Rănit grav, e în spitalul Obedeni
31 Spirache St. Mareș	Babele	"	"	"	Rănit, e în spit. Vadu Lat
32 Stan Costache	"	"	"	"	Idem
33 Iancu Dămitru	"	"	"	"	Idem
34 Vasile Gh. Jugă	"	"	"	"	Idem
35 Florea Stan Voicu	"	"	"	"	Idem
36 Ion Matei	"	"	"	"	Idem
37 Lixandru Gheorghe	Blejești	"	68	"	Rănit ușor e acasă
38 Petre Arădeșeanu	"	"	54	"	Rănit grav, e în spital
39 Rizea Tote	"	"	80	"	Rănit ușor, e acasă
40 Nicolae I. Chercea	"	"	29	"	Idem
41 Ion S. Chercea	"	"	32	"	Idem

DOCUMENTE DESPRE 1907

Numele și Pronumele	Comuna de unde este	De cine a fost rănit	Etatea	Măseria	Observații
42 Petre I. Stănculescu	Blejești	de armată	26	Agric.	Rănit ușor, e acasă
43 Ion P. Ofițeru	"	"	28	"	Idem
44 Petre I. Crângurel	"	"	31	"	Idem
45 Petre C. Vlada	"	"	36	"	Idem
46 Tudor Savu	Târnavele	"	46	"	Rănit grav, e acasă
47 Stoica Petrișor	"	"	50	"	Idem
48 Anghelina T. Bălănică	"	"	18	"	Idem
49 Andrei Șerban Pană	"	"	43	"	Rănit ușor, e acasă
50 Marin I. Seceră	"	"	30	"	Idem
51 Voica N. Dragea	"	"	10	"	Idem
52 Scarlat Predoi	"	"	50	"	Idem
53 Florea Șerban Soare	"	"	25	"	Idem
54 Dumitra Stoica Petrișor	"	"	50	"	Idem
55 Ilie Tărvonică	Ad. Butești	"	50	"	Rănit grav
56 Tudor Marin Tudor	"	"	50	"	Rănit grav, e în spital
57 Ion Paruce	Preajba	"	25	"	Rănit ușor, e acasă
58 Gheorghe Savu Ioniță	"	"	11	"	Rănit grav, e în spital

MIHAIL ROLLER

Prefectura Jud. Vlaşca

TABLOU

De oficeri și soldați morți și răniți cu ocazia răscoalelor din acest Județ.

Numele si Pronumele	Comuna de unde este	De cine a fost împușcat sau rănit	Meseria
1. Grigore Mareș	Giurgiu	Rănit de locuitori din com. Stănești	Căpitan Reg. VI. Nr. 5
2. Ion Nițulescu	Drăgășani	Omorât de locuitori din comuna Stănești	Locotenent Idem
3. Mihai Aristide	Giurgiu	Rănit de locuitori din com. Stănești	Caporal Idem
4. Marcu Ion	Udeni	Impușcat singur când era Santinela	Soldat Reg. 28 Pitești
5. Găsoi Ion	Glavacioc (cătunu Glăveanu)	Rănit la mână de armată	Idem permanent se află în concediu
6. Slivea Jon	Poiana Lungă Dâmbovița	Impușcat în piept, mort pe loc. De armată	Rezervist Reg. 28 Pitești

* * *

România
PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
Serviciul Administrației Generale
No. 02352 — 3 Apr. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
25401 4 Apr. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 6555

Confidențial

9/4

Se atrage atențiunea pref. asupra faptului că unii din cei arestați notați în alăturatele interogatorii spun că au fost studenți și să cerceteze de aproape și să ne raporteze ce a făcut pe țărani să dea denumirea de studenți.

Ca rezultat la ordinul Domniei-Voastre Nr. 15507, am onore a vă înainta pe lângă aceasta copii de pe declarațiile numiților Marin Dumitru și Marin Gelea, arestați ca implicați în răscoalele țărănești din acest județ.

Binevoiti, vă rog Domnule Ministru, a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Prefect ss I. T. Ghica

Director Indescifrabil

5406 bis

*Capilor de bandă și indivizilor cari îndem-
nau pe locuitori la devastări și cine îi numea
studenți pe cei cari se intitulau astfel.*

*Se va da ordin circular în acest sens pref.
județelor unde au avut loc răskoale spre a
începe cercetări în această direcție. —*

Nicol.

* * *

România
Cabințui Judecătorului de Instrucție
Tribunalul Vlașca

INTEROGATORIU

Luat inculpatului Marin Dumitru în ziua de 21 Martie

Cum te numești?	<i>Marin Dumitru</i>
Altfel ți mai zice?	
Ce meserie ai?	<i>focar</i>
De câți ani ești?	<i>30</i>
Cum se numesc părinții?	
De ce naționalitate ești?	<i>bulgar</i>
Unde ești născut?	<i>Târnava de jos</i>
Unde locuiești?	
Ești căsătorit?	
Ai fost condamnat?	
Ai fost dat în judecată?	
Carte știi?	

Judecător de instrucție *Antonescu*

Grefier,

Ești dat în judecată pentru că

*Este adevărat că eu am fost în capul res-
culațiilor din Răsuceni, Cucuruz și Carapan-
cea. Lumea'mi zicea că sunt student și că
sunt trimis de șapte puteri din lume ca să
scap pe țărani de arendași. Este adevărat că
am fost la arman la Iliescu când s'a dat foc
de Marin Gelea din Cucuruz, Ivan Păduraru
din Chiriac și șeful de garnizoană — Ion
Iatan. Aceștia trei au dat foc. Am fost cu*

MIHAIL ROLLER

toți aceștia la cârciuma lui Costache Florea Bizdavea, acolo au mâncat și băut cât au putut fiindcă le dăduse cât au vrut ei.

Este adevărat că eu și cu Marin Stan Paraschiv am fost în fruntea celor din Chiriac și a celor veniți cu noi din Cucuruz, când sa început devastările. Lumea ne zicea „studenți”. Din Cucuruz era în frunte: *Marin Sârbu* cu ciomag și Radu Mandrilă tot cu ciomag. Marin Stan Paraschiv a dat foc la Paichide acolo era și Radu Mândrilă.

Carte știe stărue

jude instructor *Antonescu*

Grefier *I. Georgescu*

Confruntând pe Marin Dumitru cu Marin Stan Paraschiv cel dintâi arată că a fost în curte la Paichide și a vezut pe cel de al 2-lea dând foc.

Al doilea declară că în adevăr a dat cu pae și chibrituri foc la Paichide, tot acolo Marin Dumitru a dat foc la pățul. Marin Dumitru recunoaște că în adevăr a dat foc la pățulul lui Paichide cu pae și chibrituri.

Stărue și semnează ss *M. Dumitru*

Jude Intructor *Ef. Antonescu*

Grefier *I. Georgescu*

* * *

Confruntând pe Marin Dumitru și Marin Stan Paraschiv cu Diță Pașol.

Marin Dumitru arată întradevăr că atunci când a venit dânsii, în comuna Cucuruz, a fost în gazdă la cârciumarul Diță Pașol unde a venit și învățătorul Ionel Popescu.

Marin St. Paraschiv declară identic ca și cel de mai sus, iar Dița Pașol recunoște că întradevăr a fost acești preținși studenți la dânsul în gazdă unde era și învățătorul Ionel Popescu.

Semnează numai Marin Dumitru

ss *M. Dumitru*

Jude Instr. Delegat *Ef. Antonescu*

Grefier Deleg. *I. Georgescu*

DOCUMENTE DESPRE 1907

PROCES-VERBAL

Inculpatul Marin Dumitru declară și susține întocmai declarația ce a dat la primele cercetări și confruntat cu preotul Ion Anculescu și preotul Călin Delcea susține că într'adevăr în ziua de 11 Martie a. c. a fost în casă la preotul Ion Anculescu câte și trei și au fost îndemnat de acești preoți a da foc la cinci arendași promițându-i preotul Anculescu lei 1500 și Preotul Călin Delcea lei 1000.

Preotul Ion Anculescu și Pr. Călin Delcea tăgăduesc că au fost în ziua arătată cu toți la preotul Anculescu în casă cu inculpatul Marin Dumitru.

ss Jude instructor deleg. *E. Antonescu*

ss Pr. I. Anculescu
Pr. C. Delcea
M. Dtru
Grefier

* * *

România
Cabinetul Judecătorului de Instrucție
Tribunalul Vlașca

INTEROGATORIU

Luat inculpatului Marin Dumitru în ziua de 28 Martie 1907

Cum te numești?
Altfel îți mai zice?
Ce meserie ai?
De câți ani ești?
Cum se numesc părinții?
De ce naționalitate ești?
Unde ești născut?
Unde locuiești?
Ești căsătorit?
Ai fost condamnat?
Ai fost dat în judecată?
Carte știi?

-Marin Dumitru

supliment

Judecător de instrucție ss *E. Antonescu*

Grefier ss *I. Georgescu*

Ești dat în judecată pentru că

Eu am fost pus la cale să plec să devastez și să incendiez de către preotul Călin Delcea din Târnava de Jos, cătunul Călugăru cași de preotul Niță Anculescu din Botorôga iată cum:

Sâmbătă după 12 din zi veneam pe drum dela moara din Târnava de jos despre Botorôga către Târnava de jos eream singur, cam în dreptul podului de la marginea Târnavei de Jos, mă oprește preotul Călin Delcea care venea pe jos din satul Târnava de Jos către Botorôga.

Preotul mă cunoștea dela moara lui Țache Constantinescu. Preotul mă oprește cu aceste vorbe: „Măi Marine de ce nu faci tu o treabă, că ești om sărac, căci ți dau o mie de franci.

L-am întrebat ce treabă și atunci mi spunea ca să plec cu Târnoveni la Drăgănești, de acolo la Asan Aga la Răsuceni, Cucuruzu și Chiriac să dăm foc întâi la Săbăreanu în Drăgănești, apoi la Asan Aga la arendaș, iar de acolo în fiecare comună să dăm foc la arendași și proprietari. Popa mia spus că Târnoveni trebuie să plece luni la Drăgănești că așa a hotărît, și că pe loc ce voi vedea că vor fi adunați Târnoveni de jos unde stau eu pe loc să ies și eu și să plec cu ei la Târnava de sus și de acolo la Drăgănești.

Popa spunea că Târnoveni sunt răsculați și gata să meargă la Săbăreanu.

In adevăr, în acea zi de Sâmbătă se tot vorbea că vin studenți că au început întâi în Moldova și că se începuse în Teleorman.

L'am întrebat astfel:

„Bine părinte mă duc eu cu Târnoveni luni dimineța cum zici Dta, dar de unde știu eu că au să iasă cei din Târnava de jos, Drăgănești, Răsuceni, Asan Aga, Cucuruz ca să mearg cu noi, știu ei ceva? și Popa mia răspuns „tu pleacă cu Târnoveni și când s'o da foc la Drăgănești la Săbăreanu are să iasă toată lumea că oamenii sunt înțeleși ca atunci când vor vedea întrun loc foc, să plece toți în satul celalt unde trebuie mers că oamenii sunt gata de revoltă să dea foc

la arendași. Popa Călin spunea că mi va da mia de franci după ce termin cu pusul focului până la Chiriac și că în afară de aceasta mie ce mi va da Popa Călin, 'mi va mai da și preotul Călin din Botorôga 1500 lei, tot după înapoerea de la revolta.

Din vorbele acestea am priceput că Popa Călin este înțeles cu Popa Niță din Botorôga pe unde trebuie să treacă Târnoveni. I-am spus popi Călin că am să fac treabă asta numai să nu mă înșelați în urmă.

În sfârșit mi-a spus că dacă plec Târnoveni să plece pe loc și eu tot luni cu ei. Nu mia zis să mă duc la preotul Niță.

Duminecă dimineață m'am dus la Târnava de sus ca să simt ce se mișcă pe acolo.

ss *M. Dumitru*

Jude instructor *Antonescu*

Grefier

* * *

România
Cabinetul Judecătorului de Instrucție
Tribunalul Vlașca

INTEROGATORIU

luat inculpatului... în ziua de 28 Martie 1907

din ceea ce mi spunea Popa Călin cu o zi înainte.

Pe când eram în cârciuma lui Niță din Târnava de sus a venit un om și mi-a făcut semn să es până afară. Eșind mi spuse atât „să te duci până la preotul Niță din Botorôga că are să ți vorbească ceva și că la trimis chiar Popa Niță cine era acel om nu știu e din Botoroaga, omul acela era ca de 30 ani, fără barbă cu un zabun pe el cenușiu lung, cu nădragi negri cu opinci în picioare iar în cap căciulă. Să'l văd l'aș cunoaște. El mi spunea că la trimis popa Niță după mine să mă caute până la Târnava de jos.

De la cârciuma lui Niță am plecat împreună cu acel om la casa Popi Niță. Când am ajuns la casa Popi Niță mi-a arătat casa Popi până atunci nu o știam și când ma înțrebat în fața Dv.... unde șade Popa Niță față de biserică, am spus în stânga dar nici acum

nu aş putea să vă spui în cotro vine dela Biserică. Ştiu numai că mergând dela Târnava de sus spre Botorógă, casa Popi Niţă vine pe mâna stângă omul acela a rămas în şosea.

Intrând în curte am găsit în tinda casei o femeie bătrână pe care întrebând-o mia spus că Popa Niţă e în casă. Popa Niţă era îmbrăcat sta pe scaun era singur intrând la dânsul îmi zise astfel „Marine mâine pleacă Târnoveni la Drăgăneşti să pleci şi tu câţi dau 1500 lei după cum ția spus şi Popa Călin că-ţi dă 1000 lei să mergi cu ei şi să dai foc la arendaşi, iar după ce te înapoezi îţi dau 1500 lei şi nici o jumătate de ceas n'a trecut să fi fost 10.½ dimineata şi iată că vine preotul Călin în casă la Preotul Niţă. Amândoi mi-a spus din nou, tu pleacă Marin mâine dimineată cu Târnoveni la Drăgăneşti şi când te întorci, după ce ai pus foc până în Chiriac treci pe la noi şi îţi ei 1500 dela mine, zicea Popa Niţă şi 1000 lei de la mine zicea Popa Călin.

Popa mă cunoştea dela moară că venea de măcina porumb de aceea 'mi zicea pe nume.

După ce m'am înţeles cu ei încrezându-mă în ei că nu mă vor înşela am plecat dela Popa Niţă singur, lăsând pe Popa Călin la Popa Niţă. Am venit dea dreptul în Târnava de jos.

Duminică după amiază nimic n'am mai vorbit cu vreunul din popi.

Luni de dimineată *şeful de garnizoană — Ion Băbănescu din Târnava de jos a început să adune lumea; cânta lângă el cu gôrna prin sat Marin Dorobanţu. A adunat lumea toată la primărie. Tot Băbănescu a luat fanionul, adică steagul din primărie şi la dat lui Dumitru Dăncuţă Croitoru. Mai era Părvu Rađu fost şef de garnizoană care a cântat cu gôrna.*

Marin Toparanu era şi el în frunte.

Lumea în cap cu Băbănescu şi cei pe carei arătau, au luat drumul cu mine spre Târnava de sus.

Marin Topăranu mia spus cel dintâi să zică sunt student şi a zis aşa. Haideţi fraţi îna-

inte că avem acum și pe studentul cu noi" și ma arătat ómenilor pe mine ca *student*".

Toți Târnoveni de jos am scoborât drept la Drăgănești prin Târnavă de sus, n'am dat căci rămânem urma. Din Târnoveni de sus nau mers nici unu. Până la Drăgănești a mers și Băbănescu cu toți cei de mai sus și cu Târnoveni unde au dat foc la Săbăreanu. Eu eram mai în urmă când au sosit în Drăgănești acestia devastaseră totul, dar foc nu puseseră.

Sosind noi atunci s'a pus foc la casa lui Săbăreanu cine a pus nu știu fiindcă nici n'ajunsesem eu care eream angajat ca să pun foc și lumea pusesese foc.

Din Drăgănești am plecat numai eu singur spre Asan Aga, din cei veniți din Târnavă împreună cu Drăgănești. S'a dat foc la Asan Aga odată cu venirea noastră nu cunoșc *capii, toți mi zicea student, după cum le spusese Marin Toporană*. Am trecut cu Asanagii la Răsuceni, *aci l'am găsit pe Marin Stan Paraschiv de care lumea spunea că e student, a mers lângă mine ca student*.

De aci la Cucuruz cu Răsuceneni aci am găsit pe Marin Gelea zicea că e *student* era în curtea lui Paichide. Eu am dat foc la bucătăria lui Paichide și sa aprins, după care am plecat în sat lăsând pe ómeni la curte, când au dat și ei foc. Marin Stan Paraschiv a venit cu mine în casă la Pasol, unde mă condusesese el. Aceasta era Marți căci luni seara dormeam în Răsuceni.

Din Cucuruz am fost la Țhiriac, unde a dat foc Marin Gelea cu ómeni din Cucuruz. Marin Gelea a dat foc la pătulul de la Paichidi iar, ómeni după el. Marin Stan Paraschiv, desigur prin Cucuruz o fi dat foc.

Marin Gelea sa găsit cu Stoian Stan Serban în Chiriac, câte trei am plecat Miercuri către ziua la Buciumeni stând ziua la Stoian Stan Serban în casă. Miercuri noapte am plecat câte trei și cu Zaharia Roșu călări la armanul lui Vereș (Lăzărescu arendaș) să dăm foc.

Ne-au ășit înainte argații neam înprăștiat eu cu Marin Gelea spre Frăsinet iar Roșu

și Serban au plecat spre Oncești. Mercuri noaptea am mers noi doi la Cucuruz, unde ne-a prins armata, pe Gelea ascuns în Băligar lângă sat, iar pe mine în casa lui Ban Cârnă unde mă dusesse Gelea.

Pe Stoian Stan Serban la prins la Oncești ca și pe Radu Zaharia.

Eu am avut o șapcă de păr de cămilă în cap am venit cu ea din Târnava până la Răsuceni. Aci am pierdut-o când m'au prins soldați și m'au legat întâi când treceam spre Cucuruz.

Eu deși legat am scăpat din mâinile soldaților călări sa desfiăcut streangul de pe mâna unui soldat și am scăpat între resculați din Răsuceni, după care n'a mai venit armată să mă mai caute și mi-am văzut de drum spre Cucuruz cu răsculați.

A doua oră ma prins în casa lui Ban Cârnă din Cucuruz.

Eu sunt bulgar născut în Sistov în Bulgaria din părinți Ion și Marina mortă acum. În Bulgaria am stat până la 17 ani când am venit în țară la Giurgiu și de unde am fost angajat ca focar de dl. Tache Constantinescu din Târnava de jos. Aci am stat tot timpul de 17 ani la Constantinescu 8-9 ani și restul la Dobre Rădoi, tot ca focar.

In Bulgaria am fost focar unde trăisem dela moartea părinților.

In Bulgaria n'am mai fost de acum 17 ani nu mai am rude acolo.

Din cei cu care am fost la răscoală nu cunosc pe vreunul ca fiind bulgar.

Tot ceea ce v'am spus azi v'am spus în fiecare zi de când ne tot ascultați și e purul adevăr.

Nici o dușmănie n'am avut cu popii Călin Delcea și Niță Anculescu.

Carte știe stărue

ss M. Dtru

Jude instructor E. Antonescu

Grefier Georgescu

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
Cabinetul Judecătorului de Instrucție
Tribunalul Viasca

INTEROGATORIU

Luat inculpatului Marin Gelea în ziua de 21 Martie 1907

Cum te numesci?	<i>Marin Gelea</i>
Alt-fel 'ți mai zice?	<i>Nu.</i>
Ce meserie ai?	<i>plugar</i>
De câți ani ești?	<i>37 ani</i>
Cum se numesc părinții?	
De ce naționalitate ești?	
Unde ești născut?	<i>In com. Cucuruz</i>
Unde locuiești?	
Ești căsătorit?	<i>Da</i>
Ai fost condamnat?	
Ai fost dat în judecată?	<i>Nu</i>
Carte știi?	

Judecător de instrucție *E. Antonescu*

Grefier *I. Georgescu*

Ești dat în judecată pentru că

Este adevărat că când a venit la noi în comună ceată de răsculați *în cap cu Marin Dumitru care zicea că este student*, am intrat și eu în această ceată am venit cu toți la Chiriac unde am pus foc la conacul dlui Paichidi. Din ceata de răsculați am recunoscut pe Marin Lămâie, Manea Iatan care au pus și ei foc, împreună și cu Ilie Bogdan toți din comuna Chiriac. După aceea a venit și Stoian Stan care a pus și el foc tot la conacul Dlui Paichidi.

Apoi după ce ne-am întors am văzut pe Stoian Marcu că vorbea cu Marin Dumitru ca să meargă în cătunul Buciumeni comuna Radu Vodă la cârciumarul Petrică Nicolescu unde am fost și eu ca să ne dea 200 de lei pe care mi-a dat mie pentru ca să nu-i devaștăm prăvălia.

Citindu-i-se stăruie carte nu știe

Jude instr. deleg. *Antonescu*

Grefier *I. Georgescu*

MIHAIL ROLLER

PROCES VERBAL

Confruntând pe inculpatul Marin Gelea cu Stoian Stancu asupra sumei de lei 200 ce au luat dela cârciumarul Petrică Nișcolau din București cum și pe inculpatul Marin Dumitru.

Marin Gelea susține că din această sumă a dat lei una sută lui Marin Dumitru iar lui Stoian Stancu, nu i-am dat nici un ban pentru că era vorba ca să mergem la Dl. Veres la Băleni unde să-i cumpărăm un cal.

Inculpatul Marin Dumitru recunoaște că întradevăr i-a dat o sută de lei și lui Marin Gelea.

Inculpatul Stoian Stancu tăgăduiește că a fost la Chiriac cu răsculați cum asemenea că n'a fost nici în bălci la Fratești pentru a-i cumpăra calul despre care ne vorbește Marin Gelea.

Despre care am dresat prezentul proces verbal semnat numai de Marin Dumitru ceilalți neștiind carte.

ss M. Dumitru

Jude Instructor Delegat ss *E. Antonescu*

Grefier ss, *I. Georgescu*

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Giurgiu No. cl. 356 cuv. s gr. 97 ora 19/4 4.50 s.

Prim Procuror Tribunalul Ilfov

București

Rog sesizați un domn judecător de instrucție la domiciliu prevenitului Vasile Cogălniceanu din Alea Vasiliu 13 ridicându-se orice scrisori corespondențe și acte în legătură cu revoltele din țară, va percheziționa mai ales biroul din antret, prevenitul a dat autorizație prin scrisoare soției sale de a asista la percheziție soția sosește București la ora opt seara rog a se face percheziție și la domiciliu lui G. Dumitrescu Bumbești din strada Antim 27 București în acelaș scop.

Jude Instructor Delegat *Eftimie Antonescu*

Nr. 973

Sosit București

19 Apr. 1907

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

PREFECTURA JUDEȚULUI ILFOV
8185. 13 Apr. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
1. Aprilie 1907
No. 3004

Ministerul de Interne. Se recomandă în original Dlui Prefect al Județului Vlașca a cerceta cele reclamate și a raporta odată cu înapoerea petițiunei.

p. Ministru *Const. Nicolaescu*

PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
No. 03890. 16 Apr. 1907
Serviciul Administrației Generale

*Arată că cârciumarul Gh.
Anton instigă pe săteni.*

Domnule Ministru,

Cu cel mai profund respect supun cunoștinței D-Vostre următoarele:

Sub semnatul proprietar în comuna *Brăniștari* Județul *Vlașca* am fost victima unei pagube, distrugându-mi-se oborul de vite de pe moșia mea, pentru care fapt logofătul meu a reclamat Domnului Primar spre a mi se da satisfacție.

În timp ce logofetul meu își făcea reclamația la Primărie, *Domnul Gheorghe Anton*, cârciumar, fost primar în acea comună, înconjurat fiind de mulți țărani, *mi-a adus fel de fel de insulte și amenințări*, dispunând astfel pe țărani contra mea și creând o atmosferă potrivnică mie, lucru ce mă oprește a mă duce la moșie spre a începe munca câmpului, temându-mă a nu-mi expune și viața și puțină avere ce o posed acolo.

Pentru constatarea veracității celor arătate mai sus, binevoiți a dispune *să se facă cercetări*, ascultându-se Dnii

Gh. Radu Ene, Primarul Com. *Brăniștari*

Năe I. Emanoil, Secretar

Mihai Călin Dinu și alții.

Nu vă cer, ba încă vă rog să nu se pedepsească nimeni, Domnule Ministru, vă cer însă, să binevoiți a lua măsurile ce veți crede de cuviință ca liniștea să fie restabilită în acea comună pentru ca atât viața cât și averea mea să fie ocrotite, drept pe care și constituția și legile țării noastre îl dau oricărui cetățean român.

Binevoiți vă rog, Domnule Ministru, a primi încredințarea înaltei mele considerațiuni.

ss *I. Năstăseșcu*
proprietar în București
Aleia I. Năstăsescu

MIHAIL ROLLER

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcția Administrației Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii

No. jurn. Arhivei 6555
Redactat de Inf. 9/4 1907
21425
11 Apr. 1907
13209

Confidențial

Dlui Prefect de Vlaşca

Cercetându-se cu deamănuntul declarațiunile numiților Marin Dumitru și Marin Gelea, pe cari mi le-ați înaintat pe lângă raportul Dv. No. 2352 din 3 Aprilie 1907, s'a constatat un fapt, asupra căruia am onoare a atrage serioasa Dv. atențiune și anume că unii din indivizii arătați ca instigatori și notați în interogațiunile ce mi-ați trimis, declară că *au fost studenți* în timpul răzcoalelor sau că *au fost numiți studenți*.

Chestiunea fiind de o mare însemnătate, am onoare a vă ruga, Domnule Prefect, să binevoiți ca, în înțelegere cu dl. procuror al Tribunalului local să cercetați de aproape ce au făcut pe țărani se dea denumirea de studenți, capilor de bandă și indivizilor cari îndemneau pe locuitori la devastări și cine le da numele de studenți acelor cari se intitulau astfel.

Rezultatul cercetărilor Dv. mi le veți comunica atât Dv. cât și dl. procuror, nu tocmai la terminarea lor completă ci pe măsură ce se va descoperi ceva în această chestiune.

Pr. M.

D.

* * *

Copie depe adresa Nr. 273 a Dlui Comandant al companiei de Geandarmi Vlaşca.

Domnule Prefect,

Am onoare a înapoia ordinul confidențial al D-lui Ministru de Interne Nr. 19491, rugându-vă să binevoiți a cunoaște, că cele arătate de către găzarii din Văcărești județul Dâmbovița, D-lui Procuror al Tribunalului acestui județ, sunt lucruri neadevărate, de oarece nu a fost nici un strein în comuna Gratia și acei preținși streini despre care se face mențiune nu erau decât țărani din satele vecine deghizați în costume diferite.

Totdeodată am onoare a înainta și o declarațiune a D-lui Radu Dumitrescu logofătul moșiei din Gratia, prin care confirmă cele arătate de subsemnatul și care a fost chemat la Parchetul Dâmbovița în urma raportului ce acel Parchet a făcut Ministerului de Interne.

Comandantul Companiei Căpitan, (ss) *Mauwer*
p. conformitate *indescifr.*

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
Serviciul Administrației Generale
No. 02936 — 19 Apr. 1907

Confidențial
se ia act

MINISTERUL DE INTERNE
31455 20 Apr. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. no. 8057

Domnule Ministru

Ca rezultat la ordinul Domniei-Voastre Nr. 19491, am cnoare a vă comunica că delegând pe dl. Comandant al companiei de geandarmi să cerceteze cele arătate de D-l Procuror al Trib. Dâmbovița, cu privire la indivizii suspecti ce s'ar fi semnalat în comuna Gratia în timpul răscoalei din acea comună, Dsa mi-a comunicat rezultatul prin adresa Nr. 273, depe care vă alătur o copie și din care se vede că acei indivizi nu erau decât țărani de prin comunele vecine deghizați în diferite costume.

Bine voiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect *Ion E. Ghica*

Director *Sc. Stăncescu*

* * *

DECLARAȚIUNE

Sub semnatul Radu Dumitrescu domiciliat în comuna Gratia Mare Județul Vlașca de profesie contabil de moșie la Dl. Grigore Constantinescu din această comună, asupra celor ce sunt întrebat în privința devastărilor din această comună declar:

Am fost chemat de dl. jude instructor la parchetul orașului Târgoviște și acolo am fost întrebat că dacă am vreo cunoștință și dacă am văzut niște găzari din județul Dâmbovița trecând prin comuna noastră în timpul devastărilor adică la 13 Martie 1907 pe la orele 12 din zi, eu am declarat că am văzut dar nu-i cunosc, mi-a pus întrebare că dacă în timpul devastărilor atât la foc cât și la bucate a fost 10 boeri giubenați și cu paltoane lungi și încinși cu săbiile și dacă i-am văzut și eu, am răspuns că nu a fost și nici că am văzut astfel de boeri pe urmă a adus doi găzari și i-a confruntat cu mine, dar eu nu iam cunoscut, dar ei de ocamdată mă face că sunt primarul comunei Gratia mai pe urmă unul din găzari zice că sunt chiar contabilul că ma văzut că scăpam din mâna oamenilor nisce obiecte și niște șunci și le duceam la vecinul cârciumar Petcu Popescu spre păstrare, și eu am răspuns că da este adevărat că le scăpam din mâna țăranilor aceasta era pe la ora 12 din zi. — Am fost întrebat cum a mers țăranii cu devastările, eu am răspuns că în seara zilei de 12-13 Martie 1907 eram în curtea stăpânului nostru cu Dl. Oprea Ionescu administratorul moșiei și de odată am văzut o mulțime de țăranii rescuțători din satul Drăghinesci și au plecat spre satul Ciurari, această comună cu strigăte de ura, se încinase adică se întunericise,

au devastat curtea și casele puindu-le foc ale D-lui Costică P. Sordon, pe urmă au plecat spre conacul moșiei noastre, cum au ajuns aci au început să dea cu topoarele în uluci și eu împreună cu dl Oprea Ionescu am fugit din curte, Dl Oprea Ionescu s'a ascuns în casa lui Enache Dumitrică și eu am luat-o drept pe șoseaua principală până în dreptul locuitorului Pandelescu, aci am intrat în curtea sa și m'am pomenit cu trei țărani că să ia dupe mine cu topoarele mai gonit până mai leagat în niște gropi dela marginea satului, aci am sărit în grădina locuitorului Toma Ion Uța de care ma luat și ma băgat în casa sa de am scăpat dela moarte, am stat ca vreo jumătate de ceas și am luat-o spre curte unde era în flăcări aci nu mai era nici un țăran ci numai argați de ai noștri am stărut cu toți și am scăpat ceva obiecte din foc.

„Am fost întrebată că cine a fost mai capi la această devastare, eu am răspuns că nu am cunoscut nici unul, că era noapte, dar în ziua de 12 Martie 1907, am văzut pe *Marin Florea Tatomir* că a pus cai la căruță și a trecut prin grupurile de țărani ce erau strânși pe strade, ruga oameni ca să se pue în căruță sa ca să se ducă la comuna Preajba ca să vadă și ei cum a făcut țărani acolo și am văzut că sa aruncat în căruță; *Ioniță Radu Barna și Stancu Enache Dumitrică* chiar din dreptul curții noastre am auzit că zicea *Marin Florea Tatomir* că se duce să ia din Preajba pe studenți ca să facă și aci în Gratiu. tot cum este în comuna Preajba de care deja era incendiată din noaptea de 11-12 Martie 1907.

În ceea ce privește la devastările de pătule și magazine pentru bucate era în genere toată lumea de la mic până la mare.

Aceasta 'mi este declarația pe care o sub-tin și sub scriu.

1907 Aprilie 11

ss R. Dumitrescu

* * *

România
PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
Serviciul Administrație Generale
No. 04043 — 30 Mai 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arb. No. 11405

MINISTERUL DE INTERNE
43261 1 Iun. 1907
Registratura Generală

2/3

Se va comunica Ministerului
de Răsboi.

Nicol.

Domnule Ministru,

Am onoarea vă comunica că dl. inspector comunal al plășii Dunărea cercetând cele reclamate de dl. M. Lăzărescu din București prin alăturata petițiune înregistrată la Nr. 4038, a constatat

DOCUMENTE DESPRE 1907

că într'adevăr tatăl petiționarului anume Lazar Neagu din comuna Găujani a fost arestat, bătut și ținut la primărie timp de o jumătate de zi de către dl sublocotenent Măcelaru din Regimentul 2 Vâlcea.

Înaintează totdeodată și copie depe raportul d-lui Inspector comunal Nr. 363, rugându-vă să binevoiți a dispune cele ce veți găsi de cuviință.

Binevoiți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni

Prefect I. T. Ghica

Director Sc. Stăncescu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la

cifrată de... 28/6/1907
Expediată prin Of. Central
28/VI/907

Ghica Prefect Vlașca

Dl. Ministru este informat că în partea centrală a județului Vlașca starea spiritelor țăranilor dă de îngrijit.

Ei refuză să iese la lucru și se arată foarte îndărătnici și chiar cu oarecare dușmănie în raporturile cu proprietarii și arendașii. O asemenea stare de lucruri se observă și la moșia Dlui Pita-che Dumitriu.

Șeful Serv. Pol Gle I. Panaitescu

* * *

România
PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
Serviciul Administrație Generale
No. 04983 — 23 Iun. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 13209

MINISTERUL DE INTERNE
51699 — 25 Iunie 1907
Registratura Generală

Domnule Ministru

Ca rezultat la ordinul Domniei-Voastre Nr. 21425, am onoare a vă înainta copii depe rapoartele d-lor Inspectori comunali ai plășilor Argeșu, Neajlovu, Glavacioc și Dunărea, prin cari se explică faptul de ce țăranii au dat denumirea de „studenți” capilor de bandă și instigatorilor cari îndemnau pe locuitori la răscoale și devastări.

Binevoiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect I T. Ghica

Director Sc. Stăncescu

MIHAIL ROLLER

*Copie depe raportul Nr. 330 al Inspectorului comunal
al plășii Dunărea.*

Domnule Prefect

Ca rezultat la ordinul Dv. Nr. 2893 am onoare a vă comunica că, capii revoltaților cari veneau din județul Teleorman își deteau numele de *studenți*, iar când aceștia rămăneau prea puțini, luau dintre locuitorii comunei pe aceia cari erau mai răsvrățiți, le da câte un cal, destinându-i ca de aci înainte să fie „*studenți*“.

Din cercetările făcute mai rezultă că și-ar fi dat numele de „*studenți*“, din cauză că ar fi citit prin diferite cărți și jurnale că *studenții* sunt pentru îmbunătățirea soartei țăranilor, în care scop ar fi ținut și mai multe întruniri.

Inspector (ss) D. Becheanu

p. conformitate indescifr.

* * *

*Copie depe raportul Nr. 426 al Inspectorului comunal
al plășei Argeș.*

Domnule Prefect

Am onoare a vă răspunde ordinului D.voastre Nr. 2893 că după cercetările făcute, am putut stabili că sătenii, fiind informați, (înainte de a se răscula și a săvârși jafurile, incendiile și devastările ce s'au petrecut) că *studenții* au ținut câteva întruniri în capitală, în cari susțineau chestiunea țărănească, s'a răspândit zvonul că singurii cari îi vor salva sunt *studenții*. de aci, orice individ strein de localitate, îmbrăcat „nemțește“ cum zic ei, venea în vreun sat cu manifeste sau cărțulii de ale lui Cogălniceanu, pentru săteni, era „student“ cum tot ca student a trecut și individul Stanciu Petrescu din satul Albele, care a cutreerat satele sub această denumire.

În cele din urmă, adică în timpul devastărilor, așa de mult se infiltrasă în satean denumirea de student, că pe el oricine l'ar fi povățuit în bine sau în rău, în chestia țărănească, era „student“ și chiar când doi-trei săteni veneau din satele vecine, a-i povățui ca să incendieze curțile, erau tot „*studenți*“.

Inspector (ss) Gr. Bălănescu

p. conf. indescifrabil

*Copie depe raportul Nr. 440 al Inspectorului comunal al plășii
Neajlov.*

Domnule Prefect

Conform ordinului D-Voastre Nr. 2893, cu ocazia inspecțiunilor ce am făcut prin comune și mai ales la cele devastate, m'am interesat să aflu ce i-au făcut pe țărani ca, în timpul răscoalelor, să numească pe capii de bandă „studenți” și ce motiv au avut aceștia de a se intitula astfel și mi-am făcut următoarea convingere: șefii de bandă au fost acei derbedei, cari, ducându-se la București, intrau în contact, fie cu Cogălniceanu, fie cu oameni de ai săi, cari erau poate studenți,; aceștia le da planul de lucru și instrucțiunile cum au să procedeze. Când erau întrebați de șefii de bande cine a pus la cale răscoala, li se răspundea, că studenții au hotărît să împartă pământurile la săteni, că vor desființa pe „boeri”, și la rândul lor ei comunicau aceleași lucruri sătenilor.

Imediat ce au început mișcările în Moldova, ținându-se în București întruniri publice de studenți în apărarea țăranilor și cum ziarele erau citite de săteni, aceștia și-au făcut convingerea că în adevăr studenții vor schimba starea de lucruri și astfel, dând frâu liber imaginației lor și în ignoranța în care se găsesc, au crezut că primii derbedei veniți de prin alte părți și îmbrăcați ca niște paete sunt adevărați studenți, căroră le-au dat ascultare până într'atâta, în cât în foarte multe cazuri au lucrat chiar contra interesului aparent al lor. Orbiți de promisiunile ce li se făcuse mai înainte și pasionați de a ajunge mai departe la rezultat, cum s'au prezentat câțiva indivizi streini de comună și le-au spus că sunt *studenți*, au început cu toții să strige și să pornească cu furie asupra conacelor de moșii și să facă ceea ce nu s'a mai făcut și nu s'a crezut ca țăranul român va fi capabil a face.

Cred în definitiv că a fost o simplă stare de inconștiență pentru țărani ca să numească pe capii de bande „studenți” și că poate pe alocurea această denumire să fi fost motivată chiar prin prezența vreunui student adevărat.

Inspector (ss) I. M. Coșoi

p. conf. indescifr.

MIHAIL ROLLER

Prezentată la: oficiul Giurgiu

Comunicată Dlui Brătianu

No. prezent. 217

No. cuv. 106

Data 19

Ore 1.30

No. sosirei

Ore 2.

6/7

S'a intervenit personal la
dl. Ministru la Finanțe.

Ministru de Interne

Cheia specială

Pentru a preveni nemulțumirile și a nu da loc la turburări cred că ar fi nimerit ca Ministerul de Finanțe să ia dispozițiuni ca urmărirea pentru încasarea dărilor către Stat și județ să se facă mai cu blândețe și chibzuire.

Aci țeranii care n'au nici grâu nici porumb ar putea fi amânați, iar dela acei care au numai grâu sau numai porumb să nu încaseze decât cea ce pot — 1234 — asociațiune pentru a nu rămâne în completă lipsă de trai.

Prefect Vlașca Ghica
05357

* * *

România
PREFECTURA JUDEȚULUI VLAȘCA
Serviciul Administrației Generale
No. 5577

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 15092
15 Iulie 1907

MINISTERUL DE INTERNE
59097 — 18 Iulie 1907
Registratura Generală

Personal și confidențial

CIRCULARA

16 Iulie 1907
Se ia act
ss. Nicolaescu

Domnule Ministru

Conformându-mă ordinelor Domniei Voastre, am căutat a-mi da seama de starea spirițelor la săteni în timpul secerișului și treieratului.

Am inspectat aproape întreg județul și mai ales partea unde au avut loc turburări și am căutat prin convorbirile mele cu sătenii, a mă convinge de starea lor de spirit; am controlat rapoartele inspectorilor comunali cu acelea ale jandarmeriei. Mai mult, urmând instrucțiunei D-Voastre, am întrebuițat un agent special, despre a cărui misiune n'a știut absolut nimeni, nici jandarmeria, nici inspectorii comunali. Acesta este frunțașul vânătorilor din acest județ, D-l Căpitan în rezervă Athanasie, care sub pre-

text de cercetarea pădurilor de vânat, a cutreerat în timp de trei săptămâni comunele unde au fost devastări.

Am controlat toate acestea și vă pot spune precis următoarele:

Starea de spirit a sătenilor este liniștită însă nehotărâtă; pare că tot mai așteaptă ceva; toți așteaptă reformele făgăduite de guvern și sunt în nedumerire asupra-le.

De resvrătire nu pomenesc nimic și nu vor mai face.

In comunele însă unde arendașii și proprietarii sub presiunea și concursul armatei au luat mai multe produse dela locuitori de cât se pare că au avut, acolo locuitorii au starea de spirit nu periculoasă, dar neliniștită și trebuie să fim cu ochii ațintiți asupra-le. Aceste comune sunt: *Frăsinetu, Băbăița, Bâscoveni, Crevenicu Rădulești, Buteasca de jos, Udeni și Găujani.*

Rapacitatea și neomenia câtorva proprietari și arendași atâtă mult spiritale.

Am intervenit și zilnic intervin pentru a domoli străgănelile și pofta de câștig neomenos a unor arendași și proprietari. La aceștia voi observa un control sever la iarnă, cu ocaziunea facerei socotelilor. Ori de câte ori am vorbit cu sătenii au ascultat de sfaturile mele și am obținut rezultate bune, însă numai dându-mi osteneala de a-i convinge. Administrația e datoare și trebuie să se ocupe neconținut a feri țărânimea de încercările de asupriri.

Ceeace este de observat este că *femeile sunt mult mai dârje decât bărbații și ele atâtă și fac gălăgie mai mare.*

Am luat măsuri și ar fi bine să se ia măsuri de supraveghere a comercianților ambulanți, găzarilor și sărarilor, care trecând prin comune aduc fel de fel de născociri; ba că cutare sat s'a răsculat, ba că cutare arendaș a fost omorât, ba că de ce se mai așteaptă; au circulat versiuni că toată lumea să-și treere ce are de treerat de oarece la toamnă vor veni studenții și vor da foc și la mori. *Intr'un cuvânt trebuiesc supravegheați toți acei ce cutreeră satele azi fără nici un control.*

În unele comune unde au făcut dificultate să iasă la secere au fost din trei cauze: Unii proprietari și arendași le pretindeau să facă și învoiala porumbului; alții nu plăteau drept și erau cunoscuți ca atare și în unele părți, din cauza lipsei de grâu, sătenilor le-a convenit mai bine a munci pe bani în alte părți la cei ce plăteau cinstit. Azi în nici o comună nu mai este grâu nsecerat; până și în comuna *Măgura* au ești la seceratul grâului. La 1899 iar așa n'au eșit oamenii la secere și au cerut scădere din învoială. Deci, aceste refuzuri de eșire la seceriș nu sunt datorite spiritului de răsvrătire.

Mai am de observat asupra perceperilor dărilor către Stat, județ și comună, ale locuitorilor din acele comune unde nu s'a făcut nimic, care se plâng, unii cu dreptate, că n'au de unde plăti. *Sunt comune unde nu s'a făcut nici grâu, nici porumb și nici*

nutreț de vite. V'am atras atenția D-Voastre asupra acestui caz printr'o telegramă și repet azi rugăciunea mea de a se interveni la Ministerul de Finanțe pentru a se percepe dările cu blândețe și chibzuință. In comunele unde nu s'a făcut absolut nimic s'ar putea amâna perceperea dărilor. Celor ce mă întreabă nu știu ce răspuns să dau.

In rezumat: *Starea spiritelor sătenilor nu este periculoasă, însă trebuie să ne ocupăm mereu de dânsii, să recunoaștem că avem de aface cu un corp bolnav. Trebuie un leac, oricare ar fi el, numai să fie hotărît și dat repede. Toți mă întreabă cari vor fi legile viitoare pe care le așteaptă cu nedumerire și nerăbdare.*

Misiunea secretă a Dlui Căpitan Athanasiu n'a fost dovedită de nimeni, absolut nimeni nu l-a cercetat; absolut nici o autoritate nu s'a îngrijit de acest om care cutreera satele. Încă o dovadă că poate umbla ori cine prin sate, deghizat cu fel de fel de misiuni și nimeni nu-l întreabă ce rost are.

Administrație, poliție rurală, jandarmerie; nimic din toate acestea nu există. Toate sunt pe hârtie și în paginile bugetelor. Nepăsarea și priceperea organelor administrative este de îngrijat.

Poliția preventivă nu se face, ci tot se reduce în a face cercetări și de a da curs delegațiilor date de parchet. Parchetele se amestecă în măsurile administrative preventive și dau drumul telefonic arestărilor făcute înainte chiar de a fi cercetate.

Ca măsură urgentă, ar trebui *reorganizarea jandarmeriei și constituirea unui corp de jandarmi occidentali. Actualul corp este o ficțiune.* Jandarmii nu sunt nici armați bine; au arme vechi. Am intervenit la D-Voastre cu raport special și vă rog să se înarmeze urgent cu arme și carabine Manlicher.

Acestea sunt observațiunile ce aveam de făcut ca răspuns la ordinul D-Voastre, de a vă relata care este starea de spirit a sătenilor din județul ce administrez.

Vă alătur în original și raportul D-lui Căpitan Athanasiu.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Prefect Ion T. Ghica

Director Sc. Stănescu

* * *

MEMORIU

Relativ la crecetările făcute asupra spiritelor locuitorilor din comunele și cătunele specificate mai jos precum și cei judecați și nejudecați

1. Iu Oncești: Spiritele liniștite, locuitorii au eșit la muncă, răzvrătiților li s-a amenat judecarea procesului.

2. a Radu Vodă. Spiritele liniștite, răsculați n'a fost.

3.a Chiriacu. Locuitorii liniștiți își fac munca regulat ca de obicei, procesul rescuțărilor nu s'a judecat.

4.a Cucuruzu. Spiritele liniștite, procesul rescuțărilor nu sa judecat.

5.a Răsuceni. Locuitorii liniștiți, își continuă munca câmpului ca întotdeauna răscuțărilor achitați.

6. Drăgănești. Locuitorii liniștiți continuându-și munca răzvrătiților achitați.

7. Târnavale. Locuitorii liniștiți, răscuțărilor achitați.

8. Călugărul. Spiritele liniștite, cei dați judecăței s'a achitat.

9. Băbăița. Spiritele liniștite, rescuțărilor nejudecați, la o parte din locuitori li s-a luat de către Dl Proprietar Anghelescu produse mai mult de cât ar fi luat locuitorii, astfel că printre oameni este întru câțva nemulțumiri care pote ar da naștere la ceva agitații mai cu seamă și din lipsa recoltei din a. c.

10. Frăsinetul. Spiritele nu tocmai liniștite, răzvrătiții nejudecați. Dl proprietar Paraschiv Noica pe lângă că a luat aproape de la toți locuitorii produse mai multe de cât i se furase, dar a pus locuitorii și ia transportat la Alexandria vreo 9000 Kile de porumb și vreo 900 Kile grâu fără să le plătească vreun ban, pe lângă alți informatori, este și locuitorul Mihalache G. Avram care ia luat două Kile de porumb mai mult. — Ar necesita o anchetă scrupuloasă cu persoane streine cu totul de acele localități, tot asemenea și la Dl. Anghelescu dela Băbăița.

11. Berscoveni. Locuitorii în majoritate sunt nemulțumiți contra arendașului Dtru Georgescu care le face șicane. În acest câțun se află un locuitor Alexandru T. Chiriță care are tendința d'a provoca instigații printre săteni.

12. Talpa. Spiritele locuitorilor liniștite, rescuțărilor nejudecați.

13. Scurtu. Locuitorii liniștiți, răzvrătiții nejudecați, fostul primar Constantin A. Popescu a strâns dela săteni 3400 lei, în scop d'ai împărți la devastați și nu a distribuit decât la trei din devastați.

14. Negrenii. Locuitorii liniștiți, n'a fost revolte.

15. Glavacioc. Spiritele liniștite, locuitorii nu s'a revoltat.

16. Preajba. Locuitorii liniștiți, procesul rebelilor nu s'a judecat.

17. Puranii. Liniște, răzvrătiții nejudecați.

18. Adunații Butești. Spiritele liniștite, rescuțărilor nejudecați.

19. Buteasca de jos. Locuitorii întru câțva agitați din cauză că Dl. proprietar Eftimiu le-a luat mai multe produse de cât ar fi luat sătenii din magazinele dsale și aci ar necesita o cercetare ca la Băbăița și Frăsinet, rebeli nejudecați.

20. Cosmești. Spiritele liniștite vreo 20—23 locuitori se cam opun a eși la secerat dupe moșia Eforiei arendată de dl. Profirescu, lipsindu-se chiar și de grâul lor.

21. Blejești. Locuitorii liniștiți, cei rescuțați nu s'a judecat.

22. Vida Cartojani. Spiritele liniștite, rebeli nejudecați.
23. Vida Furculești. Locuitorii liniștiți, răzvrățiții nejudecați.
24. Tămășești. Spiritele liniștite, parte din săteni a cerut arendașului ca să le plătească pentru secerat, lucru ce s'a și făcut, fără a ține compt că sătenii era obligați a secera fără a le plăti dupe cum se specifică în contract, rebeli nejudecați.
25. Crevenicu Rădulești. Locuitorii întrucâtva nemulțumiți pe Dl. Paul Rădulescu, fiindcă le-a luat produse mai mult de cât îi lipsesc Dsale, de altfel seceratul s'a făcut în liniște, resculații nejudecați.
26. Crevenicu Mare. Spiritele liniștite, resculații nejudecați.
27. Mereni. Locuitorii liniștiți, rebelii nejudecați.
28. Obedeni. Spiritele liniștite, locuitorii nu s'a revoltat. In arestul gendarmeriei am găsit am (găsit un) individ Ion Oita din Gratia presupus ca instigator.
29. Goleasca. Spiritele liniștite locuitorii relativ agitați din cauza arendașului Grigore Iagăr care lia luat mai multe produse dupe cele ia lipsit, răsculații nejudecați.
30. Mârșa. Locuitorii liniștiți, proprietarii Cristu și arendașul Lazarovici nu lea luat din produsele lor rebelii nejudecați.
31. Rôta de jos. Locuitorii liniștiți, din răzvrățiți unul s'a condamnat cinci ani și altul nejudecat.
32. Cartojani. Spiritele liniștite, parte din locuitori muncesc la Băbăilă și dupe două săptămâni de lucru nu lea dat nici un ban, spunându-le că le va plăti dupe terminare, și aci ar urma o cercetare.
33. Gratia Mare. Spiritele liniștite, resculații nejudecați.
34. Udeni. Spiritele întru câtva agitate contra D-lui proprietar Cantiile care lea luat mai multe produse de cât a avut lipsă, afară de aceasta îi maltratează, chiar îi și bate. In serviciul dsale se află o femeie din sat Cristina Văduva care face instigații printre săteni, rebelii nejudecați.
35. Sârbeni. Ad-torul Georgescu al moșiei arendată de dl. Petre Popescu se poartă foarte rău cu locuitorii și din această cauză se poate întâmpla vreo mișcare.
36. Hanul lui Pală. Spiritele liniștite.
37. Vișina. Rescôle n'a fost, liniște, majoritatea sunt moșteni.
38. Petrești patru-zeci de Cruci. Locuitorii liniștiți, răscoale n'a fost.
39. Corbii Mari. Locuitorii liniștiți, n'a fost răscoale.
40. Corbii Ciungi. Liniște, n'a fost rescôle.
41. Vânătorii. Liniște, n'a fost revolte.
42. Găiseni. Liniște, n'a fost rescôle.
43. Zădăriciu. Locuitorii liniștiți, n'a fost revolte.
44. Crevediea. Spiritele liniștite, n'a fost rescôle.
45. Bucșani. Locuitorii liniștiți afară de șease care se opun a eși la secerat la Dl. Iancu Nicolescu din Obedeni, fiindcă în con-

DOCUMENTE DESPRE 1907

tractul de învoeli se prevede transporturi, iar nu secerat, revolte n'a fost.

46. Clejani. Spiritele liniștite, revolte n'a fost.

47. *Rușii lui Asan*. Locuitorii liniștiți, proprietarul Eftimiu le face șicane la socoteli și împărțirea pământului, rebelii achitați.

48. Letea Nouă. Spiritele liniștite, resculații nejudecați.

49. *Ghimpați*. Locuitorii liniștiți, din rebeli unul din Crovu și doi din Copacin condamnați câte cinci ani, arendașul Roșca se poartă foarte rău cu locuitorii.

50. Pângălești. Locuitorii liniștiți.

51. Bălănoea. Spiritele liniștite, locuitorii își văd de muncă.

Căpitan în rezervă ss G. Atanasiu

JUDEȚUL MUSCEL

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personalului și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticei

No. Journ. Arhivei Dord.
No. Dosarului
Redactat de f 10/3/907
Copiat de

Cifrată

Cheia specială

TELEGRAMA

Prefect Muscel

Preotul Fuerescu, Primarul Chirculescu și Constantin Suride streini care nu e nici autorizat a sta în localitate, ar fi îndemnând la nesupunere pe locuitorii din Purcăreni acel județ, cetindu-le chiar și primaru, jurnale de ce fac țărani în cele alte județe.

Vă atrag atenția în această privință si vă rog să luați măsuri spre a nu se mai escita spiritele locuitorilor.

Ministru Interne

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C. Lung No. 138 cl. s. cuv. 101 data 26 ora 8

Ministru Interne Buk.

Mi se comunică chiar acum că un grup de 80 oameni din Ștefănești au pornit spre Călinesci unde au bătut pe un arendaș Atanasiu amenințând că îi dă foc apoi au pornit spre Gorgan spre a da foc fabricii de cherestea a lui Zweifel. Imediat pornesc la fața locului cu 20 comp de rezultat voi raporta. Rog a trimite de urgență încă un batalion strein de oarece nu am decât 2 comp restul regimentului fiind trimis în Teleorman și Dâmbovița.

Prefect Maior Cocăneanu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la C. Lung No. 138 cl. s. cuv. 56 data 28/3 ora 9.45 s.

Ministru Interne Buk.

Rog trimiteți de urgență un batalion dacă se poate strein de localitate de oarece se semnalează neliniște și la Leordeni nu am decât 2 companii. Am deja temeri și în partea de nord a județului. Acum ora 9 am plecat la Călinești și Leordeni. Voi raporta imediat rezultatul.

Prefect Muscel Maior Cocăneanu

MIHAIL ROLLER

Original Com: M. Justiție
D. Sturdza copie
„ Averescu

TELEGRAMA

Prezentată la Leordeni No. 5 cl. s cuv. 98 data 27/3 ora 11 d.

Ministrul Justiție București

Urmare telegramei 2158 sosită ora 3 noaptea comuna Gorganu am constatat casa lui Dimitrie Armanopol și casa proprietății Grigore Zaharia devastată. Alături în comuna Călinești prăvălia lui Costache Atanasiu devastată marfa furată și proprietarul crunt bătut, firele telefonice distruse. Prin venirea neașteptată am surprins 3 indivizi furând marfa restul se retrăsese cu gândul de a continua a doua zi.

Din cercetările făcute au rezultat 80 autori care s'au arestat fiind parte turmentată și transportați Câmpulung. Ora zece liniștea perfect restabilă. Ni se comunică oarecare neliniște în partea de nord a județului.

Procuror Muscel *Rizescu*
Nr. 2159

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Leordeni No.3 cl. s cuv. 359 data 27 ora 11 s
Sosită la ora 1

Ministerul de Interne

Buc.

După cum am avut onoarea a raporta eri, la comunele Gorganu și Călinești plasa Podgoria s'au revoltat bătând și devastând arendași și locuințele lor, avisat la ora 8 deși târziu de ore ce rescoala începuse la ora 3 p. m. și aceasta din vina Inspectorului Comunal, am plecat în localitate cu 3 companii locale împreună cu dl Comandant al Regimentului spre a restabili ordinea cu un tren special unde în drum am lăsat un detașament de 75 oameni cu un oficer în Racovița și Ștefănesci unde primisem știri de oarecare murmuri, iar cu restul am debarcat la Golești și la ora 2 noaptea am fost în Călinești unde am găsit oameni resvrățiți aproape toți culcați și beți, am procedat la arestarea lor luându-i din pături și punându-i sub escortă până am luat pe toți cei mai răi, iar la ziua dl. procuror a dresat actele necesare și iam pornit legați câte doi parcurgând toate comunele până la Leordeni de unde iam imbar-

cat pentru Câmpulung spre a-i depune. Numerul lor este de 80, am lăsat cele 2 detașamente la Racovița și Ștefănesci pentru orice eventualitate iar 2 companii le-am retras la Câmpulung pentru un moment e liniște și sper că lecțiunea dată celor din Gorgani și Călinești să servească de exemplu întregului județ, în nordul județului e oarecare neliniște provenită mai mult din chestiuni personale. Ve rog a da ordin la escadronul de Muscel să nu părăsească Câmpulung fiind necesari,

Prefect Muscel *Maior Cocăneanu*

* * *

Maior Cocăneanu Prefect Muscel

C. Lung

Spirite agitate Pietroșani. Obligă Protopop să plece spre liniștire. Lăsați liberă vânzarea gazetelor.

Iancu

No. 162 s 28/3 11.20

Exp. 11

28/3 11 20

Coast.

* * *

Com. D. Brătianu

„ *Sturdza*

„ *Averescu*

„ *Palate*

23/ cpt. M

Sosit București

28 Mar. 1907

II

TELEGRAMA

Prezentată la C. Lung No. 157 s cuv. 172 data 28 ora 7. s.

Dlui Ministru Interne Buc.

Resculatții dela Gorgan și Călinești au devastat locuințele arendașilor de origină Greci Nicolae Armenopol și Tache Papastopol din Gorgani și o mică prăvălie de mărunțișuri a lui C. Atanasiu asemenea grec. Dela Gorgani și Călinești în sus spre Golești și în jos spre Leordeni nu s'a întâmplat nimic. Arestații în număr de 80 sunt aduși în Câmpulung unde parchetul anchetează din care reiese vinovăția primarului din Călinești pe care l'am suspendat, și adus spre anchetare.

Asemenea mulți din țărani închiși acuză pe șeful ccolului silvic din Golești badi că i-ar fi povățuit la reșcoală de altfel acest șef de ocol este fiu de țăran din localitate am dispozat aducerea lui la Câmpu Lung și dacă se adeveresc cele spuse îl voiu aresta și da judecării. Am lăsat la Florică un detașament de 65 oameni cu un locotenent care să patruleze localitatea. Actualmente am liniște în tot județul fără a fi exclusă posibilitatea de a se semnala agitație în alt punct al județului.

Prefect Muscel *Maior Cocăneanu*

No. 1281

MIHAIL ROLLER

Trimis D. Sturdza

Dlui Haret trebuie lăsat Prefectul să conducă

Sosit București

29 Mar. 1907

III

TELEGRAMA

Prezentată la C. Lung N. 176 s 108 29/3 7.15 s Sosită la ora 8.30

Personală

Ministru Interne București

Față de asprimea și starea militărească în care țin județul Muscel unde frica de moarte stăpânește tot județul, cred că ar fi inoportun ca să cutreere prin sate câțiva învățători și cu controlorii băncilor populare spre a ține conferințe cu bândetza aceasta iar face să nu știe pe cine să creadă. Rog binevoiti a int rveni ca în județul meu să se revoce acest ordin de către ministruul cul-telor lăsând ai stăpâni cu strâșnicie ca până acum fiind luată nu-mai această singură măsură cu care cred că nu va mai îndrăsni ni-meni a se rescula.

Prefect Muscel Maior *Cocăneanu*

1337

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Prefect CLung

33 Buk.

Reexpediată la 30/3 6. ■

Suntem informați că în comunele Vrancești și Golești din Podgoria ar fi izbucnit din nou revolta. Informați-ve și luați. măsur energice, raportând de urgență.

No. 345 serv! 30/3 6 s.

* * *

Convorbire la aparat

TELEGRAMA

Prezentată la C.Lung data 30/3 Sosită la 12 pm.

Este foarte adevărat că trebuesc spiritele liniștite pe lângă forța și cu vorba, însă însoțirea controlorilor băncilor populare de către câțiva învățători cred că este inoportună acum, de orece ar da naștere la nemulțumiri crezând ceilalți învățători că ei nu valorează nimic că nu se bucură de încredere, și aprobând în aparență totul ei vor fi cei întâi cari ar rescula oamenii, indignați de nebăgarea lor în seamă, e mult mai bine cred ca să vie numai controlorii băncilor, pe cari sătenii i vor asculta și învățătorii din fiecare comună să le dea tot concursul, făcându-se apel la fiecare învățător în parte.

Precum și la preoții și fruntașii satelor singurii cari pot menține ordinea și pe care de altfel iam făcut personal respunzători, sunt însă de ideie a lăsa ca eu prin învățătorii preoți etc. să mențin liniștea care cred că nu este numai aparentă, nădăjduind că nu voi mai avea nici o rescoală.

• Prefect *Cocăneanu*

JUDETUL TELEORMAN

Comunicată D-lui Prim Ministru

MINISTERUL DE INTERNE
 Reg. stratura Generală
 8 Martie 1907
 Nr. 1836

TELEGRAMA

Prezentată la Alexandria cl. cuv. 271 p. gr. 47 c. data 19/3 ora 10
 d. 190... Sosită la... data...

Timbrată cu 30 bani

D-lui Prim Ministru Cantacuzino Bucuresti

Primarul Paroschia Teleorman, din ordin superior ma de-lar-
 rat arestat primind garda la școala. Calcat art 13 din constituția.
 Rog ordonatzi ancheta urgentă cu un domn inspector administra-
 tiv, căci țărăanii sau revoltat de arestare ilegală.

Institutorul *Iliescu*

6/3 Exp. Nr. 16
 Se va cere relații. 19/3 6,55
 ss/ Const.
 Nr. 95 serv. 19/3 6,40.

Sosit București
 19 Mart. 1907
 II

NOTA TELEGRAFICA

Prefect Teleorman

Rog luați cunoștință de telegrama No. 271 semnată de Insti-
 tutorul Iliescu dată din Alexandria și dați ne relații.

Ministru de Interne ss/ *indescifrabil*
 p. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

7/3

*Se va cere de urgență
 relații Pref. Teleorman*

TELEGRAMA

Prezentată la Alecsandria No. 280 cl. p. cuv. 43 gr. data 20/3 ora
 10 d... t... 190. Sosită la... data... ora m. transmisă de...

General C. Poenaru Pitar Moșu Nr. 17 Bukuresci

Ingrijitorul moșiei paroschia grabesti revolta țaraneasca ca
 in Moldova. Aseară omul guvernului m'a trimis sa aduc raportul
 revoltei presupuse și D-l ingrijitorul m'a insultat imbrâncind sal-
 baticește. Rog ordonați cuviința legior țarei

Iliescu

MIHAIL ROLLER

Copie C.M.J.

68 C.M.J.
22 3,40 s.
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Alexandria No. 76 cl. s cuv. 32 gr. data 22/3 ora 3 s.
m... t... 190.
Sosită la... data.. ora... m. t. transmisă de...

Ministru de Interne. Bucuresti

In oras rezervisti și concediații ce urmau a pleca Magurele
opus și devastează orasul uniți cu rezervistii din Zimnicea panica
colosala. Rog ordonați trimiterea armatei.

Polițai Alexandria Anghel Teodorescu.

Trimis Sachelarie

și Gl. Manu ss) indescifrabil

* * *

Comunicat A. Sachelarie

22.III.
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 277 cl. s cuv. 53 gr. data 22 ora 8,30
m. 190...
Sosită la... data... ora...

Ministru de Interne Buk

Ca urmare telegramelor noastre o parte din rezervisti Alexan-
driei rezvratiți asociindu se cu cei din comunele nonovu adamesci
brancenii smardioasa cutreerat aceste comune și devastat tot ce au
intalnit in special casele patulele proprietății acum sa resvretit și
locuitorii comuna mavrocinu rog interveniți la resboiu trimite in
localitate forțe militare pentru stabilirea ordinei.

p. Prefect Teleorman Florian Moncea

Expediat C.M.J.

DOCUMENTE DESPRE 1907

80 C.M.J.
22 4.50

Sosit București
22 Mar. 1907
III

Palat Regal
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 267 cl... cuv. 136 gr. data 22 ora 4 m.
20 1907

Sosită la... data... ora 4,40 s. transmisă de...

F. urgent

D-lui Ministru de Interne Buk

Cu onoare comunic: O parte din rezervistii și concediații din sate și oraș, concentrați alexandria refuza a pleca la regiment. Cei ce voiau să plece au fost împiedicați; loviți cu pietre și ciomege și dați jos din tren. De alți dintre rezervisti care nu vor să plece. Sunt răniți din care 2 sau internat în spitalu. Neputând opri trenul de Zimnicea care vinea deasemenea cu rezervisti, razvrațiți au plecat în oras unde au devastat mai multe prăvălii grecești evrești și sinagoga. Dl. Procuror pleacă în localitate. Domnul Ministru Resboi a dat ordin d-lui Colonel radian să plece imediat Alexandria cu un tren expres care să și format însoțit de 2 companii soldați pentru Restabilirea ordinei. Va voi ține în curent de urmare.

prefect Teleorman D. Bădescu Roșiori
No. 2679

* * *

84 C.M.J.
23 4.50

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 266 cl. S cuv. 53 gr. data 22 ora 4 m.
30 s. 1907

Sosită la... data... ora 4,40 s. transmisă de...

F. urgent

D-lui ministru de Interne Buk.

Urmare telegramei No. 2679 de azi Rezervisti din Zimnicea s'au dat jos din tren gara Buzesti și sau inapoiat alexandria marind numarul rasculaților. Rog bine voți a interveni ministerul Resboi să dea ordin reg. 4 Cavalerie să pornească imediat alexandria.

Sosit București
22 Mar. 1907

III

Prefect Teleorman D. Bădescu Roșiori
No. 2680

ss/ indescifrabil

Dat copie Gl. Manu ss/ indescifrabil

MIHAIL ROLLER

C.M.J.

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 271 S cuv. 33 gr. data 22 ora 6 m...
Sosită la... data... ora 6,20 s. transmisă de...

F. urgent

D-lui Ministru de Interne

Buk.

Politiailor alexandria comunica ca cele doua companii infanterie sunt insuficiente rog binevoiti a interveni urgent pentru trimiterea altor 2 companii.

C.M.J.

prefect Teleorman *D. Badescu Rosiori*

22/3 J

No. 2686

dat copie Gl. Manu.

* * *

100 C.M.J.

22 p. 6,50

ss/indescifrabl

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 272 S cuv. 49 gr. data 22 ora 6 m.
Sosită la... data... ora 6,20 t. transmisă de...

Foarte urgent

D-lui Ministru de Interne

Buk.

Inspector C.F.R. Pitesti imi comunica ca rezervistii ramasii alexandria au atacat trenul de persoane si ameninta sa distruga linia ferata si sa devasteze gara. Cerand ajutoare de forta armata, rog binevoiti a ordona.

Prefect Teleorman *D. Badescu Rosiori*

No. 2687

Sosit Bucuresti

22 Mart. 1907

III.

Dat copie Gl. Manu

P. conformitate, ss/indescifrabl

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
18233 — 12 Mar. 1907
Registratura Generală

TELEGRAMA

Prezentată la Smardioasa No. 5 cl. s cuv. 40 gr. data 23/3 ora 2/40
s. t. 190...
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministrului de Interne

Bucuresti

Sosesc din cervenia unde azi stat la devastare și incendierea
conacului de la proprietatea cu toata dependințele aceleași lucru
sa petrecut la mosiele Soimul si contesti.

Răsculatzi au trecut spre bragadiru.

Medic Veterinar Bosie
No. 754

* * *

Dat copie Gen. Manu
ss/ indescifrabil

Sosit București
23 Mar. 1907 C.M.J.
III

Comunicat Prim Ministru.

TELEGRAMA

Prezentată la Magurele No. 290 s. cuv. 86 gr. data 23/3 ora m.
11,40 1907.
Sosită la... data... ora m. 12,30 transmisă de...

Urgent

Ministru de Interne.

Locuitorii tzarani din Zimnicea, Orbasca de jos și sus, Bivo-
lița Olteni și Caravenetzi in stare de revoltă sau napustit asupra
caselor proprietății, au devastat totul și au dat foc la pășule.

La comuna Brânceni locuitorii au omorît pe unul din Perso-
nalul moșiei și rănit pe alții. — In momentul de față locuitorii
din Mavrodin, paroschia sunt în stare de agitație. Este temere ca
răscoalele să se întindă și în comunele vecine.

Rog interveniți Resboi trimită forțe militare suficiente.

P. Prefect Teleorman *Florian Moncea*
2705

p. conformitate, ss/ indescifrabil

MIHAIL ROLLER

²
Comunicată Prim Ministru
ss/ Gradisteanu

C.M.J.
23 3 s
ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Alexandria No. 365 cl. p. cuv. 150 gr. data 23/3 ora
12 s t... 190. Sosită la... data... ora 20 m. t. transmisă de..

D-lui Prim Ministru și ministru de interne București

De cat va timp, clocotește in acest oraș o neînțeleasa agita-
ție, am comunicat la timp dlui prefect și procuror, eri rezervisti
din comunele vecine dinistiți mergeau la gara sa plece la postul
lor, dar agitatori ce domneau in oraș, sa unit cu cei de la Azara
iau amenințat să nu plece și inapoiinduse in oraș cu toți au devastat
mai multe magazine lăsându-le pustite. Azi din nou au sosit să
incerce acelaș lucru dar au fost opriți de comercianții care sau
inarmat și iau pus pe goană. Armata este insuficientă venita. In-
stigatorii care au cutreerat orașul cu multe zile inainte pana ce a
luat foc dezordinele semnalate sunt traian enescu, anton Vaca-
reanu, stefan st. Mandreanu și Alexii. Orașul e plin de jale. De-
sordinele și azi continuă, cetățenii negustori se apara.

Primarul urbei Alexandria
1025

P. conformitate, ss/ indescifrabil

* * *

Comunicat Prim Ministru
ss/ indescifrabil și Gradisteanu

C.M.J.
23/3 3,10 s. Ra

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 297 cl. cuv. 66 gr. c data 28/ ora... m.
12,55 s. 190.
Sosită la... data... ora m. t. 2 transmisă de...

Ministru de Interne București

Referindu-mă la telegrama noastră Nr. 2706.

Locuitorii comunelor Cervența, Gauricii Netoți și Catunul
Șoimu rasvrațiți se dedau la fapte rele devastând casele proprie-
tăților.

Rog interveniți trimite localități armată necesară special ora-
șul Alexandria și Zimnicea.

Este nevoie de un detasament de trupa pentru orașele T. Ma-
gurele și Roșiori de Vede a ține in loc o invaziune a satenilor.

Prefect Teleorman *D. Badescu Roșiori*
N 2707

P. conformitate, ss/ indescifrabil

*Urgent.*C.M.J.
23 6/

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 308 s. cuv. 58 data 23 5 s. t... 190...
 Sosită la... data... ora 5 t. transmisă de...

f. urgent. *D-lui Ministru de interne**București.*

Urmare telegramei 2707 de azi.

Devastările continua zîmnicea, comit excese și devastarea caselor locuitorilor și pravațiile comercianților streini, funcționarii poliției amenințați cu moartea de se amestecă. Rog bine voîți ordona trimiterea urgent de trupe la Zîmnicea.

Prefect Teleorman *D. Badescu Rosiori*
 N. 2708.

Com. Prim Ministru Gen. Manu
 ss/ *îndescifrabil*

Sosit București
 23 Mar. 1907

P. conformitate, ss/ *îndescifrabil*

I

* * *

C.M.J.
 23 6

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 306 s. cuv. gr. data 23/3 m. 50
 Sosită la... data... ora m. 5,35 transmisă de...

*Ministru Interne**București*

Șeful poliției Zîmnicea comunică, resculații amenință să dea foc casa arendasului Arsenie. Rugăm trimiterea de forțe militare.

Prefect Teleorman *D. Badescu Rosiori*

P. conformitate, ss/ *îndescifrabil*

Com. Prim Ministru Gen. Manu
 ss/ *îndescifrabil*

Sosit București
 23 Mart. 1907

MIHAIL ROLLER

C.M.J.

23.

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 307 cl. cuv. 28 gr... data 23/3 ora 5 s. 190...

Sosită la... data... ora m. 5,40 t. transmisă de...

Ministru de Interne

București

Seful plutonului geandarmi Slavești comunică devastatorii ajunși slavești, distrug avutul proprietarilor prin foc. Rog grabită trimitere de trupe.

Prefect Teleorman D. Badescu Roșiori

Comunicat Prim Min. Gen. Manu

ss/ indescifrabil

P. conformitate, ss/ indescifrabil

Scsit București

23 Martie 1907

* * *

C.M.J.

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 314 cl. stop cuv. 75 gr. data 23/3 ora 7 m 30.... s... 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

foarte urgentă Ministru Resboi București

Raza de acțiune a devastărilor intinzându-se foarte mult un grup însemnat de resvrătiți din Alexandria și alte comune cutreeră satele din valea Teleorman devastând pustiind tot ce le ese în cale rog bine voiți a ordona venirea imediat a armatei este necesar ca o parte să rămâie Balaci alta Rosiori și alta la Zimnicea și restul la Turnu Măgurele.

p. Prefect Teleorman Florian Moncea

— Trimis Gl. Manu

ss/ indescifrabil

C.M.J.

No. 2755 23/s 10

ss/ indescifrabil

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicat prin Minister Gen. Manu

6 C.M.J.
24/3 9,50 ss/ indesd.

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 335 S. cl. cuv. 93 gr... data 24 ora 9 d. 190... Scsită la... data... ora 9,10 d. transmisă de...

D-lui Ministru de Interne Buk.

Şeful plutonului Geandarmi Slavesti comunică devastatorii distrus cu desavarsire avutul proprietarilor si cazarma de geandarmi din acea comună prin foc şi bombe. Alte cete devastează prin comunele Necsesti şi Gardesti unde au dat foc conacelor si merg spre ciolanesti si gumesti,. Se zice că printre rasvratiţi se găsesc persoane streine de judeţ cum şi studenţi. Seful gardian Plosca ne informează de asemenea devastările început şi acea comună la locuinţa proprietarului. Staţia, foarte ameninţată. Rugam dispozaţi trimiterea de forţe armate. Situaţia extrem gravă.

p. Prefect Teleorman, *Florian Moncea*
Nr. 2760

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Comunicat Prim Ministru Gen. Manu

3 C.M.J.
24 — 10,50
ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 340 cl. S cuv. 11 f gr. data 24 ora 10 d. 190... Sosită la.... data... ora 10 m. 10 d. t. transmisă de...

D-lui Ministru de Interne Bucureşti

Primarul piatra comunică locuitorii cu mic cu mare în numer de 200 sau dedat excese devastat casele proprietarilor dimitrescu şi Dicu ranit grav dna Dumitrescu. Vreo 1000 din acestea înarmaţi cu topoare, casmale sape lopeţi pornit comuna li sa sfărâmat porţile, curţei arendaşului au jefuit casa şi dat foc conacului care au ars complet. La comuna Gardesti devastatorii dat foc conacului cazaneasca pe proprietatea Eforiei conacului Belciugu al D-lui Ghinopol au ars cu desăvârşire. In comuna peretu revoltanti au omorît pe contabilul Iancu Constantinescu distrus cu desăvârşire casele arendaşului Sabareanu şi altele şi au început a pune foc. Rugam bine voîţi a trimite urgent noi forţe militare.

P. Prefect Teleorman ss/ *Florian Moncea*
Nr. 2762

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

Dat copie G-ral Manu
25/II ss/ *indescifrabil*

C.M.J.
No. 15 24/3 3.40 s.
ss/ Ștefănescu

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 347 S cuv. 87 gr... data 24 ora 12 m.
t. 190.
Sosită la... data... ora 12 m. 10 s t. transmisă de...

D-lui Gr. G. Cantacuzino Prim Ministru București

Cu toată grija și măsurile luate d'a preîntâmpina devastările și în localitățile Surardiōsa, Soimu și Brancenī, din lipsa de armata a fost imposibil întâmpinarea devastărei. Avem trebuință de armata multă -căci cea aflată aici este insuficientă a ține în respect pe răsvrațiți. Intreg județul este prada rasvratiților și n'avem puțința de a opri devastările. Vetzi bine voi a cunoste că am trimes în localitate pe D-l Procuror împreună cu un detașament de armată pentru menținerea ordinei și prindererea vinovaților.

Prefect Teleorman *D. Bădescu Roșiori*
Nr. 2767

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Dat copie G-ral Manu
24/III 1,20 s.
ss/ *indescifrabil*

35 C.M.J.
24/3 4,30
ss/ *indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 349 cl. S cuv. 35 gr. data 24 ora 12,00
s. t. 190...
Sosită la... data... ora 12 m. 30 s. transmisă de...

Ministru Interne Buk.

Șeful Stației Balaci comunică în gara Balaci sunt peste 300 rasvratiți cari au inceput scoate sinele liniei ferate și devasta gara. Rugăm ordonați trimiterea armata suficientă.

P. Prefect Teleorman *Florian Moncea*
Nr. 2771

Sosit București
24 Mart. 1907
II

C.M.J.

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

No. 350

TELEGRAMA

*Serviciul Poliției generale Ministerul de Interne**București*

Prezentată la Măgurele No. 350 cl. S cuv. 42 data 24 ora 12,20 s.
 Sosită la... data... ora 12 m. 40.

Din cauza răscólelor semnalate în împrejurimi, numeroase fa-
 milii de arendasi solicita trecerea frontierei, autoritățile bulgare
 refusa primirea calatorilor pe baza biletelor de 5 zile, rog dispoși.

*Șeful Poliției Portului T. Măgurele**Nr. 42**P. conformitate, ss/ indescifrabil*

* * *

România
 MINISTERUL DE INTERNE
 Direcțiunea Administrațiunei Generale
 a Personalului și Poliției Generale
 Serviciul Poliției Generale și Statisticii

No. Journ. Arhivei
 No. dosarului
 Redactat de (îndesc.) 11/3 1907
 Copiat de

NOTA TELEGRAFICA

D-lui Ministru al Afacerilor Streine.

Șeful poliției portului T. Măgurele îmi face cunoscut că auto-
 ritățile bulgare din Nicopoli refuză primirea cu bilete de cinci zile
 a numeroaselor familii de arendași din România cari vor să se
 refugieze acolo până la potolirea rășcoalelor.

Rog bine voiți a dispoza.

p. Directorul Siguranței Generale, ss/ *I. Panaitescu*

*Comunicat prin telefon D-lui Survelant
 Ștefănescu la orele 4 ¼ p. m.*

ss/ indescifrabil

MIHAIL ROLLER

Comunicată D-lui Prim Ministru
G-ral Manu

24/III 2,25

ss/ indescifrabil

TELEGRAMA.

Prezentată la Măgurele No. 351 cl. p. cuv 110 gr. data 24 ora
12,55 t. 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministru de Interne București.

În acest moment un însemnat număr de răsvrațiți de prin comunele Traian, Cicara, Flămânda și Magurele vor săvârși în orașul T. Măgurele prada devastă orașul. Trupele în frunte cu Domni Oficeri și Dl. Substitut întâmpinându-i vor săvârși, danși înaintând, trupele după somațiunile legale, tras focuri orbe, împușcat însă trei țărani și nici un ranit căci alții sau retras în apropiere prin case în satul măgurele unde așteaptă, nevoind a se retrage pe la locuințele lor, sau făcut și mai multe arestări. Este temere că avea un dezastru, rog bine voiați a ordona trimiterea armatei suficient.

P. Prefect Teleorman ss/ *Fl. Moncea*
No. 2772

* * *

Com. G-ral Manu
24.III 4,30

C.M.J.
ss) indesc.
ss/ indescifrabil
C.M.J.
8

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 356 cl. s cuv. 47 gr. data 24/3 ora 3,
40 s t. 190...

Sosită la... data... ora 4 m. t. transmisă de...

D-lui Ministru de Interne București

Primarul Belitori comunică telefonic că locuitori răsvrațiți au devastat și dărâmat școala, amenințând primăria proprietățile și avutul arendașului Hristodorescu cerând puterea armatei. Rog bine voiați a dispune trimiterea de forțe militare, fiind absolută nevoie în tot județul.

Prefect Teleorman D. Bădescu Rosiori
2776

original

Dat curs D-lui G-ral Crainiceanu Divisia 4

copie G-ral Manu

C.M.J.

24

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 358 cl s cuv. 54 gr. data 24 ora 5s. 190.
Sosită la... data... ora. m.

Extra urgent.

Dlui general Crainiceanu. — Comand diviziei 4 buk.

Respund 935 pentru restabilirea ordinii în jud. și înțipacarea
spiritelor agitate este necesar a mai avea încă 2 batalioane perma-
nent și un regim. cavalerie. Rog bine voiți dați ordin de a ni se
trimite imediat la dispoziție aceste trupe.

Prefect teleorman *D. Badescu Roșiori*

2777

* * *

Ministrul Justiției Greceanu

Botoșani

C.M.J.

C.M.J. SS/ *Urzică*

TELEGRAMA

Prezentată la Zimnicea No. 52 Cl. s cuv. 45 gr. data 24/3 ora 8 m.
50 t. d. 190...

Ministru Justiției București

Am onoare a vă comunica că populațiunea din acest oraș s'a
răsculat și încă se află în continue a fi agitată armata în localitate
imposibil a continua cu ținerea sedințelor până la restabilirea or-
dinei rog răspundeți de urmare.

Judecător Ocol Zimnicea *A. Doiculescu*

Nr. 3088

Original Comunicat Manu

24/III. 1,25

ss/ *indescifrabil*

C.M.J.

22 23/3

ss) *indescifrabil*

C.M.J.

TELEGRAMA

Prezentată la Roșiori No. 95 cl. s cuv. 49 gr. data 24 ora 3,12 s. 190

D-lui General Manu Ministru de resbel Buk.

Rog dați ordine urgente ca compania detașată de la penitențiarul Văcăresci sub comanda căpitanului Cernătescu și care se află pe drum să se oprească în gara Roșiori spre a întâmpina invazia bandelor constituite de mii de oameni ca să atace orașul Roșiori rămas cu totul isolat fără nici un soldat.

Primar *M. Belitoreanu*

N'are

Notă telegrafică

* * *

Expediată 26/ 7,10 s.

Prefect T. Măgurele

Rog luați cunoștință de telegrama No. 1247 prezentată la Oficiul T. Măgurele de Criștescu.

Ministru de Interne

TELEGRAMA

Prezintată la Măgurele No. 1247 cl. p. cuv. 129 gr... data 25/3 ora 3 s. m. t.190... Sosită la... data... ora. m. t. transmisă de...

*Universul*¹⁾ *Buc.*

În Putinei Dracea Ologi, moșteni devastari și incendii. Liniile telegrafice rupte. Eri arestat primarul Aron și secretarul D. Popescu, dum. Traian ca instigatori. În localitate familiile ciocoști surescitate nesiguranță, prăvăliile și autoritățile închise sute de țivili cutreera stradele înarmați. Se cer mereu ajutoare. Soldații cutreeră satele vecine cu ordin a trage în mase, dacă nu se risipesc. O companie din 30 Muscel sosită aseară plecat la Putinei. Azi noapte 200 țivili înarmați au patrulet orașul. În întreg județul e jaf și jale. Totalul morților în tot județul de peste 20 răniți sunt mulți. Numai la Roșiori e liniste. Țăranii locali forțe linistiți. Se așteaptă sosirea Dlui Procuror General. La Cervenia se vestește ceva îngrozitor 80 persoane ale curței au fost omorâți, nu se confirmă însă

ss/ *Cristescu*

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

1) În general telegramele transmise pentru gazete au fost reținute. De aceea reproducem și aceste telegrame.

Sosit București
25 Mart. 1907

III

TELEGRAMA

Prezintată la Salcia No. 28 cl. p. cuv. 126 gr. data 25 ora 4,20 m.
t... 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

D-lui Ministru de Interne Cantacuzino

București

Drojdii de ale orașelor Alexandria și Zimnicea cutreera satele și cu forța brutală pun pe săteni să aprindă conacurile proprietarilor. Sâmbătă noaptea spre duminică au fost arse proprietățile paroschia, mavrodin vișoara, piatra, Voivoda. Duminică noaptea spre luni au fost arse proprietățile Morleni, furculești, Căldărăreasa broasca Ologi dracea, brosteanca și parlita de doua nopți țărani și cu mine pazim ulmenii. Frica țăranilor este mare față cu numărul huliganului ce se spune că vor veni asupra satului. Până azi nici o măsură de apărare și linistire. Rog luați dispozițiuni urgente fiind ca alt fel se adeverește și mai mult ca grație lipsei de capacitate de a guverna a risipi în averea publică și a imposite exagerate am ajuns aci.

Iarca Inginer și proprietarul moșiei Ulmeni

* * *

12.III.907

ora 5 + 45 pun

TELEGRAMA

Comunicare din Nicopole prin Rusciuk Giurgiu.

Autoritățile bulgare din Nicopole au aflat de la fugarii din Turnu Măgurele că orașul este înconjurat de peste 1000 țărani, cari însă n'au putut intra în oraș până acum opunând rezistență armată puțină ce este acolo și populația care s'a înarmat. Țăranii au reușit a incendia parte din locuințele de la marginea orașului, focul însă a fost localizat.

Șeful Serv. Poliției G-le ss/ I. Panaitescu

MIHAIL ROLLER

Copie după telegrama No. 411 din Măgurele cu data de 25/III

Ministru Interne București

In acest moment orașul T. Măgurele este amenințat de a fi năvălit de rezvrătiți veniți de prin mai multe comune. Armata insuficientă rog bine voii ordonați a se trimete armata.

P. prefect Teleorman ss/ *Florian Mancea*
No. 2805

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 412 cl. s cuv. 50 gr. data 26 ora 12,5 d. m. t. 190...

Urgent

D-lui Minist. de Interne București

Un detașament de cavalerie a pornit ora 11 la u'meni să ia pe Dl. Iarca, in ultimul moment orașul este amenințat de invaziunea tzaraniilor în comunele vecine. Armata pentru apărarea orașului a luat tote măsurile necesare.

Polițai G. Zverca
p. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Comunicat D-lui Prim Ministru și D-lui Brătianu

TELEGRAMA

Prezintată la Măgurele No. 461 cuv. 65 gr. data 26 ora 9 d. 190...
Sosită la... data... ora m. 10,40 transmisă de...

Extra urgentă D-lui Ministru de Interne București

La oraș domnește liniște totuși sunt temeri ca el să devie pradă invasiunii rasvratiților, armata din localitate insuficientă pentru stabilirea ordinii și infranarea resculăților. In județ avem neapărată nevoie de un batalion infanterie și în special un regiment de călărași care să urmărească și să prinză pe resculați, infanteria întâmpinând dificultăți intru aceasta.

P. Prefect teleorman *florian Moncea*
Nr. 2805

Scrit București
28 Mar. 1907
III
ss) indasc.

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA

Prezentat la G. Stolnici No. 73 cl. cuv. 63 gr. data 26/3 ora 2 m.
t. 15 190...

Timbrată cu 30 bani

Ministerului de Interne București.

Sătenii din Mândra, Ciocești, Barla venit comuna Malu Teleorman având capii ziși studenți incendiat distrus proprietatea, rog ordonați trimeterea soldaților călări spre a patrula pentru menținerea ordinelor. Atrag atenția locuitorilor cred sunt stăpânii moșiei. Instigatorii anunțat vin peste o săptămână a pune a ara moșia rog luați măsuri severe scapă cel puțin recolta și viața.

Alexandrescu Proprietar Malu

* * *

*Originalul. Comunicat Minister Domenii
Copie d-lui Ministru Brătianu
d-lu Prim Ministru
Ministru Resbel.*

TELEGRAMA

Prezentată a Pitești No. 249 cl. s cuv. 38 gr. data 26/3 ora 3,15
t. 190... Sosită a... data... ora... transmisă de...

Ministerul Domeniilor București.

Seful ocolului Roșiori arată telegrafic că comuna Drăgănești în plină revoltă plecat noaptea de la reședința unde totul lăsat la voia întâmplărei. Necesară armată pentru salvare. Intervenit deja Prefectura Teleorman.

*Seful Regiunei Angeliu
Nr. 1177*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 441 cl. cuv. 22 gr. data 26/3 ora 8 s.
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministru Interne Buk.

Am absolută nevoie de 300 călăreți rog faceți tot posibilul ai avea maine dimineață negreșit.

*Prefect Jarca
no. 2817*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 449 cl. s cuv. 120 gr. data 27 ora 11 m. 20 t. d. 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Domnului Ministru de Justiție

București.

Ni se comunică din comuna Saelele că aseară la ora opt locuitorii comunei Uda Clocociov au devastat și jefuit conacul proprietății Gheorghe Ivănuș în urmă au incendiat întreaga avere administratorul și personalul au scăpat cu fuga. În învălmășeală revoluției s'au împuscat între ei au murit doi, unul rănit a declarat pe capii rescoalei, se cere forța armatei în comuna Mândra în noaptea de 12-13 s'a pus foc și ars casa proprietății o șiră de fân, o ghețarie, două pătule cu porumb și două șire cu pae. Astă noapte tot acolo s'a pus foc la trei garnituri mașini, două pătule cu porumb la magazia cu grâu și moara ale dlui Petre Popescu.

Procuror Teleorman I. Pandelescu
Nr. 2155

* * *

Resb. de urgență

*Comunicat D. Brătianu
D. Sturdza
D. Gen. Averescu*

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 454 cl. cuv. 234 data 27 ora 4,20 t. 190
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministru de Interne București.

Aseară vam comunicat că am împărțit tot județul în 11 zone ca din fiecare zonă face parte un anumit număr de comune, că am stabilit în raport cu populațiunea acelor comune care să fie numărul de soldați a zonei cu distanțele de la centrul secțiunii la periferia comunelor celor mai depărtate nu întrecea 16 kilometri ca reprimarea și liniștea tuturor spiritelor este foarte ușoară că cu sistemul ce vreau să adopt nu mi se poate imputa că satisfac pe oamenii politici sau personali. Nu pot însă face nimic dacă nu mi se trimite 300 călărași și 6 oficeri și dacă nu se da ordin tuturor militarilor fie ei coloneli maiori căpitani să plece nu cu unități complete conform regulamentelor Dlor ci așa cum cred eu

că este în interesul țării adică să comande un maior chiar 30 soldați.

Vă rog foarte mult a obține Dv de la ministerul de război să am dreptul de a spune unui major sau colonel chiar să pice cu 30-40 sau 10 soldați. Dacă se admite acest lucru și dacă îmi trimiteți și cei 300 cavaleriști va pot garanta ca peste 2 zile vă fi liniște completă în tot județul și atunci numai vom pleca în județ cu toți oamenii de bine spre a asculta plângerile sătenilor și a vedea ce putem să le promitem pentru satisfacerea cererilor ce ar fi drepte.

Prefect Teleorman Iarca

No. 2822

* * *

1907 Luna Martie 14.

România
PREFECTURA DISTRICTULUI TELEORMAN
Serviciul Administrativ
No. n'are

18 Mart. 907
S'a luat act și avizat.
ss/ Nicolăescu

Domnule Ministru,

Pentru a stabili mai bine răspunderile celor ce au făcut *furturi de cereale* din diferitele proprietăți, cred că se impune ca să luăm următoarea măsură:

Să se interzică pentru 20 zile orice fel de vânzări făcute de țerani.

Acest lucru-lu cer fiind că cred că aceloră ce sunt foarte păgubiți li se cuvine uă despăgubire, și cum statul nu cred că s'ar însărcina să dea această despăgubire, ea trebuie plătită de acei ce în realitate sau folosit de munca altora.

Se poate constata cu aproximație de 20 sau 30%, cam ce produse ar fi avut sau ar fi putut să aibă fiecare locuitor, se poate constata aproape precis ce a vîndut; se poate face deci un calcul aproximativ de au furat sau nu.

Unii țerani au vîndut tot grâul de cu toamnă, alții au vîndut mai mult de jumătate din porumb, prin urmare dacă s'ar găsi că are mai mult grâu și porumb de cât ar fi avut, urmează că l'a furat; este evident că se poate găsi și țerani cari fac mici negustorii și care au putut cumpăra bucate și se aibă mai mult de cât au produs; acești oameni însă sunt foarte cunoscuți și greșeli cred că nu s'ar întâmpla; și afară de asta eu cred că putând să pui în lucru programul ce vi l'am comunicat, voi merge singur prin

tóte localitățile și mi voi da seama destul de bine de acei ce în adevăr au fi furați.

În caz dar că s'ar găsi produse la unii din țerani, vite, mobile etc. este evident că ele vor trebui să se restituie proprietarilor lor.

Tóte aceste măsuri ce vi le supun să le luăm, le bazez pe faptul că chiar în satul Ulmeni, de la mine, s'au adus de unii locuitori oi furate de la arendașul Odisia din Brosteanca; că încă acum se fură din proprietățile devastate și Majorul Rusescu mi-a povestit că a stricat mai mult de 4 care ce veneau de la conacul D-lui Costache. — Atanasiu în satul Voivoda încărcate cu produse.

Comunicându-vă acestea vă rog să bine voiți a'mi arăta și părerea Domniei Vóstre.

Bine voiți vă rog, Domnule Ministru a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Prefect, ss/ Dm. C. Iarca

* * *

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI MINIȘTRILOR

Nr. 360 s 28/s 11,

Exp. 9

28/s 11.15

ss) Const.

Prefect Turnu Măgurele

Ve comunic următoarele, dispoziții generale la care ve rog a ve conforma:

Repartiția trupelor atât pe districte cât și în mici detașamente sau coloane, se va face de către comandanții respectivi (de divizii) ținând seamă de indicațiunile autorităților administrative; acestea arată cari puncte sunt răsvrătite, gradul de răsvrătire, iar comandanții militari hotărăsc măsurile ce sunt pe a lor răspundere.

Dupe restabilirea ordinei sau acolo unde nu s'a turburat am increderea în patriotismul și capacitatea Dvs. ca linistea să fie readusă cât mai grabnic.

ss/Brătianu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la... No. cl. cuv. 22 gr. data...

Prefect Teleorman

Rog faceți tot posibilul pentru apărarea moșiilor Bragadiru și în special Lița.

Ministru de Interne Ion I. C. Brătianu

Nr. 399

28/s

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Registratură Generală
15 Martie 1907
No. 2132

15 Mart. 907
La dosar
ss/ Nicolescu

*Se plânge contra locuitorilor că ia devastat
proprietatea și cere a se trimite armată.*

Domnule Ministru,

Primesc cele mai îngrijitoare știri de la arendașul meu G. Angelescu, pentru cele ce se petrec la moșia vie *Pielea* din județul Teleorman, în apropiere de Alexandria. Casa proprietății, dependențele din curte au fost reduse în cenușă; un administrator al moșiei a fost ucis. Acum amenință se da foc pătulelor și magaziiilor ce au mai rămas cu produse și a ucide și restul personalului.

Rog dispuneți a se trimite, *de urgență*, armata, pentru apărarea averii arendașului și averii mele, precum și pentru salvarea vieții personalului de administrație a moșiei.

Primiți, vă rog, asigurarea distinsei stime ce vă păstrez.

ss/ *Em. Stoilescu* Proprietar al
moșiei *Pielea* Județul Teleorman

* * *

Comunicat Min. Interne și D. Sturdza

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 485 cl. st cuv. 50 gr. data 28/3 ora
1,15 t. 190...
Sosită la... data ora m. t. transmisă de...

Ministru Interne București

Deținuți din rescoale sunt până acum peste 700 că în interesul sănătății lor și a sănătății orașelului este bine să-i punem în parte pe două șlepuri pe Dunăre fiind că localul poate deveni un focar de epidemie rog aprobarea D-voastră.

Prefect Teleorman *Iarca*.
No. 2834

Prefect Turnu Măgurele

*Aprob ca arestați să fie închiși, pe șlepuri
acoperite și apărate astfel încât sănătatea lor
să nu fie primejduită.*

ss/ *Brătianu*

MIHAIL ROLLER

EFORIA SPITALELOR CIVILE
BUCUREȘTI

Serviciul Domenial
Secția Bunurilor
No. 9569 — 15 Mar. 1907

MINISTERUL DE INTERNE
19377 — 15 Mar. 1907
Registratura Generală

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 5038 bis

15/3

Se va comunica de urgență Prefecturii respective.

ss/ indescifrabil

Domnule Ministru,

Arendașul moșiei noastre Drăcșani din județul Teleorman ne comunică că o ceată de mai mulți indivizi din satul Ciurari, Comuna Ciurari, au venit în noaptea de 11 spre 12 ale lunii curente la conacul acelei moșii și a devastat casa, voind în urmă a-i da foc, însă nu au reușit, fiind simțiți de Șeful Garnizoanei din satul Drăcșani care i-a alungat prin focuri de arme.

În ziua de 12 ale lunii curente pe la orele 12 aceiași ceată în număr mai mare au venit din nou au intrat în curtea proprietății a devastat casa și a spart casa de fier a arendașului, și în urmă i-a dat foc; De asemenea au pus foc la magazie și pățul. Casa, o magazie nouă și pătulele cele noi au fost însă salvate de oameni din sat, — au ars un pățul vechiu și o magazie mare.

De la conacul moșiei au trecut la școală care se în reie de Eforie vrind să-i dea foc, însă au fost alungați de Șeful Garnizoanei.

Aducînd aceasta la cunoștința Dv. avem onoarea a vă ruga să bine voiti a dispune de a se interveni la Ministerul de Război pentru a trimite în localitate soldați trebuincioși pentru paza restului de ecarete salvate până acum precum și a școlii din satul Drăcșeneni.

Primiți vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Efori ss/ P. Rosetti

Șeful Serviciului Domenial, Inspector Sîvic.

ss/ M. Tănăsescu

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
12 Martie 1907
No. 1973

15 Mart. 907
La dosar fiind luate
măsurile generale.

ss/ Nicolescu

*Arată că locuitorii ia devastat moșia
și cere a se lua măsuri.*

I.

Domnule Ministru,

Fiind informat că la moșia mea *Siliștea Gumești* din jud. Teleorman s'a făcut enorme devastări precum: conacu moșiei s'a de-

DOCUMENTE DESPRE 1907

vastat complet, cancelaria cu registrele, acte și contracte precum și o însemnată sumă de bani, bonuri și acțiuni și polițe în valoare de 200.000 (două sute mii lei); asemenea mi s'au luat vite, cai, oi, porci, masive agricole, pluguri, căruțe care și acestea costau vre-o una sută mii lei (100.000); în urmă mi s'a dat foc la magaziile cu grâu și pătulele cu porumb în care erau vre-o 7 000 (șapte mii) chile împreună cu ovăzu și care valorau vre-o cinci sute mii lei (500.000); și cu toate că am intervenit la timp la autoritățile în drept; cu toate acestea nu mi s'a dat nici un ajutor și sunt informat că devastarea continuă.

Cum se vede Domnule Ministru, fiind încă expus de-a suferi și alte pagube, ve rog să bine voți a ordona să se ia măsuri serioase pentru a mi se apăra avutul.

Primiți vă rog, Domnule Ministru, asigurarea considerațiunei mele.

M. G. Valsemachi
domiciliat în comuna Gumești
județul Teleorman

* * *

62

Cpt. M.

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Măgurele No. 556 cl. s cuv. 34 data 29/3 ora 4 min. 25 s.
Transmisă... data... ora... min...

Comunicat D. Brătianu
Resbel

Ministerului de Răsboiu București

Din ordinul Diviziei 4-a pornit cu trenul astăzi ora 2 p.m. un batalion compus din ofițeri inferiori și 616 oameni, trupa sub comanda maiorului Angelescu, la Filiași.

L-t Colonel Radian
Nr. 4491

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 609 cl. s cuv. 88 gr. data 30/3 ora 3
S. t. 1907.
Sosită la... data... ora 3,40 s. tarnsmisă de...

Ministru Interne București

Azi vă pot comunica că avem liniște completă în tot județul, luni cred să plec în județ, pentru a instala autoritățile comunale ce au fugit sau acelea ce sunt închise sau să dau afară pe

MIHAIL ROLLER

cele incapabile precum și a executa ordinul Dv din telegrama 2420 relativ la situația generală a tuturilor evenimentelor petrecute și pagubele cauzate; din această telegramă se vede că toate ordinele dv. au fost executate de și nu vi sa răspuns la fiecare inparte.

Prefect Teleorman *Iarca*
Nr. 2996

* * *

19 Martie

*Copie de pe petiția înregistrată la No. 2235,
adresată Ministerului de Interne*

Domnule Ministru,

În urma incendierii conacului meu, mașinele agricole și altele, fapt săvârșit de răsvrățitori localnici din comunele Dobrotesti și Merișani Județul Teleorman n'am putut constata că multe din obiecte s'au furat și sunt ascunse în sat.

Ancheta D-lui Căpitan Cantacuzino sosit în localitate cu trupa în urma devastărei, fiind în completă și descoperind în urmă mai mulți instigatori și tăinuitori, rog, Domnule Ministru, să se ordone cât mai urgent posibil completarea anchetei, fiind convins că se vor descoperi multe fapte în folosul unei lumini generale asupra situațiunei de față; în Merișani și Dobrotesti fiind cuiburi de anarhiști și instigatori bine cunoscuți. — Au început a arunca din lucruri în gărlă care este umflată, deci ar trebui anchetat de urgență.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru, etc...

Berindei. —
18 Martie 1907

Lista prezentată de D-nu Frunză administratorul moșiei.

Instigatori. Tache Zamfirescu, Badea Ștefănică, Iancu Săvulescu (agent fiscal) Spiru Ianolide, Petrescu (agent veterinar), Enache Popescu, M. Ianolide (morar) presupus instigator, al satului Merișani. — Moașa satului ca informatoare. — Tăinuitori: Neacșu G. Miu, Len Trăistaru vecin care scie multe, Christea Trăistaru care scie multe. — Ivan Zamfirescu scie, Ion Zamfirescu, Mincă Zamfirescu, Stan I. Ciocârlie, Florea Iacob Budulacu, Petre Măgureanu, Ilina Trăistaru vecină care știe multe, Radu Cioran, vecin, Ilie Pătrașcu Vodă, vecin, Păun Pătrașcu Vodă vecin, Stan Masdrac, Nicolae Oprea, Schioapa Mari, fata lui Mică, Păru I. Cristescu băiatul lui Conică, Badea Cristea, Petrache Mihai, Stoica Caraiman slugă din curte este cel ce poate

spune tot căci am fost martor ocular. — informator. — Costache Matei, — idem vizitiu și cumnat cu Leon Trăistaru aceștia au devastat. Costache Matei însă nu a devastat nimic au văzut totul cum au văzut și Stoica Caraiman, fiind postați spre a spune ce vor vedea.

Pârvu focarul morei au văzut totul că i-au găsit la el și obiecte furate înainte de incendiu, pot spune pe devastatori.

Ioana spălătoreasa scie multe, dânsa a vestit pe Administratorul a se ascunde că se va da jos. Informatori asupra spiritelor din sat poate fi și D-l Polimiryde Constantin căruia nu i s'au ars nimic fiind căsătorit și în sat rudă cu sătenii. D-sa cunoaște spiritele anarhistice și cari sunt săteni capabili de asemenea lucruri. Radu Tudosie socialist cunoscut care în ocazii este ascuțat de sătenii Boboc, Cinvică și băeți Calotă Vodă, sunt deja arestați ca incendiatori de către D-l Căpitan Cantacuzino.

Florea Georgescu secretar au fost unul din cei care au pervenit pe D-l Administrator Frunză că se va pune foc, putea deci să ceară Comandantului Cantacuzino împreună cu primaru din Dobrotești, ajutori de cu seară, trupe fiind în comună Beoca la 6 kil. de Dobrotești nu au chemat însă ajutorul la timp să spue ce i-au împiedecat.

Această listă mi-a fost dată chiar de administratorul Frunză care n'a încetat de a fi între oameni și a sonda spiritele.

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Măgurele No. 36 cl. P cuv. 239 data ¼ ora 10 m...
Transmisă... data... ora-min...

Urgentă.

D-lui General Crainiceanu Div. 4-a

Bukuresti.

Situația trupelor cea precedentă. Escad. din Reg. 7 roșiori a pornit din Roșiori la Buk. asta seara. În Roșiori sosit Bat. din Bacău care crd că este de prisos. Ar fi bine să fie trimes la turnu Măgurele iar al 3-lea constituit la T. Măgurele din Reg. 20 Teleorman sa trimis aiurea neputand păzi arestanți din satele lor. mai ales ca numărul arestanților aproape 2000. Evenimentele afară de cazul de la Ciolanesti raportat nu sunt. Amanunte asupra acestui caz inca nu sunt. Se observă în unele com. ori de câte ori pleacă armata din ele civili sunt agresivi între ei, ast-fel sunt com. Radoesti, Cetatea Vartoapele de jos, de sus, Netoti, Peri, Raiosi, Ol-

MIHAIL ROLLER

teni, Magureni, Peretu, Rața, Bacalești, și Mihaești. aceasta din urmă din jud. Olt. Este timpul lucrului la camp proprietari sunt fugiți mulți dintre primari și secretari asemenea. Din această cauză oameni nu încep lucrul timpul trece și enervează pe locuitori care nu știu cum o să înceapă lucrul. Aceasta este o kestie de mare atențiune. Raportez ca am dat ordin sa se ajute proprietari a veni la moșii și a primi bijuteriile produsele etc. care li se aduc inapoi Numărul și numele conacurilor devastate sau incendiate nu îl cunoaște prefectura. Am dat insa ordin comp. să'l înainteze dar pentru aceasta probabil va trece 2-3 zile. Rog ordonați dacă repartitia trupelor o mai pot lăsa ca in trecut după cum sa cerut cu Nr. 4542. Starea sanitară a trupelor bună.

Lt. Colonel, *Radian*
Nr. 4563

* * *

Copie după telegrama No. 3055 din 19 Martie 1907.

Până azi ați procedat cu toată energia pentru reprimarea mișcărilor ce le-ați cunoscut și rezultatul este foarte satisfăcător și mă simt dator a vă mulțumi.

Nu urmează însă ca de azi înainte să procedăm mai moale, din contra tot cu aceiași energie, însă cu mai multă băgare de seamă întru cât privește arestările, fiind că am observat, din diferite fapte ce mi s'au presintat aici că patimile și urile personale au început să se manifesteze cu tărie, ori D-Voastră nu putem fi organul de satisfacere al acestor uri și patimi persoanele.

Prefect (ss) *Iarca*

* * *

Com. Minister Resbel
Militar Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Roșiori No. 24 cl. S cuv. 36 data 1/4 ora 3 S min.
Transmisă... data... ora... min...

Domnului Ministru de Război București

Cu trenul 169 ora 2,40 seara transit 2 vagoane cu resvrătiți din Balaci pentru T. Măgurele cât și 19 răsvrătiți sosiți din Alexandria cu trenul 138 ora 1,30 p.m.

Vișoianu

Com. D-lui Bratianu

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 52 cl. S. cuv. 38 gr. data 2/4 ora 1 m. 32 S. 190.

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de

Ministru de Interne București

Ca răspuns la telegrama Nr. 2555 elevul Sotir Papa Nicolau n'a fost omorît după cum se afirmă ci bătut. Acum se află internat în cura spitalului Zimnicea unde este bine îngrijit. —

Prefect Teleorman *Iarca*
Nr. 3138

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G Roșiori No. 104 cl. B cuv. 58 gr. data 3/4 ora 7 m. 3 D. 190...

Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministerul de Război București

Cu trenul 679 la ora 5 expediat din loco un vagon cu 22 arestați Turnu Măgurele. Cu 2 trenuri militare primul cu 22 vagoane sosit cu ora 12,25 dim., iar secundul cu 21 vagoane ora 1,40 dimineața a sosit regimentul 27 de infanterie cu 1600 oameni și 20 ofițeri pentru Roșiori.

Vișoianu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la G Roșiori No. 3 cl. S cuv. 17 gr. data 3/4 ora 7 m. 45 D... 190.

Sosită la... data... ora... m. t. transmisă de..

Ministru de Război București

Regimentul Bacău cu 2 batalioane sosit Roșiori. Așteptăm ordin.

Locotenent Colonel *Poltzer*
Nr. 22

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Alexandria No. 15 cl. s cuv. 64 data 3/4 ora 11,20
Transmisă... data... ora... min.

*Direcțiunea generală serv. Sanitar
și copie Ministru de Interne București.*

Acum inspectez spitalul din Alexandria 21 bolnavi între care 12 cu plăgi arma de foc 4 cu plăgi contuze. Medicul Titular Dr. Lăzeanu concentrat plecat București.

Medicul comunal Dr. T. Capitanovici concentrat regimentul 6 artilerie Pitești. Serviciul se îndeplinește de medicul plășei dr. Popovici până la noi dispozițiuni. Eu rămân localitate, rog răspundeți.

Inspector sanitar *Dr. Valentineanu*
Nr. 34

* * *

Trimis Min. Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 95 cl. s cuv. 34 gr. data 3 ora 4,35
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Ministru Interne București

Ca un prim răspuns la telegrama numărul 241 ve comunic că locuitori din Dracea când au ars proprietatea Golescu au întrebuințat petrolul despre rest voi cerceta.

Prefect Teleorman *Iarca.*
No. 3186

* * *

Copie dupe telegrama No. 3187 din 21 Martie 1907.

Vă rog a pune în vedere tuturor autorităților comunale și tuturor locuitorilor că nu li se permite să meargă la târguri sau la gări să-și vândă produsele până la noi dispozițiuni. Proprietarilor și arendașilor însă li se va permite orice transport.

Prefect (ss) *Iarca.*

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G. Roșiori No. 174 cl. s cuv. 42 data 4/4 ora 4 min. s
Transmisă... data... ora... min...

Ministru de Război București

Cu trenul 138 sosit un vagon de 50 arestați și alți 18 însoțiți de escortă care s'au expeditat Turnu Măgurele cu trenul 169. Cu trenul 169 a transitat și un vagon de arestați din Balaci pentru Turnu-Măgurele.

Vișoianu

* * *

Comunicat D. Brătianu

22 Mart. 907

*D-nii Prefecți de Vlașca și Teleorman vor
lua cunoștință și vor aviza.*

ss/ indescifrabil

TELEGRAMA

Prezentată la Alexandria 67 p. cuv. 57 gr. data 4/4 ora 8,40 d.
Sosită la... data... ora 9,15 transmisă de...

Timbrată cu 30 bani

Ministru de Interne

București

Comuna Grosu județul Vlasca am fost devastat complet de totă averea aceasta devastare s'a făcut de locuitorii comunei pielea județul teleorman 3 kilometri de grosu. Rog pentru a putea aduna cat de puțin din avutul meu insarcinați geandarmeria teleorman cu cercetarea comuna fiind prea depărtată de giurgiu.

Mihail Cazacu

*Ordonă în acelaș timp cu rezoluția D-lui
Leca Gen. sau d-lui Pref. de Teleorman și
Vlașca de către Dl. Ministru Brăteanu și con-
ceptele lor se găsesc la dl. Șef de Cabinet.*

Șef de biuro, ss/ Dimitriu

Sosit București
4. Apr. 1907

III

Trimis Min. Interne și Serv. Sanitar.

TELEGRAMA

Prezentată la Balaci No. 21 cl. s cuv. 71 gr. data 6/4 ora 5,30
s. t. 190... Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

*Ministru de Interne copie
serviciului sanitar București*

Am terminat primele inspecțiuni în orașele și spitalele Turnu Măgurele Zimnicea Alexandria Roșiori și Tecuci Kalinderu am executat dispozițiunile ordinului 5738 aplicând și măsuri de poliție sanitară care să îndeplinească cu stricteță atât de personalul medical cât și de autoritățile administrative. Măine 25 curent voi sosi București pentru prezentarea raportului și primirea de noi instrucțiuni.

Inspector Sanitar *Dr. Valentineanu*

No. 39

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G. Roșiori No. 283 cl. s cuv. 64 data 7/4 ora 4 s min.
Transmisă... data... ora... min...

Domnului Ministru de Rasboi București

Cu trenul 170 de azi plecat ora 2,2 p.m. expediat Balaci 98 militari și 3 ofițeri din regimentul 21 Ilfov, cu trenul 169 plecat ora 2,44 seara expediat din loco 12 arestați cu santinele. Cu acelaș tren transitat din Alexandria 27 arestați cu 7 santinele, iar din Balaci 39 arestați cu 7 santinele, toți pentru T. Măgurele.

Vișoianu

* * *

Copie

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G. Roșiori No. 291 cl. s cuv. 51 data 8/4 ora 8,40 s.
Transmisă... data... ora... min...

Domnului Ministru Răsboi București

Cu trenul 679 de azi plecat ora 5 dimineata expediat Măgurele 5 cai și 2 soldați din regimentul 4 călărași imbarcați într'un vagon. Tot cu acest tren transitat pentru T. Măgurele 15 resvrătiți imbarcați în două vagoane și escortați de 13 jandarmi rurali.

Șeful gărei Vișoianu

DOCUMENTE DESPRE 1907

Com. Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 263 cl. s. suv. 92 gr. data 9 ora 7,50 s... 190...

Ministru Interne Buk

În tot județul liniște eri am fost la penitenciar și am liberat peste 200 țărani mai toți spuneau ca văzând cum iau alți au luat și ei dar mi-au făgăduit ca îndată ce ajung acasă vor înapoia ce au luat. Am oprit însă pe capii ce au condus și efectuat de vastările.

„Mâine voi mai libera alții fiind că avem peste 2000 de arestați. — nu cred că măsura ce am luat poate fi criticată fiindcă nu putem despopula satele și popula temnițele.

Prefect teleorman *Iarca*
No. 3525

* * *

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele Nr. 553 s. 34 29/3 s. Sosită la ora 4.50 s.

Ministru de Interne București

Vă comunic că o trupă se află la Tufeni și de acolo cred chiar că s'a și trimis ajutor la Podișor fiindcă așa au ordine comandanți zonelor.

Prefect Teleorman *Iarca* Nr. 2903

* * *

Prefectura Teleorman va lua cunoscință și va aviza.

Ministr.

TELEGRAMA

Prezentată la G. Beuca No. 11 cl. p. cuv. 36 gr. data 10 ora 9 d. Sosită la... data... ora 12 s. transmisă de...

Timbr. 30 bani

Ministru de Interne București

Prin întoarcerea rezervistilor spiritele din nou în fierbere necesari încă soldați de pază gara beuca și conac satu dobrotesti ne percheziționat rog trupa din tecuci calinderu vie și dobrotesti.

Arhitect *Berindei* P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Roșiori No. 327 cl. s cuv. 25 data 10/4 ora 10 s min.
Transmisă... data... ora... min...

Ministerul de Război București

Cu trenul 137 transitaț pentru T. Măgurele 6 răsvrățiți inso-
țiți de o excortă de 4 geandarmi expedit cu trenul 1690 Măgurele.

Vișoianu

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G. Roșiori No. 395 cl. s cuv. 24 data 11/4 ora 5,20 d.
Transmisă... data... ora... min.

Ministerul de Război București

Cu trenul 679 de azi expedit un vagon cu 25 răsvrățiți și un
vagon cu 53 militari T-Măgurele.

Vișoianu

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 402 cl. C cuv. 23 gr. data 15/4 ora 7
m. 40 s... 190...
Sosită la... data... ora 8,40 s. transmisă de...

Ion Brătianu Ministru de Interne București

Liniste in tot județul azi eliberat din arest cam 230 ómeni.

Prefect Teleorman *Iarca*

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

No. 3842

* * *

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 429 cl. s cuv. 23 gr. data 16/4 ora
7,10 s...
Sosită la... data... ora m. t. transmisă de...

Brătianu Ministru Interne București.

In tot județul liniște. Am pus și azi în libertate peste 120 de
oameni.

Sosit București
16 Apr. 1907

Prefect Teleorman *Iarca*
Nr. 3863

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 443 cl. s. cuv. 23 gr... data 17/4 ora 4 s... 1907

Sosită la... data... ora 4,15 s... transmisă de...

D-lui Brătianu ministru de interne

liniște în tot județul și azi am pus în libertate 150 oameni.

Prefect Teleorman *Iarca*

Nr. 3869

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Măgurele No. 479 cl. s cuv. 20 gr... data 18/4 ora 6,45 t... 1907.

Sosită la... data... ora 7,30 transmisă de....

D-lui Ministru interne

Liniste în tot județul. Azi am liberat dintre cei arestați peste 350 oameni.

Prefect Teleorman *Iarca*

P. conformitate, ss/ *Const.*

3999

* * *

Trimis D. Brătianu

MINISTERUL DE INTERNE

Registratura Generală

No. 3626

2 Maiu 1907

Dl. Prefect respectiv va lua cunoștință și va cerceta de aproape cazul raportând.

ss/ *Nicolescu*

TELEGRAMA

Prezentată la Roșiori No. 421 cl. p. cuv. 58 data 5 ora 11,20

Sosită la... data... ora. m. t. transmisă de...

Timbrată 30 bani.

D-lui Ionel Bratianu Ministru de Interne București

Nefericitul bătrân Ion Ene din Bacalesti om de 70 ani bătut grav e depus în temnița din Teleorman. El nu e culpabil, rog al pune în libertate. Patima și ura sa desfășurat contra lui. autori rescólelor au fost Ion Neagu Cornea și Dobre Carstea.

Licsandru Covete

Bacalesti Teleorman

Domnule Ministru,

Noi locuitorii comunei Dulceanca vedem căci dintre noi toți care am săvârșit faptele de devastări și incendiuri sau pus la pedeapsă cea nenorocită pe timp de șapte ani munca silnică, și încă sau mai pedepsit nenorociți copii în număr de cinci, cel mai mare copil este dela un an pînă la opt, credem căci nu au săvîrșit faptul numai ei singuri întro comună! Așa dară *D-nule Ministru, ne rugăm a bine voi a lua dispozițiuni pentru condamnarea aceasta nevinovată pe nedrept, când sau săvîrșit faptele de toată comuna ba încă și de comuna învecinată Albești.* Domnule Ministru veți ști că încă nu suntem împăcați pînă nu sôru pune și acești nevinovat în libertate, și *veți ști căci în acest an am făcut cam în neștiință dar veți ști căci o facem alta din știință* și pe alte căci destul de când suferim jugul și robia cea barbară boerească căci neau suptu și ne suge pînă nu mai avem sînge în noi, mai rău ca pe timpul Turcului când eram supuși lui și or a căruj națiune fie cât mai barbară tot credem căci nu am suferi ca cu nedreptățile de azii. Căci vedem că nu mai avem nici o dreptate sau sprijin, între stăpînitori de azii căci azii simțim mai mult ca în tot trecutul, căci stăpînitori au fost streini de neam că neau ținut pentru speculă dar și în chip de batjocură, vedem că chiar azii au luat dintre frați noștri de au înfundat temnițele cu cei nevinovați asta o știm dela strămoșii noștri că venea turcii tătari și alte limbi streine, și robeau din noi câți le trebuia sau cât putea să prindă nu vinovați dar pe temei cău fost voinici de au putut se robească din neamul creștinescu astfeli căci e chestiunea de neam nu cât pe cel vinovat cum și dvoastră ați făcut astăzi cu acești nevinovați. *Prin urmare nu mai nădăjdum de pace decât prin luptă ca cu ori care strein om muri o parte din dou și atunci se va alege la un fel, căci înțelege, foarte bine că nu e de trăit am fii vrut o îndrumare pe calea cea liniștită, dar stăpînitorii nu vor și prin aceasta ne arată ce să facem.*

Primiți-vă rugăm din partea a toți locuitori *com. Dulceanca* această jealnică așteptare neamului nostru ce o veți binevoi.

* * *

Domnule Ministru,

Noi locuitorii *Comunei Viscóra* vedem căci cu ocazia rescoalelor dela 15 Martie anu curent dintre noi toți locuitori care am devastat și incendiat conacele boerești pre cum știți căci sau făcut în întreaga țara, vedem că dintre noi toți vinovați sau condamnat unul singur precum el și familia lui cu cei trei copii nenorociți și cât îl știm cu toții căci e nevinovat. Dar vedem căci e om fără mijloace azi copiii și nevasta mor de fome. Așa dară *Dnule Ministru ne rugăm a binevoi a lua măsuri pentru această nedreaptă judecată care se face pentru a prăda cu bani pe cea mai*

mare parte din fiecare sate și băgați la pușcărie pe cei nevinovați. Asta o știm cu toți și noi și Dvoastră. Că în această răscolă au fost o fierbere dela mic pînă la mare ca un fel de farmec, fără să ne dăm seama de ce are se fie în urmă noi am făcuto din nebulie și dvoastră din rea voință.

Ați dat voe la toate autoritățile ca lupilor în turma de oi să-și facă pofta și să tingă scopul purtat de zece ani ori și mai mult, toate lichelile dintre funcționari care purtau pismă pe oameni care trăeau bine în familia lor și care căuta dreptatea în totdeauna pentru ori cine, azi veni timpul la cei pungași să bage în pușcărie pe oameni buni și fruntași de muncă.

D-nule Ministru nici un prost dintre noi nu face ce (fac) au făcut stăpînirea de astăzi ca să leagă fruntea vitelor bune de lapte sau orice treburi de orice ispravă să le ducă la măcelărie cum faceți Dvoastră cu noi, dar credem că nu ați ști și or făcea numai pungașii din localități care totdeauna au ură pe oamenii trăiți bine. De aceea vă rugăm să aveți dorința de liniștea acestui popor, că urmăriți stăpîniri ce sau făcut în urma răscolă o simțim foarte străină față de noi români că ne-au batjocorit femeile fete mari pe care leau nenorocit și trăesc într-o jealnică viață, văzurăm multe sîngele fraților noștri vărsat pe pămîntul acestei țări cum nam mai auzit dela moși și strămoși noștri de așa nelegiuiri nici cînd eram cotoropiți de alte nații streine, nici o dată nu au purtat neamul nostru această amărăciune în sufletul lor pe care purtam noi astăzi.

De aceea vă rugăm D-nule Ministru, să ne liniștiți mersul vieții la toți deopotrivă, căci altfel ne mai dulce moartea decît veața de astăzii să stea oameni buni în pușcărie și se ascultăm plîsetele la o mulțime de femei și copii rămași pe drumuri fără nici un rost de veață și de aceea rătăcirea din urmă or să fie mult mai rea ca cea din nainte. Ve rugăm nu puneți la uitare că multe lucruri crească nesămănate.

* * *

D. Prefect de Teleorman

Domnule Ministru,

Ca să se poată descoperi capi instigatori morali și materiali ai răscoalei din comuna Țigănești județul Teleorman vă rugăm a proceda în chipul următor: să se cheme la instrucție toți cârciumarii din sat ca informatori împreună cu Tudorache M. Vrăgitoarea și Ivan Capră. Să fie constrânși a spune că în ziua de 9 Martie 1907 pe seară Preotul Alexandru A. Popescu din Calomfirești a dat băutura la toți sâtenii din Țigănești ca să se răscoale contra celor două preoți legalmente în Țigănești ca să-i forțeze

În mod brutal ca să-l primească și pe el să slujească în Țigănești încredințând pe săteni fără a fi adevărat, că are ordinul lui Meanso Nicula Capră lucru neadevărat în auzul cărciumarilor s'a vorbit că a doua zi 10 Martie a. c. sa vorbit să înceapă rescôla și în contra spitalului și arendașului și în adevăr a doua zi săteni au devastat spitalul și au bătut pe agenți sanitari și cum a văzut pe Domnii Ion Carpineanu și Iancu Gavrilesco ca să poată face răscoală ce proiectase Preotul Alexandru Popescu carele făgăduia protecțiune prin N. Capră au năvălit asupra acestora și iau omorât hotărând în urmă ca noaptea să meargă să omoare și pe Pr. Paroh Ioan Mateescu, amânându-se această hotărîre din cauza banilor ce au găsit la Ion Carpineanu, ocupați fiind cu băutură la cărciumarul Iancu Simă unde cu Tudorache Vrăjitoarea s'a vorbit de răsculați tot ce au de făcut și ce mai au de făcut. Să spue Tudorache M. Vrăjitoarea cum a zis lui și altor săteni Pr. Alex. Popescu că le va da pământ de muncă ca să omoare pe Pr. Paroh Ion Mateescu ca să-i ia locul ce probează că răscoala nu s'a terminat.

Să spue Ioan Capră dacă preoteasa Mira mama Pr. Popescu nu ia spus lui că are să omoare pe Pr. Paroh Ion Mateescu pentru că nu-l lasă pe fiul său să slujească la biserică din Țigănești și cum aceasta și cu tatăl ei Cristea Mușat în ziua de 23 Aprilie însoțiți de 100 săteni răsculați au forțat pe pr. Mateescu amenințându-l cu închiderea Bisericei și fel de fel de vorbe dacă nu primește condițiunile de mai sus chiar fără știrea Mitropoliei la caz de nu vor voi a spune să li se dea mandat de arestare până vor spune. Și să nu li se dea drumul până nu vor depune ca martori cu mâna pe Sf. Cruce tot ce au văzut și auzit în această privință.

Pr. Alex. A. Popescu și cu Cristea Mușat a stăruit pe lângă căpitan Cărpineanu și madam Gavrilesco de a libera din arest pe mulți răsculați care au omorît pe I. Cărpineanu și I. Gavrilesco și acestea acuma pentru a satisface pe Pr. Popescu se intrunesc și sfătuiesc ca să omoare și pe Pr. Paroh Ioan Mateescu ca să vie în locul său pentru că ia scăpat din pușcărie.

Și în același timp Dl. Prefect a făgăduit acestora că va dizolva consiliul comunal și să puie în comisie interimară pe Cristea Mușat de unde pote fi și mai rău că ar da naștere în alegeri la răscoale căutând cei răsculați să aleagă primar chiar pe capul lor care ia îndemnat la răscoală.

Totdeodată vă facem cunoscut că acestea sunt oamenii fostului prefect conservator N. Popescu ai fostului Ministru Disescu și fostului Deputat Andrei Norcă.

Prefectul este înșelat de finul său Pr. Ion Anca rudă cu aceasta.

De aceea vă rugăm a lua măsuri de urgență în contra acestor dispozițiuni ca să puteți avea sigure mai multe voturi valabile în folosul Dvoastră pentru mai multe ocațiuni ce vă necesita.

DOCUMENTE DESPRE 1907

România
MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrațiunei Generale
a Personaluiui și Poliției Generale
Serviciul Poliției Generale și Statisticii

No. Journ. Archive P. 6535
Redactat de G. Dumitrescu
23/8/907
Copiat de Lucian

49377 — 25 Aug. 1907

18810

D-lui Prefect al Județului Teleorman

Am onoare a vă înainta în original petițiunea înregistrată la No. 6535, semnată de un număr de 8 femei din comuna Pielea, acel județ, prin care se plâng că soții lor după ce au fost amnestiați și puși în libertate au fost din nou arestați în arestare preventivă din T. Măgurele.

Rugându-vă D-le Prefect să cercetați cazul și să ne dați cât mai neîntârziat relațiuni, în această privință, odată cu înapoierea petițiunei.

Pm. M.

D.

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
22 August 1907
No. 6535

22/8

In original D-lui Prefect de Teleorman, cu rugămintea a cerceta și a ne da de urgență relațiuni, odată cu înapoierea prezentei.
ss/ indescifrabil

Se plâng că soții lor cari au fost amnestiați și puși în libertate au fost din nou arestați.

Domnule Ministru,

Subsemnatele soții în număr de opt, venim cu lacrimile în ochi a aduce la înalta dreptate a Domniei-Voastre că, soții noștri din Comuna Pielea, județul Teleorman și doi din comuna Grosu, femei astăzi cu copii mici, fără nici-un sprijin, — acum câte-va zile, fără a fi funcționari sau preoți etc., vedem că din nou i ridică D-nii Giandarmi și arestați în arestul preventiv „T. Măgurele“.

Domnule (Procuror) Ministru, nu înțelegem pentru a i ridica din nou și arestați în arestul preventiv „T.-Măgurele“, când Binevoitorul Nostru Rege prin Interventia și Ruga Domniei-Voastre, a lansat Inaltul Decret Regal pentru *amnistisare*, fără ca acești bărbați să fie implicați sau dovediți în fapte de omoruri.

MIHAIL ROLLER

Devotate și nenorocite, ne permitem în genunchi a aminti ruga și a dispoza ce înalta Domniei Voastre apreciere va crede, a lua măsuri pentru liberarea numiților noștri soți, mai cu seamă acum când este timpul muncii.

Nu avem cuvinte a vă arăta și detalia dureroasele noastre suferințe.

Suntem informate că Onor. Dnu. Colonel Bădulescu, ales deputat, spre resbunare, contra căruia i sa mai făcut reclamațiuni a intervenit.

Din nou sperăm și rămânem cum și soții noștrii în urare Trăiască M. S. Regele și D-nii Miniștri.

Devotate

x Stana Ilie Poștaliu
x Floarea Toma Petre Nicolae
x Nina Ion Nidelea
x Tinca Tudorache Ion Stanila
x Nicola Stan Eremia
x Ioana Voicu Radu Chircan
x Lița Radu Rădoi
x Mica Constantin Ivan Slabu.

MINISTERUL DE INTERNE

Registratura Generală

28 August 1907

Nr. 6661

* * *

*Cere ca soții lor să fie puși
în libertate.*

1. 31/8

*Se va cere relațiuni Prefectului
de Teleorman.*

Domnule Ministru!

Subsemnatele soții ai deținuților noștri soți actualmente în penitenciaru T. Măgurele din județu Teleorman. Incă de la nouă Martie a. c. care sunt mai bine de cinci luni de zile, de cându stau la suferințe, atât ei soți noștri în temniță câtu și noi nenorocitele în preună cu copilași noștri care așteptăm și plângem așteptându în libertate, ca și cele lante soții și mame, care sau redobândit pe soți și fii loru prin inalta milostivire ce sau dat pentru totă lumea de sau pus în libertate. Afară de soți noștri care fiindu (mai) considerați ca mai culți și că nu au putut opri pe Răsvrățitori, fiindu în calitate de Șefi de Garnizônă în acelu timpu cându sau făcut revoltele.

„Dară aceasta a fost peste putință Domnule Ministru, că în acel timpu nimeni nu era în stare ca să grăească vie un cuvântu spuindule că nu este bine ce facu de devastează și incendiază tot ce le eșă înainte, așa că Preoții învățători, Primari și Șefi de Gar-

nizonă cei care nu au luat parte la Revolte au știut să se ascundă sase păzească casă nu cadă în mainele acelor răzvrătiți care nu mai aveau inimă de creștini și care și firea lise schimbaseră de această furie și sălbăticie ce îi apucase și trebuia să meargă cu ei înainte căci alt felu era peste puțină trebuia să facă cele porunce capi de revoltă căci altfelu îi considera ca streini de ceata lor care putea fi omorâți în timpul acela la moment.

Și cum ne rugăm D-le Ministru soții noștri nu sunt așa mari vinovați ca faptul care inculpă căci omulu de frică face ori ce iaru porunci.

„Asemenea și cu soții noștri Domnule Ministru, care sunt parte din ei condamnați de curtea cu juri de la Iunie a. c. de la cate cinci ani până la viață, cum că ar fi comis crime de omor; intradevăr sau comis crime daru nu sunt comise de soții noștri, sau comis de totă lumea că dacă nu cadea pe soți și fii noștri tot cădea pe alți daru aceia au știut ce să facă mascânduși vinovăția au avut bani și a făcut de a căzut pară pe ai noștri soți și fiecare sunt săraci și fără avere cum sunt soții noștri de la comuna Pelea acest județ unde acea comună este formată din mai multe cătune unde întâmplându-se o crimă de omor într-unul din acele cătune și care este de părtare între cătunulu care posedam noi și până la cătunu unde sa întâmplat crima, o distanță de patru kilometri pendinte de acea comună Pelea, fără a fi luat soții noștri parte au fost amnestiați cu totă lumea și acum sau arestat din nou pentru acea crimă care li se impută și care pedepse ce au căzut pe capulu soților noștri este numai ură personală de sau condamnatu- și se țin în recursuri și pentru a doua curte care parte din ei se dețin amanați căci un omu cându comite crimă de omor din buna lui voe merită săși ea pedeapsă daru cum Ne rugamu Domnule Ministru să Vă milostiți către noi nenorocitele ce suntem și care am remasu pe drumuri fără amai avea vre un mijlocu de întreținere căci porumbu nu am putut ara din cauza seceti și ce grau am facut ni la luat boeri că nu am putut face invoeală, notrețu nu am putut strange pentru vite de iarnă măcaru o mână asemenea pentru focu casă încălzim. casa și bordeiu în timpul erno candu va sufla crivațu cu turbare și care aprôpe ași sosit iarna și ne apucă fără nici un rost cum zicem am isprăvit mancarea țolele sau rupt copilașii plangu uitându-se în calea toți so vada vine casa le facă și lor rost pentru iarnă căci orice persoană ar veni în satele noastre cugetu îi spune că în acele case triste este oameni deținuți din revoltă auzindu copilași plangand care au remas aprôpe goi neavandu nici o nadejde căci am vandut tot ce am avut de prin case și am dat- ca să scăpăm pe soți și fii noștri daru parte din noi nu mai avem nici un fel de avere murim de fôme D-le Ministru și alt nimicu, căci acel vant ce a suflat ca o turbare peste capetele nenorociților noștri de țărani au incendiatu tot și acum

MIHAIL ROLLER

nu mai gasim de unde să luam pe muncă și nu avem nici unde și la cine munci caci este o secetă grozavă.

Vă rugăm Domnule Ministru cu lacrimile in ochi ca cu un momentu să fie și soți noștri puși în libertate să se facă mila DVăstre să se reverse și peste noi nenorocitele că de la DVăstră putem să avem o mană milostivă și puternică de ajutoru și nu credem casă fim puse la uitare fiindu așa de nenorocite.

Ale Domniei Văstre

Supuse plecate servitóre nenorocite in numărul 48

Cu Stimă:

Dobra B. Popescu cu 6 copii	Tinca S. D. Gavanescu 3 copii
Alecsandrina R Baboi 3 „	Lina St. Moșu 3 „
Stana S. R. Stoean 5 „	Ióna T. Ciuraru 3 „
Maria St. V. Roșu 5 „	Florea Petre Burcea 4 „
Rada P. R. Voicu 3 „	Flórea M. St. Olteanu 3 „
Andreica P. P-schiva 4 „	Anica P. Gadea 4 „
Leana M. Catana 5 „	Patrana M. N. Ștefan 6 „
Nicula S. S. Eremia 8 „	Diță S. Ionascu 9 „
Leanca M. Avram 6 „	Ghița St. Ionascu 6 „
Vlada G. Bórici 3 „	Manda I. Caragea 3 „
Dragana R. Martalogu 5 „	Rada St. I. Cojocar 3 „
Mica Ctin Vaduva 3 „	Stana P. Porumbeanu 2 „
Lița R. Rădoi 5 „	Tudora St. M. Vardă 2 „
Lina V. R. Chircan 5 „	Stana M. P. Laurum. 6 „
Tinca T. S. Stanilă 4 „	Stana I. P. Micu 3 „
Stana S. Poștaliu 2 „	C-tina A. P. Chițu 4 „
Flórea T. P. Niculae 4 „	Ióna Fl. Burtan 3 „
Gherghina A. Andreescu 3 „	Prada D. Bunea 3 „
Paraschiva I. Selea 7 „	Nastasia St. Scaunasu 3 „
Vasilica Voicu Deaconu 6 „	și celelalte.

* * *

România
 PREFECTURA
 DISTRICTULUI TELEORMAN
 Servic'ul Administrativ
 Nr. 13688

MINISTERUL DE INTERNE
 Servic'ul Poliției Generale
 Journ. Arhiv. No. 26426

Spre știință
 ss/ indescifrabil

Domnule Ministru,

Ca răspuns la ordinul Domniei-Voastre N-o. 69781, am onoare a vă comunica, că și la Vârtoape ca și ori unde in județ este liniste și nu se va întâmpla nimic. — Nu voim să ascundem că inai în fiecare comună se găsește câte un desechilibrat care im-

prăstie tot felul de inesactități. Pe aceștia însă Prefectura '1 chiamă și le arată calea cea dreaptă și ei se astâmpără.

Intru cât privește cazul de la comuna Vârtoapele el stă astfel: semnalându-se de Poliția Roșiori de Vede că la Vârtoape ar fi o mișcare a locuitorilor și neputând vorbi prin telefon cu acea comună din cauză că primarul și secretarul lipseau dela primărie, fiind zi de Duminică, am trimis în localitate un comisar cu 4 geandarmi, cari peste 2 ore ne au comunicat că la Vârtoape nu este nimic, dar că li s'ar fi spus că țăranii din Peri-Râioși au trimis o delegație la Roșiori la D-l M. Belitoreanu, arendașul moșiei spitalelor Brâncovenești, ca să nu dea afară pe un logofăt sau administratorul ce are până ce nu-i socotește, fiindcă ast-fel ei vor perde mulți bani, acel logofăt sau administrator, cunoscând bine toate afacerile moșiei.

Bine voiți vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea distinsei mele considerațiuni.

/ Prefect ss/ *indescifrabil*

p. Director, ss/ Gh. Costea

JUDEȚUL BUZĂU

DOCUMENTE DESPRE 1907

7 Martie 1907

Dl Prefect de Euzeu a referi urgent ce este exact din raportul Dirigintei postale Tătaru

TELEGRAMA

Presentată la Mizil No. 10 data 20/3 ora 6,30 s.

D-lui Director general telgrafo postal

București

Cu onoare vă comunic că locuitori comunei Baba Ana din vecinătatea Mizilului instigați de un soldat Călărași cu schimbul care i a pus în curent cu rescoalele din nostul Moldovei citindu-le jurnalele i-a resculat contra proprietarului Theodor Th. Ion pe motiv că invoelile sunt prea împovărătoare și cu toți au venit în Mizil spre a reclama autorităților Administrative depunând și o petiție prefectului de județ în plic recomandat locuitorii au cumpărat jurnale și au fost sfătuiți de inspectorul comunal a se retrage în comună unde va păși mâine și D-sa spre a convinge întrucât sunt împovărați cu acele tocmele locuitorii sau retras în comuna lor. Vă voi comunica mersul acestor mișcări.

Diriginte Tătaru

* * *

Presintată la oficiul Buzău

No. cuv. 71
Data 21/3 1907
Ore 11 m. 40
No. sosirei
Ore 12

Comunicat dl. Sfetescu.

„ *Dl. Prim Ministru*

TELEGRAMA CIFRATA

f. urgentă

D-lui Ministru de Interne București

Fiind informat că săteni din com. Baba Ana ar fi hotărâți mâine a intra în mare număr în orașul Mizil, am luat măsuri ca o companie de soldați să plece acolo pentru paza ordinei.

Prefect Buzău Anton Bardescu

MIHAIL ROLLER

Presintată la oficiul Buzău

No. present. 146
No. cuv. 103
Data 21/3 1907
Ore 7.20
No. sosirei
Ore

*Comunicat Dl Sfetescu
Dl. Prim Ministru*

TELEGRAMA CIFRATA

f. urgent

Dlui Ministru de Interne

București

Cheia specială. Vă rog să binevoiți a dispune Dl. Director T. P. ca pe lângă oprirea gazetelor de a pătrunde în comunele rurale să fie oprită și corespondența venită din Moldova precum și orice pachete broșuri etc. aducându-mi-se de către of. postale locale orice caz îndată la cunoștință mea de asemenea vă rog să (2 cuvinte indescifr.) de aici a jandarmilor pentru Moldova.

Prefect Buzău Anton Bardescu

* * *

Presintată la oficiul Buzău

No. present. 157
No. cuv. 66
Data 22/3 1907
Ore 10.40
No. sosirei
Data 22/3
Ore 11 s.

Comunicat Dlui Prim Ministru

22/III
Sosit București
22 Mar. 1907
II

C.M.J.

TELEGRAMA CIFRATA

Dlui Ministru de Interne

București

Cheia specială. În comuna Baba Ana în urma măsurilor luate ca și în întreg județul este liniște și ordine. În orașul Buzău se semnalează o mică și restrânsă mișcare cu pornire antisemite; am luat măsurile preventive dictate de împrejurări.

10/3/907

Prefect Buzău Anton Bardescu

DOCUMENTE DESPRE 1907

Presintată la oficiul Buzău

No. present. 175

No. cuv. 64

Data 23

Ora 8.40

Sosit București

23 Mar. 1907

III

C.M.J.

23/3 10 ș.

TELEGRAMA CIFRATA

f. urgentă

Dlui Ministru de Interne Buc.

Cheia specială.

Regimentul Buzeu primind ordin de concentrare cu tendința de plecare ve rog să binevoiți a interveni grabnic să nu fie luat de aici până ce mai întâi nu va veni alt regiment strein pentru înlocuire căci agitațiunea se întinde în județ și am fi expuși a rămânea fără forță și fără apărare.

Prefect Buzău *Anton Bardescu*

* * *

Copie

Comunicată Dlui Graț Manu

„ *Prim Ministru*

C.M.J.

D

44 24/3 7

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 192 cl. s cuv. 155 data 24/3 ora 4,50

Extra urgentă.

Dlui Ministru de Interne

Astăzi o ceată de rezerviști și concediați împreună cu băieți de prăvălie și mahalagii constituiți în două grupuri de câte 250 ómeni au produs desordine în orașul Buzeu spărgând geamurile dela câteva magazine israelite de asemenea un grup de vreo 150 țărani din comuna Scurtesci sau prezentat la mine acasă cerând stabilirea învoelilor având o atitudine amenințătoare a intervenit armata fără a face uz de arme sa operat vreo 20 arestări ordinea deocamdată este restabilită, dar avem temeri serioase de o mare invazie de țărani în orași căci fierberea este mare în mai multe puncte ale județului. Pentru a doua oară vă rog stăruitor să binevoiți a interveni ca regimentele Buzeu să nu fie deplasat până ce mai întâi nu va veni în localitate un alt regiment strein căci altfel rămâne absolut fără apărare și expuși furiei resvrătiților.

Prefect Buzău *Anton Bardescu*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 1333 cl. p. cuv. 30 data 25/3 ora 4,50 1907
Sosită la ora 5,40.

Timbrată cu 30 bani

Domnului Ministru de Interne

Bucuresci

Comuna Cernătesci în revoltă devastat casele arendășesci acum cară porumburile cu carele din porumbare rog luați măsuri suntem nenorociți.

Buculescu Jud. Buzeu

Expediată 26/3 7.20

Sos't București

25 Mar. 1907

III

NOTA TELEGRAFICA

Prefect Buzeu

Rog luați cunoștință de telegrama No. 1333 prezintată la oficiul Buzău de Buculescu.

Mnistru Interne Nicol.

* * *

Sos't București

25 Mar. 1907

II

Comunicat
off C.C.M.

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 235 cl. s cuv. 204 data 25/3 ora 7,30 1907
Sosită la ora 7,45

Urgentă.

Dlui Ministru de Interne

Bucuresci

Astăzi pe la ora 12 un număr de peste 1000 săteni din comunele apropiate de orașul Buzeu: Mărăcineni, Scurtești, Cernătesci, Zărnesci Zilișteanca și Fundeni dupe ce au devastat casele și armanele arendașilor și proprietari'or din comunele lor au voit să năvălească în orașul Buzeu înarmați cu ciomege fiind întâmpinați la bariera orașului despre Focșani de către autoritatea civilă și 2,½ companii de infanteriști în zadar am parlamentat cu dâșii întrebuințându-se toate mijloacele pacifice spre a-i con-

vinge să se retragă, ei înaintând cu îndărjire în contra armatei și atacând cu pietre sau sunat trâmbițele și sau făcut cele trei somațiuni fără nici un rezultat. Atunci sau tras focuri care au lăsat 7 morți și 7 răniți dupe care rebelii s'au împrăștiat și au luat la fugă spre satele lor. De asemenea sătenii din comunele Căndești Simileasca Băești Aldeni și Gura Dimini au atacat și devastat pe arendașii și proprietarii din comunele lor, iar comunele Costești și Cioranca sunt în fierbere cu tendințe spre oraș. Am luat cele mai energice măsuri cu mijlocele de care dispunem pentru apărarea orașului și potolirea răsvrătiților din județ. Vă vou ține în curent.

Prefect Buzău *Anton Bardescu*

* * *

TELEGRAMA

Presentată la Buzeu No. 237 cl. s cuv. 263 data 26 ora 12 d.

Ministru Interne Buc.

Azi un număr de peste o mie săteni din comunele Zilișteanca Zărnesci Mărăcineni Fundeni și Scurtesci au voit să invadeze în oraș. Autoritățile au voit săi oprească dar nereușind iau somat conform legii dânsi au refuzat a se opri și întorce înapoi ba devenind amenințatori și unul dintre dânsi sub pretext de a parlamenta a atacat pe căpitanul Munteanu din infanterie. Atunci sa făcut uz de armă. Sunt 9 morți și 5 răniți din cari 4 morți din comuna Zărnesci 3 din Mărăcineni 1 din Fundeni și 1 nu se se știe din ce comună.

Cadavrul lui fiind ridicat și luat de locuitori. Cei răniți sunt: 3 din Fundeni, 1 din Zărnesci și 1 din Scurtesci. Mi se spune că sau devastat conacurile moșilor Dlui M. Antonescu și altor proprietari și arendași din comunele citate mai sus asemenea se spune că sau făcut devastări în comunele Cernătesci la arendașul Spiru Peclaride în comuna Aldeni la Gogu Stănescu la Băești la Ion Răpeanu. Devastările se zice că au continuat pe Valea Slănicului până în comuna Niculesci la arendașul Sterie Stănescu. Nu cunosc pagubele căci comunicația telefonică este întreruptă, liniile fiind distruse de resculați. Măine pleacă un escadron de călărași acolo se semnaleză mișcări în comuna Căndesci. Sa ordonat trimiterea acolo a unui divizion de *artilerie* numai cu oameni călări. Sa instruit de parchet faptele petrecute și sa permis înmormântarea cadavrelor.

În celelalte părți de județ dupe informațiuni ce mi-a dat prin telefon chiar astă seară primarii comunelor e liniște.

Prefect de Buzeu *C. Iarca*

TELEGRAMA

Presentată la Buzeu No. 260 cl. s cuv. 560 data 27/3 ora 12,40 d.

D-lui Ministru de Interne București.

Pentru astăzi am onoare a vă aduce la cunoștință următoarele fapte petrecute în acest județ:

1) Devastările începute de alaltăeri pe valea Slănicului au fost oprite prin trimiterea armatei acolo care a și arestat vreo 20 dintre revoltați și jefuitori.

2) Resvrătiți și concediați din comuna Policiori care fuseseră concentrați la regimentul Rîmnicea Serat din care fac parte întorcându-se acasă au instigat și determinat pe ceilalți locuitori a se resvrăti. Astfel ei au devastat conacul moșiei D-lui Nicu Butculescu și al arendașului dela gura văii proprietatea D-lui Desliu. S'a trimis acolo două divizioane de călăreți din artilerie rezultatul întreprinderii lor mi este necunoscut neavând telefon până la acea comună.

3) Tot pe valea sărătelului unde se află policiori ni sa semnalat oarecare mișcări la comuna Cănesci. Sa însărcinat trupele de artilerie din Policiori a merge până acolo.

4) Semnalându-se o nouă mișcare în comunele Silișteanca și Fundeni sa trimis acolo un division de călăreți artileriști și o companie de infanterie precedată de un detașament de șese-sprezece jandarmi, călări. Simpla apariție a trupelor a făcut ca ordinea să fie restabilită nemaî producându-se nici o desordine. Totuși ni se raportează că administratorul D-lui Al. Marghiloman un anume Nicolau care ar fi fugit de aseară de la conacul moșiei Fundeni ar fi fost bătut din care cauză ar fi și murit.

5) S'a semnalat oarecare agitație și în comuna Cochirleanca pentru a le potoli sa trimis detașamente de jandarmi care se afla în comuna Fundeni.

6) Sa semnalat de către șefi stației joita și Cilibia oare care mișcări țărănești cu intenție de a ataca gările sa trimis geandarmi și nu sa întâmplat nici o desordine.

7) La comuna Albesci locuitori au atacat cancelaria administrației moșiei distrugând registrele altă desordine nu sa produs

8) Din comuna Pogoanele am primit știri liniștitoare totuși arendașul evreul Ackerman a plecat astă-noapte din comună. Nici o desordine, până acum în comună.

9) În comuna Gherașeni sa semnala oarecare mișcări sa trimis un escadron de călărași cari liniștind lucrurile sau întors.

10) Locuitori din comuna Movila Banului care veniseră la oraș în număr de vre o sută sau liniștit prin faptul că proprietarul le a redus din învoeli și sa întors înapoi.

11) În comuna gura Sărați se semnaleză oare care mișcare

DOCUMENTE DESPRE 1907

din cauza schimbării prețurilor embaticurilor dar fără importanță până acum.

12) La Căndești unde se semnalase de eri oare care mișcări este liniște.

13) Ni se semnalează oare care mișcări în comuna Morunișu dar fără importanță.

14) D-l Petetu proprietarul moșiei Calvini exprimă temeri pentru siguranța averii sale.

15) Reclamația D-lui Buculescu din Comuna Cernătesci cred că este fondată. Dupe cum am arătat mai sus parte din locuitori jefuitori sau arestat.

16) În toată plasa Tohani este liniște.

17) În comuna Grăjdana locuitori au făcut oare care stricăciuni la conacul moșiei Tisescu ținută în arendă de un evreu.

18) În momentul când vă raportăm adică la ora 11 noaptea șeful stației Balaci comunică că un tren de marfă venind dela Buzeu a fost atacat cu pietre la capul podului de peste apa Buzelui în cătunul vadu pași sa dat ordin primarului comunei scurtesci a lua măsuri de siguranță.

19) Acum chiar primim știri că în comuna Padina locuitori sau resculat cerând reducerea învoelilor.

Nu se semnalează însă nici o desordine.

Prefect Buzău C. Iarca

STUDEN
UNIVERSITATII
CLUJ
LUBUL

TELEGRAMA

Presentată la Buzeu 304 s 114 c 27/3 114 c 27/3 11

Dlui Ministru de Interne Buc.

Astăzi liniște în tot județul afară de comuna Odăile unde sa devastat conacul moșiei Dlui Haralambie Ralescu.

Răsvrătiți nu sau retras decât după ce au sosit *diviziunile de artilerie* care au fost nevoite să facă *uz de arme* răbind doi și arestând vreo 25 primesc însă dela inspectorul comunal Grițorescu care se afla în comuna Vintilă Vodă știrea neliniștitoare ca atât comunele de din susul acestei cât și cele de din josu se găsesc al ataca. Sa ordonat trimiterea acolo a unei companii de infanterie sper să plec și eu mâne dimineța în întâmpinarea lor.

Prefect Buzău Iarca

MIHAIL ROLLER

*Comunicat Dlui Sturza
Averescu
Brătianu*

33
cpt. indescifr.
Sosit București
28 Mar. 1907
II

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 356 s 166 28/3 10 s.
Sosită la data 2 1907

Dlui Ministru de Interne Buc.

În tot județul liniște afară de comuna Laposu unde s-au produs devastări la conacul moșiei dlor frați Georgescu de către locuitorii din Prahova. S-au trimis în contra lor un detașament de 50 călăreți din excadronul pornit la Pătărlage. Câțiva țărani din cătunul *Soresci* pendinte de comuna blajani au început să devasteze pădurea dlui Mihail Antonescu și n cerkez au fost respinși de gendarmi călări trimiși să facă patrularea acelor comune și unul a fost kiar rănit. Astăzi a plecat dl. substitut de procuror însoțit de o companie de infanterie ca să facă cercetări asupra devastărilor comise în comunele de pe valea slănicului și să aresteze pe vinovați. Sau arestat până acum vreo 70 țărani cari s-au trimis la Buzeu.

Judecătorul de instrucție a început instruirea delictelor. Făcându-se perkeziție sau găsit pe la diferiți țărani produsele furate de pe la arendași și inșii au început a le readuce la patule și magazii.

Prefect C. Iarca
N. 1836

* * *

*Exp. Corp III armată Galați
D. Sturdza
Averescu
M. Resboi*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Buzău No. 350 cl. s cuv. 215 data 28/3 ora 6.30 s

*Corp. III arm. Galați
fiind adresată și acestui corp*

Ministerului de Răsboi București

situația 15 Martie ora 4 p.m.

Raportez: 1) Județul Buzeu 5½ companii orașul Buzău, 1 companie trecută din valea Călnăului în valea Slănicului ajunsă Cernătești, merge Vintilă Vodă; 1 companie plecată cu procurorul pe

DOCUMENTE DESPRE 1907

valea Buzăului arestează capii resculaților din Mărăcineni, Potoceni, Mateesti, Sapoca, un pluton infanterie Mizil un escadron pe valea Slănicului la Vintilă Vodă cu detașamente spre Scheau și Lopătari. Un escadron pe valea Buzăului la Pătârlage cu patrule la valea viei. Un escadron artilerie pe valea Sărățelului la Cănești și Joseni 2 secții tunuri pornite Ploști. 7 a.m. 2 secții tunuri și un escadron artilerie la Buzău. Partea de câmp a județului liniște la munte agitație. Valea Slănicului și Sărățelului ținute respect trupe. Se arestează capii resvrătitorilor. Județul Ialomița 6 companii călărași 1 companie împărțită Căzănești, Miloșești și Jilavele un pluton gara Mărculești și altul gara Ciulnița. Reg. 5 călărași concentrează trupe cu schimbul nu se semnalat agitații.

Județul Prahova: 6 companii Ploști mai puțin detașamentele trimise la Florești Buda Doftana, Corlătești și Bâcov, 1 companie Bustenari și alta Băicoi. Un escadron Ploști cu patrule la Bucov și Brazi. Mici agitații la Băicoi Măgureni și Târgușor care sau potolit.

General C. Iarca
Nr. 18103

* * *

Trimis Min. Interne
D. Sturdza
D. Averescu

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Buzău No. 410 cl. s cuv. 110 data 29 ora 10.20 s

Domnului Ministru de Interne București

Orele 10 seara. Până la această oră astăzi în tot județul liniște. Ni sa semnalat oarecare agitațiuni în cătunul Valea Scheilor pendinte de comuna Tohani. Sa trimis acolo o companie de infanterie. Acum primim o depeșă dela primarul comunei Jugureni că și în acea comună oamenii ar fi agitați. Am dat ordin că o parte din compania dela V. Scheilor să treacă în comuna Jugureni. Astă noapte a ars două șire de pae ale arendașului Pulopolu în comuna Mihăilești. Crezându-se că incendiul ar fi opera sătenilor revoltați sa trimis un detașament de 8 jandarmi sa constatat însă că focul a luat naștere din întâmplare și că sătenii sunt liniștiți.

Prefect C. Iarca

MIHAIL ROLLER

53 Buc.
30/3 9.10

TELEGRAMA

Domnului Prefect Buzeu

Rog informați-ne dacă la Bădila comuna Părscova fost devastări.

Ministru Interne ss *Brătianu*

565 serv. 30/3 8.30 s.

* * *

*Com. Dlui M. Brătianu,
Sturdza
Averescu
Palate*

128
cpt. indescifr.

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 551 o 91 31/3 10.40 s.
Sosită la ora 11 s.

Ministru de Interne București

În tot județul completă liniște sau mai adus la parchet câțiva din cei implicați în jefuiri. Astăzi am văzut comunele Zelișteanca Fundeni Zărnești și vadu Soveștilor am stabilit de acord cu proprietarii sau reprezentanții lor și cu sătenii învoelile pentru anul curent învoelile vechi erau îngrozitoare veți avea mai târziu un dosar complet. Măine plec pe valea Slănicului să văd devastările comise și să stabilesc învoelile devastărilor dela dl. Cătuneanu și Mihail Antonescu sunt de puțină importanță. La Vadul Soreștilor sunt mai însemnate.

Prefect Buzău Iarca
N. 1940

* * *

*Com. Minister R.
Averescu
Mter Interne
Sturdza
Palate*

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Buzău No. 57 cl. 256 cuv. s data 3 ora 6 d.

Ministru de Resboi și copie Ministerul de Interne Buk.

Situația trupelor zona diviziei în ziua de 20 Martie județul Buzeu. Aceeaș situație ca în ajun. Companiile din regimentul 16 trimise la Vintilă Vodă și Cănesci ajunse destinație iar companiile din regim 8 înlocuite întoarse la Buzeu. Un început de agitație la *Pietrôsa de sus* să trimis un sergent cu 15 călărași și 4

DOCUMENTE DESPRE 1907

gendarmi rurali pentru liniștirea spiritelor unde sa trimis un pluton cavalerie din grupul Urziceni. Sa adus dela Tantesci *pe primar un consilier comunal și agentul fiscal care se zice ar fi făcut instigațiuni* sunt depuși la arestul poliției. Sa găsit de asemenea la casa unui soldat cu skimbu care acum este concentrat în regimentul 32 un manifest revoluționar sa dat ordin ca să fie adus la Buzău pentru cercetare. Pretutindeni în celelalte părți a județului liniște.

Județ Prahova: Situația trupelor aceeaș ca și în ajun cu adăogirile următoare: O comp. din batalionul Suceava a fost trimisă la Ciorani o comp. de regim. Dragoș la Filipești Târg 1 pluton la Găgeni Tintea și un pluton la Buștenari ambele din Mirea artilerie cu escorta ei trimisă eri la Comarnic sosită la Ploești. In tot județul liniște. In Ploești la fabrica Klein un început de grevă lucrătorii au reluat lucrul. De eri și până azi sau arestat 77 ruși fost marinari pe Potemkin și un strein tot rus venit din Tulcea. Județul Ialomița: aceeaș situație ca în ajun sa trimis încă 2 patrule în gările Dalga și Lehliu în jud. liniște.

Comand. Divizie 5 General Iarca
18506

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Buzău No. 323 s cuv. 68 data 15/4 ora 11,30 d. 1907
Sosită la ora 1.30 s.

Ministru Domeniilor Buc.

Petrache Ștefănescu arendașul moșiei statului Barbu, la fața din comuna Grajdana, ară poenile ce avea luate în arendă, și a căror destinație a fost tot deauna pentru pășune numai în scopul de a sili pe locuitori să facă învoelile ce vrea dânsul, locuitorii în absolută lipsă de pășune. Rog ordonați a nu permite arătura izlazurilor sar putea întâmpla desordine.

P. Prefect Buzeu G. Anastasiu
N. 2515

MIHAIL ROLLER

6 Aprilie Comunicată D. Brătianu
Prezentată la Oficiul Buzeu

No. prezent. 405
No. cuv 105
Data 19/4
Ore 6.50
No. sosirei
Ore 7

Sosit București
19 Apr. 1907
I

Dlui Ministru Interne București

Dnu Gaitan arendașul moșiei Padina reclamă că locuitorii au intrat cu plugurile pe moșie deși n'au primit învoelile ce le-a propus dsa. Am dat ordin inspectorului comunal a trece în localitate și a face să se respecte drepturile proprietate. Invoiala propusă de arendaș este grea și neexplicabilă față cu arenda ce plătește. Trebuie chemat arendașul care este membru partid liberal și convins să primească învoiala ce cere locuitorii din Padina.

Prefect Buzeu *Iarca*
Nr. 2699

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
No. 30201 17 Apr. 1907

a se comunica telegrafic
Pref. Buzeu
Nicol.

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 7769

Din ordinul Dlui Secretar,
va rămâne în nelucrare

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 668 cl. s cuv. 112 data 21/4 ora 1 s.
Sosită la ora 1.40 s.

Foarte urgent

Ministru Interne Buc.

În acest moment aflu că vreo 200 locuitori din Boldești Jud. Buzeu vecină cu Sălciile din acest județ, au venit azi dimineață la curtea arendașului N. Dumitrescu cerându-i să le dea actele moșiei spre a le rupe. Arendașul a reușit să fugă la comuna Sălciile de unde sa înapoiat la comuna sa cu căpitanul Niculescu și 40 soldați. Locuitorii sunt foarte îndârjiți. Inspectorul comunal al meu care se află în Sălcii, raportează că comunicațiunea telefonică între Boldesci cu autoritățile din Buzeu este întreruptă. Prin înțelegere cu comandantul Brigaziei voi lua energice măsuri ca să nu se întindă rescoala și în acest județ.

Prefect Prahova *Luca Ionescu*
No. n'are

DOCUMENTE DESPRE 1907

*Copie după telegrama No. 20 a comandantului
Plutonului Boldești către Divizia 5 Inf.*

Am onoare a raporta următoarele:

Comunele Boldești, Grădiștea nu voesc a se învoi cu arendași, refuză a eși la munca câmpului de altfel până în prezent nu prezintă spirite de rescoală, patrularea prin comunele vecine se face în fiecare zi.

ss-Melinescu

conformă Indescifr.

* * *

*Copie după adresa Dlui Prefect No. 2992
către dl. comandant al Diviziei 5 Inf.*

Domnule Comandant

Am onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune ca detașamentul de armată de la comuna Boldești să nu facă nici o presiune asupra sătenilor spre a-i determina să primească învoeli ce nu le convin și a se mărgini numai a păstra liniștea.

(ss) C. Iarca

conformă indescifr.

* * *

România
Inspectoratul General al Gendarmeriei Rurale
No. 04356 2 Iul. 1907
La răspuns a se cita numerele

MINISTERUL DE INTERNE
53923 3 Iul. 1907
Registratura Generală

6/7

*Se va cere relațiuni dela prefectură
Telegrama dela Buzeu*

Domnule Ministru,

Am onoare a raporta că comandantul Companiei Gendarmiei Rurali Buzău cu No. 1453/907 ne face cunoscut că *Locuitorii din comuna Nehoiășu județul Buzău a pătruns în pădurea satului Giurca* de pe teritoriul acelei comuni și au început a devasta, ei au amenințat cu moartea pe primarul acelei comuni dacă i împiedică la devastare. —

Imediat a trecut în localitate șeful secției Pătărlagele cu gen-

MIHAIL ROLLER

darmii conform cererei făcută de către D-l Inspector Comunal respectiv. După informațiunile căpătate telefonic dela autoritatea comunală a comunei Nehoiașu, locuitorii devastatori sau retras când au sosit gendarmii.

Binevoîți, vă rog, Domnule Ministru a primi asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Inspector General Lt. colonel *indescifr.*

Stampila
Inspectoratului Jandarmi Ilfov

Șeful cancelariei căpitan ss *S. Cămărășescu*

*Nu am nici o telegramă
de la Buzău în această
ceștiune.*

ss Dragomirescu

JUDEȚUL PRAHOVA

DOCUMENTE DESPRE 1907

*Comunicat Sfetescu
Moruzi
și Prim Ministru
ss/ indescifrabil*

C.M.J. 21/8

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 307 cl. S`cuv. 66 data 21/3 ora 8 s.
Sosită la... data... ora 8,30 s. transmisă de...

Prim Ministru Buc.

Pentru a putea avea o privighere mai sigură a lucrătorilor explôtărilor petrolifere din Campina; rog dispuneți ca poliția Capitalei se'mi trimită câți va agenți de siguranță mai cu seama ca duminica sindicatul meseriașilor vor să țină o întrunire cu studenții din Bucuresti. In toate cele lalte comune ale județului e liniște deplină și am luat mesuri să se mențină.

Prefect Luca Elefterescu
Nr. n'are

* * *

*Comunicat Prim Ministru,
ss/ indescifrabil*

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 348 S cuv. 70 data 23 ora 6 s.
Sosită la... data... ora 6,30 s. transmisă de...

Prim Ministru

Buc.

Neînțelegerile ce se ivise la Fantanele proprietatea C. Ariton s'au aplanat. Până acum in tota prahova avem liniste completă. Am luat toate masurile la Bustenari, Campina, Baicoi și Ploesci ca maine se nu fie nici o desordine daca se va renunța la întrunirile anunțate dupe cum sper. Orice tulburare va fi evitată. Depun totă energia necesară ca sa nu se intample nimic.

Prefect L. Elefterescu
N. n'are

MIHAIL ROLLER

*Comunicată Gen. Manu
ss/ indescifrabil*

t. r.

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti Nr. 489 cl. p cuv. 31 gr. data 24/3 ora 7,40 s.
Sosită la... data... ora 8, s. transmisă de...

Prim Ministru

Buc.

Pentru că me tem că la Buda s'ar putea întâmpla vre-o de-
sordine am dispus ca kiar acum se pornească un detașament mili-
tar pentru paza.

Prefect Luca Elefterescu

C.M.J.
10.30

Sosit București
24 Mart. 1907

P. conformitate, ss/ indescifrabil

* * *

12 C.M.J.
24/3 1,20

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti No. 400 cl. S cuv. 132 data 24 ora 11 D.
Sosită la... data... ora 11,20 s... transmisă de...

Prim Ministru

Buc.

De-ore ce de trei zile se svonise că și în prahova sunt instiga-
țiuni de rescôle țerenesti am luat pretutindeni măsuri de preve-
nire ori-cărei turburări. In localitățile bănuite am luat înțelegere
cu preoții. Invețetorii, primarii și secretari, le am dat povețe și
i'am făcut responsabili de ori-ce agitație. Acolo unde țeranii ar fi
avut ori care revendicări am chemat pe fruntașii la prefectura le
am dat sfaturi convenite și s'au intors liniștiți și mulțumiți

Pana acum din județul și de la Bustenari, și la Câmpina și
Baicoi am raporte de deplina liniște. Dacă isbutesc dupe cum
cred grație mesurii luate ca să se amâne intrunirile muncitorilor
și meseriașilor atunci orice tulburare va fi evitată.

*Prefect L. Elefterescu
Nr. n'are*

DOCUMENTE DESPRE 1907

C.M.J.
t. r.

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 470 cl. cuv. 76 data 24 ora 5,40.

Prim Ministru

Buc.

C.M.J.
24/3 11 s.

Sunt mulțumit ca am isbutit sa impiedic intrunirile anunțate, la ploesci și campina de către muncitori și meseriași astfel am evitat manifestațiile de strada și ațîțările la rescolă. Inceputurile de resvrătire ale țăranilor din cate va sate le-am aplanat prin buna înțelegere cu fruntași cu care am vorbit prin telefon. Pana acum am liniste pretutindenii, maine me duc in cateva comune unde cred ca prezența mea e necesară.

Prefect *Luca Elefterescu*
P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

C.M.J.
Nr. 17 24/3 3,42
ss) *indescifrabil*

TELEGRAMA .

Prezentată la Ploesci No. 462 cl. cuv. 111 data 24 ora 2 s.
Sosită la... data... ora 2,20 transmisă de...

Prim Ministru Buc.

In toate comunele până acum am isbutit sa mentin deplina ordine, la magureni țăranii se resvrătise in contra administratorului caruia îi cerea să nu le marească invelile.

Am isbutit sa restabilesc comunicația cu primeria și la telefon am vorbit cu un fruntaș tzeran draghici și leam dat toate pozețele ca sa lase pe administrator sa plece din primărie și sa faca plangere scrisa pentru nevoile lor. — Am isbutit să'i linistesc, acuma țăranii redactează petițiunea și imediat ce voi primi v'o inaintez. In plasa filipești nu am nici un concurs din partea inspectorului cocorescu pretinzând ca de trei luni e tot bolnav.

Prefect *Luca Elefterescu*
Nr. n'are

P. conformitate ss/ *indescifrabil*

Comunicat

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 557 S cuv. 52 data 26 ora 7 s.
Sosită la... data... ora 7,30 s.

Ministru de Interne Buc.

Din informațiunile telefonice ce avem dela Inspectorul comunal și primarii comunelor Corlatesci și Berceni țăranii din aceste comune sunt foarte agitați și voesc a devasta; garnisóna Ploesti a fost anunțate pentru ca în urmă să putem lua măsurile necesare Cu ónore comunic. —

p. prefect Prahova *N. Stanciu Stanescu*
3798

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti No. 534 S cuv. 95 data 26 ora 6,30 s.
Sosită la... data... ora 6,50 s.... transmisă de...

Urgent *Ministru Interne Buc.*

Poliția Sinaia ne comunică că țăranii din Isvor și Furnica pendinte de comuna Sinaia se agită contra Eforiei cerând Islaz pentru vite pe munții Furnica și Șețu precum și libertate a lua lemne din pădure gratuit. Peste 40 țărani au semnat o petiție către primar cerând acestea.

Spiritele pentru moment sunt destul de calme însă așteaptă dela primar rezultatul cererei lor.

Rog bine voțiți a interveni la Eforie spre a decide măsurile ce trebuie luate căci în caz contrar se vor rescula.

p. Prefect Prahova *N. Stanciu Stănescu*
3795

* * *

Urgent

Comunicat și D-lui Bratianu

” ” *Sturdza*

27/III.

” ” *Averescu*

” ” *Minister Resboiu*

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 575 cl. cuv. 271... data 27 ora 2
Sosită la... data... ora 2,40 s.

Urgent *Ministru Interne*

În tot județul liniște. La moreni unde s-a trimis un detașament de geniu din bucurești nu s-a produs nici o turburare, printre lucrătorii mecanici e panica din cauza ca mecanicii germani au

DOCUMENTE DESPRE 1907

plecat cu familiile și bagajele la bucurești, capitanul Gorski care comanda detașamentul mia comunicat ca prin toate satele pe unde au trecut na observat nici o mișcare printre sateni, are însă temeri ca vor izbucni turburări în comunele învecinate, din Dâmbovița. La nevoie sa trimete soldați în acele comune. — Sunt agitați locuitorii din baicoi-floresti și Magureni cerând sa se dea pament din moșia D-lui G. Gr. Cantacuzino cu vânzare sau arendare. Au formulat o petiție pe care vor să o prezinte la București ministerului o delegație a lor. Avem în cate trele comunele trupe suficiente. Am dispus sa plece imediat in localitate primu procuror și am dat ordin comandantului de jandarmi se plece de la moreni la baicoi.

La corlatesti oameni cer sa li se reduca in voelile un grup de vreo 70 locuitori staționează la primarie așteptând sosirea arendașului. Acolo e un detașament de 40 calarași trimiși azi dimineța și inspectorul comunal. Am intalnit pe arendaș și l-am rugat să se duca in comuna pentru a se înțelege cu oamenii. La boldesti lipanesti a fost de dimineța o mica neînțelegere între locuitori și administratorul moșiei D-lui G. Ionescu pentru niște drumuri, grație intervenției inspectorului Comunal lucrurile — sau liniștit, am trimes in sa 4 gendarmi și 40 calarasi — La bucov sa observat miscare printre sateni din cauza invoelilor cu proprietarii, autoritățile iau liniștit, calarași patrulează.

Prefect Prahova *Luca Ionescu*
Nr. n'are

* * *

Comunicat D-lui Ministru Bratianu.

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti No. 561 cl. S cuv. 53 gr. data 27/3 ora 12,30

Ministru de Interne București

In acest moment a. sosit din Buștenari comandantul Geandarmilor mă asigură că in toată schela e liniște perfectă. Grevele sau potolit și lucrul sa reluat la toate sondele, sunt acolo 200 soldați din regimentul 32 și 14 geandarmi rurali. Comandantul geandarmilor pleacă mâine dimineța la Moreni.

Prefect Prahova *Luca Ionescu*

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA

Prezentată la Urlați Notta cuv... gr... data 28 ora 12 s.

*Director General al Poștelor și Telegrafelor,
București*

În comuna Sângeru sătenii devastat curtea și conacul Grădișteanu acum furioși se năpustesc asupra casei Dlui Mișu Ba-beanu sau dărâmat pătulele și cărciuma lui Corlătescu — devas-tând toate bucatele împrăștiate pe câmp butii cu vin și țuica văr-sate chiar acum inspector Negulescu plecat la Sângerul liniș-tească spiritele sau luat masuri să se trimită cavaleria în galop să restabilească răscoala la Ciorani de sus și de jos firul telefonic tăiat nu avem însă nici o informație în reu.

Oficiul Urlați

* * *

Comunicat D-lui Brătianu, Sturza, Averescu

TELEGRAMA

Prezentată la ploești nr. 785 s 313 c 28/3 11,35 s.
Sosită la... data 29/3 ora 12,30.

Urgent Ministru Interne Buc.

Trupele trimise la singeru nu sunt încă în atingere cu ras-culați, compania de infanterie neputând ajunge de cât la valea boului unde va rămâne noaptea asta fiind obosită. — În preajma singerului sunt două detașamente cavalerie cari vor intra în ac-țiune îndată ce vor sosi infanteria. Rasculații sau desparțit în 2 cete de câte 400—500 oameni una sa îndreptat spre lapos din buzan pentru a devasta casa proprietarului Mihalea Georgescu și apoi se vor întorce la salcea pentru a devasta o altă proprie-tate a acestuia, a doua ceată sa îndreptat spre udresti de unde întăriți cu locuitori din aceasta comuna au intențiunea a veni la urlați și de aci la ploești. — În satul sangeru a rămas ca 150' rasculați. — Acestea informațiuni au fost culese de la un rasvratit arestat sau luat masuri ca mâine dimineața amandoua cetele sa fie urmărite și prinse. — La adancata pe la orele 8 au venit la primărie vreo 200 sateni amenințând cu mărtea pe primar dacă nu le va da condica de invoeli agricole, am vorbit la telefon cu unul din fruntași rasvrațiților indemnându-i la liniște și în urma după ce li sa dat condica sau împrăștiat liniștiți. La nedelea ga-geni și buda unde sunt proprietățile D-lui G. Gr. Cantacuzino

sateni au fost tota ziua in fierbere catre seara sau liniștit *la gageni sau taiat lemne de foc ca vreo 20 care din padurea statului și a dlui Cantacuzino*. Autoritatea comunală vroia sa i impiedice ei fiind foarte agresivi am permis sa incarce caruțele cu lemne și sau liniștit.

La salcia și ciorani am temeri ca maine se vor rescula sateni din cauza invoelilor agricole sa trimis de azi o companie de infanterie în căruțe cu cai. Maine la ora 1 vor porni acolo două tunuri cu 50 artileristi calari cari sosesc maine dimineața din buzau. *Va fi nevoie sa se sporească trupele de la buda floresti baicoi și magureni unde e posibil să se produca turburari. La manesti și buda palanca trimis asta seara detasamentu cavalerie. Din sinaia polițaiul comunica acum că un grup de țzarani din valea lui Tamac pendinte de moroeni județu Dambovița au pornit foarte agitați, spre sinaia, comandantul marinei înființat un post de 10 dorobanți la podul După valea Izvoru distanța 5 kilometri de sinaia provizoriu un post telefonic. — In Sinaia e liniste, în regiunea petroliferă de asemenea liniste.*

Prefect Prahova Luca Ionescu

* * *

Com. D-lui Brătianu

„ „ Prim M.

„ „ Averescu

„ „ Palate

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 775 s 158 C 28 — 6,30 s.

Ministru de Interne Buc.

Inspectorul Comunal al plasei Cricov raporteaza ca sosind astazi in apostolache ora 2 p. m. a aflat ca locuitorii in numar de 300—400 din comuna Sangeru au devastat casele proprietarilor Corlatescu și Balceanu au luat țuca din magasie și apoi a dat drumul sa curga in drumul lor au silit pe orice satean intalnit ca se se asocieze cu danși au batut reu pe ajutorul de Primar și se crețar au stricat Telefonul și au închis pe Geandarmi in Primarie acum plecat spre satul Tisa pendinte de comuna Apostolache. Numarul ar fi crescut, dl. Inspector așteapta in Apostolache armata cu care eși intru intampinarea lor. la Salciile se arata sar fi intrerupt comunicatia telefonica se banuiesc ca se agita locuitori sa trimis armata in acea localitate precum și la Ciorani și la Urlați care sa patruleze prin aceste localități și prin vecinatate.

p. Prefect Prahova Stanciu Stanescu

3897

MIHAIL ROLLER

Comunicat D. Bratianu
" D. Sturdza
" D. Averescu

Sos't București
28 Mart. 1907
III

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci No. 700 s. 303 c. 28/3 3 1.

forte urgentă

Ministru Interne

București

Azi dimineata locuitorii din comuna Sangeru sau dus la curtea Proprietarului Filip Corlatescu au devastat casa au distrus porumbarul și pivnița impraștiind porumbul și varsand vinul și țuica, au devastat apoi carciuma aceluiaș proprietar asvarlind marfurile afara de aci au pornit la casele Dlui Misu Babeanu senator și primar al comunei. Devastand casa nu a fost nimeni omorat aceste informațiuni mi lea dat Primarul Comunei invecinate Tataru sateni rasvrațiți puind mana telefonul din sangeru la ora 9 pornit in localitate un puternic detasament de Calarasi in galop la 1,46 cu trenul pornit o companie infanterie la albesci și de aci la sangeru din acest moment pleaca cu automobilul Primul Procuror, in toate cele alte Parți ale Județului liniste. In regiunile petrolifere absoluta liniste și siguranța sunt foarte militare suficiente inte toate. Schelele și sau luat cele mai severe mesuri pentru paza depositelor fabricelor și sondelor lucrul se urmează in sonde și in fabrici ca in timpurile normale. pretutindenii personalul mecanic și lucrătorii s'au in voit cu direcțiunile incetand toate grevele Am o deosebită grije asupra regiunilor petrolifere interesandumă din oră in oră de starea lucrurilor. Ne multzumi- rile locuitorilor din sinaia au incetat in urma dispozițiunilor luate de eforie in privința pašunatului. Știrile date de universul ca in comunele Corlatesci Berceni și Cosepi sau rasvratit locuitori și au incendiat casele arendasisci sunt inexacte. Eri chiar in urma sfaturilor mele arendasu din Corlatesci a inchiat contracte de in voeli favorabile cu locuitori și lniste sa restabilit. In bucov și Pleasa unde erau temeri serioase de rescôla pana la aceasta ora nu sa produs nimic grație masurilor energice ce sau luat. petiția semnata de 300 locuitori din Baicov cerand impartirea moșiei Buda Gageni a D-lui G. Gr. Cantacuzino adresată D-lui Prim Ministru mi-a dat-o mie locuitori renuntzand a mai merge la Bucu- rești.

O voi trimite D-lui Prim Ministru cu Poșta am temeri desor- dini in comunele invecinate cu Buzeul și nordul Ialomiței. Azi dimineata au fost taiate firile telefonice intre comunele Salcia Cioranii de sus și de Jos. Au fost in sa imediat restabilite de can- tonierul Judetzului.

DOCUMENTE DESPRE 1907

Rog interveniți grabnic să se trimeata din Buseu sau Mizil prin acele comune trupe calari pentru patrulare sau in lipsa infanterie Comandantul Brigăzei intervenit deja la Mizil trupele ar trebui sa vie imediat.

Prefect Prahova Luca Ionescu

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

Trimis D. Bratianu

„ D. Sturdza

„ D. Averescu

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci 780 s 213 c 29 9,20 d.

f. urgentă

Ministru Interne Buk.

In timpul nopței nu sa intamplat nimic in tot judetzul pana aceasta ora armata trimisa la singeru nu este in atingere cu resculatii. Cu sangerul nu se pote comunica fiind telefonul distrus prin oras se vorbesce ca o parte dintre sateni cari au plecat la Laps in judetzul Buseu ar fi devastat casa proprietarului Mihalea Georgescu varsandui tzuica din pivnița acea. banda e urmarita de un detasament cavalerie infanteria care a ramas asta nopte in Valea boului nu a ajuns încă la sangeru azi vor merge in parțile mai agitate cativa tineri advocati și alți cetățeni cu influența printre sateni ca sa ajute acțiunea ad-ției pentru linistirea spiritelor in trenul care aducea rezervisti concentrați de la inotesci am prins un cismar din Bucuresti facand agitatiuni printre reser-visti indemnandui la nesupunere sa mai prins in acelasi tren fa-cand agitatiuni un alunar, om cu avere din Ploesci alegator in colegiul I care umbla cu alune de vânzare in trenuri între Ploesci și Buzeu amândoi sunt arestați din ordinul meu și aduși la Ca-zarma reg. 32 acum de dimineata vor fi anchetați de Procuror, am arestat eri 2 instigatori la Ploestiori și sunt pe urma altora la Bucov și Boldesci lipanesci.

Prefect Prahova Luca Ionescu

* * *

Sosit București

28 Mart. 1907

III

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci Nr. 859 s 173 c 29/3 10,20/s.

Sosită la... data... ora 11,20 s.

Comunicat D. Ministru Brătianu

Ministru de Interne Buc.

La Ghirdoveni locuitorii sau liniștit au inmanat insa procu-rorului care a fost la fața locului o petiție prin care cer sa li se arendeze lor moșia statului cei 2 Arendași actuali adera la această

cerere voi inainta petitiune Ministerului Domeniilor la Salcia nu sa mai intamplat nimic pana seara la sangeru se urmeaza in liniste ancheta la Verhila unde o mare explotare forestiera franceza fiind temere ca sa va incendia in noptea asta depozitele sau trimis 50 soldati infanterie la Buda si floresci sa trimis pe seara cate 20 artileristi calari la Slanic si poiana verhilan sunt vii nemultzumiri din cauza invoelilor in toate cele alte parti ale județului linste in interesul ordinei publice am inchis pana la noi dispozițiuni toate cărciumele din comunele rurale atât ziua și, noptea am oprit toate targurile septamanale din comunele urbane am staruit de Primul Presedinte al Tribunalului sa amane consolidarea și autentificarile de concesiuni petrolifere cari se fac la fața locului.

Prefect Prahova *Luca Ionescu*

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Prezentată la Ploești No. 823 cl s cuv. 334 data 29/3 ora 2 s.

Urgentă.

Ministru Interne București

La ora 6 dimineata inspectorul comunal a intrat in comuna Sangeru cu detașament de cavalerie a constatat că eri sătenii au devastat casele proprietărilor Corlătescu și Băbeanu dând drumul vaselor cu țuică, au trecut apoi la Iane Gheorghiu din cătunul Tisa unde asemenea au distrus tot. O parte din eri au trecut in județul Buzău la satul Lapoși unde au devastat casa proprietarului Mihalea Georgescu bătându-l pe el și pe primarul comunei. Acum e liniște deplină în Sangeru. La această oră trebuie să fie sosit primul procuror pentru a face urmăriirile judiciare. Telefonul și firele fiind distruse de resculați am pornit de la ora 10 un constructor in serviciul telefoanelor ca să restabilească comunicatia și să instaleze un nou aparat, unii din resculați intre care e și gornistul care a dat arma și a strâns pe săteni să pornească la devastări s'au prezentat la cazarmă din Ploești ca rezerviști fiind concentrați. Se crede că ambele cete ce se formase in Sangeru s'au imprăștiat de frica armatei. La Ghirdoveni azi dimineată sătenii in număr de vre-o 200 au venit la primărie au pus mâna pe cei 2 arendași ai Statului și i-a amenințat că'i omoară dacă nu schimbă invoelile. Am rugat pe căpitanul Gorski să meargă cu o parte din trupele dela Moreni să restabilească ordinea și am pornit un procuror cu 3 jandarmi rurali. La ora 12 mi-a telefonat căpitanul că lumea s'a liniștit și s'a risipit puindu-se de acord cu arendași. Am telefonat pe linia drumului procurorului să se întorcă la Ploești. In tot județul absolută liniște.

DOCUMENTE DESPRE 1907

Am vorbit azi la prefectură cu mulți proprietari și arendași asupra modificării inoelilor agricole și toți au ascultat de sfaturile mele făcând ușurări simțitoare. O dovadă că starea spiritelor în populațiunea din acest județ este mulțumitoare până în prezent este că mobilizarea batalionului al 3 cu rezerviști s'au făcut în 24 ore în cea mai perfectă ordine.

Prefect Prahova *L. Ionescu*

Nr. n'are

* * *

Comunicat Min. Interne

D. Sturdza

D. Averescu

TELEGRAMA TRANZITATA

Prezentată la Ploești No. 848 cl. s cuv. 117 data 29/3 ora 6,20 s.
Sosită la... data... ora 8 s.

Urgent

Ministru de Interne București

În comuna Salcia azi la ora 11 săteni au venit la curtea proprietății pentru a o devasta. Un detașament de 18 călăreți sub comanda locotenentului Scurtu a împrăștiat mulțimea rănind sătenii. Unii din răsvrățiți au plecat spre Bâsca în Buzău și alți spre Chiojdeanca pentru a lua cu ei și pe locuitorii din acele comune și a veni din nou în Salcia. În ajutorul detașamentului sosit sublocotenentul Rădulescu cu 22 călăreți.

La esirea din Sângeru și acest detașament rănit un locuitor răsvrătit. În Sângeru instalat telefonul, primul procuror cu Inspectorul comunal fac anchetă, au arestat până acum 20 capi ai răscoalei și autori ai devastărilor. Ancheta continuă.

Prefect Prahova, *L. Ionescu*

Nr. n'are

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din G Bukuresti No. 4116 cl. cuv. data 29/3 ora 10,45 s.

D. Ministru Resboi Buk

Șeful stației din slanic prahova telegrafiază că în acea localitate spiritele sunt agitate și că se șoptesce că duminica va fi rescoală și o manifestație ostilă contra administrațiunei salinei și a 2 ovrei precum și altor persoane din localitate și că în locali-

MIHAIL ROLLER

tate nu se află decât 2 sergenți polițienesci. Trupele de acolo fiind plecate se cere a se lua măsuri de pază pentru ori ce eventualitate. Afară de acesta mai comunică că la acea gară se prezintă mai mulți rezerviști și congediați care cer a fi trimiși la ploiești unde zic că voesc a se prezenta la corpurile caror aparțin pentru legitimare însă nu pot prezenta ordinul de chemări nici livretele de congediați rugam a ne răspunde dacă și fara prezentarea acestor legitimații i putem trimite cu trenul la locul unde cer a fi trimiși.

p. Inspector de Mișcare Inspekția 3 bukuresti A. Ionescu

* * *

Com. Nicolaescu,
Averescu,
M-ter Resboi-

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Ploiești No. 925 cl. s cuv. 70 data 30/3 ora 3,40 S.

urgentă

Ministru Interne București

Până la această oră liniște în tot județul, luat înțelegere cu comandantul brigadei cele mai energice măsuri pentru mâine Duminică, la Fântânele trimis procuror să aresteze capii răsvătirii sau pornit și trupe suficiente în partea câmpului și în comunele din spre Buzău între cari e și comuna Fântânele la ora 4 am conferința cu ofițerii superiori la prefectură pentru măsurile de pază în Ploiești mâine când e mare aglomerare.

Prefect Prahova Luca Ionescu

* * *

39 Buk.
30/3

TELEGRAMA

No. 551 cl. s cuv... data 30/3 ora 7,20 s.

Prefect Prahova Ploiești

Sunt informat că în seara de Mercuri 13 curent *sergentul din gara Ploiești a rostit vorbe seducătoare* către suboficerul din compania de geniu sosită în acea seară la gara sub comanda căpitanului Gorski, trupă care apoi a continuat spre Moreni. Rog întrebunțați extrem severitate cu el și supravegheții de aproape. Asigurați-vă tot odată să aveți agenți de poliție sigură.

Ministru Brătianu

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE -
Cabinetul Secretarului General

D-lui Prefect Prahova

Ni se semnalează că la Fântănele la Dl. Arion, capii răsvrătirei sunt desemnați de chiar săteni. Rog ordonați măsurile.

Ministru Interne

Nr. 534 s 30/3 1.10 s.

* * *

*Com.: D-lui Nicolaescu
Averescu,
Sturdza,
M-ter Resboiu.*

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesci Nr. 925 S 70 c. 30/3 3,40 s.
Sosită la ora 4 s. t. 190

f. Urgent

Ministru Interne Buc.

Pana la aceasta ora liniste in tot Judetul, luați înțelegere cu comandantul brigazei cele mai energice mesuri pentru maine duminica, la fantanele trimis procuror sa aresteze capii-rasvratirei sau pornit și trupe suficiente in partea campului și in comunele din spre Buzeu intre cari e și comuna fantanele la ora 4 am conferința cu ofiterii superiori la prefectura pentru mesurile de paza in ploesti maine cand e mare aglomerare.

Prefect Prahova Luca Ionescu

P. conformitate, ss/ *indescifrabil*

* * *

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Ploesti, Nr. 1207 cl. s cuv. 231 data 31/3 ora 4 s.
Transmisă la ora 5,40 s.

18 Martie

Ministerul de Resboi Bucuresti

Situația trupelor aceiași ca in ajun toate detașamentele din centrele unde se gasesc patrulează in localitățile din imprejur și acolo unde se manifestează agitațiuni prezența trupelor liniștesc spiritele in apropiere de satul fulga sa gasit lipit pe un stalp de

MIHAIL ROLLER

telegraf manifeste revoluționare prin care indemnă pe locuitori să revolte în ziua de 17 Martie dacă până la această dată nu se revoltă se va da foc satului, pe măsură ce sosesc știri de agitație se trimet trupe pentru a preveni desordinele și devastările așa sa întâmplat la Ceptura Fântânele Kiojdeni Stefesti Hârșă și Cornu la Iordăcheni nord vest de urlați câți va țărani au împărțit între ei 11 pogoane dintre devastatori de la Sângeru sau arestat 6 capi de rescoală și alți 6 sau refugiat la Beresti. O secție artilerie cu escorta ei a plecat spre Câmpina Comarnic pentru ca prin acest mars să intimideze pe locuitori și la nevoie să intervină, un pluton de cavalerie face recunoașteri în direcția Tintea Verbilau Slănic. Locotenentu Scurtu care se află cu un pluton cavalerie la Salcea are informațiuni că locuitori ar fi hotărâți ca dupe plecare armatei să înceapă iar devastări. Toate comunicațiile telefonice în tot județul funcționează în toate localitățile afară de cele semnalate este liniște, batalionul din regimentul 29 nu a sosit încă.

General Herjeu

No. 4581

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la București No. 1529 p. cuv. 25 c. data 31/3 ora 5,30 S.

Urgentă

Luca Ionescu Prefect

Ploești

Aflu spiritele foarte agitate în Filipești de Targ.

Rog bine voiți a lua masuri urgente trimetând acolo armata.

Distinse salutari, *Constantin Filipescu*

* * *

TELEGRAMA

Prezentată la Ploești No. 40 cl. st. cuv. 17 data 1/4 ora 9,30 s.

Sosită la ora 10,30 s.

Ministru Resboi București

Respund telegramei 205 la Netotși și Filipești târg este liniște perfectă.

Prefect Prahova Luca Ionescu

DOCUMENTE DESPRE 1907

Comunicat Minister Interne

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Bustenari No. 1 cl. s cuv. 30 data 1/4 ora 4,30 s.

Urgentă Ministru Interne

București

In Bustenari liniște completă in toate sondele se lucrează ca și în trecut.

Numai e nici o grevă. Sunt luate energice măsuri de pază.

Prefect Prahova *Luca Ionescu*

* * *

1907 Martie 20 ¹⁾

Regatul României
POLIȚIA URBEI SLANICU
Județ Prahova
Nr. 305

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale

MINISTERUL DE INTERNE
21255 — 22 Mar. 1907
Registratura Generală
Jurn. Arh. Nr. 549

*Se va comunica
D-lui Prefect al
Județului.*

Domnule Ministru,

In conformitate cu ordinul telegrafic circular din 18 l.c., cu profund respect am onóre a aduce la înalta cunoștință a D-nei Voastre, cum că în ziua de 18 cor. *Dl. Primar N. Nedelcovici*, în mijlocul unei mulțimi de țărani a început a vorbi că armata a fost adusă pe socoteala locuitorilor, ba mai mult a spus că proprietarul *Petrache Ionițescu* vinde fânul scump cu 5 bani kilogramu și îl udă și cu apă. Apoi a permis ca la cârciumarul *N. Constantinescu* să fie horă.

Intr'adevăr ca la înapoierea noastră din patrulare ce o făcusem împreună cu *Dl. comandant al garnizoanei* prin părțile marginase ale orașului și vecinătate am găsit horă pe care am îndepărtat-o cu patrulele ce circulau prin oraș.

Fată cu aceste constatări, în asemenea împrejurări grele, când spiritele erau forte agitate, socotim ca nedemne faptele *Dlui Pri-*

1) Stil vechi.

MIHAIL ROLLER

mar, care nu sânt de cât vorbe ce pot fi produse numai de un instigator.

N'am procedat la arestarea sa pentru a evita un scandal, și pentru că deja se retrăsese din mulțime.

Cazul s'a adus la cunoștința D-lui Prefect cu raportul No. 300/907; când s'a înaintat și o petițiune semnată de mai mulți fruntași ai comunei martori oculari.

Aducând la cunoștința D-niei Vostre cele ce preced vă rugăm să bine voiți a disposa cele ce credeți de cuvință.

Bine voiți ve rog Domnule Ministru a primi asigurarea dis-tinsei mele stime și considerațiuni.

Șeful Poliției St. Săndulescu

(L.S.)

* * *

Comunicat D. Brătianu

Urgent

20/8

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti No. 2 cl. s cuv. 84 data 2 ora 9,15 s.
Sosită la ora 10.

f. Urgent

Ministru de Interne

Buc.

Viu acum de la fabrica Klein.

Toți lucratori au reluat lucrul fara a formula vreo preten-tiune. D. Klein mi a promis ca va face o augmentare de salariu dupe vechime și merit, din propria sa inițiativă in considerație că lucrătorii de buna lor voe au reluat lucru. La ora 10 plec cu pri-mul procuror in județ, cu trenul ce sosește in gara vin Potemki-niștii din Bustenari și vor fi internați in cazarma Pompierilor din ploestl.

Prefect Prahova Luca Ionescu
Nr. n'are

Sosit București
2 Apr. 1907

I

DOCUMENTE DESPRE 1907

Com. Sturdza,
Averescu,
Palate.

TELEGRAMA TRANZITATA

Din București No. 253 cl. p cuv. 57 data 2/4 ora 2.
Urgența timbrată cu 30 bani.

Luca Ionescu

Prefect Prahova Ploești

Sunt avizată, locuitori catunului Zamora comuna Predeal sunt foarte iritați amenința devastarea pescariei bagarea vitelor padure unde am plantațiuni. *Primarul nu raportează căci chiar el instighează.* Rog trimiteți urgent un număr suficient soldați pentru menținerea ordinii dând ordin sa se faca ancheta serioasa pentru stabilirea instigatorilor.

Mulțumiri.

G. Gr. Cantacuzino

* * *

Com. M-ler R.,
Averescu,
Sturdza,
Palate

TELEGRAMA TRANZITATA

Prezentată la Ploesci No. 109 cl. s cuv. 118 data 2 ora 4,50

Ministerul de Resboiu buk.

Situațiunea trupelor aceeaș ca și în ajun adăugirile următoare: 1 comp din batalionul suceava a fost trimisă la ciorani o comp din batalionul din regim Dragos la Filipești targ un pluton la gageni țintea și un pluton la Buștenari ambele din Mircea Artileria cu escorta ei sosesc astazi de comarnic in tot județul liniște in ploesci la fabrica Klein sa declarat azi greva luându-se la timp masurile cuvenite greva a incetat și lucratorii au luat lucrul de eri și pana astazi sau arestat și au fost aduși 77 ruși fost marinari pe *Potenkin* și unu străin tot rus venit de la Tulcea.

Generalul Herjeu
nr. 564

MIHAIL ROLLER

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Ploesti No. 193 cl. s cuv. 97 data 4/4 ora 3,10 s.

Ministerul de Resboiu

București

22 Martie situațiunea aceeași ca în ajun în tot județul liniște trupele din Câmpina sau mai întărit cu un pluton trimis astăzi din trupele disponibile de la Ploesti. Pe domeniul coroanei Gherghița și la Gh. Cantacuzino se mențin situațiuni din cauza pretențiunilor locuitorilor cari cer condițiuni mai avantajoase sau mai făcut 11 arestări de capi de rășvrațiți la plop și Nisipoasa unde locuitori voiau să formeze banda pentru a veni la comuna Bucov. Masurile luate la timp iau împiedicat.

General Herjeu
No. 584

* * *

Trimis D. Bratianu
22 Mart. 907
Se ia act
ss) *Nicolescu*

TELEGRAMA

Prezentată la ploesti No. 181 cl. s cuv. 52 data 4/4 ora 10,40 d.
Sosită la ora 11,30 d.

Urgent.

D-lui Ministru de Interne

Buc.

Aseara patrula din comuna *sangeru* în care zilele trecute sa făcut devastări a gasit spânzurat în padure pe locuitorul fugar mihail pascu.— Tot eri în arestul acelei primării locuitorul Ion Calin a încercat să se sinucida tăindusi abdomenul cu o bucată de sticlă.

Prefect Prahova Luca Ionescu
Nr. nare

Sosit București
4 Apr. 1907

III

P. conformitate, ss) *indescifrabil*

DOCUMENTE DESPRE 1907

TELEGRAMA TRANZITATA

Din Ploești No. 269 cl. s cuv. 82 data 7/4 ora 3,20 s.

Ministru Război

București

Situațiunea trupelor aceiași. In județ liniște. Detașamentul de marină dela Sinaia a plecat astăzi ora 7 la Galați. Parte dintre proprietari și arendași s'au dus la proprietățile lor și au început invoelile cu sătenii. Cea mai mare parte dintre dâșii însă nu s'au dus interziind astfel incheerea invoelilor. Se continuă cu arestarea capilor de resvrățiți. Detașamente de cavalerie și artilerie cutreeră județul pentru menținerea liniștei.

General Herjeu
Nr. 625

* * *

Comunicat D Bratianu

Apr. 907
Vazut
ss) Nicolescu

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti No. 1788 cuv. 82 data... ora 7 s.

Ministru Interne

Inspectorul comunal din Valeni raportează ca eri dupe amiaza mai multzi locuitori din comuna mâneciu pământeni au provocat dezordini din cauza unui teren de islaz pe care voiau să păsuneze vitele batand pe locuitorul Nicolae Cojocaru care se opunea precum și pe geandărmul nedelcu care intervenise. Sau luat imediat masurile necesare arestanduse instigatorii in numer de 10. Sa trimes in localitate un detasament de soldatzi pentru menținerea ordinii. Inspectorul comunal anchetează populatzia este pașnică.

p. Prefect Prahova ss/ Em. Ionescu
6308

p. conformitate ss/ indescifrabil

MIHAIL ROLLER

Comunicat M-ter R.

„ *Averescu*

„ *Militari*

TELEGRAMA

Prezentată la G. Ploesti No. 85... cuv. 41 data 9/4 ora 11,30 d.

Dlui Ministru de război

București

Am onoare a comunica cu trenul 855 de azi expeditat din Ploesti la Buzau bateria 2 din regim 7 artilerie compusă din 4 ofițeri 98 trupa 94 cai 2 trăsuri și 4 tunuri.

Șeful garei Coloros

* * *

ASOCIAȚIA INDUSTRIAȘILOR DE PETROL DIN ROMÂNIA

Bulevardul Carol I, No. 5

București. 29 Martie 1907 1)

MINISTERUL DE INTERNE

Registratura Generală

31 Martie 1907

No. 2655

31 Mart. 1907

Ministerul are satisfacțiunea de a vă trimite în copie următoarea petițiune, pe care a primit-o din partea Societății Pr. Rom.

(urmează copriinsul)

ss/ Nicolescu

Aduce mulțumiri administrației pt. concursul dat pt. paza societății

Domnule Ministru,

Țara a trecut prin grele vremuri și acum când, mulțumită măsurilor energice și înțelepte, cari s'au luat de către Inaltul Guvern, am revenit iarăși la zile pacinice de altă dată, ținem și noi „Asociațiunea Industriașilor de petrol“ de a Vă aduce mulțumirile călduroase și expresiunea recunoștinței noastre sincere, pentru menținerea ordinii în centrele de exploatare din județul Prahova.

Nu avem, Domnule Ministru, de cât cuvinte de mulțumire și laudă pentru D-l Prefect Luca Ionescu și D-l General Hârjeu,

1) Stil vechi.

DOCUMENTE DESPRE 1907

cari au dat dovadă de multă pricepere și energie, grație cărora, ordinea a domnit pretutindeni, și lucrările n'au suferit până astăzi nici o întrerupere.

(L. S.) Asociațiunea
Industriașilor
de
Petroli
din România

„STFAUA ROMÂNĂ”
Societate Anonimă pt.
industria petroleului

Președinte ss/ George I. Boambă

Secretar ss/ Const. Osiceanu, inginer de mine

* * *

Comunicat D. Bratianu

S'a transmis
la P.

TELEGRAMA

Prezentată la Ploesti Nr. 668 cl. S cuv. 112 c. data 21 ora 11.
Sosită la .. data... ora 1,38.

Förte urgent.

Ministru Interne Buc.

În acest moment aflu ca vreo 200 locuitori din boldesti județu buzeu vecina cu salciile din acest județ au venit azi dimineața la curtea arendașului N. Dumitrescu, cerându-i sa le dea actele moșiei spre a le rupe. Arendașul a reușit sa fugă la comuna Salciile de unde sa inapoiat la comuna sa cu capitanul niculescu și 40 soldați. Locuitorii sunt förte indarjiți. Inspectorul Comunal al meu care se afla în salcii raportează ca comunicațiunea telefonica între boldesti cu autoritățile din buzeu este întreruptă. Prin înțelegere cu comandantul brigadei voi lua energice masuri ca sa nu se întinda rescôla și în acest județ.

Prefect Prahova Luca Ionescu
No. n'are

Sosit București
21 Apr. 1907

III

Comunicat D. Bratianu

S'a transmis
la P.

TELEGRAMA

Prezentată la ploesci No. 673 s cuv. 108 data 21 ora 6,40 s.
Sosită ia... data... ora 7 s.

Forte urgent

Ministru de Interne Buc.

Aflu din comuna salcii că capitanul care a pornit cu 40 soldați în comuna boldesti județul Buseu a gasit în fața curții arendasului dimitrescu un grup de vreo 200 sateni într-o atitudine agresivă, cerând să li se dea contractul de învoeli pentru al rupe, capitanul ia somat să se împrăștie amenințându-i că îi împușcă și ei sau împrăștiat.

Au rămas acolo de paza 15 soldați restul întorcându-se la salcii. *Rog dispuneți să meargă la boldesti trupe din buzeu, având nevoie de cei 15 soldați lași provizoriu pentru paza județului meu.*

Prefect Prahova Luca Ionescu

No. n'are

p. conformitate, ssj indescifrabil

* * *

MINISTERUL DE INTERNE
Registratura Generală
Nr. 32021 b's

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 8297

Primit la 25/4... 1907

Se va comunica D-lui Prefect de Prahova spre a ne da relațiuni asupra manifestului în ca-ture din care ne trimite un exemplar de va fi posibil.

TELEGRAMA

Prezentată la Buzeu No. 46 cl. s cuv. 44 data 4 ora 7 d.
Sosită la... data... ora... m... t... 11,5

D-lui Ministru de Interne

București -

20 Aprilie situația generală aceeași la comuna Fulga Prahova s'a găsit lipit pe un stalp telefonic un manifest amenințator comandantul detașamentului de la Salciile cercetează.

Din Ordin Șef de Stat Major Maior Mironescu
No. 741

DOCUMENTE DESPRE 1907

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 8418

MINISTERUL DE INTERNE
32397 — 26 Apr. 1907
Registratura Generală

25 Apr. 907

Vezut

ss/ Nicolescu

TELEGRAMA

Prezentată la Buzău No. 80 cl. S cuv. 36 c data 8/5 ora 7,30 d.
1907

Sosită la... data... ora 10 d.

Ministru Interne

București

Divizia 5, 24 Aprilie.

Situația aceeași liniște afară de Moreni Prahova și împrejur unde este nevoie de trupe mai numeroase.

Șeful Stat Major Maior Mironescu
Nr. 985

Urgent 25.IV.

Se va cere explicațiuni D-lui Prefect de Prahova asupra stării spiritelor la Moreni și împrejurimi.

p. Conformitate ss/ *indescifrabil*

* * *

România
PREFECTURA JUDEȚULUI PRAHOVA
Serviciul Administrației Generale

MINISTERUL DE INTERNE
Serviciul Poliției Generale
Jurn. Arh. No. 9381

Confidențial

MINISTERUL DE INTERNE
35843 — 5 Mai 1907
Registratura Generală

6562 — 3 Mai 1907 1)

5 Mai

Se va aștepta rezultatul cercetărilor
ss/ Nicolescu

Domnule Ministru,

Ca rezultat ordinului Dvs. 24989/907, am onoare a vă trimite o copie după manifestul găsit lipit pe un stâlp telefonic din comuna Fulga, punându-vă în cunoștință că până acum nu s'a putut descoperi autorul acestui manifest, însă D-l Inspector co-

1) Stil vechi.

munal al pl. Cricov continuă a face cercetările în această privință, și îndată ce ne va comunica rezultatul, îl vom raporta Dvs.

Binevoiți, vă rog, Domnule Ministru, a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

/ Prefect, ss/ *indescifrabil*

/ Director, ss/ *inâdescifrabil*

* * *

JUDEȚUL PRAHOVA

Copie după manifestul găsit lipit pe un stâlp telefonic din comuna Fulga.

Domnule Ivancio,

Ce ai în socoteală în privința invoelilor cu oamenii că vedem că Dumneata stai foarte greu, nu-ți ajunge de când sugi sânge nevinovat din oameni, nu-ți aduci aminte că-ți vei da împrumutul de toate câte le-ai făcut dar te rog împreună cu toți te rugăm a învoi oameni după cum cer, altfel să te aștepti că nu e mult până când vei vedea moartea cu ochii ci numai Dumneata și slugi și logofeți și cari îi văd că închid ghitele după gârlă.

E ce crede Iorgu și cu Niculaiu ca prin toată paza lor ce să păzește dar mai bine îi păzim noi întotdeauna Domnule Ivanciu poate să stați numai închiși în curte în vara asta și tot trebuie să cădeți câte unu câte unu la rând.

Alt nemai având ce scri ne-am înțeles și așteaptă cafeaua și ceaiul pentru ceilalți.

Conformă cu originalul ss/ *Nicolescu*

* * *

PROCES-VERBAL

Noi N. B. Curculescu, Primarul Comunei Fulga din Plasa Cricov județul Prahova, în unire cu Domn Panait Radulescu Dirigintele școlei din această Comună;

Având în vedere ordinul D-lui Inspector Comunal respectiv al acestei plăși cu Nr. 3066, urmat de al D-lui Prefect cu Nr. 6563, pe lângă care ne trimite în original manifestul găsit lipit pe un stâlp de telefon din centrul acestei Comune, cu invitațiune de a face cercetare, raportând rezultatul odată cu înapoierea manifestului: